

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE
STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN

UITSPRAKEN WERKJAAR 2017
STUDIEBETWISTINGEN DEEL 6

Inhoud

[Zitting van 22 november 2017](#)

rolnummer 2017/535

rolnummer 2017/557

rolnummer 2017/559

rolnummer 2017/562

[Zitting van 24 november 2017](#)

rolnummer 2017/547

rolnummer 2017/548

rolnummer 2017/552

rolnummer 2017/558

rolnummer 2017/561

[Zitting van 27 november 2017](#)

rolnummer 2017/570

rolnummer 2017/577

rolnummer 2017/587

rolnummer 2017/588

rolnummer 2017/589

rolnummer 2017/598

rolnummer 2017/613

[Zitting van 29 november 2017](#)

rolnummer 2017/509

rolnummer 2017/564

rolnummer 2017/591

rolnummer 2017/607

[Zitting van 1 december 2017](#)

rolnummer 2017/571

rolnummer 2017/578

rolnummer 2017/580

rolnummer 2017/585

rolnummer 2017/590

rolnummer 2017/592

rolnummer 2017/595

[**Zitting van 11 december 2017**](#)

rolnummer 2017/640

rolnummer 2017/641

rolnummer 2017/655

[**Zitting van 18 december 2017**](#)

rolnummer 2017/541

rolnummer 2017/546

rolnummer 2017/628

rolnummer 2017/647

Zitting van 22 november 2017

Arrest nr. 4.064 van 4 december 2017 in de zaak 2017/535

In zake: Ynés PEREZ GUIMARAY
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Elke Zelderloo
kantoor houdend te 1750 Lennik
Ninoofsesteenweg 219
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Stijn Butenaerts
kantoor houdend te 1080 Brussel
Leopold II-laan 180
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 2 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 22 november 2017.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster, advocaat Elke Zelderloo, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Valéry Schalenbourg, die *loco* advocaat Stijn Butenaerts verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de verpleegkunde’.

Voor het deelopleidingsonderdeel “Verpleegkundige diagnostiek bij een patiënt op IZ/spoed” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 6,13/20, zodat het opleidingsonderdeel “Evidence based nursing van een patiënt in een acute zorgsituatie” hernomen moet worden.

Voor het deelopleidingsonderdeel “Vaardigheden OK” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 7/20, zodat het opleidingsonderdeel “Verpleegkundige vaardigheden” hernomen moet worden.

Aan verzoekende partij wordt een volgende inschrijving ook geweigerd, wegens het niet voldaan hebben aan de reeds opgelegde bindende voorwaarden.

Verzoekende partij stelde op datum van 20 september 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling tegen de drie voormelde studievoortgangsbeslissingen. Het beroep was ontvankelijk.

Bij beslissing van de departementale beroepscommissie op datum van 2 oktober 2017 werd het intern beroep tegen de twee examenbeslissingen ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt vooreerst dat het curriculum van de opleiding verpleegkunde gedurende de afgelopen academiejaren werd vernieuwd. Voor de studenten werden er overgangsmaatregelen voorzien. Ze stelt vast dat de studente daarom niet werd ingeschreven voor de opleidingsonderdelen “Toegepaste verpleegkunde 6” en “Toegepaste verpleegkunde 7”. Deze twee opleidingsonderdelen zijn samen immers slechts 7 studiepunten waard, terwijl de vroegere opleidingsonderdelen “Evidence based nursing van een patiënt in een acute zorgsituatie” en “Verpleegkundige vaardigheden” samen 9 studiepunten tellen. De interne beroepsinstantie merkt op dat de studente met het opnemen van de nieuwe opleidingsonderdelen niet aan voldoende studiepunten kon komen om het diploma van verpleegkundige te behalen. Ze verduidelijkt ook dat de studente al een aantal deeloverdrachten had behaald, die op deze manier, zijnde de inschrijving voor de twee opleidingsonderdelen uit het programma dat in afbouw is, behouden werden.

Verder wijst de interne beroepsinstantie erop dat de eindscore voor beide opleidingsonderdelen gemanipuleerd werd conform paragraaf 5 uit het departementaal examenreglement. Ze merkt ten slotte op dat de studenten in het derde jaar verpleegkunde een keuzestage van tweemaal 9 studiepunten kunnen kiezen. De studente koos in het academiejaar 2014-2015 voor een buitenlandse stage en ze verwierf hiervoor tweemaal 9 studiepunten.

Deze beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 4 oktober 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie voor onderwijsaangelegenheden op datum van 9 oktober 2017 werd het intern beroep tegen de maatregel van studievoortgangsbewaking ongegrond verklaard.

Deze beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 9 oktober 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 13 oktober 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad, gericht tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie van 2 oktober 2017.

IV. Ontvankelijkheid

A. Tijdigheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij merkt op dat het beroep voor de Raad is gericht tegen de beslissing van de beroepscommissie (proces-verbaal d.d. 02/10/2017), die aan verzoekster werd toegezonden bij aangetekend schrijven van 4 oktober 2017 en door haar werd ontvangen op 6 oktober 2017. Verwerende partij benadrukt dat beroepen voor de Raad krachtens artikel II. 294, §1, 1ste lid van de Codex Hoger Onderwijs moeten worden ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisgeving van de beslissing op intern beroep. Artikel 102 van het algemeen onderwijsreglement brengt deze vervaltermijn en het aanvangspunt nogmaals in herinnering.

Verwerende partij stipt aan dat de decreetgever uitdrukkelijk en omwille van diverse redenen heeft besloten om de kennisgeving van de studievoortgangsbeslissingen sinds 1 oktober 2016

als beginpunt van de beroepstermijn te nemen en niet langer de kennisname ervan, in ruil waarvoor de beroepstermijn werd verlengd met twee kalenderdagen. Volgens verwerende partij is het bij aangetekend schrijven van 13 oktober 2017 ingestelde beroep voor de Raad dan ook laattijdig en niet ontvankelijk.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat het beroep aan haar werd toegezonden op 4 oktober 2017 en door haar werd ontvangen op 6 oktober 2017. Volgens haar diende het beroep aangetekend te worden binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen, ingaand op de dag na die van de kennisname van voormelde beslissing. Vermits het aangetekend schrijven van 13 oktober 2017 dateert, werd het beroep dus wel degelijk tijdig ingesteld.

Verzoekster wijst er verder op dat in de brief zelf wordt verwezen naar artikel 102 van het algemeen onderwijsreglement 2016-2017, waarin deze bepaling uitdrukkelijk vermeld staat. Ze stelt vast dat artikel II. 294, §1, 1ste lid Codex Hoger Onderwijs, waarnaar verwerende partij verwijst, zelfs niet wordt aangehaald in de begeleidende brief waarin de beroeps mogelijkheden worden vermeld. Bovendien is ook in het algemeen onderwijsreglement 2016-2017 enkel sprake van kennisname en niet van kennisgeving in deze context.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat het dossier dat voorligt zowel de interne beroepsbeslissing van 2 oktober 2017, samen met de begeleidende brief van 4 oktober 2017, als het bewijs van aangetekende zending bevat. De Raad heeft op basis hiervan kunnen vaststellen dat de aangetekende zending op 5 oktober 2017 werd verzonden en dat deze op 6 oktober 2017 aan huis werd afgeleverd. De beroepstermijn van zeven kalenderdagen begint dus te lopen op 7 oktober 2017. Dit is immers de dag die volgt op de kennisgeving (zijnde de eerste aanbieding van de aangetekende zending op het adres van de bestemming door de postdiensten, wat *in casu* gebeurde op 6 oktober 2017) van de interne beroepsbeslissing. Het beroep bij de Raad dateert van 13 oktober 2017 en werd dus tijdig ingesteld.

B. Belang

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist dat verzoekster zou beschikken over het rechtens vereiste belang om de beslissing op intern beroep van 2 oktober 2017 van de departementale beroepscommissie met betrekking tot de oorspronkelijke examenbeslissing te laten vernietigen, omdat de beslissing op intern beroep van de interne beroepscommissie voor onderwijsaangelegenheden van 9 oktober 2017 houdende de bevestiging van de maatregel van studievoortgangsbewaking niet voor de Raad wordt aangevochten. Hierdoor is de opgelegde maatregel van studievoortgangsbewaking definitief geworden. Verwerende partij merkt op dat, zelfs indien huidig beroep voor de Raad ontvankelijk en gegrond zou worden verklaard, zulks nooit tot het resultaat zal kunnen leiden dat verzoekster zich nog bij verwerende partij in dezelfde opleiding kan inschrijven in het academiejaar 2017-2018. Volgens haar kan een eventuele vernietiging van de voor de Raad aangevochten beslissing verzoekster geen voordeel opleveren, zodat de vordering die daartoe strekt onontvankelijk is bij gebrek aan belang.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekster op dat bij de zaken die staan vermeld om een beroep in te dienen bij de Raad niet wordt vermeld dat er een belang moet worden aangetoond. Volgens haar beschikt zij bovendien sowieso inherent aan de zaak over belang: zij heeft immers altijd een belang wanneer het om haar eigen examenresultaten gaat. Verzoekster stipt aan dat het niet zo is omdat zij niet meer kan worden ingeschreven in het academiejaar 2017-2018, zij in de toekomst geen nieuwe inschrijving kan overwegen.

Beoordeling

De Raad overweegt dat een student voor elk opleidingsonderdeel waarvoor hij als geslaagd wordt verklaard en hij derhalve aantoon de betreffende leerresultaten te hebben verworven, een creditbewijs verwerft. Het is onbeperkt geldig en kan mogelijk ook gevalideerd worden in het kader van een andere opleiding via een vrijstellingsprocedure. Ingeval de student de studiepunten verwerft, zal ook, los van het al dan niet behalen van het diploma, zijn ingezet leerkrediet opnieuw toegevoegd worden aan zijn saldo. In het licht van deze overwegingen is de Raad van oordeel dat verzoekende partij, niettegenstaande haar voor het academiejaar 2017-2018 een volgende inschrijving in dezelfde opleiding wordt geweigerd, wel degelijk het juridisch vereiste belang heeft.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het *patere legem*-beginsel en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster merkt op dat zij vorig jaar, op 26/09/2016, is gestart in de opleiding ‘Bachelor in de verpleegkunde’. De vakken die nu deel uitmaken van het groter pakket “Toegepaste verpleegkunde 6” en “Toegepaste verpleegkunde 7” werden nu apart onderwezen en er werd aan die vakken een aparte puntenscore toegekend. Verzoekster benadrukt dat zij een aantal vakken binnen het huidige pakket “Toegepaste verpleegkunde 6” en “Toegepaste verpleegkunde 7” met succes heeft beëindigd in het academiejaar 2015-2016.

Verzoekster stelt dat er een foutieve puntentelling is gebeurd, waardoor zij als score ‘niet-geslaagd’ kreeg. Door die foutieve puntentelling kon zij bovendien nooit aan het te behalen resultaat geraken. Verzoekster stelt vast dat die punten niet zijn meegeteld in de nieuwe samenstelling van het pakket “Toegepaste verpleegkunde 6” en “Toegepaste verpleegkunde 7”, waardoor zij een aantal punten misloopt. Volgens haar dienden de cijfers mee te zijn opgenomen in de berekening van het totaal, zodat zij een ander resultaat had bekomen.

Daarnaast benadrukt verzoekster dat zij haar stage voor verpleegkundige – nu “Toegepaste verpleegkunde 7” – met succes heeft afgerond in Spanje. Zij kreeg hiervoor meer studiepunten dan nodig was, omdat zij deze stage op universitair niveau heeft volbracht. Volgens haar toont dit aan dat zij het wel degelijk onder de knie heeft.

Verder stipt verzoekster aan dat in de beslissing van de interne beroepscommissie nog altijd niet wordt vermeld welke onderdelen wel en niet gekend moesten zijn voor “Toegepaste verpleegkunde 6” en “Toegepaste verpleegkunde 7”. Zij merkt ook op dat één van haar medestudenten beweert de 24 Spaanse universitaire studiepunten wel volledig te hebben ontvangen, terwijl zij hiervoor slechts 18 punten heeft ontvangen. Verzoekster wijst er ook op dat het afnemen van het woordenboek van alle buitenlandse studenten voor haar heeft geleid tot een verlies van studiekansen en punten. Zij stelt ten slotte dat zij in deze situatie op een wachtlijst dreigt te komen, omdat zij haar eerste jaar in twee schooljaren heeft gedaan, omdat zij toen de Nederlandse taal nog niet voldoende machtig was.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij er vooreerst op dat het extern beroepsschrift een aantal grieven bevat die als nieuw moeten worden beschouwd. Het gaat meer bepaald om de grief dat niet duidelijk zou zijn “*welke onderdelen wel en niet moesten gekend zijn voor TV6 en TV7*” en om de grief dat verzoekster studiekansen en punten zou hebben verloren ingevolge “*het afnemen van het woordenboek*” (tijdens een niet nader door verzoekster aangeduid examenmoment). Verwerende partij stelt dat deze grieven nieuw zijn, geen betrekking hebben op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld en niet de openbare orde raken. Volgens verwerende partij is er bovendien geen enkele reden waarom verzoekster een en ander niet eerder had kunnen opwerpen, zodat er reden is om voormelde grieven te verwerpen bij toepassing van artikel II. 294, §2, laatste lid Codex Hoger Onderwijs.

Verder stipt verwerende partij aan dat de thans aangevoerde grieven niet enkel inhoudelijk overeenstemmen met de voorheen tijdens het intern beroep door verzoekster geformuleerde bezwaren, maar hiervan ook een woordelijke herneming vormen. Verwerende partij merkt op dat verzoekster hierdoor geen kritiek biedt op, noch biedt zij weerwerk tegen de motieven vervat in de beslissing op intern beroep van 2 oktober 2017, terwijl elk van de initiële bezwaren van verzoekster wel degelijk werd behandeld en beantwoord. Zij stelt dan ook genoodzaakt te zijn te verwijzen naar deze niet-bekritiseerde motieven van de bestreden beslissing teneinde de grieven van verzoekster als ongegrond te horen afwijzen.

Verwerende partij benadrukt dat het niet-geslaagd zijn van verzoekster het rechtstreekse gevolg is van de toepassing van de departementale aanvulling op het examenreglement op de door verzoekster behaalde scores voor het deelopleidingsonderdeel “Verpleegkundige diagnostiek bij een patiënt op IZ/spoed” (6,13/20) en op het deelopleidingsonderdeel “Vaardigheden OK” (7/20), en niet – zoals verzoekster voorhoudt – van een “foutieve” en/of “verkeerde” puntentelling. Verwerende partij merkt op dat beide scores een tekort van meer dan twee punten betekenen voor de betrokken deelopleidingsonderdelen, hetgeen onvermijdelijk leidt tot het niet-geslaagd zijn voor beide opleidingsonderdelen zelf.

Vervolgens wijst verwerende partij erop dat verzoekster uiteraard geen rechten kan putten uit het feit dat de opleiding ‘Bachelor in de verpleegkunde’ inmiddels werd hervormd en het door haar in het academiejaar 2016-2017 gevuld programma enkel nog “in afbouw” werd aangeboden voor studenten die, zoals verzoekster, reeds gevorderd waren in het oude programma. Verwerende partij benadrukt dat verzoekster derhalve was ingeschreven voor

dezelfde deelopleidingsonderdelen als voorheen, zodat er geen enkele onduidelijkheid bestaat over welk deelopleidingsonderdeel werd gevuld. Verwerende partij stipt ook aan dat de eerder door verzoekster behaalde scores op de andere deelopleidingsonderdelen gewoonweg werden behouden.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat zij in haar verzoekschrift geen nieuwe grieven aanhaalt, zoals verwerende partij wil laten uitschijnen. Volgens verzoekster werden deze grieven bovendien ook aangehaald en besproken tijdens een mondeling onderhoud bij mevrouw [D.C.].

Beoordeling

De Raad stelt vooreerst vast dat verzoekster bij de wederantwoordnota talrijke nieuwe stukken aanvoert, waaromtrent de Raad niet kan vaststellen wat haar belette deze reeds bij haar verzoekschrift te voegen. Hij slaat hierbijgevolg geen acht op.

De Raad merkt op dat verzoekster aangeeft dat in de beslissing van de interne beroepsinstantie nog altijd niet wordt vermeld welke onderdelen wel en welke onderdelen niet gekend moesten zijn voor “Toegepaste Verpleegkunde 6” en “Toegepaste Verpleegkunde 7”. Ze werpt ook op dat haar het gebruik van een woordenboek tijdens een evaluatie zou zijn geweigerd.

De Raad moet, zoals verwerende partij aanhaalt, vaststellen dat deze argumenten niet in het beroepsschrift voor de interne beroepsinstantie tot uitdrukking zijn gebracht. De Raad ziet geen reden waarom deze argumenten, die niet de openbare orde raken, niet in het intern beroepsschrift zijn opgenomen. Naar het oordeel van de Raad kunnen deze middelen dan ook niet ontvankelijk in het beroep voor de Raad worden ontwikkeld.

Wat de overige argumenten uit het beroepsschrift voor de Raad betreft, stelt de Raad, na het intern en extern beroepsschrift te hebben vergeleken, vast dat het verzoekschrift voor de Raad voornamelijk een herhaling is van de argumenten die verzoekster reeds in het kader van het intern beroep heeft opgeworpen.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie de aangevochten score heeft bevestigd.

Aangezien verzoekster in het verzoekschrift voor de Raad slechts de argumenten die in de interne procedure zijn aangehaald heeft hernomen en kort heeft aangevuld, kan de Raad, bij een welwillende benadering van het verzoekschrift houdende extern beroep, slechts aannemen dat het hernemen van de argumenten uit het intern beroepsschrift een betwisting inhoudt van het antwoord dat de interne beroepsinstantie erop heeft geformuleerd. De Raad tast in het duister wat betreft de precieze grieven van verzoekster tegen het antwoord dat verwerende partij in het kader van het intern beroep heeft geformuleerd op de identieke in het verzoekschrift houdende het intern beroep geformuleerde middelen. De Raad houdt dan ook rekening met de middelen die verwerende partij in het intern en extern verzoekschrift heeft menen te kunnen ontwaren.

De Raad wijst vooreerst op de autonomie waarover een instelling beschikt om het curriculum van een opleiding te wijzigen. Dit kan er, zoals *in casu*, toe leiden dat opleidingsonderdelen die nu deel uitmaken van een groter pakket tijdens een vorig academiejaar apart werden aangeboden. De Raad leest geen argument waaruit de onregelmatigheid van de programmawijziging kan blijken. Daarenboven merkt de Raad op dat de interne beroepsinstantie op het bestaan van overgangsmaatregelen voor de studenten heeft gewezen, waarvan de toepassing *in casu* voor verzoekster door de interne beroepsinstantie werd uitgelegd, zonder op dat punt te worden aangevochten.

Als gevolg van deze overgangsmaatregelen volgde verzoekster, zoals de voorgaande academiejaren, de opleidingsonderdelen “Evidence based nursing van een patiënt in een acute zorgsituatie” en “Verpleegkunde vaardigheden” (respectievelijk 4 en 5 studiepunten). Haar diplomacontract bevatte niet de (nieuwe) opleidingsonderdelen “Toegepaste Verpleegkunde 6” en “Toegepaste verpleegkunde 7”. Deze opleidingsonderdelen opnemen in haar programma zou er daarenboven toe geleid hebben dat zij in haar studieprogramma 2 studiepunten te kort zou hebben (7 in plaats van 9 studiepunten) om haar bachelordiploma te kunnen behalen.

In die context ziet de Raad niet hoe het feit dat verzoekster, zoals zij aanvoert, reeds een aantal vakken met succes heeft beëindigd die zich binnen het huidige pakket “Toegepaste Verpleegkunde 6” en “Toegepaste Verpleegkunde 7” situeren, de scorebepaling voor de aangevochten opleidingsonderdelen zou aantasten. De aangevochten opleidingsonderdelen zijn, als gevolg van de reeds aangehaalde overgangsmaatregelen, immers andere

opleidingsonderdelen, met name: de opleidingsonderdelen in afbouw “Evidence based nursing van een patiënt in een acute zorgsituatie” en “Verpleegkundige vaardigheden”.

Wat de verkeerde puntentelling betreft, kan de Raad slechts vaststellen dat de scores voor deze opleidingsonderdelen, zoals de interne beroepsinstantie terecht heeft vastgesteld, in overeenstemming met het departementaal examenreglement 2016-2017 tot stand zijn gekomen. De Raad leest in de departementale aanvulling op het onderwijs- en examenreglement 2016-2017 (zie stuk 1.C van verwerende partij) onder punt 5 bij de aanvullingen op het examenreglement immers onder meer het volgende:

“Voorwaarden om te slagen voor een opleidingsonderdeel dat samengesteld is uit deel-opleidingsonderdelen met studiepunten.

Ongeacht de gewogen som van een volledig opleidingsonderdeel mag een student(e) slechts voor één rubriek/vak van dat opleidingsonderdeel een onvoldoende behalen en mag de/het respectieve rubriek/vak maximaal een tekort van 2 punten vertonen (t.a.v. 10 als helft op 20). Indien deze bijkomende voorwaarden niet zijn gerealiseerd, dan is men niet geslaagd voor het betrokken opleidingsonderdeel.”.

De Raad kan om die reden verzoekster niet bijtreden waar zij aanvoert dat een foutieve puntentelling heeft plaatsgevonden.

De Raad leest in het verzoekschrift ook dat “die punten” – waarmee verzoekster, naar de Raad uit het verzoekschrift meent te moeten afleiden, verwijst naar de in het verzoekschrift vermelde vakken binnen het huidige pakket “Toegepaste Verpleegkunde 6” en “Toegepaste Verpleegkunde 7”, die door haar met succes zijn beëindigd in het jaar 2015-2016 – niet zijn meegeteld in de nieuwe samenstelling van het pakket “Toegepaste Verpleegkunde 6” en “Toegepaste Verpleegkunde 7”. Volgens verzoekster hadden die cijfers wel moeten worden opgenomen in de berekening van het totaal. Desgevallend zou zij een ander resultaat bekomen hebben. De Raad kan het argument niet bijtreden. De Raad stelt immers vast dat de opleidingsonderdelen “Toegepaste Verpleegkunde 6” en “Toegepaste Verpleegkunde 7”, waaromtrent dit argument is opgebouwd, geen deel uitmaken van het studieprogramma waarvoor verzoekster is ingeschreven.

De Raad stelt ook vast dat binnen de opleidingsonderdelen in afbouw “Evidence based nursing van een patiënt in een acute zorgsituatie” en “Verpleegkundige vaardigheden”, die verzoekster volgde, de door haar reeds behaalde scores voor de deelopleidingsonderdelen

worden behouden (zie stuk 2.A van verwerende partij). De Raad ziet dan ook vanuit dit oogpunt niet in hoe verzoekster hard wenst te maken dat, zoals zij het uitdrukt, vakken niet zouden zijn meegeteld.

De Raad benadrukt dat de situatie van verzoekster niet vanuit het perspectief van de hervormde opleiding dient te worden beoordeeld, doch wel vanuit het perspectief van de opleiding “in afbouw” waarvoor zij is ingeschreven ten gevolge van de voorziene overgangsmaatregelen.

De Raad merkt ook op dat verzoekster aanhaalt dat zij op een wachtlijst dreigt te komen omdat zij haar 1ste jaar in twee schooljaren heeft gedaan, aangezien zij toen de Nederlandse taal nog niet voldoende machtig was, alhoewel zij nooit een taalexamen heeft afgelegd. Het is de Raad volkomen duister in welke mate deze bewering van verzoekster tot de vernietiging van de aangevochten beslissing kan leiden. De Raad ziet er geen grond in om te besluiten dat de beslissing met schending van het toepasselijke regelgevend kader tot stand zou zijn gekomen. Evenmin kan de Raad eruit afleiden dat de beslissing kennelijk de grenzen van de redelijkheid zou overschrijden.

Verzoekster haalt ook aan dat zij haar stage voor verpleegkundige met succes heeft afgerond in Spanje. Volgens verzoekster, die dit echter geenszins verder verduidelijkt, gaat het nu om “Toegepaste Verpleegkunde 7”. Verzoekster voert aan dat zij hiervoor meer studiepunten kreeg dan nodig was en dat de stage meer ECTS zou hebben vertegenwoordigd omdat deze op universitair niveau was. Dit zou aantonen dat zij “dit wel degelijk onder de knie heeft”.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie rekening heeft gehouden met deze stage. De interne beroepsinstantie overweegt immers het volgende:

“In het derde jaar verpleegkunde, kunnen studenten een keuzestage kiezen van twee maal 9 studiepunten. De studente koos in academiejaar 2014-2015 voor een buitenlandse stage. Ze verwierf conform de studiepunten hier tweemaal 9 studiepunten voor”.

De Raad ziet de link tussen het al dan niet universitaire niveau en de studiepunten niet. Het komt de Raad voor dat de studiepunten veeleer verband houden met de omvang van het opleidingsonderdeel. Daarbij komt dat het feit dat verzoekster de buitenlandse stage succesvol heeft afgelegd, gehonoreerd is. Verwerende partij bevestigde dat verzoekster de tijdens de stage geoefende competenties onder de knie had en heeft deze stageverblijven tijdens het

academiejaar 2014-2015 daarom gehonoreerd met 18 studiepunten in het programma, middels de opleidingsonderdelen “Internationale stage deel 1” (9 SP) en “Internationale stage deel 2” (9 SP) (zie stuk 4.E van verwerende partij).

Waar verzoekster opmerkt dat één van haar medestudenten beweert de 24 Spaanse universitaire studiepunten wel volledig te hebben ontvangen, moet de Raad vaststellen dat het hier om een loutere bewering van verzoekster gaat, die zij niet verder ontwikkelt en waarbij zij geen elementen aanbrengt om de aannemelijkheid van deze bewering te ondersteunen.

De Raad stelt hierbij ook vast dat verzoekster deze in Spanje afgeronde stage voor verpleegkundige assimileert met het huidige opleidingsonderdeel “Toegepaste Verpleegkunde 7”. De Raad leest in het argument dat verzoekster van oordeel is dat zij de leerinhoud van het opleidingsonderdeel “Toegepaste Verpleegkunde 7” onder de knie heeft. De Raad ziet echter niet hoe dit argument ertoe kan leiden de aangevochten studievoortgangsbeslissing te vernietigen. Andermaal moet de Raad immers vaststellen dat deze beslissing geen betrekking heeft op “Toegepaste Verpleegkunde 7”. Dit opleidingsonderdeel maakt immers geen deel uit van het studieprogramma van verzoekster.

Al het voorgaande in acht genomen ziet de Raad geen grond om de aangevochten beslissing tot handhaving van de scores voor “Evidence based nursing van een patiënt in een acute zorgsituatie” en “Verpleegkundige vaardigheden” te vernietigen.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 4 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter
bijgestaan door
Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.067 van 5 december 2017 in de zaak 2017/557

In zake: Rodaina BOUAZZA
Woonplaats kiezend te 2800 Mechelen
Tervuursesteenweg 157

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Heleen De Bock
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 14 september 2017 waarbij aan verzoekende partij de herinschrijving in de opleiding “Bachelor in de farmaceutische wetenschappen” voor het academiejaar 2017-2018 werd geweigerd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 27 september 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, maar niet gegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 november 2017.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat Heleen De Bock, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de farmaceutische wetenschappen’.

Gezien verzoekende partij geen van de opgenomen studiepunten behaalde (zij slaagde niet voor het opgenomen opleidingsonderdeel van 3 studiepunten), besloot verwerende partij om de herinschrijving van verzoekende partij in de opleiding “Bachelor in de farmaceutische wetenschappen” voor het academiejaar 2017-2018 te weigeren.

Verzoekende partij stelde op datum van 19 september 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 27 september 2017 werd het intern beroep ontvankelijk, maar niet gegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat verzoekster verwijst naar het collectief ontslag op 19 mei 2017 en de drie maanden verplichte outplacement. Ter zitting haalt verzoekster nog aan dat zij op voorhand niet wist dat zij outplacement moest volgen, hetgeen volgens verzoekster 2 à 3 keer per week plaatsvond en soms 3-4 uur duurde en inhield dat ze een CV moest opstellen, interviews doen... om haar kansen op een nieuwe job te verhogen.

De beroepsinstantie stelt vast dat verzoekster zich op 28 februari 2017 heeft ingeschreven voor het opleidingsonderdeel ‘Neurofysiologie’ (3 studiepunten). Op dat ogenblik was het aan verzoekster al bekend dat er een collectief ontslag zou plaatsvinden in mei. Verzoekster schreef immers op 28 februari 2017 aan de studietrajectbegeleider dat “*Aangezien het labo waarin ik werk pas tegen 31 mei gaan sluiten en het feit dat ik enkel vrij ben op woensdagen, wil ik enkel 2 theoretische vakken nemen die ik al eerder vermeld heb (...)*”. De studietrajectbegeleider heeft verzoekster er bovendien explicet op gewezen dat zij moest slagen voor het ene opleidingsonderdeel waarvoor zij was ingeschreven, opdat zij het volgende academiejaar opnieuw zou kunnen inschrijven voor deze opleiding.

Het was de eigen keuze van verzoekster om zich op 28 februari 2017 in te schrijven terwijl zij tot 31 mei 2017 nog aan het werk was en het was tevens haar verantwoordelijkheid om dit tot een goed einde te brengen. Ook het gegeven dat verzoekster verplicht outplacement diende te volgen, en hier vooraf naar eigen zeggen niet van op de hoogte zou zijn geweest, volstaat naar

het inzicht van de beroepsinstantie niet om te kunnen besluiten dat verzoekster 'geen tijd had om te studeren'.

In de gegeven omstandigheden en in acht genomen de beide examenkansen waaraan verzoekster heeft deelgenomen voor het (in omvang beperkte) opleidingsonderdeel 'Neurofysiologie' acht de beroepsinstantie de beslissing van de examencommissie niet kennelijk onredelijk. Evenmin toont verzoekster aan dat er hierbij sprake is van buitengewone omstandigheden.

De beroepsinstantie wijst er nog op dat verzoekster tijdens het academiejaar geen begeleiding heeft gezocht bij het SBC, noch melding heeft gemaakt van eventuele problemen die zij zou ondervinden bij het studeren (tijdens de hoorzitting meldde zij dat zij de cursus voor het examen in eerste zittijd 'goed had gelezen'). Evenmin heeft verzoekster na het examen om inzage of feedback verzocht (niet in eerste zittijd en niet in tweede zittijd).

De loutere bewering van verzoekster dat zij geen nieuw werk heeft gezocht, volstaat niet opdat kan worden aangenomen dat verzoekster volgend academiejaar wel studievoortgang zou maken. Gelet op het geheel van de hierboven vermelde omstandigheden, oordeelt de beroepsinstantie dat het geen zin meer heeft om verzoekster nogmaals toe te laten in te schrijven onder bindende voorwaarden.

Om deze redenen beslist de beroepsinstantie dat het beroep van 19 september 2017 ontvankelijk maar niet gegrond is. De bestreden beslissing wordt bevestigd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 10 oktober 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 17 oktober 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat onderhavig beroep werd voorafgegaan door een intern beroep, gericht tegen een beslissing tot het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking d.d. 14 september 2017, die aan verzoekende partij ter kennis werd gebracht op haar puntenblad dat zij vanaf 14 september 2017 via het online platform van verwerende partij kon consulteren. Conform artikel 153, §1 van het OER werd het intern beroep ingesteld binnen een termijn van zeven kalenderdagen, ingaand op de dag na de proclamatie. De bestreden beslissing d.d. 27 september 2017 werd verzoekende partij ter kennis gebracht per e-mail d.d. 10 oktober 2017. Het extern beroep is gedateerd op 17 oktober 2017. Verwerende partij meent dan ook dat onderhavig beroep voor de Raad conform artikel II.294 §1, eerste lid van de Codex Hoger Onderwijs, zoals geconcretiseerd in artikel 154, §1 van het OER, werd ingesteld binnen de vervaltermijn van zeven kalenderdagen die ingaat de dag na die van kennisname van de bestreden beslissing. Vanzelfsprekend neemt dit niet weg dat het aan de Raad toekomt om ambtshalve op basis van de datum van het postmerk na te gaan of het verzoekschrift inderdaad binnen voormelde termijn bij de Raad werd ingediend.

Verwerende partij is evenwel van oordeel dat voorliggend beroep slechts ontvankelijk is in zoverre de grieven gericht zijn tegen de beslissing op intern beroep d.d. 27 september 2017, ondertekend op 9 oktober 2017. In de mate dat de grieven in het verzoekschrift hun oorsprong vinden in de oorspronkelijke maatregel van studievoortgangsbewaking van de examencommissie d.d. 14 september 2017 en niet in de beslissing van de facultaire beroepsinstantie d.d. 27 september 2017, ondertekend op 9 oktober 2017, moet het verzoekschrift onontvankelijk worden verklaard. Gelet op de devolutieve werking van het intern beroep is de bestreden beslissing immers in de plaats getreden van deze initiële beslissing, wat reeds herhaaldelijk werd bevestigd in de vaste rechtspraak van de Raad. Het besluit dat in eerste administratieve aanleg is genomen, wordt geacht niet meer te bestaan en kan dus ook niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij een rechterlijke instantie – i.c. de Raad.

Beoordeling

De Raad onderzoekt vooreerst de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoekster tekent beroep aan tegen de beslissing van 14 september 2017 waarbij aan verzoekster de herinschrijving in de opleiding “Bachelor in de farmaceutische

wetenschappen” voor het academiejaar 2017-2018 werd geweigerd (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie van 27 september 2017 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te herzien.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekster onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroeft op een schending van het redelijkheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel, in combinatie met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat zij de opleiding Farmaceutische Wetenschappen al vanaf het begin van haar hogere studies wilde doen. Ondanks serieuze veranderingen in haar studieloopbaan,

ging verzoekster biomedische laboratoriumtechnologie studeren en nadien werken. Tijdens het beoefenen van de job van laborant kwam verzoekster tot het besef dat dit niets voor haar is, maar zij kon deze job ook niet zomaar opgeven. Collectief ontslag was de reden om hiermee te stoppen en verder te gaan studeren. Verzoekster schreef zich meteen in voor het tweede semester en nam het vak ‘Neurofysiologie’ op. De fout zit in het opnemen van dit vak terwijl verzoekster nog aan het werk was, waardoor zij geen enkele les heeft kunnen bijwonen.

Tijdens de vergadering van de interne beroepsinstantie waarbij verzoekster aanwezig was om gehoord te worden, had zij een positieve indruk van de leden van de beroepsinstantie en niemand verzette zich er tegen. Er werd zelfs aan verzoekster gevraagd om met de studietrajectbegeleidster te spreken over de mogelijke vrijstellingen die zij zou krijgen. Hierdoor was verzoekster vol enthousiasme voor de opleiding en ging zij de lessen volgen en cursussen en slides vragen bij de medestudenten.

21 dagen na het indienen van het intern verzoekschrift (op 10 oktober 2017) kreeg verzoekster via e-mail de negatieve beslissing van de interne beroepsinstantie. Verzoekster was enorm teleurgesteld, omdat zij ervan uitging dat zij nog een kans maakte. Verzoekster vond het antwoord op intern beroep ontrecht: door één snelle beslissing (1 vak opgenomen) moet zij deze opleiding vergeten. Tijdens de blokperiode moest verzoekster zich naast het studeren ook nog focussen op outplacement (van 22 mei tot 21 augustus 2017).

Verzoekster stelt verder dat zij laat een antwoord heeft gekregen, waardoor ze zich niet tijdig kon inschrijven aan een andere universiteit en bovendien geen of weinig vrijstellingen zal krijgen. Verzoekster hoopt dat zij nog een kans zal krijgen.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat beslissingen tot het opleggen van maatregelen van studievoortgangsbewaking hun wettelijke grondslag vinden in artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs. Verwerende partij is bevoegd om, bij wijze van studievoortgangsbewakingsmaatregel, een bindende voorwaarde op te leggen, bijvoorbeeld de verplichting om in het nieuwe academiejaar voor een bepaald percentage van de opgenomen studiepunten te slagen. Indien de betrokken student niet aan deze bindende studievoortgangsmaatregel voldoet, dan kan verwerende partij de inschrijving van de student

in het daaropvolgende academiejaar weigeren. Dit werd nader geconcretiseerd in artikel 85 van het OER.

Zoals de Raad reeds eerder terecht opmerkte, behoort het beslissen over het al dan niet inschrijven van studenten tot de essentie van de autonomie van elke onderwijsinstelling. Met verwerende partij moet dan ook worden aangenomen dat de examencommissie en, in de interne beroepsprocedure, de beroepsinstantie, over een discretionaire bevoegdheid beschikt wanneer zij ten aanzien van studenten maatregelen van studievoortgangsbewaking neemt.

In dat verband past het erop te wijzen dat het de Raad – als jurisdictioneel orgaan – niet toekomt om dergelijke beslissingen te toetsen op hun opportunititeit. De Raad is enkel bevoegd om de wettigheid van de voor hem bestreden beslissingen te toetsen. In gevallen waarin het bestuur over beleidsvrijheid beschikt, zoals te dezen het geval is, wordt enkel een ‘marginale toetsing’ van die beleidsvrijheid aanvaard, waaraan bezwaarlijk kan worden verweten dat het jurisdictioneel orgaan zich daarmee in de plaats van het bestuur zou hebben gesteld. Die marginale toetsing maakt het voor een jurisdictioneel orgaan, zoals de Raad, mogelijk onredelijke administratieve rechtshandelingen te sanctioneren, doch slechts wanneer die onredelijkheid zo evident is dat het oordeel van de (administratieve) rechter “met een algemeen gedeelde rechtsovertuiging overeenstemt”, i.e. wanneer hij zich gesteld vindt tegenover oordelen waartoe geen redelijk denkend mens bij een afweging van de betrokken belangen had kunnen geraken.

Die rechtspraak wordt door de Raad overigens consequent toegepast, niet alleen ten aanzien van examenbeslissingen, maar ook ten aanzien van examentuchtbeslissingen en beslissingen waarbij een maatregel van studievoortgangsbewaking wordt opgelegd. Uit de rechtspraak blijkt dat de Raad zich niet in de plaats mag stellen van het bevoegde bestuur, wat de Raad overigens niet doet, ook niet wanneer voor hem beslissingen worden bestreden waarbij maatregelen van studievoortgangsbewaking worden opgelegd. Tevens blijkt dat de beslissing van het bestuur, wanneer het overweegt om al dan niet een dergelijke maatregel op te leggen en, in voorkomend geval, wanneer het overweegt welke maatregel *in concreto* zal worden opgelegd, in hoofdzaak zal worden bepaald door de eerder behaalde studieresultaten van de betrokken student. Het staat de student vrij andere elementen aan te voeren die het bestuur in zijn beoordeling kan betrekken.

Uit het verzoekschrift kunnen een aantal elementen worden afgeleid die verwerende partij begrijpt als argumenten die de beweerde (kennelijke) onredelijkheid, *c.q.* de onzorgvuldigheid van de bestreden beslissing zouden moeten aantonen. Verwerende partij gaat hieronder in op deze elementen.

Verzoekster verwijst in haar verzoekschrift naar het feit dat zij haar studies diende te combineren met haar werk. Hierdoor zou verzoekster geen enkele les hebben kunnen bijwonen. In een voetnoot verwijst verzoekster ook nog op een outplacement tijdens de periode van 22 mei tot 21 augustus 2017, waarop zij zich, naast het studeren, “diende te focussen”. De facultaire beroepsinstantie heeft deze argumenten in overweging genomen en heeft er in de bestreden beslissing terecht op gewezen dat het de eigen keuze van verzoekster was om zich op 28 februari 2018 reeds in te schrijven, terwijl zij wist dat ze nog tot eind mei 2017 aan het werk zou zijn. Bovendien was verzoekster ervan op de hoogte dat zij moest slagen voor het ene opleidingsonderdeel waarvoor zij was ingeschreven, opdat zij het volgende academiejaar opnieuw zou kunnen inschrijven voor deze opleiding, aangezien de studietrajectbegeleidster hier uitdrukkelijk op gewezen heeft. De vage redenen van een moeilijke combinatie werk-studeren kunnen volgens verwerende partij niet zonder meer worden gelijkgesteld met “uitzonderlijke omstandigheden” die een herinschrijving zouden rechtvaardigen. Het was immers aan verzoekster om voor de start van de opleiding in te schatten of die combinatie haalbaar kon zijn. Feit is dat verzoekster er niet in slaagde om voor het ene enkele, in omvang beperkte, opleidingsonderdeel dat zij had opgenomen studiepunten te behalen. Uit het intern beroepsschrift van verzoekster, noch uit het voorliggende verzoekschrift kunnen derhalve naar het oordeel van verwerende partij elementen worden afgeleid die ertoe leiden dat de bestreden beslissing als (kennelijk) onredelijk dient te worden beschouwd.

Waar verzoekster in haar verzoekschrift stelt dat zij tijdens de hoorzitting een “positieve indruk” kreeg van de leden van de facultaire beroepsinstantie, dient erop te worden gewezen dat hieruit in geen geval rechten kunnen worden geput voor de uiteindelijke beslissing van de facultaire beroepsinstantie. De hoorzitting dient er enkel toe om de student de kans te geven zijn rechten van verdediging ten volle uit te oefenen, waarna de facultaire beroepsinstantie met voldoende kennis van zaken een beslissing kan nemen. Het komt aan deze facultaire beroepsinstantie toe om op basis van de elementen uit het dossier – en onafhankelijk van

enige indrukken die zij al dan niet tijdens de hoorzitting zou hebben gegeven – een beslissing te nemen.

Tot slot stelt verzoekster nog dat zij zich niet tijdig kon inschrijven bij een andere instelling, nu zij slechts laat een antwoord zou hebben gekregen op haar intern beroep. Nog afgezien van het feit dat een dergelijke kritiek niet kan leiden tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing, moet met verwerende partij worden vastgesteld dat een normaal, voorzichtig en redelijk student de volle verantwoordelijkheid neemt om zijn kansen ten volle te vrijwaren en te benutten. Het was dan ook aan verzoekster om zich desgevallend bij een andere instelling of voor een andere opleiding in te schrijven en hierbij de uitkomst van de interne beroepsprocedure, waarvan *a priori* niet uitgesloten kan worden dat die negatief zou zijn, niet af te wachten.

Gelet op al het voorgaande is het dan ook niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk, dat de beslissing van de examencommissie van de faculteit Geneeskunde en Farmacie d.d. 14 september 2017 waarbij aan verzoekende partij de herinschrijving in de opleiding “Bachelor in de farmaceutische wetenschappen” voor het academiejaar 2017-2018 werd geweigerd, door de facultaire beroepsinstantie werd bevestigd. Het beroep is niet gegrond.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat zij vooreerst de aandacht wil vestigen dat het enige argument, geciteerd door verwerende partij ter verdediging van de bestreden beslissing, het feit is dat verzoekster niet slaagde voor het opgenomen opleidingsonderdeel ‘Neurofysiologie’ (met 9/20 als resultaat). Het falen in het examen was het gevolg van de poging van verzoekster om haar studies te combineren met haar werk. Een bijkomende oorzaak voor het niet-slagen was de verplichte deelname van verzoekster aan outplacement van 22 mei t.e.m. 21 augustus 2017, wat nog niet bekend was toen verzoekster zich inschreef aan de VUB. Verwerende partij antwoordde op deze argumenten als volgt: “*Het was de eigen keuze van de studenten om zich op 28 februari 2017 in te schrijven terwijl ze wist dat zij nog tot eind mei 2017 aan het werk zou zijn.*” Dit antwoord houdt in dat verzoekster zogezegd een zware fout heeft begaan die tot de weigering van haar herinschrijving moet leiden. Hoewel verzoekster toegeeft dat het deels haar fout was in het inschatten van de geschikte periode om haar hogere studies te hervatten, zou ze toch willen verduidelijken dat haar beslissing tot inschrijving was genomen onder moeilijke omstandigheden vanwege haar ontslag. Het doel van verzoekster was om zo snel mogelijk met haar hogere studies te beginnen na de officiële

bekendmaking van de datum van collectief ontslag (deze was vastgelegd tegen eind mei 2017). Vandaar dat verzoekster zich inschreef in februari 2017.

Destijds ontstonden er enkele problemen op het werk (in de periode tussen februari en mei 2017) met als gevolg een gebrek aan tijd om de lessen bij te wonen en de examens voor te bereiden. Hier zat dus de inschattingfout van verzoekster. Zij wil echter benadrukken dat deze inschattingfout niet betekent dat zij niet voldoende gemotiveerd was om haar studies voort te zetten. Verzoekster is des te meer gemotiveerd en volledig overtuigd van haar capaciteiten om haar studies tot een goed einde te brengen, mocht zij de kans gekregen hebben van verwerende partij. Verzoekster hoopt dat er rekening gehouden wordt met het hoofddoel van het onderwijs: de toegang tot kennis vergemakkelijken en niet diegenen die dit willen verwerven, te straffen.

Beoordeling

De aangevochten beslissing is genomen op basis van art. 85 van het onderwijs- en examenreglement (2016-2017) (faculteit Geneeskunde en Farmacie) van verwerende partij.

§3 van dit artikel bepaalt dat, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, een student ingeschreven onder diplomacontract geweigerd wordt wanneer deze geen credits heeft behaald. De examencommissie kan van de weigering afwijken voor studenten die slechts voor één of twee opleidingsonderdelen ingeschreven zijn.

De interne beroepsinstantie bevestigde de beslissing om verzoekende partij niet tot herinschrijving voor de opleiding toe te laten.

In de eerste plaats wijt verzoekende partij het feit dat zij niet slaagde voor het enige door haar opgenomen opleidingsonderdeel “Neurofysiologie” aan het feit dat zij op het ogenblik waarop het opleidingsonderdeel werd aangeboden nog werkte. Bijgevolg heeft zij geen enkele les bijgewoond. Pas in mei 2017 eindigde haar arbeidsovereenkomst als laborant als gevolg van een collectief ontslag, wat ertoe leidde dat zij besliste om verder te gaan studeren. In het beroep voor de interne beroepsinstantie haalde verzoekende partij tevens aan dat zij na de outplacement-periode over alle mogelijkheden beschikt om zich te focussen op haar studies, nu zij geen werk meer zoekt.

De Raad stelt vooreerst vast dat verzoekende partij bewust de beslissing nam het opleidingsonderdeel “Neurofysiologie” op te nemen in het tweede semester van het academiejaar 2016-2017, terwijl zij nog aan het werk was en in de wetenschap dat zij aan het werk zou blijven tot eind mei 2017.

De Raad begrijpt dat de combinatie van werk en studeren een hele uitdaging kan zijn. Enerzijds dient de Raad vast te stellen dat verzoekende partij op het ogenblik dat zij zich heeft ingeschreven weet had van deze combinatie en zich ook bewust was van de complicaties waartoe dit kon leiden. Daarbij komt dat verwerende partij verzoekende partij bij die gelegenheid ook wees op de noodzaak om voor het opgenomen opleidingsonderdeel “Neurofysiologie” te slagen om haar studies te kunnen voortzetten (zie stuk 6 van verwerende partij).

Anderzijds wijst de Raad op de zeer specifieke omstandigheden van dit concrete dossier. In het academiejaar 2016-2017 was verzoekende partij slechts ingeschreven voor één opleidingsonderdeel, “Neurofysiologie”, dat bovendien slechts 3 studiepunten omvatte. Zij behaalde hiervoor in eerste zittijd een resultaat van 6/20 en in tweede zittijd een resultaat 9/20, wat *prima facie* geen groot tekort uitmaakt. Daarbij is progressie merkbaar over de beide zittijden heen.

Naast de dossierkenmerken die het curriculum van verzoekende partij betreffen, slaat de Raad in het bijzonder ook acht op de moeilijke omstandigheden waarin verzoekende partij diende te studeren en zich op de examens heeft voorbereid: de combinatie werk-studeren, met daaropvolgend een collectief ontslag en een verplichte outplacementperiode die, zo bleek ter zitting van de Raad, over de examenperiodes heen liep en veronderstelde dat verzoekende partij onder meer opdrachten uitvoerde. Dat de combinatie van werken en studeren verzoekende partij bekend was op het ogenblik dat zij zich inschreef bij verwerende partij, leidt er *in concreto* niet toe dat op deze combinatie bij de beoordeling van het verzoek tot herinschrijving in de aangevatté opleiding zonder meer geen acht kan worden geslagen. Bovendien waren bepaalde omstandigheden, zoals de outplacement, op het ogenblik van de inschrijving van verzoekende partij nog niet gekend. Redelijkerwijs kan niet worden verwacht dat verzoekende partij die laatste omstandigheden zou hebben ingecalculeerd. De Raad neemt ook het dit dossier kenmerkende bijzondere feit in aanmerking dat verzoekende partij besliste

om haar professionele carrière stop te zetten om zich in het huidige academiejaar 2017-2018 volop aan haar studies te wijden.

Gelet op bovenvermelde overwegingen is de Raad in het licht van de bijzondere merites van het voorliggende concrete geval, en niettegenstaande het feit dat verzoekende partij door verwerende partij gewezen is op de moeilijke combinatie van haar werk met het opnemen van een opleidingsonderdeel (tegen de achtergrond van de maatregelen van studievoortgangsbewaking), van oordeel dat de beslissing om verzoekende partij niet tot herinschrijving in de opleiding toe te laten *in casu* kennelijk onredelijk is.

De Raad wenst hierbij uitdrukkelijk aan te stippen dat geen van de door verzoekende partij aangehaalde omstandigheden *an sich* de Raad er in het voorliggende geval zou kunnen toe brengen de bestreden beslissing als kennelijk onredelijk aan te merken. Daarentegen neemt de Raad het geheel van de specifieke omstandigheden die het concrete geval kenmerken in aanmerking om de bestreden beslissing als kennelijk onredelijk aan te merken.

De hierboven aangehaalde specifieke combinatie van omstandigheden brengt de Raad tot de overweging dat het voor ieder redelijk persoon onmogelijk is om op basis van het beperkte aangelegde studietraject – in zoverre in voorliggend dossier van een echt traject sprake is – te besluiten dat het zonder meer onwaarschijnlijk is dat verzoekende partij voldoende studievoortgang zal kunnen realiseren met het oog op het afronden van haar studies binnen een redelijke studieduur. De Raad houdt hierbij rekening met de volledige toewijding aan haar studies die verzoekende partij zich blijkens de stukken voorneemt. De Raad stipt hierbij aan dat verzoekende partij aangeeft niet opnieuw werk te zullen zoeken.

In het concrete voorliggende geval wijst de Raad ook op de tijd die verstrekken is sinds de laatste keer dat verzoekende partij regulier onderwijs heeft gevolgd (met name een bachelor in de biomedische laboratoriumtechnologie).

Voor de Raad kan de bestreden beslissing, rekening houdend met de concrete dossierelementen, niet stand houden om de loutere reden dat verzoekende partij door verwerende partij werd gewezen op de combinatie van werk en studies en de hieruit eventueel voortvloeiende moeilijkheden.

De Raad komt *in casu* in het bijzonder tot zijn beslissing, omdat het OER van verwerende partij (zie artikel 85, §3) in de mogelijkheid voorziet om in geval van uitzonderlijke omstandigheden af te zien van de weigeringsbeslissing – uitzonderlijke omstandigheden die de interne beroepsinstantie *in casu* niet zag – en in het bijzonder op deze mogelijkheid tot afwijking wijst indien een student slechts voor één of twee opleidingsonderdelen was ingeschreven.

De overige middelonderdelen die verzoekende partij inroeft dienen niet verder onderzocht te worden, gezien ze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

Het beroep is in de aangegeven mate gegrond.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 27 september 2017.**
- 2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 15 december 2017 een nieuwe beslissing nemen.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 5 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bijzitter
Henri Verhaaren	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.065 van 4 december 2017 in de zaak 2017/559

In zake: xxx

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 13 september 2017 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Grondslagen van de beleidsinformatica” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 22 november 2017.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

De heer xxx, die verschijnt voor de verzoekende partij, en de heer Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de toegepaste economische wetenschappen’.

Voor het opleidingsonderdeel “Grondslagen van de beleidsinformatica” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 20 september 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 10 oktober 2017 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt vooreerst dat het examen voor het opleidingsonderdeel “Grondslagen van de beleidsinformatica” uit meerdere delen bestaat, waarvoor de student volgende deelscores heeft behaald:

- 5,33/7,5 voor het technologiegedeelte (meerkeuze)
- 0,5/2,5 voor programmeren (meerkeuze)
- 3,73/6 voor programmeren (invulopdracht)
- 3/4 voor de scriptie

De interne beroepsinstantie stelt dat de student vooraf geïnformeerd was over het feit dat het slagen voor het softwaregedeelte een voorwaarde was om ook te kunnen slagen voor het opleidingsonderdeel als geheel. Aangezien hij voor het softwaregedeelte 4,23/8,5 behaalde en dus niet slaagde, behaalde hij een resultaat van 9/20. In het kader van zijn intern beroep haalde de student aan dat het resultaat voor het softwaregedeelte (4,23/8,5) had moeten herberekend worden op een totaal van 20 (9,95/20), waarna dit resultaat op basis van de gewone afrondingsregels had moeten afgerond worden naar 10/20. Vermits de student dan wel geslaagd was voor het softwaregedeelte, meende hij toch recht te hebben op de optelsom van alle deeltotalen (12,56/20, of afgerond 13/20).

De interne beroepsinstantie heeft bijkomende motivering opgevraagd bij de faculteit van de student. Prof. [V.B.] verwees op de eerste plaats naar het feit dat, conform de ECTS-fiche voor dit opleidingsonderdeel, de evaluatie voor dit opleidingsonderdeel bestaat uit de beoordeling van een paper (op 4 punten) en een afrondend examen (op 16 punten). Dit afrondende examen bestaat zowel uit een ICT-gedeelte (technologiegedeelte bestaande uit 15 meerkeuzevragen op een totaal van 7,5 punten) en een softwaregedeelte (op een totaal van 8,5 punten). Bij de beoordeling van het softwaregedeelte is zowel de theoretische kennis (via 5

meerkeuzevragen op 2,5 punten) als een programmeeroefening (op 6 punten) van belang. Er wordt ook nog verwezen naar de ECTS-fiche en de interne beroepsinstantie stelt vast dat de beslissing om de student omwille van het onvoldoende resultaat voor het softwaregedeelte een score van 9/20 toe te kennen alvast in overeenstemming is met de bepalingen in de ECTS-fiche en met de informatie die vooraf over dit examen was doorgegeven.

Vervolgens wijst de interne beroepsinstantie erop dat, aangezien er geen specifieke afrondingsregels werden bekendgemaakt, de gewone beoordelingsregels van toepassing zijn. De artikels van het onderwijs- en examenreglement verwijzen dan echter telkens naar de afronding van de resultaten van een opleidingsonderdeel. Volgens de interne beroepsinstantie bevatten deze artikels op geen enkele manier enige verplichting om ook deelresultaten af te ronden. De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat dit betekent dat alle berekeningen en beslissingen genomen worden op basis van de reële resultaten, waarbij het resultaat pas wordt afgerond bij het bepalen van een eindcijfer voor een opleidingsonderdeel.

Verder vindt de interne beroepsinstantie het belangrijk om, gezien het nipte karakter van de onvoldoende die de student voor het softwaregedeelte heeft behaald, ook na te gaan in welke mate kan worden uitgesloten dat dit tekort niet enkel het gevolg zou zijn van loutere toevalligheden, maar integendeel wijst op fundamentele tekorten in de kennis van de student voor de materie die aan bod kwam in dit opleidingsonderdeel. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de ECTS-fiche duidelijk verwijst naar de verschillende componenten die belangrijk zijn bij de beoordeling van het examen, *in casu* zowel de paper als het eindexamen, waarbij in het eindexamen zowel het ICT-aspect als het softwareaspect belangrijk zijn. Bij dit softwareaspect worden dan zowel de theoretische kennis als programmeeroefeningen beoordeeld. De interne beroepsinstantie merkt op dat de score van 0,5/2,5 die de student voor het theoretisch gedeelte van de softwareopdracht behaalde, wijst op ernstige hiaten in de kennis van de student op dit vlak. De interne beroepsinstantie kan de student dan ook niet bijtreden in zijn stelling dat dit onvoldoende resultaat onredelijk zou zijn.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 10 oktober 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 17 oktober 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 13 september 2017 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Grondslagen van de beleidsinformatica” (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van artikel 80, §1 van het Onderwijs- en Examenreglement.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de algemene afrondingsregel niet alleen geldt voor eindresultaten, maar ook voor deelresultaten. Volgens hem volgt uit artikel 80, §1 OER dat de gewone afrondingsregels van toepassing zijn indien er geen specifieke afrondingsregels bekend werden gemaakt en dat de titularis van het opleidingsonderdeel de manier van afronden transparant kenbaar dient te maken aan de studenten als het gaat om een opleidingsonderdeel met meerdere deelresultaten.

Verzoeker stelt vast dat de interne beroepsinstantie erkent dat de gewone beoordelings- en afrondingsregels van toepassing zijn bij gebrek aan specifieke afrondingsregels in de ECTS-fiche. Volgens verzoeker bepaalt artikel 80, §1 OER evenwel niet dat enkel een afronding van het eindresultaat mogelijk is. In dat geval zouden in de tekst immers de woorden “*het (eind)resultaat van een opleidingsonderdeel*” gehanteerd worden, in plaats van “*de resultaten van een opleidingsonderdeel*”. Hij stelt dat de titularis bijgevolg verantwoordelijk is voor de afronding van de (lees: alle) resultaten van het opleidingsonderdeel, zowel de deel- als de eindresultaten.

Vervolgens merkt verzoeker op dat de bewoordingen van de ECTS-fiche niet toelaten te besluiten dat het deelresultaat voor het softwaregedeelte niet moet worden afgerond. Volgens verzoeker moeten de gewone afrondingsregels bijgevolg worden toegepast bij de beslissing of hij al dan niet een onvoldoende heeft op het softwaregedeelte, vermits geen specifieke afrondingsregels kenbaar werden gemaakt en de titularis de manier van afronden niet transparant kenbaar heeft gemaakt.

Verzoeker wijst er verder op dat de afwijking die in artikel 80, §1, vierde zin OER is voorzien, waarbij de afronding pas “*na verrekening van de deelresultaten (kan) plaatsvinden, en niet op de deelresultaten afzonderlijk*”, op voorliggend geval niet van toepassing is. Zijn deelresultaat software (4,23/8,5) werd immers niet verrekend met de andere deelresultaten. Verzoeker stelt dat de bestaansreden van deze afwijking het vermijden van dubbele afrondingen is, wat hier niet het geval is, aangezien het deelresultaat het eindresultaat rechtstreeks heeft bepaald. Hij verwijst ook naar het besluit in dossier nr. 2015/069.

Verzoeker merkt op dat de deelresultaten voor de programmeeroefening (28/45) en voor de vijf meerkeuzevragen (1/5) werden herleid naar een deelresultaat van 4,23/8,5. Op grond van dit deelresultaat werd, zonder enige toepassing van een afrondingsregel, het totale eindresultaat van verzoeker gereduceerd tot maximum 9/20. Volgens verzoeker had dit deelcijfer voor het softwaregedeelte, dat uiteindelijk determinerend is voor de beoordeling of hij al dan niet geslaagd is voor het gehele opleidingsonderdeel, eerst moeten worden omgezet in een cijfer op 20 punten (naar analogie met artikel 66 OER) om de toepasselijke afrondingsregels op een faire en correcte manier toe te passen. Dat zou voor het softwaregedeelte een resultaat van 9,95/20 geven, wat volgens de gewone afrondingsregels zou leiden tot een score van 10/20.

In haar *antwoordnota* benadrukt verwerende partij dat de tekst van artikel 80, §1 van het OER expliciet naar het resultaat van een opleidingsonderdeel verwijst, waarbij de titularis verantwoordelijk is voor zowel de toepassing van deze afrondingsregels als voor de bekendmaking van afrondingsregels die afwijken van de gewone afrondingsregels. Verwerende partij merkt op dat indien, zoals bij dit opleidingsonderdeel, de titularis geen specifieke afrondingsregels bekendmaakt, de gewone afrondingsregels van toepassing zijn. Zij verduidelijkt dat het feit dat in de laatste zin van dit artikel wordt verwezen naar “de deelresultaten” specifiek betrekking heeft op art. 40 OER met betrekking tot de jaaropleidingsonderdelen die gedurende elk van de twee semesters worden geëxamineerd, en waarbij dus meerdere deelresultaten voorliggen.

Verder stipt verwerende partij aan dat de gewone afrondingsregels op dit opleidingsonderdeel van toepassing zijn, zodat – indien een afronding had moeten gebeuren voor het eindresultaat van het opleidingsonderdeel – dit via de gewone afrondingsregels zou gebeurd zijn. Verwerende partij merkt op dat het eindresultaat van 9/20 van verzoeker echter niet het resultaat is van enige afrondingsregel, maar wel van de bepaling in de ECTS-fiche dat het slagen voor het softwaregedeelte een absolute voorwaarde is om ook te kunnen slagen voor het opleidingsonderdeel. Bij een tekort voor het softwaregedeelte, is het maximale resultaat 9/20.

Verwerende partij merkt vervolgens op dat het OER geen enkele bepaling bevat waaruit zou blijken dat de bepaling in het OER dat er geen afronding van deelresultaten gebeurt enkel zou zijn bedoeld om dubbele afrondingen te vermijden. Zij stelt ook dat dossier 2015/069

betrekking heeft op een discussie over opeenvolgende afrondingen, maar zij heeft geen weet van een arrest van de Raad die haar aanpak, waarbij afrondingen enkel gebeuren op het niveau van het eindresultaat, zou tegenspreken.

Waar verzoeker aanhaalt dat het deelresultaat van het softwaregedeelte had moeten worden herberekend op een beoordelingsschaal van 20 (en vervolgens had moeten worden afgerond) aangezien dit rechtsgevolgen heeft, benadrukt verwerende partij dat het OER pas in een eventuele afronding voorziet na de verrekening van de deelresultaten. Volgens haar bepaalt art. 66 OER dat het resultaat van het opleidingsonderdeel op een totaal van 20 punten beoordeeld wordt. Voor deelresultaten kunnen dan ook andere beoordelingsschalen gehanteerd worden.

In zijn *wederantwoordnota* stipt verzoeker aan dat het voor hem niet duidelijk is waarom verwerende partij, tegen de tekst van artikel 80, §1 OER en de bewoordingen van de ECTS-fiche in, blijft betwisten dat de gewone afrondingsregel ook van toepassing is op het deelresultaat voor het softwaregedeelte. Verder stelt verzoeker ook dat artikel 80, §1, vierde zin OER de situatie veronderstelt waarbij het examen uit meerdere deelresultaten bestaat die moeten worden verrekend om tot het eindresultaat te komen. Volgens hem bestaat er geen risico op dubbele afronding omdat het deelresultaat op zich rechtstreeks het eindresultaat bepaalde.

Verder stelt verzoeker dat de Raad in dossier 2015/069 heeft verduidelijkt dat zijn rechtspraak over het verbod op opeenvolgende formuleringen enkel beslissingen betrof waarbij de score op het subonderdeel geen rechtsgevolgen ressorteerde. Verzoeker benadrukt dat er *in casu* geen sprake is van opeenvolgende afrondingen, noch van een afronding van een eindresultaat na verrekening van de deelresultaten.

B. Tweede middel

Verzoekende partij beroept zich in een tweede middel op de schending van het vertrouwensbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de studenten er redelijkerwijze op kunnen vertrouwen dat op het deelresultaat voor het softwaregedeelte dat het eindresultaat rechtstreeks bepaalt, de gewone

afrondingsregels van toepassing zijn, gelet op de bewoordingen van artikel 80, §1 OER en het gebrek aan specifieke afrondingsregels in de ECTS-fiche. De onderwijsinstelling moet bovendien de geldende rechtsregels juist en consequent toepassen. Volgens verzoeker moet de onduidelijkheid en/of de lacune voor deelresultaten die doorslaggevend zijn in het OER en/of de ECTS-fiche in het voordeel van de student worden uitgelegd.

In haar *antwoordnota* benadrukt verwerende partij dat het resultaat dat verzoeker heeft behaald niet het gevolg is van de toepassing van enige afrondingsregel, maar wel van de bepaling in de ECTS-fiche dat het slagen voor het softwaregedeelte een absolute voorwaarde is om ook te kunnen slagen voor het opleidingsonderdeel als geheel. Het OER bepaalt bovendien explicet dat een eventuele afronding pas na verrekening van de deelresultaten gebeurt, en niet op de deelresultaten afzonderlijk.

C. Derde middel

Verzoekende partij beroept zich in een derde middel op de schending van het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat, zelfs indien men zou aanvaarden dat er een afwijking van de gewone afrondingsregel voor het deelresultaat softwaregedeelte zou zijn, het kennelijk onredelijk zou zijn om voor dit deelresultaat niet uit te gaan van een beoordeling op 20 punten en de gewone afrondingsregels niet toe te passen. Volgens hem is het kennelijk onredelijk om de afrondingsregels wel toe te passen voor een eindresultaat na verrekening van de deelresultaten en niet voor een deelresultaat dat op zich het eindresultaat alleen en rechtstreeks bepaalt. Verzoeker stelt dat er geen redelijke verantwoording is voor deze ongelijke behandeling.

Verzoeker wijst er nogmaals op dat de titularis de manier van afronden niet transparant kenbaar heeft gemaakt, zoals artikel 80, §1 OER nochtans voorschrijft, en dat de studenten ervan konden uitgaan dat op het deelresultaat software de gewone afrondingsregels van toepassing waren. Hij verwijst verder naar de goede andere deelresultaten voor de scriptie ($3/4 = 15/20$) en voor de 15 meerkeuzevragen van het ICT-gedeelte ($5,33/7,5 = 14,21/20$), alsook naar zijn behoorlijk resultaat van $3,75/6 (=12,44/20)$ voor de programmeeroefening van het softwaregedeelte. Verzoeker stipt ook aan dat hij voor het totale softwaregedeelte, voor enige afronding, een tekort heeft van amper 2 honderdsten ($4,23/8,5$).

Waar de interne beroepsinstantie aanhaalt dat het onderdeelresultaat voor de vijf meerkeuzevragen theorie programmeren (1/5 – wat werd herleid naar 0,5/2,5) zou wijzen op “fundamentele tekorten” en “ernstige hiaten in de kennis van verzoeker voor de materie van het opleidingsonderdeel”, stelt verzoeker dat dit middel een overdreven belang hecht aan een onderdeelresultaat van 2,5 van de 20 punten, waarbij de meer dan behoorlijke punten op alle overige onderdeelresultaten volledig worden genegeerd. Verzoeker wijst erop dat voor de vijf meerkeuzevragen een erg strenge giscorrectie geldt. Hij stipt ook aan dat, voor het bepalen van het al dan niet voldoende karakter van het deelresultaat software, de programmeeroefening veel zwaarder doorweegt (6 van de 8,5 punten) dan de vijf theoretische meerkeuzevragen (2,5 van de 8,5 punten), wat erop wijst dat veel meer belang wordt gehecht aan de programmeeroefening dan aan de theoretische vragen. Volgens verzoeker is voor de programmeeroefening overigens ook een stevige theoretische kennis vereist. Gelet op zijn behoorlijk resultaat voor de programmeeroefening, kan er dan ook vanuit worden gegaan dat zijn theoretische kennis behoorlijk is.

Verzoeker stelt ten slotte dat de beslissing van de interne beroepscommissie gebrekkig gemotiveerd is.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoeker de regel dat deelresultaten niet worden afgerond mogelijk streng kan vinden, maar ze wijst erop dat het OER correct werd toegepast, dat er geen beginsel van behoorlijk bestuur bestaat dat zou verplichten om deelresultaten af te ronden en dat er evenmin sprake is van een kennelijke onredelijke beslissing. Volgens haar geldt dit evenzeer wanneer de deelresultaten rechtsgevolgen ressorteren. Ze merkt ook op dat verschillende, om niet te zeggen quasi alle, andere besturen dezelfde beslissing nemen in gelijkaardige omstandigheden.

Waar verzoeker aanhaalt dat voor de vijf meerkeuzevragen de “strenge giscorrectie” hem parten zou hebben gespeeld, stipt verwerende partij aan dat het feit dat bij dit examen een giscorrectie zou worden toegepast, duidelijk was aangekondigd in de ECTS-fiche en de hoor- en werkcolleges, via Toledo en via de studiebegeleider. Daarnaast is het inderdaad zo dat – conform de gewichtsverdeling die was aangekondigd in de ECTS-fiche – de beoordeling van de programmeeroefening in vergelijking met de meerkeuzevragen over dit softwaregedeelte een groter gewicht krijgt. Verwerende partij stipt aan dat verzoeker via een beter resultaat voor de programmeeroefening het tekort voor het theoretisch gedeelte van het

softwaregedeelte had kunnen compenseren en op die manier, via zijn programmeeroefening, aantonen dat hij toch over voldoende theoretische kennis beschikte.

Ten slotte is het voor verwerende partij niet duidelijk op basis waarvan verzoeker meent dat de interne beroepsbeslissing gebrekkig zou zijn gemotiveerd.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat de onbewezen bewering van verwerende partij als zou geen enkel onderwijs- en examenreglement van een Vlaamse hoger onderwijsinstelling bepalen dat een deelresultaat dat rechtsgevolgen heeft, moet worden afgerond, pertinentie mist en niet ter zake dienend is. Verzoeker merkt tevens op dat hij niet de mogelijkheid heeft om een vergelijkend onderzoek van de onderwijs- en examenreglementen van andere onderwijsinstellingen te doen, laat staan van de concrete toepassing van deze reglementen door andere onderwijsinstellingen.

Verder stelt verzoeker nog vast dat verwerende partij niet betwist dat het kennelijk onredelijk zou zijn om voor dit deelresultaat, dat op zich alleen en rechtstreeks het eindresultaat bepaalt, niet uit te gaan van een beoordeling op 20 punten.

D. Beoordeling van alle middelen samen

Het verzoekschrift betreft het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel “Grondslagen van de beleidsinformatica” (9 op 20). De Raad stelt vast dat verzoeker op het softwaregedeelte van het examen 4,23 op 8,5 behaalde. Daardoor kon hij, aldus verwerende partij, bij toepassing van de ECTS-fiche niet slagen voor het opleidingsonderdeel.

Verzoeker is van oordeel dat het onderwijs- en examenreglement is geschonden. De algemene afrondingsregel is volgens hem ook van toepassing op het deelresultaat voor het softwaregedeelte.

De Raad leest dat art. 80, §1 OER verwijst naar de resultaten voor het opleidingsonderdeel. De bepaling is niet van toepassing op de deelresultaten van de score voor het opleidingsonderdeel.

Verzoeker stipt terecht aan dat art. 80, §1 OER bepaalt dat de gewone afrondingsregels gelden indien geen specifieke afrondingsregels kenbaar zijn gemaakt. De Raad oordeelt evenwel dat

deze bepaling de afronding van de resultaten van het opleidingsonderdeel betreft. Ook de vierde zin van dit artikel betreffende het afronden bij een opleidingsonderdeel met meerdere deelresultaten heeft betrekking op de totstandkoming van het resultaat voor het opleidingsonderdeel.

Verzoeker stelt dat art. 80, §1 OER niet enkel de afronding van het eindresultaat betreft nu het woord “eindresultaat” in de betrokken bepaling ontbreekt. De Raad treedt deze zienswijze niet bij. Bijgevolg is de Raad, anders dan verzoeker, niet van oordeel dat, nu een specifieke afrondingsbepaling in de ECTS-fiche ontbreekt, de beslissing of verzoeker al dan niet voldoende heeft op het softwaregedeelte volgens de gewone afrondingsregels moet worden bepaald.

Verzoeker voert tevens aan dat de in art. 80, §1 OER bedoelde afwijking *in casu* niet van toepassing is. De bepaling luidt als volgt: “*Afrondingen voor deevaluaties zoals bedoeld in art. 40, 1^e lid kunnen pas na verrekening van de deelresultaten plaatsvinden, en niet op de deelresultaten afzonderlijk*”. Volgens verzoeker bepaalt het deelresultaat in voorliggend geval rechtstreeks het eindresultaat. De Raad merkt op dat de ECTS-fiche een regel bevat die voorkomt dat een onvoldoende score op het softwaregedeelte van het afrondend examen gecompenseerd kan worden door de andere evaluatieonderdelen. Een tekort op het softwaregedeelte leidt er dan ook toe dat de student niet slaagt voor het opleidingsonderdeel. Het totale eindresultaat wordt in dat geval tot een maximum van 9 op 20 gereduceerd.

Verzoeker is van oordeel dat een “afronding” van het resultaat op het softwaregedeelte niet tot een dubbele afronding kan leiden, aangezien het deelresultaat het eindresultaat rechtstreeks heeft bepaald. De Raad treedt verzoeker niet bij. De Raad stelt vast dat de rechtstreekse invloed van het cijfer voor het softwaregedeelte op het totaalresultaat voor het opleidingsonderdeel verband houdt met de in de ECTS-fiche vervatte rem op compensatie. Deze brengt tot uitdrukking dat de in het softwaregedeelte geteste competenties in voldoende mate aanwezig moeten zijn om voor het opleidingsonderdeel te kunnen slagen. Voor het overige laat deze regel de gewogen totstandkoming van het eindresultaat, waarbij verzoeker de problematiek van de dubbele afronding aanhaalt, onverlet.

Nu verzoeker voor het softwaregedeelte minder dan de helft van de punten behaalde, kan hij – omwille van voormelde “rem” – niet slagen en kan de samenvoeging van resultaten er hoogstens toe leiden dat hij 9 op 20 behaalt als eindscore voor het opleidingsonderdeel.

Anders dan verzoeker aanvoert, is wel sprake van een gewogen cijfer. Alleen kan de weging bij wie voor het softwaregedeelte minder dan de helft behaalde er niet toe leiden dat hij nog slaagt voor het opleidingsonderdeel. De Raad leest in de ECTS-fiche veeleer dat het eindresultaat afgetopt wordt tot hoogstens 9 op 20 indien op de in het softwaregedeelte geteste competenties niet in voldoende mate aanwezig zijn. Het antwoord op de vraag of de bepaling in art. 80, §1, vierde zin van het OER van verwerende partij enkel tot doel heeft dubbele afrondingen te vermijden, beïnvloedt voormelde conclusie niet.

De Raad stipt ook aan dat de rechtspraak waarnaar verzoeker verwijst (met name het besluit van 30 juni 2015 in dossier nr. 2015/069), zoals hieronder blijkt, de vraag naar de invloed op de afrondingsproblematiek van de bepaling dat de student op ieder subonderdeel moet slagen om voor het gehele opleidingsonderdeel te kunnen slagen, in deze noch in gene zin beantwoordt. Bijgevolg kan hieruit geen lering worden getrokken voor de voorliggende betwisting.

De Raad slaat hierbij in het bijzonder acht op volgende overwegingen uit dit besluit:

“De Raad wijst er vooreerst op dat de bestaande rechtspraak met betrekking tot opeenvolgende afrondingen, waar ook de bestreden beslissing op alludeert, betrekking heeft op opleidingsonderdelen die weliswaar bestonden uit verschillende subonderdelen, maar zonder dat de student op elk van die subonderdelen moest slagen om een credit te kunnen behalen voor het gehele opleidingsonderdeel. Het betrof met andere woorden beslissingen waarbij de score op het subonderdeel geen rechtsgevolgen ressorteerde en enkel cijfermatig werd meegenomen in de eindberekening, waarbij enkel het globale examencijfer voor het opleidingsonderdeel bepalend was voor het al dan niet behalen van een credit.

Te dezen is het anders, nu een student voor het opleidingsonderdeel [...] slechts een credit kan verwerven mits hij zowel voor het deel ‘openboekexamen’ als voor het deel ‘groepswerk’ ten minste 10/20 behaalt. De Raad lijkt prima facie in zijn voorgaande rechtspraak geen uitspraak te hebben gedaan over de vraag naar de regels inzake afronding op het niveau van een subonderdeel, wanneer ook het deelcijfer daarvan rechtsgevolgen heeft voor het examencijfer voor het gehele opleidingsonderdeel.

Deze vraag behoeft voorlopig geen antwoord. Zoals onderstaand zal blijken, heeft verwerende partij de gebruikelijke afrondingsregels wel degelijk ook op het subonderdeel ‘groepswerk’ toegepast (alleszins voor alle studenten die daardoor een hoger deelcijfer konden bekomen) zodat dient te worden onderzocht of verzoeker in het raam van het gelijkheidsbeginsel op eenzelfde behandeling aanspraak kan maken.

Aangezien verzoeker op het deel ‘openboekexamen’ een score van 10,5/20 behaalde, behoeft hij bij het behalen van een 10/20 voor ‘groepswerk’ geen tweede afronding om te slagen voor het opleidingsonderdeel [...], noch lijkt hij mathematisch voor een tweede afronding in aanmerking te komen ($0,6 \times 10,5 + 0,4 \times 10 = 63 + 40 = 104/200 = 10,4/20 = 10/20$).

Overigens merkt de Raad op dat uit de bovenstaande formule die in de studiefiche is opgenomen en waaruit blijkt dat de student op beide subonderdelen minstens 10/20 moet behalen om voor het gehele opleidingsonderdeel te kunnen slagen, evenmin blijkt dat voor de totstandkoming van die deelcijfers niet zou kunnen of mogen worden afgerond.

Ter zitting stelt verwerende partij dat de algemene afrondingsregels – wellicht – zijn opgenomen in het onderwijs- en examenreglement (OER). Aangezien geen van de partijen het OER als stuk heeft neergelegd, vermag de Raad niet acht te slaan op wat desgevallend in het OER is bepaald.”.

De Raad kan, op basis van het voorgaande, in de beslissing niet lezen, zoals verzoeker nochtans voorhoudt, dat het verbod op opeenvolgende afrondingen bij onderliggende deelcijfers niet geldt wanneer het deelresultaat rechtsgevolgen heeft voor het eindresultaat van het gehele opleidingsonderdeel.

Verzoeker merkt tevens op dat, naar analogie met art. 66 OER, het deelcijfer voor het softwaregedeelte, dat uiteindelijk determinerend is voor de beoordeling of verzoeker al dan niet geslaagd is voor het gehele opleidingsonderdeel, eerst naar een cijfer op 20 had moeten worden omgezet. Verzoeker acht dit noodzakelijk om tot een faire en correcte toepassing van de afrondingsregels te komen.

De Raad neemt kennis van art. 66. Het luidt als volgt:

“Voor elk opleidingsonderdeel binnen een opleiding vindt er een examen plaats. Voor elk opleidingsonderdeel wordt slechts één examencijfer voorgelegd op de beraadslaging.

Elk opleidingsonderdeel wordt op twintig punten beoordeeld. Het resultaat wordt uitsluitend in gehele getallen uitgedrukt. Voor de masterproef wordt een cijfer met één decimaal gehanteerd, tenzij de faculteit beslist geen decimalen te hanteren. De faculteit kan beslissen dat voor een opleidingsonderdeel of een deel ervan een beoordeling plaatsvindt onder de vorm van een geslaagd/niet-geslaagd-beslissing. Een beoordeling onder de vorm van niet-geslaagd wordt in dit reglement gelijkgesteld met een niet-tolereerbare onvoldoende (zie art.81), tenzij de faculteit uitdrukkelijk anders beslist.

Eventuele deelcijfers worden door de titularis, of in het geval van meerdere titularissen, door de coördinator vóór de beraadslaging omgezet in één eindcijfer op twintig punten.

Eventuele afrondingen gebeuren volgens de richtlijnen zoals bepaald in art. 80”.

De Raad leest in art. 66 OER niet dat de deelresultaten op een beoordelingsschaal, waarbij wordt gequoteerd op een totaal van 20, moeten worden omgezet. Art. 66 OER bepaalt veeleer dat de deelcijfers vóór de beraadslaging moeten worden omgezet naar één eindcijfer op twintig punten (door de titularis/coördinator).

Dat de score voor het softwaregedeelte er *in casu* toe leidt dat verzoeker niet slaagt voor het opleidingsonderdeel in zijn geheel – een student moet immers minimaal de competenties inzake software in voldoende mate hebben bereikt om te kunnen slagen voor het opleidingsonderdeel of nog, een eventuele lacune in de bewezen kennis m.b.t. software kan niet gecompenseerd worden door een betere score op een ander onderdeel van de evaluatie van het opleidingsonderdeel die tot een gewogen totaalscore van meer dan 10 op 20 zou voeren – betekent niet dat het softwaregedeelte, zoals verzoeker nochtans aanvoert, rechtsgevolgen heeft die tot een herberekening naar een score op 20 voeren.

De Raad treedt verzoeker dan ook niet bij waar deze aanvoert dat voor de beoordeling van het softwaregedeelte onbetwistbaar de algemene afrondingsregel van toepassing zou zijn op een naar een op een maximumscore van 20 omgerekend resultaat. *In casu* zou dit, zoals verzoeker aanvoert, tot gevolg hebben dat hij 9,95 op 20 behaalde voor het softwaregedeelte, wat dan volgens hem moet worden afgerond naar 10 op 20. Deze score heeft de uitsluiting van de toepassing van de regel die hem verhindert tot slagen tot gevolg.

De Raad, zoals reeds toegelicht, gaat er niet van uit dat een afronding zich opdringt op het resultaat voor het softwaregedeelte. De Raad deelt dan ook de mening van verzoeker niet –

minstens acht hij deze *in casu* niet pertinent – waar hij als volgt in het verzoekschrift overweegt:

“Zoals gezegd, zou het kennelijk onredelijk en onbillijk zijn de afrondingsregels buiten werking te stellen door een deelresultaat dat het eindresultaat bepaalt, te beoordelen aan de hand van een examencijfer op 8,5 (met halfjes dus) waarop dan zogenaamd de afrondingsregels nog eens zouden moeten worden toegepast (wat tot de absurde situatie zou leiden dat bijvoorbeeld een 4,23 op 8,5 zou moeten worden herleid naar 4 op 8,5 !).”.

De voorgaande overwegingen maken het volgens verzoeker duidelijk dat studenten er op basis van het gebrek aan specifieke afrondingsregels in de ECTS-fiche en de bewoordingen van art. 80, § 1 van het OER van verwerende partij in redelijkheid op kunnen vertrouwen dat ten aanzien van het resultaat voor het softwaregedeelte in het opleidingsonderdeel de gewone afrondingsregels zouden worden toegepast. De Raad ziet hier geen schending van het rechtszekerheidsbeginsel. Hoewel verzoeker een andere stelling aanhoudt, is de Raad van oordeel dat uit het dossier niet blijkt dat verwerende partij de geldende rechtsregels niet juist en consequent zou hebben toegepast. De rechtspraak van de Raad waarnaar verzoeker verwijst, voert, zoals uit de voorgaande overwegingen mag blijken, niet tot een andere beslissing.

De Raad heeft begrip voor de ontgoocheling van verzoeker over het door hem behaalde globale resultaat voor het opleidingsonderdeel, in het bijzonder nu hij voor het softwaregedeelte 4,23 scoorde, waar hij – om te kunnen slagen – 4,25 diende te behalen.

De Raad kan uit het dossier evenwel niet afleiden dat verwerende partij onzorgvuldig zou hebben gehandeld. Evenmin is in het dossier sprake van kennelijke onredelijkheid. Het niet-afronden van de score van 4,23 op 8,5 voor het softwaregedeelte is, zelfs nu dit ertoe leidt dat omwille van de centrale betekenis die de ECTS-fiche tobedeelt aan de nagestreefde competenties inzake software door te bepalen dat wie niet slaagt voor dit onderdeel evenmin kan slagen voor het opleidingsonderdeel in zijn globaliteit, niet als kennelijk onredelijk aan te merken.

De Raad is evenmin van oordeel dat het gelijkheidsbeginsel zou zijn geschonden. Anders dan verzoeker, is de Raad niet van oordeel dat het deelresultaat met het eindresultaat mag worden geassimileerd. Dat het deelresultaat er *in casu* toe leidt dat verzoeker niet slaagde maakt er

geen eindresultaat van. Het niet-slagen is het gevolg van het feit dat het deelresultaat wijst op een tekort m.b.t. voor het opleidingsonderdeel centrale competenties. Het betwiste cijfer (4,23 op 8,5) blijft dan ook een deelresultaat, zodat er geen sprake is van een verschillende behandeling in gelijke gevallen nu het eindresultaat wel afgerond wordt. Dit laatste diende *in casu* niet te gebeuren, gelet op de bepaling in de ECTS-fiche waardoor het eindresultaat van verzoeker op 9/20 werd vastgelegd.

Verzoeker betwist tevens de overweging in de interne beroepsbeslissing dat, niettegenstaande het nipte karakter van zijn onvoldoende op het deel “software”, het resultaat voor de meerkeuzevragen m.b.t. programmeertheorie wijst op fundamentele tekorten en ernstige hiaten in zijn kennis voor de materie van het opleidingsonderdeel.

Het komt de Raad niet toe deze overweging inhoudelijk te beoordelen. Bovendien stelt de Raad, die reeds tot het oordeel was gekomen dat de aangevochten beslissing niet kennelijk onredelijk is, vast dat ook zonder deze overweging, waaromtrent verzoeker beweert dat zij niet van aard is het door hem beweerde kennelijk onredelijk karakter aan de beslissing te ontnemen, de voor de Raad betwiste beslissing overeind blijft. De Raad wijst er ten overvloede op dat verzoeker op de hoogte was van de giscorrectie en dat het de Raad niet toekomt, zonder in de beoordelingsbevoegdheid van de verwerende partij te treden, vast te stellen dat het belang dat de interne beroepsinstantie aan het resultaat voor de meerkeuzevragen heeft gehecht, overdreven zou zijn. Evenmin kan de Raad vaststellen dat de conclusie van verwerende partij onredelijk is omdat, volgens verwerende partij, voor het al dan niet voldoende karakter van het deelresultaat “software” de programmeeroefening zwaarder doorweegt. Hetzelfde geldt volgens de Raad ten aanzien van de bewering van verzoeker dat zijn resultaat op de programmeeroefening aantoont dat hij een behoorlijke theoretische kennis heeft.

Tenslotte is het de Raad niet duidelijk in hoeverre de verwerende partij tekort heeft geschoten in het motiveren van de beslissing van de interne beroepsinstantie, zoals verzoeker, zonder nadere toelichting, nochtans beweert.

De Raad oordeelt tenslotte ook dat art. 80, § 1 OER niet tot gevolg heeft dat de beslissing van de interne beroepscommissie niet standhoudt. Lid 3 van deze bepaling verplicht de titularis de

manier van afronden transparant kenbaar te maken aan de studenten. Het toepassingsgebied van deze bepaling betreft “opleidingsonderdelen met meerdere deelresultaten”.

Verzoeker is van oordeel dat dit *in casu* niet is gebeurd. Desgevallend moet dan ook op de gewone afrondingsregels worden teruggevallen, die in § 1, lid 2 als “default-regeling” worden vermeld.

De Raad leest lid 3 van art. 80, § 1 OER samen met lid 4. Daarin wordt bepaald dat afrondingen niet worden toegepast op deevaluaties (hierbij verwijzend naar art. 40, lid 1 van het OER). Zij vinden pas na verrekening van de deelresultaten plaats en niet op de deelresultaten afzonderlijk. Het toepassingsgebied betreft opleidingsonderdelen waarbij meerdere evaluaties plaatsvinden en het resultaat van deze partiële evaluaties als deelresultaat wordt aangemerkt.

De Raad merkt op dat, zelfs indien de verschillende “delen” van het “afrondend examen”, als bedoeld in de ECTS-fiche, tot als in art. 40, lid 1 van het OER bedoelde “deelresultaten” leiden, de afronding pas na verrekening van de deelresultaten plaatsvindt. Zulks geldt dus *a fortiori* indien de verschillende gedeeltes van het afrondend examen niet als “deelresultaat” gekwalificeerd moeten worden.

De middelen zijn niet gegrond.

VI. Anonimisering

Verzoeker vraagt in zijn verzoekschrift de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 4 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.068 van 5 december 2017 in de zaak 2017/562

In zake: Lotte DEMUYT
 Woonplaats kiezend te 3001 Heverlee
 Paul van Ostaijenlaan 61

Tegen: ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Stijn Butenaerts
 kantoor houdend te 1080 Brussel
 Leopold II laan 180
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 14 september 2017 waarbij aan de verzoekende partij geen examencijfer werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Innovatiecase uit persoonlijk engagement” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, maar ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 22 november 2017.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij, mevrouw Johanna Huys, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Valéry Schalenbourg (*loco* Stijn Butenaerts), die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in Idea & Innovation Management’.

Voor het opleidingsonderdeel “Innovatiecase uit persoonlijk engagement” bekomt verzoekende partij geen examencijfer.

Verzoekende partij stelde op datum van 21 september 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 9 oktober 2017 werd het intern beroep ontvankelijk, maar ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat het beroep van verzoekster is ingesteld tegen de voorziene onderwijsverstrekking, meer bepaald tegen het onvoldoende geïnformeerd zijn over de modaliteiten van uitschrijving voor een opleidingsonderdeel en over de consequenties daarvan op de tolerantieregeling.

De leden van de interne beroepsinstantie nemen akte van het bezwaar van verzoekster. Zij stellen vast dat verzoekster meermaals aanwezigheden correct gemeld heeft, zonder evenwel te stellen te stoppen met het opleidingsonderdeel ‘Innovatiecase uit persoonlijk engagement’. Op 17 februari 2017 stelt verzoekster een bedrijf wel officieel op de hoogte dat zij het betrokken opleidingsonderdeel zal stopzetten. De communicatie hierover met de opleiding verliep verder mondeling. De leden van de beroepsinstantie horen vervolgens mevrouw [K.V.], opleidingshoofd Idea- & Innovationmanagement. Zij stelt dat verzoekster inderdaad in december 2016 aangaf dat zij het opleidingsonderdeel zou laten vallen. Verzoekster werd verder niet geïnformeerd over de modaliteiten om een uitschrijving administratief in orde te brengen. Mevrouw [K.V.] verlaat de bijeenkomst. De leden van de beroepsinstantie stellen dat er mogelijk niet voldoende geïnformeerd werd vanuit de opleiding, doch dat van een student uit de derde bachelor verwacht kan worden dat er actief wordt nagegaan welke de modaliteiten zijn om zich uit te schrijven voor een opleidingsonderdeel en welke de consequenties zijn. Er zijn verschillende begeleidingsdiensten waarop verzoekster beroep kon doen om meer informatie in te winnen (studentensecretariaat, studentenbegeleiders, trajectbegeleiders). Daarnaast is er online informatie te vinden over de begeleidingsdiensten

enerzijds en het onderwijs- en examenreglement anderzijds. Via het studiecontract geeft de student ook aan kennis te nemen van het onderwijs- en examenreglement.

De leden van de beroepsinstantie stellen vast dat verzoekster in eerste zittijd niet deelnam aan het vak ‘Business modeling, finance & IP’ en dat zij in tweede zittijd niet deelnam aan het vak ‘Innovation Management’. Door echter deel te nemen aan de 2 examenkansen, kon er mogelijk een hoger cijfer behaald worden dan de huidige tolereerbare tekorten (8/20 en 9/20). Het vak ‘Innovatiecase uit persoonlijk engagement’ betreft een jaarvak. De leden stellen vast dat de officiële datum voor uitschrijving voor een jaarvak is vastgelegd op 30 november 2017. De formele bevestiging op 17 februari 2017 is dan ook laattijdig voor een automatische uitschrijving voor een jaarvak. De leden van de beroepsinstantie menen dat de vraag om nog uit te schrijven voor een opleidingsonderdeel na de bekendmaking en afsluiting van de tweede zittijd dan ook niet meer redelijk is. Het examenreglement stipuleert immers dat de bekendmaking van de examencijfers de zittijd afsluit, wat inhoudt dat er nadien geen wijzigingen meer kunnen worden doorgevoerd.

De leden van de beroepsinstantie zijn van mening dat de huidige beslissing tot slot geen onredelijke belemmering van de studievoortgang van verzoekster inhoudt. Zij dient in 2017-2018 sowieso het vak Innovatiecase te hernemen. Gezien de behaalde cijfers voor ‘Business, modeling, finance & IP’ (8/20) en ‘Innovation management’ (9/20) zal zij voor 2017-2018 nu 3 vakken moeten hernemen, wat evenwel een haalbaar programma is voor een academiejaar.

Omwille van alle bovenstaande elementen menen de leden dat de vraag tot uitschrijven na tweede zittijd 2016-2017 voor het opleidingsonderdeel ‘Innovatiecase uit persoonlijk engagement’ niet redelijk is. De beroepsinstantie stelt vast dat de publicatie van de punten een zittijd definitief afsluit en dat nadien geen wijzigingen meer kunnen gebeuren aan het opgenomen studieprogramma. De beroepsinstantie meent dat van verzoekster, temeer gezien het een student derde bachelor betreft, verwacht kan worden dat informatie omtrent inschrijvingsmodaliteiten wordt opgezocht, m.a.w. dat de student zelf verantwoordelijkheid opneemt voor het verloop van zijn studietraject. De beroepsinstantie beslist om bovenstaande redenen om de beslissing d.d. 14 september 2017 te bevestigen en dus om de vraag tot uitschrijving voor het opleidingsonderdeel ‘Innovatiecase uit persoonlijk engagement’ negatief te adviseren.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 9 oktober 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 18 oktober 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het intern beroep van verzoekster d.d. 21 september 2017 door verwerende partij beschouwd werd als een klacht aangaande onderwijsaangelegenheden die tot de bevoegdheid behoort van de interne beroepsinstantie voor onderwijsaangelegenheden (artikel 97 en 98A van het algemeen onderwijsreglement).

Zowel de motieven als de uitdrukkelijke vraag van verzoekster vervat in voormeld intern beroep betroffen immers de uitschrijving voor het opleidingsonderdeel “Innovatiecase uit persoonlijk engagement” (op grond van medische overmacht en bij toepassing van artikel 48 van het algemeen onderwijsreglement). Slechts ten afgeleide titel (met name indien het verzoek tot uitschrijving eerst gehonoreerd zou worden) werd verzocht om het resultaat van het academiejaar 2016-2017 “op grond daarvan” te herevaluieren.

Deze kwalificatie van de klacht van verzoekster door verwerende partij blijkt:

- enerzijds uit de kennisgeving d.d. 27 september 2017 van de beslissing van de Centrale Klachtcommissie, waarbij wordt meegedeeld dat de klacht van verzoekster ontvankelijk is en werd doorverwezen naar de interne beroepscommissie voor onderwijsaangelegenheden (stuk III.C) (en niet naar de departementale beroepscommissie die bevoegd is inzake examenbeslissingen);
- anderzijds uit de beslissing d.d. 9 oktober 2017 van de interne beroepscommissie voor onderwijsaangelegenheden (stuk III.D), waarin het voorwerp van het beroep uitdrukkelijk wordt bestempeld als een beroep tegen de voorziene onderwijsverstrekking, met name “*meerbepaald tegen het onvoldoende geïnformeerd zijn over de modaliteiten van uitschrijving voor een opleidingsonderdeel en over de consequenties daarvan op de tolerantieregeling*”.

Voormelde kwalificatie wordt door verzoekster ook niet in vraag gesteld in het verzoek tot extern beroep bij de Raad d.d. 18 oktober 2017, de bevoegdheid van de interne beroepscommissie voor onderwijsaangelegenheden al evenmin. In zoverre en gezien het geen studievoortgangsbeslissing betreft in de zin van artikel I.3, 69° Codex Hoger Onderwijs, is de Raad niet bevoegd om kennis te nemen van huidig beroep tegen de beslissing d.d. 9 oktober 2017 van de interne beroepscommissie voor onderwijsaangelegenheden. Om dezelfde reden heeft verwerende partij de externe beroepsmogelijkheid voor de Raad dan ook niet vermeld in haar kennisgeving d.d. 9 oktober 2017 (stuk III.E).

In haar *wederantwoordnota* wil verzoekende partij benadrukken dat de beslissing van de examencommissie om geen toleranties toe te kennen voor de opleidingsonderdelen Business Modeling, Finance and IP en Innovation Management 3, op basis van het feit dat het opleidingsonderdeel Innovatiecase uit persoonlijk engagement niet is afgelegd en het geheel van de berekening dus blijkbaar niet toeliet om toleranties toe te kennen, wel degelijk een belemmering is voor de studievoortgang. Dit betekent wellicht dat verzoekster dit academiejaar zal moeten geslaagd zijn voor de drie opleidingsonderdelen en dat bij het niet-slagen voor één van de opleidingsonderdelen haar studieduur nog verlengd zal worden.

Verzoekende partij stelt dat zij tussen 14 en 20 september 2017 contact opnam met de onderwijsinstelling en dat haar duidelijk werd meegeleerd dat de vraag om alsnog uitgeschreven te worden voor het opleidingsonderdeel Innovatiecase uit persoonlijk engagement de enige mogelijkheid was om een eventuele herziening te bekomen. Een rechtstreekse vraag om een uitzondering te krijgen op de tolerantieregels werd als onmogelijk afgedaan. Dit is dan ook de reden waarom verzoekster deze ‘onrechtstreekse’ weg gevuld heeft. De klacht ging naar de centrale klachtencommissie, aangezien dit de enige weg is die vermeld wordt in het examenreglement (art. 24). Dat er, zoals in de antwoordnota wordt vermeld, ook een departementale beroepscommissie bevoegd voor examenbeslissingen zou bestaan, werd door verzoekster nergens teruggevonden.

Beoordeling

De bestreden beslissing betreft het niet toestaan van de uitschrijving van verzoekende partij na de tweede zittijd van het academiejaar 2016-2017 voor het opleidingsonderdeel

“Innovatiecase uit persoonlijk engagement” en de gevolgen hiervan op het vlak van tolerantiemogelijkheden voor andere opleidingsonderdelen.

Verwerende partij stelt dat de Raad niet bevoegd is, omdat de bestreden beslissing naar haar oordeel geen studievoortgangsbeslissing is in de zin van artikel I.3, 69° Codex Hoger Onderwijs.

De Raad beschikt als administratief rechtscollege enkel over een toegewezen bevoegdheid, die wat de studievoortgangsbeslissingen betreft is omschreven in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs.

Artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs omschrijft een ‘studievoortgangsbeslissing’ als één van de volgende beslissingen:

- “a) een examenbeslissing, zijnde elke beslissing die, al dan niet op grond van een deliberatie, een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meer opleidingsonderdelen van een opleiding, of een opleiding als geheel;
- b) een examentuchtbeslissing, zijnde een sanctie opgelegd naar aanleiding van examenfeiten;
- c) de toekenning van een bewijs van bekwaamheid, dat aangeeft dat een student op grond van eerder verworven competenties of eerder verworven kwalificaties bepaalde competenties heeft verworven;
- d) de toekenning van een vrijstelling, zijnde de opheffing van de verplichting om over een opleidingsonderdeel, of een deel ervan, examen af te leggen;
- e) een beslissing waarbij het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd en waarbij de studieomvang van dergelijk programma wordt vastgesteld;
- f) het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking, bedoeld in artikel II.246;
- g) het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven;
- h) een beslissing inzake gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma van hoger onderwijs met een Vlaams diploma van hoger onderwijs genomen krachtens artikel II.256;
- i) een individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0, indien niet het gevolg van een algemene reglementaire bepaling;”

Aan dit begrip ontleent de Raad, krachtens artikel II.285, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs zijn bevoegdheid om als administratief rechtscollege te oordelen:

“De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure. De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de verzoeken die studenten in uitvoering van artikel II.204 rechtstreeks bij hem indienen om hun leerkrediet aan te passen omdat ze zich in een overmachtsituatie bevonden en de instelling voor hen geen aangepaste examenregeling heeft geboden.”

Een beslissing om een student niet toe te laten om zich alsnog uit te schrijven voor een bepaald opleidingsonderdeel na afloop van de tweede zittijd van het betrokken academiejaar, is géén studievoortgangsbeslissing waarvoor de Raad bevoegd is gemaakt. De bestreden beslissing kan immers niet worden vereenzelvigd met één van de studievoortgangsbeslissingen uit artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs. Het feit dat hier voor verzoekende partij bepaalde gevolgen aan verbonden zijn op het vlak van toleranties voor andere opleidingsonderdelen, leidt niet tot een andere conclusie. Dit is immers het gevolg van de daaraan voorafgaande beslissing om verzoekende partij niet toe te laten zich na de tweede zittijd alsnog uit te schrijven voor een opleidingsonderdeel, een beslissing die zoals hierboven is aangegeven buiten de toetsingsbevoegdheid van de Raad valt.

Het voorwerp van huidig beroep is derhalve geen studievoortgangsbeslissing.

De exceptie inzake de onbevoegdheid van de Raad is gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 5 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 24 november 2017

Arrest nr. 4.031 van 24 november 2017 in de zaak 2017/547

In zake: Henri BLANCKE
woonplaats kiezend te 94109 San Francisco (VSA)
2128 Van Ness Avenue 301

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 9 oktober 2017, waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 24 november 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Solange Vynckier, die verschijnt voor verzoekende partij en Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2009-2010 ingeschreven in de opleiding Bachelor of science in de Handelswetenschappen, oorspronkelijk aan de Hogeschool Gent en na

‘inkanteling’ van de opleiding aan de Universiteit Gent, en sinds het academiejaar 2013-14 in de aansluitende masteropleiding.

In het academiejaar 2016-2017 neemt verzoeker nog twee opleidingsonderdelen op uit de bacheloropleiding (Wiskunde II en Financiële rekenkunde) en voleindigt hij zijn masteropleiding. Voor het opleidingsonderdeel Wiskunde II uit de bacheloropleiding, dat 6 studiepunten vertegenwoordigt, haalt verzoeker een examencijfer van 8/20. De proclaimatie vindt plaats op 14 september 2017.

Doordat verzoeker aldus een tekort van 12 studiepunten heeft, komt hij niet in aanmerking voor automatische deliberatie; hij wordt niet geslaagd verklaard voor de bacheloropleiding, en voldoet daardoor ook niet aan de voorwaarden om het masterdiploma te behalen. Tevens wordt aan verzoeker de verdere inschrijving voor de bacheloropleiding geweigerd omdat hij niet aan een eerder opgelegde bindende voorwaarde voldoet.

Op 17 september 2017 stelt verzoeker het volgende intern beroep in:

“Graag had ik u en uw kabinet gevraagd mijn proclaimatie beslissing van 14/09/2017 te herzien. De beslissing verhinder[t] me op één vak na om mijn diploma te behalen, alsook om mij opnieuw in te schrijven door voorgaand opgelegde bindende voorwaarden (zie bijlage 1). Het betreft de opleiding Handelswetenschappen, deliberatiepakket 3, AJ 2016-2017.

Graag had ik u gevraagd mijn deliberatie te herzien niet enkel in het licht van dit enkele deliberatiepakket maar in het opzicht van mijn volledige opleiding. Op één vak na uit mijn bachelor, betreffende Wiskunde II 6 sp, is mijn volledige opleiding afgewerkt inclusief mijn Master in de afstudeer richting Management & Informatica. U vindt beide puntenlijsten, Bachelor en Master, terug in bijlage 2.

Tijdens mijn opleiding Handelswetenschappen is Wiskunde nooit mijn sterkste opleidingsonderdeel geweest. Doorheen de jaren heb ik het examen Wiskunde II 6sp in totaal 8 keer afgelegd met falen als resultaat. Desondanks mijn bindende voorwaarden en mijn zwakte voor Wiskunde, heb ik dit jaar hard gewerkt om dit hoofdstuk in mijn leven af te werken. In het begin van dit academiejaar had ik 2 vakken, Financiële rekenkunde en Wiskunde II, uit mijn bachelor jaar af te werken en de Masterproef uit mijn Masterjaar. Enkel Wiskunde II bleek voor mij een zwakte te blijven en blijft een hindernis om mijn diploma te behalen.

Zoals u in mijn beroepsprocedure m.b.t. weigering van inschrijving in 2016 zal terugvinden (bijlage 1), ben ik in de laatste 3 jaar betrokken geweest in het oprichten van 2 bedrijven (start-ups), *Addapp* en *Therachat*. *Addapp* helpt zijn gebruikers om een gezondere levensstijl te creëren met gepersonaliseerde

inzichten/gedragswijzigingen die een blijvende impact op hun leven brengt. *Therachat* helpt psychologen, artsen en therapeuten om hun patiënten beter te begeleiden en hen waardevolle vaardigheden aan te leren om hun angsten en bezorgdheden stelselmatig te overwinnen.

Beide bedrijven hebben in de laatste 2 jaar een kleine 3 miljoen dollar funding opgehaald en onze teams zijn gegroeid tot 14 personen. Deze betrokkenheid heeft mijn leven grondig veranderd, met als gevolg dat ik nu woon en leef in Amerika, San Francisco. In de laatste 3 jaar heb ik het genoegen gehad om door één van de meest leerrijke ervaringen van mijn leven te gaan, iets waar vele collega Economisten (in spé), jammer genoeg nooit de kans zullen toe hebben. Het was een kans die ik met beide handen gegrepen heb. Als neveneffect heeft het echter een enorme druk/tendens op mijn leven gehad met als gevolg de bindende voorwaarden opgelegd voor dit academiejaar.

Het afwerken van mijn opleiding is een belangrijk hoofdstuk in mijn leven dat ik dit jaar graag afgerond had gezien. Daarom vraag ik uw vertrouwen dat ik, gezien de omstandigheden, mijn uiterste best heb gedaan om voor alle resterende opleidingsonderdelen dit jaar te slagen. Ik vraag u, gezien hiervoor genoemde omstandigheden, de bindende voorwaarden opgelegd tijdens dit academiejaar, de grondige wijzigingen die momenteel worden doorgevoerd in deze opleiding, de verplaatsingskost en andere implicaties om dit examen eventueel opnieuw af te leggen (indien mogelijk gezien de bindende voorwaarden), mijn deliberatie te herzien. Met pijn in mijn hart zie ik de kans om af te studeren vervagen door de niet conventionele keuzes die ik gemaakt heb in mijn leven.

Ik wil me hierbij openstellen om op eender welke manier, indien nodig, mijn ter beschikking te stellen via Skype of andere media om eventuele vragen, die uw commissie tijdens het behandelen van dit dossier heeft, te beantwoorden. Ik wil me verder ook verontschuldigen, desondanks mijn beloofde inzet voor dit academiejaar als verwoord in mijn aanvraag tot inschrijven, niet te kunnen hebben waargemaakt. Ik heb mezelf gefaald. Ik hoop dat u begrijpt dat ik het jammer vind dat één opleidingsonderdeel me verhinderd om mijn opleiding af te ronden en ik daardoor mijn diploma niet kan behalen.”

De institutionele beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 6 oktober 2017 en komt tot de volgende beslissing:

“De student vermeldt in het verzoekschrift de volgende argumenten:

- De student is voor alle opleidingsonderdelen van de bachelor en van de master handelswetenschappen geslaagd behalve voor Wiskunde II (6sp)
- Wiskunde is nooit het sterkste punt van de student geweest tijdens zijn opleiding en hij heeft Wiskunde II reeds 8 maal afgelegd.
- Ondanks de bindende voorwaarden en zijn zwakte voor wiskunde heeft de student dit jaar hard gewerkt om dit hoofdstuk af te sluiten. De student is dit jaar wel voor een ander vak en zijn masterproef geslaagd.
- De student is de laatste 3 jaren ook bezig geweest met het opstarten van 2 bedrijven. Door de groei van deze bedrijven woont en werkt de student nu in San

Francisco, Californië. Een neveneffect hiervan is de enorme druk op de student zijn leven met als gevolg de bindende voorwaarden voor dit academiejaar.

- Gezien bovenstaande elementen, het feit dat de opleiding hervormd wordt en gezien de verplaatsingskosten en andere implicaties vraagt de student om de deliberatie te herzien.

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het verzoekschrift.

De regels waaraan een student moet voldoen om te slagen voor een opleiding zijn vastgelegd in artikel 71 van het Onderwijs- en Examenreglement (OER).

Behalve in een afstudeerjaar van een bacheloropleiding, schakel- of voorbereidingsprogramma, master-na-bacheloropleiding of de specifieke lerarenopleiding, waar inderdaad beperkte compensaties mogelijk zijn conform artikel 71, §2, slaagt een student enkel voor een opleiding als hij/zij voor elk van de af te leggen opleidingsonderdelen een creditbewijs heeft behaald.

Artikel 71, §3 van het OER laat niettemin toe om een student die niet aan deze criteria voldoet toch geslaagd te verklaren. Een dusdanige beslissing is enkel mogelijk in uitzonderlijke omstandigheden en als blijkt dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn.

De examencommissie heeft zich niet beraden over de specifieke situatie van deze student. Er werden aan de examencommissie ook geen uitzonderlijke omstandigheden gemeld over of door deze studente. Voor geen enkele student in hetzelfde of een gunstiger geval als dhr. Henri Blancke werd overigens een tekort groter dan toegelaten in het betreffende bachelorprogramma getolereerd. Alle studenten zijn gelijkberechtigd geworden.

De student nam het opleidingsonderdeel Wiskunde II sinds 2011-2012 op in zijn curriculum en behaalde achtereenvolgens volgende resultaten:

2011-2012: 1/20 en 1/20
2012-2013: 2/20 en 7/20
2013-2014: 2/20 en 8/20
2014-2015: 5/20 en AFW
2015-2016: niet
2016-2017: 2/20 en 8/20

Bij de vraag of de student geslaagd verklaard kan worden met een tekort van 8/20, dient de institutionele beroepscommissie na te gaan of de student de opleidingsdoelstellingen van de opleiding tot bachelor of science in de handelswetenschappen verworven heeft. De institutionele beroepscommissie merkt op dat dit niet het geval is. Elk van de opleidingsonderdelen binnen het curriculum van de student draagt op een eigen wijze bij tot het realiseren van de opleidingsdoelstellingen en de opleidingsdoelstellingen worden maar ten volle behaald als een student de einddoelstellingen van elk van die opleidingsonderdelen heeft behaald. De specifieke eindcompetenties van Wiskunde II dragen bij tot de opleidingscompetenties en het behalen van deze eindcompetenties is bijgevolg noodzakelijk om de opleidingscompetenties te behalen zeker aangezien Wiskunde II tot de plichtvakken van de opleiding behoort.

Gelet op het gegeven dat het hier een tekort bedraagt van 12 tekortpunten waar het maximum toegestane tekortpunten 6 is, kan de institutionele beroepscommissie niet

anders dan besluiten dat de student onvoldoende heeft aangetoond de opleidingscompetenties te hebben verworven.

De institutionele beroepscommissie voelt zich in dit argument bovendien gesterkt door het feit dat de in het verleden behaalde examencijfers voor Wiskunde II meermaals zwaar onvoldoende zijn om te stellen dat alle opleidingsdoelstellingen van de bachelor of science in de handelswetenschappen bereikt zijn. Ook het totale cijfer voor de bacheloropleiding (593/1000) is niet dermate hoog om de commissie van het tegendeel te overtuigen.

Het feit dat de student dit jaar voor de masterproef en de rest van de opleidingsonderdelen slaagde is -hoewel lovenswaardig- niet relevant voor het bereiken van de eindcompetenties. De institutionele beroepscommissie merkt op dat de bacheloren de masteropleiding een verschillende finaliteit hebben. De vraag die hier voorligt is of de student voldoet aan de opleidingsdoelstellingen van de bacheloropleiding, ongeacht de behaalde cijfers voor de masteropleiding. De institutionele beroepscommissie oordeelt dat dit niet het geval is. Een bacheloropleiding heeft immers tot doel een student een brede basis mee te geven, waarop dan verder kan worden voortgebouwd in een masteropleiding. Maar dat belet niet dat de competenties die in een bacheloropleiding worden nagestreefd veel ruimer en breder kunnen zijn dan deze die men uiteindelijk nodig heeft om een erop aansluitende masteropleiding met succes te kunnen volgen.

De institutionele beroepscommissie kan aannemen dat de student ontgocheld is nu het harde werk doorheen het jaar (en gezien zijn situatie van bedrijfsleider in het buitenland) niet tot een slaagcijfer heeft geleid, maar meldt dat een examencijfer toegekend wordt op basis van de bereikte eindcompetenties en niet op basis van de geïnvesteerde tijd of inzet. Dit argument kan dan ook niet als bijzondere omstandigheid beschouwd worden.

Met betrekking tot het argument dat de student intussen 2 bedrijven heeft opgericht binnen de sector, wat aantoont dat hij over de juiste competenties beschikt, merkt de institutionele beroepscommissie op dat dit gegeven vreemd is aan de vraag of de student de opleidingsdoelstellingen van het bacheloropleiding heeft bereikt. Een arbeidssituatie is per definitie een andere situatie dan het hoger onderwijs. Het feit dat de student momenteel in het buitenland woont is binnen dit gegeven tevens irrelevant.

De student haalt geen andere uitzonderlijke omstandigheden aan die tot een herziening van de deliberatiebeslissing nopen.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de student door het niet slagen voor de bacheloropleiding niet voldoet aan de toelatingsvoorwaarde om te slagen voor de masteropleiding. Deze voorwaarde is decretaal ingebed in de Codex Hoger Onderwijs waar artikel II.198 het volgende stipuleert:

Art. II.198. Een student die al dan niet in het bezit is van een bachelor- of masterdiploma, kan onder de voorwaarden, bepaald door het instellingsbestuur, toegelaten worden tot de inschrijving voor bedoelde (master-na-) masteropleiding en/of het daaraan voorafgaande voorbereidings- en/of schakelprogramma.

Voor het behalen van het diploma van bedoelde (master-na-)masteropleiding is het bezit van het diploma van de bacheloropleiding of de onderliggende masteropleiding evenwel noodzakelijk. (...)

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet geen redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op het gelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

De bestreden beslissing overweegt dat alle studenten gelijkberechtigd werden. Verzoeker stelt dat daarmee allicht de studenten aan de Universiteit Gent worden bedoeld, terwijl de bacheloropleiding Handelswetenschappen ook aan andere Vlaamse universiteiten wordt aangeboden en het pakket wiskunde per instelling een verschillend aantal studiepunten vertegenwoordigt. Bijgevolg, zo meent verzoeker, worden studenten aan andere universitaire instellingen voor dat vak anders behandeld: het belang van het desbetreffende opleidingsonderdeel is immers verschillend.

Verzoeker acht het gelijkheidsbeginsel ook geschonden doordat het opleidingsonderdeel Wiskunde II in het academiejaar 2015-2016 werd teruggebracht van zes naar vier studiepunten, waardoor voor een student die thans de opleiding aanvangt, de kans op

deliberatie groter zou zijn. Ook hier vergelijkt verzoeker vier Vlaamse universiteiten. Het is volgens verzoeker in strijd met het gelijkheidsbeginsel dat personen die zich aldus in dezelfde situatie bevinden, aan verschillende instellingen niet op identieke wijze worden behandeld.

In haar antwoordnota voert verwerende partij in hoofdorde aan dat het eerste middel niet ontvankelijk is. Verzoeker heeft immers nagelaten dit middel op te werpen in de interne beroepsprocedure, terwijl niets verzoeker ervan heeft weerhouden dat wel te doen. Het feit dat het middel de schending van een grondwettelijke regel aanvoert en aldus de openbare orde raakt, verandert daar naar oordeel van verwerende partij niets aan. Zij verwijst ter zake naar de rechtspraak van de Raad van State.

Ondergeschikt is het middel volgens verwerende partij alleszins ongegrond. Er kan immers slechts van een schending van het gelijkheidsbeginsel sprake zijn wanneer objectief gelijke situaties verschillend worden behandeld of objectief verschillende situaties gelijk worden behandeld zonder dat daarvoor een redelijke verantwoording bestaat. Waar verzoeker aanvoert dat hij ongelijk zou worden behandeld omdat het pakket wiskunde binnen de opleiding handelswetenschappen aan de Universiteit Gent een hoger gewicht heeft dan het pakket wiskunde binnen diezelfde opleiding aan andere Vlaamse universiteiten, repliceert verwerende partij dat opleidingen binnen verschillende universiteiten niet met elkaar mogen worden vergeleken, en dat het elke universiteit vrij staat om zelf de inhoud van haar opleidingen te bepalen. Dat die opleidingen niet overal dezelfde zijn, kan volgens verwerende partij dan ook onmogelijk tot gevolg hebben dat studenten worden gediscrimineerd. Studenten aan verschillende universiteiten bevinden zich immers in niet-vergelijkbare omstandigheden en dat ze verschillend worden behandeld vormt dan ook geen schending van het gelijkheidsbeginsel.

Ook het feit dat de weging van Wiskunde II, naar verzoeker beweert, gewijzigd zou zijn van zes naar vier studiepunten, kan verwerende partij in het licht van het gelijkheidsbeginsel niet overtuigen. Zij merkt in dat verband op dat, ook indien het vak Wiskunde II in verzoekers curriculum slechts een gewicht van vier studiepunten zou hebben, hij nog steeds niet geslaagd zou zijn voor de bacheloropleiding, want hij zou dan nog steeds een tekort hebben van acht gewogen punten, wat hoger is dan de zes gewogen punten die worden getolereerd.

Verder attendeert verwerende partij erop dat verzoeker zijn opleiding tot bachelor in de handelswetenschappen reeds aanving in het academiejaar 2009-2010, eersteds in een hogeschoolopleiding die later is geïntegreerd in de universiteiten en verder is uitgebouwd tot een volwaardige academische opleiding op universitair niveau. Het programma werd volgens verwerende partij de laatste jaren gevoelig gewijzigd, terwijl verzoeker kon genieten van overgangsmaatregelen waardoor hij nieuwe vakken niet moest opnemen, maar anderzijds wel oude vakken behield. Eén van die oude vakken is het vak “Wiskunde II”, dat op vandaag niet meer wordt aangeboden maar vervangen is door het vak “Wiskunde voor bedrijfskundigen II”. Dit vak heeft inderdaad een lager gewicht gekregen, maar de inhoud is ook verschillend en het gaat naar oordeel van verwerende partij dan ook niet om hetzelfde vak, in tegenstelling tot wat verzoeker laat uitschijnen: blijkens de ECTS-fiches zijn de einddoelstellingen van beide vakken niet identiek.

Het feit dat verzoeker in zijn curriculum nog het vak “Wiskunde II” had, dat een hoger gewicht heeft dan het vak “Wiskunde voor bedrijfskundigen II”, heeft volgens verwerende partij overigens niet tot gevolg dat hij ongelijk zou zijn behandeld. Zij stipt aan dat verzoeker niet uit het oog mag verliezen dat hij zich ook niet in een gelijke situatie bevindt met studenten die het nieuwe programma volgen. Dat nieuwe programma is immers verschillend, legt andere accenten en bevat andere evenwichten tussen de vakken onderling. Het feit dat studenten er minder wiskunde krijgen wordt er ondervangen door andere vakken die tot gelijkaardige competenties leiden, waardoor die studenten ook de (gelijkaardige) opleidingsdoelstellingen kunnen behalen.

Verwerende partij besluit dat wanneer in hoofde van verzoeker wordt onderzocht of hij de opleidingsdoelstellingen al dan niet globaal heeft bereikt, dit moet gebeuren aan de hand van het studietraject dat hij heeft gevolgd, en niet aan de hand van een ander studietraject dat hij niet heeft gevolgd, ook al leidt dat andere studietraject tot hetzelfde diploma. Dit creëert in de ogen van verwerende partij geen ongelijkheid. Studenten in dat andere traject bevinden zich immers in een andere situatie en hun situatie moet worden beoordeeld in het licht van de combinatie van vakken die zij hebben gevolgd.

In zijn wederantwoordnota gaat verzoeker kort in op de door verwerende partij opgeworpen ontvankelijkheidsexceptie. Hij voert aan dat de stelling dat het om een nieuw middel gaat voor discussie vatbaar is: het middel is aangevoerd op het eerst nuttige moment, namelijk na kennisname van de bestreden beslissing.

Wat de grond van de zaak betreft, spreekt verzoeker tegen dat het gelijkheidsbeginsel niet van toepassing zou zijn. Studenten aan verschillende universiteiten bevinden zich volgens hem in een vergelijkbare situatie, namelijk het behalen van een bachelorsdiploma handelswetenschappen met (op de arbeidsmarkt) eenzelfde waarde. Het feit dat wiskunde aan verschillende universiteiten verschillend gewogen wordt, is voor verzoeker dus een ongelijkheid.

Inzake de overeenkomsten en verschillen tussen Wiskunde II en Wiskunde voor bedrijfskundigen II, voert verzoeker aan dat hij nooit heeft beweerd dat dit dezelfde vakken zijn, maar enkel heeft willen wijzen op de inkrimping van het vak. De door verwerende partij in herinnering gebrachte overgangsmaatregelen waarvan verzoeker kon genieten, heten niet relevant te zijn omdat verzoeker daarin geen beslissingsbevoegdheid heeft gehad en de beweerde voordelen ook onvoldoende worden toegelicht.

Beoordeling

Slechts in uitzonderlijke gevallen kan een verzoekende partij in de procedure voor de Raad op ontvankelijke wijze nog voor het eerst middelen opwerpen die voorafgaand niet bij het intern beroep werden betrokken. Het gaat met name om middelen die steunen op vormvoorschriften met betrekking tot de afwikkeling van de interne beroepsprocedure (formelemotiveringsplicht, bevoegdheid van het beslissend orgaan, hoorplicht, enz.), middelen waarvan de verzoeker pas kennis heeft kunnen nemen samen met de beslissing op intern beroep, dan wel met de antwoordnota of het administratief dossier, of middelen die raken aan de openbare orde.

Het gegeven dat verzoeker niet geslaagd wordt verklaard, ligt besloten in de beslissing van de examencommissie zoals geproclameerd op 14 september 2017. Met die beslissing stonden ook de omstandigheden vast waarin verzoeker mogelijk anders, en in zijn ogen discriminatoir, werd behandeld in vergelijking met andere studenten, al dan niet ingeschreven aan andere universiteiten. Dat het gelijkheidsbeginsel voor het eerst ter sprake wordt gebracht in de motieven van de institutionele beroepscommissie, wijzigt daaraan niets. Verzoeker heeft zich in zijn intern beroep niet op het gelijkheidsbeginsel beroepen.

Verzoekers beroep op het non-discriminatiebeginsel heeft geen betrekking op de afwikkeling van de interne beroepsprocedure, en evenmin slaat het op gegevens waarvan verzoeker pas

samen met of na de bestreden beslissing kennis kon krijgen. In die omstandigheden kan verzoeker derhalve alvast geen steun zoeken om dit middel pas in zijn beroep bij de Raad naar voren te brengen.

Rest de vraag of het gelijkheidsbeginsel raakt aan de openbare orde. De rechtspraak van de Raad van State is ter zake niet eensluidend, maar vooralsnog eerder in ontkennende zin gevestigd. Daar staat tegenover dat zowel het Grondwettelijk Hof (zie ter zake W. PAS, “Het gelijkheidsbeginsel: op te dienen als hapklaar meeneemmiddel”, (noot onder RvS 15 maart 1995, nr. 52.227, Telmoudi), in X., *Mensenrechten. Jaarboek 1995/96 van het Interuniversitair Centrum Mensenrechten*, Antwerpen-Apeldoorn, Maklu, 1996, 453) als het Hof van Cassatie (Cass. 18 februari 1993, Arr. Cass. 1993, I, 207) van oordeel zijn dat een schending van het gelijkheidsbeginsel raakt aan de openbare orde en dat een middel ter zake desnoods ambtshalve moet worden opgeworpen.

De Raad neemt ter zake vooralsnog het standpunt in dat het mogelijk discriminatoir karakter van normatieve teksten, gelet op hun belang in de rechtsorde, raakt aan de openbare orde en dat middelen in die zin tot het sluiten van de debatten door de partijen in het geding kunnen worden gebracht of desgevallend geval door de Raad ambtshalve worden opgeworpen, in voorkomend geval gepaard gaande met een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof (zie bv. R.Stvb. 13 april 2016, nr. 2.882). Wanneer evenwel de beweerde discriminatoire behandeling niet is gelegen in een normatieve tekst (zoals een wet of een decreet, een besluit of een interne reglementaire bepaling van een instelling) maar enkel in een beslissing met individuele strekking, is de Raad van oordeel dat het in beginsel aan de verzoekende partij zelf toekomt om te oordelen of zij, gelet op de concrete gegevens van haar individueel dossier, al dan niet discriminatoir werd behandeld. Die beoordeling kan de Raad, in beginsel, niet in de plaats van de verzoekende partij maken.

Te dezen voert verzoeker geen schending aan van het gelijkheidsbeginsel voortkomend uit de toepassing van een positiefrechtelijk voorschrift. Hij viseert enkel de overwegingen die de interne beroepsinstantie in zijn concreet dossier heeft gemaakt en die voortgaan op de initiële studievoortgangsbeslissing. Die beoordeling raakt, om de redenen die hierboven zijn uiteengezet, niet aan de openbare orde. Verzoeker had derhalve zijn middel, steunend op het gelijkheidsbeginsel, op straffe van onontvankelijkheid bij zijn intern beroep moeten

betreken. Verzoeker heeft nagelaten zulks te doen; het middel is in de huidige stand van de procedure niet ontvankelijk.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoeker zich op het evenredigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

In dit middel voert verzoeker aan dat het beoogde doel van de bestreden beslissing niet evenredig is met de impact ervan op verzoekers individueel belang. Met betrekking tot de toepassing van artikel II.198 van de Codex Hoger Onderwijs stipt verzoeker aan dat hij volgens de bestreden beslissing niet voldoet aan de toelatingsvoorwaarden voor het slagen voor de masteropleiding, terwijl hij wel voor alle opleidingsonderdelen van die opleiding is geslaagd.

Verzoeker acht de bestreden beslissing en de weigering van het diploma disproportioneel aan het tekort van 8/20 voor één opleidingsonderdeel.

In haar antwoordnota betoogt verwerende partij dat het middel niet gegrond is. Het feit dat een student omwille van één tekort zijn diploma niet verwerft, maakt volgens haar de beslissing om hem niet geslaagd te verklaren niet *ipso facto* onredelijk. Het blijft immers, zo stelt verwerende partij, een feit dat een student in beginsel zijn diploma maar kan verwerven indien hij voor alle vakken binnen de opleiding een credit heeft behaald. Uitzonderingen hierop zijn decretaal enkel mogelijk indien een student aantoont dat hij de opleidingsdoelstellingen in voldoende mate heeft behaald én zich bovendien in een bijzondere situatie bevindt. Verwerende partij acht geen van beide voorwaarden voldaan, zodat verzoeker niet geslaagd kan worden verklaard voor de bacheloropleiding, met alle gevolgen van dien voor zijn mogelijkheid om het masterdiploma reeds te verwerven. Het redelijkheidsbeginsel laat volgens verwerende partij niet toe om van deze decretale vereisten af te wijken.

In zijn wederantwoordnota dupliceert verzoeker nog dat de stelling van verwerende partij dat het evenredigheidsbeginsel niet kan worden toegepast wanneer niet aan de

voorwaarden van artikel II.228 van de Codex Hoger Onderwijs is voldaan, niet betekent niet dat een besluit gebaseerd op dit artikel altijd redelijk en proportioneel is. Slechte resultaten voor 1 vak (8/20), terwijl alle andere vakken van zowel de bachelor- als masteropleiding met succes werden afgehandeld, wegen volgens verzoeker niet op tegen het weigeren van het toekennen van het diploma.

Beoordeling

Verzoeker bevindt zich niet in de voorwaarden van artikel 71, §§ 1 en 2 van het onderwijs- en examenreglement om rechtstreeks geslaagd te worden verklaard *c.q.* de worden ‘gedelibereerd’. Het examencijfer van 8/20 voor het opleidingsonderdeel Wiskunde II, dat 6 studiepunten vertegenwoordigt, leidt er immers toe dat verzoeker twaalf tekortpunten heeft, terwijl het maximum voor deliberatie is bepaald op zes.

Het is bijgevolg enkel met toepassing van artikel 71, §3 van dat onderwijs- en examenreglement dat verzoeker voor de bacheloropleiding geslaagd kan worden verklaard. Deze bepaling is de pendant van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs, dat in de eerste twee paragrafen luidt als volgt:

“De student wordt door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn.
Het feit dat een student globaal geslaagd wordt verklaard, betekent niet dat hij in aanmerking komt voor een creditbewijs voor die opleidingsonderdelen waarvoor hij niet is geslaagd.”

Aan dit artikel is door de decreetgever met artikel VI.14 van Onderwijsdecreet XXVII de volgende paragraaf toegevoegd.

“De toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.”

Voor deze toevoeging, die krachtens artikel V.38 van Onderwijsdecreet XXVII op 1 september 2017 in werking is getreden, heeft de decreetgever de volgende verantwoording gegeven (*Parl. St. VI. Parl. 2016-2017, nr. 1146/1, 39-40*):

“Artikel II.228 van de Codex Hoger Onderwijs voorziet in situaties waarbij er sprake is van een ‘automatische deliberatie’ voor studenten die aan de (tolerantie)voorwaarden voldoen en waarvoor de examencommissies dus zelfs niet meer moeten samenkommen. Examenscommissies moeten dus in principe enkel nog samengeroepen worden mits er bijzondere omstandigheden zijn op grond waarvan een student globaal als geslaagd kan worden beschouwd. Artikel II.229 verwijst naar deze discretionaire bevoegdheid van de examencommissie en stelt dat “de student door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard wordt als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn”.

De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen (Raad) vraagt in dit verband dat de onderwijsinstellingen een grondig onderzoek uitvoeren ingeval een dergelijk deliberatieverzoek aan hen wordt voorgelegd en dus om elk dossier waarin bijzondere omstandigheden worden aangebracht op eigen merites te onderzoeken.

Van de instelling mag een gedegen onderzoek verwacht worden van de aan een dossier gerelateerde bijzondere omstandigheden. Het is echter aan de student om zijn verzoek tot uitzonderlijke deliberatie te onderbouwen met een goed inhoudelijk geargumenteerd dossier met de nodige stavingstukken. Vanuit de bezorgdheid om te vermijden dat een student al te lichtzinnig een dossier zou opstarten zonder zijn ingeroepen bijzondere omstandigheden te onderbouwen en de onderwijsinstellingen tevergeefs heel wat onderzoekswerk moeten verrichten, wordt geëxpliciteerd dat de bewijslast voor de toepassing van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs in eerste instantie bij de student wordt gelegd.

Het artikel geeft de kans aan de studenten om, in een intern beroep, argumenten aan te voeren die zouden kunnen aantonen waarom hij of zij wel geslaagd had moeten verklaard worden. In dat geval is de beroepsinstantie ermee belast deze argumenten te bekijken en er ofwel rekening mee te houden, ofwel uit te leggen waarom ze deze argumenten niet overtuigend vindt.”

Gewis mag van de student worden verwacht dat hij, wanneer hij zich beroept op ‘bijzondere omstandigheden’ of voorhoudt spijts tekorten toch de doelstellingen van de opleiding globaal te hebben behaald, daarvoor concrete elementen voorlegt en de organen van de instelling niet opzadelt met een omvangrijk onderzoek naar alle mogelijke argumenten die tot een globale geslaagd-verklaring zouden kunnen leiden. De bewijslast ligt, met andere woorden, in de eerste plaats bij de student.

Uit de samenlezing van de tekst van de Codex en de parlementaire voorbereiding bij de voormalde toevoeging kan evenwel niet met zekerheid worden afgeleid of het vorhanden zijn van ‘bijzondere omstandigheden’ moet worden beschouwd als een nieuwe, bijkomende en cumulatieve voorwaarde in de toepassing van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs.

In zijn oorspronkelijke redactie maakte artikel II.229 het mogelijk om een student globaal geslaagd te verklaren ondanks een niet-tolereerbaar tekort, wanneer die student – bijvoorbeeld – niet slaagde voor een inleidend opleidingsonderdeel, maar wel voor de navolgende daaraan gerelateerde uitdiepende opleidingsonderdelen en in het geval dat uit de doelstellingen daarvan kon worden afgeleid dat *de facto* ook de competenties van dat inleidend opleidingsonderdeel in voldoende mate waren verworven. Terwijl zulks een voorbeeld van de essentie lijkt te zijn van een globale geslaagd-verklaring, desgevallend op verzoek van de student maar evenzogoed eigener initiatief door de examencommissie, lijkt de toegevoegde voorwaarde die deliberatie afhankelijk te maken van de aanwezigheid van de ‘bijzondere omstandigheden’. Onduidelijk daarbij is evenwel, enerzijds, of het gemis aan “bijzondere omstandigheden” de examencommissie de bevoegdheid ontneemt die haar in artikel II.229, eerste lid, werd toegekend om uit eigen beweging een student globaal geslaagd te verklaren – bijvoorbeeld in de hierboven geschatste omstandigheden – en anderzijds of die ‘bijzondere omstandigheden’ kleven aan de persoon van de student (wat dan lijkt te wijzen op een soort van overmacht), dan wel of zij ook – en eventueel: uitsluitend – kunnen worden gerelateerd aan de behaalde resultaten en de competenties van de verschillende opleidingsonderdelen.

Uit de eerste overwegingen van de toelichting bij Onderwijsdecreet XXVII: *“Examenscommissies moeten dus in principe enkel nog samengeroepen worden mits er bijzondere omstandigheden zijn op grond waarvan een student globaal als geslaagd kan worden beschouwd. Artikel II.229 verwijst naar deze discretionaire bevoegdheid van de examenscommissie en stelt dat “de student door de examenscommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard wordt als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn”* leidt de Raad af dat elke aanspraak op het bereikt hebben van de globale competenties spijts niet-tolereerbare tekorten, als een ‘bijzondere omstandigheid’ moet worden aangemerkt.

Te dezen voert verzoeker vooreerst aan dat hij voor alle andere opleidingsonderdelen (van de bacheloropleiding) is geslaagd. Daarmee doet verzoeker niets anders dan stipuleren dat hij zich mogelijk in de toepassingsvooraarden van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs bevindt. Het ligt evenwel op de weg van verzoeker om, in het licht van de hierboven aangehaalde decretale bepalingen, concreet aan te tonen dat hij de doelstellingen van de opleiding globaal heeft bereikt.

Met verwerende partij moet worden aangenomen dat verzoeker dat bewijs niet levert. Het is niet onjuist, noch onredelijk te stellen dat het louter aanvoeren van professionele activiteiten die worden ontwikkeld, niet volstaat om de competenties van een opleiding voldoende concreet aan te tonen.

Dat de masteropleiding een geheel andere finaliteit beoogt dan de bacheloropleiding, is naar oordeel van de Raad op zich geen afdoend argument om een verzoek tot toepassing van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs af te wijzen. Het feit dat verzoeker voor de gehele masteropleiding kon slagen zonder een credit voor Wiskunde II uit de bacheloropleiding, kan daarbij ook niet elke relevantie worden ontkend. Wel moet worden vastgesteld dat ook met betrekking tot de opleidingsonderdelen uit de masteropleiding, verzoeker nalaat concreet aan te tonen op grond van welke credits en de daaraan verbonden competenties, hij het behaald hebben van de competenties van de bacheloropleiding aantoon.

Het is de duidelijke wens van de decreetgever geweest dat een student die niet van rechtswege geslaagd wordt verklaard, aan de voorwaarden van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs moet voldoen om alsnog voor de opleiding globaal geslaagd te kunnen worden verklaard. Uit de bovenstaande overwegingen blijkt dat verzoeker niet aan die voorwaarden voldoet. Nu verzoeker noch inzake persoonlijke omstandigheden, noch in relatie tot de verworven competenties ‘bijzondere omstandigheden’ aantoon, kan de loutere toepassing van het decretale voorschrift het evenredigheidsbeginsel niet schenden.

Het tweede middel is ongegrond.

Derde middel

In een derde middel beroept verzoeker zich op de “missie en visie” van de Universiteit Gent.

Standpunt van partijen

Verzoeker voelt zich gegriefd door de bestreden beslissing waar deze overweegt dat zijn globaal resultaat voor de bacheloropleiding van 593/1000 niet dermate hoog is dat daaruit het voldoen aan de globale doelstellingen kan worden afgeleid.

Verzoeker stelt de vraag of dit betekent dat voor een student met een hoger cijfer dezelfde regel niet zou worden toegepast. Dit is volgens verzoeker in strijd met de non-discriminatieverklaring van verwerende partij, alsook met de vooropgestelde missie in de mate dat die luidt: “*Kansen creëren. De UGent ziet het hoger onderwijs niet als een wedstrijd waarin ondersteuning en aanmoediging enkel is weggelegd voor winnaars, maar als een expeditie waarbij voor alle deelnemers zoveel mogelijk kansen gecreëerd worden om de tocht tot een goed einde te brengen.*” Verzoeker verlangt de kans om zijn tijdens de opleiding verworven competenties verder te perfectioneren, en verwijst naar de toepassing ervan in de praktijk.

Ook ten aanzien van het derde middel werpt verwerende partij in hoofdzaak tegen dat het een nieuw en bijgevolg onontvankelijk middel betreft.

Ten gronde repliceert verwerende partij dat verzoeker vooreerst aanstoot neemt aan de overweging in de bestreden beslissing dat zijn cijfer voor de bacheloropleiding niet dermate hoog is dat het de institutionele beroepscommissie ervan zou overtuigen dat hij de opleidingsdoelstellingen heeft behaald. Verzoeker vraag zich of voor iemand met hogere cijfers dezelfde regels dan niet zouden worden toegepast en acht dit strijdig met de non-discriminatieverklaring van de Universiteit Gent. Verwerende partij zet ter zake uiteen dat verzoeker inderdaad een relatief lage globale score behaalde voor zijn bacheloropleiding (593/1000, in een opleiding die bovendien werd gespreid over 8 academiejaren), en dat een dergelijk gegeven wel degelijk mee kan worden betrokken in de beoordeling van de vraag of een student die bepaalde tekorten behoudt, al dan niet geacht kan worden de opleidingsdoelstellingen globaal te hebben bereikt. Verwerende partij ziet niet in hoe zulks enige rechtsregel zou overtreden of discriminatoir zou zijn. De beoordeling van de vraag of een student slaagt of niet slaagt voor een opleiding gebeurt voor alle studenten op gelijke wijze aan de hand van hun eventuele persoonlijke situatie en aan de hand van hun globale studietraject, en de globale score die een student voor een opleiding behaalt is een element dat bij die beoordeling kan worden betrokken. Dat kan, zo verduidelijkt verwerende partij, inderdaad mogelijk tot gevolg hebben dat een student met een hoge globale score wel geslaagd wordt verklaard, daar waar een student met een lage globale score en eenzelfde tekort niet geslaagd wordt verklaard. De globale score van een student voor een opleiding

vormt immers hoe dan ook mee een indicatie omtrent of en in welke mate deze student de globale opleidingsdoelstellingen heeft behaald.

Wat verzoekers vraag betreft de kans te krijgen om de competenties, verworven tijdens zijn opleiding, verder te perfectioneren, antwoordt verwerende partij dat zij niet inziet hoe haar visie over innovatie, vooruitgang en ontwikkeling een rol zou moeten of kunnen spelen in het raam van beslissingen over het al dan niet slagen van een student voor een opleiding, noch hoe die visie tot gevolg zou kunnen hebben dat voorliggende beslissing onregelmatig is. Verzoeker verduidelijkt dit volgens verwerende partij ook niet in zijn middel. Overigens merkt verwerende partij op dat de Universiteit Gent in de door verzoeker geciteerde visie een duidelijke klemtoon legt op kwaliteit. Kwaliteit bereikt men evenwel niet door diploma's uit te reiken aan studenten waarvan niet vaststaat dat ze de doelstellingen van de betrokken opleiding globaal genomen hebben bereikt.

Verzoeker doet in zijn wederantwoordnota nog gelden dat kwaliteit niet mag worden verward met perfectionisme: het feit dat een student voor één vak niet slaagt, betekent volgens verzoeker niet dat hij of zij daardoor een minder kwaliteitsvolle kandidaat is op de arbeidsmarkt, omdat kwaliteit niet altijd kan worden gemeten op basis van de behaalde cijfers.

Tot slot wijst verzoeker erop dat zijn vraag of een student met hogere cijfers misschien wel geslaagd verklaard zou kunnen worden, door verwerende partij bevestigend werd beantwoord. Verzoekende partij vraagt zich, in het licht van het standpunt van verwerende partij, af wie bepaalt wat (relatief) hoog of laag is en waar de grens ligt.

Beoordeling

Nog daargelaten dat de door verzoeker aangehaalde ‘missie en visie’ van verwerende partij geen juridische grondslag vormen voor de bestreden beslissing, en derhalve evenmin rechtsnormen zijn die door de beroepen beslissing zouden kunnen zijn geschonden, moet samen met verwerende partij worden vastgesteld dat verzoeker dit middel in het intern beroep niet heeft opgeworpen, zodat hij het thans niet op ontvankelijke wijze voor het eerst in het debat kan brengen.

Het derde middel is onontvankelijk.

Vierde middel

Een vierde middel steunt op de formelemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

In zijn wederantwoordnota doet verzoeker nog gelden, in wat kan worden beschouwd als een vierde middel, dat de bestreden beslissing onvoldoende is gemotiveerd *c.q.* steunt op weinigzeggende stijlformuleringen. Waar de bestreden beslissing oordeelt dat verzoeker niet heeft voldaan aan “de opleidingsdoelstellingen” van de bachelor, meent verzoeker dat ten onrechte niet wordt verduidelijkt welke opleidingsdoelstellingen dat zouden zijn. Ook onderzoekt de intern beroepsinstantie naar oordeel van verzoeker niet of het opleidingsonderdeel Wiskunde II een unieke band had met deze (niet nader gespecificeerde) “opleidingsdoelstellingen”. Er wordt, zo stelt verzoeker, slechts naar standaardformuleringen teruggegrepen.

Beoordeling

Uit het inleidend verzoekschrift blijkt niet dat verzoeker zich daarin op de formelemotiveringsplicht heeft beroepen. Het middel dat ter zake thans voor het eerst wordt aangevoerd in de wederantwoordnota, komt te laat in de procedure om nog op ontvankelijke wijze in het debat te kunnen worden betrokken.

Het middel is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 24 november 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad
Marleen Verreth bijzitter
Sigrid Pauwels bijzitter
bijgestaan door
Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.033 van 24 november 2017 in de zaak 2017/548

In zake: xxx

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 15 september 2017 en van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 6 oktober 2017, waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 24 november 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Ter terechting legt verwerende partij, met instemming van verzoeker, als bijkomend stuk het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 neer.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2013-2014 ingeschreven aan de Universiteit Gent, oorspronkelijk in de opleiding Bachelor of science in de Geneeskunde.

Na het academiejaar 2014-2015 wordt aan verzoeker, omwille van een beperkt studierendement, een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd, ertoe strekkende dat hij in een volgend academiejaar moet slagen voor de helft van de opgenomen studiepunten, bij gebreke waaraan hij niet meer tot die opleiding zal worden toegelaten. Die beslissing wordt door verzoeker niet bestreden. In het academiejaar 2015-2016 schrijft verzoeker in voor een curriculum van 59 studiepunten. In de eerste examenzittijd neemt hij deel aan vier examens, zonder een credit te behalen, en hij neemt niet deel aan de tweede examenzittijd. Daar verzoeker aldus niet aan de bindende voorwaarde tegemoetkomt, wordt hem de verdere inschrijving in de opleiding Bachelor of science in de Geneeskunde geweigerd. Ook tegen die beslissing stelt verzoeker geen beroep in.

In het academiejaar 2016-2017 schrijft verzoeker zich in voor de opleiding Bachelor of science in de Informatica. Hij neemt een curriculum ten belope van zestig studiepunten op, maar neemt aan geen enkel examen deel en verwerft bijgevolg ook geen credits. Verzoeker stelt dat hij meende zich te hebben uitgeschreven.

Daar verzoeker overeen de laatste drie academiejaren voor minder dan een derde van de opgenomen studiepunten een credit behaalt, wordt hem de verder inschrijving aan de Universiteit Gent geweigerd.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker het volgend intern beroep in:

“Bij deze wens ik een gemotiveerd beroepschrift in te dienen met de vraag om herziening van mijn resterende studiepunten aan de Universiteit Gent voor xxx (19/09/1995), student 1ste Bachelor of Science in de informatica, studentnummer 01310085 en een beroep te doen op het menselijk inlevingsvermogen van UGent. Naar mijn mening is er immers niet alleen het pure reglementaire aspect maar ook de evolutie van de resultaten en het menselijke aspect.

Ik had graag één en ander verduidelijkt in onderstaande chronologie.

- Na een probleemloze humaniora Latijn-Wiskunde slaagde ik voor het toelatingsexamen Bachelor of Science in de geneeskunde en startte ik deze

opleiding in academiejaar 20132014. Tijdens mijn humaniora werd mij meermaals door leerkrachten de opmerking gemaakt dat ik mogelijks een dyslexie-probleem had, maar ik besteedde daaraan onvoldoende aandacht, gezien mijn goede studieresultaten. Mijn onaangepaste studiemethode reflecteerde zich in een onsuccesvolle 1ste zittijd in 1ste Bachelor (17 studiepunten). Na een zware 2de zittijd behaalde ik alsnog 45 studiepunten zodat ik, op eigen verzoek, een (moeilijk) GIT-Combi traject kon aanvatten in 2de Bachelor (68 studiepunten). Jammer genoeg was deze 2de Bachelor absoluut niet succesvol (21 studiepunten behaald); ik nam te veel hooi op de vork met dit té zware GIT-Combi programma, gecombineerd met, wat recentelijk bevestigd werd, uitgesproken dyslexie en dientengevolge een niet adequate/ aangepaste studiemethode. Bovendien maakte ons gezin een ernstige huwelijks crisis door, hetgeen niet meteen zorgde voor de noodzakelijke serene studiesfeer (die zeker in mijn geval noodzakelijk was).

- Het gevolg was een bindende voorwaarde voor het daaropvolgende jaar (academiejaar 2015/2016): 59 studiepunten opgenomen, bindende voorwaarde van 30 studiepunten.
- Jammer genoeg werd de thuissituatie onhoudbaar. Daarop besloot ik om mijn vooruitgang in de geneeskunde te stoppen om mijn ouders te helpen, hetgeen me ook lukte.
- Vervolgens voor het academiejaar 2016-2017 schakelde ik over naar 1ste Bachelor of Science in de informatica, met een bindende voorwaarde, nl. het verwerven van meer dan één derde van de in de voorbije 3 jaar opgenomen studiepunten (zoals vermeld op mijn examenresultaten).
- Ik besloot echter dat na een zeer emotioneel jaar het beter zou zijn dat ik nog een jaar wacht met verder te studeren en schreef me na enkele weken opnieuw uit. Althans dat dacht ik. Ik ga niet beweren in deze brief dat het niet mijn schuld was. Het enige dat ik wil zeggen is dat ik het zeer jammer vind dat de 60 studiepunten die ik verloren heb door een domme fout nu zo een enorme impact hebben. In bijlage heb ik ook mijn puntenlijst van informatica toegevoegd waar zeer duidelijk is dat ik geen idee had dat ik nog was ingeschreven.
- Ik heb gedurende het 2de semester van dit academiejaar een initiële test laten uitvoeren aan UZ Gent waaruit toen inderdaad bleek dat ik hoogstwaarschijnlijk lijdt aan dyslexie en ADD, hetgeen de hogervermelde problemen bij het studeren verklaart.
- Een verdere test bij ‘Dienst voor logopedie en leerstoornissen’ ([...]) op 20/9/2017 bevestigt dit ‘voor 99.9 %’. Ondertussen werd afspraak gemaakt voor uitgebreide tests, van zodra de uitslagen hiervan beschikbaar zijn kunnen de attesten desgevallend vanzelfsprekend voorgelegd worden. Duidelijk is dat ik de voorbije jaren de ernst en impact van mijn dyslexie/ADD heb onderschat en geen gebruik heb kunnen maken van de bestaande faciliteiten hiervoor. Door mevrouw [D.] werd ons meegedeeld dat dit niet abnormaal is, aangezien deze dyslexie gemaskeerd zou zijn door mijn intelligentie en de behaalde resultaten in het humaniora.

Zoals hierboven vermeld zou ik willen vragen om het mislukken van mij uit te schrijven te zien voor wat het is, een domme fout, een fout waar ik zeer veel spijt van heb en een

fout die helaas de rest van mij leven kan bepalen. Als gevolg van deze fout zou ik de gedurende dit jaar opgenomen 60 studiepunten volledig verliezen en hierdoor slechts over 19 resterende studiepunten beschikken, zodat verdere inschrijving aan UGent niet mogelijk zou zijn.

Gezien hogervermelde omstandigheden lijkt deze beslissing te verregaand. Als gevolg kan ik mij bij andere onderwijsinstellingen (universiteiten en hogescholen) slechts 19 resterende studiepunten opnemen, hetgeen mijn verdere studie- en toekomstmogelijkheden uiteraard sterk beperkt.

Ik hoop dan ook dat het mogelijk zou zijn om mijn studiepuntensaldo aan te passen en mij aldus de kans te geven tot verdere studie en toekomst. Ondanks de moeilijke omstandigheden (huwelijks crisis thuis in het cruciale 2de en 3de jaar, dyslexie/ADD) meen ik te mogen stellen resultaten neergezet te hebben die getuigen van vooruitgang en potentieel voor de toekomst (1ste en 2de zittijd in het eerste jaar), en nogmaals, zonder gebruik te maken van faciliteiten waarover ik had kunnen beschikken. Zoals gemeld wordt deze dyslexie/ADD momenteel door specialisten verder in kaart gebracht en ben ik ervan overtuigd dat ik met de gepaste behandeling en een daaruit voortvloeiende aangepaste studiemethode verdere vooruitgang zal boeken en uiteindelijk zal slagen in het behalen van mijn diploma. Ongetwijfeld zijn er voorbeelden van andere studenten die zich in een analoge situatie bevonden en uiteindelijk hun studietraject succesvol hebben afgesloten, mede dankzij de hulp van UGent, zoals overigens blijkt uit de getuigenissen in de door UGent gemaakte documentaire omtrent dyslexie.
[...]"

De institutionele beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 6 oktober 2017 en komt daarbij tot de volgende beslissing:

"(...)

Studievoortgang van de student:

AJ	Opleiding	Opgenomen	Behaald
2013	Bachelor of Science in de geneeskunde	60	45
2014	Bachelor of Science in de geneeskunde	68	21
2015	Bachelor of Science in de geneeskunde	59	0
2016	Bachelor of Science in de informatica	60	0
		247	66

Voldoet niet aan §2.

De betrokken vermeldt in het verzoekschrift de volgende argumenten:

- De student startte in 2013-2014 met de opleiding geneeskunde.
- De student geeft aan dat zijn leerkrachten in het humaniora hem meermaals gewezen hadden op een mogelijks dyslexie-probleem.
- De student meldt dat in 2016-2014 zijn ouders een ernstige huwelijks crisis doormaakten.

- De student stopte in 2015-2016 zijn studie geneeskunde om zijn ouders te helpen.
- De student schreef zich in 2016-2017 in voor de 1^e bachelor informatica (met bindende voorwaarde). De student geeft aan dat hij na een emotioneel jaar liever een jaar wachtte om te studeren en dacht dat hij zich uitgeschreven had, maar dat bleek niet het geval.
- De student meldt dat intussen, na een test in het UZ Gent, blijkt dat hij hoogstwaarschijnlijk lijdt aan dyslexie en ADD. De student verklaart dat hij de voorbije jaren de ernst en impact daarvan onderschat heeft en daardoor geen gebruik heeft kunnen maken van de faciliteiten hiervoor.
- De student meldt dat zijn dyslexie/ADD momenteel door specialisten verder in kaart wordt gebracht en dat hij door de gepaste behandeling en aangepaste studiemethode verdere vooruitgang zal boeken.

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden.

De commissie neemt akte van de persoonlijke omstandigheden die de student in het beroepsschrift aanvoert ter verrechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang, en onderkent dat die omstandigheden problemen kunnen veroorzaakt hebben bij de studies. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van [dien] aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren. De commissie somt hieronder de argumenten op om de weigering te handhaven:

- De student behaalde dit academiejaar geen enkele credit (hij bleef afwezig op alle examens) en behaalde ook in de voorgaande jaren in de opleiding geneeskunde bedroevend weinig creditbewijzen. Hij nam sinds 2015-2016 aan heel weinig examenkansen deel en slaagde toen voor geen enkel opleidingsonderdeel waardoor de student geweigerd werd voor de opleiding geneeskunde en hij heroriënteerde naar de bachelor informatica, evenwel zonder succes.
- Hoewel de institutionele beroepscommissie alle begrip heeft voor het feit dat de student de huwelijksproblemen van zijn ouders ter harte nam, stelt ze vast dat dit argument niet in die mate doorslaggevend is of nog weerhouden kan worden om het niet-slagen in het academiejaar 2016-2017 van de student te verantwoorden.
- De institutionele beroepscommissie kan aannemen dat de student pas recent de diagnose dyslexie en ADD kreeg maar stelt vast dat er geen enkel document of attest voorligt wat dit argument staaft noch enig document waaruit zou blijken dat de situatie van de student dermate positief geëvolueerd is of kan evolueren waardoor een goede studievoortgang vanaf het academiejaar 2017-2018 wel tot de mogelijkheden zou behoren. De institutionele beroepscommissie wijst er de student op dat de bewijslast bij hem als verzoekende partij ligt en voelt zich

hierin geruggesteund door eerdere besluiten van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissing inzake het aanbrengen van bewijslast.

Uit de studieloopbaan en de gerealiseerde studievoortgang blijkt volgens de commissie manifest dat alsnog de toelating geven om in te schrijven met bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving aan de Universiteit Gent wordt bekrachtigd.”

Dit is de tweede thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Voorwerp van het beroep – ambtshalve exceptie

De Raad wijst er vooreerst ambtshalve op dat verzoeker zich ook keert tegen de initiële studievoortgangsbeslissingen waarbij de verdere inschrijving werd geweigerd.

Of een initiële studievoortgangsbeslissing zoals een examenbeslissing in die stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 100, §6 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de interne beroepsinstantie een nieuwe beslissing neemt en daarbij over dezelfde bevoegdheden beschikt als de instantie die de initiële beslissing heeft genomen. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Het beroep is onontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

Ontvankelijkheid – belang

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep bij gebrek aan belang in hoofde van verzoeker.

Zij voert aan dat verzoeker uitdrukkelijk stelt niet de intentie te hebben om zich opnieuw aan de Universiteit Gent in te schrijven, dat hij reeds aan een hogeschool is ingeschreven en dat hij enkel de teruggave beoogt van de zestig punten leerkrediet van het laatste academiejaar. Voor dat laatste is noch de institutionele beroepscommissie, noch (binnen de huidige procedure) de Raad bevoegd, zo stipt verwerende partij aan.

Verzoeker gaat in zijn wederantwoordnota op geen enkele wijze in op de voormelde exceptie, laat staan dat hij de Raad van de onjuistheid ervan tracht te overtuigen.

Beoordeling

Verzoeker heeft het voorwerp van zijn intern beroep omschreven als een “vraag om herziening van [zijn] resterende studiepunten aan de Universiteit Gent” en “om [zijn] studiepunktensaldo aan te passen”. Verzoeker maakte de weigering tot verdere inschrijving dus alvast niet letterlijk tot voorwerp van zijn beroep. De institutionele beroepscommissie heeft verzoekers beroep evenwel toch in die zin begrepen: zij overweegt de door verzoeker ingeroepen argumenten en komt tot het besluit dat deze, voor zover bewezen, niet doen verhopen dat met een volgende inschrijving een beter studieresultaat zal worden behaald. De bestreden beslissing “bekrachtigt de weigering tot inschrijving”. Van een onontvankelijkheid van het intern beroep is geen sprake.

Het is tegen die beslissing, en dus ook tegen de conclusies ervan, dat verzoeker een beroep bij de Raad heeft ingesteld.

Terwijl het juist is dat verzoeker in dat beroep stelt dat hij “geen intentie [heeft] om terug te keren naar de UGent” en “gewoon [vraagt] om de 60 studiepunten van [zijn] inschrijving in informatica terug te krijgen”, luidt het elders in hetzelfde verzoekschrift dat verzoeker hoopt

dat “de beslissing herzien wordt en [hij] de kans krijgt om [zijn studies in normale en voor [hem] optimale omstandigheden verder te zetten (daarom niet noodzakelijk aan UGent)”.

Dat verzoeker onder geen beding een nieuwe inschrijving aan de Universiteit Gent beoogt, is derhalve niet zo klip en klaar uit zijn beroep af te leiden.

Verzoeker is ter zitting om nadere toelichting gevraagd omtrent de precieze strekking van zijn beroep. Verzoeker verduidelijkt ter zake dat hij in eerste instantie teruggave van zijn leerkrediet beoogt, en ondergeschikt ook de mogelijkheid om aan de Universiteit Gent opnieuw in te schrijven. Hij voegt daaraan toe dat hij deze nieuwe inschrijving niet beoogt voor het academiejaar 2017-2018, waarvoor hij aan een hogeschool een inschrijving heeft genomen en naar eigen zeggen dankzij goede begeleiding ook een beter studierendement haalt, maar wel voor het academiejaar 2018-2019.

Voor zover verzoeker teruggave van leerkrediet wenst, zij erop gewezen dat de Raad daarvoor wel bevoegd is, maar niet binnen de huidige procedure. Verzoeker wordt uitgenodigd om kennis te nemen van artikel II.203, §3 van de Codex Hoger Onderwijs en van de omstandige toelichting die op de website van de Raad beschikbaar is.

Het staat verzoeker vrij, zo hij meent het bewijs van overmacht te kunnen aantonen, een verzoekschrift bij de Raad in te dienen.

Wat verzoekers belang betreft bij de vernietiging van de bestreden beslissing, moet de Raad vaststellen dat uit de voormelde toelichting ter zitting blijkt dat verzoeker pas vanaf het academiejaar 2018-2019 een nieuwe inschrijving aan de Universiteit Gent beoogt te nemen.

Ondertussen bepaalt het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 van de Universiteit Gent in artikel 24, §§ 8 en 9 dat een weigeringsbeslissing geldt voor de duur van één academiejaar (*in casu* 2017-2018) en bij (een verzoek tot) herinschrijving met een jaar wordt verlengd, met dien verstande dat tegen een weigering tot inschrijving jaarlijks overeenkomstig artikel 100 van datzelfde reglement een intern beroep bij de institutionele beroepscommissie kan worden ingediend.

Verzoeker heeft bijgevolg geen belang bij het betwisten van de beroepen beslissing voor zover zij op het academiejaar 2017-2018 betrekking heeft. Verzoeker kan met het oog op een inschrijving in een later academiejaar, zijn dossier aan de institutionele beroepscommissie voorleggen.

Her beroep is bijgevolg onontvankelijk.

De Raad maakt daarbij twee bedenkingen. Enerzijds zal verzoeker op dat ogenblik zijn elders gerealiseerde studievoortgang aan zijn beroep kunnen toevoegen. Anderzijds wil de Raad niet onvermeld laten, ook ten aanzien van de thans voorliggende beslissing, dat de door verzoeker aangevoerde aandoening in aanmerking lijkt te kunnen komen als erkenning voor een functiebeperking. Ofschoon met verwerende partij kan worden gesteld dat verzoeker, gelet op het verloop van zijn studieloopbaan, rijkelijk laat tot een formele diagnostisering is gekomen, kan de Raad er niet aan voorbij dat verzoeker het ernstige vermoeden van dyslexie en ADD wel heeft opgeworpen in het intern beroep, dat hij melding heeft gemaakt van het resultaat van een eerste oriënterende test – een resultaat dat door de institutionele beroepscommissie niet wordt tegengesproken – en dat de uitvoering van verdere tests in het vooruitzicht werd gesteld. Waar de institutionele beroepscommissie stelt dat zij “kan aannemen dat de student pas recent de diagnose dyslexie en ADD kreeg”, is de Raad van oordeel dat het op de weg van de beroepscommissie had gelegen om hetzij de voorlegging van het diagnostisch verslag af te wachten, hetzij minstens met de door verzoeker opgegeven logopedist contact op te nemen. In de omstandigheid dat verzoeker zelf heeft aangegeven dat verdere testen worden uitgevoerd en dat er nog geen diagnostisch verslag voorhanden is, kan de beroepscommissie er zich niet toe beperken om vast te stellen dat er geen documenten of attesten voorliggen. Thans ligt een dergelijk verslag wél voor: daaruit blijkt dat verzoeker wordt gediagnosticeerd met dyslexie. Gelet op de concreet in dat verslag aangereikte suggesties voor begeleiding en sticordi-maatregelen, is de Raad van oordeel dat van verzoekers kansen op een betere studievoortgang slechts een gefundeerde inschatting kan worden gemaakt wanneer met de strekking van het diagnostisch verslag rekening wordt gehouden.

VI. Anonymisering

Verzoeker vraagt in zijn wederantwoordnota de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 24 november 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Marleen Verreth bijzitter

Sigrid Pauwels bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.030 van 24 november 2017 in de zaak 2017/552

In zake: xxx

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 14 september 2017 en van de beslissing van de interne beroepsinstantie van de Katholieke Universiteit Leuven van 9 oktober 2017, waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 24 november 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Ruth Stokx, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Rechten.

Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel Geschiedenis van het publiekrecht. Het examen van de tweede examenzittijd voor dit opleidingsonderdeel vindt plaats op 2 september 2017.

Ten aanzien van verzoeker wordt het volgende verslag inzake examenfraude opgesteld:

“Het betreft het examentoezicht bij het vak 'Geschiedenis van het publiekrecht op 2 september 2017 (vanaf 9u) in het lokaal AP 01.30.

Het examentoezicht wordt daar uitgeoefend door:

- [J.V.]
- [S.B.]
- [A.V.D.M.]

10u: Een student(e) vraagt na zijn/haar examenkopij te hebben ingediend om met één van de drie toezichthouders even buiten het lokaal te mogen spreken.

[J.V.] gaat naar buiten. De student(e) vertelt dat de mannelijke student die aan zijn/haar rechterkant zat, heel duidelijk op zijn gsm zat te kijken en dan te schrijven. Hij/zij denkt dat die student xxx heet. Hij/zij stelt dat de gsm onder zijn sjaal lag die zich op het tafeltje naast hem bevindt. Hij/zij vindt dit niet eerlijk en meldt dit daarom.

+/-11u: Een andere student(e), die links achter de betreffende student zat, geeft af. Student(e) meldt de toezichthouders bij het verlaten van het examenlokaal hetzelfde: de jongen is op zijn gsm aan het kijken. Hij/zij stelt dat de gsm tussen zijn papieren lag.

11u23: De student in kwestie gaat naar de WC (onder toezicht van [A.V.D.M.]). Vermoedelijk stopt hij zijn gsm dan in zijn onderbroek, maar we konden dit niet vaststellen.

Terwijl de student naar de WC is, controleert [J.V.] zijn tafel, maar de gsm bevond zich niet meer op zijn tafel.

11u40: [J.V.] doet rondgang en hoort gsm-trilgeluiden. De student wordt op heterdaad betrapt. De student zit met trillende gsm in de hand en probeert hem af te duwen. We identificeren hem als xxx.

Bij confrontatie met de feiten ontket hij eerst stuttelig: de gsm zou niet van hem zijn.

De toezichthouders nemen zijn gsm en examenkopij af. Ze geven hem een nieuw blanco exemplaar dat hij alsnog mag invullen (voor de resterende periode). Hij meldt hen dat hij faciliteitenstudent is en dus een uur langer mag werken (hoewel alle studenten met examenfaciliteiten eigenlijk bij de hoofdtoezichthouder in AV 02.17 verwacht werden). Hierop contacteren de toezichthouders de hoofdtoezichthouder ([W.D.]), waarop hij zich ook onmiddellijk naar AP 01.30 begeeft. [A.V.D.M.] gaat naar lokaal AV 02.17 om daar te helpen bij het toezicht tijdens de laatste minuten van het examen.

11u50: Telefonisch neemt [W.D.] als hoofdtoezichthouder contact op met de examenombuds [M.B.]. Zij vraagt om de student te verzoeken de gsm te ontgrendelen. De hoofdtoezichthouder gaat met de gsm naar de student. De gsm was niet vergrendeld.

Een Facebookbericht staat open met daarop informatie over de Engelse term ‘cabinet’, één van de examenvragen.

De student staat een verdere controle van het facebookbericht toe. De gsm wordt gecontroleerd in aanwezigheid van [W.D.], [J.V.], [S.B.] en [A.V.D.M.] (die ondertussen na afloop van de reguliere examentijd teruggekomen is).

We stellen facebook-chat-berichten vast met een andere student [L.R.] aan wie xxx twee vragen van het examen heeft gesteld om 10u16: in verband met Jozef II en in verband met de term ‘Cabinet’. [L.R.] heeft hierop antwoorden gegeven. [L.R.] deed in deze zittijd niet mee aan het examen ‘Geschiedenis van het publiekrecht’, maar heeft het examen wel afgelegd in januari met dezelfde stof.

Uiteindelijk geeft student xxx de ‘feiten’ toe. Hij staat toe dat we ook foto’s van de berichten nemen. Deze worden aan het verslag toegevoegd. Hij vraagt ons wel te noteren dat [L.R.] niet op de hoogte was van het feit dat het examen nog bezig was. We vermoeden dat hij tussen 9u-10u nog andere berichten heeft verstuurd of andere documenten heeft geraadpleegd, doch kunnen hier niet meer de hand op leggen.

12u05: Aan xxx wordt voorgesteld om het examen te vervolgen in het lokaal van de hoofdtoezichthouder (AV 02.17), aangezien hij wegens faciliteiten recht heeft op een uur extra tijd. xxx beslist echter om het examen in te dienen.

Bij de afgifte van alle examenkopijen uit AP 01.30 werd ook de examinator, prof. dr. [A.W.], ingelicht.”

Verzoeker legt de volgende verklaring af:

“Verloop van de betrapping van de fraude:

- Ik had mijn gsm weggelegd in mijn jas, waarna ik gaan zitten ben op een plaats in de aula.
- Na een aantal minuten merkte ik dat ik in mijn andere zak de gsm van mijn moeder nog had zitten, waarvan het de bedoeling was om deze naar mijn neef te brengen voor nazicht wegens het niet meer kunnen ontvangen van gesprekken. Mijn neef werkt in de Base winkel op de Bondgenotenlaan.
- Toen ik dit merkte was het al te laat om de gsm nog vooraan te brengen zonder al verdacht te worden van fraude.

Wanneer ik de moeilijkheidsgraad zag van sommige vragen, kreeg ik het idee om de 2 vragen waar ik niets van wist via facebook aan een vriend te vragen. 2 vragen lijken misschien niets om je zorgen te maken, maar ik was al weken in paniek omdat ik op zo goed als al mijn vakken moest slagen om mogen verder te studeren daarnaast zorgde het feit dat er een mogelijkheid is dat mijn vrouw kanker heeft, heeft voor vele slapeloze nachten [] waardoor het studeren ook niet altijd even vlot verliep en waardoor ik misschien te veel medicatie heb genomen

- Moest deze angst en wanhoop er niet zijn geweest, dan ben ik er vrijwel zeker van dat ik het niet zou gedaan hebben. Het resultaat zou waarschijnlijk veel beter geweest zijn dan nu.
- Door het feit dat ik mijn medicatie voor mijn ADHD en mijn antidepressiva en stressmedicatie voor mijn paniekstoornis en sociale angstfobie niet mag samennemen, moet ik altijd een aantal weken voor de blokperiode stoppen met deze te nemen.

- Normaal neem ik tijdens de examens enkel mijn Rilatine en mijn antistress medicatie, maar in deze periode en mijn eigen mentale toestand was het niet mogelijk om mijn antidepressiva niet te nemen.
- Zonder deze medicatie maak ik nogal vaak te impulsieve beslissingen waar ik later op terugkom, wat in dit geval niet meer kon (de ombuds kan deze impulsieve beslissingen beamen).
- Het examen afleggen duurt bij mij dan ook extreem lang, er zijn veel examens die ik dan zelfs niet afkrijg, ik moet door mijn medicatie dan de keuze maken om ofwel mijn medicatie voor ADHD in te nemen en gefocust te zijn en snel te kunnen doorwerken, of mijn antidepressiva en mijn stressmedicatie om de moed te vinden om te studeren en te durven een examen te gaan afleggen.
- Dus heb ik aan een medestudent, die al in januari geslaagd was op dit vak, gevraagd wat hij zou antwoorden op die 2 vragen. Zodat ik na die 2 vragen gewoon rustig verder kon doen aangezien ik een faciliteitenstudent ben en 1/3 meer tijd krijg. Dus ik had zeker nog 1,5 uur voor de vragen die ik wel wist in te vullen.
- Omdat het even duurde voor ik reactie kreeg, begon ik al wat vragen in te vullen waar ik niet te veel over moest nadenken.
- De medestudent vond het niet raar dat ik deze vragen stelde, wij vergelijken altijd examens nadat we die afgelegd hebben, ook al had één van de twee dat bepaalde examen niet.
- Ik stelde hem de vragen en hij zei wat hij daarvan nog wist, van een vraag wist hij met iets te vertellen, maar op dat antwoord ben ik niet verdergegaan, maar daardoor kwam ik wel in mijn hoofd op iets uit wat het antwoord kon zijn. Het is dan ook te zien dat de beide antwoorden compleet verschillen.
- Bij de tweede vraag, een begrippsvraag, wist hij het niet, maar ging hij het snel opzoeken in de begrippenlijst omdat ik zei dat deze niet in mijn lijst stond.
Hij vroeg op het einde nog, had je zoiets? Waarmee hij aannam dat ik het examen had afgelegd.
- Hierna wou ik mijn gsm afzetten om verder te kunnen werken aan de andere vragen, maar door dit te doen, of waarschijnlijk op een verkeerde knop te drukken omdat ik niet bekend ben met dat type van gsm ging er een melodie af.
- Toen stond er net een opzichter achter mij ([A.V.D.M.]) die dit hoorde en zei: “nu is het genoeg geweest, geef die gsm maar af”, ze zei ook dat het hen al meerdere keren was opgevallen was dat ze mij op mijn gsm hadden bezig gezien en dat er zelfs andere studenten dit zijn komen zeggen.

Ik heb dan direct vermeld dat het niet mijn gsm was.

Ze [vermeldde] ook dat ik mijn gsm regelmatig onder mijn sjaal stak om zo te kunnen spieken, op de plaats waar mijn sjaal lag had ik het scherm dus nooit kunnen lezen en dit was dus ook verkeerd.

- Hierbij stel ik mij de vraag dan, werd het tot dan toe getolereerd? Als ik de gsm wel op een normale manier had uitgekregen en terug in mijn zak had kunnen steken, was er dan niets gebeurd?

- Na dit gebeuren pakte de opzichter ([A.V.D.M.]), de gsm en mijn examenkopie af, ze ging dit bespreken met haar collega's en belden toen naar de hoofdopzichter ([W.D.]).
- Dit gebeurde allemaal in een vrij harde spreektoon, zodat iedereen in de aula hoorde wat er aan het gebeuren was, het hele gebeuren is dan ook op dit geluidsniveau verdergegaan zodat iedereen dat er nog zat perfect wist wat ze later op facebook en tussen vrienden konden verdervertellen.
- Dit was ook zo wanneer de hoofdopzichter ([W.D.]) binnenkwam, even met de opzichters ging praten en dan naar mij kwam met mijn gsm.
- Hij vroeg me hoe je de gsm [ontgrendelt], waarop ik [antwoordde] ik weet dat zo niet, het is niet mijn gsm, als ik even mag.... opeens lukte het hem en mijn zin werd onderbroken doordat hij zei laat maar ik heb het al. Wat mijns inziens nog altijd een inbreuk op mijn privacy is om dit te doen zonder mijn goedkeuring.
- Toen ging hij terug naar de opzichters en vroeg ze om hiervan foto's te nemen van het facebookgesprek dat openstond. Toen kwam hij terug naar mij en hij zei dat ik in het verkeerde lokaal zat omdat de faciliteitenstudenten blijkbaar allemaal bij hem zaten, hij gaf me een examenkopie waarop ik opnieuw mocht beginnen.
- Ik had in het begin van de blokperiode wanneer de data vrijkwamen allemaal opgeschreven en het nog nagevraagd bij een medestudent waar die het examen had, dus ik zal het dan fout opgeschreven hebben, wat volgens mij toch iedereen kan gebeuren.
- Ik moest daarna mee naar voren komen, ik had alles al van de eerste moment direct bekend, ik heb zelfs meegeholpen met de berichten te fotograferen en alles laten zien tot een vorig irrelevant gesprek.
- Ik moest dan het examen weer opnieuw beginnen, in het lokaal waar de faciliteitenstudenten zaten waar ik dan nog zoveel tijd zou krijgen als ik normaal zou gehad hebben wat nog 50 minuten was, intussen hadden de opzichters de studenten die in de aula zaten wel 10minuten langer laten verder werken aan hun examen.
Door de paniek en de schrikreactie begon ik mij dan ook onwel te voelen en zei ik dat ik het examen niet meer kon verder maken.
- Hierna ben ik dus vertrokken.
- Door het indiscrete gedrag van de opzichters, wist iedereen het al tegen de tijd dat ik thuiskwam en heb ik zeer harde woorden te horen gekregen en ben ik door sommige mensen nogal hard vernederd. (de ‘properste’ van deze reacties kan u hieronder terugvinden)

Volgens mij hebben de opzichters het dan toch behandeld als een onregelmatigheid zonder duidelijke voorbedachtheid, behalve dan mij een verwittiging geven, hebben ze het dan toch een paar keer door de vingers gezien.

Wat mij dus vooral stoorde, zeker omdat ik het al direct bekende dat de opzichters nogal vrij indiscreet te werk zijn gegaan.

Mij niet gevraagd hebben om mij gsm in te kijken, wat een inbreuk is op mijn privacy. Ik had vermeld dat het niet mijn gsm was, in dat geval moet er blijkbaar volgens de privacywetgeving de eigenaar van de gsm ook om toestemming gevraagd worden.

Bij chatberichten is het blijkbaar ook noodzakelijk dat de andere partij toestemming gevraagd moet worden om deze te mogen lezen.

Dit allemaal is niet gebeurd.

Daar komt nog bij dat er zich vormfouten hebben voorgedaan bij het examen van de andere studenten.

De andere studenten hebben langer dan 12u komen werken, zeker tot 10 na of 20 na 12, alhoewel het examen maar duurde tot 12u, waardoor de studenten langer hebben kunnen werken dan mocht.

De hoofdopzichter moet dit doorgehad hebben, omdat ik mee naar het andere lokaal mocht gaan om nog 45 minuten te kunnen verder werken, omdat ik faciliteitsstudent ben.”

De examencommissie buigt zich op 14 september 2017 over de feiten en komt tot de volgende beslissing:

“Het examen ‘Geschiedenis van het Publiekrecht’ vond op 2 september 2017 plaats in lokaal AP 01.30. De toezichthouders van dat lokaal en de hoofdtoezichthouder brachten verslag uit van volgende feiten:

[...]

De student werd gehoord op dinsdag 12 september door de Beperkte Examencommissie. Hij ontkennt noch minimaliseert de feiten. Hij bevestigt kennis te hebben genomen van het examenreglement en van het verbod op het bij hebben en het gebruiken van een gsm tijdens het examen. Hij had niet de bedoeling om fraude te plegen, het was de gsm van zijn moeder en de zijne lag vooraan het lokaal. Eerst was hij zich niet bewust dat hij die gsm op zak had en toen hij dit ontdekte vreesde hij niet meer geloofd te worden door de toezichthouders. Hij ziet het gebruiken van de gsm als een wanhoopsdaad (hij moest slagen). De student, [L.R.] hij heeft het vak reeds afgelegd in januari. xxx ontkennt echter dat de communicatie tijdens het examen vooraf met [L.R.] was gepland.

De student stelde na dit gesprek een schriftelijk verslag op van 13 september waarin hij meer in detail ingaat op zijn geestestoestand op het examen. Hij was eigenlijk al weken in paniek omdat hij op zo goed als zijn vakken moest slagen om te mogen verder studeren. Hij had vele slapeloze nachten en nam, zo denkt hij, te veel medicatie. Het combineren van medicatie tegen ADHD en tegen angst is problematisch voor hem. Daarenboven is zijn vrouw ziek en mogelijk heeft ze kanker. Hij benadrukt dat hij alles direct heeft bekend en zelfs heeft meegeholpen de berichten te tonen en te laten fotograferen.

De voltallige Examencommissie beslist op 14 september de feiten nader te onderzoeken en acht het nodig om [L.R.] te horen. Hij wordt tijdens de zitting opgebeld. De redenen van de oproep worden uiteengezet en de student is bereid om op de vragen te antwoorden en zijn verhaal telefonisch te doen. Nadien, op maandag 18 september werd hij in een gesprek met de beperkte examencommissie een tweede maal gehoord, om zijn rechten van verdediging maximaal te waarborgen en om enkele tegenstrijdigheden uit te klaren.

[L.R.] verklaart tijdens het telefonisch gesprek met de voltallige Examenscommissie dat hij xxx enkel kende als een virtuele studiegenoot met wie hij regelmatig samenvattingen en woordenlijsten uitwisselde. Na de examens wisselden zij regelmatig examenvragen uit en overliepen ze de antwoorden.

Op de vraag of hij op de hoogte was dat de chatberichten tijdens het examen werden verstuurd, antwoordt [L.R.] dat hij niet wist dat de communicatie gebeurde tijdens het examen. Hij had geen vermoeden dat het examen bezig was. De Commissie drukt haar verwondering uit over het feit dat hij nochtans wist dat het examen geschiedenis publiek recht op die dag plaatsvindt en dat het tijdstip van het examen een tijdstip is waarvan men redelijkerwijze kon vermoeden dat het examen nog aan de gang was.

Hierop verklaart [L.R.] dat hij zich daar niet bewust [van] was omdat hun communicatie die ochtend kaderde in de normale bespreking en uitwisseling van antwoorden.

Hierop merkt de Commissie op dat de vraag die hem gesteld werd door xxx op een verdacht ogenblik toch geen inzichtvraag was (over een casus waarover men van gedachten wisselt) maar een definitie van een bepaalde term ('Cabinet'), dus een pure feitelijke kennisvraag, waarvan het antwoord op de woordenlijst kon staan die xxx ook zelf heeft. De Commissie vraagt [L.R.] of ook dit hem niet alert had moeten maken. [L.R.] stuurde bovendien het antwoord door van Wikipedia. De aard van deze communicatie op de gsm stemt niet overeen met hun gebruikelijke wijze van communiceren, vraagt de Commissie. [L.R.] antwoordt te zijn misleid en hij dacht dat xxx zijn examen had afgelegd. De Commissie merkt op dat het eerste bericht van xxx aan hem gericht was om 9u30 's morgens. [L.R.] zei dat hij sliep en pas een uur later heeft gereageerd.

[L.R.] wordt vervolgens gevraagd welke andere examens x nog diende af te leggen. Hij antwoordt daarop zonder aarzelen: "Staatsrecht, IRW, Romeins recht, Ethisch". Hij bleek perfect op de hoogte te zijn van [de] precieze data van deze examens.

[Ten slotte] stelde [L.R.] dat hij via vrienden op de hoogte werd gebracht van de vaststelling van de onregelmatigheid van xxx. Hij was erg boos. Later op 2 september heeft xxx het hem ook bericht. Hij voelde zich misbruikt en stelt dat hij sindsdien alles blokkeerde en geen contact meer had met xxx. Wanneer de Commissie aan [L.R.] vroeg om de geblokkeerde gsm-communicatie te mogen inzien, zei hij dat hij alles had weggedaan, net omdat hij zo boos was. Voor hem was het een afgesloten hoofdstuk. Hij zou alles verwijderd hebben in het weekend van 9 september. Op onze vraag waarom hij de ombudsdienst niet contacteerde om hulp, gaf hij als antwoord hieraan niet te hebben gedacht.

De voltallige Examenscommissie beslist aansluitend om xxx te horen om 11.35 uur. Het relaas van [L.R.] bevat onwaarschijnlijkheden en de commissie wil graag vernemen hoe de communicatie tussen xxx is gestart op de dag van het examen en hoe het nadien nog is verlopen. Na te hebben toegelicht hoe het verloop van de Examenscommissie reeds geweest is, wordt xxx gevraagd hoe de woordenlijst werd opgemaakt. xxx zegt dat ze een 15-tal termen krijgen van de docent en de rest maken de studenten zelf. De student licht toe dat hij niet graag documenten gebruikt van de voorbije jaren en dus liever zelf samenvattingen en woordenlijsten opstelt. De student wordt gevraagd naar het eerste bericht waarmee hij zijn eerste vraag stelde via de gsm (dus de communicatie die net de

eerste foto voorafgaat). xxx denkt dat het eerste bericht eraf is gegaan. Hij zoekt en staat toe dat de Voorzitter ook zoekt. Na een bepaald verloop van tijd, wist xxx ook zelf de gesprekken, anders staan teveel gesprekken in de geschiedenis. Sommige gesprekken gaan iets verder terug in de tijd, ziet de Voorzitter, maar niet verder dan september. De gesprekken met [L.R.] gaan net niet terug tot 2/9, werd op de gsm vastgesteld van xxx.

xxx licht verder toe dat [L.R.] eerst heel boos was over de feiten, maar dat ze nu terug praten. [L.R.] was boos omdat hij niet wist dat xxx nog examen had en hij vreesde ook in de problemen te komen. xxx zegt vrijdag nog contact te hebben gehad met [L.R.]. Tot verrassing van de Commissie zegt xxx dat hij op 12/09 nog met xxx heeft gecommuniceerd over het verloop van de Beperkte Examenscommissie. Het is zichtbaar op zijn gsm.

xxx wordt gevraagd waarom hij niet zelf op Wikipedia de term ‘cabinet’ zocht. xxx verklaart hierop dat de professor zegt dat de terminologie van Wikipedia niet altijd voldoet.

xxx wordt nogmaals gevraagd naar het bericht dat voorafgaat aan de communicatie op de foto: hoe was uw vraag geformuleerd? De Commissie is immers van mening dat de gefotografeerde communicatie geen vorm van vergelijking van mogelijke antwoorden zijn op examenvragen, maar een gerichte, punctuele vraag naar informatie. Op zijn gsm is te zien hoe zij voor een ander examen inderdaad hun antwoorden hebben vergeleken na het examen IRW (over *actio pauliana* en vertegenwoordiging) en de stijl is geheel anders.

xxx zegt dat bij [L.R.] het woord niet in zijn lijst stond en daarom dit antwoord gaf van Wikipedia. De student bevestigt dat hij doelbewust informatie opvroeg bij [L.R.]: ‘staat het woord in je woordenlijst’. De vraag vanuit de Commissie is of [L.R.] deze vorm van communicatie kon percipiëren als een vergelijking van examenantwoorden? ‘Ja’, meent xxx: ‘[L.R.] kan dat zo percipiëren, als vergelijking van antwoorden’. [L.R.] zegt verder dat hij alles had gekopieerd wat er in zijn woordenlijst stond.

xxx vertelt ten slotte dat hij [L.R.] nog nooit heeft gezien. Via een facebookgroep hebben ze contact gelegd met elkaar. Puur op schoolgebied weten ze veel van elkaar. Op de vraag of [L.R.] wist wanneer xxx examen heeft, antwoordt de student dat hij dat terloops wel kan vermeld worden. Het is niet zo dat hij zijn rooster heeft doorstuurd.

Om 12.01 uur wordt [L.R.] opnieuw gebeld. De Commissie vraagt [L.R.] of hij misschien de facebook communicatie kan voorleggen tussen hem en xxx. Hierop verklaart [L.R.] dat het een afgesloten hoofdstuk is en hij de communicatie met xxx heeft geblokkeerd en alles verwijderd heeft sinds afgelopen weekend (d.i. weekend van 9/9). Hij vindt het jammer dat xxx hem gebruikt heeft voor het examen en hij heeft geen communicatie meer met hem en heeft hem op de sociale media geblokkeerd.

Omdat deze bewering niet klopt met de feiten die xxx aan de examenscommissie voorlegde en die de Commissie op zijn gsm kon lezen, wordt [L.R.] geconfronteerd met het feit dat zij wel communiceerden na 2/9, met name op 12/9 over het verloop van het gesprek met de Beperkte Examenscommissie.

Nu zeg [L.R.] dat hij de communicatie blokkeerde op die dinsdag 12/9.

[L.R.] wordt gehoord op een gesprek met de Beperkte Examenscommissie op maandag 18 september. Vooraf zendt hij een e-mail waarin hij deze kennelijk onjuiste versie nog herhaalt. Ook in het gesprek met de Beperkte Examenscommissie probeert hij zijn eerste versie (geen contact meer met xxx sinds 2/6) te verklaren door te zeggen dat hij verward

was door onze telefonische oproep op 14/9. Hij volhardt in de bewering dat hij niet heeft gelogen in het eerste telefonisch gesprek van 14/9.

Tijdens het gesprek laat [L.R.] toe dat wordt gekeken naar de gesprekken op zijn gsm. Hieruit blijkt dat [L.R.] (anders dan xxx) niet de gewoonte heeft om gesprekken met personen waarmee hij in contact is, te wissen na afloop van een tweetal weken. De facebook gesprekken gaan hier ver terug. Maar van de gesprekken met xxx is er geen spoor meer, zoals hij al gezegd had.

[L.R.] zegt dat hij niet op de hoogte was dat hij met die problemen en die vragen bij de ombudsdienst terecht kon. Hij zegt dat hij enorm afziet van het gebeurde en zich echt gebruikt voelt door xxx.

[L.R.] wordt aan het eind van het gesprek verwittigd dat er mogelijks gevolgen zijn voor de feiten die hebben plaatsgevonden.

De commissie is van mening dat er voldoende objectieve gegevens vorhanden zijn om voor beide studenten een proportionele sanctie uit te spreken in het licht van de ernst van de feiten.

Artikel 84 OER omschrijft een onregelmatigheid als volgt:

Als examenfraude wordt beschouwd elk gedrag van een student in het kader van een examen waardoor de student het vormen van een juist oordeel omtrent de kennis, het inzicht en/of de vaardigheden van hemzelf of van andere studenten geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt of poogt te maken.

Het communiceren tussen twee studenten per gsm tijdens het moment van examen, valt onder deze omschrijving, ook wanneer de ene in het examenlokaal zit en de andere niet.

xxx

De examencommissie oordeelt dat er sprake is van fraude volgens de omschrijving in artikel 84 van het onderwijs- en examenreglement van KU Leuven.

De examencommissie is van oordeel dat deze onregelmatigheid niet getolereerd kan worden en een principiële, ernstige sanctie verdient. Er zijn geen individuele omstandigheden eigen aan de zaak en geen elementen in verband met verschoonbaarheid en/of intentie, die een afwijking zouden wettigen.

De examencommissie beslist om sanctie 4 uit artikel 86 §1 van het OER toe te passen: geen cijfers krijgt voor enkele of alle examens in de bevrokken examenperiode.

Rekening houdend met de bovenstaande elementen beslist de commissie: dat xxx ‘0/20’ voor het betrokken vak krijgt en op alle afgelegde vakken van de derde examenperiode ook ‘0/20’.”

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Tegen die beslissing stelt verzoeker een intern beroep in, dat steunt op de volgende grieven:

“In de bijlagen kan u de verslagen van de toezichthouders, de examencommissie, mijn psychiater en mijn eigen verslag van de feiten terugvinden.

In deze verslagen duid ik op de foute interpretaties en andere fouten die er volgens mij zijn gemaakt tijdens de hele procedure.

Hier zal ik nog kort toelichten wat de sanctionering betekent voor mij en welke invloed ze zal hebben.

Eerst en vooral zou ik willen ingaan op welke basis de beslissing van de examencommissie gemaakt is.

De beslissing is gebaseerd op onrechtmatig verkregen bewijs. Het bewijs werd met schending van mijn recht op privacy verkregen door inzage van mijn persoonlijke berichten op mijn facebookaccount via mijn gsm zonder dat hiervoor toestemming werd verleend.

U zal in het verslag kunnen lezen dat de hoofdtoezichthouder kennis heeft genomen van de inhoud van de berichten op facebook en dat hij van oordeel was hiervoor de toelating te hebben omdat de gsm niet vergrendeld bleek te zijn en een facebook bericht openstond. De gsm was inderdaad niet vergrendeld met een code, maar het scherm stond wel uit.

Het feit dat de gsm niet vergrendeld was, gaf de hoofdtoezichthouder nog niet het recht inzage van het bericht te nemen. De toestemming werd niet gevraagd zodat ik ook niet de mogelijkheid had om mijn toestemming te weigeren. De inzage is dan ook een inbreuk op mijn recht op privacy.

Iedere latere toestemming is bekomen of gebaseerd op de eerdere onrechtmatige zoeking in de gsm waardoor bepaalde feiten konden vastgesteld worden, ze werd bovendien slechts bekomen werd onder het voorwendsel dat student (naam) daardoor niet in de problemen zou komen.

Als ik elke medewerking geweigerd had, was de sanctionering mogelijks lager geweest omdat de precieze draagwijdte niet had kunnen vastgesteld worden en enkel het gebruik van de gsm tijdens het examen had vastgesteld kunnen worden. In die zin heeft mijn medewerking mogelijks tot een verzwarening van mijn straf geleid.

Vervolgens zou ik graag ingaan op de psychische gevolgen die deze beslissing teweeg heeft gebracht.

Alle vooruitgang die ik de laatste jaren heb gemaakt op gebied van mijn beperking en mijn [fobieën] zijn volledig tenietgedaan. Het beetje zelfvertrouwen dat ik had is volledig weg, ik vertrouw mezelf niet meer na wat ik gedaan heb.

Ik heb er natuurlijk zeer veel spijt van, maar dat komt natuurlijk altijd te laat.

Het beetje respect dat ik had van sommige docenten is ook in één keer weg. Door de feiten word ik nog altijd overal waar ik kom nageroepen, wordt er gewezen en gefluisterd, gelachen en krijg ik via facebook nog regelmatig zeer kwetsende berichten.

Ik heb ongeveer 30-35 uur kunnen slapen de laatste 2-3 weken, mijn slaappillen werken niet meer, zelfs de dubbele dosis die nu voorgeschreven is helpt niet.

Ik moet opnieuw zwaardere medicatie gaan gebruiken, mijn wekelijkse therapie terug opstarten en moet er op mijn medicatiegebruik worden toegezien worden door mijn huisdokter om een overdosis te vermijden.

De sanctie heeft mij hierdoor veel zwaarder gestraft dan de bedoeling kan zijn geweest volgens het examenreglement.

Ik ben al zwaar gestraft door mijn medische en psychische terugval alsook de waarde en integriteit van mijn persoon die is aangetast doordat een groot deel van de studenten op de hoogte is.

Mijn sociaal leven en mijn gezondheid zijn hierdoor zwaar aangetast.

Persoonlijk vind ik dan ook dat de sanctie die mij op alle vakken die tijdens deze examenperiode afgelegd zijn een 0/20 werd toegekend veel te verregaand.

Een verdere carrière aan de KULEUVEN zal er niet inzitten, doch ik had gehoopt dat een nul op het examen geschiedenis van het publiek recht een voldoende bestraffing zou uitmaken, zodat ik bij het aanvangen van een nieuwe studie aan een andere onderwijsinstelling gebruik kan maken van de reeds behaalde punten en desgevallend voor enkele vakken een vrijstelling kan aanvragen.

Daarom gaat deze sanctie en vooral waarop deze gebaseerd is veel te ver.

Ik ben altijd bereid om uw vragen te beantwoorden of eventueel deze brief verder te motiveren.”

Verzoeker becommentarieert ook het bovenvermelde verslag van de vaststellingen. In repliek op de vermelding dat verzoeker bij confrontatie met de feiten eerst stuttelig ontkende dat de gsm van hem was, stelt verzoeker:

“Dit klopt niet, ik heb nooit ontkend, ik vermelde enkel dat de gsm niet van mij was en daarom niet wist hoe ik hem af moest zetten. Hierna vertelde ik direct dat ik inderdaad aan het spieken was, wat bij de aankomst van de hoofdtoezichthouder door [J.V.] werd verteld, dus ik begrijp niet waarom er gezegd wordt dat ik ontkend heb. De vermelding van het feit dat de gsm niet van mij was, was enkel om er op te wijzen dat ik niet de eigenaar ben van de gsm.”

en met betrekking tot het afnemen van de gsm en het feit dat verzoeker in een verkeerd lokaal zat, replieert hij:

“Dit klopt, maar ik denk dat er door onvolledigheid een foute interpretatie kan zijn. Ik [vermeldde] dat ik faciliteitenstudent was omdat de toezichthouder zei dat ik nog een half uur mocht verder werken aan het nieuw exemplaar. Het feit dat ik in een verkeerd lokaal zat klopt ook, hoe dit gebeurd is begrijp ik ook niet, bij de start van de examenperiode neem ik alle data en lokalen over op een lijst om in mijn bureau op te hangen, vaak controleer ik dit de dag ervoor nog met andere studenten.”

Waar het verslag stelt dat de examenombud heeft verzocht om verzoeker te vragen de gsm te ontgrendelen en de hoofdtoezichthouder een facebookbericht ziet met daarop een examenvraag, stelt verzoeker:

“Zoals u in mijn verklaring van de feiten kan lezen ontbreekt hier een deel. De hoofdtoezichthouder is inderdaad naar mij gekomen om te vragen om de gsm te ontgrendelen. Hij heeft hierop echter geen volledig antwoord gekregen en zeker geen toestemming om dit te doen. Hij heeft de gsm ontgrendeld zonder mijn toestemming, wat een regelrechte inbreuk is op mijn recht op privacy. Hoe dit hier vermeld wordt kan ook weer leiden tot een foute interpretatie. De gsm was niet geblokkeerd met een code, maar was wel degelijk vergrendeld waardoor het scherm afstond. Hier wil ik toch ook nog wijzen op mijn vermelding van het feit dat ik niet de eigenaar van de gsm was en

hij dus zowel geen toestemming van mij heeft gekregen om de gsm in te kijken, als van de eigenaar van de gsm.”

en hij betwist ook dat hij verdere controle van dit facebookbericht heeft toegestaan:

“Dit klopt niet helemaal, ik heb meermaals vermeld dat ik enkel een verdere controle en inzage toestond als ze mij met zekerheid konden bevestigen dat mijn medestudent [L.R.] hierdoor niet in de problemen zou komen. Dit werd door elke toezichthouder bevestigd, dat wanneer de student het examen niet afgelegd had in de derde examenperiode, hij zeker en vast niet in de problemen zou komen. Dit bleek later niet waar te zijn.”

Ten slotte gaat verzoeker nog in op de passage in het verslag waarin wordt gesteld dat hij de feiten uiteindelijk toegeeft:

“Zoals ik al vermeld heb, heb ik de feiten onmiddellijk toegegeven! Tijdens het gesprek met de toezichthouders werd dit door hen ook meermaals vermeld en werd [erop] gewezen dat mijn medewerking en het direct toegeven van de feiten een positieve invloed zou hebben. Waar men het nu opeens vandaan haalt dat ik pas na verloop van tijd de feiten heb toegegeven begrijp ik niet. Ook het vermoeden dat er nog meer gebeurd is, is op niets gebaseerd, ik heb de berichten aan de toezichthouder laten lezen tot een voorafgaand ongerelateerd gesprek, dus er konden niet meer berichten geweest zijn, Zoals ik ook vermeld heb was de gsm niet van mij, dus andere documenten raadplegen ging niet. Wat er tussen 9-10u is gebeurd is het installeren en het aanmelden op de facebook-app.”

In dezelfde zin becommentarieert verzoeker ook het verslag van de examencommissie dat de eerste bestreden beslissing uitmaakt.

Verzoeker wordt op 2 oktober 2017 gehoord door de vicerector Studentenbeleid, die als interne beroepsinstantie op 9 oktober 2017 de volgende beslissing neemt:

“Op 21 september tekende u bewarend beroep aan tegen de fraudesanctie die u werd opgelegd door de examencommissie. Nadat u het verslag van de examencommissie had kunnen inkijken, stuurde u mij op 26 september bijkomende argumentatie door. Tijdens een persoonlijk gesprek op 2 oktober kon u uw argumentatie verder verduidelijken.

De sanctie werd opgelegd omwille van het feit dat u tijdens het examen ‘Geschiedenis van het publiekrecht’ via een gsm met een medestudent correspondeerde over de inhoud van het examen.

Tijdens dit gesprek en via uw verzoekschrift ontkende u deze feiten niet. U stelde echter dat de beslissing om de bewuste gsm te gebruiken tijdens het examen als een

wanhoopspoging moest worden beschouwd. U verwees hierbij naar uw voorbije studietraject. Tijdens het examen was u zich bewust van het feit dat u, op basis van uw eerdere resultaten 2016-17 en ook nadat u bij de start van het academiejaar reeds toestemming kreeg voor een uitzonderlijke herinschrijving, het risico liep om opnieuw geweigerd te worden. U stelde dat de stress omwille van uw eigen studiesituatie nog verergerd werd door de gezondheidsproblemen van uw vrouw. U zei verder dat, aangezien de bewuste gsm niet uw eigen toestel was, u zich aanvankelijk bij het begin van het examen niet bewust was van het feit dat u dit toestel nog bij u had. Toen u dit opmerkte was het examen reeds gestart, en was het te laat om dit nog te melden aan de toezichthouders. Tijdens het examen moest u vaststellen dat de examenopdracht moeilijker was dan u verwacht had. Op dat ogenblik besliste u om gebruik te maken van deze gsm, zodat u zeker zou zijn dat ten minste een aantal antwoorden correct waren. Aangezien u als student met examenfaciliteiten recht had op een langere examentijd, had u er alle vertrouwen in dat u nadien nog voldoende tijd zou hebben om de andere vragen, waarvoor u dan geen hulp zou inroepen van uw medestudent, zelfstandig te kunnen oplossen.

Als reden om beroep aan te tekenen tegen deze beslissing, stelde u op de eerste plaats dat de beslissing van de examencommissie gebaseerd zou zijn op onrechtmatig verkregen bewijs. U meende dat de beslissing van de examencommissie gebaseerd was op de inhoud van uw gsm en meer bepaald de inhoud van de Facebookberichten die open stonden op de bewuste gsm. U stelde echter geen toestemming gegeven te hebben om deze gsm in te kijken. Aangezien de bewuste gsm het toestel van uw moeder was, meende u dat ook uw moeder toestemming had moeten geven. Aangezien op de bewuste Facebookpagina's ook andere personen vermeld werden, meende u dat ook deze andere personen toestemming hadden moeten geven vooraleer de examencommissie kennis had mogen nemen van de informatie op dit toestel. Daarnaast wees u naar de ernstige persoonlijke gevolgen van de beslissing van de examencommissie, zowel voor uw psychische gezondheidstoestand (waarvoor u me ook een attest van uw behandeld arts doorstuurde) als voor uw verder studietraject. U meende dat deze gevolgen nog verergerd waren door het feit dat bij de vaststelling van de feiten onvoldoende werd rekening [gehouden] met uw recht op privacy. In het persoonlijk relaas van de feiten dat u doorstuurde, zei u vooraleer de onregelmatigheden officieel konden worden vastgesteld, eerst de hoofdtoezichthouder moest worden opgeroepen, hetgeen niet ongemerkt bleef voor uw medestudenten. Wat uw verder studietraject betreft verwees u naar het feit dat aangezien de opgelegde sanctie alle resultaten die u behaald had tijdens de derde examenperiode annuleerde, u opnieuw zou geweigerd worden. Naar aanvoelen betekende dit dan ook dat u omwille van deze feiten de zwaarste mogelijke sanctie werd opgelegd.

In opvolging van uw beroep heb ik bijkomende motivering opgevraagd bij uw faculteit. In antwoord op deze vraag stuurde de voorzitter van de examencommissie het verslag door dat de toezichthouders van het examen bezorgden aan de examencommissie (samen met de foto's die met uw medewerking van de gsm genomen werden), en het verslag van de examencommissie.

Het verslag van de toezichthouders vermeldt dat op basis van meerdere signalen gedurende een langere tijdspanne tijdens het examen in lokaal AP 01.30, het vermoeden bij de toezichthouders ontstond dat u tijdens dit examen op een ongeoorloofde manier gebruik maakte van een gsm. Om 11u40 werd u effectief betrapt met een trillende gsm

in uw handen die u probeerde uit te schakelen. Dit verslag verwijst eveneens naar het feit dat u als student met examenfaciliteiten niet verondersteld werd om het examen in dit lokaal af te leggen, maar wel in een ander lokaal (i.c. lokaal AV 02.17). Dit feit is niet rechtstreeks relevant voor de beslissing van de examencommissie, maar heeft wel tot gevolg gehad dat de hoofdtoezichthouder uit een ander lokaal [moest] worden opgeroepen. Na vaststelling van de feiten (i.c. om 12u05) kreeg u het recht om, rekening houdend met de toegekende examenfaciliteiten, het examen verder af te werken in lokaal AV 02.17. U verkoos echter om het examen op dat moment in te dienen. Op basis van het verslag van de examencommissie blijkt verder dat u op 12 september gehoord werd door de beperkte examencommissie en op 13 september nog de kans kreeg om schriftelijk aanvullende argumentatie door te sturen. Op 14 september werd u bovendien gehoord door de voltallige examencommissie. De beoordeling van de examencommissie heeft hierbij betrekking zowel op de eventuele fraudevaststelling en vaststelling van de sanctie in uw concrete situatie als op de beoordeling van de aard van de samenwerking met uw medestudent, met de bedoeling om na te gaan of ook ten aanzien van uw medestudent een sanctie moest worden genomen.

Wat uw concrete situatie betreft, stelde de examencommissie vast dat er geen twijfel kon bestaan over het feit dat het communiceren tussen twee studenten per gsm tijdens het examen wel degelijk als een vorm van examenfraude moet worden beschouwd. De examencommissie was van oordeel dat gezien de aard van de feiten een principiële en ernstige sanctie moet worden opgelegd. Verder stelde de examencommissie vast dat er in uw situatie geen individuele omstandigheden eigen aan de zaak en geen elementen in verband met verschoonbaarheid en/of intentie waren die een afwijking hierop zouden wettigen. De examencommissie besliste dan ook dat u een 0/20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Geschiedenis van het publiekrecht’ en eveneens een resultaat van 0/20 kreeg voor alle examens die u aflegde tijdens de derde examenperiode 2016-17.

Bij de beoordeling van uw beroep wil ik op de eerste plaats ingaan op uw opmerking over het eventueel ontbreken van een bewijs van uw toestemming voor het raadplegen van uw gsm en over het veronderstelde onrechtmatigheid van het verkregen bewijsmateriaal. Reeds tijdens ons gesprek verwees ik naar het feit dat u zelf in uw beroep vermeldde dat de foto's die deel uitmaken van het verslag van de toezichthouders met uw medewerking gemaakt werden, en dat ik dit moeilijk anders kon beschouwen dan als een feitelijke toestemming van uw kant om de informatie op deze gsm te raadplegen. Tijdens ons gesprek beaamde u dat u inderdaad had toegestemd om de inhoud van deze gsm te bekijken en te fotograferen, maar dat u dit enkel gedaan had op voorwaarde dat geen sanctie zou worden genomen ten aanzien van uw medestudent.

Het onderwijs- en examenreglement bepaalt examenfraude als “... elk gedrag van individuele studenten waardoor zij een juist oordeel omtrent de kennis, het inzicht en/of de vaardigheden van henzelf of van andere studenten geheel of gedeeltelijk onmogelijk maken of onmogelijk pogen te maken ...” Ik moet dan ook vaststellen dat het feit op zich dat op dit examen werd vastgesteld dat u in het bezit was van een gsm reeds voldoende reden is om een dergelijke sanctie op te leggen. Aangezien u verklaarde dat op het moment waarop u vaststelde dat u deze gsm nog bij u had het te laat was om dit nog te melden, was u zich hiervan wel degelijk bewust. De sanctie die werd opgelegd ten aanzien van een medestudent is bovendien niet het voorwerp van dit beroep. Ik kan enkel vaststellen dat uit het verslag van de examencommissie blijkt dat de

examencommissie op basis van de toelichting die u en uw medestudenten gegeven hebben, moest vaststellen dat uw medestudent wel degelijk op de hoogte was van het feit dat hij door het uitwisselen van informatie over deze examenvragen meehielp aan het onmogelijk maken van een correcte beoordeling van uw examen.

Zelfs indien ik zou moeten veronderstellen dat u toch geen toestemming zou gegeven hebben om uw gsm in te kijken, moet ik bovendien vaststellen dat het vaste cassatierichtspraak is dat de eventuele onrechtmatigheid van het bewijsmateriaal geen effect heeft op de toelaatbaarheid ervan als bewijsmiddel, in zover de onrechtmatigheid geen effect heeft op de geloofwaardigheid. Dit principe werd zowel in burgerlijke als strafrechtelijke context vastgesteld, en werd bovendien door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen in een aantal dossiers overgenomen. Aangezien hier werd vastgesteld dat u tijdens het examen correspondeerde over onderwerpen die rechtstreeks te maken hadden met de vragen die op dit examen gesteld werden (i.c. informatie over de Engelse term ‘cabinet’, informatie over ‘Jozef II’) en waarbij het bovendien zo is dat u deze feiten niet ontkent, heeft het eventuele gebrek aan toestemming hier inderdaad geen effect op de geloofwaardigheid van hetgeen is vastgesteld.

Op basis van de doorgestuurde verslagen kan ik enkel vaststellen dat de toezichthouders ook correct gehandeld hebben op het moment waarop deze feiten zich hebben voorgedaan. Het gebruik van de gsm was blijkbaar dermate opvallend dat dit, los van de vaststelling ervan door de toezichthouders, ook andere studenten reeds was opgevallen. Het feit dat ook een andere toezichthouder moest worden opgeroepen had dan blijkbaar te maken met het feit dat u zich niet aanmeldde in het examenlokaal dat bedoeld was voor studenten die het recht hadden op een langere examenduur. Op zich heeft deze onzorgvuldigheid van uw kant de beslissing van de examencommissie niet beïnvloed. Ondanks het feit dat u aanwezig was in het verkeerde examenlokaal heeft u ook de kans gekregen om het examen, gebruik makende van de toegekende examenfaciliteiten, verder te zetten. Het feit dat een ander toezichthouder moest worden opgeroepen, en dat dit mogelijks ook werd opgemerkt door andere studenten wijst dan ook niet op enige onzorgvuldigheid bij het vaststellen van de feiten.

Ik kan ook enkel, samen met u, vaststellen dat de beslissing van de examencommissie voor u ernstige consequenties heeft. Wat de opgelegde studievoortgangsmaatregelen betreft, moet ik vaststellen dat deze niet uitsluitend en zelfs niet op de eerste plaats, het gevolg is van deze fraudesanctie. Reeds bij de start van dit academiejaar kreeg u rekening houdend met uw individuele omstandigheden en onder duidelijke voorwaarden een toestemming voor een uitzonderlijke herinschrijving. Het feit dat u tijdens het examen dan toch besliste om over te gaan tot een dergelijke ‘wanhoopsdaad’ (zoals u dit zelf beschreef) wijst er dan ook op dat u de materie niet in die mate beheerste om op een correcte manier voor dit examen te slagen. Zoals vermeld tijdens ons gesprek, kan ik dan enkel hopen dat de tegenvallende resultaten gedurende de afgelopen drie jaar in de bacheloropleiding in de Rechten en ook tijdens uw eerder traject, voor u aanleiding zijn om werk te maken van een weloverwogen heroriëntering. Indien u hierbij nood heeft aan ondersteuning, kunt u hierbij gebruik maken van het begeleidingsaanbod qua studiekeuze en heroriëntering dat wordt aangeboden door de dienst Studieadvies (www.kuleuven.be/studieadvies). U verwees ook naar het feit dat het feit dat u aan de KU Leuven in 2016-17 minder dan 30% CSE behaalde ook consequenties heeft voor een mogelijk vervolgtraject aan andere onderwijsinstellingen. Indien dit inderdaad zo is

en indien u meent dat hierbij met bijzondere omstandigheden moet worden rekening gehouden, kan ik u enkel aanraden om deze omstandigheden aan die andere onderwijsinstellingen voor te leggen. Deze omstandigheden, noch de persoonlijke problemen die voortvloeien uit deze sanctie zijn echter redenen om deze beslissing te herzien.

Op basis van bovenstaande informatie stel ik vast dat het uitwisselen van informatie tussen studenten tijdens een examen niet degelijk als een vorm van examenfraude moet worden beschouwd. Gezien de ernst van de feiten kan ik de opgelegde sanctie evenmin als onredelijk beschouwen. Ik vind bovendien geen aanwijzingen die erop zouden wijzen dat bepaald bewijsmateriaal op een onrechtmatige manier zou verkregen zijn. Zelfs indien dit toch zo zou zijn, meen ik dat dit geen effect zou gehad hebben op de geloofwaardigheid van dit bewijsmateriaal. Hoewel ik enkel kan hopen dat u erin slaagt om rekening houdend met uw voorbije studieresultaten zowel u studiegerelateerd als uw persoonlijk project verder uit te bouwen, zijn deze consequenties geen reden om de beslissing te herzien.

Ik bevestig dan ook de uitgesproken sanctie, i.c. voor de derde examenperiode 2016-17 wordt een resultaat van 0/20 toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Geschiedenis van het publiekrecht’ en eveneens voor alle opleidingsonderdelen waarvoor u tijdens de derde examenperiode deelnam aan de examens.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad wijst er ambtshalve op dat verzoeker zich ook keert tegen de initiële studievoortgangsbeslissingen waarbij de verdere inschrijving werd geweigerd.

Of een initiële studievoortgangsbeslissing zoals een examenbeslissing in die stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de interne beroepsinstantie een nieuwe beslissing neemt. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de

initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Het beroep is onontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Ten gronde

Enig middel

Verzoeker beroept zich in een enig middel op het onrechtmatig karakter van het verkregen bewijs.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat hij de hoofdtoezichthouder geen toestemming heeft gegeven om de gsm te doorzoeken. Dat hij nadien heeft geholpen met het nemen van de foto's van de berichten, bevestigt verzoeker wel. Hij stelt evenwel dit enkel te hebben gedaan onder het valse voorwendsel van de toezichthouders dat verzoekers medestudent niet in de problemen zou komen. Verzoeker benadrukt ter zake dat hij aan de toezichthouders heeft meegedeeld dat hij anders de berichten niet zou laten lezen. Verzoeker verwijt aan de procedure verder dat hem werd meegedeeld dat zijn medewerking zou leiden tot een lichtere sanctie, wat niet het geval is geweest.

In haar antwoordnota stipt verwerende partij vooreerst aan dat de bestreden beslissing niet dient te steunen op het geviseerde bewijsmateriaal omtrent de inhoud van de facebookberichten aangezien enerzijds het bezit van de gsm op zich reeds fraude uitmaakt en anderzijds verzoeker de feiten heeft toegegeven zodat er geen verder bewijs dient te worden geleverd. Wat het eerste aspect betreft, verwijst verwerende partij naar de omschrijving van ‘examenfraude’ in het onderwijs- en examenreglement: “... *elk gedrag van individuele studenten waardoor zij een juist oordeel omtrent de kennis, het inzicht en/of de vaardigheden van henzelf of van andere studenten geheel of gedeeltelijk onmogelijk maken of onmogelijk poging te maken...*”. Het feit op zich dat tijdens het examen ‘Geschiedenis van het publiekrecht’ werd vastgesteld dat verzoeker in het bezit was van een gsm is naar oordeel van

verwerende partij dus reeds een voldoende reden is om conform deze bepaling in het onderwijs- en examenreglement een dergelijke sanctie op te leggen. Aangezien verzoeker verklaarde dat op het moment waarop hij vaststelde dat hij deze gsm nog bij zich had, het te laat was om dit nog te melden, was hij zich hiervan volgens verwerende partij wel degelijk bewust. *A fortiori* is het feit dat verzoeker werd betrapt met een trillende gsm in zijn handen en dat hij niet betwist dat hij die gsm gebruikte tijdens het examen, voor verwerende partij reeds voldoende om van fraude te spreken.

Bovendien, zo vervolgt verwerende partij, betwist verzoeker evenmin dat hij de gsm gebruikte om de correctheid van examenantwoorden af te toetsen met een medestudent. Uit zijn eigen verklaring blijkt dan ook dat hij zich bevond in een feitelijke situatie die enkel en alleen als fraude kan worden gekwalificeerd. Het gebruik van het bewijsmateriaal waartegen verzoeker zich verzet (in het bijzonder de foto's van de gsm-inhoud) was dus bijgevolg geenszins noodzakelijk voor het nemen van deze beslissing. Voor de duidelijkheid voegt verwerende partij hier nog aan toe dat verzoeker de feiten op verschillende momenten heeft toegegeven: zowel voor de toezichthouders, als voor de examencommissie, als voor de interne beroepsinstantie, en ook in de huidige procedure betwist verzoeker de feiten niet. Dus zowel op momenten dat het lot van de medestudent nog in het ongewisse was, als op momenten dat de medestudent gesancioneerd was, blijft verzoeker de feiten toegeven, zodat gebruik van bewijsmiddelen naar oordeel van verwerende partij niet verder noodzakelijk is. Waar verzoeker beweert dat zijn toestemming voor inzage in de gsm-berichten voorwaardelijk was, kan hetzelfde duidelijk niet gezegd worden van het feit dat hij de feiten toegeeft. Die erkenning is, zo besluit verwerende partij, onvoorwaardelijk, en meermaals gegeven op verschillende momenten in de procedure.

De sanctie die aan de medestudent werd opgelegd, maakt voor verwerende partij niet het voorwerp van huidig beroep uit.

Verwerende partij gaat vervolgens in op de kwalificatie van ‘onrechtmatig bewijs’. Ter zake stelt zij dat er door verzoeker wel degelijk toestemming werd gegeven. Wat dat betreft verwijst verwerende partij ook naar het verzoekschrift in de huidige procedure en de medewerking die verzoeker daarin uiteenzet. Waar verzoeker stelt dat hij dit zou gedaan hebben ‘op het valse voorwendsel’ van de toezichthouders dat er geen sanctie zou worden genomen ten aanzien van zijn medestudent en dat de sanctie in zijn geval lichter zou zijn, stipt verwerende partij aan dat de beoordeling van eventuele fraude en het vaststellen van de sancties tot de uitsluitende verantwoordelijkheid van de examencommissie behoort en dat de

toezichthouders op het examen bijgevolg geen uitspraken konden doen over de manier waarop de feiten die ten aanzien van verzoeker en van de medestudent werden vastgesteld, zouden worden gekwalificeerd en welke sanctie zou worden uitgesproken. Verzoeker diende dit naar oordeel van verwerende partij ook te weten. Ten overvloede voegt verwerende partij hieraan toe dat ook tijdens het verhoor bij de examencommissie toestemming werd gegeven om de gsm-berichten in te zien vóór het nemen van de fraudebeslissing, op een moment dat verzoeker wel degelijk wist dat een sanctie ten aanzien van zijn medestudent werd overwogen (aangezien de student daarover explicet werd ondervraagd, inclusief de manier waarop de medestudent de vraagstelling gepercipieerd zou kunnen hebben als poging tot examenfraude). Minstens op dat moment, was de toestemming bijgevolg niet meer voorwaardelijk.

In tweede orde doet verwerende partij gelden dat er ook geen andere redenen zijn waarom het bewijs onrechtmatig verkregen zou zijn. Zelfs indien verzoeker slechts voorwaardelijk toestemming zou hebben gegeven voor het nemen van foto's van zijn gsm (namelijk op voorwaarde dat de medestudent geen sanctie zou krijgen) is er hierbij geen sprake is van onrechtmatig bewijs. Op zich is er voor verwerende partij immers geen reden waarom die foto's op zich onrechtmatig zouden zijn: zij strijden niet met een wettelijk bewijsverbod, zij maken geen schending uit van beschermd grondrechten of mensenrechten en worden niet van bewijs uitgesloten door enige algemene (procesrechtelijke) regel. Op basis van de rechtspraak en de rechtsleer kan er volgens verwerende partij enkel sprake zijn van onrechtmatig bewijsmateriaal wanneer er sprake is van (i) een strafrechtelijk misdrijf, (ii) een inbreuk tegen de wetten die de fundamentele rechten van elke burger waarborgen, (iii) een inbreuk op het recht van eerbiediging van het privéleven, (iv) een inbreuk op een regel van het strafprocesrecht, (v) een inbreuk op de rechten van verdediging, (vi) een inbreuk op het recht op menselijke waardigheid of (vii) gebruik van immorele of deloyale middelen. Géén van deze situaties doet zich voor. Aangezien de inzage van de gsm en het nemen van foto's betrekking heeft op informatie die de student uitwisselde tijdens het examen met betrekking tot exameninhoud, is er voor verwerende partij geen sprake van informatie die als vertrouwelijk kan worden beschouwd, zodat er ook geen sprake is van schending van het privéleven van verzoeker. Dit geldt des te meer aangezien er met verzoeker werd gecommuniceerd over de inhoud vooraleer het bewijs werd verkregen, zodat de toezichthouder zich bewust was van de inhoud vooraleer er foto's werden genomen. Bijgevolg zijn er evenmin rechten in het geding die de fundamentele rechten van elke burger waarborgen. De opname is *in casu* ook niet gemaakt door het plegen van een strafrechtelijk

misdrijf of met miskenning van een regel van het strafprocesrecht. De rechten van verdediging werden volgens verwerende partij gewaarborgd in het kader van de interne beroepsprocedure. Door het nemen van foto's is op geen enkele wijze een handeling gesteld die verzoeker zou belet hebben om zijn rechten van verdediging te kunnen beargumenteren in het kader van deze procedure. Ten slotte is er naar oordeel van verwerende partij ook geen sprake van deloyaal of immoreel gedrag: de toezichthouder heeft toestemming gevraagd vooraleer een foto te nemen. Elke andere beslissing komt enkel en alleen de examencommissie toe. Bijgevolg is er geen sprake van onrechtmatig verkregen bewijs.

Tot slot stipt verwerende partij aan dat onrechtmatig bewijs wel degelijk mag worden gebruikt. Zij doet gelden dat het vaste cassatierechtspraak is in burgerlijke en strafrechtelijke zaken dat de eventuele onrechtmatigheid van het bewijsmateriaal geen effect heeft op de toelaatbaarheid ervan als bewijsmiddel, in zover de onrechtmatigheid geen effect heeft op de geloofwaardigheid. Deze principes naar analogie toepassend, stelt verwerende partij vast dat verzoeker tijdens het examen correspondeerde over onderwerpen die rechtstreeks te maken hadden met de vragen die op dit examen werden gesteld en waarbij het bovendien zo is dat hij deze feiten niet ontkent, en dus dat het eventuele gebrek aan toestemming hier geen effect op de geloofwaardigheid van de vaststelling had.

In zijn wederantwoordnota voert verzoeker nog aan dat hij tijdens het verhoor niet op de hoogte was van een mogelijke sanctie tegen zijn medestudent; integendeel zou er door de toezichthouders meermaals zijn meegedeeld dat die geen sanctie zou krijgen en verzoeker herhaalt dat hij daaromtrent ook meermaals bevestiging heeft gevraagd alvorens hij zijn gsm wou laten inkijken en fotograferen. Verzoeker blijft van oordeel dat het bewijs onrechtmatig is verkregen en tot een zwaardere sanctie heeft geleid.

Beoordeling

De handelingen die verzoeker heeft gesteld, zoals het bezit van een gsm tijdens het examen, volstaan om te besluiten tot examentuchtelijk sanctioneerbaar gedrag. Ook zonder inzage in de facebookberichten, en daargelaten of die inzage tijdens het examen al dan niet met de volle instemming van verzoeker is gebeurd, was er voldoende aanleiding om een examentuchtonderzoek te starten.

Het voorbehoud dat verzoeker stelt te hebben gemaakt bij het verlenen van inzage in de gsm tijdens het examen, wordt overigens op geen enkele wijze bevestigd door het verslag van de toezichthouders, en verzoekers stelling is naar oordeel van de Raad in de context van de feiten zoals deze voorligt, niet geloofwaardig. Bovendien heeft verzoeker ook toegelezen dat er foto's van de facebookberichten werden gemaakt. Evenmin geloofwaardig is het dat verzoeker die toelating afhankelijk zou hebben gemaakt van toezeggingen omtrent de eigen tuchtvervolging of deze van zijn medestudent, te meer daar verzoeker wist of behoorde te weten dat de toezichthouders daaromtrent geen enkele bevoegdheid hebben.

Verder stelt de Raad vast dat verzoeker zonder voorbehoud aan de voorzitter van de examencommissie toestemming heeft gegeven om zijn gsm uit te lezen, dat verzoeker de feiten heeft toegegeven en dat medestudent [L.R.] de inhoud van verzoekers vragen en de door hem doorgezonden antwoorden heeft bevestigd. Het bewijs dat aan de bestreden beslissing ten grondslag ligt is niet onrechtmatig verkregen.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 24 november 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Marleen Verreth bijzitter

Sigrid Pauwels bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.034 van 24 november 2017 in de zaak 2017/558

In zake: Maximiliaan JANSSEN
 woonplaats kiezend te 8400 Oostende
 Mariakerkelaan 287

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 6 oktober 2017, waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 24 november 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Ter zitting legt verzoeker, met instemming van verwerende partij, nog de volgende bijkomende stukken neer: het bijzonder statuut verleend door de UGent op datum van 19 oktober 2009, een medisch verslag van 7 december 2011 van dr. [D.Z.], een algemeen attest ongeschiktheid van de FOD Sociale Zekerheid van 3 mei 2007, een attest van de FOD Sociale Zekerheid van 27 maart 2012 en een medisch attest van dr. [D.] van 16 november 2017.

III. Toelaatbaarheid van de antwoordnota

Verzoeker voert aan dat verwerende partij haar antwoordnota buiten de gestelde termijn aan hem bezorgde, en dat hij tevens het administratief dossier niet tijdig heeft ontvangen.

Standpunt van partijen

Volgens verzoeker werden de antwoordnota en het administratief dossier hem slechts per brief van 13 november 2017 bezorgd, terwijl de termijn voor de mededeling ervan liep tot 7 november 2017 en zijn termijn voor de neerlegging van de wederantwoordnota reeds op 14 november 2017 verstreek. Hij wijst erop dat de blijkbaar mislukte zending per e-mail aan verwerende partij zelf te wijten is, nu zij daarvoor de e-mailaccount van verzoeker aan de instelling heeft gebruikt die zichzelf heeft uitgeschakeld. De auto-forwardfunctie die gedurende een jaar ter beschikking blijft, werd volgens verzoeker door hem ingeschakeld, maar werkte niet.

In een toelichtende nota vraagt verzoeker om een uitstel voor het indienen van de wederantwoordnota, en in die wederantwoordnota vraagt verzoeker om de antwoordnota van verwerende partij uit de debatten te weren.

Verwerende partij replicaert dat verzoeker nooit een ander e-mailadres heeft opgegeven dan de account die hij door de instelling toegewezen heeft gekregen, zodat na de foutmelding volgend op de verzending aan de universiteitsaccount, de antwoordnota per post werd toegezonden. Het administratief dossier werd daarbij niet gevoegd omdat alle stukken aan verzoeker reeds gekend waren. Verwerende partij geeft aan geen bezwaar te hebben tegen een verlengde termijn voor verzoeker om een wederantwoordnota in te dienen.

Beoordeling

De Raad wijst erop dat overeenkomstig artikel II.302, §3 van de Codex Hoger Onderwijs, de sanctie dat een laattijdig neergelegde nota van rechtswege uit de debatten wordt geweerd enkel van toepassing is op nota's die buiten de gestelde termijn aan de Raad worden overgemaakt. Over een laattijdige overlegging van nota's tussen de partijen blijft de Codex stilzwijgend, evenals over de toezending van het administratief dossier.

Verwerende partij heeft haar nota van antwoord en haar administratief dossier tijdig aan de Raad overgemaakt. Een ambtshalve wering uit de debatten is derhalve niet aan de orde.

Verzoeker heeft een omstandige wederantwoordnota neergelegd, waarin hij geen verder voorbehoud maakt om buiten de termijnen van de procedurekalender nog aanvullend te besluiten. Verzoekers rechten in de procedure zijn niet geschonden. Dat de oorspronkelijke toezending van de antwoordnota verzoeker niet heeft bereikt, lijkt overigens niet te wijten te zijn aan onwil aan de zijde van verwerende partij, maar aan een vooralsnog niet uitgeklaard technisch mankement. Verzoeker bevestigt immers dat zijn e-mailaccount bij de Universiteit Gent nog actief is voor de automatische doorzending van daarop toekomende berichten en dat verzoeker die optie ook heeft ingeschakeld, maar dat de antwoordnota hem niettemin via die weg niet heeft bereikt.

Dat verwerende partij initieel heeft gekozen voor een verzending via e-mail is overigens in overeenstemming met artikel II.302, §3, eerste lid van de Codex Hoger Onderwijs, dat voorschrijft dat de nota's worden gewisseld via het “meest gerede communicatiemiddel”. Gelet op de korte termijnen in de procedurekalender, is dat in beginsel per e-mail.

De antwoordnota van verwerende partij wordt in het debat gehouden.

Wel wil de Raad aanstippen dat de mededeling van de procedurekalender uitdrukkelijk voorschrijft dat de verwerende partij niet alleen de nota maar ook het administratief dossier aan de verzoekende partij overmaakt. Dat zich daarin enkel stukken bevinden die (naar oordeel van de verwerende partij) reeds aan de verzoekende partij gekend zijn, doet aan die verplichting geen afbreuk.

IV. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2009-2010 ingeschreven in de opleiding Bachelor of laws in de Rechten. In de loop van zijn studietraject heeft verzoeker 371 studiepunten opgenomen en credits verworven ten belope van 148 studiepunten *c.q.* 146 studiepunten (het overzicht van verwerende partij voor het academiejaar 2009-2010 bevat een inconsistentie).

Na het academiejaar 2012-2013 krijgt verzoeker een bindende voorwaarde opgelegd, waaraan hij tegemoetkomt: hij behaalt in het academiejaar 2013-2014 een credit voor 31 van de 40 opgenomen studiepunten. In het navolgende academiejaar 2014-2015 slaagt verzoeker evenwel voor slechts 6 van de 46 opgenomen studiepunten. Omdat hij daardoor in de afgelopen drie academiejaren niet slaagt voor ten minste een derde van de opgenomen studiepunten, wordt verzoeker de verdere inschrijving aan de Universiteit Gent geweigerd. Tegen die beslissing tekent verzoeker met succes intern beroep aan, met dien verstande dat de hernieuwde toelating tot inschrijving wordt gekoppeld aan de bindende voorwaarde dat hij moet slagen voor de helft van de opgenomen studiepunten.

In het academiejaar 2015-2016 komt verzoeker aan die voorwaarde niet tegemoet. Hij schrijft in voor een curriculum van veertig studiepunten, maar behaalt slechts ten belope van zes studiepunten een credit. In de eerste examenzittijd blijft verzoeker afwezig bij zes examens, in de tweede examenzittijd bij zeven.

Aangezien verzoeker aldus niet enkel tekortschiet aan de specifieke maatregel van studievoortgangsbewaking, maar bovendien andermaal overheen de laatste drie academiejaren niet minstens een derde van de opgenomen studiepunten in een credit heeft omgezet, wordt de verdere inschrijving ten tweede male geweigerd. Ook hiertegen stelt verzoeker een intern beroep in, dat opnieuw gegrond wordt verklaard, maar niet zonder een nieuwe bindende voorwaarde, die andermaal luidt dat verzoeker in het volgende academiejaar een credit moet behalen voor minstens de helft van de opgenomen studiepunten.

Aangezien verzoekers leerkrediet op dat ogenblik is gedaald tot 12 studiepunten en dat niet volstaat om de bacheloropleiding af te werken, vraagt verzoeker op grond van artikel 11 van het onderwijs- en examenreglement een afwijking op de leerkredietvereiste bij inschrijving. Dit verzoek wordt ingewilligd.

In het academiejaar 2016-2017 neemt verzoeker een curriculum op van 37 studiepunten; hij blijft evenwel afwezig op alle examens en behaalt bijgevolg geen enkele credit. De verdere inschrijving wordt een derde maal geweigerd; verzoekers leerkrediet vertoont een negatief saldo van 25.

Tegen de weigering tot inschrijving tekent verzoeker op 20 september 2017 een omstandig gemotiveerd intern beroep aan. De Raad verwijst ter zake naar stuk 1 van het administratief dossier.

De institutionele beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 6 oktober 2017 en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“(...)

De betrokkenen vermeldt in het verzoekschrift de volgende argumenten:

- De student geeft aan in het vorig academiejaar geleden te hebben onder een depressie en hij heeft zich niet tijdig uitgeschreven.
- De student verklaart te werken aan zichzelf: hij probeert zaken te verwerken en achterwege te laten.
Dit betreft persoonlijke zaken (scheiding ouders, hartbreuken, etc...) als zijn visuele handicap.
- De student geeft aan te zoeken naar meer focus voor zichzelf en zijn belangen/studies/toekomst.
- De student stelt dat hij zijn toekomst ziet in de psychotherapie maar dat hij daarvoor eerst zijn bachelor rechten wil afwerken als basis voor een alternatieve vorming.
- De student meldt dat hij uit een negatieve omgeving gestapt is en nu opnieuw thuis woont zonder afleidingen.
- De student belooft steun te zoeken voor overleg en begeleiding bij het monitoraat. De student zal daarnaast beroep doen op zijn bijzonder statuut.
- De student wijst op het belang voor hem om de laatste 37 studiepunten van de bachelor te halen.

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden.

De commissie neemt akte van de persoonlijke omstandigheden die de student in het beroepschrift aanvoert ter verrechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang, en onderkent dat die omstandigheden problemen kunnen veroorzaakt hebben bij de studies. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van [dien] aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren. De commissie somt hieronder de argumenten op om de weigering te handhaven:

- De institutionele beroepscommissie heeft in haar beslissing rekening gehouden met het feit dat dit de derde weigering van de student is. De student was zich

bijgevolg ten volle bewust van de opgelegde bindende voorwaarden maar voldeed hier niet aan.

- Hij behaalde dit academiejaar geen enkele credit (hij bleef afwezig op alle examens) en behaalde ook in de voorgaande jaren, ondanks eerdere waarschuwingen om studievoortgang te maken, bedroevend weinig creditbewijzen. Hij nam aan heel weinig examenkansen deel en slaagde slechts zelden voor een examen waardoor zijn studievoortgang zeer beperkt was.
- De institutionele beroepscommissie heeft begrip voor het feit dat de student meldt dat hij vorig academiejaar met een depressie kampte maar stelt vast dat er geen enkel document of attest voorligt wat dit argument staaft noch enig document waaruit zou blijken dat de situatie van de student dermate positief geëvolueerd is waardoor een goede studievoortgang vanaf het academiejaar 2017-2018 wel tot de mogelijkheden zou behoren. De institutionele beroepscommissie wijst er de student op dat de bewijslast bij hem als verzoekende partij ligt en voelt zich hierin geruggesteund door eerdere besluiten van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissing inzake het aanbrengen van bewijslast.
- De student beschikt op dit ogenblik niet meer over leerkrediet (stand van zaken: -25). De institutionele beroepscommissie weigert de student ook omwille van deze reden die decretaal bepaald is in art. II.205 van de Codex Hoger Onderwijs:

Een hogeschool of universiteit kan de inschrijving van een student weigeren als hij een leerkrediet heeft dat kleiner of gelijk is aan nul.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de dossierbeheerders de student intussen op de procedure tot teruggave leerkrediet wegens overmacht hebben gewezen en adviseren de student om deze procedure op te starten teneinde leerkrediet terug te krijgen.

Uit de studieloopbaan en de gerealiseerde studievoortgang blijkt volgens de commissie manifest dat alsnog de toelating geven om in te schrijven met bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving aan de Universiteit Gent wordt bekrachtigd.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

V. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet geen redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

De Raad stipt wel aan dat in zoverre verzoeker ook de teruggave van leerkrediet beoogt omwille van een overmachtssituatie, daarvoor een afzonderlijke procedure ter beschikking staat. Binnen het huidige beroep kan de Raad zich niet over een dergelijke teruggave van leerkrediet uitspreken.

Verzoeker kan in artikel II.203, §3 van de Codex Hoger Onderwijs en in de omstandige toelichting die op de website van de Raad beschikbaar is, daaromtrent de nodige informatie vinden.

Het staat verzoeker vrij, zo hij meent het bewijs van overmacht te kunnen aantonen, een verzoekschrift bij de Raad in te dienen.

VI. Ten gronde

Enig middel

In een enig middel beroept verzoeker zich op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker erkent dat de institutionele beroepscommissie zijn argumenten uit het intern beroep heeft onderzocht en beoordeeld, maar meent dat zij niettemin mogelijk uit hun context zijn gehaald waardoor er “een zekere onbillijkheid in de besluitvorming [kan] zijn geslopen”, al acht verzoeker het ook mogelijk dat hij zijn argumenten onzorgvuldig heeft voorgelegd.

Verzoeker, die lijdt aan een oogaandoening, stipt vooreerst aan dat uit de voorliggende stukken zijn deelnames aan examenkansen doorheen de ganse studieloopbaan kunnen worden afgeleid, waaruit volgens verzoeker een directe correlatie blijkt tussen externe factoren en hun weerslag op zijn emotionele stabiliteit en zijn cognitief vermogen. Zij hebben naar oordeel van verzoeker ook bijgedragen aan een klinische depressie, en zijn onmogelijkheid om (voldoende) studievoortgang te maken. Verzoeker licht nader toe dat zijn motivatie sinds het academiejaar 2009-2010 niet is veranderd en dat het slagen in deze opleiding steeds zijn doel bleef, maar dat hij gedurende lange tijd de invloed van externe feiten op zijn mentale

gezondheid en studies heeft onderschat. Pas terugblikkend besefte verzoeker dat een en ander hem volledig blokkeerde. Hij stelt te begrijpen dat verwerende partij in die optiek niet langer van oordeel is dat het opleggen van bindende voorwaarden nog zinvol is, zeker gezien het ontbreken van attesten waaruit zou blijken dat de situatie positief geëvolueerd is. Evenwel, zo bedenkt verzoeker daarbij, heeft hij wel degelijk veel vooruitgang geboekt en voelt hij zich ook beter.

Verzoeker geeft toelichting bij het verloop van de academiejaren 2009-2010 tot 2016-2017 en bij een aantal feitelijke gebeurtenissen, ook in familiale sfeer, en kadert de evolutie in zijn gezondheidstoestand.

Vervolgens komt verzoeker tot zijn grieven tegen de bestreden beslissing. Verzoeker geeft te kennen dat hij die beslissing niet onlogisch vindt en de universiteit kan volgen in haar redenering, maar dat anderzijds een jarenlange depressie en suïcidale neigingen wel omstandigheden zijn die de studies langdurig en ernstig kunnen verstören. Verzoeker meent over de noodzakelijke intellectuele capaciteiten te beschikken om de rechtenstudies aan te kunnen en is van oordeel dat de invloed van persoonlijke omstandigheden zoals een genetische degressieve oogaandoening en zijn overige gezondheidsproblemen evident is, zodat niet op redelijke wijze kan worden geoordeeld dat een nieuwe inschrijving, met bindende voorwaarden, geen positief resultaat zal opleveren. Hij stipt daarbij aan dat voorheen een volledig academiejaar is opgegaan in hulpverlening, en dat hij thans zijn toestand niet langer verkeerd inschat. Verzoeker voert ook aan dat hij in het raam van het intern beroep wellicht onvoldoende bewijsstukken heeft voorgelegd; dit schrijft hij toe aan het feit dat de hulpverlening vooral interfamiliaal werd georganiseerd en verklaringen of getuigenissen uit die hoek vermoedelijk als partijdig zouden worden beschouwd. Verzoeker betreurt in dat opzicht dat hijzelf niet werd gehoord, en verwijst naar de verklaring die zijn zus heeft opgesteld.

Besluitend is verzoeker van oordeel dat het behalen van de resterende 37 studiepunten zeker tot zijn mogelijkheden behoort, en dat hij thans overeenkomstig zijn capaciteiten kan studeren doordat hij nieuwe perspectieven heeft en kan bogen op mentale vooruitgang. Verzoeker verklaart zich bereid om, zo een nieuwe inschrijving zou worden toegestaan, in het academiejaar 2017-2018 vooralsnog niet opnieuw in te schijven en het jaar te benutten voor verdere opvolging door een onafhankelijke psycholoog/psychotherapeut. Vervolgens zou

verzoeker de alsdan beschikbare informatie omtrent zijn voortgang willen overmaken aan verwerende partij.

Tot slot meldt verzoeker dat hij kennis heeft genomen van de procedure strekkend tot een mogelijke teruggave van leerkrediet, en dat hij daarop wenst in te gaan.

In haar antwoordnota wijst erop dat de instelling, op grond van artikel 24 van het onderwijs- en examenreglement en artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs de inschrijving kan weigeren (i) wanneer voorheen zonder positief resultaat bindende voorwaarden voor de inschrijving werden opgelegd, of (ii) indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat het opleggen van dergelijke bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren. Verwerende partij stipt aan dat de instelling niet verplicht is om in deze omstandigheden een student te weigeren, en dat zij daarentegen kan oordelen dat er voldoende vooruitzichten op verbetering zijn om te beslissen om een student ondanks zijn zwakke prestaties in voorgaande academiejaren toch nog in te schrijven. Die beslissing behoort evenwel tot de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de instelling, en de Raad kan daarop slechts een marginaal toezicht uitoefenen.

In het voorliggende dossier is verwerende partij van oordeel dat de institutionele beroepscommissie op goede grond van oordeel was dat het op dit ogenblik geen zin heeft om verzoeker nogmaals toe te laten om in te schrijven onder bindende voorwaarden. Ze verwijst daarvoor in eerste instantie naar de beperkte studievoortgang van de student. Verwerende partij wijst, samen met de beroepscommissie, ook op het feit dat verzoeker al voor de derde keer wordt geweigerd, en op het feit dat hij aan vele examenkansen niet deelneemt. Hij heeft zich daarvoor overigens ook nooit ziekgemeld of enige andere reden van overmacht aangebracht. Verwerende partij is van oordeel dat er geen bewijs voorligt van de gezondheidsproblemen waarop verzoeker zich beroeft, wat ervoor zorgt dat de commissie ook geen zicht heeft op de evolutie daarin.

Tenslotte rappelleert verwerende partij aan de negatieve stand van verzoekers leerkrediet. Op grond van artikel 11 van het onderwijs- en examenreglement kan een student zich enkel inschrijven ten belope van zijn resterende leerkrediet. Een student die geen leerkrediet meer heeft, kan zich dus niet inschrijven aan de Universiteit Gent. Deze regel is de implementatie van artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs luidens hetwelk een hogeschool of

universiteit de inschrijving van een student kan weigeren als hij een leerkrediet heeft dat kleiner of gelijk is aan nul.

Het feit alleen al dat verzoeker niet meer over leerkrediet beschikt, maakt het hem volgens verwerende partij onmogelijk om zich nog in te schrijven aan de Universiteit Gent. Alle andere motieven die door de institutionele beroepscommissie worden opgegeven, zijn in dat opzicht overtollig. Bovendien, zo stelt verwerende partij nog, heeft verzoeker vooralsnog geen verzoek ingediend om te kunnen inschrijven ondanks het ontbreken van leerkrediet, laat staan dat hij dergelijke uitzondering zou hebben gekregen.

Ook de beoordeling, los van de kwestie van het ontbreken van het nodige leerkrediet, dat uit het dossier blijkt dat het niet zinvol is om verzoeker nogmaals toe te laten om zich in te schrijven in de bachelor rechten, zelfs onder bindende voorwaarde, is naar oordeel van verwerende partij zeker niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk. Verzoeker kan volgens verwerende partij niet ontkennen – en ontket ook niet – dat zijn studievoortgang zeer slecht is. Het eerste jaar van zijn studies behaalt verzoeker nog een redelijk studierendement, maar vanaf dan gaat het zeer snel achteruit: vanaf het tweede jaar van zijn studies (academiejaar 2010-2011) blijft verzoeker ook opvallend vaak afwezig op examens, wat uiteraard mee aan de basis ligt van zijn slechte studievoortgang. Nooit heeft hij daarbij aangegeven dat zijn afwezigheden het gevolg waren van ziekte of een andere reden van overmacht.

Wat de door verzoeker in zijn intern beroep aangehaalde psychische problemen betreft, repliceert verwerende partij dat de institutionele beroepscommissie daaromtrent een gemotiveerde uitspraak heeft gedaan. Verwerende partij is van oordeel dat die motivering, ook los van het feit dat verzoeker sowieso niet meer kan inschrijven nu hij niet meer over het vereiste leerkrediet beschikt, de bestreden beslissing voldoende rechtvaardigt. Voorts doet verwerende partij gelden dat verzoeker ook heeft gewezen op de vele tegenslagen die hij doorheen de verschillende jaren had, met op het einde een depressie, ter rechtvaardiging van zijn slechte studievoortgang, maar dat daarvan geen enkel bewijs voorligt zodat noch de juistheid van die feiten, noch hun impact op de studies kon worden nagegaan. Bij gebrek aan stukken kon de institutionele beroepscommissie evenmin prospectief nagaan of de situatie van verzoeker derwijze is gewijzigd dat een betere studievoortgang mag worden verwacht. Verwerende partij merkt in dat verband nog op dat verzoeker in zijn beroep na zijn eerste en tweede weigering ook wees op diezelfde feiten en telkens duidelijk maakte dat zijn situatie zo

was geëvolueerd dat een betere studievoortgang mogelijk was, maar dat bleek telkens niet zo te zijn, en in de daaropvolgende jaren presteerde hij even slecht tot zelfs nog slechter dan voorheen. De beweringen in zijn nieuwe verzoekschrift als zou hij nu op een punt gekomen zijn dat het echt beter zal gaan, komen voor verwerende partij dan ook helemaal niet geloofwaardig over, nog los van het feit dat ze op geen enkele wijze werden gestaafd voor de institutionele beroepscommissie. Wat de stukken betreft die verzoeker thans in de huidige stand van de procedure wel neerlegt omtrent zijn gezondheidsproblemen, wijst verwerende partij erop dat die stukken niet aan de institutionele beroepscommissie werden voorgelegd zodat zij bij de totstandkoming van de bestreden beslissing ook niet konden worden betrokken.

In zijn wederantwoordnota gaat verzoeker andermaal in op de verschillende aspecten van zijn dossier. Hij ontket dat hij voorheen nooit bewijzen van ziekte of andere redenen van overmacht heeft voorgelegd, en wijst ook op het bijzonder statuut dat reeds in 2009 aan hem werd toegekend. Verzoeker neemt ook de samenstelling van de institutionele beroepscommissie op de korrel: er zouden onvoldoende leden deel van uit hebben gemaakt die zich een deskundig (medisch) beeld kunnen vormen van verzoekers toestand.

Beoordeling

De Raad wil er vooreerst op wijzen dat een verzoekende partij slechts in uitzonderlijke gevallen in de procedure voor de Raad op ontvankelijke wijze nog voor het eerst middelen kan opwerpen die voorafgaand niet bij het intern beroep werden betrokken. Het gaat met name om middelen die steunen op vormvoorschriften met betrekking tot de afwikkeling van de interne beroepsprocedure (formelemotiveringsplicht, bevoegdheid van het beslissend orgaan, hoorplicht, enz.), middelen waarvan de verzoeker pas kennis heeft kunnen nemen samen met de beslissing op intern beroep, dan wel met de antwoordnota of het administratief dossier, of middelen die raken aan de openbare orde.

Argumenten die verzoeker voor het eerst ter sprake brengt in zijn wederantwoordnota, zoals de deskundigheid van de institutionele beroepscommissie, kunnen in die stand van de procedure niet voor het eerst in het debat worden gebracht. Zij zijn derhalve onontvankelijk. De Raad beoordeelt verzoekers beroep onderstaand dan ook enkel binnen de contouren die

verzoeker in zijn verzoekschrift zelf heeft uitgezet, met name de beweerde onredelijkheid van de bestreden beslissing.

De Raad moet vaststellen dat de institutionele beroepscommissie de bestreden beslissing weliswaar niet uitsluitend, maar onmiskenbaar mede heeft gesteund op het negatieve saldo van verzoekers leerkrediet. De beroepen beslissing overweegt ter zake:

“De student beschikt op dit ogenblik niet meer over leerkrediet (stand van zaken: -25). De institutionele beroepscommissie weigert de student ook omwille van deze reden die decretaal bepaald is in art. II.205 van de Codex Hoger Onderwijs.”

Het instellingsbestuur van de Universiteit Gent heeft van die decretale mogelijkheid gebruik gemaakt en heeft ervoor geopteerd om deze aangelegenheid in het onderwijs- en examenreglement op algemene reglementaire wijze te regelen, en wel derwijze dat artikel 11 van dit reglement voorschrijft dat een student zich slechts kan inschrijven ten behoeve van zijn leerkrediet, wat dus inhoudt dat een student met een leerkrediet gelijk aan of lager dan nul geen inschrijving kan bekomen.

“§1. Voor een inschrijving via een diplomacontract of examencontract met het oog op het behalen van een diploma in een bacheloropleiding of een master-na-bacheloropleiding en voor een inschrijving via een creditcontract of examencontract met het oog op het behalen van een creditbewijs, kunnen studenten zich inschrijven ten behoeve van hun nog vorhanden zijnde leerkrediet. Dit geldt niet voor studenten die nog niet geslaagd zijn voor het eerste deliberatiepakket van de bacheloropleiding waarvoor ze willen inschrijven: zij kunnen zich slechts inschrijven in die bacheloropleiding indien zij voldoende leerkrediet hebben om alle nog resterende studiepunten van het eerste modeltrajectjaar op te nemen.

Studenten die een bachelordiploma behaalden, kunnen zich inschrijven voor de aansluitende masteropleiding (al dan niet na een voorbereidings- of schakelprogramma) ongeacht de stand van hun leerkrediet.

Studenten die een masterdiploma behaalden, kunnen zich inschrijven ongeacht de stand van hun leerkrediet.

§2. Uitzonderlijke toelating tot inschrijving bij tekort aan leerkrediet

Bij tekort aan leerkrediet kan een individuele uitzondering worden toegestaan door de directeur Onderwijsaangelegenheden. Studenten dienen daartoe een gemotiveerde aanvraag in bij de directie Onderwijsaangelegenheden, afdeling Studentenadministratie en studieprogramma's, via leerkrediet@ugent.be. De studenten betalen het gewone studiegeld.

Tegen de beslissing van de directeur Onderwijsaangelegenheden is intern beroep mogelijk bij de institutionele beroepscommissie overeenkomstig artikel 100.”

Omtrent de toepassing van het voormelde artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs heeft de Raad van State geoordeeld dat middels deze bepaling de instellingen van hoger onderwijs door de decreetgever het recht werd toegekend om de inschrijving van studenten te weigeren wanneer hun leerkrediet kleiner is dan of gelijk is aan nul, en dat een algemene beleidsmaatregel in het onderwijs- en examenreglement die tot strekking heeft om de inschrijving uit te sluiten van een student of kandidaat-student van wie het leerkrediet lager dan of gelijk aan nul is, rechtsgeldig is (RvS 18 januari 2016, nr. 233.491, Vrije Universiteit Brussel).

Uit deze rechtspraak van de Raad van State blijkt dat een hogeronderwijsinstelling er, wanneer zij een dergelijke algemene reglementaire bepaling heeft opgenomen, niet toe gehouden is om een verzoek tot inschrijving van een student met een leerkrediet gelijk aan of lager dan nul, nog aan een individueel onderzoek te onderwerpen, zodat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur evenmin nog dienstig kunnen worden ingeroepen.

Voor zover de bestreden beslissing steunt op artikel 11 van het onderwijs- en examenreglement, kan verzoeker zich derhalve niet op het redelijkheidsbeginsel beroepen om de nietigverklaring ervan te bekomen. Het enig middel is ongegrond.

Het bovenstaande neemt niet weg dat de Raad alle begrip kan opbrengen voor de moeilijke persoonlijke situatie waarin verzoeker zich bevindt en de medische problemen waarmee hij te kampen heeft. Dat begrip kan evenwel geen afbreuk doen aan de beperkte beoordelingsmarge die hiervoor in herinnering is gebracht.

Hierboven is reeds gewezen, en de Raad rappelleert er hier opnieuw aan, op de mogelijkheden om op grond van overmacht de terugval van leerkrediet te vragen, wat in voorkomend geval verzoeker zou kunnen bevrijden van de toepassingsvoorwaarden van artikel 11 van het onderwijs- en examenreglement.

Ten overvloede merkt de Raad nog op dat verzoeker vooralsnog ook heeft nagelaten om op grond van artikel 11, §2 van het onderwijs- en examenreglement een intern beroep in te stellen tegen de weigering op grond van een tekort aan leerkrediet. Het is een mogelijkheid die verzoeker nochtans bekend is, nu hij een dergelijk beroep voorafgaand aan het academiejaar 2016-2017 wel heeft ingesteld (stuk 7 van het administratief dossier).

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 24 november 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Marleen Verreth bijzitter

Sigrid Pauwels bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.032 van 24 november 2017 in de zaak 2017/561

In zake: Harjudin Kenan JAKUBOVIC
 woonplaats kiezend te 6462 HC Kerkrade (Nederland)
 Feldbiss 168

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 6 oktober 2017, waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 24 november 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2014-2015 ingeschreven aan de Universiteit Gent. In dat academiejaar schrijft verzoeker in voor de Bachelor of science in de Psychologie. Verzoeker neemt deel aan beide examenzittingen, maar behaalt geen credits.

Ten gevolge daarvan wordt bij aanvang van het academiejaar 2015-2016 aan verzoeker een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd, ertoe strekkende dat een verdere inschrijving zou worden geweigerd indien hij niet voor de helft van de opgenomen studiepunten een credit zou behalen.

Verzoeker schrijft in het academiejaar 2016-2017 in voor de opleiding Bachelor of arts in Oost-Europese talen en culturen. Verzoeker behaalt credits voor 18 van de 60 opgenomen studiepunten. Aan verzoeker wordt de verdere inschrijving niet geweigerd: wel wordt hem opnieuw een bindende voorwaarde opgelegd, inhoudend dat hij in het volgende academiejaar voor 75% van de opgenomen studiepunten een credit moet behalen.

In het academiejaar 2016-2017 schrijft verzoeker zich voor een tweede maal in voor de opleiding Bachelor of arts in Oost-Europese talen en culturen. Hij neemt een curriculum van 52 studiepunten op, neemt deel aan alle examens van de eerste en tweede examenzittijd en behaalt op het einde van het academiejaar voor vier opleidingsonderdelen, ten belope van 23 studiepunten, een credit (alle in de eerste examenzittijd).

Verzoeker komt daardoor niet tegemoet aan de opgelegde bindende voorwaarde. Daar hij bovendien overheen de laatste drie academiejaren voor minder dan een derde van de opgenomen studiepunten een credit behaalt, wordt de verdere inschrijving aan de Universiteit Gent hem geweigerd.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker het volgend intern beroep in:

“Met deze brief wil ik beroep aantekenen tegen de weigering tot inschrijving aan de UGent en de weigering tot inschrijving voor de opleiding Oost-Europese talen en culturen. Ik heb een sterke reden voor mijn zwakke prestatie de voorbije 3 academiejaren (2014-2017) en ik hoop dat door deze brief de commissie in mijn voordeel zal oordelen.

Vlak voor de start van het academiejaar 2014-2015 (ik ben toen gestart in 1e Ba Psychologie) had ik mijn eerste paniekaanval en liep de situatie waarin ik zat totaal uit de hand. Mijn eerste dag aan de UGent zag er meer uit als een nachtmerrie dan als de start van iemands academische carrière. Ik was totaal in paniek.

Doorheen het eerste semester bleef ik koppig naar de lessen gaan en probeerde ik te functioneren als een normaal persoon. Om u een beeld te geven: de situatie verergerde

zo dat ik zelfs moeite had met boodschappen doen en uiteindelijk kwam ik niet meer uit mijn kot. In diezelfde periode van het eerste semester van academiejaar 2014-2015 ben ik naar mijn huisarts gegaan die heeft mij doorverwezen naar de resident-psychiater. Deze heeft mij dan op een wachtlijst geplaatst en mij werd meegedeeld dat het tot 6 maanden zou kunnen duren voordat ik een plek zou kunnen krijgen. Zonder enige hulp probeerde ik mee te doen aan de examenperiode waar ik miserabel faalde. Ik was meer bezig niet flauw te vallen dan met het beantwoorden van de vragen.

Na het begin van het tweede semester van het academiejaar 2014-2015 was ik niet meer in staat om te functioneren. Rond het middel van het tweede semester werd ik opgenomen als patiënt bij Lionarons voor mijn paniekstoornis en begon ik aan mijn therapie. Het begin was zeer zwaar maar ik wou nooit meer teruggaan naar de paniekaanvallen die ik de laatste 7 maanden had meegemaakt dus concentreerde ik al mijn energie op mijn studie en therapie maar dat bleek te veel gevraagd en ik zakte weer voor mijn examens en herexamens in juli en september.

Belangrijk is daarbij ook dat ik voor elke therapiesessie 4 en een half uur moet reizen en dan voor een dag bij mijn ouders bleef om de volgende dag terug naar Gent te komen om de lessen te volgen.

Meestal waren er twee sessies per week en ze waren fysiek en mentaal uitputtend. In de zomervakantie van dat jaar ging ik intensief aan het werk met de therapiesessies en langzaam maar zeker kwam er verbetering.

Ik schreef met in het academiejaar 2015-2016 in voor de 1^e BA Oost-Europese talen en culturen. Geschiedenis en talen zijn mijn passie en Oost-Europa ligt dicht bij mijn hart. Dat ik kon studeren waarvan ik hield was ook een grote motivatie om nog sneller gezond te worden en zo te blijven. In het eerste semester van dat jaar had ik moeite om naar de lessen te gaan, maar ik deed nog steeds mijn best om bij te blijven met de leerstof en deed mee met elk examen ook al was dat een zeer stresserende taak. Naarmate het jaar vorderde voelde ik mij beter en beter en het aantal paniekaanvallen dat ik meemaakte verminderde. In deze periode begon ik ook beter te presteren en behaalde ik mijn eerste studiepunten, maar nog steeds niet genoeg om een bindende voorwaarde te vermijden voor het jaar 2016-2017.

Omdat ik niet het minimum van 30 studiepunten had behaald kon ik niet het tweede jaar inschrijven. In september van 2016 was ik stabiel genoeg om weer zelfstandig te kunnen functioneren en stopte ik mijn therapietraject. Er zijn hier meerdere redenen voor maar de belangrijkste reden was de afstand. Ik voelde me zelfverzekerd genoeg om me nu meer te concentreren op mijn scholing en minder op mijn therapie. In plaats daarvan begon ik medicatie te gebruiken. Dit hielp mij om niet te regresseren en vooruit te gaan maar een bijwerking daarvan was dat de medicatie wel een invloed had op mijn prestaties, want ik werd daar suf van.

Wat de vakken Russisch I en Russisch II betreft: de reden voor mijn zwakke prestaties hier is gewoonweg de intensiteit van het vak zelf. Er zijn veel lessen per week en ik kan niet met het tempo meegaan. Dit is de grootste reden voor mijn slechte resultaten voor dit vak maar ik ben constant in contact met de betrokken professoren en ik ben overtuigd dat ik deze vakken kan halen. Ik zal ook attesten van mijn dokter en psycholoog meesturen zodat u hun opinies kan lezen.

Nu ik van de paniekaanvallen en medicatie af ben gaat alles weer zoals vroeger. Ik heb alles bij elkaar 41 studiepunten verzameld waardoor ik comfortabel een deel van mijn BA kan volgen en bespreek dit met mijn studiebegeleider en trajectbegeleider. Mijn verontschuldigingen voor deze lange brief maar ik achtte het belangrijk dat u zou begrijpen wat voor een miserabel iets de paniekaanvallen waren en wat voor een schokeffect dit had op mijn studie en leven. Zelfs als ik er nu aan denk word ik er emotioneel van en het zou echt jammer dat, nu dat ik weer mijn oude zelf ben, ik geweigerd word om verder te studeren.”

De institutionele beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 6 oktober 2017 en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“(…)

Studievoortgang van de student:

AJ	Opleiding	Opgenomen	Behaald
2014	Gemeenschappelijk gedeelte Bachelor of Science in de psychologie	60	0
2015	Bachelor of Arts in de Oost-Europese talen en culturen	60	18
2016	Bachelor of Arts in de Oost-Europese talen en culturen	52	23
	Totaal	172	41

Voldoet niet aan §1 en §2

De betrokken vermeldt in het verzoekschrift de volgende argumenten:

- In het AJ 2014-15 schreef de student zich in voor de opleiding Psychologie. De student begon echter te lijden onder ernstige paniekaanvallen. Hij trachtte de lessen bij te wonen en te blijven functioneren maar het ging met zijn mentale toestand snel bergaf. In het tweede semester werd de student opgenomen en kreeg hij therapeutische ondersteuning voor zijn angststoornissen. De student kon zich door dit alles niet concentreren op de examens en slaagde er niet in om in dat academiejaar credits te verwerven.
- In het AJ 2015-16 koos de student voor de opleiding Oost-Europese talen en culturen vanuit een passie voor de geschiedenis en de talen van Oost-Europa. Zich mentaal steeds iets sterker voelend slaagde hij er in enkele credits te verwerven, maar kon toch niet de bindende voorwaarde voor het daaropvolgende AJ vermijden.
- In september 2016 pauzeerde de student zijn intensief therapietraject om zich op zijn studie te kunnen concentreren. De student nam echter medicatie die een invloed uitoefenden op zijn concentratievermogen en dus op zijn studieprestaties.
- De student beseft dat hij een achterstand heeft opgebouwd, met name voor de vakken Russisch I en Russisch II. Hij blijft echter in contact met de betrokken professoren en is ervan overtuigd dat hij ook voor deze vakken kan slagen.

- De student heeft zo goed als geen last meer van paniekaanvallen en kan zijn medicatie afbouwen. Tot nog toe kan hij credits verwerven voor 41 studiepunten en hij hoopt op een kans om zijn opleiding te vervolledigen. Hij wil zich daarbij beroepen op de steun van de studentbegeleider en van de trajectbegeleider.

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden.

De commissie neemt akte van de persoonlijke omstandigheden die de student in het beroepsschrift aanvoert ter verrechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang, en onderkent dat die omstandigheden problemen kunnen veroorzaakt hebben bij de studies. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van [dien] aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren. De commissie somt hieronder de argumenten op om de weigering te handhaven:

- Zelfs indien de commissie geen rekening houdt met de studies psychologie waar de student ondanks deelname aan de examens geen enkele credit behaalde, maar enkel kijkt naar de opleiding Oost-Europese talen en culturen, dan blijkt dat de student over de afgelopen twee academiejaren weliswaar de nodige inspanningen levert om aan de examens deel te nemen, helaas echter met globaal gezien weinig goede resultaten tot gevolg. De institutionele beroepscommissie meent dat de universitaire studies op dit ogenblik te hoog gegrepen zijn voor de student.
- De institutionele beroepscommissie heeft begrip voor de gezondheidstoestand van de student maar er ligt geen afdoende bewijs voor waaruit blijkt dat de situatie dermate gunstige geëvolueerd is waardoor positieve studievoortgang in het academiejaar 2017-2018 mogelijk lijkt. Het attest aangaande de behandeling wijst erop dat de student zelf zal oordelen of hij verdere hulp nodig heeft maar uit niets blijkt dat de behandeling succesvol is afgesloten. Integendeel, de brief is een informatiebrief voor verdere behandelingen.

Uit de studieloopbaan en de gerealiseerde studievoortgang blijkt volgens de commissie manifest dat alsnog de toelating geven om in te schrijven met bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving aan de Universiteit Gent wordt bekrachtigd.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet geen redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Enig middel

Verzoeker steunt een enig middel op de materiëlemotiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker brengt in herinnering dat de bestreden beslissing steunt op twee overwegingen om de verdere inschrijving te weigeren.

Enerzijds motiveert de bestreden beslissing dat zelfs indien geen rekening wordt gehouden met de studies Psychologie waar verzoeker ondanks deelname aan de examens geen enkele credit behaalde, maar enkel wordt gekeken naar de opleiding Oost-Europese talen en culturen, dan nog blijkt dat verzoeker over de afgelopen twee academiejaren weliswaar de nodige inspanningen leverde om aan de examens deel te nemen, maar daarbij globaal gezien weinig goede resultaten boekte. De institutionele beroepscommissie is op grond daarvan van oordeel dat de universitaire studies op dit ogenblik voor verzoeker te hoog gegrepen zijn.

Ter zake doet verzoeker gelden dat ten onrechte zonder meer rekening wordt gehouden met resultaten die hij behaalde onder paniekaanvallen (eerste en tweede jaar) en onder invloed van sterke medicatie (derde jaar), terwijl verzoeker meent dat die resultaten aldus geen correcte weergave zijn van zijn capaciteiten. Verzoeker is van oordeel dat er voor de institutionele beroepscommissie geen reden is om te denken dat hij nu, op ‘volle capaciteit’ niet een traject van 60 studiepunten per jaar zou aankunnen.

Anderzijds stelt de institutionele beroepscommissie dat zij begrip heeft voor de gezondheidstoestand van verzoeker, maar dat er onvoldoende bewijs voorligt waaruit blijkt dat de situatie dermate gunstige geëvolueerd is waardoor positieve studievoortgang in het academiejaar 2017-2018 mogelijk lijkt. Het attest aangaande de behandeling wijst er volgens de bestreden beslissing op dat de student zelf zal oordelen of hij verdere hulp nodig heeft, terwijl volgens de beroepscommissie uit niets blijkt dat de behandeling succesvol is afgesloten. De brief is volgens de beroepscommissie integendeel een informatiebrief voor verdere behandelingen.

Wat deze motieven betreft, werpt verzoeker op dat de brief van Lionarons (geestelijke gezondheidszorg) informatie geeft over de tijdsperiode, verzoekers achtergrond, het verloop van de behandeling en de diagnose. De brief was volgens verzoeker als informatief bedoeld voor de beroepscommissie om een beeld te schetsen hoe de twee eerste jaren zijn academische traject zijn verlopen, en werden beïnvloed door medische klachten. Verzoeker stelt niet te begrijpen hoe de beroepscommissie tot de conclusie is gekomen dat dit ‘een informatiebrief was voor verdere behandelingen’. De laatste paragraaf met de titel “behandelingscomplicaties” heeft volgens verzoeker te maken met een potentiele regressie, m.a.w. indien hij opnieuw in de problemen zou komen of indien zijn klachten zouden terugkeren. Verzoeker zou via deze brief dan opnieuw hulp kunnen zoeken. Verzoeker benadrukt dat zijn behandelingstraject bij Lionarons wel degelijk definitief is afgelopen, een gegeven waarvan de beroepscommissie zich volgens verzoeker had van kunnen vergewissen indien zij met Lionarons of met verzoekers huisarts contact had opgenomen.

In haar antwoordnota brengt verwerende partij in herinnering dat er twee hypotheses zijn waarin het de universiteitsbesturen is toegelaten is om een inschrijving te weigeren, met name (i) indien voorheen zonder positief resultaat bindende voorwaarden voor de inschrijving worden opgelegd, of (ii) indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat het opleggen van dergelijke bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren. Verwerende partij verduidelijkt dat de betrokken instelling niet verplicht is om in deze omstandigheden een student te weigeren: ze kan oordelen dat er voldoende vooruitzichten op verbetering zijn en beslissen om een student ondanks zijn zwakke prestaties in voorgaande academiejaren toch nog in te schrijven. De beslissing ter zake behoort volgens verwerende partij evenwel tot de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de instelling, waarop de Raad slechts een marginaal toezicht kan uitoefenen.

Te dezen stelt verwerende partij dat de institutionele beroepscommissie op goede gronden van oordeel was dat het op dit ogenblik geen zin heeft om verzoeker nogmaals toe te laten om in te schrijven onder bindende voorwaarden. Ze verwijst daarvoor in eerste instantie naar de beperkte studievoortgang van de student en de eerder zwakke resultaten die de student behaalt voor de examens waaraan hij wel deelneemt. Verzoeker heeft volgens verwerende partij inderdaad zeer slecht gepresteerd tijdens zijn studieloopbaan aan de Universiteit Gent: in het academiejaar 2014-2015 behaalde hij geen enkele credit, in het academiejaar 2015-2016 startte hij een andere opleiding en haalde hij een zeer laag studierendement van 30%, en in het academiejaar 2016-2017 ging het weliswaar iets beter, maar ook dan bleef het studierendement van verzoeker beperkt tot 39,6%. Verwerende partij stipt daarbij aan dat dit slechte studierendement niet te wijten is aan afwezigheden van verzoeker op de examens: verzoeker nam immers aan alle examens deel. Wel valt het verwerende partij op dat verzoeker lage scores behaalt en dat de tekorten steeds opnieuw zware tekorten zijn.

Wat de door verzoeker ingeroepen psychische problemen betreft, wijst verwerende partij erop dat de institutionele beroepscommissie van oordeel was dat dit geen reden was om verzoeker opnieuw toe te laten om zich in te schrijven aan de Universiteit Gent, en zij brengt de motieven van de institutionele beroepscommissie ter zake in herinnering.

Inzake verzoekers grieven tegen de vaststelling van de institutionele beroepscommissie, kan verwerende partij verzoekers redenering niet volgen. Zij wijst er vooreerst op dat uit het attest van de huisarts enkel blijkt dat verzoeker in het academiejaar 2014-2015 om gezondheidsredenen niet in staat is geweest om zijn onderwijsverplichtingen na te komen. Dit betreft het academiejaar waarin verzoeker ingeschreven was in de opleiding tot Bachelor of science in de Psychologie. Verwerende partij brengt onder de aandacht dat de institutionele beroepscommissie met dat verslag wel degelijk rekening heeft gehouden: zij heeft immers overwogen dat de slechte resultaten van dat jaar mogelijk aan psychische problemen te wijten geweest kunnen zijn, vandaar ook dat ze in haar beslissing voornamelijk dieper ingaat op de studieprestaties van verzoeker voor de opleiding tot bachelor of arts in de Oosterse talen en culturen en in eerste instantie onderzoekt of het zinvol is om verzoeker verder te laten studeren in deze opleiding.

Wat de brief van Lionarons betreft, is verwerende partij van mening dat deze niet zomaar kan worden afgedaan als een brief die het voor verzoeker mogelijk moet maken om bij hervol opnieuw therapie te kunnen volgen. De brief is volgens verwerende partij inderdaad, zoals de institutionele beroepscommissie ook al had vastgesteld, in eerste instantie een informatieve

brief over de behandeling van verzoeker. De conclusies die worden geformuleerd zijn voor verwerende partij evenwel zeer duidelijk en zij brengt deze in herinnering:

“Vanuit de NVM kan worden geconcludeerd dat er sprake is van een zeer kwetsbare, psychotische persoonlijkheidsorganisatie. Kenan is zeer gevoelig voor stress en toenemende stress kan resulteren in decompensatie. Hierbij kan hij de grip op de realiteit verliezen en kunnen gevoelens van vervreemding ontstaan. Klachten die Kenan hierbij kan ontwikkelen zijn concentratieproblemen en angsten. Dit alles kan resulteren en heeft in het verleden al geresulteerd in forse vermijding en terugtrekgedrag. Op het moment dat er weinig stress is en Kenan zich gesteund voelt, is deze onderliggende kwetsbaarheid niet altijd zichtbaar. Dit kan resulteren in het overschatten van de draagkracht van Kenan.”

Wat de concrete behandeling in de betrokken instelling betreft, citeert verwerende partij uit de brief:

“De combinatie tussen een zeer kwetsbare persoonlijkheid, de behandelingsmogelijkheden die bij deze persoonlijkheidsproblematiek passen, de grote woon-therapie-afstand en de concrete hulpvraag die momenteel bij Kenan ontbreekt, hebben ons in overleg met Kenan doen besluiten om de behandeling binnen onze instelling af te sluiten (augustus 2016). Gezien de persoonlijkheidsproblematiek moet een behandeling niet zozeer openleggend, klacht- en veranderingsgericht zijn, maar meer gericht op het leren omgaan met onderliggende kwetsbaarheid en het handhaven van psychisch evenwicht. Schematherapie is om deze reden geen passende behandeling. Aan Kenan is aangeboden om samen met hem te zoeken naar therapiemogelijkheden bij hem in de buurt. Hij geeft aan dat hij weet dat hij hulp kan zoeken binnen zijn universiteit en wil dit zelf oppakken.”

Uit deze brief blijkt voor verwerende partij duidelijk dat verzoeker helemaal niet hersteld is, maar dat zijn psychische problemen minstens latent aanwezig blijven en bij de minste stress opnieuw kunnen ontaarden. Verwerende partij is de overtuiging toegedaan dat dit weinig positieve perspectieven biedt voor het opnemen van een universitaire studie die door nagenoeg elke student minstens op bepaalde momenten (vb. examens) als zeer stresserend wordt ervaren. Uit de brief blijft volgens verwerende partij bovendien dat de behandeling niet is stopgezet omdat verzoeker voldoende progressie heeft gemaakt, maar wel omwille van “de combinatie tussen een zeer kwetsbare persoonlijkheid, de behandelingsmogelijkheden die bij deze persoonlijkheidsproblematiek passen, de grote woon-therapie-afstand en de concrete hulpvraag die momenteel bij Kenan ontbreekt”. Uit het feit dat een aanbod wordt gedaan om mee te zoeken naar therapiemogelijkheden in de buurt van verzoeker, blijkt volgens

verwerende partij dat de instelling therapie nog steeds nodig en nuttig acht. Het is evenwel verzoeker zelf die beslist om geen therapie meer te volgen.

Ten slotte stipt verwerende partij aan dat een en ander dateert uit september 2016. Indien het inderdaad correct zou zijn dat verzoeker voldoende hersteld was en geen therapie meer nodig had, dan had mogen worden verwacht dat zijn studieresultaten in het academiejaar 2016-2017 aanzienlijk beter zouden zijn dan in de voorgaande academiejaren. Dit blijkt evenwel niet het geval: verzoeker blijft ook in dat academiejaar slecht scoren, en behaalt weliswaar enkele credits, maar zijn studierendement ligt nog steeds slechts op 39,6%, wat minder dan tien procent meer is dan in 2015-2016, jaar waarin verzoeker wel nog therapie volgde, en zijn punten blijven laag.

Verwerende partij besluit dat de institutionele beroepscommissie op basis van de voorliggende stukken wel degelijk in alle redelijkheid van oordeel kon zijn dat universitaire studies minstens op dit ogenblik te hoog gegrepen zijn voor verzoeker en dat uit niets blijkt dat verzoekers situatie derwijze is gewijzigd dat een aanmerkelijk betere studievoortgang mag worden verwacht in het volgende academiejaar. De vaststelling dat uit de gegevens van het dossier niet blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs een positief resultaat zal opleveren, en de beslissing om de verdere inschrijving van verzoeker te weigeren, is volgens verwerende partij dan ook niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk.

In zijn wederantwoordnota werpt verzoeker nog op dat de mening van de institutionele beroepscommissie volledig subjectief is en op basis van vroegere resultaten geen extrapolatie kan worden gemaakt voor de verdere studies. Verder blijft verzoeker van oordeel dat in de bestreden beslissing voorbij wordt gegaan aan de oorzaken van de mindere academische prestaties.

Met betrekking tot de invloed van de medicatie, stelt verzoeker dat deze werd genomen tot 25 september 2017 en dat hij vermoedt dat de institutionele beroepscommissie daarmee geen rekening heeft gehouden. Inzake de tussenkomst van Lionarons blijft verzoeker bij zijn standpunt dat dit therapietraject succesvol was afgesloten.

Beoordeling

De Raad wil er vooreerst op wijzen dat een verzoekende partij slechts in uitzonderlijke gevallen in de procedure voor de Raad op ontvankelijke wijze nog voor het eerst middelen kan opwerpen die voorafgaand niet bij het intern beroep werden betrokken. Het gaat met name om middelen die steunen op vormvoorschriften met betrekking tot de afwikkeling van de interne beroepsprocedure (formelemotiveringsplicht, bevoegdheid van het beslissend orgaan, hoorplicht, enz.), middelen waarvan de verzoeker pas kennis heeft kunnen nemen samen met de beslissing op intern beroep, dan wel met de antwoordnota of het administratief dossier, of middelen die raken aan de openbare orde.

Argumenten die verzoeker voor het eerst ter sprake brengt in zijn wederantwoordnota, zoals de beweerde subjectiviteit in hoofde van de institutionele beroepscommissie, kunnen in die stand van de procedure niet voor het eerst in het debat worden gebracht. Zij zijn derhalve onontvankelijk.

De zeer beperkte studieresultaten van verzoeker staan op zich niet ter discussie.

De bestreden beslissing weigert verzoeker de verdere inschrijving op basis van twee rechtsgronden, met name enerzijds artikel 24, §1, 3° van het onderwijs- en examenreglement (verzoeker voldoet niet aan de hem concreet opgelegde bindende voorwaarde inzake studievoortgangsbewaking) en anderzijds artikel 24, §2 van datzelfde reglement (verzoeker verwierf na drie jaren van inschrijving voor minder dan een derde van de opgenomen studiepunten een credit).

Ware de bestreden beslissing enkel op de tweede rechtsgrond gesteund, dan had verzoeker mogelijks met goed gevolg kunnen aanvoeren dat de toepassingsvoorwaarden van artikel 24, §2 van het onderwijs- en examenreglement niet zijn vervuld, omdat met de beperkte prestaties van de eerste inschrijving in het academiejaar 2014-2015 niet ten volle rekening mag worden gehouden op grond van de medische verklaring van MC De Linde d.d. 16 september 2016 die verzoeker voorlegt.

De institutionele beroepscommissie betrekt evenwel ook het voorschrift van artikel 24, §1, 3° bij haar beslissing. Het kan niet worden betwist dat verzoeker aan de hem opgelegde bindende voorwaarde niet is tegemoetgekomen.

De conclusies die de bestreden beslissing trekt uit de brief van Lionarons d.d. 7 september 2016 komen de Raad niet onjuist voor, laat staan dat zij tot een onredelijke beslissing hebben geleid. Zo blijkt uit de brief dat verzoeker ook na de opstart van de behandeling nog geen voldoende inzicht heeft in de eigen problematiek (*“Hij kan geen concrete hulpvraag formuleren en geeft aan dat hij zeer tevreden is over hoe het momenteel met hem gaat”*) en dat de behandeling niet is stopgezet omdat zij met goed gevolg beëindigd werd, maar om andere redenen, die ook zijn gerelateerd aan het voormelde beperkte eigen inzicht van verzoeker in zijn ziektebeeld (*“De combinatie tussen een zeer kwetsbare persoonlijkheid, de behandel mogelijkheden die mij deze persoonlijkheidsproblematiek passen, de grote woon-therapie-afstand en de concrete hulpvraag die momenteel bij Kenan ontbreekt”*). De psychologen van Lionaron bevestigen integendeel dat verdere behandeling aangewezen is (*“Aan Kenan is aangeboden om samen met hem te zoeken naar therapiemogelijkheden bij hem in de buurt. Hij geeft aan dat hij weet waar hij hulp kan zoeken binnen zijn universiteit en wil dit zelf oppakken”*). Uit dit alles kon de beroepscommissie binnen de grenzen van de redelijkheid besluiten dat verzoekers studieperspectieven voor de toekomst op dit ogenblik onvoldoende zijn verbeterd.

Zelfs indien verzoekers toelichting met betrekking tot het ogenblik waarop zijn medicinale behandeling zou zijn stopgezet middels de wederantwoordnota nog op ontvankelijke wijze in het debat kan worden gebracht, is de Raad van oordeel dat dit gegeven geen afbreuk doet aan de hierboven vastgestelde nood aan verdere behandeling.

Gegeven de omstandigheden die blijkens het verslag van Lionarons aan de basis van verzoekers problemen liggen, kan de Raad alle begrip opbrengen voor de moeilijkheden die verzoeker ondervindt en voor zijn inspanningen om hieraan te remediëren. Dit kan evenwel niet wegnemen dat de inschatting van verzoekers beperkte vooruitzichten op betere resultaten op korte termijn, zoals door de institutionele beroepscommissie uiteengezet, niet kennelijk onjuist noch onredelijk voorkomt. De Raad stipt daarbij aan dat hij geen beroepscommissie is die de beoordeling van de organen van de instelling ten gronde en met volheid van bevoegdheid kan overdoen, maar slechts een marginaal toetsingsrecht kan uitoefenen.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 24 november 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Marleen Verreth bijzitter

Sigrid Pauwels bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 27 november 2017

Arrest nr. 4.100 van 18 december 2017 in de zaken 2017/570 en 2017/589

In zake: Sean VAN DEN BULCK
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Robert Peeters en Jan De Groote
kantoor houdend te 3090 Overijse
Brusselsesteenweg 506
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Heleen De Bock
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het eerste beroep, ingesteld op 18 oktober 2017, en het tweede beroep, ingesteld op 24 oktober 2017, strekken tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 14 september 2017 waarbij aan de verzoekende partij de inschrijving in de opleiding ‘Bachelor of Science in de politieke wetenschappen’ in het academiejaar 2017-2018 wordt geweigerd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 27 november 2017.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Jan De Groote, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Heleen De Bock, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Omwille van de nauwe samenhang tussen de verzoekschriften met rolnummer 2017/570 en 2017/589, heeft de Raad de behandeling ervan met het oog op een goede rechtsbedeling ambtshalve samengevoegd.

III. Feiten

Verzoekende partij is sinds het academiejaar 2011-2012 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de politieke wetenschappen’.

Op 14 september 2017 wordt aan de verzoekende partij de inschrijving in deze opleiding in het academiejaar 2017-2018 geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 22 september 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 oktober 2017 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst dat de bestreden beslissing werd genomen in toepassing van artikel 85, §1 van het OER, dat zijn grondslag vindt in artikel II.246, §1, 1°, vierde lid van de Codex Hoger Onderwijs. Ze stelt vast dat de student op het einde van academiejaar 2015-2016 een bindende voorwaarde werd opgelegd voor de bacheloropleiding, met name werd aan de student opgelegd dat hij bij een herinschrijving via diplomadoelcontract voor dezelfde opleiding voor minstens 75% van de opgenomen ECTS-credits, credits diende te verwerven. De student heeft deze bindende voorwaarde niet aangevochten. Hij heeft daaraan ook niet voldaan: van de 18 opgenomen studiepunten binnen de bacheloropleiding heeft hij immers slechts 12 studiepunten behaald, oftewel 67%. De interne beroepsinstantie merkt op dat de student ook geen buitengewone omstandigheden heeft ingeroepen t.a.v. de examencommissie.

Waar de student aanhaalt dat hij enkel nog “History of International Relations” moet afleggen om zijn bachelordiploma te bekomen, wijst de interne beroepsinstantie erop dat de student dit opleidingsonderdeel de voorbije vier academiejaren telkenmale heeft opgenomen en de acht gekregen examenkansen heeft benut. Zij merkt bovendien op dat dit opleidingsonderdeel in het academiejaar 2013-2014 Engelstalig werd en dat de student het Nederlandstalig

opleidingsonderdeel “Geschiedenis van de buitenlandse betrekkingen”, dat inhoudelijk overeenstemt met het Engelstalige vak, ook al in academiejaar 2012-2013 heeft opgenomen, zodat hij nog twee examenkansen meer heeft gekregen. De interne beroepsinstantie stelt ook dat de student niet aangeeft welke garanties er zijn opdat hij komend academiejaar wel zou kunnen slagen voor dit opleidingsonderdeel.

Waar de student verwijst naar de examentuchtbeslissing die in zijn masteropleiding werd opgelegd en die zijn examenperiode heeft overschaduwed, erkent de interne beroepsinstantie dat tegen de student op 18 augustus 2017 door de decaan een examentuchtbeslissing werd uitgesproken. Ze benadrukt dat deze sanctie betrekking heeft op de masteropleiding en dat deze niet kan doorwerken naar de bacheloropleiding. Volgens de interne beroepsinstantie behoorde de student zich ervan bewust te zijn dat hij voor de bacheloropleiding onder bindende voorwaarde stond. Ze wijst er ook op dat de student tegen deze sanctie intern beroep heeft ingediend en dat de zitting van de interne beroepsinstantie – op zijn verzoek – werd uitgesteld naar 12 september 2017, zodat die ruimschoots na het examen voor het betreffende opleidingsonderdeel in de bacheloropleiding (1/09/2017) heeft plaatsgevonden. De interne beroepsinstantie merkt bovendien op dat de student de examentuchtsanctie en de vermeende invloed op zijn examenresultaat voorheen ook niet heeft ingeroepen.

Verder stelt de interne beroepsinstantie dat evenmin kan worden aangenomen dat niet in redelijkheid kan worden beslist tot de weigering tot herinschrijving als maatregel van studievoortgangsbewaking, in het licht van het concrete studietraject van de student. Zij wijst erop dat:

- de student sedert academiejaar 2011-2012 is ingeschreven voor deze bacheloropleiding (samenvattend dus al zes academiejaren),
- de student reeds vanaf academiejaar 2013-2014 bindende voorwaarden werden opgelegd, die niet werden aangevochten,
- de student in het academiejaar 2015-2016 een studievoortgang van slechts 36% heeft behaald, met een gewogen gemiddelde van 56%; er werd hem een bindende voorwaarde opgelegd, die niet werd aangevochten,
- de student in het academiejaar 2016-2017 niet aan deze bindende voorwaarde heeft voldaan, nu hij slechts een studievoortgang van 67% behaalde,
- de verbeterde studievoortgang tot 67% niet afdoende significant is, temeer nu de student opnieuw geen credit behaalde voor het opleidingsonderdeel “History of

International Relations” en zodoende 8 (eigenlijk 10) examenkansen voor dit opleidingsonderdeel onbenut heeft gelaten,

- de student niet aangeeft welke garanties er zijn, opdat hij komend academiejaar wel de nodige studievoortgang binnen deze bacheloropleiding zou kunnen behalen.

Waar de student nog verwijst naar het succesvol hebben afgelegd van alle andere bachelorvakken en het feit dat hij geslaagd is voor een ander opleidingsonderdeel waarvoor “History of International Relations” een prerequisite zou zijn, benadrukt de interne beroepsinstantie dat het behalen van credits op alle andere opleidingsonderdelen van de bacheloropleiding met een gewogen gemiddelde van 58%, evenals het behalen van een credit voor het opleidingsonderdeel “International Relations Theory”, waarvoor het opleidingsonderdeel “History of International Relations” sedert enkele jaren een corequisite is, niet tot gevolg kan hebben dat de student niet meer zou moeten voldoen aan de bindende voorwaarde die hem werd opgelegd. De interne beroepsinstantie stelt ook vast dat de student niet aangeeft waarom hij geen slaagcijfer heeft kunnen behalen over 8 (eigenlijk 10) examenkansen, terwijl hij aangeeft dat het ‘niet onoverkomelijk is’ om een 7/20 op te trekken tot een slaagcijfer.

De interne beroepsinstantie gaat tot slot nog in op de elementen die door de student werden aangehaald op de hoorzitting. Waar de student stelt dat het examen in januari werd beïnvloed door de ziekenhuisopname van twee grootouders, gevolgd door hun overlijden, merkt de interne beroepsinstantie op dat het examenresultaat van de eerste zittijd niet werd aangevochten. De student legt bovendien geen bewijsstukken voor ter staving van zijn beweringen, noch duidt hij de datums en het verband met de examens. Ze benadrukt dat de vage en ongestaafde beweringen niet als buitengewone omstandigheden aanvaard kunnen worden, bij gebreke van bewijs, los van het gegeven dat dit ook maar op één examentijd betrekking zou kunnen hebben. De student geeft ook niet aan deze elementen voordien te hebben ingeroepen.

Daarnaast merkte de student op dat het examen in het Engels werd afgenoem, maar dat hij moest terugrijpen naar het Nederlands omdat hij het Engels onvoldoende machtig is. De interne beroepsinstantie merkt op dat de student ter zitting erkent dat uit de opleidingsonderdeelfiche blijkt dat dit opleidingsonderdeel in het Engels werd gedoceerd en dat het examen hiermee overeenkomstig is verlopen. De student heeft tevens erkend dat hij

geen gebruik heeft gemaakt van de in het OER voorziene mogelijkheid om het examen in het Nederlands af te leggen.

De student heeft ook aangegeven in de toekomst studiebegeleiding aan te vragen. De interne beroepsinstantie wijst erop dat de student ofwel in het verleden geen gebruik heeft gemaakt van het aanbod aan studiebegeleiding, ofwel heeft dit niet kunnen verhinderen dat de student – ondanks 8 examenkansen – niet is geslaagd op een bepaald opleidingsonderdeel en in 2016-2017 niet heeft voldaan aan de opgelegde bindende voorwaarde. Voor haar is de loutere bewering dat de student in de toekomst begeleiding zal zoeken dan ook manifest onvoldoende.

Waar de student ten slotte aanhaalt dat hij last heeft van stress bij mondelinge examens en dat het mondelinge examen voor dit opleidingsonderdeel voor hem een ‘mentaal blok’ vormt, stelt de interne beroepsinstantie vast dat de student geen enkel stuk voorlegt waaruit kan worden afgeleid dat de student in die mate door stress wordt gehinderd bij het afleggen van mondelinge examens, voor dit opleidingsonderdeel en/of voor andere, dat dit een buitengewone omstandigheid zou uitmaken. Ze merkt op dat de student erkent dat hij hiervoor nooit begeleiding heeft gezocht en ook de studentenpsycholoog niet heeft aangesproken.

Een ontwerpbeslissing van de interne beroepsinstantie werd op 13 oktober 2017 per e-mail aan verzoekende partij bezorgd. Nadien werd de beslissing op intern beroep per e-mail van 17 oktober 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 18 oktober 2017 en 24 oktober 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het verzoekschrift onontvankelijk moet worden verklaard in de mate dat de grieven in het verzoekschrift hun oorsprong vinden in de oorspronkelijke beslissing van de examencommissie van 14 september 2017 en niet in de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2017. Volgens haar is de bestreden

beslissing immers in de plaats getreden van de initiële beslissing, gelet op de devolutieve werking van het intern beroep.

Verwerende partij stelt dat het verzoekschrift eveneens onontvankelijk moet worden verklaard in de mate dat de grieven in het verzoekschrift hun oorsprong vinden in de beslissing tot het opleggen van bindende voorwaarden na het academiejaar 2015-2016. Vermits verzoeker deze beslissing nooit heeft betwist, kan verzoeker hierop niet nuttig terugkomen in het kader van de huidige procedure. De beroepstermijn hiervoor is immers reeds meer dan een jaar verstrekken.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat alle aangehaalde middelen worden opgeworpen tegen de bestreden beslissing van de interne beroepsinstantie. Hij benadrukt dat de rechten van verdediging wel moeten worden beoordeeld in het licht van de gehele procedure. Daarnaast merkt verzoeker op dat verwerende partij foutief stelt dat verzoeker een middel opwerpt tegen het opleggen van de bindende voorwaarden. Verzoeker verduidelijkt dat hij stelt dat de bestreden beslissing onrechtmatig is genomen, nu de bindende voorwaarden zijn opgelegd buiten het decretaal bepaalde kader en het zijn deze voorwaarden die tot de weigeringsbeslissing hebben geleid. Volgens verzoeker raakt deze exceptie de openbare orde en kan die dus steeds worden ingeroepen.

Beoordeling

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 14 september 2017 waarbij aan de verzoekende partij de inschrijving in de opleiding ‘Bachelor of Science in de politieke wetenschappen’ in het academiejaar 2017-2018 wordt geweigerd (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

De mate waarin het nuttig opwerpen van grieven ten aanzien van de beslissing tot het opleggen van bindende voorwaarden nog op ontvankelijke wijze kan gebeuren, wordt verder bij de grond van de zaak behandeld.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de uitputting van rechtsmacht.

Standpunt van partijen

Verzoeker merkt op dat de bestreden beslissing werd overgemaakt nadat eerder een ondertekende, rechtsgeldige beslissing aan hem werd overgemaakt. In de e-mail wordt gesteld dat de eerst verzonden beslissing slechts een “ontwerpverslag” was. Verzoeker benadrukt dat een beslissing door de ondertekening uitwerkingskracht verkrijgt en rechtsgevolgen heeft. Het kan dan ook geen “ontwerp” zijn.

Verzoeker stelt dat het overmaken van een andere beslissing op een later tijdstip, die een uitgebreidere motivering bevat, maar houdende hetzelfde voorwerp, geen uitwerking kan krijgen. Volgens hem zou anders stellen betekenen dat beslissingen steeds aangepast kunnen worden. Verzoeker stipt aan dat het onduidelijk is in hoeverre de volledige interne beroepsinstantie achter deze laattijdige beslissing staat, vermits de handtekeningen bij beide

beslissingen identiek lijken te zijn. Volgens hem noopt dit ertoe te besluiten dat de beslissing is uitgebreid door toevoeging van motieven, maar dat een eerdere ondertekening werd weggenomen van de eerdere beslissing om zo toegevoegd te worden aan de tweede beslissing. Verzoeker meent dat deze latere beslissing onregelmatig is en dus behept is met een absolute nietigheid.

In haar *antwoordnota* verduidelijkt verwerende partij dat zij op 13 oktober 2017, omwille van een materiële vergissing, een ontwerpbeslissing houdende het intern beroep van verzoeker heeft overgemaakt. In vergelijking met deze ontwerpbeslissing werden de motieven nog verder uitgewerkt, waaronder o.m. het feit dat verzoeker reeds tien examenkansen voor het opleidingsonderdeel “History of International Relations” heeft benut, doch geen credit heeft behaald.

Verwerende partij vindt dat verzoeker niet kan worden gevolgd waar hij stelt dat de bestreden beslissing hierdoor met een absolute nietigheid zou zijn behept. Ze benadrukt dat een bestuur in ieder geval de mogelijkheid heeft om een beslissing in te trekken en deze te vervangen door een nieuwe beslissing. *A fortiori* kan een bestuur dan ook een ontwerpbeslissing, die door een materiële vergissing aan de betrokken partij werd overgemaakt, vervangen door de correcte, definitieve beslissing.

Verder stelt verwerende partij dat ernstige vragen gesteld kunnen worden omtrent het belang van verzoeker bij dit eerste middel. Zij ziet immers niet in welk voordeel verzoeker meent te kunnen verkrijgen door zich te verzetten tegen een beslissing die de volledige motieven bevat waarop de beslissing van de interne beroepsinstantie is gesteund. Volgens haar heeft verzoeker er daarentegen belang bij deze motieven te kennen. Indien de Raad zou oordelen dat de bestreden beslissing louter en alleen om deze redenen zou moeten worden vernietigd, zou zij immers eenvoudigweg een beslissing nemen die op dezelfde motieven is gestoeld als de beslissing van de interne beroepsinstantie die op 17 oktober 2017 aan verzoeker werd overgemaakt.

In zijn *wederantwoordnota* merkt verzoeker op dat verwerende partij niet betwist dat na de bestreden beslissing een verbeterde beslissing werd verzonden. Verwerende partij meent dat de verzending van dit “ontwerpverslag” een “materiële vergissing” was en dat de tweede verzonden beslissing de juiste was, doch verzoeker stelt zich hier ernstige vragen bij en merkt

op dat het zogezegde ontwerpverslag ondertekend was. Nu exact dezelfde handtekeningen toegevoegd zijn aan een latere, meer gemotiveerde beslissing (die eigenaardig genoeg slechts aan verzoeker werd verzonden 24u nadat hij te kennen gaf beroep te willen aantekenen), is volgens verzoeker in elk geval grote onduidelijkheid ontstaan over de vraag of de ondertekenaars kennis hebben genomen van het “verbeterde” verslag en of zij dit ook onderschrijven.

Volgens verzoeker stelt verwerende partij overigens geheel onterecht dat een vorige beslissing werd “ingetrokken”. Uit geen enkel stuk blijkt immers deze intrekking, die schriftelijk moet gebeuren en waarbij er een formeel einde wordt gemaakt aan een vorige beslissing. Verzoeker stelt ook dat zelfs als zou kunnen worden aangenomen dat de door verwerende partij gestelde handeling een intrekking kan uitmaken, er niet voldaan is aan de materiële voorwaarden om een besluit in te trekken. Het besluit is immers niet onregelmatig genomen, nu het alle elementen van een regelmatige beslissing bevat.

Ten slotte stelt verzoeker dat het onjuist is dat hij geen belang heeft bij een vernietiging. Ondertussen zijn er immers meer bewijselementen opgedoken en staat een bijkomende termijn verzoeker toe om trachten te bewijzen dat professor [H.] wel degelijk heeft gezegd dat het examen in het Engels afgelegd moet worden, gelet op het feit dat verwerende partij weigert dit ambtshalve te onderzoeken.

Beoordeling

Verzoeker kaart aan dat verwerende partij de rechten van verdediging schendt door een eerste rechtsgeldige beslissing binnen de 24 uren te vervangen door een nieuwe beslissing, die als definitief wordt beschouwd.

Zoals uit het feitenrelaas blijkt, heeft verwerende partij op 13 oktober 2017, omwille van een materiële vergissing, een ontwerpbeslissing houdende het intern beroep van verzoeker bezorgd. In vergelijking met deze ontwerpbeslissing werden de motieven in de definitieve beslissing nog verder uitgewerkt, waaronder o.m. het feit dat verzoeker reeds 10 examenkansen voor het opleidingsonderdeel “History of International Relations” heeft benut, doch geen credit heeft behaald.

De Raad is, met verwerende partij, van oordeel dat verzoeker niet kan worden gevolgd waar hij stelt dat de bestreden beslissing hierdoor nietig zou zijn. Met verwerende partij moet worden vastgesteld dat verwerende partij de mogelijkheid heeft om een beslissing in te trekken en deze te vervangen door een nieuwe beslissing. *A fortiori* kan een ontwerpbeslissing, die door een materiële vergissing aan de betrokken partij werd overgemaakt, vervangen worden door de correcte, definitieve beslissing.

De Raad ziet ook niet in welk belang verzoeker, die ook ten aanzien van deze beslissing zijn tegenargumenten heeft kunnen verwoorden, heeft bij het inroepen van dit middel. Verzoeker geeft dit te weinig concreet aan.

Het middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Verzoekende partij beroeft zich in een tweede middel op machtsoverschrijding.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt vast dat de interne beroepsinstantie opmerkt dat hij in het academiejaar 2015-2016 een bindende voorwaarde opgelegd kreeg, omdat hij in dat academiejaar slechts een studievoortgang van 36% gekend zou hebben, met een gewogen gemiddelde van 56%. Hij verwijst naar artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs en merkt op dat wordt gesproken van “*de ingeschreven studiepunten*”. Verzoeker wijst erop dat hij in het academiejaar 2015-2016, zijnde het jaar waarvoor de bindende voorwaarde werd opgelegd, geslaagd was voor 8 van de 11 (waarvan 6 uit de masteropleiding) opgenomen vakken, wat een slaagpercentage van 72% van de opgenomen vakken betreft. Dit is thans geen situatie waarin de student een studierendement van minder dan 60% heeft, zodat er geen bindende voorwaarde kon worden opgelegd. Volgens verzoeker raakt deze exceptie bovendien aan de openbare orde en kan de Raad die bijgevolg ambtshalve inroepen.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst dat dit middel onontvankelijk is, vermits de beroepstermijn hiervoor reeds meer dan een jaar is verstrekken. Verzoeker heeft de beslissing tot het opleggen van bindende voorwaarden na het academiejaar 2015-2016 ook nooit betwist.

Vervolgens stelt verwerende partij dat, indien de Raad van oordeel is dat het middel ontvankelijk is, moet worden vastgesteld dat de beslissing tot het opleggen van bindende voorwaarden geenszins foutief was. Verzoeker lijkt te beweren dat bij de beoordeling m.b.t. het opleggen van bindende voorwaarden ontrecht slechts de studiepunten voor het bachelorprogramma in rekening werden gebracht, terwijl ook rekening gehouden diende te worden met de studiepunten behaald voor de masteropleiding. Verwerende partij verwijst naar de artikelen 2 en 85, §1 van het OER en merkt op dat “*opleiding*” geïnterpreteerd moet worden als de structurerende eenheid van het onderwijsaanbod, waarvoor een diplomacontract wordt gesloten. Vermits voor de bacheloropleiding en de masteropleiding een afzonderlijk diplomacontract wordt gesloten, moeten deze opleidingen als twee onderscheiden opleidingen worden beschouwd.

Verwerende partij stipt aan dat de deliberatie en proclamaties ook per opleiding, d.w.z. voor de bacheloropleiding en de masteropleiding apart, gebeurt. Volgens haar blijkt dit uit het feit dat een student een puntenblad per opleiding heeft. Verwerende partij wijst erop dat op het einde van het academiejaar 2015-2016 bij de beoordeling (i) of bindende voorwaarden kunnen worden opgelegd en (ii) of aan eerder opgelegde bindende voorwaarden werd voldaan, enkel moet worden gekeken naar de studieresultaten die de student in het kader van het betrokken diplomacontract heeft behaald. Verwerende partij verwijst hiervoor tevens naar rechtspraak van de Raad.

Verwerende partij is dan ook van oordeel dat de thans bestreden beslissing regelmatig is genomen, nu zij niet anders kon dan vaststellen dat niet aan de opgelegde bindende voorwaarden was voldaan.

In zijn *wederantwoordnota* verwijst verzoeker voor wat betreft de ontvankelijkheid van het middel naar wat hij in zijn verzoekschrift heeft uiteengezet omtrent de exceptie van openbare orde en naar het arrest van de Raad nr. 2016/500.

Vervolgens stelt verzoeker dat uit geen enkel stuk uit het dossier blijkt dat hij een tweede diplomacontract heeft ondertekend. Hij merkt op dat, zelfs indien de Raad zou besluiten dat het bewijs voorligt van een tweede diplomacontract, daarmee nog niet gezegd is dat het OER van verwerende partij de decretale bepalingen ter zake niet schendt. Verzoeker benadrukt dat het decreet niet spreekt over opleidingen, zodat in het OER een voorwaarde aan de decretale bepaling wordt toegevoegd.

Verzoeker werpt nog op dat, in zoverre de Raad van oordeel zou zijn dat artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs toestaat dat op grond van deze “twee door diplomacontracten onderscheiden opleidingen” enkel rekening wordt gehouden met de behaalde resultaten van de bachelor voor het opleggen van bindende voorwaarden, daarmee in elk geval het gelijkheidsbeginsel geschonden is. Volgens hem moet bij een inschrijving met een creditcontract immers het resultaat *in globo* in rekening worden gebracht, terwijl dit bij een diplomacontract niet het geval is. Hij wijst er evenwel op dat de credits niet van aard wijzigen naargelang het contract. Ook wanneer men voor alle opleidingsonderdelen slaagt middels credit- of examencontract, kan dit worden omgezet naar een diploma, zelfs bij ontstentenis van een diplomacontract. Het is dus niet *ipso facto* zo dat verzoeker een diplomacontract moet hebben.

Volgens verzoeker valt overigens niet in te zien waarom dit onderscheid zou worden gemaakt. Het doel van de studievoortgangsmaatregelen is immers erop toezien dat de student een redelijke vooruitgang maakt naar het einde van zijn studies toe. Verzoeker wijst erop dat hij zo goed als op het einde van zijn traject staat, niet enkel van de bachelor, maar ook van de master. Hij verwijst naar rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en werpt de niet-uitvoeringsexceptie van artikel 159 van de Grondwet op, minstens komt het opportuun voor een prejudiciële vraag te stellen.

C. Derde middel

Verzoekende partij beroept zich in een derde middel op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker merkt op dat de interne beroepsinstantie aanhaalt dat hij verschillende argumenten, zoals bijzondere omstandigheden, niet heeft ingeroepen voor de examencommissie. Volgens verzoeker kan dit evenwel niet verbazen, vermits er geen oproeping volgt voor de examencommissie en de beslissing ervan samenvalt met de bekendmaking van de resultaten. Het betreft aldus een automatische besluitvorming in eerste aanleg.

Vervolgens benadrukt verzoeker dat zijn raadsman ter zitting van de interne beroepsinstantie uitdrukkelijk de omstandigheid heeft aangehaald dat zijn examenperiode werd overschaduwed

door de examentuchtbeslissing. De beroepsinstantie voor deze studievoortgangsbeslissing is bovendien exact dezelfde als de commissie die de intussen vernietigde examentuchtbeslissing heeft genomen en ze kent alle details van de zaak. Verzoeker stelt dat geheel onterecht wordt gesteld dat de student zou erkennen dat hij geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om het examen in het Nederlands af te leggen. Hij heeft deze mogelijkheid ooit verkend, maar de professor in kwestie heeft duidelijk gemaakt dat het examen enkel in het Engels zal verlopen. Hij wijst er ook op dat het niet evident is voor een student, wiens bronnenmateriaal in het Engels is en waarvan het vak in het Engels wordt gedoceerd, te weten dat men dit kan afleggen in het Nederlands en zodoende een professor kan dwingen tot iets waarvan deze zelf aangaf dat dit voor hem niet kon. Volgens verzoeker mag van verwerende partij verwacht worden dit soort informatie actief uit te dragen naar de studenten, zeker wanneer ze in haar beslissing rekening houdt met het al dan niet aanvragen hiervan.

Waar verwerende partij beweert dat gesteld zou zijn dat de grootouders van verzoeker in het ziekenhuis werden opgenomen en daar overleden, wijst verzoeker erop dat dit manifest onjuist is. Zijn grootouders zijn weliswaar, en jammer genoeg, overleden, maar werden daarvoor niet in het ziekenhuis opgenomen. Hij heeft dit ook nooit gesteld. Verzoeker stelt dat dit eveneens illustratief mag zijn voor de zorg waarmee verwerende partij feiten vaststelt en acteert.

Verzoeker stelt verder vast dat de beslissing geen enkele vermelding bevat van het feit dat hij uitdrukkelijk heeft aangehaald dat er volgend jaar nieuwe omstandigheden zijn omtrent het vak “History of International Relations”. Zo verandert de examineringswijze tijdens het academiejaar 2017-2018 fundamenteel, vermits ook punten zullen worden toegekend voor aanwezigheid en medewerking tijdens de lessen (10%) en voor een soort proefexamen dat op voorhand wordt gemaakt (10%). Daarnaast heeft de professor in kwestie een eigen handboek uitgebracht, wat de studie moet vergemakkelijken, nu dit handboek ongetwijfeld nauwer aansluit op de noden van de lessen. Verzoeker wijst erop dat verwerende partij dit niet eens in haar verslaggeving vermeldt. Hij heeft in de procedure die aanleiding gaf tot het arrest van de Raad van 11 oktober 2017 overigens ook al het niet-bestaan van een zittingsblad gehekeld, gelet op de selectieve verslaggeving. Verzoeker moet evenwel opnieuw vaststellen dat onjuiste zaken worden genoteerd en dat hiermee rekening wordt gehouden. Bovendien wist verwerende partij niet wie er aanwezig was op bepaalde vergaderingen.

Daarnaast stelt verzoeker dat hij, doordat hij niet werd opgeroepen voor de examencommissie, een aanleg verliest zonder dat dit objectief te rechtvaardigen is. In deze aanleg had hij evenwel *in concreto* te weten kunnen komen wat de motieven waren op grond waarvan de inschrijving werd geweigerd en had hij er tevens rekening mee kunnen houden in zijn argumentatie en bewijsvoering voor de beroepsinstantie. Volgens verzoeker maakt de examencommissie ook niet duidelijk wat *in concreto* de motieven tot weigering zijn, doch het is onontbeerlijk om met kennis van zaken beroep aan te tekenen. Verzoeker benadrukt ook dat het belangrijk is dat het bestuur ambtshalve toeziet op de volledigheid van het onderzoek, gelet op de ongelijke positie tussen bestuur en bestuurde.

Waar de interne beroepsinstantie van oordeel was dat geen bewijs voorligt van een essentieel argument voor verzoeker, die de uitzonderlijke omstandigheden zou kunnen staven, nl. het overlijden van zijn grootouders in eerste zittijd, het feit dat hij hulp zou zoeken om te kunnen slagen in de toekomst, *etc.*, stipt verzoeker aan dat verwerende partij rekening moet houden met het feit dat geen bewijzen voorgelegd kunnen worden omwille van een tijdsverloop of een concrete situatie. Verzoeker wijst erop dat de zaak omrent het geschil dat aanleiding heeft gegeven tot het arrest van de Raad van 11 oktober 2017 in de schoot van de Raad bepleit werd, zodat hij niet meer danig gepreoccupeerd was met deze problematiek.

Verzoeker werpt ten slotte op dat verwerende partij op geen enkele wijze rekening heeft gehouden met zijn concrete situatie. Hij is van mening dat de beroepsinstantie de zitting had moeten schorsen, gelet op de onzorgvuldige procesgang “*in eerste aanleg*” om hem toe te laten de bewijsstukken aan te brengen. Verzoeker benadrukt dat de rechten van verdediging beoordeeld moeten worden in het kader van de volledige procedure, doch volgens hem heeft de procedure voor de beroepsinstantie geen remedièreing geboden.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat er in de bestreden beslissing niet wordt gedoeld op enige hoorzitting voor de examencommissie. Er wordt wel verwezen naar de mogelijkheid die studenten overeenkomstig artikel 85, §4 van het OER wordt geboden. Volgens haar wordt in de bestreden beslissing enkel vastgesteld dat verzoeker nooit een gemotiveerd dossier, zoals bedoeld in dat artikel, bij de voorzitter van de examencommissie heeft ingediend. Ze benadrukt dat binnen de examencommissie geen tegenspraak wordt gevoerd en nergens in het OER wordt het tegendeel bepaald.

Verder blijft verwerende partij bij het standpunt dat verzoeker de examentuchtbeslissing niet ter zitting heeft aangevoerd. In de bestreden beslissing wordt wel een uitgebreide overweging m.b.t. de examentuchtbeslissing opgenomen, doch dit is in geen geval een dragend motief. Volgens verwerende partij is ook de overweging in de bestreden beslissing omtrent het afleggen van het examen voor het opleidingsonderdeel “History of International Relations” in het Engels geen dragend motief. Zij verwijst in dit verband ook naar artikel 19 van het OER en stelt vast dat verzoeker geen gebruik heeft gemaakt van de daarin voorziene mogelijkheid. Verzoeker haalt aan dat hij deze mogelijkheid “*ooit [heeft] verkend*”, maar laat na hiertoe enige concrete bewijzen voor te leggen. Hij legt evenmin bewijzen voor van de bewering dat de docent voor dit opleidingsonderdeel te kennen zou hebben gegeven dat het examen hoe dan ook in het Engels zou worden aangelegd.

Verwerende partij stelt vervolgens dat nergens in de bestreden beslissing wordt beweerd dat de grootouders van verzoeker in het ziekenhuis zijn overleden. Alleszins is het niet ernstig om te beweren dat deze grief tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing zou kunnen leiden. Wat de nieuwe omstandigheden omtrent het opleidingsonderdeel “History of International Relations” betreft, wijst verwerende partij erop dat deze grief niet in het verzoekschrift tot intern beroep door verzoeker werd aangehaald. Volgens verwerende partij werd hierop wel geantwoord in de bestreden beslissing. Zij merkt ook op dat de beroepsprocedure m.b.t. de examentuchtbeslissing die verzoeker nog aanhaalt *in casu* volledig irrelevant is.

Waar verzoeker ten slotte nog stelt dat zijn rechten van verdediging en de hoorplicht geschonden zijn, stelt verwerende partij dat deze beweringen berusten op een, al dan niet intentionele, manifest onjuiste interpretatie van de bestreden beslissing. Binnen de examencommissie wordt geen tegenspraak gevoerd en nergens in het OER wordt het tegendeel bepaald.

In de *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat, waar verwerende partij aanhaalt dat zijn lezing onjuist is, nu er geen echte eerste aanleg is, hij dit alleen maar kan bijtreden in de mate dat verwerende partij hiermee in elk geval toegeeft dat er geen serieuze eerste aanleg is. Dit ontneemt hem een kans om zich met kennis van zaken te verdedigen, ook in graad van intern beroep. Verzoeker vindt het onbegrijpelijk dat verwerende partij in haar beslissing doet

uitschijnen als zou verzoeker in dat stadium van de procedure serieus de kans hebben gekregen om uitzonderlijke omstandigheden op te werpen.

Waar verwerende partij stelt dat zij doelt op de procedure omschreven in artikel 85, §4 van het OER, valt het verzoeker op dat verwerende partij verwacht dat elke student een buitengewone kennis heeft van het 85 bladzijden lang tellende OER. Daarnaast stelt dit artikel uitdrukkelijk dat de uitzonderlijke omstandigheden reeds gekend moeten zijn voor aanvang van de examenperiode en dat dienvolgens tot en met 16 augustus een dossier kan worden ingediend. Verzoeker benadrukt dat een deel van zijn uitzonderlijke omstandigheden, nl. de procedure voor de Raad die aanleiding gaf tot het arrest van 11 oktober 2017, echter omstandigheden betreffen die niet gekend waren op dat ogenblik. Volgens hem is het kennelijk onredelijk om rekening te houden met het niet opwerpen van deze zaken, wanneer deze omstandigheden zich nog niet hadden gemanifesteerd.

Voor wat betreft het feit dat de professor van het litigieuze vak te kennen heeft gegeven dat het examen toch in het Engels moet verlopen, stipt verzoeker aan dat hij niet de middelen heeft om dit te bewijzen, naast de morele druk die hij zou ondervinden om openlijk deze houding van een professor, die hem nog moet evalueren, aan te kaarten. Hij vindt het bovendien bijzonder jammer dat verwerende partij geen enkele moeite heeft gedaan om dit ook maar enigszins te onderzoeken.

Verder blijft verzoeker formeel omtrent het aanhalen van de examentuchtsanctie ter zitting van de interne beroepsinstantie: zijn raadsman heeft dit gedaan. Verzoeker benadrukt dat zijn raadsman geen enkel belang heeft, en hij onderstreept de onafhankelijkheid van zijn raadsman te dezen. Wat het overlijden van zijn grootouders betreft, wijst verzoeker erop bijzonder verbouwereerd te zijn dat het wantrouwen jegens hem zo groot moet zijn, dat men hem ervan verdenkt het overlijden van zijn grootouders te misbruiken voor een procedure. Hij stelt ook dat zijn grootouders voor hun overlijden niet in het ziekenhuis zijn opgenomen, alleszins kan hij dit temporeel niet in verband brengen met hun overlijden. Waar verwerende partij aanhaalt dat deze grief niet ernstig zou zijn, en deze niet tot de nietigverklaring van de beslissing kan leiden, stelt verzoeker dat de manifeste onzorgvuldigheden wel opstapelen, wat de geloofwaardigheid van de procedure en de beslissing aantast.

Verzoeker stipt ten slotte aan dat hij, nu het academiejaar weer gestart is, contact heeft opgenomen met de Studiebegeleiding. Mevrouw [C.H.] van deze dienst heeft hem te kennen gegeven dat er met zijn studiemethode geen enkel probleem is, en heeft hem na dat gesprek doorverwezen naar de studentenpsycholoog, waarmee verzoeker een afspraak heeft gemaakt. Verzoeker heeft ten slotte meegedaan aan de (schriftelijke) test, die voor 10% van het examen meetelt. Hij behaalde hiervoor een score van 15/20, wat ver boven het gemiddelde ligt (11,08/20). Volgens hem is dit tevens een indicatie dat hij de materie beheert.

D. Vierde middel

Verzoekende partij beroep zich in een vierde middel op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat er geen rekening wordt gehouden met de weerslag van de procedure die aanleiding gaf tot het arrest van de Raad van 11 oktober 2017 op het al dan niet behalen van de bachelorvakken, de studieperiode en derhalve de resultaten. Hij benadrukt dat de eerste beslissing van de decaan de afwijzing was, wat wel degelijk een weerslag heeft op de bachelorvakken die toen nog moesten worden afgelegd. Die beslissing werd pas hervormd op 12 september 2017. Daarnaast miskent verwerende partij daarmee de evidentie dat het voeren van een dergelijke procedure niet alleen belastend is, maar ook extra stress en werk voor verzoeker meebrengt. Zo werd hij zelfs tijdens een examen geconfronteerd met deze procedure en heeft hij in de periode van 10 augustus 2017 tot 28 augustus 2017 veel aandacht moeten besteden aan communicatie met zijn raadslieden en verwerende partij, het verzamelen en overmaken van stukken, het nalezen van een verzoekschrift en een memorie tot staving, briefwisseling, etc. Volgens verzoeker blijkt bovendien uit de rechtspraak van de Raad dat de invulling van het begrip “*uitzonderlijke omstandigheden*” vaak te stringent wordt toegepast door de hogeronderwijsinstellingen, wat *in casu* het geval is.

Verder benadrukt verzoeker dat hij na elk examen waarop hij faalde contact opnam met de studietrajectbegeleidster. Hij heeft op een bepaald ogenblik ook contact opgenomen met de ombudsman. Niemand gaf hem evenwel het advies studiebegeleiding te volgen. Volgens verzoeker blijkt uit de bestreden beslissing dat verwerende partij enkel rekening heeft gehouden met de negatieve aspecten van zijn academische loopbaan, en werd er geen rekening gehouden met de kennelijke verbetering die de laatste jaren merkbaar was.

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij aan dat in de bestreden beslissing werd geoordeeld dat de weerslag van de beroepsprocedure in het kader van de examentuchtbeslissing niet als een buitengewone omstandigheid kan worden gekwalificeerd. Volgens haar kan het feit dat verzoeker in het kader van de examentuchtprocedure “veel aandacht heeft moeten besteden aan communicatie met zijn raadslieden en verrester, het verzamelen en overmaken van stukken, het nalezen van een verzoekschrift en een memorie tot staving, briefwisseling et cetera” bezwaarlijk als een bewijs van buitengewone omstandigheden worden beschouwd, temeer nu die procedure het rechtstreekse gevolg is van handelingen die door verzoeker zelf werden gesteld. Verwerende partij merkt op dat verzoeker van meet af aan door raadslieden werd bijstaan, wat onttegensprekelijk de last van verzoeker heeft verlicht, zodat de grief van verzoeker sterk moet worden gerelativeerd.

Verder werpt verwerende partij op dat verzoeker zich ervan bewust hoorde te zijn dat hem bindende voorwaarden werden opgelegd voor de bacheloropleiding en dat het dus noodzakelijk was om hieraan te voldoen. Volgens verwerende partij kwam het dan ook aan verzoeker toe om de nodige tijd te steken in de voorbereiding van de examens, en dit niet enkel tijdens de “blokweek”. Zij stipt ten overvloede aan dat verzoeker voor het opleidingsonderdeel “History of International Relations” reeds tien examenkansen heeft benut, zodat kon worden verondersteld dat hij deze materie intussen wel voldoende had kunnen beheersen. Daarnaast werd de hoorzitting uitgesteld naar de zitting van 12 september 2017, zijnde aldus ruimschoots na het examen voor het betreffende opleidingsonderdeel in de bacheloropleiding, dat heeft plaatsgevonden op 1 september 2017.

Wat de grief van verzoeker betreft dat “niemand hem het advies [gaff] studiebegeleiding te volgen” en dat in de bestreden beslissing werd overwogen dat hij “van het aanbod aan studiebegeleiding in het verleden ofwel geen gebruik heeft gemaakt”, stelt verwerende partij dat deze overweging in de bestreden beslissing een antwoord betrof op de stelling van verzoeker in het kader van het intern beroep dat hij in de toekomst studiebegeleiding zou vragen. Volgens haar betreft deze overweging dan ook geenszins een dragend motief voor de bestreden beslissing, en is het bovendien ook niet ernstig te beweren dat in de toekomst studiebegeleiding gevraagd zal worden wanneer de voorbije academiejaren al verschillende maatregelen van studievoortgangsbewaking werden opgelegd.

Vervolgens stelt verwerende partij dat de bestreden beslissing geenszins overkomt als zijnde onredelijk, laat staan als kennelijk onredelijk, gelet op de beoordeling van de interne beroepsinstantie, het niet voldoen door verzoeker aan de opgelegde bindende voorwaarden met betrekking tot de bacheloropleiding en het objectief langzame academische parcours van verzoeker. Ze benadrukt dat aan de vaststelling dat verzoeker reeds sinds het academiejaar 2011-2012 is ingeschreven aan de instelling van verwerende partij voor de opleiding ‘Bachelor of Science in de politieke wetenschappen’ en het feit dat hij gedurende die periode (i) reeds vanaf het academiejaar 2013-2014 bindende voorwaarden kreeg opgelegd, die niet werden aangevochten, (ii) in het academiejaar 2015-2016 een studievoortgang van slechts 36% behaalde, met een gewogen gemiddelde van 56% waardoor opnieuw een bindende voorwaarde opgelegd werd, die hij evenmin heeft aangevochten en (iii) maar liefst tien examenkansen voor het opleidingsonderdeel “History of International Relations” zonder succes heeft benut, het nodige gewicht moet worden toegekend. Volgens verwerende partij heeft de interne beroepsinstantie terecht geoordeeld dat de verbeterde studievoortgang tot 67% (met een gewogen gemiddelde van 58%), die verzoeker meermaals aanhaalt, niet afdoende significant is, temeer daar verzoeker opnieuw geen credit behaalde voor het opleidingsonderdeel “History of International Relations” in academiejaar 2016-2017 en zodoende maar liefst tien examenkansen voor dit opleidingsonderdeel heeft gekregen, zonder resultaat.

In zijn *wederantwoordnota* benadrukt verzoeker dat, wat de examentuchtbeslissing betreft, er nog geen enkele beslissing voorligt met kracht van gewijsde. Hij blijft ook formeel: hij heeft geen plagiaat gepleegd, minstens is dit hem niet te verwijten. Verzoeker stipt aan dat er geen rekening kan worden gehouden met zaken die nog niet rechtens vaststaan. Daarnaast verduidelijkt verzoeker dat hij pas door raadslieden werd bijgestaan zodra hij intern beroep moest aantekenen, wat reeds in volle examenperiode was. De voorgaande blokperiode was zonder enige bijstand. Volgens hem leidt verwerende partij ook geheel onterecht uit het verzoekschrift af als zou verzoeker niet vroeger dan de blokperiode gestudeerd hebben. Hij vindt het ook merkwaardig dat verwerende partij op de hoogte schijnt te zijn van de werkwijze tussen de advocaten van verzoeker en verzoeker zelf.

Verder verwijst verzoeker naar rechtspraak van de Raad, waarin wordt gesteld dat de beoordeling tot herinschrijving prospectief gemaakt moet worden, en niet retrospectief. Waar verwerende partij hem het gebrek aan contactopname met de studiebegeleiding verwijt, stelt

verzoeker dat dit onredelijk is, nu verwerende partij ook de mogelijkheid heeft deze maatregel verplicht op te leggen (artikel 85, §1 OER). Verzoeker is ook van mening dat het probleem veel groter is dan dat, gelet op de communicatie met de studentenpsycholoog en de studiebegeleidster. Hij benadrukt dat het erkennen van een psychologisch probleem geen evidentie is en het is ook maar na aandringen van zijn raadsman dat hij deze stap heeft willen zetten.

E. Vijfde middel

Verzoekende partij beroept zich in een vijfde middel op de schending van het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij, op grond van artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, per automatisme een bindende voorwaarde kreeg opgelegd om voor 75% van zijn opgenomen studiepunten te slagen. In eerste instantie verwijst hij naar hetgeen hij onder het eerste middel heeft uiteengezet. In tweede instantie moet worden vastgesteld dat verzoeker dit academiejaar ingeschreven was voor drie vakken van elk 6 studiepunten, zodat hij voor alles diende te slagen om aan de bindende voorwaarde te kunnen voldoen. Hij benadrukt dat hij voor 66,67% van de ingeschreven vakken is geslaagd, wat meer is dan de drempel om bindende voorwaarden op te leggen. Verzoeker heeft bovendien in academiejaar 2015-2016 een studievoortgang van 35% behaald, terwijl hij in het academiejaar 2016-2017 een studievoortgang van 67% behaalde, wat een *quasi* verdubbeling van zijn studievoortgang is. Volgens verzoeker gaat het hier kennelijk om een positieve vooruitgang. Hij wijst ook op de geringe waarde van het vak – zijnde het enige vak dat hij nog moet afleggen voor het behalen van zijn bachelor – in de globale beoordeling van de studierichting (verzoeker was immers geslaagd voor een vak waarvan dit vak een *prerequisite* was) en op de uitzonderlijke omstandigheden waarin hij examen moest afleggen.

Vervolgens merkt verzoeker op dat uit rechtspraak van de Raad volgt dat het kennelijk onredelijk is om de inschrijving te weigeren wanneer (i) op 3/4 van de examens een positief resultaat werd behaald (*in casu* 2/3), (ii) geen rekening werd gehouden met de onzekerheid waarmee verzoeker te kampen had en (iii) er niet valt in te zien waarom verzoeker, mits de nodige begeleiding die hij zal krijgen, deze keer niet zou slagen.

Verzoeker is verder van oordeel dat hij, door het behalen van een credit voor het vak “International Relations Theory”, dat uitdrukkelijk voortbouwt op het vak “History of International Relations”, heeft bewezen dat hij de vereiste voorcompetenties heeft verworven. Volgens hem is het dan ook kennelijk onredelijk om hem niet te delibéreren, minstens is het kennelijk onredelijk om zelfs zijn inschrijving niet toe te laten voor dit ene vak. Waar de interne beroepsinstantie aanhaalt dat het vak “History of International Relations Theory” een corequisite zou zijn geworden voor het komende academiejaar 2017-2018, merkt verzoeker op dat de beoordeling het academiejaar 2016-2017 moet betreffen. Hij stelt ook vast dat verwerende partij niet ontkent dat dit vak vroeger een *prerequisite* was van het door hem succesvol afgelegde vak “International Relations Theory”. Bovendien wijzigt deze eenzijdige en louter terminologische wijziging niets aan de realiteit van de zaak, vermits het vak “History of International Relations” ook vandaag nog steeds een *prerequisite* betreft.

Daarnaast werpt verzoeker op dat hij wel degelijk de globale competenties voor het geheel van de (bachelor)opleiding heeft verworven. Hij merkt op dat, zelfs indien het resultaat (7/20) voor het vak “History of International Relations” wordt meegeteld, hij kwantitatief voldoende heeft gehaald, met name 11,58/20 voor het geheel van de bacheloropleiding. Verzoeker stelt dat indien dit niet het geval is, dit voldoende gemotiveerd moet worden. De beroepsinstantie laat echter bijzonder summier gelden dat hij niet zou aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden. Volgens hem kan ook niet serieus worden voorgehouden dat dit middel niet werd opgeworpen, vermits hij uitdrukkelijk heeft opgeworpen dat dit het enige vak is dat hij nog moet afleggen en dat hij de overige bachelorvakken met succes heeft afgelegd.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij er opnieuw op dat de grieven van verzoeker omtrent de bindende voorwaarden die na het academiejaar 2015-2016 werden opgelegd onontvankelijk zijn. Aangezien verzoeker deze bindende voorwaarden nooit heeft aangevochten, zijn de beroepstermijnen verstrekken en kunnen hieruit niet langer nuttige grieven worden geput. Verzoeker was bovendien perfect op de hoogte van de draagwijdte van de opgelegde bindende voorwaarden.

Vervolgens stelt verwerende partij dat het behalen van credits voor het opleidingsonderdeel “International Relations Theory”, waarvoor het opleidingsonderdeel “History of International Relations” sedert enkele jaren een *corequisite* is (wat blijkt uit de opleidingsonderdeelfiche voor “International Relations Theory”), niet tot gevolg kan hebben dat verzoeker niet meer

zou moeten voldoen aan de bindende voorwaarde die hem werd opgelegd. Hieruit kan dan ook niet zonder meer worden besloten dat verzoeker de vereiste competenties voor het geheel van de bacheloropleiding heeft behaald. Volgens verwerende partij blijkt dit alleen al uit het feit dat de algemene competenties voor beide opleidingsonderdelen zeer verschillend zijn. Het is dus geenszins zo dat het behalen van een credit voor “International Relations Theory” met het behalen van de competenties voor de gehele bacheloropleiding kan worden gelijkgesteld. Verwerende partij merkt op dat verzoeker hierdoor geenszins aantoont dat niet meer moet worden voldaan aan de bindende voorwaarde.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat verwerende partij niet betwist dat de bindende voorwaarden een louter cijfermatig gebeuren zijn geworden, die worden opgelegd zonder onderscheid zodra men voor een bepaald percentage niet slaagt. Volgens verzoeker is dit in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur, die duidelijk stellen dat een maatregel moet worden opgelegd, rekening houdend met de specifieke noodwendigheden van elk dossier. Hij merkt op dat de eventuele redenen waarom zijn studieresultaten lager uitvielen dan gewenst niet in rekening worden genomen.

Verzoeker stelt vervolgens vast dat verwerende partij geen bewijs voorlegt van haar bewering dat de administratieve verandering van het litigieuze vak van *prerequisite* naar *corequisite* reeds eerder het geval was. Hij benadrukt dat de opleidingsonderdeelfiches eenzijdig door verwerende partij aangepast kunnen worden. Verzoeker is van mening dat hij de competenties van het litigieuze bachelorvak wel degelijk heeft verworven, vermits hij (i) een 15/20 behaalde op een test die meetelt voor het eindresultaat, (ii) geslaagd is voor een vak dat – zeggens de titularis van het vak – voortbouwt op het litigieuze vak en (iii) bevestigd kreeg dat zijn studiemethode in orde is, maar dat zijn onoverkomelijkheid psychologisch is.

Ten slotte stelt verzoeker dat verwerende partij op geen enkele manier aantoont waarom het litigieuze vak “History of International Relations” onontbeerlijk is voor het verwerven van de competenties van een bachelor in de politieke wetenschappen, temeer nu er universiteiten in het Vlaamse landschap zijn die dit vak niet aanbieden en evengoed kwaliteitsvolle bachelors in de politieke wetenschappen afleveren. Daarnaast stelt verzoeker dat moet aangenomen worden dat hij wel degelijk de competenties van het vak “History of International Relations” heeft behaald, gelet op het feit dat een actieve kennis van het vak nodig is voor het behalen van een credit voor “International Relations Theory”. Het bouwt er, althans volgens de professor die dit vak doceert, immers op voort.

F. Zesde middel

Verzoekende partij beroept zich in een zesde middel op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de interne beroepsinstantie, om uit te maken of er enige vooruitgang is geboekt, rekening moet houden met alle studieresultaten, nu de beroepsinstantie volledig moet zijn en aan correcte waarheidsvinding moet doen. Volgens verzoeker is verwerende partij hopeloos onvolledig in haar motief, wanneer zij stelt dat “*De student in academiejaar 2015-2016 een studievoortgang van 35% heeft behaald.*”. Hij was in dat jaar immers voor meer dan 70% van de opgenomen studiepunten geslaagd, wanneer men de opgenomen mastervakken in rekening brengt. Verzoeker is van oordeel dat verwerende partij rekening moet houden met deze positieve resultaten.

Verzoeker lijst de merites van het concrete dossier nog eens op met name: (i) de student slaagde voor 72% van het totaal van de ingeschreven vakken in het academiejaar 2015-2016, (ii) de student slaagde voor 66,67% van de vakken van dit jaar (het overige maakt één vak uit) en (iii) de student werd geconfronteerd met een uitzonderlijke omstandigheid, namelijk een procedure omtrent vermeend plagiaat op korte tijd, dwars door de blokweek en de examenperiode, waarbij de Raad de toenmalige beslissing van verwerende partij vernietigde.

De Raad heeft bovendien reeds eerder geoordeeld dat het kennelijk onredelijk is om een herinschrijving te weigeren wanneer men nog 54 studiepunten moet afleggen en men een vak voor 10 studiepunten reeds vier keer heeft afgelegd. Volgens verzoeker is het dus eveneens kennelijk onredelijk om hem niet opnieuw in te schrijven, gelet op het feit dat hij (i) wel degelijk vooruitgang heeft geboekt, (ii) een tekort van slechts 7/20 heeft voor een *prerequisite* waarvan hij al bewees dat hij de competenties bezit door te slagen voor een ander vak en (iii) nog slechts zes studiepunten moet behalen om zijn bachelordiploma te behalen. Volgens verzoeker toont het feit dat verwerende partij hem wel heeft toegelaten tot de masteropleiding, waarin hij op het punt staat af te studeren, aan dat moet worden aangenomen dat verwerende partij wel degelijk gelooft in zijn capaciteiten om zijn studies af te ronden.

Verwerende partij gaat niet in op deze grieven in haar *antwoordnota*.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker vast dat verwerende partij in de antwoordnota niets over dit middel schrijft. Volgens hem moet dan ook worden aangenomen dat verwerende partij geen enkel verweer heeft tegen dit middel. Hij benadrukt dat de weigering tot inschrijving in beginsel definitief is, minstens voor drie jaar, wat bijzonder onredelijk is in dit stadium van de bacheloropleiding. Verzoeker herhaalt dat hij wel mag inschrijven voor de masteropleiding, wat op zijn zachtst gezegd dubieus is, om het niet sadistisch te noemen. Hij zou immers alle credits van de masteropleiding kunnen behalen, maar niet het diploma, nu hij het bachelordiploma niet heeft behaald omwille van één vak dat een psychologisch blok vormt, maar waarvoor hij reeds aangetoond de competenties te bezitten.

Verzoeker werpt ten slotte op dat ook de herinschrijving aan een andere instelling onmogelijk of onredelijk is. Daarvoor verwijst hij naar e-mailverkeer met de Universiteit Antwerpen. Zo laat mevrouw [A.], studietrajectbegeleider aan deze instelling, alvast weten dat het mogelijk is dat de UA de beslissing van de VUB overneemt, en weigert om verzoeker te laten inschrijven. Indien de inschrijving toch toegestaan zou worden, zou de gehele bacheloropleiding aan de UA maar liefst 34 vakken tellen, waarvan hij er nog 14 zou moeten afleggen. Volgens verzoeker toont het feit dat hij nog 14 vakken zou moeten afleggen aan dat de vakken van een bachelor politieke wetenschappen een zekere inwisselbaarheid vertonen, zodat niet valt in te zien waarom het litigieuze vak een *conditio sine qua non* is voor het behalen van de algemene competenties.

G. Beoordeling van het tweede, derde, vierde, vijfde en zesde middel samen

Verzoeker beroept zich wat de grond van de zaak betreft onder meer op de onredelijkheid, in samenhang met een gebrekige motivering, van de studievoortgangsbeslissing waarbij zijn inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 in de Bachelor of Science in de politieke wetenschappen wordt geweigerd. De onredelijkheid die verzoeker inroeft betreft *in fine* het automatisch toepassen van een reglementaire bepaling waarbij geen correcte inschatting van zijn slaagkansen in overweging is genomen en waarbij onvoldoende rekening is gehouden met de positieve evolutie van zijn studieresultaten en met het stadium van zijn studietraject waarin hij ondertussen is beland. De Raad onderzoekt in eerste instantie deze grief van verzoeker.

De Raad schetst vooreerst de contouren waarbinnen hij de voorliggende studievoortgangsbeslissing toetst. De Raad kan zich bij de beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar gaat na of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing betreft.

Inzake de door de Codex Hoger Onderwijs aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van de bijzondere omstandigheden.

In artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs, dat graduateel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorwaarden voor diplomastudenten gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (60% van de opgenomen studiepunten), die instellings- en opleidingsoverschrijdend kan worden vastgesteld.¹ Ingeval een student vervolgens niet voldoet aan deze bindende voorwaarden, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. In het betreffende artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt ook bepaald dat een inschrijving van studenten kan worden geweigerd indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat

¹ *Art. II.246. §1: “Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:*

1° indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”.

zal opleveren. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling ligt, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijks zal gronden op het reeds volledig afgelegde studietraject van een student.

De Raad gaat verder na of verwerende partij conform de reglementaire bepalingen heeft gehandeld. De Raad leest in de antwoordnota van verwerende partij het hiernavolgende verloop van het studietraject van verzoeker; het betreft feitelijke gegevens die niet worden betwist door verzoeker:

“De verzoekende partij schreef zich voor de eerste maal in bij de instelling van de verwerende partij in het academiejaar 2009-2010 voor de opleiding Bachelor in de Rechten (stuk nr. 1).

In het academiejaar 2011-2012 schreef verzoekende partij zich in voor de opleiding Bachelor of Science in de politieke wetenschappen. Hij nam hierbij 60 studiepunten op, waarvan hij slechts 36 studiepunten behaalde. Hij slaagde voor slechts vier van de tien opgenomen opleidingsonderdelen.

In het academiejaar 2012-2013 schreef verzoekende partij zich in voor de opleiding Bachelor of Science in de politieke wetenschappen. Hij nam hierbij 56 studiepunten op (waaronder een vrijstelling voor 4 studiepunten), waarvan hij 46 studiepunten behaalde. Hij slaagde voor zes van de tien opgenomen opleidingsonderdelen.

Ook in het academiejaar 2013 - 2014 schreef verzoekende partij zich in voor de opleiding Bachelor of Science in de politieke wetenschappen. Hij nam hierbij 54 studiepunten op, waarvan hij 36 studiepunten behaalde. Hij slaagde voor slechts vijf van de negen opgenomen opleidingsonderdelen. Na afloop van dit academiejaar kreeg verzoeker bindende voorwaarden opgelegd.

In het academiejaar 2014-2015 schreef verzoekende partij zich opnieuw in voor de opleiding Bachelor of Science in de politieke wetenschappen. Hij nam hierbij 62 studiepunten op, waarvan hij slechts 34 studiepunten behaalde. Hij slaagde voor slechts zes van de elf opgenomen opleidingsonderdelen. Ook na afloop van dit academiejaar kreeg verzoeker bindende voorwaarden opgelegd.

In het academiejaar 2015-2016 schreef verzoekende partij zich opnieuw in voor de opleiding Bachelor of Science in de politieke wetenschappen. Hij nam binnen deze bacheloropleiding 28 studiepunten op, waarvan hij slechts 10 studiepunten behaalde. Hij slaagde voor slechts twee van de vijf opgenomen opleidingsonderdelen. Ook na afloop van dit academiejaar kreeg verzoeker bindende voorwaarden opgelegd, meer bepaald dat verzoekende partij bij een herinschrijving via diplomacontract voor dezelfde opleiding voor minstens 75% van de opgenomen ECTS-credits, credits diende te verwerven. Deze beslissing tot het opleggen van bindende voorwaarden werd door de verzoekende partij niet aangevochten.

In het academiejaar 2015-2016 schreef verzoekende partij zich eveneens in voor de opleiding Master of Science in de politieke wetenschappen.

In het academiejaar 2016-2017 schreef verzoekende partij zich voor de zesde maal in voor de opleiding Bachelor of Science in de politieke wetenschappen. Hij behaalde slechts 12 van de 18 opgenomen studiepunten, wat overeenkomst met een studierendement van 67% van de opgenomen ECTS-credits. In hetzelfde academiejaar schreef verzoekende partij zich eveneens opnieuw in voor de opleiding Master of Science in de politieke wetenschappen.

Gedurende de periode dat de verzoekende is ingeschreven aan de instelling van de verwerende partij heeft zij voor het opleidingsonderdeel “History of International Relations” maar liefst 10 examenkansen benut, doch zonder hiervoor een credit te behalen.

Volledigheidshalve geeft de verwerende partij nog mee dat tijdens het academiejaar 2016-2017 ook een examentuchtprocedure werd opgestart tegen de verzoekende partij.”

Na afloop van het academiejaar 2016-2017 besliste de examencommissie op 14 september 2017 de herinschrijving van verzoeker in de opleiding ‘Bachelor of Science in de politieke wetenschappen’ te weigeren, omdat niet aan de bindende voorwaarde, opgelegd na afloop van het academiejaar 2015-2016, was voldaan. Deze beslissing werd aan verzoeker meegedeeld op zijn puntenblad, dat hij volgens verwerende partij vanaf 14 september 2017 kon consulteren.

Uit de meegedeelde puntenbladen (zie stuk 1.b van verwerende partij), die afzonderlijk voor de bacheloropleiding en de masteropleiding zijn opgesteld, blijkt inderdaad dat verzoeker voor een verdere inschrijving in de opleiding ‘Bachelor of Science in de politieke wetenschappen’ wordt geweigerd omdat hij tijdens het academiejaar 2016-2017 niet aan de opgelegde bindende voorwaarde, met name voor tenminste 75% van de opgenomen studiepunten slagen, heeft voldaan. Verzoeker behaalde tijdens dit academiejaar in de bacheloropleiding een studie-efficiëntie percentage van 67% (zie stuk 1.a van verwerende partij). Voor de masteropleiding werd hem een bindende voorwaarde opgelegd gezien hij aan het einde van het academiejaar 2016-2017 niet voldeed aan het decretaal en reglementair bepaalde percentage van 60% studie-efficiëntie. Verzoeker behaalde in de masteropleiding immers een studie-efficiëntie percentage van 25% (6 van de 24 opgenomen studiepunten, waaronder de masterproef van 15 studiepunten).

De weigering van herinschrijving van verzoeker voor de bacheloropleiding werd opgelegd op grond van artikel 85, §1 OER.² Ze werd gebaseerd op het niet behalen van de opgelegde bindende voorwaarde (75% studie-efficiëntie behalen), alsook – in de interne beroepsbeslissing – op het feit dat verzoeker reeds 8 (eigenlijk 10) examenkansen voor het opleidingsonderdeel “History of International Relations” heeft benut, doch geen credit heeft behaald.

Verzoeker vecht enkel de voor de bacheloropleiding opgelegde studievoortgangsbewakingsmaatregel aan, met name: de weigering voor een verdere inschrijving.

De Raad stelt vooreerst vast dat verzoeker *in casu* de bindende voorwaarden, die na afloop van het academiejaar 2015-2016 werden opgelegd, niet aangevochten heeft, waardoor deze in principe een definitief karakter hebben gekregen. *Prima facie* kon verwerende partij verzoeker aldus een volgende inschrijving in de bacheloropleiding in het academiejaar 2017-2018 weigeren, vermits verzoeker niet voldeed aan deze opgelegde voorwaarde, die een bindend karakter heeft.

Pas in het kader van zijn huidige externe beroepsprocedure werpt verzoeker op dat de bindende voorwaarde die naar aanleiding van het academiejaar 2015-2016 voor de bacheloropleiding werd opgelegd, onregelmatig is. Volgens verzoeker werd de studie-efficiëntie op grond van een verkeerde basis berekend gezien enkel rekening werd gehouden met het behaalde studierendement in de bacheloropleiding terwijl verzoeker op het geheel van de opgenomen studiepunten in het academiejaar 2015-2016 een studie-efficiëntie percentage boven de vooropgestelde grens van 60% heeft behaald.

² *Art. 85, §1:* “Aan een student ingeschreven onder diplomacontract die niet voor 60% van de opgenomen ECTS-credits heeft behaald, wordt een bindende voorwaarde opgelegd. De student kan tevens onder verplichte studiebegeleiding geplaatst worden. De student dient bij een herinschrijving via diplomacontract voor dezelfde opleiding voor 75% van de opgenomen ECTS-credits credits te verwerven en dient te slagen voor elk opleidingsonderdeel waarvoor hij reeds tweemaal was ingeschreven, maar nog geen creditbewijs behaald. Wanneer de student niet aan deze bindende voorwaarde voldoet, wordt de inschrijving voor dezelfde opleiding, evenals voor opleidingsonderdelen ervan geweigerd onder welk contracttype ook, behoudens uitzonderlijke omstandigheden.

De student heeft bij aanvang van het academiejaar recht op een gesprek met een medewerker van het SBC over de studievoortgang van de student en over eventuele relevante studiebegeleiding.”.

Het is belangrijk dat studenten die niet akkoord gaan met een bindende voorwaarde dit reeds aankaarten op het ogenblik van het ‘opleggen’ van deze voorwaarde, zo niet wordt deze beslissing *in fine* definitief. Dit impliceert dan het aanvaarden van deze opgelegde voorwaarde. Het bindend karakter heeft tot gevolg dat het niet voldoen aan deze voorwaarde op zich een weigering van inschrijving het academiejaar nadien kan verantwoorden. Verzoeker heeft deze bindende voorwaarde niet aangevochten waardoor deze, naar het oordeel van de Raad, een definitief karakter heeft gekregen.

De Raad stelt ten overvloede dat uit de meegedeelde puntenbladen (met telkens de aanduiding van de studievoortgangsbewakingsmaatregel) en uit artikel 85 van het OER duidelijk blijkt dat de studie-efficiëntie berekend wordt op de opgenomen studiepunten in de bacheloropleiding en de masteropleiding afzonderlijk. De berekening gebeurt derhalve per opleiding en per diplomacontract. De Raad is ook van oordeel dat een dergelijke, door de onderwijsinstelling reglementair bepaalde berekeningswijze niet in tegenspraak is met het hogervermelde artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs.

De Raad stelt vast dat verwerende partij conform haar onderwijsreglementering en het decreet heeft gehandeld.

De Raad onderzoekt hierna of er zich het afgelopen academiejaar bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan die verschillen waarom verzoeker niet aan de bindende voorwaarden heeft kunnen voldoen en vervolgens terecht werd geweigerd om zich nog verder in te schrijven. Ingeval een student zich hierop beroept – zoals *in casu* – is het aan de interne beroepsinstantie om de ingeroepen omstandigheden te onderzoeken.

De Raad leest in het dossier dat verwerende partij deze aangebrachte omstandigheden in het kader van het intern beroep heeft onderzocht en dat zij heeft geoordeeld dat deze niet voldoende overtuigend waren om de studievoortgangsbeslissing – die conform de regels van het OER wordt genomen ingeval studenten niet voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarde – te herzien. Zoals hoger aangehaald en door verwerende partij ook vooropgesteld, moet een weigeringsbeslissing beoordeeld worden in het licht van het redelijkheidsbeginsel, waarbij men elke aanvraag op zijn eigen merites moet beoordelen.

De Raad is van oordeel dat bij de beoordeling van een vraag tot inschrijving rekening moet worden gehouden met de door de verzoekende partij geboekte studievoortgang, eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren, enerzijds, en met de informatie over de wijze waarop verzoekende partij in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds.

De Raad erkent dat verzoeker een trage studievoortgang heeft gekend, maar komt ook tot de volgende vaststellingen wat zijn reeds afgelegd studietraject betreft:

- (1) Uit het studiecurriculum blijkt dat verzoeker – hoewel hij traag vordert – er toch in geslaagd is reeds voor 174 van de 180 studiepunten die nodig zijn om zijn bachelordiploma te behalen, een credit heeft verworven (zie stuk 1.a van verwerende partij). Het opleidingsonderdeel “History of International Relations” van 6 studiepunten is het enige opleidingsonderdeel waarvoor verzoeker nog dient te slagen.
- (2) Verzoeker heeft tijdens het academiejaar 2016-2017 bij beide examenkansen een resultaat van 7/20 voor het opleidingsonderdeel “History of International Relations” behaald. Tijdens voorgaande academiejaren heeft hij bovendien reeds enkele malen een score van 8/20 voor dit opleidingsonderdeel behaald. Dit laatste cijfer is *in se* een delibereerbaar cijfer. Deze scores geven alleszins aan dat het bereiken van de leerresultaten van dit opleidingsonderdeel – mits een gepaste aanpak – een haalbare kaart zou moeten zijn.
- (3) De onderwijsstaal van het betreffende opleidingsonderdeel werd in de loop van het studietraject van verzoeker gewijzigd van taalregime (van Nederlands naar Engels). Verzoeker heeft – zoals verwerende partij ook aangeeft – het recht om het examen in het Nederlands af te leggen, wat hij niet heeft gevraagd (artikel 271, §3 Codex Hoger Onderwijs). Niettemin heeft dit mogelijk gevolgen voor het slagen, waarbij een specifieke taalbegeleiding een oplossing kan bieden. Ook wat dit laatste betreft hebben studenten recht op een gepaste ondersteuning (artikel 271, §2 Codex Hoger Onderwijs).
- (4) Verzoeker heeft behoorlijke resultaten behaald voor de overige opleidingsonderdelen van het bachelortraject (zie stuk 1.a van verwerende partij). Uit het dossier blijkt ook dat verzoeker reeds een credit heeft behaald voor het opleidingsonderdeel “International Relations Theory”. De Raad stelt vast dat, wat de volgtijdelijkheid van dit opleidingsonderdeel in relatie tot het litigieuze opleidingsonderdeel betreft, het een en ander werd gewijzigd over de academiejaren heen (*corequisite* of *prerequisite*). Alleszins is het duidelijk dat beide opleidingsonderdelen een zekere relatie inzake volgtijdelijkheid vertonen en dat het slagen op het opleidingsonderdeel “International Relations Theory” wel een zekere

aanwijzing geeft dat verzoeker de capaciteiten heeft om ook het litigieuze opleidingsonderdeel tot een goed einde te brengen.

(5) Verzoeker kan ondertussen wel – onder bindende voorwaarden – zijn masteropleiding (waarvoor hij nog twee opleidingsonderdelen voor een totaal van 18 studiepunten moet voltooien) verder zetten. Zonder het behalen van het onderliggende bachelordiploma – wat niet mogelijk is gezien de weigering – heeft deze verderzetting weinig zin. Een masterdiploma kan immers pas uitgereikt worden ingeval verzoeker ook reeds in het bezit is van zijn bachelordiploma. De gevolgen van het niet behalen van de bindende voorwaarde die gekoppeld was aan de bacheloropleiding heeft *in casu* aldus ook gevolgen voor het verdere verloop van het reeds in grote mate afgewerkte mastertraject.

(6) Het OER voorziet in een specifieke mogelijkheid voor de faculteit om actief een begeleidingsmaatregel ‘op te leggen’. In artikel 85, §1 van het OER staat namelijk: “(...) *De student kan tevens onder verplichte studiebegeleiding geplaatst worden.*”. De Raad begrijpt niet dat hiervan *in casu* – gezien verzoeker zich aan het einde van zijn studietraject bevindt en herhaaldelijk voor eenzelfde opleidingsonderdeel een onvoldoende score haalt, met afwisselende cijfers – geen gebruik werd gemaakt. Het is niet ongebruikelijk dat studenten een soort van faalangst ontwikkelen in dergelijke omstandigheden. Uit het dossier blijkt zelfs niet dat verzoeker is uitgenodigd voor een gesprek met een studietrajectbegeleider, wat in deze omstandigheden, in het kader van de studievoortgangsbewaking, een minimaal te nemen initiatief is door verwerende partij, die ook mede de verantwoordelijkheid draagt in dit verband.

De Raad is van oordeel dat *in casu* de onderwijsgerelateerde omstandigheden *an sich* voldoende bijzonder zijn om in voorliggend dossier een meer geïndividualiseerde aanpak te hanteren en dat het niet gepast is om zonder meer de algemeen reglementair opgelegde bindende voorwaarden, met de daaraan gekoppelde weigering, op de situatie van verzoeker toe te passen. Verzoeker overtuigt de Raad op basis van zijn aangelegde traject dat het haalbaar moet zijn om de beperkt resterende opleidingsonderdelen (één opleidingsonderdeel uit de bacheloropleiding van 6 studiepunten en één opleidingsonderdeel uit de masteropleiding van 3 studiepunten en de masterproef), mits een gepaste begeleiding – in het bijzonder wat de masterproef betreft, waarvoor verzoeker niet voldoende zorgvuldig de voorschriften van verwerende partij inzake het citeren en de bronvermelding heeft gevuld – binnen een redelijke termijn te voltooien. Het weigeren van zijn inschrijving in de bacheloropleiding als gevolg van een reglementair bepaalde bindende voorwaarde heeft een zeer verregaande

impact op de toekomst van verzoeker. Deze beslissing staat niet in een redelijke verhouding met de feitelijke gegevens van het onderwijsraject van verzoeker, waar wel degelijk uit blijkt dat verzoeker een positieve evolutie doormaakt en op het punt staat om zowel zijn bacheloropleiding als zijn masteropleiding met succes af te werken, temeer gezien ook uit het dossier blijkt dat de haalbaarheid van het slagen voor het litigieuze opleidingsonderdeel op grond waarvan de bindende voorwaarde niet werd gehaald een haalbare kaart is, mits gepaste begeleiding. In het licht van deze en de hoger vermelde overwegingen komt de Raad de genomen studievoortgangsbeslissing als kennelijk onredelijk over.

Het middelonderdeel van verzoeker waarmee hij aankaart dat het automatisch toepassen van een reglementaire bepaling waarbij geen correcte inschatting van zijn slaagkansen in overweging is genomen en waarbij onvoldoende rekening is gehouden met de positieve evolutie van zijn studieresultaten en met het stadium van zijn studietraject waarin hij ondertussen is beland, is gegronde.

De overige middelonderdelen en de middelen die te maken hebben met een schending van de rechten van verdediging en van de hoorplicht, dienen in de huidige stand van het geding niet verder onderzocht te worden, gezien ze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2017.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij neemt uiterlijk op 5 januari 2018 een nieuwe beslissing, rekening houdend met de overwegingen in dit arrest.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 18 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Jean Goossens bijzitter

Piet Versweyveld bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.084 van 11 december 2017 in de zaak 2017/577

In zake: Dmitri ALEKSEEV
 Woonplaats kiezend te 3020 Herent
 's Herenwegveld 227

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Alain François en Heleen De Bock
 kantoor houdend te 1050 Brussel
 Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 21 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 12 september 2017 waarbij aan de verzoekende partij een score van 7 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Klinische stage I”, de studievoortgangsbeslissing waarbij aan de verzoekende partij een score ‘niet behaald’ werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Klinische stage II” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 16 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 27 november 2017.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Heleen De Bock, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding “Master of medicine in de geneeskunde”.

Voor het opleidingsonderdeel “Klinische stage I” bekomt verzoekende partij in de eerste zittijd een examencijfer van 7/20. Voor het opleidingsonderdeel “Klinische stage II” bekomt verzoekende partij in de eerste zittijd het resultaat ‘niet behaald’. Tijdens de tweede zittijd legde de verzoekende partij geen stage af.

Verzoekende partij stelde op datum van 16 september 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 16 oktober 2017 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie verwijst naar artikel 153 van het OER en stelt vast dat de student zijn examencijfer voor de Klinische stage I en II aanvecht, dat hij heeft behaald in de eerste zittijd. De elektronische kennisgeving van de examencijfers van de eerste zittijd gebeurde op 06/07/2017, doch de student heeft binnen de beroepstermijn geen intern beroep ingediend. Daarnaast merkt de interne beroepsinstantie op dat het examencijfer uit de eerste zittijd werd overgenomen in de tweede zittijd, nu de student geen stage in de tweede zittijd heeft afgelegd tijdens de zomervakantie en zodoende ook geen nieuw examencijfer in de tweede zittijd heeft bekomen.

Volgens de interne beroepsinstantie kan het examencijfer dat in de eerste zittijd werd behaald niet op ontvankelijke wijze worden angevochten bij verzoekschrift gedateerd op 16/09/2017 (dat op 04/10/2017 werd ontvangen op de faculteit). Het verzoekschrift is laattijdig ingediend en het beroep is dan ook onontvankelijk.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 19 oktober 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 21 oktober 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

A. Voorwerp van het beroep

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 12 september 2017 waarbij aan de verzoekende partij een score van 7 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Klinische stage I” (eerste bestreden beslissing), de studievoortgangsbeslissing waarbij aan de verzoekende partij een score ‘niet behaald’ werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Klinische stage II” (tweede bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 16 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard (derde bestreden beslissing).

Uit artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste en tweede bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de derde bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

B. Uitputting interne beroeps mogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep ingesteld en uitgeput.

Of de interne beroepsinstantie dit beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard, wordt hierna bij de grond van de zaak onderzocht.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verwerende partij heeft bij beslissing van 16 oktober 2017 het intern beroep onontvankelijk verklaard wegens laattijdigheid. De Raad dient na te gaan of de beslissing van 16 oktober 2017 terecht het intern beroep onontvankelijk heeft verklaard.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat het intern beroep tijdig – op 16 september 2017 – werd ingediend, wat hij kan staven aan de hand van het verzendbewijs van aangetekende zending. Hij benadrukt dat hij dit verzendbewijs tijdens de zitting van de interne beroepscommissie heeft voorgelegd. Volgens hem werd het probleem van ontvankelijkheid door in lid van de beroepscommissie mondeling als onbestaande beschouwt. Verzoeker stipt aan dat de zending werd opgespoord, waaruit bleek dat er een fout was opgetreden bij de post.

Verder merkt verzoeker op dat de klacht die hij bij de interne beroepsinstantie had ingediend hoofdzakelijk betrekking had op de wijze waarop de punten tot stand zijn gekomen. Hij meent dat zijn rechten ernstig geschonden zijn en dat dit niet kan worden rechtgezet door de stages opnieuw te doen. Verzoeker verduidelijkt dat het feit dat er een beroep werd ingesteld na de tweede zittijd voornamelijk te maken heeft met de beschikbaarheid van de stagemeesters en met zijn persoonlijke beschikbaarheid.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoeker het intern beroep niet op regelmatige wijze heeft uitgeput, daar hij zijn intern beroepsschrift heeft ingediend met miskenning van de in artikel 153, §1 van het OER opgenomen voorschriften. Verwerende partij stipt aan dat een intern beroep moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen. Bij beroepen tegen examenbeslissingen gaat deze vervaltermijn in op de dag na de proclamatie. Volgens verwerende partij staat deze ontvankelijkheidsvoorwaarde

ook onderaan het puntenblad van verzoeker vermeld, samen met de andere modaliteiten van het intern beroep.

Verder merkt verwerende partij op dat verzoeker zijn examencijfers voor de Klinische stage I en II aanvecht, die hij in de eerste zittijd heeft behaald. Ze verduidelijkt dat de examencijfers uit de eerste zittijd werden overgenomen in de tweede zittijd, vermits verzoeker geen stage heeft afgelegd in de tweede zittijd. Verwerende partij wijst erop dat de elektronische mededeling van de examencijfers van de eerste zittijd, zijnde de proclamatiedatum, op 6 juli 2017 gebeurde, zodat de uiterste datum voor het instellen van een intern beroep 13 juli 2017 was. Volgens haar kan deze beslissing bijgevolg niet op ontvankelijke wijze worden aangevochten bij verzoekschrift gedateerd op 16 september 2017. Verwerende partij verwijst hiervoor ook naar rechtspraak van de Raad.

In zijn *wederantwoordnota* benadrukt verzoeker dat de interne beroepsprocedure volledig was uitgeput, wat tevens blijkt uit het feit de Raad voor betwistingen in de interne beroepsbeslissing aangegeven was als verdere beroeps mogelijkheid.

Beoordeling

De Raad onderzoekt vooreerst of de interne beroepsinstantie het beroep terecht als onontvankelijk heeft beschouwd.

De Raad stelt vast dat de termijn voor het instellen van het intern beroep op dwingende wijze is geregeld door de decreetgever in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs. Het betreft een vervaltermijn. Een laattijdig intern beroep is derhalve onontvankelijk. Gezien het een regel van openbare orde betreft, onderzoekt de Raad dit desnoods ook ambtshalve.

In casu betreft het voorwerp een examenbeslissing en gaat de vervaltermijn van 7 kalenderdagen in op de dag na deze van de proclamatiedatum, d.i. de bekendmaking van de resultaten wat *in casu* is gebeurd op 6 juli 2017 (zie stuk 1 van verwerende partij).

De Raad stelt ook vast dat op de mededeling van het puntenblad in het studievoortgangsdossier de noodzakelijke beroepsmodaliteiten zijn meegedeeld, zodat de beroepstermijn effectief aanvangt de dag na de bekendmaking, wat *in casu* op 7 juli 2017 is. De uiterste datum om een tijdig beroep in te stellen is derhalve donderdag 13 juli 2017.

Verzoekende partij dient pas een intern beroep in bij aangetekend schrijven van 16 september 2017 (zie stuk 1 van verzoeker). De Raad moet derhalve concluderen dat het intern beroep *prima facie* niet tijdig is ingesteld.

Verzoeker is van mening dat het intern beroep toch tijdig werd ingesteld, vermits uit het verzendbewijs van aangetekende zending blijkt dat deze op 16 september 2017 werd verstuurd. Hij merkt verder op dat het feit dat er na de tweede zittijd een beroep werd ingediend voornamelijk te maken heeft met de beschikbaarheid van de stagemeesters en met zijn persoonlijke beschikbaarheid. De Raad stelt evenwel vast dat de cijfers voor de opleidingsonderdelen “Klinische stage I” en “Klinische stage II” definitief werden vastgesteld op 6 juli 2017, vermits verzoeker zijn tweede examenkans voor deze opleidingsonderdelen niet heeft benut. Naar het oordeel van de Raad brengt verzoeker ook geen omstandigheden aan die een geval van overmacht uitmaken, die zouden toelaten om het overschrijden van de vervaltermijn in het kader van de interne beroepsprocedure te verantwoorden.

Het intern beroep werd aldus terecht onontvankelijk verklaard wegens laattijdigheid.

De Raad kan zich niet verder buigen over de grond van de examenbetwisting, gezien het intern beroep niet regelmatig is ingesteld en uitgeput.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 11 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.093 van 13 december 2017 in de zaak 2017/587

In zake: Stevie MAES
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Scheldestraat 57, bus 3

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 2 oktober 2017 waarbij aan de verzoekende partij geen uitzondering wordt toegestaan op zijn studieprogramma en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 oktober 2017 waarbij zij heeft beslist de inschrijvingsvoorwaarden van verzoekende partij voor het academiejaar 2017-2018 aan te passen.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 27 november 2017.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de Industriële wetenschappen: Elektronica-ICT’.

Verzoeker vroeg een uitzondering op zijn studieprogramma aan. Hij wou het bachelor- en masterprogramma combineren, meer dan 66 studiepunten opnemen en de masterproef opnemen. Deze aanvraag werd op 2 oktober 2017 geweigerd door de Instantie Bijzondere Inschrijvingen en Studievoortgangsbewaking (hierna: IBIS). Zij stelt dat een student, om een

inschrijving in de bachelor en de master te mogen combineren in éénzelfde academiejaar, bij aanvang van het academiejaar maximaal nog 27 studiepunten in de bachelor mag af te leggen hebben. Hiervan mogen geen BA1-studiepunten en maximaal 6 BA2-studiepunten deel uitmaken. De IBIS stelt vast dat de student in de bachelor nog 15 studiepunten moet afleggen, waarvan 9 studiepunten behoren tot BA2. Hierdoor is inschrijven in de master niet mogelijk en bijgevolg is het opnemen van 66 studiepunten of meer ook uitgesloten.

De IBIS merkt op dat de student in de gelegenheid was om in het academiejaar 2016-2017 zijn bachelordiploma te behalen. Zij stipt aan dat de redenen waarom dit niet lukte haar onbekend zijn. Mogelijks werden tijdens het academiejaar of de tweede zittijd prioriteiten anders gelegd dan verwacht. De IBIS benadrukt dat de student de afgelopen jaren respectievelijk 45/60, 51/63, 33/45 en 36/51 studiepunten behaalde. Hiermee rekening houdend en gesteld dat het toegelaten zou zijn de bachelor met de master te combineren, wordt het willen opnemen van 75 studiepunten als een onrealistisch plan beschouwd. De IBIS stelt ten slotte dat elders een bijkomende inschrijving genomen kan worden om aan de voorwaarden van het kindergeld te voldoen.

Verzoekende partij stelde op datum van 9 oktober 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 12 oktober 2017 werd beslist de inschrijvingsvoorwaarden van de student voor het academiejaar 2017-2018 aan te passen.

De interne beroepsinstantie meent dat er geen sprake is van een schending van het recht, maar is desondanks bereid éénmalig een lichte afwijking van de regels te voorzien. Zij stelt de student in de gelegenheid om in het academiejaar 2017-2018 een bijkomende inschrijving te nemen in de master (met een diplomacontract) in het tweede semester voor maximaal 12 studiepunten, op voorwaarde dat hij in januari 2018 slaagt voor 3-Wiskunde, 3-Thermodynamica en 5-Digital Signal Processing. De interne beroepsinstantie herinnert de student eraan dat het afronden van de bacheloropleiding een absolute prioriteit is. Een nieuwe uitzondering op de combinatievoorwaarden zal in de toekomst niet worden toegestaan.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 17 oktober 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 24 oktober 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat het verzoek niet ontvankelijk is ten aanzien van de initiële studievoortgangsbeslissing van 2 oktober 2017, nu deze door het devolutief karakter van het intern beroep uit het rechtsverkeer is verdwenen.

Beoordeling

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 2 oktober 2017 waarbij aan de verzoekende partij geen uitzondering wordt toegestaan op zijn studieprogramma (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 oktober 2017 waarbij zij heeft beslist de inschrijvingsvoorwaarden van verzoekende partij voor het academiejaar 2017-2018 aan te passen (tweede bestreden beslissing).

Uit artikels 23.7 en 25.3 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de IBIS. In dat geval verdwijnt de beslissing van de IBIS uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het gelijkheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat uit een gesprek tussen een andere student en mevrouw [S.F.] is gebleken dat studenten die zich in dezelfde situatie bevinden als verzoeker, maar van een andere hogeronderwijsinstelling zijn en zich willen inschrijven aan de universiteit Antwerpen dit probleem niet hebben en zich wel in de masteropleiding kunnen inschrijven. Volgens verzoeker worden studenten van buiten de universiteit Antwerpen dus anders behandeld dan studenten binnen de universiteit Antwerpen, wat een schending van het gelijkheidsbeginsel uitmaakt. Daarnaast merkt verzoeker op dat een medestudent (zelfde opleiding, zelfde jaar begonnen) die zich in dezelfde situatie als verzoeker bevindt, na intern beroep wel de toelating heeft gekregen om – zonder voorwaarden – in de masteropleiding in te schrijven.

Verzoeker wijst er ook op dat als hij op één van de drie vakken van het eerste semester een score van 9/20 behaalt en hij zich dus niet in de master mag inschrijven, hij verplicht is om zich in een andere opleiding in te schrijven om “student” te blijven. Verzoeker wil zich dan ook inschrijven in het tweede semester van de masteropleiding, zonder voorwaarden.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst dat verzoeker enkel beweert dat studenten van een andere hogeronderwijsinstelling anders worden behandeld, zonder dit te staven. Zij merkt op dat het draaiboek van de IBIS volgende richtlijn voorschrijft in geval van combinatie van opleidingen (academische bachelor elders met voorbereidings- of masterprogramma) tussen universiteiten: “*combineren wordt enkel in overweging genomen als in de bachelor 27 studiepunten of minder moeten afgelegd worden*”. Ze benadrukt dat het

overwegen van een toelating niet het effectief toelaten van de inschrijving impliceert. Volgens verwerende partij is deze situatie sinds de oprichting van de faculteit nog niet voorgekomen in de praktijk, zodat zij niet inziet hoe het gelijkheidsbeginsel hierdoor geschonden zou zijn. Daarnaast wijst verwerende partij erop dat elk dossier individueel wordt bekeken en dat zowel de studiehistoriek, de persoonlijke situatie als de aangebrachte argumenten grondig worden bestudeerd. Volgens haar is er geen dossier identiek aan het dossier van verzoeker behandeld.

Waar verzoeker aanhaalt dat hij niet mag inschrijven in de master indien hij op één van de drie vakken van het eerste semester een score van 9/20 behaalt, stelt verwerende partij dat dit argument niet volstaat om een afwijking op de regel toe te staan. Verzoeker heeft immers het (financieel) gevolg van zijn keuzes zelf veroorzaakt. Verwerende partij merkt bovendien op dat het drie opleidingsonderdelen betreft waarvoor verzoeker zich reeds in het academiejaar 2016-2017 had ingeschreven en waarvoor twee zittijden werden georganiseerd. Het zijn ook de enige af te leggen opleidingsonderdelen in het eerste semester. Volgens verwerende partij kan verzoeker haar dan ook niet verwijten dat hij – indien hij niet slaagt – elders kan inschrijven om alsnog student te blijven.

Ten slotte benadrukt verwerende partij dat het facultair reglement met betrekking tot het combineren van opleidingen duidelijk stelt dat de inschrijvingssituatie bij de aanvang van het academiejaar wordt bekeken. Dit kan op vraag van de student slechts herbekijken worden bij de aanvang van het tweede semester, indien de betrokken student op het einde van het eerste semester zijn bachelordiploma of schakel/voorbereidingsgetuigschrift heeft behaald. Verzoeker is niet in deze situatie. Verwerende partij wijst erop dat zij bij uitzondering een afwijking van het reglement heeft voorzien in het tweede semester. De opgelegde voorwaarden stellen verzoeker ook in de gelegenheid om zich als student te registreren.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat studenten binnen de universiteit Antwerpen aan drie voorwaarden moeten voldoen om toegelaten te worden tot de masteropleiding:

1. In de bachelor moeten nog 27 studiepunten of minder worden afgelengd
2. Geen vakken meer van het eerste bachelorjaar
3. Maximum 6 studiepunten van het tweede bachelorjaar

Verzoeker verduidelijkt dat hij door de derde voorwaarde geen kans maakt om toegelaten te worden tot de masteropleiding. Volgens hem moeten studenten die van een andere universiteit komen echter enkel voldoen aan de eerste voorwaarde om kans te maken om toegelaten te

worden tot de masteropleiding, zodat er sprake is van een andere behandeling. Hij stelt ook dat het feit dat deze situatie nog nooit is voorgekomen niet relevant is.

Verder erkent verzoeker dat er geen dossier identiek als dat van hem is behandeld. Volgens hem is er evenwel een zeer gelijkaardig dossier als dat van hem behandeld. Die student volgt – net als verzoeker – de opleiding industrieel ingenieur elektronica-ICT en is ook in 2013 begonnen. Na vier jaar heeft verzoeker 165 studiepunten behaald, terwijl de andere student 168 studiepunten heeft behaald. De overblijvende vakken van de andere student zijn 3-wis, 4-wis, 3-thermo en 5-dsp. Verzoeker moet diezelfde vakken nog afleggen, met bijkomend nog het vak 6-geavanceerd programmeren. Zij hebben beiden nog 9 studiepunten te behalen in het tweede bachelorjaar. Volgens verzoeker is dit een zeer gelijkaardig dossier en werd het dossier van die student wel goedgekeurd door de interne beroepsinstantie.

Beoordeling

De Raad is op grond van artikel I.3, 69°, g) van de Codex Hoger Onderwijs bevoegd om te oordelen over het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven. In voorliggende zaak betreft het voorwerp meer specifiek een weigering van een gecombineerde inschrijving, meer bepaald een geïndividualiseerd traject met een studieprogramma dat is samengesteld uit een combinatie van opleidingsonderdelen uit het bachelorprogramma met opleidingsonderdelen uit het masterprogramma.

Uit het verzoekschrift kan worden afgeleid dat verzoeker zich beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, in combinatie met het gelijkheidsbeginsel. De Raad herinnert eraan dat hij zijn beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar dat hij evenwel nagaat of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing betreffende het weigeren van een inschrijving voor bepaalde opleidingsonderdelen betreft.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen een bepaalde inschrijving te weigeren heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden

onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van zijn bijzondere omstandigheden.

In casu heeft verzoeker zijn dossier voorgelegd aan de IBIS van de faculteit. Deze instantie gaat na of de individuele omstandigheden voldoende verantwoorden om alsnog een uitzondering toe te staan op de gestelde toelatingsvoorwaarden. Verzoeker verzocht om de resterende 15 studiepunten van de bacheloropleiding te combineren met het masterprogramma, meer dan 66 studiepunten op te nemen en de masterproef op te nemen. Zijn verzoek werd echter niet ingewilligd. De IBIS baseerde zich hiervoor op het facultair reglement en wees erop dat, aangezien verzoeker nog 15 studiepunten in de bacheloropleiding dient af te leggen, waarvan 9 studiepunten behoren tot BA2, inschrijven in de master in principe niet mogelijk is. Bijgevolg is het opnemen van 66 studiepunten of meer ook uitgesloten. De IBIS wil *in se* met deze beslissing voorkomen dat verzoeker door een combinatie van de bachelor- met de masteropleiding mogelijk de bachelor als prioritaire opleiding uit het oog zal verliezen.

De Raad stelt vast dat het facultair reglement als volgt bepaalt (zie stuk 2 van verwerende partij):

“2. Combinatie (verkorte) bacheloropleiding + masteropleiding

De student mag

- *enkel de master aanvatten indien hij/zij*
 - *nog maximaal 27STP in de bachelor moet afleggen,*
 - *waarvan geen in 1^e Bachelor en*
 - *maximaal 6STP in 2^e Bachelor, en*
 - *niet onderhevig is aan maatregelen van studievoortgangsbewaking, en*
 - *over voldoende leerkrediet beschikt.*

- *pas inschrijven in de masterproef (desgevallend: II-Masterproef/Master’s project), indien hij/zij*
 - *geslaagd is voor de bachelorproef en*

- alle overige opleidingsonderdelen van de master heeft opgenomen (of reeds met succes heeft afgelegd).

Let wel: de combinatie van beide studieprogramma's mag maximaal 66STP omvatten.

(...)

De inschrijvingssituatie wordt

- *bekken bij aanvang van het academiejaar, en*
- *kan op vraag van de student herbekeken worden bij de aanvang van het 2de semester, indien de betrokken student op het einde van het 1ste semester zijn bachelordiploma of schakel/voorbereidingsgetuigschrift heeft behaald.*
- *Let wel: Opleidingsonderdelen van het eerste semester en jaaropleidingsonderdelen kunnen in het 2de semester niet meer toegevoegd worden aan het studieprogramma, met uitzondering van de masterproef in de master IW: Bouwkunde en Elektromechanica”*

Verzoeker werd dus in eerste instantie correct geweigerd omdat hij niet aan de reglementair bepaalde voorwaarden voldeed.

De Raad stelt verder dat bij de beoordeling van een vraag tot inschrijving, inclusief de vraag naar een gecombineerde inschrijving, rekening moet worden gehouden, enerzijds met de door de verzoekende partij geboekte studievoortgang, eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren, en anderzijds met de informatie over de wijze waarop verzoekende partij in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken.

De Raad stelt op basis van het dossier vast dat de interne beroepsinstantie de door verzoeker in zijn intern beroepsschrift ingeroepen bijzondere omstandigheden in overweging heeft genomen en heeft beslist – hoewel zij van oordeel is dat er geen sprake is van een schending van het recht – de inschrijvingsvooraarden van verzoeker voor het academiejaar 2017-2018 aan te passen. Zo zal verzoeker, indien hij zijn bachelorvakken van het eerste semester succesvol afwerkt (het betreft drie opleidingsonderdelen van in totaal 9 studiepunten), in het tweede semester reeds enkele mastervakken ten belope van 12 studiepunten kunnen opnemen, wat een afwijking betreft op het facultair reglement (zie stuk 2 van verwerende partij).

De Raad benadrukt in dit verband dat uit artikel II.198 van de Codex Hoger Onderwijs blijkt dat een combinatie van een bacheloropleiding met een masteropleiding een gunst voor de

student betreft, maar geen recht is.³ In principe geldt dat de student voor een inschrijving in een masteropleiding in het bezit moet zijn van een onderliggend bachelordiploma, wat verzoeker *in casu* echter niet kan voorleggen. De decreetgever heeft aan de instellingen wel de mogelijkheid gegeven om alsnog reeds een gecombineerde inschrijving toe te staan. Het behoort tot de autonome bevoegdheid van de instellingen om dit al dan niet toe te staan en om daaraan, in voorkomend geval, voorwaarden te koppelen, wat verwerende partij *in casu* ook heeft gedaan.

De Raad stelt vast dat verzoeker vorig academiejaar kon afstuderen in de bacheloropleiding, maar niet slaagde voor 15 studiepunten van deze opleiding. Uit het dossier blijkt ook dat verzoeker op de hoogte was – of alleszins hoorde te zijn – van de voorwaarden om een combinatie van het bachelorprogramma met een masterprogramma te kunnen aangaan. Verzoeker wist derhalve hoe belangrijk het was om prioritair de vakken uit het eerste en tweede bachelorjaar af te werken.

In casu stelt de Raad ook vast dat het studierendement van verzoeker de afgelopen vier academiejaren rond de 75% studie-efficiëntie (verhouding opgenomen en verworven studiepunten: 45/60, 51/63, 33/45 en 36/51) lag. Verzoeker heeft na vier academiejaren evenwel nog geen bachelordiploma behaald en heeft in geen enkel academiejaar aangetoond dat hij in staat is om een modeltraject van 60 studiepunten te kunnen afwerken. De laatste twee academiejaren betreft het eerder een studieprogramma dat naar studiebelasting één semester omvat. In dat opzicht lijkt het de Raad niet onredelijk om een inschrijving van meer dan 66 studiepunten te weigeren, temeer gezien verzoeker geen enkele verklaring geeft voor zijn matige studievoortgang de vorige academiejaren en niet aangeeft waarom deze volgend academiejaar wel degelijk beter zou zijn.

De Raad stelt bovendien vast dat het verzoek tot afwijking van verzoeker gedeeltelijk ingewilligd werd in de interne beroepsbeslissing. Ingeval verzoeker zijn bachelorvakken van het eerste semester succesvol afwerkt, kan hij in het tweede semester reeds enkele

³ **Art. II.198:** “Een student die al dan niet in het bezit is van een bachelor- of masterdiploma, kan onder de voorwaarden, bepaald door het instellingsbestuur, toegelaten worden tot de inschrijving voor bedoelde (master-na-) masteropleiding en/of het daaraan voorafgaande voorbereidings- en/of schakelprogramma.

Voor het behalen van het diploma van bedoelde (master-na-)masteropleiding is het bezit van het diploma van de bacheloropleiding of de onderliggende masteropleiding evenwel noodzakelijk, of dient de student het voorbereidings- of schakelprogramma met succes voltooid te hebben. De bevoegde examencommissies kunnen daartoe opeenvolgend delibereren.”

mastervakken ten belope van 12 studiepunten opnemen. Het feit dat voorwaarden worden verbonden aan een gecombineerde inschrijving die te maken hebben met het slagen voor het onderliggende studieprogramma acht de Raad *an sich* niet onredelijk. Verzoeker heeft een afwijking gekregen op het reglementair voorschrift, zodat hij het nu zelf in de hand heeft om zijn tweede semester nog nuttig in te vullen. De Raad begrijpt dat het studieprogramma dat verzoeker in het huidige academiejaar in totaal kan opnemen eerder beperkt is. Het betreft 27 studiepunten, wat wel het minimum is om bv. in aanmerking te komen voor kinderbijslag. Het volgend academiejaar kan hij dan met een haalbaar studieprogramma zijn masteropleiding afwerken en zijn diploma behalen.

Het middelonderdeel is ongegrond.

De ingeroepen schending van het gelijkheidsbeginsel beoordeelt de Raad binnen hiernavolgend kader. Artikel II.276, §1 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat studenten gelijk worden behandeld, wat een herneming betreft van het artikel 10 en 11 van de Grondwet. Dit houdt in dat objectief voldoende vergelijkbare situaties – zonder in elk aspect strikt identiek te moeten zijn – op eenzelfde behandeling moeten kunnen rekenen. Het valt evenwel steeds aan de verzoekende partij toe de ongelijke behandeling met concrete en precieze gegevens aan te tonen.

De Raad is van oordeel dat *an sich* de voorschriften inzake gelijke behandeling niet tot gevolg hebben dat voor alle studenten in alle onderwijsinstellingen in elk academiejaar dezelfde criteria moeten gelden. Zo kan de studiehistorie van een student aanleiding geven tot een verschillende behandeling. Bij het opleggen van een restrictie wat de studievoortgang van een student betreft, moet uiteraard het evenredigheidsbeginsel in acht worden genomen. Zo geldt dat instellingen binnen de decretale en reglementaire grenzen een eigen studievoortgangsbewakingsbeleid kunnen uitwerken en ook, aansluitend bij de eigenheid van een opleiding, regels kunnen uitwerken wat de combinatie van verschillende opleidingen betreft.

In casu stelt verzoeker vooreerst dat studenten van andere universiteiten op een soepelere behandeling kunnen rekenen wat het gecombineerd inschrijven betreft. De Raad moet echter met verwerende partij vaststellen dat verzoeker verder geen precieze en gestaafde feiten aanbrengt om deze bewering te staven. Het gegeven dat een richtlijn voorschrijft dat een

combinatie van opleidingen tussen universiteiten enkel in overweging wordt genomen als in de bachelor 27 studiepunten of minder afgelegd moeten worden, geeft aan dat elk dossier wordt onderzocht, maar is *an sich* geen bewijs van een ongelijke behandeling ten aanzien van verzoeker. Het dossier van verzoeker werd *in casu* ook onderzocht door de interne beroepsinstantie om na te gaan in hoeverre – op grond van bijzondere omstandigheden – een combinatie kon worden toegestaan, in afwijking van de vooropgestelde regels. Deze werd vervolgens binnen bepaalde voorwaarden ook gedeeltelijk toegestaan.

Verzoeker stelt vervolgens dat een medestudent uit dezelfde opleiding en met ongeveer hetzelfde traject als hem na intern beroep wel toelating heeft gekregen om zich in de masteropleiding in te schrijven zonder voorwaarden. Zoals de Raad hoger heeft vermeld, is het eigen aan deze studievoortgangsdossiers dat elk dossier op zijn eigen merites wordt beoordeeld na een onderzoek van de ingeroepen bijzondere omstandigheden. *An sich* houdt dit geen schending in van het gelijkheidsbeginsel. Ook het dossier van verzoeker is in het licht van de ingeroepen bijzondere omstandigheden in overweging genomen. Verzoeker brengt echter geen concreet gestaafde gegevens aan om te kunnen concluderen dat er sprake is van een ongelijke behandeling met de medestudenten die hij vermeldt. De Raad heeft geen kennis van de bijzondere omstandigheden die – in voorkomend geval – de beslissing van de interne beroepsinstantie voor die studenten hebben beïnvloed.

De argumenten die verzoeker aanbrengt om aan te tonen dat het opleggen van een beperking op zijn inschrijving onevenredige gevolgen teweegbrengt overtuigen de Raad evenmin. Verzoeker stelt namelijk dat als hij op één van de drie vakken van het eerste semester een score van 9/20 behaalt en dus niet mag inschrijven in de master, hij verplicht is om in te schrijven in een andere opleiding om nog van een studentenstatuut te genieten. De Raad wenst zich niet uit spreken over de eventuele gevolgen voor het sociaal statuut van een student. In principe geldt een minimum inschrijving van 27 studiepunten over een volledig academiejaar om in aanmerking te komen voor bepaalde sociale tegemoetkomingen, zoals kinderbijslag.

De Raad acht het evenmin onredelijk dat verwerende partij deze financiële overwegingen – die eigen zijn aan het flexibel studeren voor elke student die een geïndividualiseerd traject volgt – niet volledig heeft laten doorwegen bij het nemen van haar studievoortgangsbeslissing. De Raad stelt vast dat verwerende partij wel gedeeltelijk rekening heeft gehouden met dit gegeven. Als verzoeker zijn eerste semester met vrucht

afwerkt, kan hij zich immers aanvullend inschrijven en voldoet hij aan deze grens, zonder nog een bijkomende inschrijving te moeten nemen.

Het middelonderdeel is niet gegrond.

De Raad acht het in de gegeven omstandigheden niet onredelijk van de instelling dat zij wil vermijden dat verzoeker door een te zwaar studieprogramma op te nemen zijn bachelordiploma niet behaalt en mogelijk in een strenger studievoortgangsregime terecht komt. De Raad is van oordeel dat verzoeker niet afdoende aantoont dat zijn situatie dermate uitzonderlijk is, zodat het de Raad niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk voorkomt dat verzoeker een combinatie van inschrijvingen in de bachelor- en masteropleiding werd geweigerd op basis van de correct nageleefde reglementair bepaalde voorschriften.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 13 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.085 van 11 december 2017 in de zaak 2017/588

In zake: xxx

Tegen: ODISEE
Woonplaats kiezend te 1000
Brussel Warmoesberg 26

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 17 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft nog stukken ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 27 november 2017.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en mevrouw Veroniek Robinne, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is sinds het academiejaar 2013-2014 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement’.

In het academiejaar 2016-2017 krijgt verzoeker, nadat hij hiervoor een aanvraag had gericht aan de studiegebieddirecteur, op 23/09/2016 de toelating om zich opnieuw in te schrijven voor de opleiding. Verzoeker wordt evenwel opnieuw geweigerd om zich voor de opleiding

‘Bachelor in het bedrijfsmanagement’ in te schrijven in het academiejaar 2017-2018. Hij dient opnieuw een aanvraag in om de weigering tot herinschrijving op te heffen. Op 27/09/2017 wordt beslist geen afwijking toe te staan.

Verzoekende partij stelde op datum van 3 oktober 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 17 oktober 2017 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie oordeelt dat de door de student aangehaalde omstandigheden, noch afzonderlijk, noch als geheel beschouwd kunnen worden als bijzondere individuele omstandigheden om hem uitzonderlijk toe te laten zich een 5^e keer in te schrijven voor het opleidingsonderdeel “Algemeen Boekhouden 2”. Uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs onvoldoende kansen op een positief resultaat biedt, zodat een herinschrijving geweigerd moet worden. De weigering tot herinschrijving geldt voor het eerstvolgende academiejaar, zijnde het academiejaar 2017-2018.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven van 17 oktober 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 24 oktober 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep, omdat het verzoekschrift niet door verzoeker werd ondertekend.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoekers verzoekschrift niet is ondertekend.

Het beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 11 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bijzitter
Piet Versweyveld	bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.086 van 11 december 2017 in de zaak 2017/598

In zake: Lysanne EIJLANDER
Woonplaats kiezend te 2675 VA Honselersdijk (Nederland)
Van Heijstlaan 1

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 14 september 2017 waarbij de verzoekende partij een hernieuwde inschrijving in het schakelprogramma Communicatiewetenschappen in het academiejaar 2017-2018 werd geweigerd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 oktober 2017 waarbij de eerdere beroepsbeslissing werd ingetrokken en de nieuwe gemotiveerde beslissing werd meegedeeld.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 27 november 2017.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding schakelprogramma Communicatiewetenschappen.

Aan het eind van het academiejaar 2015-2016 kreeg verzoekende partij bindende voorwaarden opgelegd voor het academiejaar 2016-2017: zij diende te slagen voor minimaal 60% van haar opgenomen programma. In september 2017 voldeed verzoekende partij niet aan

deze voorwaarden. Derhalve werd haar een hernieuwde inschrijving in het schakelprogramma Communicatiewetenschappen in het academiejaar 2017-2018 geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 20 september 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 27 september 2017 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat verzoekende partij aan het eind van het academisch jaar 2015-2016 bindende voorwaarden kreeg opgelegd voor het academisch jaar 2016-2017. Verzoekende partij voldeed in september 2017 echter niet aan deze voorwaarden (slagen voor minimaal 60% van het opgenomen programma Schakelprogramma Communicatiewetenschappen). Daarnaast heeft verzoekende partij voor haar opgenomen opleidingsonderdelen, zowel in 2015-2016 als in 2016-2017 (maar ook al in 2014-2015) niet al haar examenkansen benut, dit in beide zittijden. Deze elementen hebben geleid tot de beslissing verzoekende partij geen uitzondering toe te staan. Derhalve wordt verzoekende partij een hernieuwde inschrijving in het schakelprogramma Communicatiewetenschappen geweigerd.

De beroepsinstantie adviseert verzoekende partij om een andere studieloopbaan in overweging te nemen. Verzoekende partij kan een afspraak maken met de Dienst voor Studieadvies en Studentenbegeleiding op de Stadscampus om advies te krijgen over de mogelijkheden. In overeenstemming met de geldende regelgeving en het onderwijs- en examenreglement, wil de universiteit de studievoortgang van de studenten bewaken om studievertraging te voorkomen. Dit heeft tot doel studenten tijdig een sterk signaal te geven dat hun studieloopbaan problematisch is. In sommige dossiers houdt dit eveneens in dat een inschrijving geweigerd wordt, aangezien een succesvol afstuderen als zeer onwaarschijnlijk wordt beschouwd. Voor verdere informatie over deze beslissing kan verzoekende partij terecht bij Prof. dr. [P.B.].

De beslissing op intern beroep werd aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 3 oktober 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

De Raad heeft in zijn arrest nr. 3.931 van 26 oktober 2017 in de zaak 2017/482 het extern beroep van verzoekende partij verworpen. De Raad was van oordeel dat het beroep onontvankelijk was.

Inmiddels heeft de interne beroepsinstantie de eerdere beroepsbeslissing ingetrokken op 10 oktober 2017. De interne beroepsinstantie deelt verzoekster de nieuwe gemotiveerde beslissing mee:

- Verzoekster kreeg aan het eind van het academiejaar 2015-2016 bindende voorwaarden opgelegd voor het academiejaar 2016-2017, namelijk slagen voor minimaal 60% van haar opgenomen programma ‘Schakelprogramma Communicatiewetenschappen’. Verzoekster voldeed in september 2017 echter niet aan deze voorwaarden.
- Daarnaast heeft verzoekster voor haar opgenomen opleidingsonderdelen, zowel in 2015-2016 als in 2016-2017 (maar ook al in 2014-2015) niet al haar examenkansen benut, dit in beide zittijden. Verzoekster was ook minstens tweemaal afwezig op een examen zonder dit te melden.
- Verzoekster maakt in haar intern beroep tweemaal melding van ziekte tijdens het academiejaar 2016 (éénmaal in het officiële schrijven aan de voorzitter van de commissie, éénmaal in een e-mail aan de studietrajectbegeleider). Verzoekster bezorgde echter een doktersattest dat dateert van 2015, waarin geattesteerd wordt dat zij aan één examen niet kan deelnemen.
- Verder vroeg verzoekster enkel inhaalexamens aan omwille van professionele redenen, niet omwille van ziekte. Verzoekster lichtte noch de ombudspersoon, noch de Centrale Dienst voor Studieadvies en Studentenbegeleiding in over haar ziekte. Zij vroeg ook geen bijzondere faciliteiten aan op basis van een chronische aandoening.

Deze elementen hebben geleid tot de beslissing om verzoekster geen uitzondering toe te staan. Derhalve wordt verzoekster een hernieuwde, vierde inschrijving in het schakelprogramma Communicatiewetenschappen geweigerd.

De Studievoortgangscommissie adviseert verzoekster om een andere studieloopbaan in overweging te nemen. Verzoekster kan een afspraak maken met de Dienst voor Studieadvies

en Studentenbegeleiding op de stadscampus om advies te krijgen over de mogelijkheden. In overeenstemming met de geldende regelgeving en het onderwijs- en examenreglement, wil de Universiteit Antwerpen de studievoortgang van de studenten bewaken om studievertraging te voorkomen. Dit heeft tot doel studenten tijdig een sterk signaal te geven dat hun studieloopbaan problematisch is. In sommige dossiers houdt dit eveneens in dat een inschrijving geweigerd wordt, aangezien een succesvol afstuderen als zeer onwaarschijnlijk wordt beschouwd. Voor verdere informatie over deze beslissing kan verzoekster terecht bij Prof. dr. [P.B.].

De nieuwe beslissing op intern beroep werd per post en per e-mail van 13 oktober 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 26 oktober 2017 diende verzoekende partij een nieuw verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – tijdigheid van het beroep

Standpunt van partijen

In haar verzoekschrift stelt verzoekster dat het verzoek van heroverweging genomen op 10 oktober 2017 haar pas op 20 oktober 2017 via de post heeft bereikt, vandaar dat de Raad haar verzoekschrift nu pas ontvangt.

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat verzoekster in haar verzoekschrift twee bestreden beslissingen aangeeft: de studievoortgangsbeslissing genomen op 14 september 2017 en de beslissing intern beroep genomen op 10 oktober 2017. Ten aanzien van de studievoortgangsbeslissing genomen op 14 september 2017 is het verzoek volgens verwerende partij niet ontvankelijk, nu deze beslissing op 10 oktober 2017 uitdrukkelijk werd ingetrokken en daardoor uit het rechtsverkeer is verdwenen. Overigens diende verzoekster reeds eerder een verzoekschrift in bij de Raad om de beslissing van 14 september 2017 te bestrijden en werd dit verzoekschrift eveneens onontvankelijk verklaard, mede omwille van vermelde reden.

In de mate dat het nieuwe verzoekschrift de beslissing van 10 oktober 2017 bestrijdt, is dit volgens verwerende partij eveneens onontvankelijk. Conform artikel 26 van het Onderwijs- en Examenreglement en de Codex Hoger Onderwijs dient het verzoek immers te worden ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen die ingaat op de dag na deze van de kennisgeving van de genomen beslissing aan de student. De bestreden beslissing werd volgens verwerende partij op 10 oktober 2017 meegedeeld aan verzoekster, zowel per post als via e-mail, in het kader van haar eerder verzoekschrift aan de Raad. Deze e-mail werd op 13 oktober 2017 naar de Raad gestuurd, met verzoekster in CC, met ontvangstbevestiging op dezelfde dag. Het verzoekschrift dateert van 24 oktober 2017 en is hoe dan ook te laat. Het argument van verzoekster dat zij pas op 20 oktober 2017 kennis heeft genomen van de brief snijdt volgens verwerende partij geen houdt, nu zij reeds op 13 oktober 2017, in het kader van de eerdere procedure van de Raad, reeds op de hoogte was van deze beslissing.

Beoordeling

Artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De beroepen bij de Raad worden ingesteld binnen een vervaltermijn van 7 kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisgeving van de in artikel II.284, eerste lid bedoelde beslissing.”

Een verzoekschrift bij de Raad moet, wil het ontvankelijk zijn, dus worden ingesteld binnen de termijn van zeven kalenderdagen na *kennisgeving* van de bestreden beslissing.

De beroepstermijn van zeven kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisgeving (*in casu* de verzending per e-mail met ontvangstbevestiging op 13 oktober 2017) van de beslissing op intern beroep, *in casu* vanaf 14 oktober 2017, om te verstrijken op vrijdag 20 oktober 2017. Verzoekster diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 26 oktober 2017 tegen de beslissing op intern beroep van 10 oktober 2017.

Het beroep van 26 oktober 2017 werd derhalve niet tijdig binnen de zeven kalenderdagen na de kennisgeving van de beslissing op intern beroep ingesteld.

In casu blijkt uit het dossier dat er evenmin sprake is van een overmachtssituatie waaruit zou blijken dat verzoekster niet binnen de beroepstermijn of slechts op de laatste dag van de termijn van de e-mail kennis kon nemen, waardoor de normale uitoefening van het beroepsrecht zou worden uitgehouden. Verwerende partij brengt de e-mail houdende de beroepsbeslissing d.d. 13 oktober 2017 bij als stuk, alsook een e-mailbevestiging van diezelfde datum waaruit blijkt dat het bericht bij verzoekster bezorgd is. De Raad wijst hierbij tevens op het feit dat verzoekster reeds op 18 oktober 2017 geantwoord heeft op de e-mail houdende de interne beroepsbeslissing, waaruit blijkt dat zij ten laatste op deze datum kennis heeft kunnen nemen van de e-mail met bijlagen. Zelfs indien de Raad uitgaat van deze datum (18 oktober 2017) als uiterste datum van kennisgeving, heeft verzoekster niet tijdig binnen de 7 kalenderdagen een extern beroep ingesteld.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 11 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Jean Goossens bijzitter

Piet Versweyvelt bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.102 van 19 december 2017 in de zaak 2017/613

In zake: xxx
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Jan De Groote en Robert Peeters
kantoor houdend te 3090 Overijse
Brusselsesteenweg 506
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Heleen De Bock
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 6 november 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 23 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 27 november 2017.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Jan De Groote, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Heleen De Bock, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Master in de politieke wetenschappen’.

Op 18 augustus 2017 neemt de decaan een examentuchtbeslissing ten aanzien van verzoeker. Hij besluit tot afwijzing, wat wil zeggen dat verzoeker in het lopende academiejaar niet meer kan deelnemen aan examens.

Verzoekende partij stelde op datum van 24 augustus 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 12 september 2017 werd het intern beroep ontvankelijk en deels gegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst, wat de *exceptio obscuri libelli* en de voorgenomen onregelmatigheid van de procedure betreft, dat zij met volheid van bevoegdheid handelt, en dat haar beoordeling ten gronde in de plaats komt van de beslissing van de decaan. Volgens haar kunnen vermeende gebreken of vormfouten die aan de initiële beslissing van de decaan zouden kleven derhalve niet dienstig worden aangevoerd. De interne beroepsinstantie stelt tevens vast dat de student zijn rechten van verdediging alleszins op een volwaardige manier heeft kunnen uitoefenen in het kader van de procedure intern beroep. Volgens haar kan de student niet ernstig pogen voor te houden dat hij niet kan weten wat hem precies wordt verweten. Waar de student voorhoudt dat het Turnitin-rapport onvoldoende zou zijn, wijst de interne beroepsinstantie erop dat dit een hulpmiddel vormt bij de controle naar plagiaat.

De interne beroepsinstantie stelt vervolgens dat de beslissing van de decaan duidelijk de determinerende motieven vermeldt op grond waarvan deze beslissing werd genomen. Zij wijst er ook nogmaals op dat zij met volheid van bevoegdheid handelt. Daarna verwijst de interne beroepsinstantie naar art. 118, §2 van het OER en stelt zij vast dat er manifest sprake is van twee vormen van plagiaat, met name: (1) ‘de student neemt in zijn werkstuk regelmatig tekst van andere auteurs over, weliswaar met bronvermelding maar zonder gebruik van aanhalingstekens waar het over een letterlijke overname gaat’ en (2) ‘de student neemt in zijn werkstuk voortdurend tekstfragmenten van andere auteurs over, al dan niet letterlijk, zonder bronvermelding’. Ter illustratie hiervan haalt de interne beroepsinstantie telkens drie voorbeelden aan uit de tekst van de student.

De interne beroepsinstantie benadrukt dat de percentages en aangeduide passages in het Turnitin-rapport niet zomaar worden overgenomen, maar dat zij is overgegaan tot een grondig onderzoek. Waar de student voorhoudt dat wetgevend werk vrij mag worden overgenomen, aangezien dit niet beschermd is door het auteursrecht, wijst de interne beroepsinstantie erop dat het auteursrecht en plagiaat twee afzonderlijke begrippen zijn, die niet kunnen worden vereenzelvigd. Volgens haar spreekt het voor zich dat een student kan citeren uit wetteksten en er geen sprake is van een inbreuk op het auteursrecht, maar dit neemt niet weg dat de student doorheen zijn masterproef moet aangeven waar hij louter wetteksten overneemt, en waar hij zijn eigen ideeën en visie poneert, wat niet het geval is. Zij merkt op dat uit de voorbeelden daarenboven duidelijk blijkt dat het plagiaat zich niet beperkt tot het zonder correcte verwijzing overnemen van wetteksten. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat het gedrag van de student een inbreuk uitmaakt op de regels van citeren en referentiëren zoals die aan studenten werden gecommuniceerd. Waar de student nog voorhoudt dat het louter volgen van de structuur van de BOM-wet geen plagiaat kan uitmaken, stelt de interne beroepsinstantie dat de student met deze bewering de voormelde vaststellingen van plagiaat geenszins weerlegt. Dit doet hij evenmin door te verwijzen naar een eigen controle die hij zou hebben laten uitvoeren, noch door te verwijzen naar de andere bijlagen bij zijn memorie.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student daarna ingaat op het ‘moreel element’. Zij benadrukt dat een tuchtmaatregel geen strafsanctie is. Ze verduidelijkt dat, ofschoon het intentioneel element in hoofde van de student één van de beoordelingselementen is in het kader van de beoordeling van de ernst van de overtreding en de strafmaat, zulks niet inhoudt dat zij de intentie tot plagiëren in hoofde van de student moet aantonen opdat tot plagiaat kan worden besloten en een examentuchtsanctie kan worden opgelegd. De interne beroepsinstantie stelt ook dat de beweringen van de student dat er weinig literatuur zou bestaan over het onderwerp van zijn masterproef en dat hij zijn promotor meerdere malen heeft trachten te contacteren, maar dat dit niet gelukt zou zijn, niet relevant en niet dienstig zijn.

Wat ten slotte de ernst van de overtreding en de strafmaat betreft, verwijst de interne beroepsinstantie naar artikel 118, §6 van het OER. Zij stelt dat de grief van de student dat ‘het vermeende plagiaat op geen enkele wijze een weerslag heeft op de eerder behaalde studieresultaten of de nog af te leggen examens’ niet relevant is. Ze wijst erop dat dit geen

afbreuk doet aan de aard van het plagiaat en de aanzienlijke omvang ervan doorheen de masterproef, en aan de ervaring als student van een masteropleiding. Verder missen de verwijzingen van de student naar rechtspraak volgens haar relevantie en toont de student niet aan dat hij ‘zwaarder wordt bestraft dan de gemiddelde student’. De interne beroepsinstantie merkt op dat de student evenmin dienstig een gebrek aan begeleiding kan inroepen, nu dit niet wordt aangetoond en de begeleiding door de promotor ook geen controle naar plagiaat omvat.

De interne beroepsinstantie beslist dat niet kan worden volstaan met de sanctie van 0/20 voor het opleidingsonderdeel, maar dat de sanctie van uitsluiting examenperiode gepast is. De door de decaan opgelegde sanctie van afwijzing wordt in die zin gemilderd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 20 september 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 25 september 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 3.882 van 11 oktober 2017 in de zaak 2017/417 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“Wat inhoudelijk de betwiste beslissing zelf betreft, benadrukt de Raad dat hij zijn oordeel over de juiste toedracht van de feiten bij de beoordeling van een examentuchtbeslissing niet in de plaats kan stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad dient er op toe te zien of op grond van de gegevens van het dossier bepaalde feiten redelijkerwijze als bewezen beschouwd kunnen worden en of de onderwijsinstelling de bewezen geachte feiten terecht als tuchtfaffen kon kwalificeren. Het komt daarbij aan de onderwijsinstelling toe te beslissen welke sanctie aangepast is aan de ernst van de feiten, zodat enkel indien vast komt te staan dat er een kennelijke wanverhouding is tussen de ernst van de feiten en de zwaarte van de sanctie er sprake is van een onrechtmatige beslissing.

De Raad stelt vooreerst vast dat de interne beroepscommissie zich bij haar onderzoek naar de toedracht van de feiten in eerste instantie heeft gebaseerd op de bevindingen van het softwareprogramma Turnitin – wat an sich niet onregelmatig is en ook conform artikel 118, §2 van het OER is (zie stuk 17 van verwerende partij). De controle van de masterproef via het programma Turnitin bevestigde namelijk dat er 45% gelijkenis bestaat tussen de tekst van de masterproef en andere bronnen, die online raadpleegbaar zijn (zie stuk 2 van verwerende partij).

De Raad is van oordeel dat dergelijke geautomatiseerde detectiemethodes gebruikt kunnen worden als instrument in een onderzoek naar plagiaat op voorwaarde dat het onderzoek in zijn globaliteit met voldoende zekerheid plagiaat kan aantonen. In casu blijkt prima facie uit het neergelegde dossier dat verwerende partij deze bevindingen verder heft getoetst, onder meer tijdens het horen van verzoeker en zijn raadsman tijdens de hoorzitting (zie stuk 14 van verwerende partij). Dit wordt niet ontkend door verzoeker. Verder blijkt uit het dossier dat de masterproef eveneens op plagiaat werd gecontroleerd door dhr. [S.D.P.], docent bij verwerende partij (zie stuk 3 van verwerende partij). De betreffende docent maakte aan de hand van een standaardformulier duidelijk dat bij verzoeker “voortdurend/continuously” volgende onregelmatigheden werden vastgesteld:

“De student neemt tekst over van andere auteurs, weliswaar met bronvermelding maar zonder gebruik van aanhalingsstekens waar het om een letterlijke overname gaat.”

“De student neemt tekstfragmenten over van andere auteurs, al dan niet letterlijk, zonder bronvermelding.”

Als toelichting werd door dhr. [S.D.P.] het volgende gesteld:

“De student neemt letterlijk tekst over van internetbronnen.”

Uit het verslag van de interne beroepscommissie waarbij de twee aangekaarte onregelmatigheden telkens aan de hand van drie concrete voorbeelden werden gestaafd, blijkt dat verwerende partij zich niet enkel op de vaststellingen van het softwareprogramma en op het verslag van docent [S.D.P.] heeft gebaseerd, maar een verdergaand handmatig onderzoek naar plagiaat heeft uitgevoerd (zie stuk 12 van verwerende partij). Ter illustratie van de eerste vastgestelde onregelmatigheid werden drie voorbeelden uit de tekst van verzoeker opgenomen, die een (quasi) letterlijke overname met weliswaar bronvermelding, maar geen gebruik van aanhalingsstekens aantonen. Telkens werd vastgesteld dat verzoeker wel de bron vermeld heeft, doch de zinnen bijna volledig overneemt, zonder gebruik te maken van aanhalingsstekens, en waarbij hij soms geen, soms één of twee woorden aanpast. Volgens de beroepsinstantie vormt dit een manifester inbreuk op de regels van citeren en referentiëren zoals deze aan de studenten ook werden gecommuniceerd in de opleiding.

Wat de tweede aantijging betreft, met name: het overnemen van tekstfragmenten – al dan niet letterlijk – zonder bronvermelding, worden eveneens ter illustratie drie voorbeelden gegeven waaruit blijkt dat verzoeker zonder bronvermelding fragmenten heeft overgenomen uit op de website gepubliceerde overheidsdocumenten.

De Raad is van oordeel dat deze werkwijze an sich een regelmatige en niet onredelijke werkwijze is, waaruit ook in casu blijkt dat de interne beroepsinstantie handmatig de vastgestelde overeenstemmingen uit het softwareprogramma inhoudelijk heeft getoetst.

De Raad onderzoekt verder in welke mate de interne beroepsinstantie terecht tot de vaststelling van plagiaat heeft kunnen besluiten. Uit de interne beroepsbeslissing blijkt dat verwerende partij op basis van twee onregelmatigheden heeft geconcludeerd dat er sprake is van ‘plagiaat’, met name:

- “de student neemt in zijn werkstuk regelmatig tekst van andere auteurs over, weliswaar met bronvermelding maar zonder gebruik van aanhalingstekens waar het over een letterlijke overname gaat;”
- “de student neemt in zijn werkstuk voortdurend tekstfragmenten van andere auteurs over, al dan niet letterlijk, zonder bronvermelding.”

Volgens de beroepsinstantie vallen de vastgestelde onregelmatigheden te kwalificeren als plagiaat zoals gedefinieerd in artikel 118, §2 OER. De Raad stelt verder vast dat de beroepsinstantie in casu met volheid van rechtsmacht de bestreden beslissing van de decaan heeft getoetst aan artikel 118, §2 OER.

De Raad dient niet zelf te oordelen of te onderzoeken of er effectief plagiaat is gepleegd, maar dient enkel na te gaan of verwerende partij niet kennelijk onredelijk tot haar besluit is gekomen, rekening houdend met de reglementaire voorschriften ter zake, de omstandigheden en de gegevens van het dossier.

De Raad is van oordeel dat in casu de betwisting in grote mate gaat over de al dan niet correcte toepassing/interpretatie van artikel 118, §2 OER, met name: de invulling van de definitie die wordt gegeven aan plagiaat en meer bepaald wat kan begrepen worden onder een ‘nauwkeurige bronvermelding’. Dit artikel 118, §2 OER, dat het juridisch kader is waarbinnen deze beslissing moet worden getoetst, geeft volgende definitie van plagiaat:

“§2. Als onregelmatigheid wordt beschouwd elk gedrag van een student in het kader van een examen waardoor deze het vormen van een juist oordeel omtrent de kennis, het inzicht en/of de vaardigheden van hemzelf dan wel van andere studenten geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt of poogt te maken. Plagiaat is eveneens een onregelmatigheid in toepassing van dit artikel. Onder plagiaat wordt begrepen het gebruik maken van formuleringen van anderen, al dan niet in bewerkte vorm, zonder nauwkeurige bronvermelding, evenals iedere vorm van fraude die een inbreuk is op de wetenschappelijke integriteit. Plagiaat kan betrekking hebben op verschillende vormen van producten zoals tekst, beeld, muziek, databestand, structuur, gedachtengang, ideeëngood. Voor de toepassing van dit reglement wordt de overname van

eigen werk zonder bronvermelding eveneens als een onregelmatigheid beschouwd. De VUB behoudt zich het recht voor de controle op plagiaat uit te voeren door middel van de door haar nuttig bevonden hulpinstrumenten.”.

De Raad stelt vast dat deze invulling, die het vormelijke aspect accentueert, enigszins afwijkt van de gebruikelijke definitie van plagiaat waar het aspect ‘intentioneel handelen’ een wezenlijk onderdeel vormt. De definitie van plagiaat in het Van Dale Woordenboek luidt: “het zich toe-eigenen van het geestelijk werk van anderen en het als eigen werk openbaar maken”. Zoals reeds hoger vermeld kan de Raad zich niet in de plaats stellen van verwerende partij bij het bepalen van wat onder ‘plagiaat’ dient te worden verstaan binnen de context van de hoger onderwijsinstelling. De Raad kan wel nagaan of de vooropgestelde reglementering en de toepassing in casu beantwoordt aan de beginselen van behoorlijk bestuur aangekaart in het verzoekschrift van verzoeker.

De Raad leidt uit het dossier af dat verwerende partij de stelling inneemt dat het louter vermelden van een bron bij de tekstgedeelten en in een bronnenlijst zonder een duidelijke citerwijze, bv. met aanhalingstekens zoals door verzoeker is gebeurd, een werkwijze is die onvoldoende aangeeft wanneer het om eigen tekst gaat van de auteur van de masterproef of om overname van ideeën, standpunten en inhoud van een andere bron. Verwerende partij verwijst dienaangaande ook naar de diverse informatie die aan studenten ter beschikking wordt gesteld om op een correcte wijze te citeren en parafraseren met gebruik van aanhalingstekens. Zij kwalificeert deze werkwijze als een onnauwkeurige bronvermelding, wat als plagiaat moet worden beschouwd op basis van het OER.

Verzoeker stelt dat hij wel degelijk bij elke geciteerde wettekst op nauwkeurige wijze de bron heeft vermeld, zodat er volgens de reglementering geen sprake kan zijn van plagiaat. Verzoeker stelt dat hij hierbij de specifieke voorschriften inzake weergave van wetteksten heeft gevuld. Verder werden passages overgenomen uit overheidssteksten die, volgens verzoeker, uit hun aard vrij te citeren zijn. Verzoeker wijst in het bijzonder op het juridisch-technisch en descriptief karakter van deze geciteerde teksten. Volgens verzoeker voldoet deze citerwijze derhalve aan de vooropgestelde reglementering ter zake, die ook nergens op een dwingende wijze duidelijk maakt dat het gebruik van aanhalingstekens verplicht is in het kader van dergelijke juridisch-technische teksten.

De Raad stelt vast dat eventuele intentionaliteit door de interne beroepsinstantie niet werd weerhouden, maar dat dit ook niet vereist is om op grond van de definitie opgenomen in het OER van plagiaat beschuldigd te worden.

De Raad stelt ook vast dat verwerende partij verwijst naar meerdere opleidingsfiches die ten behoeve van studenten ter beschikking worden gesteld bij aanvang van het academiejaar, waarin als

leerresultaat wordt opgenomen dat een student de regels inzake het correct citeren en refereren dient te kennen. De in deze ECTS-fiches opgenomen doelstellingen en eindcompetenties dienen als formele basis om de betreffende opleidingsonderdelen te evalueren. Verzoeker heeft voor de betreffende opleidingsonderdelen reeds een creditbewijs verworven, zodat het niet onredelijk is om ervan uit te gaan dat verzoeker het belang van het correct citeren en refereren inziet en de wijze waarop dit dient te gebeuren zich reeds eigen heeft gemaakt. Ook in het kader van de masterproef en het hierop voorbereidende opleidingsonderdeel “Onderzoeksdesign voor de masterproef”, waarop verzoeker een credit behaalde, werd gewezen op het belang van citeren en parafraseren in het kader van het redigeren van een wetenschappelijk werk, zodat verzoeker als masterstudent moeilijk kan voorhouden dat hij niet is geïnformeerd.

De Raad merkt ook op dat het werkwoord ‘citeren’ op zichzelf letterlijk betekent ‘het aanhalen van ...’ wat an sich inhoudt dat er aanhalingstekens dienen te worden gebruikt. Ook in het kader van het citeren van wetteksten of andere van overheidswege opgestelde documenten is het gebruikelijk en ook noodzakelijk dat letterlijke tekst wordt weergegeven tussen aanhalingstekens of in een aangepaste druk zodat de lezer van de tekst duidelijk kan nagaan welk gedeelte van de tekst een overname van bv. wettekst betreft en er bijgevolg in geen geval sprake kan zijn van misleiding. Dit is prima facie niet het geval in de door het softwareprogramma gedetecteerde masterproef, waarin eigen tekst en geciteerde tekst op bepaalde plaatsen door elkaar vloeien (zie stuk 2 van verwerende partij).

De Raad is van oordeel dat de gehanteerde definitie van plagiaat in artikel 118 §2 van het OER breed omvattend is en in algemene bewoordingen is geformuleerd, wat hij betreurt. Niettemin is de Raad van oordeel dat, gezien de informatie inzake het correct refereren en citeren waarover verzoeker reeds beschikte, er voldoende aanwijzingen zijn gegeven om toe te laten na te gaan of aan de nauwkeurigheidsvereiste (bij bronvermelding en de noodzaak aan parafraseren) is voldaan. Verzoeker ontkenkt niet dat hij enerzijds zonder te parafraseren wetteksten heeft geciteerd en ontkenkt evenmin dat hij tekst heeft overgenomen uit overheidsdocumenten, die juridisch-technisch en beschrijvend van aard zijn, zonder de bron bij de tekst te vermelden. De Raad volgt verwerende partij in deze dat het feit dat op deze legistieke teksten geen auteursrecht kleeft, niets wijzigt aan de noodzaak tot refereren en citeren ingeval van een letterlijke of licht aangepaste overname van teksten die gepubliceerd zijn op een openbare website en vrij beschikbaar zijn.

De Raad benadrukt ook dat hij zich niet in de plaats kan stellen wat de invulling van het begrip plagiaat betreft en de invulling die verwerende partij geeft aan ‘nauwkeurige bronvermelding’, maar dat hij enkel kan toetsen of de gehanteerde definitie en de gegeven interpretatie niet onregelmatig of kennelijk onredelijk is.

In die zin komt de Raad tot de vaststelling dat het kwalificeren als plagiaat, zoals in casu is gebeurd, rekening houdend met alle gegevens in het dossier, reglementair en niet kennelijk onredelijk is.

Het middelonderdeel is ongegrond.

De Raad onderzoekt verder in welke mate de opgelegde sanctie regelmatig is gebeurd en de toets van de proportionaliteit kan doorstaan. Artikel 118, §5 van het OER stelt met betrekking tot de zwaarte van een examentuchtsanctie een aantal sancties voorop:

- *een 0/20 op het examen of werkstuk van het opleidingsonderdeel of onderdeel ervan;*
- *uitsluiting examenperiode: geen cijfers toeekennen voor alle examens in een examenperiode;*
- *afwijzing: de student kan in het lopende academiejaar niet meer deelnemen aan examens. Hij kan zich ten vroegste inschrijven voor het volgende academiejaar. De afgewezen verliest alle examencijfers behaald in de betrokken examenperiode;*
- *uitsluiting instelling: onmiddellijke stopzetting van de inschrijving in het lopende academiejaar en het verbod tot (her)inschrijving in een volgend academiejaar;*
- *een verbod tot (her)inschrijving voor meerdere academiejaren.*

Artikel 118, § 6 van het OER stipuleert dat de ernst van de overtreding en de strafmaat onder meer beoordeeld worden aan de hand van volgende elementen:

- *de aard en de omvang van de onregelmatigheid/het plagiaat;*
- *de ervaring van de student;*
- *de intentie om het bedrog te plegen.*

Met betrekking tot de aard en de omvang van het plagiaat verwijst de verwerende partij naar de substantiële omvang (45%) die werd vastgesteld via het softwareprogramma Turnitin. Aan verzoeker werd in eerste instantie – door de decaan – de sanctie “afwijzing: de student kan in het lopende academiejaar niet meer deelnemen aan examens” opgelegd. Deze sanctie werd door de interne beroepsinstantie gemilderd tot de sanctie ‘uitsluiting examenperiode’ (geen cijfers toeekennen voor alle examens in een examenperiode). In concreto leidt de Raad uit het dossier af dat dit voor verzoeker inhoudt dat hij werd uitgesloten voor de masterproef, met een studieomvang van 15 studiepunten, en voor het opleidingsonderdeel “Normatieve politieke analyse”, met een studieomvang van 3 studiepunten. Dit laatste opleidingsonderdeel betreft een tweede semestervak.

De Raad is van oordeel dat verwerende partij bij de beoordeling van het criterium ‘aard en omvang van het plagiaat’ niet in voldoende mate rekening heeft gehouden met het feit dat verzoeker bij elke overname van de tekst – daar waar het wetteksten betreft – wel degelijk een bronvermelding heeft

opgenomen. Verwerende partij ontkent ook niet dat dit is gebeurd. Ook dit aspect is uitermate belangrijk wanneer over de aard en de omvang van het plagiaat en bijgevolg de strafmaat wordt geoordeeld. Verzoeker wordt in grote mate verweten ‘onnauwkeurige’ bronvermelding te hebben aangebracht. In de zienswijze van de Raad is er een belangrijk onderscheid tussen het niet vermelden van bronnen en het niet op die wijze aanbrengen van bronnen die volgens de richtlijnen is voorgeschreven, ondanks het feit dat beide vormen binnen de definitie als plagiaat worden bestempeld door het OER. Dit aspect weegt des te meer daar de definitie van plagiaat die is opgenomen in artikel 118 §2 van het OER zeer vaag en algemeen is omschreven.

Verder wordt ook niet ontkend door verwerende partij dat de verkeerdelijk geciteerde teksten van juridisch-technische aard zijn. Het betreft in grote mate zuivere wetteksten of teksten die zijn overgenomen uit – eveneens – juridisch-technische overheidsdocumenten. Ook in dat geval dient een correcte citeerwijze te worden gehanteerd. De door verwerende partij aangehaalde voorbeelden opgenomen in de beslissing van de interne beroepsinstantie – die de Raad kan nagaan – zijn duidelijk ofwel letterlijke wetteksten ofwel duidelijk descriptief van aard. De weergave vormt mogelijk een inbreuk op de regels van het citeren en referentiën. Van ‘het zich toe-eigenen van het geestelijk werk van anderen en het als eigen werk openbaar maken’ en dus van ‘misleiding’ kan in voorkomend geval echter moeilijk sprake zijn.

Het feit dat verzoeker zelf dit onderwerp heeft voorgesteld, wat niet tot de gebruikelijke thema’s behoort in het kader van zijn opleiding in de politieke wetenschappen, neemt echter niet weg dat de voorziene richtlijnen niet werden toegespitst op deze aard van teksten. Verwerende partij, die dit onderwerp in eerste instantie heeft aanvaard, dient in een gepaste begeleiding te voorzien, onder meer via de promotor, die vanzelfsprekend in eerste instantie het werkstuk inhoudelijk ondersteunt, maar gezien hij mede verantwoordelijk is voor de afgifte van een masterproef ook dient te helpen door gepaste instructies te geven wat de redactie van het werk betreft. De Raad vindt in het dossier geen aanwijzing dat verzoeker is gewezen op de implicaties van deze keuze voor een meer juridische paper.

Ook het gegeven dat verzoeker in het kader van andere opleidingsonderdelen van de opleiding, waar een wetenschappelijke paper diende te worden geredigeerd, wel degelijk in voldoende mate heeft voldaan aan de voorwaarden inzake een correcte redactie van een wetenschappelijke paper, wijst erop dat verzoeker niet voldoende vertrouwd was met het citeren van naar aard juridische teksten. Dit is, naar het oordeel van de Raad, in het kader van een niet-juridische opleiding een verzachtende omstandigheid. Het feit dat verzoeker in een eerste traject voor de keuze ‘rechten’ heeft gekozen (de studie die hij vroegtijdig heeft afgebroken), doet hier geen afbreuk aan.

De Raad is verder van oordeel dat het feit of verzoeker al dan niet de intentie had om bedrog te plegen inderdaad niet is vereist om op grond van artikel 118 van het OER als plagiaat te worden gekwalificeerd, zoals verwerende partij ook aangeeft. Het intentioneel aspect is wel één van de drie criteria om de strafmaat te beoordelen. Zoals hoger vermeld werd het intentioneel karakter in hoofde van verzoeker niet weerhouden door verwerende partij. De beslissing maakt onvoldoende duidelijk in hoeverre het feit dat verzoeker niet de intentie had om een onregelmatigheid – in casu plagiaat – te plegen, is meegenomen bij het al dan niet opleggen van een ‘zwaardere’ strafmaat.

De Raad stelt ook vast dat, wat het derde en laatste criterium ‘ervaring’ betreft, de inhoud van de masterproef in grote mate is gericht op het schrijven van een juridisch-technische tekst, wat in de opleiding politieke wetenschappen enigszins afwijkend is. Ook dit criterium kan geen doorslaggevende verantwoording geven om een hogere strafmaat te bepalen.

De Raad concludeert dat verwerende partij bij het bepalen van de strafmaat ‘uitsluiting examenperiode’ enkel de omvang van de overgenomen tekst in rekening heeft genomen en een onvoldoende afweging heeft gemaakt van de aard van het gepleegde plagiaat in toepassing van het zeer algemeen geformuleerde artikel 118, §2 van het OER, zoals hoger aangehaald. Dit is temeer zo daar dit het enige reglementair criterium is dat in casu, gezien het niet-intentioneel karakter van de onregelmatigheid en de beperkte ervaring van verzoeker wat het gebruik van juridisch-technische teksten betreft, mede zou kunnen verantwoorden om een hogere strafmaat te bepalen.

De Raad merkt tot slot op dat, in de omstandigheden waarin verzoeker verkeert, het verschil tussen het opleggen van de lichtste straf (een 0/20) en de op één na lichtste sanctie, zoals in casu (een 0/20 op alle opleidingsonderdelen van de betreffende examenperiode), wel degelijk belangrijke gevolgen kan hebben voor de toekomst van verzoeker, met name: het niet kunnen behalen van zijn einddiploma in het eerste semester. Het opleidingsonderdeel “Normatieve politieke analyse” betreft immers een tweede semestervak, waardoor verzoeker zich noodgedwongen voor een extra semester dient in te schrijven alvorens te kunnen afstuderen.

De Raad heeft reeds eerder geoordeeld dat het bij het bepalen van een strafmaat belangrijk is dat ook de gevolgen van het opleggen van een strafmaat in het specifieke geval mee worden genomen om de redelijkheid ervan te kunnen beoordelen. De Raad is dan ook van oordeel dat verwerende partij niet afdoende heeft gemotiveerd, in het licht van de vastgestelde onregelmatigheden, waarom zij in redelijkheid deze zwaardere strafsanctie heeft opgelegd en niet heeft geopteerd voor de lichtste strafmaat, die de Raad prima facie, gezien de aard van het gepleegde plagiaat (onzorgvuldigheid) en de omstandigheden eigen aan het dossier, het meeste gepast lijkt. Op die wijze kan verzoeker immers, mits een gepaste begeleiding wat de redactie van juridisch-technische teksten betreft, zijn ingediende

masterproef bijschaven, zodat hij op korte termijn in de mogelijkheid is om – mits het aantonen van de leerresultaten eigen aan een masterproef – af te studeren.

Het middel is gegrond in de aangeven mate.

De overige middelen dienen niet verder te worden onderzocht gezien ze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.”.

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 3.882 van 11 oktober 2017 in de zaak 2017/417 heeft de interne beroepsinstantie op 23 oktober 2017 een nieuwe beslissing genomen. Het intern beroep van verzoeker wordt ontvankelijk en deels gegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie verwijst vooreerst naar enkele, volgens haar, relevante passages uit het arrest van de Raad. Zij is van oordeel dat zij, gezien het voormelde, de motieven van de oorspronkelijke beslissing van 12 september 2017 mag hernemen, nu zij de toetsing door de Raad reeds hebben doorstaan, in zoverre deze motieven geen betrekking hebben op de beoordeling van de ernst van de overtreding en de strafmaat (sanctie), wat zij vervolgens ook doet.

Daarna stelt de interne beroepsinstantie vast dat de student in de memorie tot staving, die hij ter zitting heeft neergelegd, probeert terug te komen op bepaalde elementen, waaromtrent de Raad in zijn arrest reeds duidelijk heeft geoordeeld en het middel van de student heeft verworpen. Zo poogt de student de interne beroepsinstantie ervan te overtuigen dat er geen sprake is van plagiaat, terwijl het middelonderdeel nopens de vaststelling van het plagiaat in het arrest van de Raad ongegrond werd verklaard. De interne beroepsinstantie gaat dan ook niet dieper in op deze beschouwingen van de student.

Volledigheidshalve gaat de interne beroepsinstantie wel in op de grief van de student inzake de objectieve partijdigheid. Volgens de student moet de beslissing na vernietiging door een interne beroepsinstantie met een andere samenstelling worden genomen. De interne beroepsinstantie is evenwel van oordeel dat het beginsel van onpartijdigheid geenszins impliceert dat een administratieve beslissing, na vernietiging door een administratief rechtscollege, door een anders samengesteld orgaan moet worden genomen. Zij wijst erop dat de beslissing van de interne beroepsinstantie *in casu* niet werd vernietigd om reden dat zich

een probleem in de samenstelling van de commissie stelde, evenmin werd door de Raad vastgesteld dat er zich in hoofde van één van de leden van de commissie, noch van de commissie als geheel, enige schijn van partijdigheid stelde. Daarnaast merkt zij ook op dat, in tegenstelling tot wat de student voorhoudt, het nemen van een nieuwe beslissing na vernietiging, evenmin gelijk te stellen valt met de beoordeling in graad van hoger beroep, een beoordeling die vanzelfsprekend door een ander orgaan dan dat in eerste aanleg dient te gebeuren.

Wat de sanctionering van het vastgestelde plagiaat betreft, stelt de interne beroepsinstantie vast dat, blijkens de motieven van het arrest nr. 3.882, de interne beroepsinstantie rekening moet houden met een aantal elementen, die volgens de Raad klaarblijkelijk enkel tot de lichtste straf (0/20) aanleiding zouden kunnen geven. Onder meer in het licht van deze motieven en rekening houdend met de vastgestelde onregelmatigheden, besluit de interne beroepsinstantie om de initiële beslissing van de decaan te hervormen, in die zin dat wordt beslist om de lichtste straf van 0/20 voor het opleidingsonderdeel Masterproef Politieke Wetenschappen op te leggen.

Ten slotte stelt de interne beroepsinstantie vast dat, waar de student voorhoudt dat er ‘aanleiding is tot het opschorten van het intern beroep om de promotor toe te laten redactionele opmerkingen over te maken’ en ‘het weigeren van deze maatregel het gezag van gewijsde van de beslissing van de Raad [schendt]’, het arrest van de Raad haar geenszins verplicht om het intern beroep op te schorten teneinde de student de mogelijkheid te geven aanpassingen door te voeren in het licht van de opmerkingen van de promotor. Volgens haar betreft de door de student aangehaalde passus uit het arrest louter een suggestie, waaraan geen gezag van gewijsde kleeft. De interne beroepsinstantie meent dat het *in casu* aan de student is om ten gepaste tijde met zijn promotor contact op te nemen om plagiaat in de toekomst te vermijden.

De interne beroepsinstantie legt *in casu*, gezien de onttegensprekelijke vaststelling van plagiaat, overeenkomstig art. 118, §2 van het OER en in acht genomen de motieven van het arrest, de lichtste sanctie op.

Deze beslissing werd per e-mail van 30 oktober 2017 aan verzoekende partij bekendgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 6 november 2017 diende verzoekende partij twee identieke verzoekschriften in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van het onpartijdigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat in tuchtzaken het beginsel van onpartijdigheid geldt, waarvan de invulling volgens de Raad van State dezelfde is als die in het gemeen recht. Hij merkt op dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen (hierna: Raad) heeft aangenomen dat er zelfs *prima facie* gesteld kan worden dat er geen misleiding was in hoofde van verzoeker, zodat het hoogst merkwaardig is dat de interne beroepsinstantie met bijzonder strenge bewoordingen het “misleidende” plagiaat na “uitgebreid” onderzoek zou hebben vastgesteld. Volgens verzoeker kan hieruit een tunnelvisie in het onderzoek worden ontwaard, minstens wordt het onderzoek onzorgvuldig gevoerd. Hij wijst erop dat het van uitermate groot belang is dat in tuchtzaken het onderzoek naar de vermeende feiten wordt gedaan door een ander orgaan dan het orgaan dat de sanctie uitspreekt, wil het onpartijdigheidsbeginsel niet geschonden zijn.

Verzoeker stelt dat dit objectieve element, samen met de klaarblijkelijke onwil van de interne beroepsinstantie om de concrete elementen à *charge* aan hem bekend te maken, maken dat hij gewettigd mag vermoeden dat een onpartijdige behandeling van zijn zaak door deze commissie niet meer mogelijk is.

Daarnaast wijst verzoeker op de zeer eigenaardige demarche in een andere zaak die aan de Raad voorligt en waarin verwerende partij, bij handelen van dezelfde interne beroepsinstantie,

eerst een beslissing stuurt houdende de weigering tot herinschrijving voor de bacheloropleiding, die slechts een ontwerpbeslissing zou geweest zijn, en nadien een tweede uitgebreider gemotiveerde beslissing stuurt. Verzoeker benadrukt dat de leden van de interne beroepsinstantie in die zaak dezelfde zijn als die in deze zaak.

Verder stelt verzoeker vast dat de interne beroepsinstantie reeds kennis had genomen van deze zaak, er een overduidelijk (doch onterecht) standpunt over innam en er nu nogmaals uitspraak over deed. Volgens verzoeker bestaat er *in casu* een schijn van partijdigheid, nu alle leden van de interne beroepsinstantie de zaak reeds kenden en hem in uiterst strenge bewoordingen veroordeeld hadden, hoewel een *prima facie* onderzoek door de Raad zelfs al tot andere resultaten had geleid. Verzoeker verwijst naar rechtspraak van de Raad van State en stelt dat een nieuw samengesteld college geenszins wordt uitgesloten. Volgens hem stelt de Raad dit principe overigens ook voorop in zijn arrest.

Verzoeker stipt aan dat het eigen is aan elke goede rechtsbedeling dat een anders samengesteld college kennisneemt van de feiten, nadat een uitspraak werd vernietigd. Dit is *a fortiori* het geval voor tuchtzaken, die een bestraffend karakter hebben. Hij benadrukt dat er een schending is van het onpartijdigheidsbeginsel van zodra er een schijn van objectieve partijdigheid bestaat. Volgens hem had verwerende partij bovendien reeds op voorhand, meer bepaald in een brief van 23 oktober 2017, te kennen gegeven dat zij haar beslissing op geen enkele wijze zou heroverwegen, maar slechts per automatisme een lichtere straf zou opleggen.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat de Raad in het eerdere arrest geenszins heeft geoordeeld dat zij opnieuw een onderzoek diende te voeren omtrent de vaststelling van het plagiaat. Zij benadrukt dat de Raad reeds heeft vastgesteld dat een uitgebreid onderzoek werd gevoerd, waaruit redelijkerwijze kon worden geconcludeerd dat er sprake is van plagiaat. Vermits de interne beroepsinstantie dit onderzoek niet opnieuw diende uit te voeren, kan hieruit in geen geval enige vorm van partijdigheid worden geconcludeerd.

Verder stelt verwerende partij geenszins in te zien waarom een andere samenstelling van de beroepsinstantie zich zou opdringen. Er is immers geen enkele aanwijzing van partijdigheid van de leden van de beroepsinstantie in het kader van de bestreden beslissing. Volgens haar heeft de Raad geenszins een gewijzigde samenstelling van de interne beroepsinstantie opgelegd. Voor de volledigheid wil verwerende partij erop wijzen dat de “zeer eigenaardige

demarche” waarnaar verzoeker verwijst, hier geenszins aan de orde is, nu dit kadert in het intern beroep van verzoeker tegen een volledig andere beslissing. Verwerende partij verduidelijkt dat een materiële vergissing heeft plaatsgevonden, waardoor een ontwerpbeslissing aan verzoeker werd overgemaakt. Volgens haar kan hieruit geenszins enige vorm van partijdigheid worden afgeleid.

In zijn *wederantwoordnota* erkent verzoeker dat de Raad inderdaad niet uitdrukkelijk heeft gesteld dat de zaak na vernietiging opnieuw *ab initio* moet worden hernoemd, maar hij benadrukt dat dit dermate evident is dat dit ook niet hoefde. Bovendien bevestigen zowel de rechtspraak als de (gezaghebbende) rechtsleer zijn standpunt.

B. Tweede middel

Verzoekende partij beroept zich in een tweede middel op de schending van het gezag van gewijsde.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de beslissing van verwerende partij geen afbreuk mag doen aan de dragende overwegingen van het arrest van de Raad. Hij merkt op dat de Raad enerzijds heeft vastgesteld dat hij niet vertrouwd was met het correct citeren *in casu* en dat het feit dat hij voor een korte tijd rechten deed niet ter zake doet. Anderzijds houdt verwerende partij het tegendeel vol en legt de interne beroepsinstantie deze noodzakelijke en dragende overwegingen van het arrest van de Raad naast zich neer.

Verder stelt verzoeker vast dat de Raad van oordeel is dat een examentuchtbeslissing *in se* een bestraffend karakter heeft. De interne beroepsinstantie laat evenwel gelden dat een tuchtmaatregel geen strafsanctie is en gaat daarmee aldus *linea recta* in tegen hetgeen de Raad heeft beslist. Volgens verzoeker is het onderscheid van groot belang. Indien een tuchtsanctie een bestraffend karakter heeft, moet immers niet enkel het bewijs van een materieel element voorliggen, maar tevens het bewijs van een moreel element. Verzoeker wijst erop dat de Raad heeft gesteld dat het niet kennelijk onredelijk is, doch wel ongebruikelijk, om een onzorgvuldigheid te vereisen voor de vaststelling van plagiaat. Hij merkt op dat, aangezien de interne beroepsinstantie meent dat een tuchtsanctie geen bestraffend karakter heeft, verwerende partij ontrecht vermijdt om de beoordeling van het moreel element mee te nemen in de beslissing.

Ten slotte benadrukt verzoeker dat de Raad heeft gesteld dat hij bij elke overname van de tekst wel degelijk een bronvermelding heeft opgenomen. Hij merkt evenwel op dat de interne beroepsinstantie in haar motivering de voorbeelden herneemt die ze reeds eerder gaf. Volgens verzoeker houdt de interne beroepsinstantie dan ook geen rekening met de overwegingen uit het arrest, minstens is het onduidelijk in welke mate de overwegingen van de Raad haar beslissing hebben beïnvloed.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoeker een foutieve draagwijdte geeft aan het arrest van de Raad. Verwerende partij merkt op dat het gezag van gewijsde van een arrest van de Raad zich uitstrekt tot het beschikkend gedeelte van het arrest en de motieven die hiermee onlosmakelijk verbonden zijn. Zij benadrukt dat de Raad reeds uitspraak heeft gedaan wat de eigenlijke kwalificatie als plagiaat betreft. Volgens haar kan het feit dat het werk van verzoeker redelijkerwijze en reglementair als plagiaat werd gekwalificeerd niet langer in vraag worden gesteld, laat staan dat uit het arrest zou voortvloeien dat dit punt terug ter discussie moet worden gebracht. Het “*gezag van gewijsde*” heeft dan ook louter betrekking op de (formele) motivering voor de keuze van de sanctie i.f.v. het vastgestelde plagiaat.

Verwerende partij wijst erop dat de interne beroepsinstantie een nieuwe beslissing heeft genomen, waarbij rekening werd gehouden met de overwegingen in het arrest en waarbij de keuze van de sanctie uitdrukkelijk werd gemotiveerd.

Verzoeker gaat hier in zijn *wederantwoordnota* niet verder op in.

C. Derde middel

Verzoekende partij beroepet zich in een derde middel op de schending van het rechtszekerheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Volgens verzoeker kan uit het arrest van de Raad worden afgeleid dat hij geen informatie kreeg om juist te refereren naar juridisch-technische teksten en dat hij niet begeleid werd. Bovendien is de definitie van plagiaat *in casu* vaag en breed omschreven (wat de Raad betreurt) alsook ongebruikelijk. Verzoeker merkt op dat de vage definitie van plagiaat erop neerkomt dat de handelingen, door verzoeker gesteld, voorzienbaar moeten kunnen vallen

onder een vorm van hetzij “zonder nauwkeurige bronvermelding”, hetzij “iedere vorm van wetenschappelijke fraude”. Vermits er geen sprake kan zijn van fraude, rijst volgens verzoeker de vraag of (1) er sprake is van een onnauwkeurige bronvermelding, (2) verzoeker op voorhand kon weten dat deze onnauwkeurigheden konden vallen onder deze brede definitie en (3) we het verzoeker kunnen verwijten dat hij het niet voorzag, ook al kon hij het voorzien.

Verzoeker merkt op dat hem voornamelijk een tekortkoming omtrent het correct citeren van welbepaalde werken door vooral het niet plaatsen van aanhalingsstekens wordt verweten. Hij stelt dat hij niet kon voorzien dat het niet plaatsen van aanhalingsstekens zou kunnen vallen onder de notie “gebrek aan nauwkeurige bronvermelding”, gelet op het feit dat dit ongebruikelijk en breed omschreven is en er talloze informatie vorhanden is die in de andere zin gaat. De Raad heeft bovendien uitdrukkelijk gesteld dat de definitie van plagiaat ongebruikelijk, vaag en algemeen omschreven is. Verzoeker benadrukt dat het rechtszekerheidsbeginsel vereist dat de handelingen waarvoor een tuchtsanctie opgelegd kan worden in elk geval met voldoende precisie moeten worden uitgelegd, tenzij de term zelf duidelijk genoeg is, wat *in casu* niet het geval is.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat het niet aan de Raad toekomt om te oordelen over de concrete invulling van het begrip plagiaat, maar dat enkel kan worden getoetst of de gehanteerde definitie en de gegeven interpretatie niet onregelmatig of kennelijk onredelijk zijn. Zij merkt op dat de Raad hierbij uitdrukkelijk heeft geoordeeld dat “*gezien de informatie inzake het correct refereren en citeren waarover verzoeker reeds beschikte, er voldoende aanwijzingen zijn gegeven om toe te laten na te gaan of aan de nauwkeurigheidsvereiste (bij bronvermelding en de noodzaak aan parafraseren) is voldaan.*”, zodat het volstaat dat de interne beroepsinstantie haar eerdere motivering zonder meer herneemt. Volgens verwerende partij kon verzoeker dan ook niet ernstig voorhouden dat hij niet kon voorzien dat zijn handeling als plagiaat zou worden gekwalificeerd.

In zijn *wederantwoordnota* merkt verzoeker op dat het onjuist is om te stellen dat de Raad uitspraak zou hebben gedaan over het rechtszekerheidsbeginsel, gelet op het feit dat hij dit voor het eerst heeft opgeworpen na vernietiging en op grond van het door de Raad gewezen arrest. Volgens verzoeker schijnt verwerende partij ervan uit te gaan dat de Raad in de meest strenge bewoordingen een beoordeling ten gronde heeft gedaan, en enkel heeft gezegd dat de

straf ietwat zwaar is. Verzoeker is van oordeel dat dit niet het geval is. Hij stelt ook dat, zelfs indien de Raad tot de beslissing zou zijn gekomen dat verwerende partij redelijkerwijze tot het besluit kwam dat een zeker mate van onnauwkeurigheid of onzorgvuldigheid in hoofde van verzoeker voorligt, dan is daarmee nog niet gezegd dat dit het noodzakelijke schuldige gedrag uitmaakt.

D. Vierde middel

Verzoekende partij beroep zich in een vierde middel op de schending van de rechten van verdediging en de hoorplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat met de oorspronkelijke e-mail van 10 augustus 2017 tot verschijning voor de decaan geenszins duidelijk werd gemaakt wat de draagwijdte was van de tenlastegelegde onregelmatigheden, noch welke concrete elementen er ten laste van hem bestonden. Verzoeker stelt dat in de oorspronkelijke beslissing van 18 augustus 2017 geen melding wordt gemaakt van de weerhouden passages, noch van de passages die geplagieerd zouden zijn, zelfs niet van de identificatie van de werken waaruit geplagieerd zou geweest zijn. In het administratief dossier zitten slechts twee stukken die enig verband houden met de vaststelling van het zogezegde plagiaat: (1) een standaardformulier, ingevuld door [S.D.P.] en (2) het Turnitin-rapport. Verzoeker stelt dat hij geen enkele dienstige tegenspraak kan voeren, gelet op de afwezigheid van enige informatie die *in concreto* duidt waaruit het plagiaat zou bestaan en wat het geplagieerde werk zou zijn. Volgens hem zijn de aangehaalde werken ook niet eenvoudig raadpleegbaar, zoals verwerende partij voorhoudt.

Verzoeker ziet bovendien niet in waarom niet van verwerende partij verwacht zou mogen worden dat een kopie van de geplagieerde bronnen aanwezig moet zijn in het dossier. Hij merkt op dat hij niet vraagt dat hem een kopij van de bronnen wordt gegeven, maar wel dat *in concreto* wordt gezegd welk werk nu precies werd geplagieerd en waar dat werk te vinden zou zijn. Verzoeker benadrukt dat hij hieromtrent verschillende malen bij verwerende partij heeft geïnformeerd. Hij is van mening dat de stelling dat hij zijn onschuld moet bewijzen een omkering van de bewijslast betreft.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vast dat het middel opnieuw een aantal grieven tegen de kwalificatie als plagiaat betreft, zodat zij er opnieuw op wil wijzen dat de Raad zich

omtrent de kwalificatie als plagiaat reeds in niet mis te verstane bewoordingen heeft uitgesproken. Volgens verwerende partij heeft de Raad hierbij vastgesteld dat zij enerzijds terecht gebruik kon maken van de bevindingen van het Turnitinrapport, die werden getoetst en aangevuld, alsook dat zij op basis van die informatie tot plagiaat kon besluiten. Ze merkt op dat de bewering van verzoeker als zou het administratief dossier waarvan hem een kopie werd overgemaakt in het kader van de interne beroepsprocedure, en dat tevens was gevoegd bij de stukken bij de antwoordnota in het kader van het eerdere beroep voor de Raad, niet voldoende gegevens bevatten, in de huidige stand van de procedure niet dienstig door verzoeker kan worden herhaald.

In zijn *wederantwoordnota* werpt verzoeker op dat de Raad niets over de mate van tegenspraak, noch over de rechten van verdediging heeft gezegd. Hij vraagt verwerende partij om in elk geval ter zitting uit te leggen hoe hij de “eenvoudig raadpleegbare werken” dan kan raadplegen. Waar verwerende partij van mening is dat het middel ongegrond zou zijn, gelet op het feit dat verzoeker dit middel niet dienstig meer kan opwerpen omdat hier al recht over zou gedaan zijn, merkt verzoeker op dat verwerende partij in dat geval maar één middel moet opwerpen, namelijk de onontvankelijkheid van de vordering, gelet op het feit dat al recht zou gedaan zijn over deze zaak in al zijn facetten (*quod non*).

E. Vijfde middel

Verzoekende partij beroeft zich in een vijfde middel op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker benadrukt dat de Raad een marginale toetsingsbevoegdheid heeft. Hij stelt dat de Raad in elk geval nooit gesteld dat er *in casu* wel degelijk sprake is van plagiaat, maar zich enkel heeft uitgesproken over de (on)redelijkheid van de definitie van plagiaat van verwerende partij én over het feit dat als alle wezenlijke bestanddelen (materieel en moreel) bewezen zijn, het *prima facie* zo is dat verzoeker slechts de lichtste straf kan krijgen.

Verzoeker stelt ook dat verwerende partij, door te stellen dat het enige motief waaraan door de Raad wordt tegemoetgekomen de (mate van) sanctionering betreft, alle argumentatie, die verzoeker heeft ontwikkeld en waarover nog geen recht is gedaan, afwimpelt. Zo merkt verzoeker op dat over het argument dat elk tuchtvergrijp in ieder geval een schuldige

gedraging moet zijn, nog geen recht is gedaan. Verzoeker benadrukt dat de vernietiging van de beslissing *ex tunc* werkt, waardoor een geheel nieuwe beslissing moet worden genomen. Volgens hem mogen ook nieuwe argumenten worden toegevoegd en wordt de zaak *ab initio* hernomen.

Verzoeker merkt op dat het noodzakelijk en zorgvuldig is om het plagiaat en het geplagieerde met elkaar te vergelijken om plagiaat vast te stellen. Volgens verzoeker gaat verwerende partij er onterecht vanuit dat de Raad voor recht heeft gezegd dat er plagiaat werd gepleegd, wat niet kan, vermits dit een beoordeling ten gronde zou zijn. Hij stelt dat een onderzoek ten gronde nog steeds nodig is, en dit van alle bestanddelen van het plagiaat, zijnde de inbreuk zelf en de schuld in hoofde van verzoeker. Zo moet zijn uitvoerig aangehaalde argumentatie omtrent het feit dat er geen schuld in zijn hoofde aanwezig is of kan zijn, worden onderzocht. Dit moet gebeuren in het licht van het door de Raad vastgestelde feit dat hij inderdaad niet kon weten hoe hij naar juridisch-technische teksten moest verwijzen en geen begeleiding kreeg. Verzoeker vindt een onderzoek bovendien ook bijzonder relevant voor wat betreft de schuldige gedraging. Hij heeft immers herhaaldelijk gesteld dat zijn werkwijze ook door verschillende gepubliceerde rechtswetenschappers wordt gehanteerd, waartoe hij drie voorbeelden aangaf. Volgens verzoeker legt verwerende partij deze essentiële argumentatie over een wezenlijk bestanddeel van elk tuchtvergrijp naast zich neer omdat de Raad al ten gronde geoordeeld zou hebben over het bestaan van het plagiaat, *quod certissime non*. Hij wijst erop dat het niets meer was dan een louter administratieve, routineuze afhandeling van de zaak, wat een schending is van het zorgvuldigheidsbeginsel.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoeker in de verkeerde misvatting blijft volharden dat de kwalificatie als plagiaat nog steeds ter discussie zou staan. Volgens haar is het logisch dat de Raad niet explicet heeft geoordeeld dat er sprake is van plagiaat, maar wel dat het niet kennelijk onredelijk en reglementair is om de handelingen van verzoeker als plagiaat de kwalificeren. De Raad kan zich immers niet in de plaats van het bestuur stellen, maar heeft louter een marginale toetsingsbevoegdheid. Verwerende partij stipt aan dat de interne beroepsinstantie de “*argumenten ten gronde*” dan ook niet opnieuw in overweging moet nemen, nu deze discussie reeds door de Raad werd beslecht.

Verwerende partij ziet overigens niet in hoe er sprake kan zijn van “*nieuwe elementen in het dossier*”. Ze merkt op dat het enige nieuwe element dat in het dossier voorligt, het arrest van

de Raad is. Volgens haar moet worden vastgesteld dat in de bestreden beslissing expliciet rekening werd gehouden met de overwegingen van de Raad en dat de opgelegde sanctie concreet werd gemotiveerd.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat in zijn vijfde middel niet de “kwalificatie van het plagiaat” ter discussie zou staan (wat onder plagiaat begrepen kan worden), maar hij betwist wel dat alle wezenlijke bestanddelen van het plagiaat in hoofde van verzoeker verenigd zijn, zoals het schuldelement. Volgens hem gaat verwerende partij er enerzijds vanuit dat de Raad de discussie omtrent de argumenten ten gronde heeft beslecht, doch anderzijds ontketzt zij dat dit kan. Verzoeker vindt het vanzelfsprekend dat de Raad dit niet kan, zodat er ten gronde nog helemaal niets is beslist.

F. Zesde middel

Verzoekende partij beroept zich in een zesde middel op de schending van de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de Raad voor recht heeft gesteld dat alle verwijzingen naar wetteksten wel degelijk een bronvermelding bevatten. Volgens hem blijkt op geen enkele manier uit de beslissing dat hiermee rekening is gehouden. Hij heeft bovendien uitdrukkelijk gesteld dat nagegaan zou moeten worden in welke mate er dubbele overeenkomsten zijn, wat niet is gebeurd.

Vervolgens wijst verzoeker erop dat de instelling op gepaste wijze rekening moet houden met alle relevante gegevens en dat het dossier volledig moet zijn. Volgens hem blijkt dat een schuldige gedraging moet voorliggen vooraleer men een tuchtmaatregel kan nemen, doch geen enkel stuk geeft de resultaten van dit onderzoek naar de schuldige gedraging weer. Verzoeker is van mening dat verwerende partij in elk geval had moeten motiveren in welke zin hij wel degelijk schuld zou hebben aan de inbreuk, gelet op de duidelijke overwegingen in het arrest omtrent het gebrek aan informatie en begeleiding. Hij benadrukt dat de schuld een essentieel bestanddeel is: zonder schuld is er geen tuchtvergrijp en kan er dus geen tuchtsanctie worden opgelegd.

In haar *antwoordnota* herhaalt verwerende partij dat de hele discussie omtrent de kwalificatie als plagiaat reeds door de Raad werd beslecht en dat zij zich hierover, in lijn met het arrest

van de Raad, niet opnieuw diende te buigen. Verwerende partij wenst er nog op te wijzen dat, waar de initiële beslissing van de interne beroepsinstantie werd vernietigd nu, naar het oordeel van de Raad, niet afdoende werd gemotiveerd waarom de zwaardere strafsanctie werd opgelegd, de bestreden beslissing op dit punt uitdrukkelijk is gemotiveerd en de sanctie werd hervormd naar de lichtste strafmaat. Verwerende partij stelt vast dat die motivering door verzoeker klaarblijkelijk ook niet wordt betwist, nu hij hiertegen geen specifieke grieven inbrengt, maar er enkel voor kiest zijn pijlen te (blijven) richten tegen de motieven die verband houden met de kwalificatie door de interne beroepsinstantie van de handelingen van verzoeker als plagiaat.

In zijn *wederantwoordnota* gaat verzoeker hier niet verder op in.

G. Beoordeling van alle middelen samen

De Raad gaat vooreerst onderzoeken in hoeverre verwerende partij bij het nemen van de nieuwe beslissing de draagwijdte van het eerder tussengekomen arrest van de Raad van 11 oktober 2017 heeft gerespecteerd.

De Raad heeft de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 september 2017 op basis van volgende grond vernietigd: “*De Raad is dan ook van oordeel dat verwerende partij niet afdoende heeft gemotiveerd, in het licht van de vastgestelde onregelmatigheden, waarom zij in redelijkheid deze zwaardere strafsanctie heeft opgelegd en niet heeft geopteerd voor de lichtste strafmaat, die de Raad prima facie, gezien de aard van het gepleegde plagiaat (onzorgvuldigheid) en de omstandigheden eigen aan het dossier, het meeste gepast lijkt.*”.

Wat het middel van verzoeker omtrent de regelmatigheid en de redelijkheid van de kwalificatie als plagiaat betreft, heeft de Raad als volgt geoordeeld: “*In die zin komt de Raad tot de vaststelling dat het kwalificeren als plagiaat, zoals in casu is gebeurd, rekening houdend met alle gegevens in het dossier, reglementair en niet kennelijk onredelijk is.*”.

Volgens verzoeker heeft de Raad in zijn arrest van 11 oktober 2017 niet geoordeeld dat de interne beroepsinstantie in zijn hoofde terecht heeft beslist dat er sprake was van plagiaat, maar de Raad heeft enkel de werkwijze van verwerende partij onderzocht.

De Raad volgt verzoeker in deze niet. Enkel reeds uit de hierboven vermelde zinsnede uit het arrest van 11 oktober 2017 blijkt duidelijk dat de Raad het middel van verzoeker omtrent de regelmatigheid en de redelijkheid van de kwalificatie als plagiaat niet als gegrond heeft beschouwd. Hiermee doelt de Raad niet enkel op de definiëring van plagiaat van verwerende partij en op de werkwijze die zij in alle gevallen volgt bij het onderzoek naar en de vaststelling van het plagiaat, maar ook op de concrete vaststelling van de onzorgvuldigheden die werden gedaan door verzoeker. De Raad legt duidelijk de link naar het concrete dossier van verzoeker dat voorlag.

De Raad heeft zelf niet vastgesteld dat er van plagiaat sprake is in dit concrete dossier. De Raad is ook niet bevoegd om deze vaststelling al dan niet te doen in de plaats van verwerende partij. De Raad heeft wel geoordeeld dat de interne beroepsinstantie op regelmatige wijze tot deze vaststelling is gekomen in het licht van de gegevens van het concrete dossier en in het licht van het feit dat verwerende partij ook onzorgvuldigheden als een vorm van plagiaat beschouwt op basis van haar reglementering. De invulling van deze definitie van plagiaat, die tot de bevoegdheid van verwerende partij behoort, heeft de Raad als streng en niet gebruikelijk beschouwd, maar *in casu* niet als kennelijk onredelijk. Zo heeft de Raad vastgesteld dat verzoeker wel bronvermelding had opgenomen, maar dat deze niet op de vereiste zorgvuldige wijze werd gedaan. Dit heeft geen implicaties naar de vaststelling van het plagiaat *an sich* – waaronder ook onzorgvuldigheid (onnauwkeurige bronvermelding) wordt begrepen – maar het is wel een element dat meegenomen moet worden bij de bepaling van de sanctie, gezien er in hoofde van verzoeker geen sprake was van slechte intenties of bedrog. Dat onder meer het niet plaatsen van aanhalingsstekens als een vorm van onzorgvuldigheid in die zin wordt beschouwd is mogelijk streng, maar *an sich* niet onredelijk in het licht van de door verwerende partij voorgeschreven regels inzake het correct citeren en refereren.

De Raad heeft in zijn eerder arrest ook het door verwerende partij uitgevoerde onderzoek getoetst aan de hand van het onderliggend dossier, dat een standaardformulier, ingevuld door [S.D.P.], en het Turnitin-rapport bevat, en geconcludeerd dat dit *in casu* niet onregelmatig en onredelijk is verlopen. Dit blijkt duidelijk uit het hoger weergegeven arrest.

De Raad treedt verwerende partij bij waar zij stelt dat het na het vernietigingsarrest van de Raad van 11 oktober 2017 niet aan de interne beroepsinstantie was om de kwalificatie van de onzorgvuldigheden als een examentuchtbeslissing alsook het onderzoek en de vaststelling

hiervan *an sich* opnieuw te doen. Enkel de al dan niet redelijkheid en evenredigheid van de opgelegde sanctie was nog aan de orde.

Alle andere middelen (rechten van verdediging, rechtszekerheid, onpartijdigheid, onzorgvuldigheid, motiveringsplicht) die verzoeker in huidig geding aankaart, hebben *in se* te maken met de kwalificatie als examentuchtbeslissing en het onderzoek hiernaar. In dit verband heeft de Raad eerder geoordeeld dat het opleggen van een examentuchtsanctie op basis van de vastgestelde onzorgvuldigheden niet onredelijk is en het onderzoek ook reglementair is gebeurd. Deze middelen kunnen in huidige procedure niet meer nuttig worden ingeroepen.

Voor zover deze middelen alsnog betrekking hebben op de zwaarte van de opgelegde examentuchtsanctie *an sich* of op de procedure die in opvolging van het vernietigingsbesluit door verwerende partij is gevoerd, worden deze hierna onderzocht.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie, in opvolging van het eerdere arrest van de Raad, conform het OER de lichtst mogelijke sanctie heeft opgelegd (zie stuk 17 van verwerende partij). Deze sanctie komt neer op een onvoldoende van 0/20 voor het betreffende opleidingsonderdeel. Het opleggen van deze lichtste sanctie is conform het eerder geformuleerde oordeel van de Raad.

De Raad stelt, met verwerende partij, vast dat verzoeker geen grieven formuleert ten aanzien van het opleggen van deze lichtste sanctie *an sich*. Verzoeker brengt ook geen nieuwe elementen aan waardoor een herziening van het eerdere arrest – waaraan een gezag van gewijsde kleeft – zich opdringt. Verzoeker brengt onder meer opnieuw te berde dat in het kader van de vaststelling van een plagiaat de schuldvereiste aanwezig moet zijn, terwijl het eerdere arrest op dat vlak reeds duidelijk heeft geoordeeld.

De Raad is van oordeel dat verwerende partij op een correcte en redelijke wijze opvolging heeft gegeven aan het eerder uitgesproken arrest.

Wat het middel betreft dat de interne beroepsinstantie, die in opvolging van het vernietigingsbesluit is bijeengekomen, geen onpartijdige beslissing heeft genomen bij het vastleggen van huidige sanctie, moet de Raad verwerende partij opnieuw bijtreden. Verzoeker

overtuigt de Raad niet – aan de hand van concreet gestaafde argumenten – dat de interne beroepscommissie deze beslissing met vooringenomenheid zou hebben genomen. Dit was ook de lichtste sanctie die op basis van de reglementering kon worden opgelegd, zodat de beoordelingsruimte van de interne beroepsinstantie sowieso beperkt was. Deze instantie heeft in het licht van het eerder arrest van de Raad en de haar nog resterende beoordelingsruimte op een milde wijze geoordeeld, waardoor de Raad niet inziet hoe verzoeker door de interne beroepscommissie met vooringenomenheid en ontrecht is behandeld. In die zin treft ook het argument van verzoeker, waarbij deze verwijst naar het verloop van een andere procedure ten aanzien van hem en het feit dat de interne beroepsinstantie opnieuw eenzelfde samenstelling kent, geen doel.

Dit middel is niet gegrond.

Wat de grief betreft dat verzoeker niet op gepaste wijze op de hoogte is gebracht van de reglementering en de voorschriften inzake plagiaat, waardoor het rechtzekerheidsbeginsel wordt geschonden, moet de Raad vaststellen dat hij hieromtrent in zijn eerder arrest ook reeds uitgebreid uitspraak heeft gedaan. Voor zover verzoeker met dit middel ook doelt op een gebrekige begeleiding wat het citeren van juridische teksten betreft, heeft de Raad inderdaad vastgesteld dat de specifieke aard van het werkstuk van verzoeker meegenomen dient te worden bij het bepalen van de zwaarte van de opgelegde sanctie voor de vastgestelde onzorgvuldigheden. De Raad wijst in dit verband op vaststaande rechtspraak, die stelt dat een gebrek in de begeleiding *an sich* nog niet verantwoordt dat een student niet moet aantonen de competenties van een opleidingsonderdeel te hebben verworven. *In casu* verschoont dit vermeende gebrek niet dat verzoeker onzorgvuldig zijn proefschrift heeft geredigeerd. De argumentatie van verzoeker op dat vlak overtuigt de Raad niet, temeer gezien verzoeker zelf geen concrete stappen heeft ondernomen om hulp in te roepen van zijn promotor, die hem eventueel had doorverwezen voor meer juridische ondersteuning. De Raad is ook van oordeel dat verzoeker in grote mate zelf de verantwoordelijkheid draagt voor zijn eigen bewuste keuze om – afwijkend van wat gebruikelijk is – een meer juridisch-technische tekst uit te schrijven. Hij had zo nodig zelf stappen moeten ondernemen om bijkomende ondersteuning te zoeken.

Dit middel is niet gegrond.

Wat de middelen van verzoeker betreft dat de rechten van verdediging en de hoorplicht zijn geschonden, blijkt uit het eerder arrest – en stelt de Raad nu ook vast – dat de procedure correct en regelmatig was verlopen op basis van een voldoende onderbouwd administratief dossier. Hiervan heeft verzoeker een kopie ontvangen in het kader van de interne beroepsprocedure en het was tevens gevoegd bij de stukken bij de antwoordnota in het kader van het eerdere beroep. De Raad ziet niet in hoe dit middel in de huidige stand van de procedure dan ook nog dienstig door verzoeker kan worden herhaald. Verzoeker toont zijn belang in deze niet voldoende concreet aan. Uit de gehele gevoerde procedure blijkt duidelijk dat verzoeker zich op tegenspraak heeft kunnen verdedigen en met een bijzonder uitgebreid dossier al zijn middelen nuttig te berde heeft kunnen brengen.

Dit middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 19 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Jean Goossens bijzitter

Piet Versweyveld bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 29 november 2017

Arrest nr. 4.101 van 19 december 2017 in de zaak 2017/509

In zake: Hannah PATERNOSTER
Woonplaats kiezend te 3012 Leuven
J.B. Vanderelststraat 20

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 9 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 2 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ongegrond werd verklaard en de impliciete beslissing van de interne beroepsinstantie om verzoekende partij niet geslaagd te verklaren voor het schakelprogramma Master in de pedagogische wetenschappen.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 8 november 2017.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij, de heer Robrecht Paternoster, die verschijnt voor de verzoekende partij en de heer Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Bij beschikking nr. 2017/II/003 van 13 november 2017 werd zowel aan verwerende partij als aan verzoekende partij de mogelijkheid geboden om schriftelijk standpunt in te nemen omtrent de vraag van verzoekende partij ter zitting d.d. 8 november 2017 om de antwoordnota

van verwerende partij uit de debatten te weren en de heer Toon Boon ter zitting niet het woord te laten nemen namens verwerende partij.

Verwerende partij en verzoekende partij hebben vervolgens omtrent dit punt elk een aanvullende nota ingediend.

De partijen zijn vervolgens opnieuw opgeroepen voor een terechting, die heeft plaatsgevonden op 29 november 2017.

Verzoekende partij, de heer Robrecht Paternoster, die verschijnt voor de verzoekende partij en de heer Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in het schakelprogramma Master in de pedagogische wetenschappen.

Voor het opleidingsonderdeel “Methoden van pedagogisch onderzoek” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20. Hierdoor slaagt ze tevens niet voor het schakelprogramma.

Verzoekende partij stelde op datum van 21 september 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 2 oktober 2017 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat het opleidingsonderdeel “Methoden van pedagogisch onderzoek” een jaaropleidingsonderdeel betreft, waarbij de kwantitatieve methoden in het eerste semester besproken worden en ook via een deelexamen worden geëvalueerd in de januarizittijd. De kwalitatieve onderzoeks cyclus komt aan bod tijdens het tweede semester en wordt geëvalueerd via een examen in de tweede examenperiode. Tijdens de eerste examenperiode behaalde verzoekster 7,4/10 als eerste deelcijfer, terwijl ze niet slaagde voor het deel kwalitatieve onderzoeks methoden in de tweede examenperiode. De ECTS-fiche voor dit opleidingsonderdeel bepaalt dat het slagen voor beide delen een voorwaarde is om ook te kunnen slagen voor het opleidingsonderdeel als geheel. Gezien deze voorwaarde, slaagde

verzoekster bij haar eerste examenkans niet voor dit opleidingsonderdeel. Ze verkreeg een deeloverdracht voor het deel kwantitatieve onderzoeksmethoden, waardoor ze tijdens de derde examenperiode enkel examen diende af te leggen over het deel kwalitatieve onderzoeksmethoden. Het examen voor dit kwalitatieve deel bestond uit een schriftelijk examen, waarbij één van de vragen vooraf thuis kon worden opgelost (“take home vraag”). Verzoekster behaalde 4,8/10 als deelcijfer voor het kwalitatieve deel. Aangezien ze hiermee nog steeds niet geslaagd was voor beide delen, behaalde verzoekster 9/20 als eindresultaat voor dit opleidingsonderdeel.

Dit opleidingsonderdeel maakte deel uit van het schakelprogramma dat toegang geeft tot de Master in de pedagogische wetenschappen of de Master in de educatieve studies. Naast het onvoldoende resultaat voor dit opleidingsonderdeel slaagde verzoekster evenmin voor het opleidingsonderdeel “Theorie en praktijk van groepswerk”. Voor dit laatste tekort kon ze echter een tolerantie inzetten. Aangezien verzoekster hierdoor nog slechts over 4 studiepunten tolerantiekrediet beschikte, kon ze geen tolerantie meer inzetten voor “Methoden van pedagogisch onderzoek”.

Tijdens het gesprek verduidelijkte verzoekster dat haar beroep uit twee delen bestond, nl. enerzijds een aantal opmerkingen in verband met het verloop van het examen en anderzijds een aantal juridische argumenten op basis waarvan ze meende dat zowel de feitelijke examenbeslissing als de beslissing om haar op basis van dit resultaat niet geslaagd te verklaren, niet correct genomen waren. Verzoekster verklaarde dat ze deze juridische argumenten persoonlijk niet kon verduidelijken, maar verwees hiervoor naar het schriftelijk verzoekschrift dat ze had ingediend. Ze verduidelijkte dat de betwisting enkel betrekking had op de beoordeling van het tweede deel van het examen i.c. het deel kwalitatieve onderzoeksmethoden. De take home vraag die verzoekster in juni indiende, kon ze echter opnieuw indienen in de derde examenperiode en hiervoor behaalde ze een goed resultaat (i.c. 2,2/2,5). Verzoekster vermeldde dan ook dat het huidig punt van discussie enkel betrekking had op het schriftelijk examen zoals dit tijdens de examenperiode werd afgenoem. In eerste instantie wenste verzoekster hiermee de beslissing om haar niet geslaagd te verklaren voor het schakelprogramma te betwisten. Zoals verder vermeld in deze beslissing, wenste verzoekster hierbij echter ook bepaalde aspecten van het examenverloop (i.c. de informatie die ze vooraf over dit examen kreeg) te betrekken. Over dit examenverloop had ze reeds een uitgebreid feedbackgesprek met de docent gehad, waarbij de redenen voor dit onvoldoende resultaat

reeds verduidelijkt werden. Tijdens het gesprek met de beroepsinstantie, noch in haar brief, vermeldde verzoekster enig element waarmee ze de inhoud van deze feedback wou betwisten.

Tijdens het gesprek met de interne beroepsinstantie verwees verzoekster in de eerste plaats naar haar uitgesproken motivatie, zowel ten aanzien van de opleiding als ten aanzien van het werken met jongeren in het algemeen, van waaruit zij ook voor deze opleiding gekozen had. Verzoekster verwees naar haar studieresultaten in haar eerdere professionele bacheloropleiding en naar het feit dat ze in deze eerdere opleiding nooit tolerantie had moeten inzetten. Verzoekster vermeldde dat ze, met een begrijpelijke uitzondering omwille van ziekte, stipt de lessen en practica had bijgewoond. Ze wees op het nipte karakter van dit onvoldoende resultaat. Naar haar aanvoelen was er bovendien nog discussie mogelijk of de aangekondigde gewichtsverdeling tussen het examen tijdens de examenperiode en de take home vraag correct was toegepast. Op basis van de berekening van verzoekster was ze nog steeds niet geslaagd, maar was het zo dat het tekort hierdoor nog nipter zou zijn geweest. Naar haar aanvoelen was het dan ook onredelijk om haar op basis van een dergelijk miniem tekort niet geslaagd te verklaren. Het betwiste opleidingsonderdeel staat in de onderwijsregeling 2016-2017 vermeld als een jaaropleidingsonderdeel voor in totaal 6 studiepunten. Naar aanvoelen van verzoekster bestond dit opleidingsonderdeel echter *de facto* uit twee delen. Verzoekster vermeldde dat, indien dit opleidingsonderdeel als twee semestervakken van telkens 3 studiepunten zou zijn georganiseerd, zij wel tolerantie had kunnen inzetten. Ze verwees ook naar het feit dat studenten die analoge vakken volgen in het kader van hun bacheloropleiding in de Pedagogische wetenschappen, dit doen via twee opleidingsonderdelen van 4 studiepunten en dat dit vanaf 2017-2018 ook het geval is voor de studenten in het schakelprogramma. Verzoekster gaf toe dat zij in dit laatste geval evenmin tolerantie had kunnen inzetten, maar stelde dat het aantal studiepunten dat ze in dat geval tekort zou gekomen zijn, kleiner zou zijn dan nu het geval was. Nog steeds volgens haar informatie was er ook onduidelijkheid geweest over de examenperiode. Verzoekster stelde dat ze pas in april duidelijkheid kreeg over hoe het examen zou worden opgevat. Tenslotte verwees ze ook naar het feit dat ze in februari/maart geconfronteerd werd met een relatiebreuk, die voor haar ernstige emotionele gevolgen had. Verzoekster verklaarde goed te zijn opgevangen in haar familiale omgeving, maar stelde dat dit ongetwijfeld ook gevolgen gehad heeft voor haar studieprestaties. Verzoekster had deze omstandigheden niet gemeld aan de faculteit, maar meende dat hiermee wel rekening moest gehouden worden bij de beslissing om haar geslaagd te verklaren.

In navolging van het beroep van verzoekster heeft de interne beroepsinstantie bijkomende motivering opgevraagd bij de faculteit. Zoals reeds vermeld behaalde verzoekster 7,4/10 als deelcijfer tijdens het eerste semester (deel kwantitatieve onderzoeksmethoden) en 4,8/10 tijdens de derde examenperiode voor het deel kwalitatieve onderzoeksmethoden. Eén van de vragen van dit examen kon verzoekster vooraf thuis oplossen (“take home vraag”). Verzoekster behaalde 2,2/2,5 voor deze take home vraag en 4/10,5 voor de examenvragen tijdens het examen in de examenperiode. Hoewel verzoekster via haar beroep geen elementen aanbracht waarmee ze de inhoudelijke beoordeling wenste te betwisten, heeft de beroepsinstantie om elke onduidelijkheid op dit vlak uit te sluiten, ook informatie opgevraagd met betrekking tot de inhoudelijke motivering van de deelpunten die deel uitmaakten van de evaluatie voor het luik kwalitatieve onderzoeks methoden.

Prof. [M.D.] stuurde hierbij informatie die wordt weergegeven in de interne beroepsbeslissing. Voor de take-home vraag leverde verzoekster een goed antwoord af, waarbij haar antwoord echter meer gargumenteerd en genuanceerder kon zijn m.b.t. de keuze van en de verantwoording voor de gekozen methode van data-analyse, de indicatie m.b.t. het verwachte soort resultaten en de indicaties m.b.t. belang van ethisch handelen. Voor de individuele vragen van het examen behaalde verzoekster dan ook volgende deelresultaten: 0,5(/2,5), 0,5(/3), 1,5(/2) en 1,5(/3). Voor de take home vraag behaalde ze 2,2(/2,5).

Omwille van het feit dat bij de organisatie van het herexamen rekening moest gehouden worden met het feit dat bij dit herexamen bepaalde studenten deel 1 moesten hernemen, andere (waaronder ook verzoekster) enkel deel 2, terwijl nog andere studenten beide delen dienden te hernemen, duurde het examen van het tweede deel van dit examen voor studenten uit het schakelprogramma tijdens de derde examenperiode slechts twee uur. Dit was dus korter dan het examen in de tweede examenperiode. Om te garanderen dat studenten in realistische omstandigheden dit examen konden afwerken, werd dit examen (de take home vraag niet meegerekend) beperkt tot 4 vragen, op respectievelijk 2,5, 3, 2 en 3 punten. Dit resulteerde dan ook in een maximale score van 10,5 punten. Teneinde de afgesproken gewichtsverdeling zoveel mogelijk te respecteren, werd de take home vraag hierdoor beoordeeld op een maximum van 2,5 punten. Het feit dat de beoordeling tijdens de derde examenperiode op die manier zou gebeuren, werd toegelicht naar aanleiding van de inzage- en feedbackmomenten na de tweede examenperiode.

De ECTS-fiche voor dit opleidingsonderdeel vermeldde dat het examen zou worden georganiseerd als een schriftelijk examen. Prof. [M.D.] verduidelijkte dat de concrete examenverwachtingen, waaronder de informatie over het feit dat studenten één van de vragen vooraf thuis zouden kunnen beantwoorden, tijdens de lessen (i.c. op 29 maart) en via Toledo werden toegelicht. Op basis van deze informatie moet de beroepsinstantie in elk geval vaststellen dat prof. [M.D.] in zijn reactie duidelijk de tekorten aangeeft die werden vastgesteld in de antwoorden van verzoekster en op die manier ook het punt dat verzoekster behaalde (i.c. 6,2/13) motiveert. In een aantal van haar antwoorden kiest verzoekster een duidelijk verkeerde benadering of antwoordt zij niet op de vraag. Dit wijst er dan ook op dat het tekort – zelfs als dit tekort beperkt is – niet te wijten is aan loutere toevalligheden, vb. omwille van afrondingsregels, maar wel wijst op duidelijke tekorten in de kennis, inzicht en vaardigheden van verzoekster met betrekking tot deze kwalitatieve onderzoeksmethoden.

Met betrekking tot de opmerking van verzoekster over de veronderstelde onduidelijkheid over de examenvorm, moet de beroepsinstantie vaststellen dat de uiteindelijke examenvorm alvast niet in tegenstelling is met de informatie in de ECTS-fiche. Het onderwijs- en examenreglement bepaalt immers dat de fundamentele principes met betrekking tot de manier waarop een beoordeling zal georganiseerd worden in de ECTS-fiche moeten worden opgenomen. Dit neemt niet weg dat deze informatie nog verder kan worden aangevuld en geconcretiseerd tijdens de lesactiviteiten via Toledo. De ECTS-fiche voor dit opleidingsonderdeel voorziet dat het examen als een schriftelijk examen wordt georganiseerd. De manier waarop dit examen uiteindelijk georganiseerd werd, is hiermee niet in tegenstelling. Het feit dat één van de vragen vooraf thuis kon worden beantwoord, verandert niets aan het feit dat dit wel degelijk een schriftelijk examen betrof. Het onderwijs- en examenreglement voorziet bovendien dat een eventuele gewichtsverdeling tussen deelscores vooraf moet zijn aangekondigd in de ECTS-fiche. De score voor de take home vraag betreft echter geen deelscore voor een afzonderlijk onderdeel van het examen, maar wel de individuele score voor een bepaalde vraag, waardoor er strikt genomen zelfs geen verplichting was om deze puntentotalen per vraag vooraf bekend te maken. Het feit dat de betrokken docenten dit, vanuit een nastreven van maximale transparantie, toch gedaan hebben, verandert hier niets aan. Verder moet de beroepsinstantie vaststellen dat, rekening houdend met de tijdsduur die voorzien was voor dit examen tijdens de derde examenperiode, de docenten ervoor gezorgd hebben om een examen op te stellen dat realistisch gezien binnen deze

tijdspanne kon worden afgewerkt. Gezien dit leidde tot een maximaal resultaat op de vragen die tijdens de examenperiode gesteld werden van 10,5, heeft men er ook voor gezorgd om zo maximaal mogelijk de afgesproken puntenverhoudingen (16/4) te respecteren. De beroepsinstantie meent dan ook dat dit een redelijke aanpak is. Zelfs indien de beroepsinstantie de resultaten van verzoekster herberekent vanuit een strikte interpretatie van deze 16/4-verhouding, komt men tot een totaal van 4,8076/10, hetgeen het punt dat verzoekster behaalde voor dit tweede deel van het examen dan ook niet veranderd zou hebben. De beroepsinstantie moet dan ook vaststellen dat verzoekster geen belang heeft bij de discussie hierover.

Het onderwijs- en examenreglement bepaalt verder de voorwaarden waaronder men onvoldoende resultaten kan tolereren. Hierbij wordt o.a. rekening gehouden met een “tolerantiekrediet” à 10% van het aantal studiepunten dat effectief deel uitmaakte van het programma. Aangezien het schakelprogramma van verzoekster 65 studiepunten omvatte, beschikte zij bij de start van haar programma over 7 studiepunten tolerantiekrediet. Verzoekster zette reeds tolerantie in voor het opleidingsonderdeel “Theorie en praktijk van het groepswerk” (à 4 studiepunten). Dit betekent dan ook dat zij over onvoldoende tolerantiekrediet beschikte om ook tolerantie te kunnen inzetten voor het opleidingsonderdeel “Methoden van pedagogisch onderzoek” (à 6 studiepunten). Het feit dat, naar aanvoelen van verzoekster, dit opleidingsonderdeel ook had kunnen opgesplitst worden over twee opleidingsonderdelen van 3 studiepunten of dat in andere programma’s of in het schakelprogramma 2017-2018 deze materie aan bod komt in twee opleidingsonderdelen van telkens 4 studiepunten, neemt niet weg dat verzoekster zich in het academiejaar 2016-2017 wel degelijk inschreef voor een opleidingsonderdeel van 6 studiepunten. Via haar inschrijving verklaarde verzoekster zich akkoord met de bepalingen van het onderwijs- en examenreglement van KU Leuven. De informatie in het onderwijsaanbod (ook wel “de programmagids” genoemd) en de informatie in de ECTS-fiches maken integraal deel uit van dit onderwijs- en examenreglement.

Tot slot vermeldde verzoekster ook de relatiebreuk waarmee ze geconfronteerd werd als bijzondere omstandigheid, die naar haar aanvoelen mee in rekening moest worden gebracht in de beslissing om haar geslaagd te verklaren. Aangezien verzoekster deze omstandigheden niet vermeld had bij haar faculteit, kon de examencommissie bij haar beslissing naar aanleiding van de derde examenperiode hiermee geen rekening houden. Aangezien verzoekster deze

omstandigheden wel vermeld heeft tijdens deze beroepsprocedure, moet de beroepsinstantie hier wel rekening mee houden bij het nemen van de beslissing. Het onderwijs- en examenreglement voorziet de mogelijkheid om een student omwille van uitzonderlijke omstandigheden uitzonderlijke toleranties toe te kennen bovenop het beschikbare tolerantiekrediet, zodat de student op die manier ook kan slagen. De bijzondere omstandigheden moeten dan echter in die mate het onvoldoende resultaat verklaren dat kan worden aangenomen dat, zonder deze omstandigheden, het aannemelijk was dat de student dan wel geslaagd zou zijn. Op geen enkel moment tijdens haar beroep vermelde verzoekster enige concrete aanwijzing waaruit een directe band bleek tussen de omstandigheden, die zichzelf situeerde in de periode februari/maart, en het examen specifiek voor het opleidingsonderdeel “Methoden van pedagogisch onderzoek” tijdens de derde examenperiode 2016-2017. Bovendien moet de beroepsinstantie vaststellen dat verzoekster, ondanks deze omstandigheden, wel slaagde voor andere opleidingsonderdelen, en dit zowel tijdens de tweede als derde examenperiode.

Voor de volledigheid wil de beroepsinstantie ook nog ingaan op de opmerkingen die verzoekster zelf omschreef als de “meer juridische opmerkingen” in haar verzoekschrift. De beroepsinstantie overloopt hiervoor de diverse middelen die verzoekster vermeldde op de pagina’s 14 tot 23 van haar verzoekschrift.

Samenvattend moet de beroepsinstantie dan ook vaststellen dat het examen voor deel 2 Kwalitatieve methoden correct verlopen is. Aangezien het deelresultaat voor deel 1 Kwantitatieve methoden werd overgedragen, en dit deel van het examen zoals dit na het eerste semester werd afgenomen, geen deel uitmaakt van het beroep, betekent dit ook dat de beoordeling voor het opleidingsonderdeel “Methoden van pedagogisch onderzoek” als geheel correct verlopen is. Dit examenpunt (9/20) wordt dan ook niet meerangepast.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 2 oktober 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 9 oktober 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat in het begeleidend schrijven bij de kopie van het bezwaarschrift naar de Raad niet enkel verwezen wordt naar dit verzoekschrift, maar eveneens naar beslissingen m.b.t. de samenstelling van het studieprogramma 2017-2018. Deze laatste opmerkingen maakten echter geen deel uit van het eerdere interne beroep en kunnen dan ook niet op ontvankelijke wijze worden ingebracht binnen de huidige procedure bij de Raad.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat zij het met verwerende partij eens is dat er in het verzoekschrift voor de Raad geen nieuwe middelen kunnen worden opgeworpen. Er is trouwens constante rechtspraak van de Raad en van de Raad van State ter zake. Een vergelijking van de inhoudstafels van het intern en het extern beroep is volgens verzoekende partij echter verhelderend. De Raad kan vaststellen dat de middelen van het intern beroep gehergroepeerd werden, omwille van de overzichtelijkheid, en dat twee middelen geschrapt werden (omdat verwerende partij er aan verzoekende partij voldoening gevend antwoord op gegeven heeft). Er is volgens verzoekende partij dan ook geen sprake van nieuwe middelen. Bovendien wenst verzoekende partij op te merken dat, in tegenstelling tot wat verwerende partij beweert als zouden “opmerkingen m.b.t. de samenstelling van het studieprogramma 2017-18 echter geen deel uitmaken van het eerdere interne beroep”, verzoekende partij dit in haar intern beroep in randnummer 84 schreef. Men kan dus bezwaarlijk stellen dat verzoekende partij bij haar intern beroep niet reeds in de toekomst keek, met name bij het beschrijven van de kafkaiaanse situatie waarin zij riskeert te verzeilen indien de beslissing van de verwerende partij gehandhaafd blijft en zoals zij in haar verzoekschrift vanaf randnummer 87 uiteengezet heeft. Alleen heeft zij toen voor de interne beroepsinstantie niet de ECTS-fiches gevoegd van de vakken van het toekomstige programma, ervan uitgaande dat de interne beroepsinstantie de eigen documenten van de universiteit wel kent. Voor de procedure voor de Raad is het uiteraard wel nodig die documenten voor te leggen. Verwerende partij kan niet beweren dat de voorgelegde documenten voor haar nieuw zijn, vermits ze door haarzelf werden opgesteld.

Verder stelt verzoekende partij dat aanvullende argumenten om de oorspronkelijk ingeroepen middelen te onderbouwen, wél toegelaten zijn. Verzoekende partij stelt dat het past in

herinnering te brengen dat de regel dat geen nieuwe middelen mogen worden aangebracht, *niet* tot gevolg heeft dat de argumentatie voor de aangevoerde middelen niet zou mogen verfijnd of beter uitgewerkt worden in opeenvolgende besluiten. Indien dit niet zou toegelaten zijn, dan zou het volstaan dat slechts één stuk besluiten per partij wordt neergelegd. De wetgever, en *in casu* de decreetgever, heeft er echter anders over beslist, waaruit onmiskenbaar volgt dat een partij in haar besluiten de aangevoerde middelen beter mag uitwerken, zijnde wat verzoekende partij gedaan heeft.

Beoordeling

Dit punt wordt verder bij de grond van de zaak behandeld.

V. De middelen

Voorafgaand – aangaande de vertegenwoordiging in rechte van verwerende partij

Standpunt van partijen

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat de antwoordnota werd getekend door prof. dr. [C.V.], Vicerector Studentenbeleid. Krachtens artikel 1, §2.1 van de Wet van 12/08/1911 geniet KU Leuven een *sui generis* rechtspersoonlijkheid van privaatrechtelijke aard, als gevolg van de bekendmaking van haar Oprichtingsakte in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad van 01/07/1970. Verzoekende partij verwijst naar hetgeen het Organiek Reglement van de universiteit, dat fungeert als de statuten van de rechtspersoon, in artikel 1 stipuleert. De samenstelling van de Raad van Bestuur wordt jaarlijks in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd en de lijst van personen die haar kunnen vertegenwoordigen wordt middels een geregistreerde notariële akte bekendgemaakt. De laatst bekendgemaakte lijst dateert van 27/06/2017. Prof. dr. [C.V.] wordt in geen van beide publicaties vermeld. Zij is ook niet ingeschreven als advocate bij een Belgische advocatenbalie, noch maakt zij daar enige melding van. Verzoekende partij verwijst naar art. 728 §1 Ger. W.

Verzoekende partij stelt dat de antwoordnota van verwerende partij niet is ondertekend door een daartoe bevoegd persoon. Verzoekende partij stelt vast dat de antwoordnota niet ondertekend werd door iemand die daartoe behoorlijk gemanageerd werd door verwerende

partij, minstens met een mandaat met een vaststaande datum voorafgaand aan de ondertekening van het document en dat aan derden tegenstelbaar is. Het document werd ook niet door een advocaat ondertekend. Verwerende partij verschijnt bijgevolg noch in persoon, noch bij advocaat. Art. 728 §1 Ger. W. wordt geschonden. Dit is van openbare orde.

Verzoekende partij vraagt de Raad dan ook om de antwoordnota uit de debatten te weren, zodat geen grond voor verbreking door de Raad van State wordt geschapen voor het tussen te komen arrest van de Raad. Verzoekende partij wenst te benadrukken dat zij deze vraag stelt met het grootste respect voor de Vicerector Studentenbeleid van verwerende partij, en betreurt dat de antwoordnota van verwerende partij niet kan behouden worden in de debatten. Verzoekende partij heeft in ieder geval geen bezwaar tegen het behoud van de 11 bijlagen die verwerende partij indiende als elementen van het administratief dossier, daar het niet nodig is dat deze documenten ondertekend worden door een persoon die gemachtigd is verwerende partij in rechte te vertegenwoordigen. Verzoekende partij zal niettemin, teneinde de tegensprekelijkheid van de rechtzaak zo goed mogelijk te bewaren, de argumentatie van verwerende partij in haar antwoordnota behandelen.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoekende partij haar vraag m.b.t het uit de debatten weren van de antwoordnota van verwerende partij, in haar bijkomende nota na de beschikking van de Raad intrekt. Verzoekende partij geeft eveneens aan niet langer te betwisten dat de heer [A.B.] verwerende partij ter zitting kan vertegenwoordigen.

Hoewel de door verzoekende partij in haar wederantwoordnota ontwikkelde stelling bijgevolg geen antwoord meer behoeft, stipt de Raad, weliswaar ten overvloede, aan dat de vertegenwoordigingsbevoegdheid van verwerende partij niet enkel door de authentieke volmachtenregeling wordt beheerst. Ter zake kan onder meer ook op de Codex Hoger Onderwijs worden gewezen.

Volgens de Raad, weliswaar ten overvloede, is *in casu* geen eventueel beroep op de leer van het schijnmandaat nodig om de middelen met betrekking tot de vertegenwoordiging van verwerende partij en met betrekking tot de antwoordnota, af te wijzen. Vooreerst stelt de Raad ten overvloede vast dat de vice-rector Diversiteits- en Studentenbeleid door de Raad van

Bestuur van verwerende partij als interne beroepsinstantie, in de zin van de Codex Hoger Onderwijs, is aangewezen. In de antwoordnota licht de beroepsinstantie aldus de door haar gewezen, door verzoekende partij aangevochten, beslissing toe. Ten overvloede geeft de Raad mee dat het hem bijgevolg, althans op het eerste gezicht, voorkomt dat een volmacht voor de genoemde vice-rector, handelend als interne beroepsinstantie, zich niet opdringt.

Wat de vertegenwoordiging van verwerende partij op de zitting betreft, verwijst de Raad, weliswaar ten overvloede, naar de bijzondere onderhandse volmachtenregeling die [T.B.] uitdrukkelijk machtigt om verwerende partij te vertegenwoordigen in procedures voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen.

De Raad merkt ten overvloede op dat hij deze aanwijzing in overeenstemming acht met de mogelijkheid die de Codex Hoger Onderwijs aan de partijen biedt om zich voor de Raad te laten bijstaan door een raadsman. Deze raadsman moet, zo oordeelt de Raad ten overvloede, geen advocaat zijn. De Raad is, in het licht van de rechtspraak van de Raad van State, eveneens ten overvloede van oordeel dat art. 440 Ger.W. niet tot een andere conclusie dwingt. De Raad is, *prima facie*, ten overvloede van oordeel dat de specifieke onderhandse volmachtenregeling als een schriftelijke machtiging, volgens de formulering ervan geldig tot herroeping, in de zin van de Codex Hoger Onderwijs (art. II.309) kan worden aangemerkt.

Ten overvloede merkt de Raad op dat, minstens op het eerste gezicht, de stukken voorhanden zijn en werden bijgebracht waaruit blijkt dat [T.B.] als raadsman kan optreden voor verwerende partij. De Raad merkt ten overvloede weliswaar op dat hij in zijn eerdere rechtspraak overwoog dat het in art.II.309 van de Codex Hoger Onderwijs bedoeld mandaat niet enkel uit expliciete schriftelijke stukken kan blijken, maar ook uit feitelijke gedragingen in het kader van een schijnmandaat, doch *in casu* de toepassing van de leer van het schijnmandaat zich niet lijkt op te dringen.

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroeft op een schending van het rechtszekerheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel en het objectiviteitsbeginsel.

Standpunt van partijen

In een eerste middelonderdeel stelt verzoekster dat zij tot op heden niet beschikt over correcte informatie wat betreft de voorwaarden tot slagen in het schakelprogramma voor de toegang tot de masteropleiding.

Verzoekster stelt dat er geen diplomacontract werd opgesteld. Verzoekster heeft in haar intern beroep gevraagd naar de tekst van dit vermeende diplomacontract, en verwerende partij blijft in gebreke dit voor te leggen. Verwerende partij heeft bijgevolg artikel I.3, 20° van de Codex Hoger Onderwijs geschonden. Volgens verzoekster is er bijgevolg een mondelinge overeenkomst tussen haarzelf en verwerende partij, die conform de normale rechtsregels van het burgerlijk recht moet worden beoordeeld. Het is echter de meest gerede partij, *in casu* verwerende partij, die de bewijzen moet leveren dat verzoekster akkoord zou zijn gegaan met de contractuele bepalingen die haar nu worden voorgehouden. Daarbij moet rekening worden gehouden met het feit dat verzoekster manifest de zwakste partij is, en dat de sterkste partij geen onredelijke bepalingen mag opleggen aan de zwakste partij.

Wat betreft de toelatingsvoorwaarden voor de masteropleiding vermeldt de website van verwerende partij dat men ofwel een academische bachelor in de pedagogische wetenschappen moet hebben, ofwel dat men een schakeljaar moet *volgen* (er staat niet bij vermeld dat men geslaagd moet zijn). Zonder geslaagd te zijn kan er effectief al een aantal opleidingsonderdelen uit het masterprogramma gekozen worden, maar het inschrijven voor de masterproef 1 stelt wel het slagen voor het schakeljaar als absolute voorwaarde. De website van verwerende partij geeft informatie over het “Schakelprogramma: Master in de pedagogische wetenschappen of educatieve studies”. De hier beschikbare informatie vermeldt nergens wat de slaagvereisten zijn voor dit schakeljaar (m.a.w. wanneer de student aan zijn diplomacontract voldaan heeft). In het document ‘Slagen en niet slagen’, bestemd voor toekomstige studenten, staat explicet vermeld dat schakelstudenten zich kunnen wenden tot de dienst Studieadvies, indien de resultaten tegenvallen. Doorklikken levert echter niets bruikbaars op.

Volgens verzoekster zijn de ECTS-fiche en IER (Individueel Examenrooster) niet in lijn met elkaar. Volgens verzoekster blijkt zeer duidelijk dat het opleidingsonderdeel “Methoden van Pedagogisch Onderzoek” in volle transitie was en dat verwerende partij zelf niet exact wist hoe de gegevens uit ECTS en IER met elkaar in lijn konden worden gebracht. Bovendien

blijkt dat het in de loop van het tweede semester niet duidelijk was voor de docent en/of assistent hoe de evaluatie van Deel 2 *in concreto* zou gebeuren. Verzoekster heeft begrip voor deze moeilijkheden, die samenhangen met een opleidingsonderdeel in transitie, maar hoopt wel dat die onduidelijkheden of het zoeken naar de juiste invulling haar niet kwalijk worden genomen. Ook stelt verzoekster dat er geen brochure voor het schakeljaar beschikbaar is (deze kan niet worden gedownload).

Volgens verzoekster wordt geen enkele van bovenvermelde beweringen door de interne beroepsinstantie betwist. Verzoekster stelt dus vast dat zij door verwerende partij niet correct, minstens zeer onvolledig werd ingelicht over het kader (de spelregels) waarin het schakelprogramma zou passen. Zij stelt vast dat deze informatie op heden nog steeds, zowel voor haarzelf als voor de nieuwe studenten, niet of onvolledig beschikbaar is. Bovendien werd geen diplomacontract gesloten, wat nochtans door de Codex vereist wordt. De inhoud van dit contract had glashelder kunnen aangeven wat de slaagvoorraarden voor het schakeljaar zijn, *quod non*. Volgens verzoekster heeft verwerende partij aldus artikel I.3, 20° van de Codex en het rechtszekerheidsbeginsel geschonden.

In een tweede middelonderdeel stelt verzoekster dat verwerende partij verbetermethodes tolereert die op zijn minst zeer betwistbaar zijn. Verzoekster heeft tijdens het feedbackgesprek vastgesteld dat de verbetering van haar examenkopij op zijn minst merkwaardig te noemen is. De quoteringen per vraag of per onderdeel staan *in potlood* vermeld in de marge, zonder dat de totale examenscore (som van de gegeven cijfers) bovenaan op de eerste bladzijde van de kopij vermeld staat. Bovendien komt naast lange stukken geschreven tekst alleen het cijfer 0 voor, zonder dat de reden voor die quotering blijkt (vb. omdat de vraag totaal verkeerd of naast de kwestie beantwoord zou zijn). Dit wordt door verwerende partij niet betwist. In voorkomend geval kan men van elke redelijke en zorgvuldige examinator verwachten dat er over de tekst een rode streep staat door het antwoord, of minstens dat in de tekst aanduidingen staan van waar de student de mist ingaat. Indien er geen enkele commentaar of doorhaling bij de door de student geschreven tekst staat, mag elke redelijke waarnemer die de verbeterde examenkopij bekijkt aannemen dat wat neergeschreven is, goed is. Bijgevolg is het kennelijk onredelijk om in een dergelijke situatie een 0 te geven, wat ook de score zou zijn van een blanco blad. Het verbeteren van examenkopijen met potlood zet bovendien de deur open voor misbruik en post-correcties, wat het objectiviteitsprincipe schaadt en het vertrouwen van de studenten in hun rechtszekerheid ondermijnt, vermits vervalsingen *a posteriori* zeer

gemakkelijk en bijna niet te traceren zijn. Verzoekster wenst echter te benadrukken dat zij de integriteit van de betrokken docent en assistente onder geen beding in twijfel wil trekken, in tegenstelling tot wat de interne beroepsinstantie leek te suggereren in haar besluit. Verzoekster besluit dat verwerende partij, door toe te laten dat examinatoren hun examens met potlood verbeteren en zonder enige vorm van commentaar of toelichting op het examenblad vragen met een 0 kunnen quoteren, de deur openzet voor totaal arbitrale quoteringen en dat zij het vertrouwens- en het objectiviteitsbeginsel schendt.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekster via haar verzoekschrift bij de Raad een aantal van de eerdere opmerkingen herhaalt, waarbij ze echter voorbij gaat aan de argumentatie die vermeld staat in de interne beroepsbeslissing. Vooreerst herhaalt verzoekster haar opmerking dat er geen geldig diplomacontract zou zijn afgesloten en dat er geen duidelijke criteria zouden bestaan, waarop de beslissing om haar niet geslaagd te verklaren zou gebaseerd zijn. Artikel II.119 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt inderdaad dat een student met de onderwijsinstelling een toetredingsovereenkomst sluit, waarbij o.a. de keuze voor het soort studiecontract en informatie over de evaluatie- en deliberatieregels moet opgenomen zijn. Artikel II.200 bepaalt echter verder dat deze overeenkomst ook via elektronische weg kan worden afgesloten. Zoals vermeld in de interne beroepsbeslissing verklaarde verzoekster zich bij haar inschrijving akkoord met de relevante bepalingen van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij (zie bijlage 9). De informatie in het onderwijsaanbod (ook wel “de programmagids” genoemd) en de informatie in de ECTS-fiches maken integraal deel uit van dit onderwijs- en examenreglement.

Zoals vermeld in de interne beroepsbeslissing bepaalt artikel 81 van het OER de voorwaarden om te kunnen slagen. Verzoekster was geslaagd geweest voor het schakelprogramma indien zij ofwel geslaagd was voor alle opleidingsonderdelen uit dit schakelprogramma, ofwel tolerantie had kunnen inzetten voor alle niet-geslaagde opleidingsonderdelen en bovendien een gewogen percentage van minimum 50% zou behaald hebben. Zoals vermeld kon verzoekster geen tolerantie inzetten voor alle niet-geslaagde opleidingsonderdelen en voldeed zij dus niet aan deze voorwaarden. Verder had de examencommissie omwille van bijzondere omstandigheden een uitzonderlijke tolerantie kunnen toekennen. In het kader van de interne beroepsprocedure stelde de vicerector Studentenbeleid vast dat de omstandigheden die verzoekster vermeldde, onvoldoende het specifieke tekort konden verklaren om een dergelijke uitzondering te kunnen verantwoorden. In de interne beroepsbeslissing wordt eveneens

verwezen naar de mogelijkheid om in 2017-2018 reeds opleidingsonderdelen uit de masteropleiding op te nemen, voor zover voldaan is aan de volgtijdelijkheidsvoorwaarden van het betrokken opleidingsonderdeel. Verzoekster verwijst in haar verzoekschrift bij de Raad hierbij naar de consequentie dat zij, omwille van het niet slagen voor het schakelprogramma, zich niet kan inschrijven voor Masterproef 1. Voor zover het haar bedoeling is om op deze manier een uitzondering op deze volgtijdelijkheidsvoorwaarde te bekomen, moet men vaststellen dat art. 24 van het OER voorziet dat een aanvraag hiertoe moet worden ingediend bij haar faculteit. Aangezien opmerkingen over haar studieprogramma 2017-2018 geen deel uitmaakten van het eerdere interne beroep, kunnen deze opmerkingen in elk geval niet meer op een ontvankelijke manier worden ingebracht in de huidige procedure bij de Raad. Op basis waarvan verzoekster meent dat er sprake zou zijn van een tegenstrijdigheid tussen de ECTS-fiche en het Individueel Examenrooster (IER), dat dus enkel informatie bevatte over het voorziene examenmoment, blijft onduidelijk.

Het feit dat een examen in potlood verbeterd wordt, betekent volgens verwerende partij niet dat dit de deur zou openzetten voor “misbruik en post-correcties à la tête du client”. Verwerende partij kan enkel vaststellen dat de quotering van de vragen conform is met de doorgestuurde inhoudelijke motivering (zie bijlage 4) en met de gehanteerde verbetersleutel (zie bijlage 7). Indien verzoekster meent dat er in haar geval wel sprake was van dergelijke schriftvervalsing, is dit een ernstige beschuldiging waaraan ook strafrechtelijke consequenties verbonden zijn. Op geen enkele manier levert zij echter enig bewijs aan voor dergelijke onregelmatigheden.

In haar *wederantwoordnota* erkent verzoekende partij dat het elektronisch contract dat zij afsloot bij haar inschrijving, zoals aangegeven door verwerende partij, inderdaad als diplomacontract kan beschouwd worden. Dit neemt niet weg dat dit contract geen onredelijke bepalingen mag bevatten en dat de Raad de redelijkheid van de door verzoekende partij betwiste bepalingen daaruit mag en moet toetsen.

Verder herhaalt verwerende partij dat uit het verzoekschrift heel duidelijk blijkt dat het betrokken opleidingsonderdeel in volle transitie is. De wijziging in de organisatie van het opleidingsonderdeel gedurende drie opeenvolgende jaren bewijst dat. Verzoekende partij heeft vastgesteld dat het onderwijzend personeel in maart/april nog zoekende was naar de juiste invulling van de wijze waarop de evaluatie van de deelopleidingsonderdelen (meer

specifiek deel 2) *in concreto* zou gebeuren. Bovendien zijn zelfs de officiële documenten van verwerende partij op dat punt niet volledig concordant, vermits de omschrijving van deel 2 verschilt in de ECTS-fiche en in het rapport IER. Verzoekende partij hoopt dat, in de gegeven omstandigheden, het behaalde examencijfer niet absoluut en zonder enige ‘speelruimte’ zou worden gehanteerd.

Wat het tweede middelenonderdeel betreft, stelt verzoekende partij vast dat verwerende partij in haar antwoordnota niet betwist dat naast lange stukken geschreven tekst alleen het cijfer “0” voorkomt, zonder dat de reden voor die quatering blijkt.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een tweede middel beroept op een schending van het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

In een eerste middelenonderdeel gaat verzoekster in op de eerste bestreden beslissing. Ze verwijst hierbij naar artikel 71 van het examenreglement 2016-2017. Verzoekster heeft in haar intern beroepschrift explicet melding gemaakt van bijzondere individuele omstandigheden die zij onder de aandacht van de interne beroepsinstantie wou brengen:

1. Haar vlekkeloos parcours in haar professionele bacheloropleiding, die zij met onderscheiding voltooide en zonder één enkel tolerantiepunt in te zetten;
2. Haar motivatie voor het behalen van het masterdiploma en haar passie voor jeugdwerking die zich onder meer vertaalt in het systematisch wijden van haar paas- en zomervakanties aan jeugdkampen met kinderen van 6 tot 18 jaar;
3. Haar voorbeeldige vlijt en inzet en de diverse complimenten die zij ontving van de assistente tijdens het academiejaar;
4. De breuk van een stabiele relatie van 4 jaar, die verzoekster tijdens het afgelopen academiejaar emotioneel compleet onderuit haalde.

Volgens verzoekster verwerpt of negeert de interne beroepsinstantie de ingeroepen bijzondere omstandigheden. Zo wordt aan het vlekkeloos parcours van de bacheloropleiding geen aandacht besteed. Verder uit de interne beroepsinstantie enkel een opinie, die geen enkele motivering bevat *waarom* de interesse voor de opleiding en het omgaan met kinderen geen

redenen vormen om het resultaat aan te passen. Ook geeft de beroepsinstantie geen motivering *waarom* het zoveel mogelijk volgen van alle lessen geen reden zou kunnen zijn om het examenresultaat aan te passen. Wat de relatiebreuk betreft, stelt de beroepsinstantie onder meer dat de bijzondere omstandigheden in die mate het onvoldoende resultaat moeten verklaren dat kan worden aangenomen dat het zonder deze omstandigheden aannemelijk was dat de student dan wel zou geslaagd zijn. Volgens verzoekster is dit een bijkomende voorwaarde die *ad hoc* door de interne beroepsinstantie wordt opgeworpen, maar nergens in het examenreglement vermeld staat. Aldus maakt de beroepsinstantie een zeer restrictieve toepassing en interpretatie van het examenreglement, waarvoor bij weten van verzoekster geen enkele rechtsgrond bestaat. Verder stelt de beroepsinstantie dat verzoekster op geen enkel moment tijdens haar beroep enige concrete aanwijzing vermeldde waaruit een directe band bleek tussen de omstandigheden en het examen voor het betrokken opleidingsonderdeel tijdens de derde examenperiode. Volgens verzoekster is de eis om de “directe band” aan te tonen tussen de relatiebreuk en “het examen specifiek voor het opleidingsonderdeel ‘Methoden van pedagogisch onderzoek’ tijdens de derde examenperiode” een opgave die onmogelijk is en komt het bijzonder onredelijk voor dit bewijs te eisen. Overigens is er voor deze eis in het examenreglement geen enkele grond te vinden. Tenslotte stelt de beroepsinstantie dat men moet vaststellen dat verzoekster, ondanks deze omstandigheden, wel slaagde voor andere opleidingsonderdelen tijdens de tweede en derde examenperiode. Volgens verzoekster is dit een absurde redenering. Zij zou dus, door uit het emotionele diepe dal te kruipen en alle vakken – op één na – foutloos af te leggen, aangetoond hebben dat het allemaal niet zo erg was. Ze had dus beter voor meerdere vakken gefaald, want dan zou de band met het emotionele dal wél duidelijk geweest zijn. Verzoekster twijfelt er echter sterk aan dat de examencommissie een student die op vele fronten tegelijk gefaald heeft dan wel zou delibereren.

Wat de eerste bestreden beslissing betreft, besluit verzoekster dat van de vier door haar ingeroepen bijzondere omstandigheden de eerste zelfs niet behandeld wordt, twee verworpen worden zonder argumentatie aan te reiken en één verworpen wordt op basis van een *ad hoc* uitgevonden interpretatie van het examenreglement die nergens door de voorliggende teksten ondersteund wordt, door het eisen van een onmogelijk bewijs en door het voeren van een absurde redenering. Volgens verzoekster schendt verwerende partij aldus het motiveringsbeginsel voor wat betreft de eerste bestreden beslissing.

In een tweede middelonderdeel gaat verzoekster in op de tweede bestreden beslissing. Verzoekster stelt dat een impliciete beslissing per definitie niet afdoende gemotiveerd is. De tweede beslissing is een impliciete beslissing. Alleen dit feit reeds maakt dat er geen motivering vorhanden is. Verzoekster verwijst hierbij naar de rechtsleer. Verwerende partij faalt in haar motiveringsplicht, aangezien ze zelfs niet de beslissing explicet neerschrijft, laat staan de motivering aanbrengt zoals voorgeschreven door de rechtsleer. Verzoekster verwijst ook naar artikel 81 §4 en §5 van het examenreglement 2016-2017. Indien men (hypothetisch) de eerste bestreden beslissing van de examencommissie volgt en aanneemt dat verzoekster dus een score van 9/20 heeft voor het betrokken opleidingsonderdeel, dan staat men voor de situatie die bedoeld wordt door §4: de student wordt “niet geslaagd” verklaard, en er moet dus een specifieke motivering worden opgesteld waarom verzoekster niet voldoet aan de vooropgestelde leerresultaten voor het geheel van de opleiding. *In casu* werd op de feedbackvergadering van 18 september 2017 door de aanwezige vertegenwoordigers van verwerende partij met geen woord gerept over een dergelijk gemotiveerd verslag. De interne beroepsinstantie argumenteerde in haar beslissing van 2 oktober 2017 dat verzoekster niet één, maar twee onvoldoendes had, maar tolerantiepunten had ingezet voor de eerste onvoldoende, wat niet betekende dat ze voor dat vak geslaagd was. In haar intern beroepschrift heeft verzoekster echter uitdrukkelijk gevraagd naar de motivering waarom de examencommissie/de interne beroepsinstantie van mening was dat zij als niet geslaagd moest worden verklaard, nu zij een dergelijk minimaal tekort voor het tweede vak vertoonde. Ook de interne beroepsinstantie hult zich in volkomen stilzwijgen omtrent dit aspect in haar beslissing. Verzoekster kan dus tot geen andere conclusie komen dan dat er geen dergelijk verslag werd opgesteld.

In haar intern beroepschrift heeft verzoekster uitdrukkelijk gevraagd dat een beraadslaging zou gebeuren conform artikel 84 §5. De interne beroepsinstantie heeft dit echter nagelaten en geeft uitsluitend een opinie, zonder de redenen duidelijk te maken *waarom* verzoekster als niet geslaagd voor het schakelprogramma kan verklaard worden. Overigens heeft de interne beroepsinstantie wat betreft de tweede aangevochten beslissing geen rekening gehouden met de andere bijzondere omstandigheden.

Verzoekster besluit wat betreft de tweede bestreden beslissing dat de interne beroepsinstantie geen expliciete beslissing ter zake genomen heeft. Per definitie is deze impliciete beslissing dus niet afdoende gemotiveerd. De interne beroepsinstantie verwijst in één zin naar één van

de vier door verzoekster ingeroepen bijzondere omstandigheden, zonder argumenten aan te halen, en negeert de drie andere. Volgens verzoekster schendt verwerende partij aldus het motiveringsbeginsel voor wat betreft de tweede bestreden beslissing.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat artikelen 70 en 71 van het OER de bevoegdheden van de beperkte en de voltallige examencommissie bepalen. In algemene termen houden deze bevoegdheden verband met het vaststellen van de resultaten voor individuele opleidingsonderdelen en het nemen van beslissingen over het al dan niet slagen van studenten. Gezien deze bevoegdheid is het evident dat de bevoegdheid van de examencommissie om te oordelen over bijzondere individuele omstandigheden ook in deze context moet worden gezien. Het feit dat verzoekster eerder een vlekkeloos parcours doorliep in een andere opleiding, het feit dat zij gemotiveerd is voor haar masteropleiding en een passie heeft voor het jeugdwerk, het feit dat zij zelf verwijst naar haar vlijt en ijver, biedt op zich dan ook geen aanwijzing dat zij toch zou voldaan hebben aan de doelstellingen van het opleidingsonderdeel of de opleiding. Aangezien dit vaste rechtspraak betreft, werd dit afdoende toegelicht in de bestreden beslissing. Evenmin is het feit dat verzoekster geconfronteerd werd met de stopzetting van een relatie een bewijs dat ze de doelstellingen van het onderdeel of de opleiding bereikt heeft. Ook dit werd afdoende toegelicht in de bestreden beslissing. Het feit dat verzoekster zich niet kan vinden in die toelichting, impliceert niet dat het motiveringsbeginsel geschonden zou zijn.

Verzoekster stelt verder dat “de tweede beslissing (i.c. om haar niet geslaagd te verklaren voor het geheel van het schakelprogramma) onvoldoende gemotiveerd zou zijn. Zoals vermeld in de interne beroepsbeslissing voldeed verzoekster op basis van het feit dat zij niet geslaagd was voor alle opleidingsonderdelen of geen tolerantie kon inzetten voor alle onvoldoende resultaten, niet aan de algemene voorwaarden tot slagen die bepaald worden in artikel 81 van het OER. Ditzelfde artikel van het OER bepaalt dat de examencommissie studenten die niet aan deze voorwaarden voldoen omwille van bijzondere omstandigheden of overmacht toch geslaagd kan verklaren, indien de examencommissie van oordeel is dat de betrokken studenten toch voldaan hebben aan de vooropgestelde leerresultaten voor het geheel van de opleiding. Vooraleer een dergelijke deliberatieve vraag aan bod kan komen, moet er echter sprake zijn van bijzondere omstandigheden die kunnen wijzen op het voldaan hebben aan deze leerdoelstellingen (art. II.229 van de Codex Hoger Onderwijs). Aangezien verzoekster naast het tekort voor “Methoden van pedagogisch onderzoek” ook reeds tolerantie

had ingezet voor het onvoldoende resultaat voor “Theorie en praktijk van groepswerk” behaalde zij niet één, maar wel twee tekorten. Dit betekent dan ook dat het tekort voor “Methoden van pedagogisch onderzoek” dan ook niet als een studiegebonden bijzondere omstandigheid kan worden beschouwd. De persoonsgebonden bijzondere omstandigheden waarnaar ook reeds in de interne beroepsbeslissing verwezen werd (i.c. de relatieverbreuk en de omstandigheden die zij vermeldt in middel 6 van het intern beroep) kunnen evenmin als dergelijke bijzondere omstandigheden worden beschouwd. De interne beroepsbeslissing verwijst naar elk van deze beweerde studiegebonden en persoonsgebonden bijzondere omstandigheden en weerlegt ze, zodat er geen sprake is van een schending van het motiveringsbeginsel.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat verwerende partij stelt dat art. 70 en 71 van het OER moeten gelezen/beperkt worden tot de context waar eventuele bijzondere individuele omstandigheden kunnen ingeroepen worden om aan te tonen dat een student toch de doelstellingen van een onderdeel of een opleiding bereikt heeft. Dit is een beperking die volgens verzoekende partij helemaal niet te vinden is in het OER. Volgens verzoekende partij zou de examencommissie volgens art. 71 perfect kunnen beslissen dat zij het deelresultaat van 9,6/20 tolereerbaar acht, rekening houdend met de tolerantiereserve van 3 punten die verzoekende partij nog over heeft. De examencommissie zou ook volgens art. 81 een student toch geslaagd kunnen verklaren, ook al voldoet deze niet aan de in art. 81 §1 of §2 vooropgestelde voorwaarden. De motivatie hiervoor zou zij kunnen putten uit de ingeroepen bijzondere persoonlijke omstandigheden.

Volgens verzoekende partij legt verwerende partij geen enkel verslag voor van een deliberatie waar over de situatie van verzoekende partij zou zijn gedelibereerd. Er is dus gewoon niet over haar situatie gesproken, noch in de beperkte noch in de voltallige examencommissie. In het ISP van verzoekende partij lijkt het erop dat zij zelfs niet deelnam aan de derde examenperiode voor het betrokken opleidingsonderdeel. Verzoekende partij benadrukt verder dat de ingeroepen individuele omstandigheden wel degelijk een invloed hebben gehad op haar studieresultaten.

Verwerende partij stelt dat verzoekende partij niet aan de doelstellingen van het opleidingsonderdeel voldoet, omdat zij op één van de twee onderdelen (goed voor 3 studiepunten) een score van 4,8/10 haalde. Op die basis is ze gebuisd voor het gehele

opleidingsonderdeel en voor het volledige jaar van 65 studiepunten). Indien verzoekende partij echter 5,0/10 had gehaald, zou zij die doelstellingen wél behaald hebben en zou ze geslaagd zijn voor het volledige jaar. Er wordt geen enkele motivering gegeven voor een dergelijke zwart/wit beslissing. Verzoekende partij verwijst tevens naar eerdere jurisprudentie van de Raad, in de zaken 2005/021, 2008/076, 2015/500 en 2016/425 en de parallelens tussen deze zaken en de onderhavige zaak.

C. Derde middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel beroept op een schending van het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

In een eerste middelonderdeel stelt verzoekster dat de slaagregel in de ECTS-fiche tot een absurde situatie leidt. De ECTS-fiche vermeldt het volgende:

“Studenten moeten slagen op beide onderdelen (deel 1 en deel 2) om te slagen voor het geheel. Indien de student slaagt op beide delen, geldt de som als eindresultaat. Indien de student op één van beide delen niet slaagt, kan het eindresultaat maximum 9/20 bedragen.”

Er mag aangenomen worden dat de *ratio legis* van bovenstaande clausule is om te vermijden dat studenten met een goede score op deel 1 hun voeten zouden vegen aan deel 2. Verzoekster kan ook begrijpen dat de quatering van de 2 onderdelen niet automatisch moet worden gesommeerd en dat er rekening kan worden gehouden met het bestaan van (ernstige) tekorten die geconsolideerde score naar beneden kunnen halen.

In casu resulteert de geconsolideerde score voor deel 1 en deel 2 samen voor verzoekster in een totaalscore die lager is dan beide individuele scores. Indien de beoordelingen voor deel 1 (7,4/10) en deel 2 (4,8/10) worden samengegeteld, wordt 12,2/20 bekomen. Het evenredigheidsbeginsel is hier volgens verzoekster duidelijk geschonden: hoe kan men uitleggen dat de finale score *lager* is dan elk van de onderliggende scores die tot de finale score aanleiding geven? De regel in de ECTS-fiche heeft duidelijk niet gedacht aan een casus zoals hier voorligt en helaas is de aangevochten eerste beslissing een onbedoeld neveneffect van deze regel, die *in casu* disproportionele effecten heeft.

Verzoekster heeft reeds aangetoond dat er ten onrechte geen diplomacontract werd opgesteld en dat er bijgevolg een mondelinge overeenkomst bestaat tussen verzoekster en verwerende partij, waarbij de universiteit als sterkste partij zich ervan moet onthouden voorwaarden op te leggen die manifest onredelijk zijn. Verwerende partij levert niet het bewijs dat verzoekster de regeling, zoals geformuleerd in de ECTS-fiche, zou hebben aanvaard, inclusief het absurde gevolg dat de eindscore voor het opleidingsonderdeel lager kan liggen dan *beide* deelscores die voor de twee onderdelen behaald werden. Verwerende partij betwist in de beslissing van de beroepsinstantie trouwens niet dat de ECTS-regel *in casu* inderdaad absurde gevolgen heeft.

Verzoekster besluit dat de quoteringsregel disproportionele effecten heeft wanneer een student voor elk onderdeel meer dan 4,5/10 haalt, want in dat geval is de toegekende score altijd lager dan elke aparte score voor elk onderdeel. Dit effect wordt op geen enkele manier door verwerende partij verantwoord. Zij schendt bijgevolg het redelijkheids- en het evenredigheidsbeginsel. Het argument dat verzoekster de spelregels kende en ermee akkoord ging, kan niet worden ingeroepen: het perverse effect van de betrokken zin in de ECTS-fiche is in deze dodelijk en de enorme impact ervan kan door een student niet worden ingeschat bij zijn inschrijving bij de start van het academiejaar. De regel heeft kennelijk onredelijke gevolgen. Het redelijkheids- en evenredigheidsbeginsel is geschonden.

In een tweede middelonderdeel stelt verzoekster dat de betrokken regel uit de ECTS-fiche er in feite toe leidt dat het opleidingsonderdeel zich gedraagt als twee aparte opleidingsonderdelen, vermits men voor elk apart onderdeel moet slagen om globaal te kunnen slagen. Nochtans heeft verwerende partij een examenreglement gemaakt waarin een dergelijk geval afgedekt wordt, namelijk door aparte vakken te maken voor elke materie waar zij van mening is dat een student ervoor moet slagen, zonder compensatie van resultaten in andere studieonderdelen. In voorliggende casus respecteert verwerende partij dus zelf niet de filosofie van haar eigen examenreglement. Verwerende partij beseft blijkbaar ook de onhoudbaarheid van deze regel. Ze heeft immers beslist om vanaf het academiejaar 2017-2018 van deel 1 en deel 2 twee aparte vakken te maken, waarbij duidelijk is dat de twee vervangende vakken exact overeenkomen met het opleidingsonderdeel waarvoor verzoekster niet geslaagd werd verklaard, maar dat nu afgeschaft wordt. Verwerende partij wenst uiteraard dat de anomalie die zich heden voordoet zich niet meer kan herhalen, wat verzoekster alleen maar kan toejuichen.

Met de resultaten die verzoekster behaalde is zij volgend jaar zonder discussie geslaagd voor de twee vervangende opleidingsonderdelen. Men komt immers tot volgende kafkaiaanse situatie:

- Verzoekster haalt in 2016-2017 een score van 7,4/10 op deel 1;
- Dit deel 1 wordt in 2017-2018 één op één vervangen door een opleidingsonderdeel met een ander referentienummer, maar exact dezelfde inhoud;
- Verzoekster wordt gedwongen dat opleidingsonderdeel opnieuw af te leggen, terwijl ze al ruimschoots bewezen heeft dat ze voldoet aan de criteria in de ECTS-fiche;
- Verzoekster haalt in 2016-2017 een score van 4,8/10 op deel 2;
- Dit deel 2 wordt in 2017-2018 één op één vervangen door een opleidingsonderdeel met een ander referentienummer, maar exact dezelfde inhoud;
- Verzoekster wordt gedwongen dat opleidingsonderdeel opnieuw af te leggen, terwijl ze in het volgende academiejaar met exact die score en op basis van de afrondingsregels van het examenreglement 5/10 zou halen en dus geslaagd zou zijn.

Verzoekster besluit dat verwerende partij haar eigen examenreglement niet consequent toepast, en *de facto* een opleidingsonderdeel behandelt als twee opleidingsonderdelen die bovendien aan elkaar gekoppeld zijn. Bovendien zou verzoekster met de door haar behaalde scores in het volgende academiejaar wél geslaagd zijn voor beide opleidingsonderdelen. Dit leidt tot de absurde situatie dat verzoekster twee vakken opnieuw moet afleggen, terwijl zij voor exact dezelfde materie reeds examen heeft afgelegd en volgend academiejaar, met de scores die zij behaalde, geslaagd zou zijn zonder deliberatie noch inzet van tolerantie. Verwerende partij past dus de regeling van de ECTS-fiche op een onredelijke manier toe, wat disproportionele effecten heeft voor verzoekster. Aldus schendt verwerende partij volgens verzoekster het evenredigheids- en het redelijkheidsbeginsel.

In een derde middelonderdeel stelt verzoekster dat haar puntentekort kleiner is dan de redelijke foutenmarge op de quoteringen. Zoals reeds gesteld gaat het hier over een verschil van 0.2 punten op 10, zijnde een verschil van 2%. De faculteit is bij uitstek goed geplaatst – gezien zij hierover vakken doceert – om te weten dat het quoteren van examens ook gepaard gaat met onvermijdelijke fouten. In de wetenschappelijke literatuur woeden hierover verhitte discussies, waarbij toonaangevende auteurs meestal fouten in de orde van 5 à 10% aangeven (zijnde een marge van 1 à 2 punten op 20). *In casu* is deze foutenmarge ongeveer 2,5 à 5 maal

zo groot als het verschil in dit geval. Verzoekster vraagt zich af of de faculteit zeker is dat in de pagina's examenkopij van verzoekster waarnaast een 0 staat, zonder enige aanduidingen, geen informatie staat die toch iets meer waard is dan 0 en of de faculteit zeker is dat de te verwachten systematische foutenmarge in het verbeterproces kleiner is dan het tekort van 0,2 punten (2%). Dit tekort moet in perspectief van het volledige schakeljaar geplaatst worden, dat 65 studiepunten telt. Verzoekster heeft een tekort van 2% op 3 studiepunten van de 65, ofwel een tekort van 0,09% op het gehele programma. Sowieso is een schakeljaar een IPB dat studenten zonder academische bacheloropleiding Pedagogische Wetenschappen op één lijn moet brengen. Voor verzoekster is het bijzonder belangrijk dat zij haar masteropleiding volwaardig kan volgen. Het niet kunnen opnemen van Masterproef 1 belet haar dat. Gezien de enorme impact van het toekennen van 9/20 voor dat opleidingsonderdeel voor het vervolg van haar studieloopbaan, ervaart zij die beslissing als totaal onrechtvaardig. Door het “falen” van het schakeljaar wordt verzoekster belet zich in te schrijven voor alle vakken van het eerste masterjaar, wat betekent dat zij in geen geval in twee jaar nog kan afstuderen, maar er minstens een half jaar bij krijgt.

Verzoekster besluit dat verwerende partij onzorgvuldig tewerk gaat door ervan uit te gaan dat haar examenverbeterproces zo goed zou zijn dat het minder dan 2% fouten vertoont, terwijl in de wetenschappelijke literatuur foutenmarges worden aangegeven die 2,5 tot 5 keer hoger zijn. Het is volgens verzoekster niet redelijk om een tekort van slechts 2% voor 3 studiepunten, hetzij minder dan 1 promille van het volledige jaar te gebruiken als argument om een student niet geslaagd te verklaren voor het hele jaar, gezien de zeer ernstige gevolgen, met name een ontwrichting van het normale studieprogramma van het eerste masterjaar en de vaststaande “veroordeling” tot minstens 1 extra semester studeren. Volgens verzoekster schendt verwerende partij het redelijkheids- en proportionaliteitsbeginsel.

In een vierde middelonderdeel verwijst verzoekster naar haar bewezen inspanningen en maturiteit voor het opleidingsonderdeel, alsook naar haar loyaalheid. Verzoekster is heel het academiejaar naar alle lessen geweest (deel 1 en deel 2), met één uitzondering wegens ziekte. Binnen een week was de gemiste les bijgewerkt door middel van kopie van notities van een medestudent. Verzoekster heeft alle practica bijgewoond (deel 1 en deel 2). Tijdens deel 2 heeft zij van assistente [M.D.] een compliment gekregen voor haar rol als moderator tijdens een practicum-debat tussen medestudenten. Verzoekster heeft studiesamenvattingen gemaakt voor zowel deel 1 als deel 2. Verzoekster vond deel 1 van het vak het leukste vak van het

eerste semester. Hierover werd thuis regelmatig met enthousiasme verteld. De 7,4/10 voor deel 1 was geen toeval. Zij heeft als animator/kampleider de vorige 8 zomers veelvuldig gedemonstreerd hoe nauw het begeleiden van en het omgaan met kinderen/jongeren haar aan het hart ligt. De ervaring van verzoekster tijdens de onderwijsstages heeft bijgebracht dat het kunnen toepassen van een juiste dosis menselijkheid op het juiste moment ook een belangrijke vaardigheid is in het pedagogisch gebeuren. Er mag gehoopt worden dat het instituut waar toekomstige pedagogen gevormd worden ook hierin een voorbeeld durft te zijn. Verzoekster heeft zich op vraag van een kringlid-studente opgegeven om op 25 september 2017, uitgerekend in het midden van haar interne beroepsprocedure, te helpen bij het onthaal van nieuwe studenten voor het schakelprogramma. Verzoekster heeft samen met drie andere schakeljaarverantwoordelijken een welkomstreceptie georganiseerd voor alle schakelstudenten van het nieuwe academiejaar.

Verzoekster besluit dat ze aantoonbare moeite heeft gedaan voor het opleidingsonderdeel (ook voor deel 2), dat ze een aanstekelijk enthousiasme en absolute motivatie voor haar verdere opleiding heeft. Het kleine tekort op deel 2 (4,8/10), gecombineerd met een uitstekend cijfer voor deel 1 (7,4/10) kan onmogelijk het bewijs vormen dat verzoekster niet bewezen heeft de doelstellingen van het opleidingsonderdeel te behalen. Volgens verzoekster schendt verwerende partij het proportionaliteitsbeginsel.

In een vijfde middelonderdeel stelt verzoekster dat zij nog over de nodige tolerantiepunten beschikt. Volgens haar studievoortgangsdossier heeft verzoekster recht op 7 tolerantiepunten. Ze heeft reeds 4 tolerantiepunten ingezet (voor “Theorie en praktijk van groepswerk”) en beschikt aldus nog over 3 tolerantiepunten. Verzoekster voegt een schermafdruk bij die op 14 september 2017 gemaakt werd. Voor het betwiste opleidingsonderdeel zijn nog steeds de punten van de tweede examenperiode (juni) te zien. Nochtans staan andere opleidingsonderdelen wel vermeld met de score die behaald werd in de derde examenperiode (september). Allicht gaat het hier over een formele coderingsfout in het computersysteem van de universiteit. Verzoekster mag zich terecht afvragen met welke punten de examencommissie dan rekening gehouden heeft in de derde examenperiode.

Het betrokken opleidingsonderdeel telt 6 studiepunten, 3 voor elk onderdeel. Op het tweede onderdeel heeft verzoekster een score behaald van 4,8/10, hetzij 9,6/20. Zij heeft dus eigenlijk (d.w.z. voor afronding) 0,4 punten te kort voor een opleidingsonderdeel met een gewicht van

3 studiepunten. Theoretisch zou het gebruik van 1,2 tolerantiepunten ($3 \times 0,4$) voldoende zijn om dit tekort op te vullen. Het vereisen van het gebruik van 6 tolerantiepunten, zijnde vijfmaal meer, om de kunstmatig toegekende score van 9/20 aan te vullen, is volgens verzoekster totaal disproportioneel en onrechtvaardig. Ook al weet verzoekster dat tolerantiepunten niet op deze manier berekend worden, toch geeft deze berekening aan dat het proportionaliteitsbeginsel hier ver te zoeken is. Verzoekster besluit dat de examencommissie rekening kan houden met het nog openstaande saldo van 3 tolerantiepunten, die mogelijk kunnen voorgesteld worden als toereikend voor deel 2. Door 6 tolerantiepunten te eisen, schendt verwerende partij het redelijkheids- en evenredigheidsbeginsel.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekster hierbij in essentie opnieuw verwijst naar het zogezegd ontbreken van een geldig diplomacontract. Zoals reeds vermeld verklaarde verzoekster zich bij haar inschrijving akkoord met de relevante bepalingen van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij. De informatie in het onderwijsaanbod (ook wel “de programmagids” genoemd) en de informatie in de ECTS-fiches maken integraal deel uit van dit onderwijs- en examenreglement (OER – titel 0). Deze ECTS-fiche (zie bijlage 5) bepaalt dat het slagen voor beide delen van dit opleidingsonderdeel (i.c. zowel kwantitatieve methoden als kwalitatieve methoden) een voorwaarde is om ook te kunnen slagen voor het opleidingsonderdeel als geheel. Deze ECTS-fiche vermeldt bovendien expliciet dat, indien een student niet slaagt op één van beide delen, het eindresultaat maximum 9/20 kan bedragen. Ook het Individueel Studieprogramma (ISP) dat verzoekster op 4 oktober 2016 indiende en dat op 14 oktober 2016 werd goedgekeurd, vermeldt het opleidingsonderdeel “Methoden van pedagogisch onderzoek” als één jaaropleidingsonderdeel van 6 studiepunten en verwijst via de vakcode naar de informatie in de ECTS-fiche (zie bijlage 8).

Verzoekster schreef zich in 2016-2017 in voor een programma met één opleidingsonderdeel “Methoden van pedagogisch onderzoek”, dat zowel de bespreking van de kwantitatieve als de kwalitatieve onderzoeks cyclus omvat (voor een totaal van 6 studiepunten). Het feit dat in het programma 2017-2018 de studie van de onderzoeks methoden uitgebreider (m.a.w. voor een totaal van 8 studiepunten) aan bod komt via twee aparte opleidingsonderdelen wijst niet op de onhoudbaarheid van de regel, maar moet eerder gezien worden als een continu proces van onderwijsvernieuwing.

Op basis van de inhoudelijke motivering van het examenresultaat blijkt dat verzoekster in een aantal van haar antwoorden duidelijk een verkeerde benadering kiest of dat zij niet antwoordt op de gestelde vraag. Dit wijst er dan ook op dat zij via haar antwoorden niet heeft aangetoond dat zij de kwalitatieve onderzoeksbenadering en –competenties in voldoende mate beheerst. Het tekort kan dan niet worden toegeschreven aan loutere toevalligheden die op basis van een redelijke foutenmarge zouden kunnen worden verklaard. Bovendien voorziet het onderwijs- en examenreglement via het tolerantiekrediet een beoordelingsmarge, waarbij studenten relatief beperkte tekorten kunnen tolereren. Aangezien verzoekster reeds in juli tolerantie inzette voor het opleidingsonderdeel “Theorie en praktijk van groepswerk” (à 4 studiepunten), beschikte zij over onvoldoende tolerantiekrediet om ook het tekort voor “Methoden van pedagogisch onderzoek” nog te kunnen tolereren.

Verwerende partij geeft verder aan dat reeds bij het tweede middel vermeld werd dat de persoonsgebonden kwaliteiten van verzoekster geen aanwijzing zijn dat ze hiermee toch ten volle de verwachte kennis op het vlak van (kwalitatieve) methoden van pedagogisch onderzoek zou hebben bereikt.

Verwerende partij stelt vast dat verzoekster opnieuw meent een fout te moeten zien in haar studievoortgangsdossier. Verzoekster meent dat er in haar tolerantiedossier n.a.v. de derde examenperiode ten onrechte zou verwezen worden naar haar resultaat van de tweede examenperiode. Artikel 89 §3 van het OER bepaalt echter dat, in het geval een student een onvoldoende resultaat herneemt in hetzelfde academiejaar en het nieuwe resultaat lager is dan het eerder behaalde resultaat, het hoogste resultaat als beste jaarresultaat behouden blijft (i.c. recht op het behoud van het “beste resultaat”). In het studievoortgangsdossier wordt dit aangeduid met de code “BR”. Indien, zoals bij verzoekster, het examenresultaat identiek is (i.c. 9/20), wordt steeds het eerst behaalde cijfer als beste jaarresultaat beschouwd (i.c. het resultaat dat in de tweede examenperiode behaald werd). Aangezien een student tolerantie kan inzetten op basis van het hoogst behaalde resultaat, wordt in het tolerantiedossier steeds verwezen naar dit beste jaarresultaat. Dit betekent dan ook dat, in tegenstelling tot wat verzoekster vermeldt, de code “BR” geenszins verwijst naar het al dan niet gebeurd zijn van een beraadslaging. Verwerende partij stelt vast dat verzoekster ook reeds in het intern beroep melding maakte van een dergelijke “flagrante fout”, die uiteindelijk op niets bleek te zijn gebaseerd. Indien verzoekster meent dat er op dit vlak toch onduidelijkheden mogelijk waren, had ze dit op een eenvoudigere manier kunnen oplossen door hierover contact op te nemen

met haar studiebegeleider, en zonder dat deze opmerkingen deel hadden moeten uitmaken van een beroep – laat staan een extern beroep bij de Raad.

Binnen de onderwijsorganisaties van verwerende partij worden toleranties ingezet voor het volledig aantal studiepunten van het betrokken opleidingsonderdeel, ongeacht de grootte van het tekort. De berekening als zou voor dit tekort slechts 1,2 tolerantiepunten vereist zijn en als zou verzoekster hierdoor wel nog over voldoende tolerantiekrediet beschikken, blijft volledig voor eigen rekening van verzoekster. Op basis van het tolerantiedossier in haar studievoortgangsdossier (zie bijlage 1) blijkt duidelijk dat zij over 6 studiepunten tolerantiekrediet had moeten beschikken om tolerantie te kunnen inzetten voor “Methoden van pedagogisch onderzoek”, terwijl verzoekster nog slechts over 3 studiepunten tolerantiekrediet beschikte.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij vast dat verwerende partij in haar antwoordnota op geen enkele manier betwist dat de ECTS-fiche tot een absurde situatie leidt. Zij blijft integendeel verder volhouden dat de ECTS-fiche onverkort moet worden toegepast, met alle absurde gevolgen van dien, “want verzoekster heeft zich met OER en ECTS-fiche akkoord verklaard door haar inschrijving”. Verzoekende partij verwijst naar eerdere jurisprudentie van de Raad in de zaken 2008/052 en 2008/077 en de parallellezen met onderhavige zaak.

Verzoekende partij merkt verder op dat verwerende partij in haar antwoordnota stelt dat het betrokken opleidingsonderdeel volgend academiejaar “uitgebreider (voor 8 SP)” aan bod komt, “in een continu proces van onderwijsvernieuwing”. Verzoekende partij laat opmerken dat dit absoluut niet blijkt uit de ECTS-fiches en dat uit de feiten blijkt dat dit ook afgelopen academiejaar het geval was. Ook voor het eerste deel van het betwiste opleidingsonderdeel, dat nu opnieuw gegeven wordt in academiejaar 2017-2018, blijken de cursusnota’s en de practica exact dezelfde te zijn als wat verzoekende partij vorig jaar volgde, waarvoor zij een 7,4/10 haalde. Dat de situatie voor verzoekende partij kafkaiaans is, betwist verwerende partij in haar antwoordnota niet.

Verzoekende partij herhaalt dat het puntentekort van verzoekende partij (0,2 op 10) kleiner is dan de redelijke foutenmarge op quoteringen (5 à 10%). Deze redelijke foutenmarge wordt door verwerende partij ook niet betwist. Verwerende partij betwist ook niet dat verzoekende

partij een tekort heeft van 0,09% op het hele programma, of minder dan 1 promille. Verzoekende partij vraagt zich ook af of verwerende partij werkelijk zo zeker kan zijn van de scores die tot 4,8/10 geleid hebben. De Raad kan beoordelen of de scores al dan niet kennelijk onredelijk tot stand gekomen zijn. Nu verzoekende partij samen met de antwoordnota eindelijk een afschrift van haar examen en van de bijhorende verbetersleutel heeft gekregen, is zij nu pas in de mogelijkheid gekomen om de aandacht van de Raad te vestigen op elementen die een sterke indicatie geven dat de toegekende scores niet zo mathematisch juist zijn als verwerende partij doet veronderstellen.

In haar wederantwoordnota beperkt verzoekende partij zich tot één voorbeeld, namelijk vraag 1, waarbij ze zich focust op de onderdelen a en c. Verwerende partij stelt zelf dat inzicht in de behandelde materie moet worden aangetoond. Zij vindt dat verzoekende partij voor vraag 1c een score 0 verdient, waaruit zou moeten blijken dat zij helemaal geen inzicht heeft in de specifieke uitdagingen van het proces van data-interpretatie. Volgens verzoekende partij kan dit niet uit haar antwoorden afgeleid worden. Er dient door verwerende partij te worden onderzocht of verzoekende partij blijk heeft gegeven van inzicht in de problematiek van de specifieke uitdagingen van het proces van data-interpretatie. Voor drie van de vier verwachte elementen geeft zij antwoorden die kennelijk niet onzinnig of naast de kwestie zijn. Er is dus ruimte voor interpretatie, wat de Raad niet moet doen, maar verwerende partij wel. De toelichting van verzoekende partij laat toe om aan te nemen dat drie van de vier door de verbetersleutel vereiste elementen op relevante manier in haar antwoord aan bod zijn gekomen. Dit zou conform de verbetersleutel geresulteerd hebben in een vol punt. Ook al zou men vinden dat de drie door verzoekende partij behandelde punten niet helemaal perfect zijn behandeld, dan is het niet onredelijk te vermoeden dat er voor minstens twee elementen aangetoond is dat zij wel degelijk inzicht heeft in de materie. Dan had zij, conform de sleutel, op zijn minst een half punt moeten krijgen. Verzoekende partij vraagt zich af of verwerende partij werkelijk zeker is dat verzoekende partij op vraag 1c niet een half of een vol punt verdienbaar heeft, omdat zij aantoont dat zij inzicht heeft in de materie.

D. Vierde middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een vierde middel beroept op een schending van de rechten van verdediging.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat, hoewel haar raadsman aanwezig was voor de zitting van 26 september 2017 van de interne beroepsinstantie, hij verzoekster op geen enkele manier heeft kunnen ondersteunen. In haar verzoekschrift had verzoekster gevraagd om haar raadsman in CC van de communicatie te plaatsen, wat niet gebeurd is. Het ware nochtans elementaire hoffelijkheid geweest tegenover de verdediging, zoals ook het gebruik van het persoonlijke e-mailadres van verzoekster in plaats van haar studentenmail dat ook ware geweest. Verzoekster voelde zich tijdens het gesprek van 26 september 2017 slecht op haar gemak en had na het gesprek het gevoel dat er niet echt naar haar geluisterd werd, vermits ze haar verhaal niet helemaal kon doen. Ze ervaarde het gesprek als een verplicht item dat moet plaatsvinden omdat de procedure dat voorziet, maar zonder dat het resultaat van dat gesprek enige reële invloed op de vooraf genomen beslissing zou hebben, wat helaas ook gebleken is. Verzoekster stelt zich vragen over de objectiviteit van de voorzitter van de beroepsinstantie. Zo is zij bijvoorbeeld geschrokken toen de voorzitter explicet stelde dat verzoekster zich eens in haar plaats moest stellen. Het feit dat met twee derde van een definitie toch een 0-score kan verdedigd worden, uitleggen als het verschil tussen een professionele bachelor en een academische bachelor kan voor de houder van een diploma professionele bachelor vernederend overkomen. Verzoekster besluit dat verwerende partij de rechten van verdediging tijdens de interne beroepsprocedure heeft geschonden.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekster, op basis van een aantal uit de context gehaalde uitspraken, stelt dat de rechten van verdediging zouden geschonden zijn tijdens het intern beroep. In elk geval is het zo dat zij als meerjarige student beroep aantekende op basis van haar KU Leuven studentenaccount. In alle communicatie werd vermeld dat het KU Leuven e-mailadres zou gebruikt worden in de verdere communicatie. In deze communicatie werd ook vermeld dat het tweede privé e-mailadres dat verzoekster diende op te geven enkel gebruikt zou worden indien het eerste e-mailadres niet langer actief zou zijn. Dit laatste is bij verzoekster echter niet het geval. Op welke manier het niet-gebruiken van het hotmailadres van verzoekster als een gebrek aan hoffelijkheid moet worden gezien, blijft dan ook onduidelijk. Het betreft hier bovendien een beroep dat wordt ingediend door een meerjarige student. De bedoeling van het gesprek is om de betrokken student in staat te stellen zijn argumenten verder te verduidelijken, zonder dat het evenwel de bedoeling is om alle informatie die reeds beschreven staat in het uitgebreide schriftelijke document dat verzoekster reeds had doorgestuurd (zie bijlage 3) te herhalen. Aangezien de student zelf best

op de hoogte is van de eigen situatie, bepaalt het onderwijs- en examenreglement dat de student persoonlijk het gesprek met de interne beroepsinstantie voert. Het feit dat verzoekster vermeldde dat zij de “meer juridische” argumenten uit haar beroep zelf niet volledig kon toelichten, betekent echter niet dat hier in de interne beroepsbeslissing niet op zou zijn ingegaan. In de interne beroepsbeslissing werd namelijk puntsgewijs ingegaan op elk van de 14 “middelen” die verzoekster in haar beroep vermeldde. Bovendien stelt men vast dat, zelfs als verzoekster meent dat zij bepaalde aspecten van haar beroep tijdens het intern beroepsgesprek niet heeft kunnen verduidelijken, zij ook in haar huidig verzoekschrift bij de Raad nalaat om concreet te vermelden welke aspecten dan niet aan bod zouden gekomen zijn.

Concluderend kan verwerende partij dan ook enkel vaststellen dat het examen voor het opleidingsonderdeel “Methoden van pedagogisch onderzoek” op een correcte manier gebeurde, die ook conform was met de informatie hierover in de ECTS-fiche. Aangezien het slagen voor elk van beide delen van dit opleidingsonderdeel (i.c. zowel kwantitatieve als kwalitatieve methoden) een voorwaarde was om ook te kunnen slagen voor het opleidingsonderdeel als geheel, kon verzoekster niet geslaagd verklaard worden voor dit opleidingsonderdeel. De antwoorden van verzoekster op het examen voor het deel kwalitatieve onderzoeksmethoden wijzen op duidelijke tekorten op dit vlak, zodat zij terecht niet geslaagd verklaard werd voor dit deel van het examen en evenmin voor het opleidingsonderdeel als geheel. Aangezien zij geen tolerantie kon inzetten voor alle niet-geslaagde opleidingsonderdelen uit haar schakeltraject, voldeed zij evenmin aan de voorwaarden om geslaagd te kunnen worden verklaard voor dit schakelprogramma. De omstandigheden waarop zij zich beroept zijn hierbij niet van die aard dat deze een uitzonderlijke tolerantie en dus het geslaagd verklaren voor dit schakeltraject zouden kunnen verantwoorden. Verwerende partij stelt dan ook vast dat het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel “Methoden van pedagogisch onderzoek” (i.c. 9/20) correct werd afgesteld en dat verzoekster omwille van dit onvoldoende resultaat evenmin geslaagd kan worden verklaard voor het schakelprogramma Master in de pedagogische wetenschappen of educatieve studies.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat, tijdens de hoorzitting in het kader van het intern beroep, geen enkele van de juridische middelen aan bod is gekomen, want verzoekende partij stelde explicet dat zij daarover geen uitleg kon geven. Verder stelde verzoekende partij, in tegenstelling tot wat verwerende partij beweert, dat zij – mocht het

betwiste opleidingsonderdeel van 6 studiepunten afgelopen academiejaar georganiseerd zijn in twee opleidingsonderdelen van 3 studiepunten – zij wel degelijk voldoende tolerantiepunten had kunnen inzetten (namelijk 3). Na een gesprek tussen de raadsman van verzoekende partij en de voorzitter van de beroepsinstantie, wenst verzoekende partij te beklemtonen dat zij tot de overtuiging gekomen is dat het zeker niet de bedoeling van de voorzitter was om op enige manier onhoffelijk, laat staan vernederend te zijn ten opzichte van haar. Ze wenst ook haar begrip te tonen voor het feit dat de voorzitter in haar beslissingen niet alleen de situatie van verzoekende partij wil bekijken, maar ook de gevolgen voor de gehele studentenpopulatie in ogenschouw wil nemen.

In haar wederantwoordnota stelt verzoekende partij dat, ook in de procedure voor de Raad, partijen zeer ongelijk behandeld worden. Hierdoor worden de rechten van verzoekster op een fair proces geschonden. Verzoekende partij beschikte, conform het decreet, slechts over een termijn van 7 kalenderdagen (5 werkdagen) om haar verzoekschrift bij de Raad in te dienen, op 9 oktober 2017. Verwerende partij ontving de aangetekende zending van verzoekende partij op 10 oktober 2017. De conclusiekalender werd zonder enig overleg door het secretariaat van de Raad opgesteld, en voorzag dat verwerende partij tot en met 26 oktober 2017 tijd kreeg om naar antwoordnota in te dienen. Verwerende partij beschikte dus over een antwoordtermijn van 16 kalenderdagen, hetzij 12 werkdagen. De raadsman van verzoekende partij verzocht reeds op 16 oktober 2017 telefonisch en per e-mail aan het secretariaat van de Raad te willen rekening houden met het feit dat hij van 27 tot en met 31 oktober 2017 in het buitenland zou zijn, zonder toegang tot pc of e-mail. Niettemin werd in de procedurekalender, door het secretariaat van de Raad verstuurd op 20 oktober 2017, voorzien dat verzoekende partij op 2 november 2017 haar wederantwoordnota zou moeten neerleggen. De raadsman van verzoekende partij beschikt met andere woorden *de facto* slechts over 2 dagen (1 en 2 november), waarvan er slechts één een werkdag is. De voorziene antwoordtermijn houdt absoluut geen rekening met de beschikbaarheid van de raadsman van verzoekende partij, integendeel: het had niet slechter kunnen gekozen worden.

Om die reden richtte de raadsman dezelfde dag nog een dringende mail aan de secretarissen van de Raad, met het verzoek hetzij de termijn voor de verwerende partij te vervroegen, hetzij hem één werkdag en een weekend extra tijd te gunnen (dus tot zondagavond 5 november 2017), zodat hij iets meer ademruimte zou krijgen. In zijn verzoek verwees de raadsman explicet naar het minimum van 96 uur die door art. II. 302 §1, 2° tweede lid van het decreet

wordt vereist en naar het feit dat art. II.302, §1 2° derde lid van het decreet expliciet voorziet dat de procedurekalender in onderling overleg kan gewijzigd worden. Op 23 oktober 2017 werden verzoekende partij en haar raadsman ervan geïnformeerd door het secretariaat van de Raad dat op het verzoek niet kan worden ingegaan. Daarbij werd geen enkele motivering gegeven.

Verzoekende partij stelt vast dat de procedurekalender door het secretariaat van de Raad definitief per aangetekende brief, conform art. II.302 §2 aan partijen werd overgemaakt, terwijl art. II.299 voorziet dat eerst het dossier moet samengesteld worden, art. II.300 voorziet dat partijen door de secretaris van de Raad op de hoogte worden gesteld dat het dossier is samengesteld en waar het kan geraadpleegd worden en art. II.301 voorziet dat vervolgens een ontwerp van procedurekalender aan partijen wordt meegeleerd. Volgens verzoekende partij werden geen van de maatregelen voorzien in art. II.299 t.e.m. 301 uitgevoerd. Volgens verzoekende partij worden art. II.299 t.e.m. 302, §1 2° van het decreet geschonden, nu de procedurekalender niet door het secretariaat van de Raad met partijen overlegd, maar integendeel zonder meer aan partijen wordt opgedrongen. Het dossier is niet eens samengesteld voordat partijen de definitieve procedurekalender ontvangen. Verder wordt met een *prima facie* zeer redelijke vraag van de raadsman van verzoekende partij, om met een tijdelijke onbeschikbaarheid gedurende drie werkdagen te willen rekening houden bij het opstellen van de procedurekalender, totaal geen rekening gehouden. Integendeel: deze drie werkdagen liggen integraal in de aan verzoekende partij toegemeten termijn voor de wederantwoordnota, wat de haar beschikbare antwoordtermijn tot één werkdag (namelijk 2 november 2017, de deadline) doet verschrompelen. De beslissing om een *prima facie* zeer redelijke vraag met een weigering te beantwoorden, wordt verder op geen enkele manier gemotiveerd. Art. II.308 voorziet dat de uitspraak van de Raad binnen een termijn van 20 kalenderdagen moet gebeuren, die ingaat de dag nadat het beroep werd ingeschreven. *In casu* moest de Raad dus uitspraak doen 20 dagen na 11 oktober 2017 of op 31 oktober 2017, wat in deze niet meer het geval kan zijn nu de zitting pas op 8 november 2017 gepland is en ook de uitspraak er pas met minstens 9 dagen vertraging kan komen. Dit is ook de reden waarom verzoekende partij bij monde van haar raadsman aangedrongen heeft de zitting van 8 november 2017 te behouden, nu elke vertraging in de rechtsprocedure haar verdere kansen om haar masterproef te kunnen beginnen verder mogelijk definitief hypotheseert: zij heeft reeds twee maanden vertraging opgelopen, of bijna een half semester.

Verzoekende partij beseft wel dat de zaken voor de Raad ook niet evident zijn: zij is één van de honderden studenten die jaarlijks de hulp van de Raad inroepen. Zij waardeert ten zeerste het feit dat de Raad zich de moeite getroost de voorgebrachte dossiers op voorhand te lezen, waardoor de Raad inderdaad de processtukken enkele werkdagen voor de zitting nodig heeft. Dus zou het verlenen van tijd tot 5 november 2017 inderdaad de tijd van de Raad van drie naar twee werkdagen verkort hebben.

Verzoekende partij besluit dat de schending van artikelen II.299 t.e.m. II.302 §1, 2° van het decreet uitsluitend verzoekende partij benadeelt, vermits verwerende partij wel degelijk alle elementen van het administratief dossier in handen heeft en verzoekende partij deze elementen pas ontvangt samen met de antwoordnota van de verwerende partij, daar waar het decreet voorziet dat het dossier ter inzage moet liggen vóór het versturen van het ontwerp van de procedurekalender. Hierdoor heeft de raadsman van verzoekende partij ook niet de materiële gelegenheid gehad de originele stukken van het administratief dossier in de kantoren van de Raad te komen inkijken. De eenzijdig opgedrongen procedurekalender heeft aan de raadsman van verzoekende partij slechts één werkdag gegund voor het opstellen van zijn wederantwoordnota. Bovendien heeft verwerende partij, ondanks het feit dat zij door het secretariaat van de Raad aangespoord werd “onverwijd” het administratief dossier over te maken en ondanks het dringend verzoek daartoe vanwege verzoekende partij, tot het laatste moment gewacht om de nodige stukken over te maken, en heeft zij daardoor een faire procesgang bemoeilijkt. Verzoekende partij besluit dat haar rechten op een eerlijke, evenwichtige en faire procesvoering ernstig geschonden zijn.

Beoordeling van de middelen samen

De Raad kan, de dossierstukken in acht genomen, niet aannemen dat verzoekende partij bij haar inschrijving niet heeft ingestemd met het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij. In zoverre kan de Raad middel 1.1. van verzoekende partij in het kader van het extern beroep dan ook niet bijtreden.

In dit kader verwijst de Raad naar bijlage 9 van verwerende partij en leest deze samen met de artikelen II.199 en II.200 van de Codex Hoger Onderwijs.

Het toetredingscontract dat verzoekende partij is aangegaan met verwerende partij houdt ook in dat het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij *in casu* van toepassing is. Dit betekent ook dat de voorwaarden om te kunnen slagen in het schakelprogramma verzoekende partij bekend waren. De Raad stelt ook vast dat de beslissing van het intern beroepsorgaan de mogelijkheid om vakken uit de masteropleiding op te nemen - rekening houdend met de volgtijdelijkheidsvoorwaarden - aanhaalt.

De Raad kan in het extern verzoekschrift geen vraag naar een afwijking op deze volgtijdelijkheidsregels ontwaren, teneinde verzoekende partij toe te laten voor “masterproef (1)”.

Ten overvloede stipt de Raad aan dat dergelijke afwijking, die de samenstelling van het studieprogramma van verzoekende partij voor het academiejaar 2017-2018 beïnvloedt, niet in de interne beroepsprocedure is betrokken en bijgevolg niet op ontvankelijke wijze aan de Raad kan worden voorgelegd.

Het is de Raad niet duidelijk wat de verzoekende partij beoogt met de door haar in randnummer 61 van het verzoekschrift aangehaalde tegenstrijdigheid tussen de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel “Methoden van Pedagogisch Onderzoek” en het IER (Individueel Examenrooster). Het randnummer dat het argument behandelt, laat de Raad niet toe te beslissen hierin een grond tot vernietiging van de aangevochten beslissing(en) te kunnen lezen. Hetzelfde geldt voor de opmerking dat de brochure voor het schakeljaar “Pedagogische Wetenschappen” volgens verzoekende partij niet beschikbaar is.

De Raad is zich bewust van de transitie die de onderwijsverstrekking met betrekking tot “Methoden van Pedagogisch Onderzoek” doormaakt. De Raad erkent dat dit voor verzoekende partij als onaangenaam kan zijn ervaren. Tegelijk houdt de Raad rekening met het recht waarover een aanbieder van hoger onderwijs beschikt om zijn studieaanbod bij te sturen. De Raad merkt met verzoekende partij op dat, terwijl de ECTS-fiche het duidelijk heeft over een evaluatie door middel van een examen, het studievoortgangsdossier bij evaluatie “examen” vermeldt voor januari en “portfolio” voor juni.

De Raad wijst op het doorslaggevend karakter van de ECTS-fiche. Zij informeert de studente *in casu* op voldoende wijze over de evaluatie voor het door haar gevolgde

opleidingsonderdeel in het door haar gevolgde academiejaar, ongeacht de transitie die het opleidingsonderdeel doormaat. De Raad treft in het dossier geen elementen aan waaruit hij kan afleiden dat, zoals verzoekende partij in het verzoekschrift aanhaalt, het zoeken naar de juiste invulling van het opleidingsonderdeel verzoekende partij kwalijk is genomen. Volgens de Raad kan verzoekende partij trouwens in redelijkheid niet voorhouden dat zij onvoldoende op de hoogte is gebracht over de evaluatie van het betwiste opleidingsonderdeel of over de voorwaarden om te slagen in het schakelprogramma. De Raad herinnert wat dit laatste betreft aan de bepalingen met betrekking tot de voorwaarden om te slagen in een opleiding, zoals neergelegd in het OER van verwerende partij.

De Raad treedt de verzoekende partij bijgevolg niet bij in de visie dat de verwerende partij artikel I.3, 20° van de Codex Hoger Onderwijs en het rechtszekerheidsbeginsel zou hebben geschonden. In het licht van de door verzoekende partij aangehaalde elementen om te ondersteunen dat zij niet correct of minstens onvolledig is ingelicht over het kader waarin het schakelprogramma zou passen, kan de Raad het feit dat - zoals verzoekende partij beweert - het behaalde examencijfer absoluut en zonder enige ‘speelruimte’ zou zijn gehanteerd, *in casu* noch als een schending van het rechtszekerheidsbeginsel noch als een kennelijk onredelijke beslissing aanmerken.

Vervolgens ontwikkelt verzoekende partij het argument dat de verwerende partij bij de evaluatie van het opleidingsonderdeel “Methoden van Pedagogisch Onderzoek” het rechtszekerheids-, vertrouwens- en objectiviteitsbeginsel heeft geschonden.

Vooreerst wijst verzoekende partij op betwistbare verbetermethodes. De Raad kan verzoekende partij niet bittreden in de stelling dat het quoteren per vraag of per onderdeel in potlood in de marge, zonder dat de totale score bovenaan op de eerste bladzijde van de examenkopij vermeld staat, het objectiviteitsprincipe schaadt.

De Raad neemt trouwens aan dat van de objectiviteit van de bevoegde beoordelaar(s) in de schoot van verwerende partij wordt uitgegaan. De Raad is van oordeel dat verzoekende partij geen enkel element aanbrengt waaruit vervalsingen *a posteriori* zouden kunnen blijken. De Raad acht het vertrouwen dat studenten in die omstandigheden in een objectieve verbetering kunnen hebben, niet aangetast. Ten overvloede merkt de Raad

De Raad is evenmin van oordeel dat uit het feit dat geen commentaar of doorhaling bij de door de student geschreven tekst staat, mag worden aangenomen dat wat neergeschreven is ook goed is. De Raad kan niet, zoals verzoekende partij beweert, aannemen dat het in een dergelijke situatie onredelijk is – nog daargelaten kennelijk onredelijk – om voor een vraag het cijfer “0” te geven. De Raad wijst in dit verband ook op het feit dat bij een kennisexamen de gegeven score *an sich* een afdoende motivering kan vormen van de evaluatie van de mate waarin de getoetste competenties zijn verworven.

De Raad ziet daarenboven geen tegenspraak tussen de correctie van de examenkopij enerzijds en de bijgebrachte inhoudelijke motivering en de verbetersleutel anderzijds.

Voor de Raad is door verwerende partij de poort niet opengezet voor totaal arbitraire quoteringen en kan er in ernst geen sprake zijn van een schending van het vertrouwens- en objectiviteitsbeginsel.

Vervolgens ontwikkelt verzoekende partij in het derde middel het argument dat het redelijkheids- en het evenredigheidsbeginsel werden geschonden.

Wat het eerste onderdeel van dit middel betreft kan de Raad verzoekende partij niet bijtreden aangezien, zoals reeds eerder is overwogen, naar het oordeel van de Raad wél sprake is van een instemming met het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij, met inbegrip van de ECTS-fiches. De Raad stelt ook vast dat de score van verzoekende partij conform de ECTS-fiche voor het opleidingsonderdeel tot stand is gekomen. Dat *in casu* het niet-slagen voor één onderdeel tot een globale score van 9 op 20 voert, impliceert inderdaad dat de globale score lager ligt dan de door verzoekende partij laagst behaalde score (nl. 4,8 op 10). De globale eindscore wordt evenwel uitgedrukt in eenheden van 0 tot 20 op 20. Hierbij is de hoogste score waarbij een student niet geslaagd is voor het opleidingsonderdeel 9 op 20. In deze context kan de Raad de eindscore niet als kennelijk onredelijk of onevenredig aanmerken. De door de verzoekende partij in de wederantwoordnota bijgebrachte rechtspraak brengt de Raad niet tot een ander oordeel. De beslissing van 21 oktober 2008 in zaak 2008/52 betreft ten gronde de problematiek van de discrepantie tussen tussenbeoordelingen op stageplaatsen en toegekende deelonvoldoendes, samengelezen met een gewogen gemiddelde dat boven de helft van de maximaal te behalen punten ligt. Deze discrepantie voert, in de bijzondere omstandigheden van het geval waarin de beslissing is gewezen, zoals ook blijkt uit

de vervolgbeslissing van 12 december 2008 (zaak 2008/77), tot de noodzaak de deelonvoldoendes te motiveren. Deze noodzaak houdt in het bijzonder verband met de penalisatie waar de deelonvoldoendes *in casu* toe leiden.

In het tweede onderdeel voert verzoekende partij aan door de beslissing van de interne beroepsinstantie twee opleidingsonderdelen opnieuw te moeten afleggen waarvoor zij reeds geslaagd is met haar huidige scores.

De Raad stelt met verzoekende partij vast dat het opleidingsonderdeel waarvoor zij zich in het academiejaar 2016-2017 heeft ingeschreven, in het academiejaar 2017-2018 wordt vervangen door twee opleidingsonderdelen. Deze twee opleidingsonderdelen bestrijken volgens verzoekende partij inhoudelijk dezelfde materie als het door verzoekende partij in het academiejaar 2016-2017 gevolgde opleidingsonderdeel.

Volgens verzoekende partij zou bij projectie van de score die zij in het academiejaar 2016-2017 behaalde op het betwiste opleidingsonderdeel op de in het academiejaar 2017-2018 aangeboden opleidingsonderdelen – en rekening houdend met de afrondingsregels – verzoekende partij voor deze twee opleidingsonderdelen slagen.

Rekening houdend met de bewering van verzoekende partij dat verwerende partij de splitsing in twee opleidingsonderdelen doorvoert omdat de situatie in het academiejaar 2016-2017 in strijd is met de geest van het onderwijs- en examenreglement, acht verzoekende partij de toepassing van de regeling uit de ECTS-fiche, die vereist dat men voor elk van de delen geslaagd moet zijn om *in globo* te kunnen slagen, *in casu* onredelijk.

De Raad oordeelt dat het feit dat de verwerende partij haar onderwijsaanbod heeft bijgestuurd in het academiejaar 2017-2018 niet *ipso facto* leidt tot de onredelijkheid en onevenredigheid van de score die in het academiejaar 2016-2017 aan verzoekende partij is toegekend. Hetzelfde geldt volgens de Raad ten aanzien van het argument van verzoekende partij dat deze bijsturing ertoe zou leiden dat zo het resultaat voor de examendelen zou worden beschouwd als het resultaat voor elk van de beide opleidingsonderdelen, dit ertoe zou leiden dat verzoekende partij voor beide opleidingsonderdelen slaagt. Nu behaalde verzoekende partij voor het betwiste opleidingsonderdeel evenwel een onvoldoende. De Raad overweegt hierbij ook dat de score conform de ECTS-fiche is toegekend en dat deze ECTS-fiche tot doel

heeft te vermijden dat studenten een tekort op één van de examendelen zouden kunnen compenseren met een beter resultaat op het ander examendeel. De ECTS-fiche maakt deel uit van het ‘kader’ waarin verzoekende partij zich begaf door het diplomacontract dat zij onderschreef. Dat de fiche er *in casu* toe voert dat verzoekende partij globaal een lagere score behaalt dan haar scores op elk van de beide examendelen maakt de regel in zijn toepassing, en rekening houdend met het doel dat hij nastreeft, niet kennelijk onredelijk.

Ook het feit dat de verwerende partij de - naar de bewering van verzoekende partij - in het betwiste opleidingsonderdeel aangeboden inhoud zal aanbieden aan de hand van twee opleidingsonderdelen in 2017-2018, hoeft nog niet te betekenen dat verwerende partij het betwiste opleidingsonderdeel *de facto* als twee aan elkaar gekoppelde opleidingsonderdelen heeft behandeld.

In het derde onderdeel betoogt verzoekende partij dat haar puntentekort kleiner is dan de redelijke foutenmarge op de quoteringen. Verzoekende partij geeft immers te kennen dat het gaat om een verschil van 0,2 op 10. Volgens verzoekende partij gaat het dus om 2%, terwijl de wetenschappelijke literatuur doorgaans een foutenmarge van 5 tot 10% aangeeft.

Op basis van het voorgaande rijst bij verzoekende partij de vraag of de verwerende partij wel zeker is dat de te verwachten foutenmarge kleiner is dan het tekort van 2%.

Rekening houdend met de omvang van het schakelprogramma en de door verwerende partij geformuleerde doelstelling van het schakelprogramma, alsmede met de gevonden betreffende het al dan niet volwaardig kunnen volgen van de masteropleiding, oordeelt verzoekende partij dat de verwerende partij onzorgvuldig is door de foutenmarge op het verbeterproces te laag in te schatten en in die context aan een minimaal tekort zeer ernstige gevolgen vast te knopen.

De Raad wijst op het belang van een “afkapgrens” bij het evalueren van door studenten bereikte competenties. Tevens wijst de Raad erop dat voor een student het verschil tussen slagen en niet slagen bijna vanzelfsprekend belangrijke gevolgen heeft. Zonder afbreuk te willen doen aan de ernst van de gevolgen van de aangevochten beslissing(en) voor verzoekende partij, wenst de Raad dit perspectief in zijn beoordeling te betrekken. De Raad oordeelt dat de door verzoekende partij aangehaalde foutenmarge niet tot gevolg kan hebben

dat geen beslissing meer kan worden genomen tussen slagen of niet-slagen in de gevallen waarin de behaalde score binnen de door de foutenmarge aangehaalde perimeter scoort.

Daarbij komt dat de Raad, tevens rekening houdend met de begrenzing van zijn bevoegdheid waardoor hij niet in de plaats van de bevoegde beoordelaar mag treden, uitgaat van de deskundigheid van de beoordelaar bij het evalueren van de competenties van de student en van de door deze beoordelaar aan de dag gelegde zorgvuldigheid.

Daar komt nog bij dat verzoekende partij de Raad geen overtuigende elementen aanbrengt om te duiden waarom het tekort op één van de examendelen aan loutere toevalligheden is toe te schrijven en, binnen de door verzoekende partij beweerde foutenmarge, *in casu* niet wijst op tekorten, zodat de score kennelijk onredelijk zou zijn.

De Raad wijst hierbij op de volgende passage uit de beslissing van de interne beroepsinstantie, die hij niet overtuigend weerlegt ziet: “*In een aantal van uw antwoorden kiest u een duidelijk verkeerde benadering of antwoordt u niet op de vraag. Dit wijst er dan ook op dat het tekort – zelfs als dit tekort beperkt is – niet te wijten is aan loutere toevalligheden, b.v. omwille van afrondingsregels, maar wel wijst op duidelijke tekorten in uw kennis, inzicht en vaardigheden met betrekking tot deze kwalitatieve onderzoeksmethoden.*”

Ten overvloede wijst de Raad ook nog op het belang van de tolerantieregels ten aanzien van voormelde toevalligheden.

Ook op basis van dit middelenonderdeel oordeelt de Raad niet dat het redelijkheids- en proportionaliteitsbeginsel is geschonden.

Wat het vierde middelenonderdeel betreft heeft de Raad alle waardering voor de inspanningen van verzoekende partij, haar loyaaliteit en maturiteit.

Deze onmiskenbare kwaliteiten hebben echter niet *ipso facto* tot gevolg dat het feit dat zij een onvoldoende scoorde op één van de examendelen en aldus niet slaagde voor het opleidingsonderdeel, als onredelijk aan te merken is.

Verzoekende partij kan de Raad, die rekening moet houden met de beperktheid van zijn bevoegdheid, niet overtuigen van het feit dat uit de aangehaalde kwaliteiten volgt dat zij ook

de met het opleidingsonderdeel beoogde eindcompetenties in voldoende mate heeft bereikt. Ten overvloede merkt de Raad op dat voormelde kwaliteiten verzoekende partij, eens zij de kaap van het betwiste opleidingsonderdeel heeft genomen, wellicht kunnen verrijken als pedagoog.

De Raad treedt de visie van verzoekende partij dat het kleine tekort op één van de examendelen, gecombineerd met een goed cijfer voor het ander deel, onmogelijk het bewijs kan vormen dat verzoekende partij de doelstellingen van het opleidingsonderdeel in onvoldoende mate behaalde, niet bij. Verzoekende partij stipt in dit kader ook andere kwaliteiten aan waarover zij beschikt. Deze kwaliteiten kunnen de Raad niet tot een ander besluit brengen.

De Raad herinnert er hierbij aan dat de aangehaalde kwaliteiten, hoe waardevol ook, niet noodzakelijk de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel, inzonderheid deze getoetst in het examendeel waarvoor verzoekende partij minder scoorde, moeten betreffen. Ten overvloede wijst de Raad hierbij op de specifieke plaats van het opleidingsonderdeel in het schakelprogramma met het oog op het aanleren van methodologische competenties, essentieel in een academische opleiding, aan studenten die met succes, en desgevallend zonder van tolerantie gebruik te hebben moeten maken, een professionele opleiding afronden.

Het is voor de Raad dan ook niet aangetoond dat verwerende partij het proportionaliteitsbeginsel heeft geschonden.

Wat het vijfde middelenonderdeel betreft, ontkent de Raad niet dat verzoekende partij nog over een aantal tolerantiepunten beschikt.

Dit betekent echter niet dat zij zich in de voorwaarden bevindt om deze ook te kunnen inzetten, nu het tekort een opleidingsonderdeel van 6 studiepunten betreft en niet, zoals verzoekende partij aangeeft, 3 studiepunten t.t.z. het aantal studiepunten dat overeenkomt met het deel waarop zij 4,8 op 10 scoorde. Het naar een score op 20 punten omgerekende tekort, dat verzoekende partij projecteert op een gewicht van 3 studiepunten, zou volgens verzoekende partij slechts 1,2 tolerantiepunten vergen. De score van 9 op 20 voor een opleidingsonderdeel van 6 studiepunten leidt tot 6 benodigde tolerantiepunten, hetgeen verzoekende partij totaal disproportioneel en onrechtvaardig acht, hoewel zij zich ervan

bewust is dat tolerantiepunten niet op de door haar aangegeven wijze worden berekend. Verzoekende partij stelt dan ook voor het tekort op één van de examendelen te tolereren mits inzet van 3 tolerantiepunten, waarover zij nog beschikt.

De Raad stelt vast dat verwerende partij de benodigde tolerantiepunten heeft berekend overeenkomstig de hiervoor algemeen door haar gehanteerde regels. Deze regels hebben *in casu*, en omwille van het feit dat verzoekende partij reeds van het tolerantiekrediet gebruik maakte, onaangename gevolgen. Deze zijn echter niet van dien aard dat zij de aangevochten beslissing(en) strijdig met het redelijkheids- en evenredigheidsbeginsel maken.

Wat het middel omtrent de beweerde schending van de rechten van verdediging betreft, wijst de Raad er vooreerst op dat verzoekende partij in de procedure voor de Raad de kans heeft zich door haar raadsman te laten bijstaan in alle fases van het debat, zowel de schriftelijke als de mondelinge.

Dat de raadsman verzoekende partij niet heeft kunnen ondersteunen tijdens de hoorzitting in het kader van het intern beroep, acht de Raad geen schending van het recht op verdediging.

De Raad stelt vast dat verwerende partij alle middelen van verzoekende partij in het kader van het intern beroep heeft behandeld. De Raad wijst ook op de functie van de door de verwerende partij voorziene hoorzitting, namelijk de student toelaten vanuit zijn persoonlijk perspectief toelichting te verschaffen bij de argumenten die hij in zijn beroepschrift ontwikkelde en deze te kunnen verduidelijken. Dat de student gevraagd wordt dit *in casu* persoonlijk te doen, zonder bijstand van een raadsman, is volgens de Raad geen schending van de rechten van verdediging die tot vernietiging van de beslissing noopt.

Dat de raadsman van verzoekende partij niet in cc. de communicatie van de interne beroepsinstantie ontving en dat de studentenaccountmail van verzoekende partij is gebruikt, eerder dan het persoonlijke mailadres, lijkt de Raad geen schending van de rechten van verdediging. De Raad ziet niet goed in hoe deze werkwijze de organisatie van verzoekende partij in het kader van het intern beroep reëel heeft bemoeilijkt. Verzoekende partij brengt hieromtrent ook geen concrete elementen bij.

Dat verzoekende partij de hoorzitting als een “verplicht item” beschouwt, zonder enige reële invloed op het vooraf vaststaande resultaat, onderbouwt zij niet met concrete elementen om

de Raad van deze zwaarwichtige bewering te overtuigen. Evenmin duidt zij hoe zij precies belemmerd werd haar verhaal te doen en welke elementen zij niet kon duiden en hoe deze daarom ook hun weg niet (correct) vonden naar de beslissing van de interne beroepsinstantie. Verzoekende partij licht de Raad evenmin voor met betrekking tot de elementen waaruit zij afleidt dat de beslissing op het ogenblik van de hoorzitting eigenlijk reeds vaststond.

Wat de houding van de voorzitter van de beroepsinstantie betreft kan de Raad, zonder te kunnen of te willen oordelen over de vraag hoe haar vragen en opmerkingen door verzoekende partij zijn ervaren, geen elementen in het verzoekschrift aantreffen die de Raad in redelijkheid laten twijfelen over de objectiviteit die de voorzitter van de beroepsinstantie aan de dag heeft gelegd. Dit belet niet dat de Raad ten overvloede opmerkt dat het niet uit te sluiten is dat over de wijze waarop de hoorzitting verliep, althans zoals door verzoekende partij beschreven, opmerkingen kunnen worden geformuleerd. De hoorzitting strekt ertoe de student, voor wie de context redelijkerwijze stresserend kan zijn, toe te laten zijn verzoek aan een onbevangen beoordelingsinstantie toe te lichten.

De Raad is niet van oordeel dat de rechten van verdediging van verzoekende partij zijn geschonden tijdens de interne beroepsprocedure.

Verder en weliswaar ten overvloede wenst de Raad nog kort stil te staan bij de opmerking van verzoekende partij dat haar rechten op een fair proces in de procedure voor de Raad zijn geschonden.

Verzoekende partij wijst in dit kader op het feit dat zij slechts over een termijn van 7 kalenderdagen beschikte om haar verzoekschrift bij de Raad in te dienen, terwijl verwerende partij een antwoordtermijn toebedeeld kreeg van 16 kalenderdagen.

Vervolgens diende verzoekende partij haar wederantwoordnota neer te leggen op 2 november 2017.

De Raad overweegt, weliswaar ten overvloede, dat de decretale termijn om een beroep bij de Raad in te stellen is ingegeven door de wil om beide partijen zo snel mogelijk uitsluitsel te geven in een betwisting met betrekking tot een studievoortgangsbeslissing. De Raad is er zich van bewust dat het uitspreken van een eindoordeel in het voorliggende dossier is vertraagd, hetgeen onder meer verband houdt met door verzoekende partij in het kader van de

wederantwoordnota ontwikkelde argumenten. Deze argumenten noopten de Raad ertoe de partijen toe te laten hieromtrent schriftelijk standpunt in te nemen en de zaak vervolgens op een latere zitting opnieuw op te roepen. Daarbij komt dat de Raad deze bijkomende argumenten diende te beantwoorden om het verzoekschrift van verzoekende partij voor de Raad ten gronde te kunnen beoordelen.

De Raad heeft begrip voor het feit dat een buitenlands verblijf van de raadsman van verzoekende partij de redactie van een wederantwoordnota kan bemoeilijken. Ten overvloede merkt de Raad evenwel op dat dit buitenlands verblijf, tijdens de lopende procedure, voor de Raad geen reden is om verzoekende partij een langere termijn toe te kennen om de wederantwoordnota in te dienen. De Raad herinnert hierbij ten overvloede aan de door de decreetgever beoogde snelheid bij de afhandeling van de procedure voor de Raad. Dat verzoekende partij het buitenlands verblijf van haar raadsman vooraf heeft aangekaart bij het secretariaat van de Raad, maakt de beslissing om haar geen langere termijn te verlenen om de wederantwoordnota in te dienen dan ook niet onrechtmatig. De Raad merkt, weliswaar ten overvloede, op dat de uiteindelijk tijdig ingediende wederantwoordnota een zeer uitgebreid en gedocumenteerd antwoord op de elementen uit de antwoordnota van verwerende partij lijkt te bevatten.

Ten overvloede overweegt de Raad dat verzoekende partij – conform de Codex Hoger Onderwijs - over meer dan 96 uur heeft beschikt om een wederantwoordnota te redigeren. Dat de door verzoekende partij beweerde reële beschikbaarheid korter is geweest, omwille van het buitenlands verblijf van haar raadsman, brengt de Raad niet tot een ander oordeel.

Eveneens ten overvloede merkt de Raad op dat het niet nodig is dat beide partijen respectievelijk voor het indienen van een antwoordnota en een wederantwoordnota exact dezelfde termijn toegemeten krijgen.

De Raad neemt hierbij ten overvloede de functie van de wederantwoordnota in ogenschouw. Deze bestaat er in essentie slechts in, zoals de naam laat vermoeden, een antwoord te formuleren op de door verwerende partij ontwikkelde argumenten in de antwoordnota, doch niet om nieuwe argumenten ter ondersteuning van het verzoekschrift voor de Raad te ontplooien. Ten overvloede merkt de Raad nog op dat waar verzoekende partij in het verzoekschrift kan aanvoeren waarom zij van oordeel is dat de beslissing van de interne

beroepsinstantie geen stand kan houden en vervolgens in een wederantwoordnota kan antwoorden op de argumenten die verwerende partij in de antwoordnota uitwerkte, deze laatste slechts in deze antwoordnota kan ontwikkelen waarom zij van oordeel is dat de voor de Raad aangevochten beslissing niet vernietigd moet worden.

Rekening houdend met de complexiteit van het verzoekschrift en de omvang ervan stipt de Raad ten overvloede aan dat de aan verwerende partij toegekende termijn om een antwoordnota in te dienen en de termijn waarover verzoekende partij beschikte voor haar wederantwoordnota, de Raad niet onredelijk voorkomen. De Raad overweegt ten overvloede hierin niet te kunnen lezen dat het recht van verzoekende partij op een eerlijke procesgang geschonden zou zijn.

Waar verzoekende partij aanhaalt dat de Raad uitspraak dient te doen binnen een termijn van 20 kalenderdagen, die ingaat nadat het beroep werd ingeschreven, wenst de Raad ten overvloede op te merken dat de ordettermijn *in casu* overschreden is als gevolg van de complexiteit van de procedure. Dergelijke ordettermijn is, hoewel de Raad al het mogelijke doet om deze in het belang van de partijen te respecteren, niet dwingend. Voormelde complexiteit houdt onder meer verband met in de wederantwoordnota opgeworpen argumenten die de Raad verplichtten tot uitstel bij het vellen van een eindbeslissing. Om die reden diende op de zitting van 8 november 2017, waaromtrent verzoekende partij aanhaalt dat zij reeds de voormelde termijn van 20 kalenderdagen overschrijdt en waarop verzoekende partij zelf melding maakte van de ernst van haar argument dat beoogde [T.B.] niet het woord te laten nemen namens verwerende partij en de antwoordnota van verwerende partij uit het debat te weren, de behandeling van de grond van de zaak te worden verdaagd. Op die manier kon klarheid worden gebracht met betrekking tot de door verzoekende partij in de wederantwoordnota ontwikkelde argumenten m.b.t. onder andere de antwoordnota en de mogelijkheid namens verwerende partij het woord te nemen op de zitting. De Raad stipt eveneens ten overvloede aan de bekommernis van verzoekende partij met betrekking tot vertraging bij de behandeling te delen, maar niet om voormelde door verzoekende partij ontwikkelde argumenten in de wederantwoordnota heen te kunnen. Bovendien wijst de Raad ten overvloede op de veelheid aan middelen en de complexiteit van het dossier, welke de Raad zorgvuldig wenst te beoordelen en beantwoorden. De Raad wijst er ten overvloede op dit zowel ten behoeve van verwerende als ten behoeve van verzoekende partij te willen doen.

Tot slot wenst de Raad ten overvloede op te merken dat art.II.302 §1, laatste lid Codex Hoger Onderwijs weliswaar in de mogelijkheid voorziet het ontwerp van procedurekalender te wijzigen, maar dit niet oplegt. De Raad merkt hierbij op dat deze bepaling ook voorziet in het definitief worden van het ontwerp van procedurekalender bij gebrek aan overeenstemming. De Raad, die ten overvloede wijst op de noodzaak om zeer terughoudend om te gaan met de mogelijkheid over de aan de partijen toegekende termijnen overleg te organiseren omwille van de talrijke te behandelen dossiers en het belang - omwille van de aard van een studievoortgangsbeslissing - van een zo spoedig mogelijke uitspraak ten gronde, vermeldt bijgevolg in de aan de partijen toegezonden termijnregeling (procedurekalender) dat deze als definitief wordt beschouwd.

Waar verzoekende partij - in de wederantwoordnota verwijzend naar eerdere rechtspraak van de Raad - aanvoert dat de examencommissie de beslissing om verzoekende partij niet geslaagd te verklaren niet motiveerde, kan de Raad dit bijtreden. Evenwel wijst de Raad op de werking van de interne beroepsprocedure, waarbij het intern beroepsorgaan de zaak opnieuw beoordeelt en de beslissing van de interne beroepsinstantie in de plaats treedt van deze van de examencommissie. Bijgevolg kan het niet-gemotiveerde karakter van de beslissing van de examencommissie de voor de Raad aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie niet aan het wankelen brengen.

Tegen de achtergrond van de wederantwoordnota wenst de Raad ook nog op te merken dat de herleiding van de score van verzoekende partij naar 9 op 20 het gevolg is van een regel in de ECTS-fiche, die tot doel heeft te waarborgen dat de student, om te kunnen slagen voor het gehele opleidingsonderdeel, voor elk van de twee “examendelen” - die andere competenties toetsen - dient te slagen en aldus dient aan te tonen dat hij over de minimale eindcompetenties getoetst in de onderscheiden delen, beschikt. Aldus beschouwd oordeelt de Raad dat de parallel die verzoekende partij ziet met de casus waarover de Raad op 12 december 2008 besliste in zaak 2008/076, niet van dien aard is de Raad er *in casu* toe te brengen de beslissing van de interne beroepsinstantie bij gebrek aan motivering te moeten vernietigen. In de zaak waarnaar verzoekende partij verwijst betrof het de discretionaire beslissing van de titularis om, omwille van een 6 op 20 op één van de modules uit het opleidingsonderdeel, te beslissen dat de student *in globo* de competenties die het vak beoogde niet had bereikt, doch hiervoor geen motivering voorzag.

Tevens acht de verzoekende partij het motiveringsbeginsel geschonden.

In een eerste middelenonderdeel verwijst de verzoekende partij terzake naar artikel 71 van het Onderwijs- en Examenreglement van verwerende partij.

Verzoekende partij is van oordeel dat de bijzondere individuele omstandigheden die zij onder de aandacht van de interne beroepsinstantie heeft gebracht, door deze instantie zijn verworpen of geïgnoreerd.

Art. 71 van het OER heeft betrekking op de mogelijkheid voor de examencommissie om bij overmacht of andere bijzondere individuele omstandigheden in het voordeel van de student af te wijken van de tolerantiecriteria die in art. 81 van het onderwijs- en examenreglement vervat zijn.

Bij het afwijken van de tolerantieregels neemt men aan dat - ondanks het te grote tekort om de in het onderwijs- en examenreglement geformuleerde tolerantieregel te kunnen toelaten - de omstandigheden die de student aanbrengt of de overmacht waarin hij verkeerde bij de evaluatie, van dien aard zijn dat zonder deze omstandigheden de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel dermate aangetoond zouden zijn door de student dat ervan kan worden uitgegaan dat deze geslaagd zou zijn geweest, *c.q.* de opleidingsdoelstellingen niet in het gedrang zouden zijn gekomen.

De Raad kan, rekening houdend met de ratio van art. 71 van het Onderwijs- en Examenreglement, niet aannemen dat de aangevochten beslissing onvoldoende aandacht besteedt aan de door verzoekende partij bijgebrachte elementen, waardoor de beslissing gebrekkig gemotiveerd zou zijn.

In deze context verschaft de beslissing van de interne beroepsinstantie voldoende inzicht in de reden waarom de elementen (inzet, interesse, vlekkeloze professionele bacheloropleiding) die verzoekende partij bijbrengt, niet van aard zijn te beslissen tot een afwijking van de tolerantieregels. In tegenstelling tot de verzoekende partij, acht de Raad de motiveringsplicht niet geschonden.

De Raad stipt nog aan alle begrip te hebben voor de relatiebreuk waarvan verzoekende partij melding maakt. De door verzoekende partij betwiste overweging in de beslissing van de interne beroepsinstantie is ingegeven door de doelstelling van de mogelijkheid het tolerantiekrediet en de voorwaarden om er gebruik van te maken, te verruimen. Dit sluit aan bij hetgeen de Raad hierboven reeds heeft overwogen. Verzoekende partij lijkt het zeer onredelijk te vinden dat de interne beroepsinstantie haar relatiebreuk niet beschouwt als een omstandigheid die haar examenresultaat verklaart, zodat het aannemelijk wordt dat zonder deze relatiebreuk zij haar competenties op het examen beter had kunnen aantonen. De Raad kan de argumentatie van verzoekende partij *in casu* niet bijtreden. De Raad leest, anders dan verzoekende partij, in de overweging niet dat verzoekende partij door slechts voor één vak niet te zijn geslaagd aangetoond heeft dat het, zoals zij omschrijft, allemaal niet zo erg was, terwijl bij niet-slagen voor meerdere vakken wel duidelijk zou zijn geweest dat er een band was tussen de relatiebreuk en de resultaten. De Raad leest veeleer dat de onderwijsinstelling er door de elementen die verzoekende partij in het intern beroep voor het eerst heeft aangebracht, niet van overtuigd is dat deze relatiebreuk het beeld dat verzoekende partij op het examen van de door haar bereikte competenties heeft gegeven ernstig heeft vertekend. De Raad kan in deze context verzoekende partij niet bijtreden in haar overtuiging dat de interne beroepsinstantie op onredelijke wijze heeft geoordeeld.

Het komt de Raad niet onlogisch voor, in het licht van de beweerde emotionele impact van de relatiebreuk, waaromtrent de Raad geen twijfel wil zaaien, te wijzen op de tijdens de tweede en derde examenperiode behaalde examenresultaten. De Raad kan aannemen dat de relatiebreuk het studeren en/of het afleggen van het betwiste examen heeft bemoeilijkt, doch vindt het niet onredelijk om hierin geen bijzondere omstandigheid of overmacht, ook niet in samenleving met de andere elementen die verzoekende partij aanhaalde, te zien, *a fortiori* niet indien men rekening houdt met de ratio die volgens de Raad art. 71 van het Onderwijs- en Examenreglement stut.

De Raad treedt het eerste middelenonderdeel niet bij.

Wat de beslissing betreft om verzoekende partij niet geslaagd te verklaren voor het schakelprogramma, oordeelt verzoekende partij dat de motiveringsplicht door deze impliciete beslissing is geschonden.

De Raad slaat acht op de beslissing van de interne beroepsinstantie. De Raad stelt vast dat deze uitdrukkelijk vermeldt, in het antwoord op middel 1.1 van het intern beroepschrift, waarom verzoekende partij niet is geslaagd voor het schakelprogramma overeenkomstig art. 81 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij. De interne beroepsinstantie verduidelijkt ook waarom geen sprake is van bijzondere omstandigheden die aanleiding geven tot een uitzonderlijke toekenning van tolerantie.

Tevens licht de interne beroepsinstantie toe waarom geen gebruik is gemaakt van de in art. 81 voorziene mogelijkheid om een student alsnog geslaagd te verklaren. De interne beroepsinstantie geeft aan waarom zij oordeelt dat *in casu* geen sprake is van de hiertoe vereiste bijzondere omstandigheden (antwoord op middel 1.1, de bijzondere omstandigheden worden evenwel ook behandeld in de context van de vraag of uitzonderlijk tolerantie kan worden ingezet).

De Raad herinnert eraan dat om een student bij toepassing van art. 81 van het onderwijs- en examenreglement geslaagd te verklaren eveneens voldaan moet zijn aan de globale opleidingsdoelstellingen.

De interne beroepsinstantie overwoog, weliswaar in het licht van het door verzoekende partij in het intern beroepschrift aangehaalde art. 81, § 4 OER dat bepaalt dat moet worden gemotiveerd waarom de student niet voldoet aan de vooropgestelde leerresultaten voor het geheel van de opleiding in alle gevallen waarin voor een student met één onvoldoende voor een opleiding wordt beslist tot niet-slagen, dat verzoekende partij niet slechts één tekort behaalde.

Ook voor “Theorie en praktijk van groepswerk” behaalde verzoekende partij een tekort, wezen dat het een tolereerbaar tekort betrof.

De tolerantie betekent echter niet dat verzoekende partij ook de aan het opleidingsonderdeel gelinkte eindcompetenties – die op hun beurt bijdragen tot de globale leerresultaten – in voldoende mate heeft bereikt.

Deze vaststelling is voor de Raad relevant in het licht van art. 81, § 4 OER. Verzoekende partij heeft immers meer dan één tekort. Een getolereerd tekort blijft immers een tekort.

Ook in het licht van art. 81, § 5 OER (zie bijv. randnummer 77, waar verzoekende partij het evenwel over art. 84, § 5 heeft; De Raad stelt evenwel vast dat deze laatste bepaling over “examenfraude” handelt, zodat hij aanneemt dat het een verschrijving betreft) is deze vaststelling relevant. De Raad treedt verwerende partij ook bij waar deze aangeeft niet op basis van de interesse van de verzoekende partij, haar talent om met jongeren om te gaan edm. te kunnen beslissen dat zij slaagt voor het schakelprogramma.

Ook in de antwoordnota van verwerende partij leest de Raad dat, in de mate dat verzoekende partij studiegebonden bijzondere omstandigheden wenst aan te halen om bij toepassing van art. 81 van het onderwijs- en examenreglement geslaagd te worden verklaard, niet uit het oog mag worden verloren dat geen sprake is van één tekort, maar dat er twee tekorten, waarvan één tolereerbaar, zijn.

Hoewel de Raad deze overwegingen biltreedt, kan hij in de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie niet vaststellen waarom precies het tekort voor het opleidingsonderdeel dat tot de procedure voor de Raad aanleiding heeft gegeven of de combinatie van het tekort voor dit opleidingsonderdeel met het opleidingsonderdeel waarvoor tolerantie is ingezet, de interne beroepsinstantie tot de beslissing heeft gebracht dat de globale opleidingsdoelstellingen niet zijn bereikt. De Raad overweegt zulks tegen de achtergrond dat niet enkel aan de student gebonden omstandigheden als bijzondere omstandigheden kunnen worden aangemerkt, maar ook de resultaten bijzondere omstandigheden kunnen uitmaken, in die mate dat het bereikt hebben van de opleidingsdoelstellingen, niettegenstaande (een) tekort(en) voor (een) opleidingsonderdeel(en), een bijzondere omstandigheid zou kunnen uitmaken.

In de mate waarin de interne beroepsinstantie de betekenis van het/de tekort(en) van verzoekende partij op een opleidingsonderdeel/opleidingsonderdelen voor de mate waarin zij de globale opleidingsdoelstellingen niet heeft bereikt niet duidt, acht de Raad de beslissing onvoldoende gemotiveerd. De Raad kan niet vaststellen dat verwerende partij *in casu* in voldoende mate heeft verduidelijkt waarom geen toepassing kan worden gemaakt van art. 81 van het onderwijs- en examenreglement (onder meer omwille van de al dan niet aanwezigheid van bijzondere omstandigheden, studie- of persoonsgebonden). Het komt de Raad voor dat *in casu* een gegronde motivering hiertoe moet gegeven worden door de instelling. Bij deze

overweging houdt de Raad rekening met het door verzoekende partij als minimaal gekwalificeerde tekort, met name het feit dat zij voor het examendeel “kwalitatieve onderzoeksmethoden” een score van 4,8 op 10 behaalde, bij een goede “take home”-vraag, en door de ECTS-fiche deze score niet kon compenseren met de resultaten op het andere examendeel, maar haar globale score tot 9 op 20 herleid zag. Ten overvloede merkt de Raad op dat bij de motivering ook de vraag in hoeverre de wijziging van het curriculum inzake onderzoeksmethoden in het academiejaar 2017-2018 – bij althans door verzoekende partij beweerde gelijke inhoud – relevant is voor de beoordeling van de mate waarin de opleidingsdoelstellingen zijn bereikt, relevant is.

Al het voorgaande in acht genomen, oordeelt de Raad dat het beroep in de aangegeven mate gegronde is.

De Raad beantwoordt de overige middelen niet, aangezien zij niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 2 oktober 2017.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij neemt uiterlijk op 5 januari 2018 een nieuwe beslissing, rekening houdend met de hierboven vermelde overwegingen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 19 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.106 van 22 december 2017 in de zaak 2017/564

In zake: Amina TABAKOVIC-HADZIC
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Myriam Van den Abeele
kantoor houdend te 1700 Dilbeek
Kaudenaardestraat 13
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Heleen De Bock
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 14 september 2017 waarbij aan de verzoekende partij een maatregel van studievoortgangsbewaking werd opgelegd in toepassing van artikel 85 van het onderwijs- en examenreglement 2016-2017 inhoudende de weigering tot eerstvolgende inschrijving aan de instelling en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 29 november 2017.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Myriam Van den Abeele, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Kristof Caluwaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de farmaceutische wetenschappen”.

Na afloop van het academiejaar 2015-2016 werd verzoekende partij een bindende voorwaarde opgelegd in toepassing van artikel 85 van het OER van verwerende partij, inhoudende: “*In het academiejaar 2016-2017 75% van de opgenomen ECTS-credits verwerven en slagen voor elk opleidingsonderdeel waarvoor verzoekende partij reeds tweemaal was ingeschreven zonder een credit te verwerven*”.

In het academiejaar 2016-2017 voldeed verzoekende partij niet aan deze bindende voorwaarde. Bijgevolg legde verwerende partij, in toepassing van artikel 85 van het OER 2016-2017, aan verzoekende partij een weigering van eerstvolgende inschrijving op.

Verzoekende partij stelde op datum van 19 september 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 9 oktober 2017 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat verzoekster elementen van zwangerschap, bevalling en ziekte van haarzelf en haar kind aanhaalt. Ofschoon de beroepsinstantie begrip kan opbrengen voor de aangehaalde elementen betreffende de zwangerschap, bevalling en ziekte van het kind, maken deze naar inzicht van de beroepsinstantie geen buitengewone omstandigheden uit. Het is de eigen keuze van een student om tijdens de studies zwanger te worden.

Verzoekster verwijst tevens naar de medische problemen met ziekenhuisopname in haar moederland in de periode van 26 juli – 10 augustus 2017, gevolgd door 10/14 dagen rust. Het spreekt voor zich dat deze ziekte het verzoekster moeilijker heeft gemaakt bij de voorbereiding van de tweede zittijd. De beroepsinstantie moet echter vaststellen dat verzoekster:

- De bacheloropleiding heeft aangevat in academiejaar 2012-2013;

- Tijdens het academiejaar 2015-2016 slechts 26 van de 54 opgenomen studiepunten heeft behaald (ofwel 48%) en daarom die reden een bindende voorwaarde werd opgelegd;
- Huidig academiejaar 2016-2017 geen enkele studievoortgang heeft gemaakt, nu zij slechts 9 van de 39 opgenomen studiepunten heeft behaald (ofwel 23%);
- Afwezig was op de evaluatie tijdens de beide zittijden van zowel ‘Farmacognosie en fytochemie’ (eerste semester) als ‘Farmaceutische biotechnologie: theorie en practicum’ (tweede semester);
- Vier opleidingsonderdelen voor het tweede jaar heeft opgenomen, en hiervoor dus 4 examenkansen heeft kunnen benutten, zonder geslaagd te zijn, en één opleidingsonderdeel zelfs voor het derde jaar (met aldus 6 examenkansen) heeft opgenomen zonder een credit te verwerven.

Verzoekster geeft daarenboven ook niet aan dat er in de nabije toekomst garanties zouden zijn op een succesvolle studievoortgang. De beroepsinstantie is dan ook van oordeel dat het, gelet op het geheel van de hierboven vermelde omstandigheden, geen zin meer heeft om verzoekster nogmaals toe te laten in te schrijven onder bindende voorwaarden.

Om deze redenen beslist de beroepsinstantie dat het beroep van 19 september 2017 ontvankelijk, maar niet gegrond is. De bestreden beslissing wordt bevestigd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 10 oktober 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 17 oktober 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verzoekende partij is, overeenkomstig de toepasselijke bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs en het OER van verwerende partij, voorafgaandelijk overgegaan tot het uitputten van de interne beroepsprocedure.

Verzoekende partij verwijst naar artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs. Verwerende partij heeft op datum van 9 oktober 2017 op intern beroep uitspraak gedaan. Op 10 oktober 2017 heeft verzoekende partij kennis genomen van de beslissing op intern beroep, zodat het op 17 oktober 2017 ingestelde beroep – door de aanbieding ter aangetekende post – ontvankelijk is naar vorm en tevens *ratione temporis*.

De bestreden beslissing betreft *ratione materiae* bij uitstek een bestuurshandeling waarover de Raad bevoegd is om in het kader van een extern beroep kennis te nemen en uitspraak te doen.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het beroep een maatregel van studievoortgangsbewaking betreft in de zin van artikel I.3, 69°, f) van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013.

Onderhavig beroep werd voorafgegaan door een intern beroep, gericht tegen een studievoortgangsbeslissing d.d. 14 september 2017, die aan de verzoekende partij ter kennis werd gebracht op 14 september 2017.

De bestreden beslissing d.d. 27 september 2017 werd aan verzoekende partij ter kennis gebracht per e-mail d.d. 10 oktober 2017. Het extern beroep is gedateerd op 17 oktober 2017. Verwerende partij meent dan ook dat onderhavig beroep voor de Raad conform artikel II.294, §1, eerste lid van de Codex Hoger Onderwijs, zoals geconcretiseerd in artikel 155, §1 van het Onderwijs- en Examenreglement van de Vrije Universiteit Brussel 2016-2017, met de facultaire aanvullingen van de faculteit Geneeskunde en Farmacie (het “OER”), tijdig werd ingesteld.

Vanzelfsprekend neemt dit niet weg dat het aan de Raad toekomt ambtshalve op basis van de datum van het postmerk na te gaan of het verzoekschrift inderdaad binnen voormelde termijn bij de Raad werd ingediend.

Verwerende partij is evenwel van oordeel dat het voorliggende beroep slechts ontvankelijk is in zoverre de grieven gericht zijn tegen de beslissing op intern beroep d.d. 27 september 2017. In de mate dat de grieven in het verzoekschrift van de verzoekende partij hun oorsprong vinden in de oorspronkelijke maatregel van studievoortgangsbewaking d.d. 14 september 2017 en niet in de beslissing van de interne beroepsinstantie d.d. 27 september 2017, moet het

verzoekschrift onontvankelijk worden verklaard. Gelet op de devolutieve werking van het intern beroep is de bestreden beslissing immers in de plaats getreden van deze initiële beslissing, wat reeds herhaaldelijk werd bevestigd in de vaste rechtspraak van de Raad. Het besluit dat in eerste administratieve aanleg is genomen, wordt geacht niet meer te bestaan en kan dus ook niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij een rechterlijke instantie – *i.c.* de Raad.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat zij volhardt in haar argumentatie inzake de bevoegdheid van de Raad. Verwerende partij voert geen betwisting. Het beroep van verzoekende partij werd geregistreerd door de Raad, hetgeen het bewijs levert van het feit dat het op de voorgeschreven wijze en tijdig aan de Raad werd gericht.

Beoordeling

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 14 september 2017 waarbij aan de verzoekende partij een maatregel van studievoortgangsbewaking in toepassing van artikel 85 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij 2016-2017 werd opgelegd, inhoudende de weigering tot eerstvolgende herinschrijving aan de instelling (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekende partij onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroeft op schendingen van het materieel motiveringsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat elke administratieve rechtshandeling dient te steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is aangetoond. De onderwijsinstelling kan geen steun vinden in elementen die niet uit het dossier blijken. Evenmin kan zij dit doen op grond van onjuiste gegevens.

Eén van de motieven waarop de bestreden beslissing is gestoeld, betreft de vaststelling dat verzoekende partij afwezig zou zijn geweest op de evaluatie tijdens de beide zittiden van zowel het opleidingsonderdeel ‘Farmacognosie en fytochemie’ (eerste semester) als van ‘Farmaceutische biotechnologie: theorie en practicum’ (tweede semester). Dit is volgens verzoekende partij incorrect. Verzoekende partij nam wel deel aan de eerste examenkans van het opleidingsonderdeel ‘Farmacognosie en fytochemie’, met name in het verlengde van de eerste zittijd op 24 februari 2017 om 14u, na een afwijkende examenregeling te hebben verkregen van de betreffende professor [K.D.]. Zij behaalde een cijfer van 7/20, dat ten onrechte – wellicht wegens vergetelheid – niet op haar puntenbrief werd opgenomen, waar verkeerdelyk de vermelding ‘AFW’ voorkomt. Hiertoe legt verzoekende partij e-mailverkeer met prof. [K.D.] voor. Tevens (deels) incorrect betreft het feit dat verzoekende partij evenmin

zou hebben deelgenomen aan beide examenkansen van het opleidingsonderdeel ‘Farmaceutische biotechnologie: theorie en practicum’ (tweede semester). Zij nam immers deel aan het examen van het practicum en behaalde een cijfer van 9/20.

Verzoekende partij besluit dat de bestreden beslissing gestoeld is op motieven die feitelijk incorrect zijn, hetgeen maakt dat elk van de in het middel aangemerkt beginseLEN door de bestreden beslissing geschonden is. Alleen reeds op grond van dit middel dringt een vernietiging van de bestreden beslissing zich op.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekende partij stelt dat de bestreden beslissing is gestoeld op motieven die feitelijk incorrect zijn. Ze verwijst hierbij naar het motief uit de bestreden beslissing dat verzoekende partij beide zittijken afwezig zou zijn geweest op het examen voor de opleidingsonderdelen “Farmacognosie en fytochemie” en “Farmaceutische biotechnologie: theorie en practicum”.

Volgens verwerende partij klopt het dat verzoekende partij in eerste zittijd wel deelnam aan het examen voor het opleidingsonderdeel “Farmacognosie en fytochemie”. Gezien verzoekende partij dit examen aflegde op 24 februari 2017, buiten de normale examenperiode, was de examenkopij door een materiële vergissing verkeerd terechtgekomen. Op het puntenblad werd dit dan ook verkeerdelijk als “afwezig” aangemerkt, hoewel verzoekende partij een score van 7/20 had behaald.

Dit neemt niet weg dat verzoekende partij haar examenkans in tweede zittijd niet heeft benut, hetgeen zij ook niet ontkent. Vanzelfsprekend zou het feit dat verzoekende partij wel deelnam aan het examen in eerste zittijd de beoordeling van de beroepsinstantie dan ook niet in die mate beïnvloed hebben dat zij tot een andere beslissing was gekomen. Het betreft dan ook geen dragend motief, zodat de gegrondverklaring van dit onderdeel van de grief van verzoekende partij niet tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing kan leiden.

Voor wat betreft het opleidingsonderdeel “Farmaceutische biotechnologie: theorie en practicum” nam verzoekende partij enkel deel aan de evaluatie van het practicumgedeelte van dit opleidingsonderdeel en behaalde zij hiervoor een score van 9 op 20. Op het examen voor het theoriegedeelte bleef verzoekende partij zowel in eerste als tweede zittijd afwezig. Uit de

opleidingsonderdeel voor het opleidingsonderdeel “Farmaceutische biotechnologie: theorie en practicum” blijkt dat het eindcijfer als volgt wordt berekend:

“Het eindcijfer is een gewogen gemiddelde van het cijfer behaald voor het mondelinge examen en de evaluatie van het practicum: mondeling examen HOC 80% en evaluatie WPO 20%. Indien één deelcijfer lager is dan 10/20, dan kan het eindcijfer niet meer dan 9/20 bedragen. Een onvoldoende op het WPO sluit deelname aan het mondelinge examen niet uit.”

Aangezien verzoekende partij voor het theoriegedeelte in beide zittijden afwezig bleef, kon aan haar dan ook geen cijfer worden toegekend (er kan immers vanzelfsprekend geen gewogen gemiddelde worden bepaald van een “afwezig” en een 9/20). Het motief dat verzoekende partij voor het opleidingsonderdeel “Farmaceutische biotechnologie: theorie en practicum” in beide zittijden afwezig bleef, is dan ook wel degelijk correct. In die mate mist de grief van verzoekende partij dus grondslag.

Met verwerende partij moet bovendien worden vastgesteld dat de motieven omrent de afwezigheid van verzoekende partij op de examens voor de opleidingsonderdelen “Farmacognosie en fytochemie” en “Farmaceutische biotechnologie: theorie en practicum” slechts één van de overwegingen van de interne beroepsinstantie is en geenszins een dragend motief vormt.

Het is immers ontgensprekelijk zo dat verzoekende partij geenszins aan haar bindende voorwaarde heeft voldaan: zij behaalde slechts 23% van de opgenomen studiepunten en niet 75% zoals opgelegd door de bindende voorwaarde. Bovendien slaagde zij opnieuw niet voor het opleidingsonderdeel “Pathofysiologie” waarvoor verzoekende partij reeds in de academiejaren 2014-2015 en 2015-2016 was ingeschreven zonder een credit te behalen, wat ook een misknelling van de bindende voorwaarde inhoudt.

Zoals verder zal worden uiteengezet heeft de interne beroepsinstantie geoordeeld dat de omstandigheden die verzoekende partij inroeft om te motiveren waarom zij niet aan de bindende voorwaarde heeft voldaan, niet opwegen tegen de objectieve vaststelling van de beperkte studievoortgang van de voorbije academiejaren. De voormelde afwezigheid van verzoekende partij (wetende dat haar een bindende voorwaarde was opgelegd) is in dit oordeel meegenomen, doch draagt geenszins de bestreden beslissing.

Gelet op het voorgaande kan volgens verwerende partij dan ook bezwaarlijk worden gesteld dat de bestreden beslissing een schending van de materiële motiveringsplicht inhoudt, noch dat deze beslissing onredelijk zou zijn. Het eerste middel is niet gegrond.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat verwerende partij stelt dat het feit dat verzoekende partij wel deelnam aan het examen in eerste zittijd geen dragend motief betreft, om vervolgens aan te geven dat het volstaat dat de opgegeven motieven de beslissing kunnen dragen. Verwerende partij spreekt zich op dit punt tegen. Anders gezegd: het feit dat een motief opgegeven wordt, toont haar dragend karakter aan. Verzoekende partij vermag ervan uit te gaan dat, gezien de verregaande motiveringsverplichting die op de instelling rust (cfr. arrest nr. 3.375 van 30 november 2016 in de zaak 2016/531), de motieven waarop de instelling zich beroept om de bestreden beslissing te dragen en die zij derhalve zelf relevant genoeg achtte om in de beslissing op te nemen, (afdoende) dragend van aard zijn. Verwerende partij geeft haar fout toe. In die zin staat een schending van het materieel motiveringsbeginsel vast.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een tweede middel beroept op schendingen van het formeel motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat verwerende partij als volgt motiveert: “*Ofschoon de beroepscommissie begrip kan opbrengen voor de aangehaalde elementen betreffende de zwangerschap, bevalling en ziekte van het kind, maken deze naar inzichten van de commissie geen buitengewone omstandigheden uit. Het is de eigen keuze van een student om tijdens de studies zwanger te worden.*”

Aan de verwerende partij komt een ruime beoordelingsvrijheid toe bij de invulling van het begrip ‘uitzonderlijke omstandigheden’ of nog ‘buitengewone omstandigheden’ in de zin van artikel 85 OER 2016-2017. Zulks volgt uit de aan de instelling toegekende beoordelingsmarge opgenomen in artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, waaruit volgt dat de instelling

verplicht is om elke casus op de eigen merites te beoordelen, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak.

Van een instelling die zich in beroep moet buigen over een beslissing waarbij aan haar een dergelijke marge toekomt, mede rekening houdend met het belang en de gevolgen van een weigeringsbeslissing voor de student, met name het zeker tijdelijk niet meer kunnen verderzetten van een bepaalde opleiding, waarin men nochtans reeds aanzienlijke studievoortgang kan hebben geboekt – zoals *in casu* waar verzoekende partij reeds opleidingsonderdelen ter waarde van 155 van de 180 studiepunten succesvol wist af te leggen, mag een doorgedreven motivering worden verwacht, met name een duidelijke, eenduidige en inzichtelijke beslissing die helder weergeeft waarom de elementen die door de student opgeworpen worden alsnog tot een weigeringsbeslissing moeten leiden.

Verzoekende partij stelt vast dat het voorgaande niet het geval is in de bestreden beslissing, meer bepaald:

- (i) Wordt door verwerende partij niet verduidelijkt wat de inzichten van de commissie betreft aangaande de door verzoekende partij aangehaalde ziekte van haar kind;
- (ii) Enkel het inzicht nopens de zwangerschap en bevalling wordt enigszins, doch niet afdoende toegelicht. Ziekte van een kind van een student, zeker in het onderhavige geval, staat immers los van het feit van een zwangerschap of bevalling van dat kind. Daar waar verzoekende partij in haar intern beroepsschrift aangaf een buitenlandse student te zijn, die niet op familie kan terugvallen voor de opvang van haar ziek kind, noopten deze bijkomende elementen verwerende partij tot een sterker motiveringsplicht;
- (iii) Dit zeker nu ten stelligste de eigen ziekte, maar ook gebeurlijk de ziekte van een eigen kind waarvan de zorg uitsluitend op de moeder valt, objectief te kwalificeren zijn als overmachtsomstandigheden, in de zin van het arrest Gazan gewezen door de Raad van State (“*een gebeurtenis die niets van doen heeft met verzoeker, en die niet voorzien, verhinderd of overwonnen kon worden*” - RvS 15 maart 2011, nr. 212.044, Gazan);
- (iv) Verwerende partij had dienen te verduidelijken waarom zij van oordeel was dat aan het begrip ‘uitzonderlijke omstandigheden’ *in casu* een striktere invulling diende toe te komen dan aan het administratiefrechtelijk overmachtsbegrip.

Verzoekende partij besluit dat het formele motiveringsbeginsel zich door deze gebreken geschonden ziet.

Bovendien geldt dat op verzoekende partij dan wel de plicht rust tot het aanreiken van gegevens die haar inschrijving ondersteunen, maar dat dit niet wegneemt dat aan de instelling daarbij *een begeleidende rol* toekomt. De instelling is immers verplicht om te motiveren waarom er *in alle redelijkheid manifest* sprake is van een geval waarin het opleggen van bindende voorwaarden geen soelaas kan brengen.

Anders gezegd: indien de instelling, als bevoegde en ervaren instantie in de materie, op een bepaald punt bijkomende duidelijkheid of staving behoeft, is zij ertoe gehouden de onervaren student daarin te begeleiden, minstens te polsen of bijkomende stukken kunnen worden aangebracht. Immers, laat zij zulks na, zal de instelling zich genoodzaakt zien tot eigen interpretatie en abstracte beoordeling, hetgeen haaks staat op de plicht tot beoordeling van de zaak op de eigen merites.

In concreto stelt verzoekende partij vast dat verwerende partij oordeelt dat het de eigen keuze van een student betreft om tijdens de studies zwanger te worden. De vraag rijst op grond van welke feitelijke gegevens of eerder op louter aangenomen/vooringenomen abstracte premisses de beroepsinstantie tot dit oordeel kwam.

In elk geval is dit op ethisch vlak ferm te bekritisieren oordeel in het geval van verzoekende partij pertinent onjuist, hetgeen zij mondeling bijkomend toegelicht heeft tijdens de hoorzitting op intern beroep en in staat was te staven middels een uittreksel van haar medisch zwangerschapsdossier. Verzoekende partij nam immers de anticonceptiepil en had een hormoonspiraal op het ogenblik dat zij zwanger werd van haar dochter, die geboren werd op 10 december 2012. Het betrof derhalve bij uitstek een ongeplande zwangerschap.

Daar waar verzoekende partij dit laatste gegeven opgeworpen heeft ter zitting op intern beroep, is vast te stellen dat verwerende partij nalatig is geweest door haar de mogelijkheid te ontzeggen bijkomende stavingstukken aan te dragen. Van een student wordt een actieve rol verwacht bij de samenstelling van het dossier, inhoudende alle nodige en vorhanden zijnde stukken om terdege het vellen van een oordeel toe te laten, maar zulks vermag een actieve begeleidingsrol in hoofde van het bestuur niet uit te sluiten.

Het voorgaande moet doen besluiten dat verwerende partij onvoldoende zorgvuldig tot haar oordeel kwam, minstens heeft zij nagelaten een voldoende *in concreto* beoordeling te maken van het dossier van verzoekende partij.

Verzoekende partij besluit dat elk van de in het middel aangemerkte beginselen zich geschonden ziet door de bestreden beslissing, daar waar eveneens vaststaat dat verwerende partij op onzorgvuldige wijze tot haar oordeelsvorming is gekomen. Het tweede middel is gegrond.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het tweede middel genomen is uit de schending van het formeel motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel. Verzoekende partij stelt dat de bestreden beslissing niet formeel is gemotiveerd, nu deze niet verduidelijkt wat de inzichten van de interne beroepsinstantie omtrent de door verzoekende partij aangehaalde omstandigheden zijn. Verzoekende partij stelt daarnaast dat verwerende partij onzorgvuldig tot haar oordeel kwam, nu in de bestreden beslissing werd overwogen dat “[h]et de eigen keuze is van een student om tijdens de studies zwanger te worden”, maar hieromtrent geen bijkomende stukken bij verzoekende partij heeft opgevraagd.

Op grond van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen *juncto* artikel II.281 van de Codex Hoger Onderwijs, dienen de studievoortgangsbeslissingen afdoende formeel en materieel te worden gemotiveerd. Dit wordt bevestigd in de rechtspraak van de Raad. Het volstaat daarbij dat de opgegeven motieven de beslissing kunnen dragen. Met verwerende partij moet worden vastgesteld dat de bestreden beslissing wel degelijk formeel werd gemotiveerd, wat mag blijken uit de inhoud van de bestreden beslissing zelf.

Wat vooreerst de overweging betreft dat “[h]et de eigen keuze is van een student om tijdens de studies zwanger te worden”, moet worden opgemerkt dat deze overweging geenszins een dragend motief voor de bestreden beslissing is. De interne beroepsinstantie geeft bovendien aan dat zij wel degelijk begrip kan opbrengen voor de situatie van verzoekster, maar dat de zwangerschap, bevalling en eventuele ziekte van het kind niet van die aard is dat het een rechtvaardiging kan bieden voor het kennelijke gebrek aan studievoortgang tijdens het academiejaar. Met andere woorden, zelfs al had verwerende partij geweten dat er klaarblijkelijk sprake is van een ongeplande zwangerschap, dan nog had zij dezelfde

bestreden beslissing genomen. Verwerende partij diende in die omstandigheden dan ook geenszins bijkomende stukken omtrent de zwangerschap van verzoekende partij op te vragen.

In casu moet worden vastgesteld dat uit de bestreden beslissing kan worden afgeleid dat de interne beroepsinstantie heeft geoordeeld dat de omstandigheden die verzoekende partij aanhaalt, niet opwegen tegen het feit dat verzoekende partij in de afgelopen academiejaren slechts een beperkte studievoortgang heeft geboekt. Zo heeft verzoekende partij in het afgelopen academiejaar vier opleidingsonderdelen voor de tweede keer opgenomen (meer bepaald “*Analytische technieken deel II practicum*”, “*Analytische technieken deel II theorie + PO*”, “*Farmacognosie en fytochemie*” en “*Farmacologie en farmacokinitiek*”) en hiervoor dus 4 examenkansen kunnen benutten, zonder geslaagd te zijn. Verzoekende partij heeft zelfs voor een opleidingsonderdeel (meer bepaalde “*Pathofysiologie*”) 6 examenkansen gehad zonder een credit te verwerven.

Voor de volledigheid wenst verwerende partij er hierbij nog op te wijzen dat, zonder de ernst van de impact van een zwangerschap en ziekte te willen betwisten, verzoekende partij bovendien niet aantoont dat zij door deze omstandigheden over de periode van een academiejaar nooit de kans had om de examens grondig voor te bereiden, wetende dat haar een bindende voorwaarde was opgelegd waaraan zij diende te voldoen. Bovendien blijkt uit de stukken die verzoekende partij zelf bij haar verzoekschrift heeft gevoegd dat de verwerende partij, waar mogelijk en waar zij al kennis had van de omstandigheden waarin verzoekende partij verkeerde, het nodige heeft gedaan om aan de situatie van verzoekende partij enigszins tegemoet te komen (zoals bijvoorbeeld een verplaatsing van het examen “*Farmacognosie en fytochemie*” in eerste zittijd).

Gelet op het voorgaande kan volgens verwerende partij dan ook bezwaarlijk worden gesteld dat de bestreden beslissing een formeel motiveringsgebrek vertoont, noch dat een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel voorligt. Het tweede middel is niet gegrond.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat verwerende partij opnieuw stelt dat de overweging dat het de eigen keuze van een student is om tijdens de studies zwanger te worden, geen dragend motief betreft. Ook hier kan verzoekende partij zich met deze argumentatie niet verzoenen, om dezelfde redenen zoals weergegeven onder de hoger

opgenomen repliek van verzoekende partij bij het eerste middel op de antwoordnota van verwerende partij.

Bovendien geldt dat de zin van verwerende partij waarin zij stelt dat het de eigen keuze van de student is om tijdens de studies zwanger te worden, de uitleg van verwerende partij betreft waarom zij de zwangerschap, bevalling en ziekte van het kind niet in aanmerking neemt als uitzonderlijke omstandigheid. Dit volgt uit de libellering van de beslissing op intern beroep. De overweging dient bijgevolg zeker als dragend motief te worden begrepen.

Opnieuw kan dienstig worden verwezen naar het arrest nr. 3.375 van de Raad, meer specifiek naar p. 12 van dit arrest. Uit de foutieve motivering inzake de aard van de zwangerschap blijkt dat verwerende partij geen afdoende onderzoek heeft gedaan. Verzoekende partij haalde in haar verzoekschrift reeds aan dat zij het ongeplande karakter van haar zwangerschap toegelicht heeft tijdens de hoorzitting op intern beroep. Zij was in staat dit te staven. Verwerende partij heeft dus niet enkel ter zitting niet goed nota genomen gezien zij die toelichting klaarblijkelijk uit het oog heeft verloren, nu verwerende partij nagelaten heeft daaromtrent enig stuk op te vragen, heeft zij dit feit ook als waarheid aangenomen. Verzoekende partij wenst te benadrukken dat verwerende partij het feit niet betwist dat verzoekster dit terloops heeft geduid tijdens de hoorzitting en thans ook het ongeplande karakter van de zwangerschap erkent.

In voormald door verzoekende partij aangehaalde arrest overweegt de Raad dat de ziekttetoestand van verzoekster in de gegeven omstandigheden wel een dragend motief betrof dat de studieloopbaancommissie bij het nemen van de studievoortgangsbeslissing in overweging diende te nemen. Verzoekende partij betoogt dat dit ook in het onderhavige geval aan de orde is. Verwerende partij geeft in haar antwoordnota aan dit te onderkennen, gezien de bewoordingen: ‘*zonder de ernst van de impact van een zwangerschap en ziekte te willen betwisten*’. Gelet op de tegenstrijdigheid van de eigen woorden van verwerende partij, daar waar zij enerzijds het voorgaande stelt en anderzijds aangeeft dat een ongeplande zwangerschap niet tot een andere beslissing zou hebben geleid, is dit laatste oordeel in elk geval kennelijk onredelijk.

‘Voldoende rekening houden met’ veronderstelt dat de instelling afdoende inzicht dient te hebben in de bijzondere omstandigheden om deze correct te kunnen inschatten en in

overweging te nemen. Een foutieve motivering getuigt ervan dat de instelling onvoldoende rekening heeft gehouden met de bijzondere omstandigheden, zeker *in casu*, waarbij verzoekende partij toelichting heeft verschaft. Inzake randnummer 31 van de antwoordnota van verwerende partij wenst verzoekende partij nog op te merken dat zij niet diende aan te tonen dat zij ‘nooit de kans had om de examens grondig voor te bereiden’, nu zij wist te slagen voor 2 van de 8 opgenomen opleidingsonderdelen, hetgeen op zich reeds aantoont dat zij zich wel degelijk inspanningen heeft getroost en niet eenvoudigweg haar studies heeft laten schieten. Uit haar slaagcijfers voor deze opleidingsonderdelen blijkt haar grondige voorbereiding voor de betreffende examens.

Verzoekende partij toont aan, via de reeds behaalde studiepunten (155 op 180) van de opleiding en dus het zeer ver gevorderde traject dat zij reeds aflegde, dat zij ondanks haar taalmoeilijkheden in het begin en haar medische problematiek een ernstige student betreft die over de nodige capaciteiten beschikt om te slagen. Verzoekende partij verwijst naar haar randnummers 14 en 15 die deze overweging vervolledigen.

C. Derde middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel beroept op schendingen van het *patere legem quam ipse fecisti*-beginsel, het zorgvuldigheids- en vertrouwensbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij verwijst naar artikel 85, §1 van het OER 2016-2017 van verwerende partij inzake het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking. Inschrijving wordt door verwerende partij geweigerd indien door de student niet is voldaan aan eerder opgelegde bindende voorwaarden, in het geval dat er geen sprake is van uitzonderlijke omstandigheden. Het begrip ‘uitzonderlijke omstandigheden’ wordt daarbij niet nader geduid. Geen criteria worden opgegeven met betrekking tot de wijze waarop de instelling, die over een ruime beoordelingsmarge beschikt, dit begrip zal interpreteren. Het is dus pas middels de beslissing op intern beroep dat een student aan verwerende partij in staat is om te vernemen dat de kans, of zoals verwerende partij het *in casu* verwoordt ‘garantie’, op studiesucces in de toekomst een element is dat in de beoordeling wordt betrokken.

Verzoekende partij concludeert dat dit resoluut de student verschalkt op het vlak van de aard van de argumentatie die hij ten aanzien van de beroepsinstantie moet aandragen om diens inschrijving te staven, zodat de overweging van de beroepsinstantie *in casu*, waar deze aangeeft dat verzoekster niet aangeeft dat er garanties in de nabije toekomst zijn op een succesvolle studievoortgang, het vertrouwensbeginsel schendt.

Integendeel laat het begrip 'uitzonderlijke omstandigheden' volgens verzoekende partij vermoeden dat verwerende partij enkel reeds plaatsgevonden omstandigheden in aanmerking zal nemen en geen prospectief onderzoek van het dossier van de student zal doen.

Nochtans geldt dat, wanneer een instelling een inschatting maakt van datgene waartoe de student op schools vlak in staat zal zijn in de toekomst, deze tot ultieme omzichtigheid is gehouden, nu deze inschatting van aard kan zijn om de vrijheid van de student fundamenteel te beperken.

Illustratief wenst verzoekende partij te verwijzen naar artikel 36 van het OER van KU Leuven, dat wel in duidelijke bewoordingen de beoordelingscriteria voor het bekomen van een afwijking op een geweigerde inschrijving weergeeft.

Verzoekende partij haalt de actieve begeleidingsrol in hoofde van verwerende partij ook in dit kader aan om te stellen dat deze, indien zij haar criteria op voorhand niet kenbaar maakt aan de student, zich nog versterkt ziet in die rol, teneinde de student ertoe te bewegen diens argumentatie ook op dit vlak kenbaar te maken.

Het niet afdoende invulling geven van deze rol moet, gelet op het voorgaande, ontegenzeggelijk leiden tot een onzorgvuldigheid in de besluitvorming van de instelling.

In casu heeft verwerende partij aan verzoekende partij de mogelijkheid ontfugt om haar argumentatie inzake haar toekomstperspectieven, haar slaagkansen in het volgende academiejaar/de volgende academiejaren, weer te geven, gekoppeld aan een verklaring voor haar mindere studievoortgang in het verleden.

Zodoende kwamen zeer relevante elementen, zoals aanpassingsproblemen t.g.v. het aanvangen van de studies zonder de Nederlandse taal zoals een gemiddelde student machtig te zijn, huidig kinderdagverblijf van de dochter, huidige familiale omkadering en

opvangmogelijkheden (ook tijdens ziekte) die nu wel aanwezig zijn, maar ook het feit dat verzoekende partij nog slechts 25 studiepunten dient te verwerven om haar bachelordiploma te behalen waarbij zij reeds meerdere deelvrijstellingen geniet, niet of onvoldoende naar voren.

Dit is volgens verzoekende partij aan de onzorgvuldige handelswijze van verwerende partij te wijten, daar waar zijzelf verantwoordelijk is voor een behoorlijke organisatie en informatie van/inzake de eigen beroepsprocedures die zij voorziet.

Indien zij zulks nalaat, zoals *in casu*, kan men bovendien niet anders dan oordelen dat de confrontatie van een student met het abstracte criterium ‘uitzonderlijke omstandigheden’, hetgeen uit zijn aard minstens in hoofdzaak op het verleden betrekking heeft, om vervolgens het niet op voorhand bekend gemaakte criterium van ‘de kans om de opleiding met succes af te ronden’ te hanteren, het *de facto* toevoegen van een voorwaarde betreft, daar waar de regelgeving deze niet voorschrijft.

Verzoekende partij besluit dat de bestreden beslissing van verwerende partij in dit opzicht ook het zorgvuldigheidsbeginsel en het *patere legem quam ipse fecisti*-beginsel schendt.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het derde middel genomen is uit de schending van het *patere legem quam ipse fecisti*-beginsel en het zorgvuldigheids- en vertrouwensbeginsel. Verzoekende partij lijkt dit middel te putten uit het feit dat in de bestreden beslissing wordt overwogen dat “[*d*]e studente daarenboven ook niet aan[geeft] dat er garanties in de nabije toekomst op een succesvolle studievoortgang zouden zijn”. Zij stelt hierbij dat zij niet wist dat verwerende partij hiermee rekening zou houden, waardoor verzoekende partij niet de kans heeft gehad om op dit punt enige argumentatie aan te dragen.

Met verwerende partij moet vooreerst worden vastgesteld dat, zoals verzoekende partij ook zelf aangeeft, het begrip “*uitzonderlijke omstandigheden*” en de beoordeling hiervan niet in het OER wordt gedefinieerd. Verwerende partij beschikt derhalve bij uitstek over een discretionaire bevoegdheid en beleidsvrijheid om, weliswaar binnen de grenzen van de redelijkheid en de wettigheid, een beslissing te nemen. Bovendien moet hierbij opnieuw worden opgemerkt dat, zoals de Raad eerder reeds terecht opmerkte, het beslissen over het al dan niet inschrijven van studenten tot de essentie van de autonomie van elke

onderwijsinstelling behoort. Met verwerende partij moet dan ook worden aangenomen dat de examencommissie en, in de interne beroepsprocedure, de interne beroepsinstantie over een discretionaire bevoegdheid beschikt wanneer zij ten aanzien van studenten maatregelen van studievoortgangsbewaking neemt. Verwerende partij kon dan ook terecht de kans op toekomstige studiesuccessen bij haar beoordeling van de door verzoekende partij opgeworpen omstandigheden betrekken. Dit werd door de Raad overigens uitdrukkelijk bijgetreden.

Van “*het de facto toevoegen [...] van een voorwaarde, daar waar de regelgeving deze niet voorschrijft*” zoals verzoekende partij in het verzoekschrift beweert, is dan ook geenszins sprake. Dat verwerende partij rekening mag houden met de toekomstige slaagkansen blijkt ook uit de omstandigheid dat in artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs onder meer is opgenomen dat een maatregel van studievoortgangsbewaking kan worden opgelegd “*indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden*”.

Er kan van verwerende partij ook niet worden verwacht dat zij, gelet op haar ruime beoordelingsvrijheid per concreet geval, alle mogelijke elementen waarmee zij potentieel rekening zou (kunnen) houden voorafgaand aan een student meedeelt. Van een normaal, voorzichtig en redelijk student kan immers worden verwacht dat deze zelf een grondig gemotiveerd dossier aan de beroepsinstantie voorlegt. Van diezelfde normale, voorzichtige en redelijke student kan bovendien logischerwijze worden verwacht dat deze, bij de omschrijving van zijn omstandigheden, aantoon dat hij hieromtrent voor een oplossing had gezorgd, waardoor hij zijn opleiding in de toekomst wel succesvol zou kunnen voortzetten. Er kan dan ook bezwaarlijk sprake zijn van enige onzorgvuldige handelwijze in hoofde van verwerende partij.

Hierbij is het passend nog op te merken dat de overweging omtrent de toekomstige slaagkansen slechts één van de motieven is op grond waarvan de interne beroepsinstantie uiteindelijk heeft besloten om de beslissing houdende de weigering tot inschrijving te handhaven. Feit blijkt dat verzoekende partij niet aan haar bindende voorwaarde heeft voldaan en dat de interne beroepsinstantie heeft geoordeeld dat de door haar ingeroepen omstandigheden niet opwegen tegen de beperkte studievoortgang van de afgelopen academiejaren.

Gelet op het voorgaande is er geenszins sprake van enige schending van het *patere legem quam ipse fecisti*-beginsel, noch van het zorgvuldigheids- en vertrouwensbeginsel. Het derde middel is niet gegrond.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat zij akkoord gaat met verwerende partij daar waar deze stelt dat zij terecht de kans op toekomstige studiesuccessen bij haar beoordeling kon betrekken. Verzoekende partij gaf aan dat de wijze waarop daarbij evenwel van belang is, met name dat de instelling ertoe gehouden is dit zorgvuldig te doen, zonder het vertrouwensbeginsel te schenden. *In casu* moeten we tot de slotsom komen dat verwerende partij de kans op toekomstige studiesuccessen van verzoekster *niet heeft onderzocht*, minstens niet zorgvuldig genoeg. Nochtans is een onderzoek vereist, teneinde een beslissing correct en zorgvuldig te kunnen overwegen.

Van een normaal voorzichtige, maar ervaren instelling bij het nemen van mogelijk zeer ingrijpende beslissingen voor de student mag een begeleidende, actief onderzoekende rol worden verwacht, die de normaal voorzichtige, onervaren student (met name verzoekende partij) op redelijke wijze en in redelijke mate begeleidt teneinde tot een zorgvuldig gemotiveerde beslissing te kunnen komen. Verwerende partij is hierin resoluut tekort geschoten.

D. Beoordeling van de middelen samen

Voorerst voert verzoekende partij aan dat de onderwijsinstelling voor de aangevochten beslissing geen steun kan vinden in elementen die niet uit het dossier blijken of uit onjuiste gegevens.

Verwerende partij overweegt in de aangevochten beslissing dat de studente “*afwezig was op de evaluatie tijdens de beide zittijden van zowel ‘farmacognosie en fytochemie’ (eerste semester) als van ‘farmaceutische biotechnologie: theorie en practicum’ (tweede semester)*”.

Verzoekende partij voert, op basis van met prof. [K.D.] uitgewisselde e-mails, aan dat zij in de eerste zittijd, na een afwijkende examenregeling te hebben verkregen, het cijfer 7 op 20 bekwam voor het opleidingsonderdeel “Farmacognosie en fytochemie”.

Voor het opleidingsonderdeel “Farmaceutische biotechnologie: theorie en practicum” voert verzoekende partij aan te hebben deelgenomen aan het practicumexamen. Wat dit laatste betreft, stelt de Raad vast dat verzoekende partij niet heeft deelgenomen aan de theoretische proef, noch in de eerste zittijd noch in de tweede zittijd. Om die reden heeft zij het cijfer ‘AFW’ gekregen.

Wat het opleidingsonderdeel “Farmacognosie en fytochemie” betreft, stelt de Raad vast dat verzoekende partij niet heeft deelgenomen aan het tweedekansexamen.

Verwerende partij acht het op een vergissing steunende motief in die context niet dragend, zodat een nietigverklaring van de bestreden beslissing zich niet opdringt. Uit de lezing van de beslissing en haar teneur blijkt, volgens verwerende partij, onttegensprekelijk dat de interne beroepsinstantie eveneens tot weigering zou zijn overgegaan indien zij in haar motieven het feit had betrokken dat verzoekende partij in de eerste examenzittijd wel had deelgenomen aan het examen voor het opleidingsonderdeel “Farmacognosie en fytochemie”.

Verwerende partij formuleert het in haar antwoordnota (randnummer 19) als volgt: *“Vanzelfsprekend zou het feit dat verzoekende partij wel deelnam aan het examen in eerste zittijd de beoordeling van de beroepsinstantie dan ook niet in die mate hebben beïnvloed dat zij tot een andere beslissing was gekomen. Het betreft dan ook geen dragend motief, zodat de gegrondverklaring van dit onderdeel van de grief van de verzoekende partij niet tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing kan leiden.”*.

De Raad kan niet met zekerheid vaststellen dat de overweging dat verzoekende partij niet deelnam aan de eerste zittijd voor het opleidingsonderdeel “Farmacognosie en fytochemie” geen element was dat de beslissing mee heeft gedragen. Hoewel verwerende partij in de antwoordnota dit standpunt ontwikkelt, kan de Raad uit de aangevochten beslissing zelf niet afleiden dat de betrokken overweging niet mede tot de weigeringsbeslissing heeft geleid.

Verwerende partij wijst er ook op dat het middel feitelijke grondslag mist, in zoverre het de deelname aan het opleidingsonderdeel “Farmaceutische biotechnologie: theorie en practicum” betreft. De Raad moet in deze met verwerende partij vaststellen dat verzoekende partij slechts deelnam aan het examendeel ‘practicum’ en als gevolg daarvan, in overeenstemming met de

ECTS-fiche, de examencode “afwezig” kreeg. In die zin acht de Raad het motief in de aangevochten beslissing niet foutief.

Verzoekende partij wijst tevens op het feit dat verwerende partij in de aangevochten beslissing de volgende motivering opneemt: *“Ofschoon de beroepscommissie begrip kan opbrengen voor de aangehaalde elementen betreffende de zwangerschap, bevalling en ziekte van het kind, maken deze naar inzichten van de commissie geen buitengewone omstandigheden uit. Het is de eigen keuze van een student om tijdens de studies zwanger te worden.”*.

Volgens verwerende partij kadert de overweging in een zorgvuldige oordeelsvorming. Verwerende partij is van oordeel dat de bestreden beslissing afdoende is gemotiveerd en dat de motieven de beslissing kunnen dragen.

In de antwoordnota geeft verwerende partij aan dat de overweging dat het de eigen keuze is van een student om tijdens de studies zwanger te worden, niet als een dragend motief kan worden beschouwd. De antwoordnota verduidelijkt hierbij dat de interne beroepsinstantie aangeeft begrip te kunnen opbrengen voor de situatie van verzoekster. Dit neemt volgens de interne beroepsinstantie niet weg dat de omstandigheden die verzoekende partij aanvoert (zwangerschap, bevalling en eventuele ziekte van het kind) niet van die aard zijn dat zij een rechtvaardiging bieden voor het gebrek aan studievoortgang. De antwoordnota verduidelijkt dat zelfs indien verwerende partij had geweten dat sprake is van een ongeplande zwangerschap, zij nog dezelfde bestreden beslissing zou hebben genomen.

Verwerende partij verduidelijkt in de antwoordnota dan ook geen noodzaak te zien om bijkomende stukken op te vragen m.b.t. de zwangerschap van verzoekende partij.

De Raad kan weliswaar aannemen dat voormelde opmerking betreffende de keuze van verzoekende partij in retrospect geen dragende overweging is, althans in de eraan gegeven lezing door de antwoordnota, doch kan uit de tekst van de beslissing zelf deze kwalificatie niet afleiden. In de beslissing van de interne beroepsinstantie staat immers dat het geheel van de omstandigheden die zijn aangehaald in de beslissing tot de weigeringsbeslissing hebben geleid, omdat eruit voortvloeit dat het geen zin meer heeft om de verzoekende partij nogmaals toe te laten in te schrijven onder bindende voorwaarden.

De Raad kan niet vaststellen dat de overweging van verwerende partij betreffende de zwangerschap van verzoekende partij geen dragend karakter heeft. In het licht van het zwaarwichtig karakter van de aard van de door verwerende partij bevestigde weigeringsbeslissing, kan de Raad niet aannemen dat verwerende partij het motief betreffende de zwangerschap als keuze op voldoende zorgvuldige wijze in de beoordeling heeft betrokken. Ten overvloede merkt de Raad op dat verzoekende partij betoogt van het ongepland karakter van de zwangerschap melding te hebben gemaakt tijdens de hoorzitting in het kader van de interne beroepsprocedure.

Wat het al dan niet dragend karakter van de overweging betreft, is de Raad van oordeel dat de in de antwoordnota aan de beslissing gegeven lezing hem niet tot de beslissing kan brengen dat de overweging, zoals door verwerende partij beweerd, niet dragend zou zijn.

Los van voormelde overwegingen betreffende het al dan niet geplande karakter van de zwangerschap van verzoekende partij, moet de Raad vaststellen dat de door de interne beroepsinstantie genomen beslissing een ernstige draagwijdte heeft. Dergelijke beslissing dient vooraf te worden gegaan door een onderzoek van het dossier op zijn eigen verdiensten. Vanuit dit perspectief kan de Raad niet vaststellen dat verwerende partij de aangevochten beslissing afdoende heeft gemotiveerd.

De Raad houdt hierbij rekening met de diverse omstandigheden die verzoekende partij in haar verzoekschrift op intern beroep heeft opgenomen en de mate waarin zij deze heeft geconcretiseerd. De Raad acht *in casu* bijvoorbeeld een meer omstandige beantwoording noodzakelijk van de argumenten die betrekking hebben op de elementen die het studeren door verzoekende partij hebben bemoeilijkt.

Om voormelde redenen acht de Raad het verzoek gegrond.

De Raad is van oordeel dat een onderzoek van de overige middelen zich niet opdringt, aangezien zij niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 oktober 2017.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij neemt uiterlijk op 5 januari 2018 een nieuwe beslissing, rekening houdend met de overwegingen in dit arrest.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 22 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bijzitter
Henri Verhaaren	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.107 van 22 december 2017 in de zaak 2017/591

In zake: Nicolas BAROUD
 Woonplaats kiezend te 1050 Ixelles
 Avenue des courses 4

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
 Woonplaats kiezend te 1050 Brussel
 Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 25 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 20 september 2017 waarbij de herinschrijving van verzoeker in de opleiding ‘Master of Science in Applied Sciences and Engineering’ voor het academiejaar 2017-2018 wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 29 november 2017.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Kristof Caluwaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Science in Applied Sciences and Engineering’.

In het academiejaar 2015-2016 krijgt verzoeker bindende voorwaarden opgelegd, waaraan hij niet heeft voldaan in het academiejaar 2016-2017. Op 14 september 2017 werd dan ook beslist de herinschrijving van verzoeker in de opleiding ‘Master of Science in Applied Sciences and Engineering’ voor het academiejaar 2017-2018 te weigeren.

Verzoekende partij stelde op datum van 23 oktober 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij aangetekend schrijven van 25 oktober 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – taal van de rechtspleging

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst vast dat het verzoekschrift in het Engels werd opgesteld. Volgens haar blijkt uit rechtspraak van de Raad dat zowel het arrest van de Raad als de procedurestukken die uitgaan van de partijen in het Nederlands moeten zijn opgesteld. Zij meent uit deze rechtspraak en uit de vermeldingen op de website te kunnen afleiden dat de principiële onontvankelijkheid van het verzoekschrift, wegens miskenning van het taalvereiste, kan worden hersteld, op voorwaarde dat een vertaling van het verzoekschrift wordt bezorgd aan de Raad en aan de verwerende partij en dat de gang van zaken geen nadeel heeft berokkend aan de verwerende partij, wat impliceert dat de vertaling van het verzoekschrift moet worden bezorgd op een nuttig tijdstip.

Verzoeker merkt in zijn *wederantwoordnota* op dat hij inderdaad in beroep gaat bij Nederlandstalige instellingen en dat hij zijn documenten logischerwijze in het Nederlands moet schrijven. Hij wilt zich dan ook verontschuldigen voor het feit dat hij dit niet eerder ingezien heeft, maar hij wijst erop dat (1) hij regelmatig was ingeschreven in een Engelstalige masteropleiding, (2) zijn contacten met de hele faculteit altijd in het Engels gebeurden en (3) hij niet Nederlandstalig is.

Beoordeling

Artikel II.261, §1 van de Codex Hoger Onderwijs (verder: de Codex) stelt als principe dat de *onderwijsstaal* in de hogeronderwijsinstellingen die onder de toepassing van de Codex vallen, het Nederlands is.

Terwijl de Codex op dit principe een aantal uitzonderingen toestaat, lijkt dit niet het geval te zijn voor de *bestuurstaal* van de hogescholen en universiteiten, die krachtens artikel II.260 van de Codex steeds het Nederlands is.

De Raad is van oordeel dat het begrip *onderwijsstaal* ruim kan worden geïnterpreteerd en zich niet noodzakelijk beperkt tot de taal waarin de lessen zelf worden gegeven, maar zich ook kan uitstrekken tot de mondelinge of schriftelijke communicatie tussen instelling of docent en student met betrekking tot die lessen of het opleidingsonderdeel waarvan de lessen deel uitmaken, zoals bijvoorbeeld bepaalde praktische mededelingen.

Anders is het wanneer de communicatie niet langer enkel betrekking heeft op de verstrekking van het onderwijs, maar kadert in de rechtsbescherming van de student. Zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen (R.Stvb. 25 augustus 2015, nr. 2.311) is de interne beroepsinstantie die de hogeronderwijsinstelling krachtens artikel II.283 van de Codex verplicht dient in te richten, een orgaan dat een bestuurlijke rechtshandeling stelt die, wanneer is voldaan aan de voorwaarden door de Codex gesteld, vatbaar is voor een administratief beroep bij de Raad. Dit betekent dat op de werking van de interne beroepsinstantie de *bestuurstaal* van toepassing is, die zoals aangehaald uitsluitend het Nederlands kan zijn.

De Raad is een administratief rechtscollege dat is opgericht door en binnen de Vlaamse Gemeenschap (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, 1960/1, 17 e.v.*).

Wat betreft de taalregeling met betrekking tot de rechtscolleges van de gewesten of gemeenschappen, heeft de Raad van State in het arrest nr. 220.989 van 12 oktober 2012 geoordeeld dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen uitspraak doet over jurisdictionele beroepen en zijn contentieux onder het grondwettelijk begrip ‘gerechtszaken’ valt, maar dat de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken op de Raad voor Vergunningsbetwistingen niet van toepassing is, daar de wet enkel het gebruik van de talen in gerechtszaken voor de hoven en rechtkassen van de rechterlijke orde regelt.

In hetzelfde arrest heeft de Raad van State geoordeeld dat de wet van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken of het decreet van 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artikelen 12 en 33 van de bij het koninklijk besluit van 16 (lees: 18) juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken wat betreft het gebruik

van de talen in de betrekkingen tussen de bestuursdiensten van het Nederlands taalgebied en de particulieren, evenmin op de Raad voor Vergunningsbetwistingen van toepassing zijn, omdat die teksten het taalgebruik in bestuurszaken regelen en niet het taalgebruik in gerechtszaken voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen die uitspraak doet over jurisdictionele beroepen.

Deze overwegingen lijken *mutatis mutandis* op de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen van toepassing te kunnen zijn.

Bij deze rechtspraak kan de bedenking worden geplaatst of zij verzoenbaar is met artikel 129, §1 van de Grondwet. Krachtens deze bepaling is de Vlaamse decreetgever in gemeenschapsbevoegdheden immers slechts bevoegd om het gebruik van de talen te regelen voor (i) de bestuurszaken, (ii) het onderwijs in de door de overheid opgerichte, gesubsidieerde of erkende instellingen en (iii) de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsmede de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akte en bescheiden van de ondernemingen.

Indien de Raad, zoals de Raad van State heeft geoordeeld ten aanzien van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, niet onder de taalregeling in bestuurszaken valt, lijkt artikel 129, §1 van de Grondwet uit te sluiten dat de decreetgever de taalregeling in de procedure voor zijn administratieve rechtscolleges zou vermogen te regelen.

Deze vraag behoeft evenwel vooralsnog geen antwoord, nu de overwegingen van voormeld arrest van de Raad van State alleszins niet wegnemen dat de Raad als administratief rechtscollege van en binnen de Vlaamse Gemeenschap, binnen de diensten van de ‘Vlaamse Executieve’ valt, die krachtens de artikelen 35 en 36, §1 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen het Nederlands als bestuurstaal gebruiken.

De taalregeling wordt geacht van openbare orde te zijn. De Raad ziet geen reden om daar anders over te oordelen wanneer de rechtsgrond voor de taalregeling is gelegen in de voormalde wet van 9 augustus 1980.

Artikel 21 van het huishoudelijk reglement van de Raad (BS 15 juli 2015) bevestigt dat de taal van de procedure het Nederlands is. Dit taalvoorschrift heeft niet enkel betrekking op het arrest van de Raad, maar strekt zich ook uit tot de procedurestukken die uitgaan van de

partijen, waaronder het verzoekschrift, de antwoordnota van de verwerende partij en de wederantwoordnota van de verzoekende partij.

Artikel 30 van de Grondwet lijkt aan partijen geen rechtsgrond te bieden om zich in de procedure voor de Raad op grond van de taalvrijheid alsnog van een andere taal dan het Nederlands te bedienen, nu dit artikel enkel de vrijheid van de gesproken taal waarborgt en er alleszins een regeling door de wetgever wordt toegelaten voor handelingen van het openbaar gezag – waar de gewone wet van 9 augustus 1980 *prima facie* aan voldoet.

De Raad stelt vast dat de gedinginleidende akte – het verzoekschrift van verzoekende partij – geheel in het Engels is opgesteld. Hij heeft wel een Nederlandstalige wederantwoordnota ingediend.

Een Engelstalig verzoekschrift is evenwel in strijd met de hiervoor aangehaalde bepalingen van de wet van 9 augustus 1980 en het huishoudelijk reglement van de Raad, zodat er grond is om te besluiten tot de nietigheid van deze procedurestukken en bijgevolg tot de onontvankelijkheid van het beroep.

De Raad is er zich evenwel van bewust dat in het verleden – doorgaans met instemming van de verwerende partij – een coulante houding werd aangenomen ten aanzien van niet-Nederlandstalige verzoekschriften of wederantwoordnota's. Wil de Raad de door de decreetgever beoogde korte doorlooptijd van de beroepen blijven honoreren, dan kan de huidige werklast van de Raad een dergelijke soepele houding niet langer verantwoorden. De verwerking van anderstalige procedurestukken veroorzaakt immers een aanzienlijke bijkomende belasting bij de beoordeling van het beroep. Bovendien kan de Raad niet voorbijgaan aan de hiervoor in herinnering gebrachte rechtsregels.

De Raad meent evenwel dat het rechtszekerheidsbeginsel belet dat de zich aandienende opmerkingen inzake de nietigheid, thans *ipso facto* zouden leiden tot de onontvankelijkheid van het door verzoeker ingediende beroep. Ook die bedenkingen zal verwerende partij op de website van de Raad hebben kunnen lezen.

Om die reden is de Raad van oordeel dat aan verzoeker een redelijke termijn moet worden gelaten om een Nederlandse vertaling voor te leggen van zijn verzoekschrift.

Ten overvloede merkt de Raad op dat verwerende partij ter zitting herhaalt hier geen bezwaar tegen te hebben.

Op grond van de bovenstaande overwegingen is de Raad van oordeel dat hij enkel uitspraak kan doen op grond van Nederlandstalige procedurestukken, wat onder meer inhoudt dat het verzoekschrift en eventuele nota's in het Nederlands moeten zijn opgesteld.

Dit principe geldt ook wanneer de opleiding in een andere taal werd aangeboden.

Omwille van de hierboven uiteengezette aandacht voor het rechtszekerheidsbeginsel en ten einde verzoekende partij niet plots met een exceptie van onontvankelijkheid te confronteren, beslist de Raad dat aan verzoeker een termijn wordt gelaten om een Nederlandstalige vertaling van zijn verzoekschrift in te dienen. Ook letterlijke citaten van anderstalige stukken moeten van een Nederlandse vertaling worden voorzien.

Deze vertaling mag geen nieuwe middelen bevatten.

Verzoekende partij beschikt over een termijn tot uiterlijk 5 januari 2018 om deze vertaling over te maken aan de Raad en aan de verwerende partij.

BESLISSING

- 1. Verzoeker beschikt over een termijn tot uiterlijk 5 januari 2018 om een Nederlandse vertaling van zijn verzoekschrift overeenkomstig de bovenstaande richtlijnen over te maken aan de Raad en aan verwerende partij.**
- 2. Op voormelde datum wordt het thans ingediende Engelstalige verzoekschrift van verzoeker ambtshalve uit de debatten geweerd.**
- 3. De zaak zal opnieuw worden opgeroepen voor een zitting van de Ile Kamer, in dezelfde samenstelling.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 22 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, Ile Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bijzitter
Henri Verhaaren	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.087 van 12 december 2017 in de zaak 2017/607

In zake: Tyaz PITTELJON
Woonplaats kiezend te 8630 Veurne
Pauwel Heinderyckxstraat 29

Tegen: HOGESCHOOL PXL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Steven Van Geeteruyen
kantoor houdend te 3700 Tongeren
Piepelpoel 13
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 31 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 22 september 2017 waarbij aan de verzoekende partij de herinschrijving in de opleiding wordt geweigerd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 23 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 29 november 2017.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Tammy Philipsen (*loco* advocaat Steven Van Geeteruyen), die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de pop- en rockmuziek (afstudeerrichting: muziektechniek)’.

Aangezien verzoeker in het voorgaande academiejaar onvoldoende studievoortgang maakte, kreeg hij voor academiejaar 2016-2017 volgende bindende voorwaarden opgelegd:

- Slagen voor 75% van het opgenomen studieprogramma na tweede zittijd;
- Slagen of gedelibereerd worden voor alle opleidingsonderdelen waarvoor verzoeker het voorgaande academiejaar niet slaagde of gedelibereerd werd;
- Regelmatische gesprekken met trajectbegeleider of studentenondersteuner (op initiatief van verzoeker);
- Verplichte deelname aan alle examenactiviteiten.

Op het einde van het academiejaar 2016-2017 werd vastgesteld dat verzoeker zijn bindende studievoorwaarden niet had nageleefd (o.a. geslaagd voor 0 studiepunten). Bijgevolg besloot de studievoortgangscommissie een bindend negatief studieadvies te verlenen aan verzoeker en kon hij zich derhalve niet herinschrijven voor de opleiding.

Verzoekende partij stelde een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 23 oktober 2017 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat na het door verzoeker ingediende beroep conform artikel 53 van de onderwijsregeling van Hogeschool PXL op 16 oktober 2017 een intern overleg werd georganiseerd. Verzoeker was op dit overleg aanwezig. Gelet op zijn verzoekschrift, de argumentatie naar voor gebracht tijdens het intern overleg en de stukken in het dossier werd er beslist dat er geen redenen aanwezig waren om conform artikel 53 van de onderwijsregeling de studievoortgangsbeslissing te herzien.

Verzoeker haalt in zijn klacht de volgende argumenten aan: hij contesteert dat hij was ingeschreven voor het academiejaar 2016-2017, aangezien hij geen inschrijvingsattest heeft ondertekend. Verzoeker stelt dat hij bijgevolg ook geen studievoorwaarden kan hebben geschonden. De beroepsinstantie stelt vast dat de aanvraag tot herinschrijven van verzoeker werd voltooid op 4 oktober. Hierna nam verzoeker contact op met dhr. [G.S.]. Deze verwees verzoeker door naar de dienst studievoortgang om zijn herinschrijving te vervolledigen. Op 14

oktober 2016 had verzoeker daarop een afspraak met [E.G.] op de dienst Studievoortgang van Hogeschool PXL. Tijdens dit overleg kreeg verzoeker, conform de geldende procedures, bindende studievoorraarden opgelegd, gezien zijn studierendement in academiejaar 2015-2016 minder dan 60% bedroeg. De voorwaarden die verzoeker kreeg opgelegd waren de volgende:

- Slagen voor 75% van het opgenomen studieprogramma na tweede zittijd;
- Slagen of gedelibereerd worden voor alle opleidingsonderdelen waarvoor hij het voorgaande academiejaar niet slaagde of gedelibereerd werd;
- Regelmatische gesprekken met trajectbegeleider of studentenondersteuner (op zijn initiatief);
- Verplichte deelname aan alle examenactiviteiten.

De beroepsinstantie stelt vast dat verzoeker na dit gesprek een document ‘herinschrijving na studievoortgangsonderzoek’ heeft ondertekend. In dit document werden bovenstaande voorwaarden opgesomd. De beroepsinstantie stelt daarnaast ook vast dat verzoeker via verschillende kanalen op de hoogte werd gesteld dat hij, ondanks zijn herinschrijving, nog geen opleidingsonderdelen had toegevoegd aan zijn traject. Dit gebeurde mondeling tijdens het studievoortgangsgesprek en via diverse mails in de periode oktober 2016-februari 2017. Bovendien werd verzoeker via deze weg ook verder geïnformeerd over zijn inschrijving.

De beroepsinstantie leest in het mailverkeer van verzoeker met de hogeschool het volgende:

Dhr. [S.] verwijst regelmatig in zijn mailverkeer met verzoeker naar de inschrijfmodules op de website van de hogeschool. Dit gebeurde o.a. op 22/09/2016; 04/10/2016 en 02/11/2016. Bovendien wordt in de mail van dhr. [S.] van 19 januari 2017 het volgende gesteld:

[...] Ik heb contact opgenomen met de studentenadministratie. Je bent ingeschreven maar tot op heden heb je je IT niet in orde gebracht. Ga naar mijnpxl.pxl.be en finaliseer je aanvraag voor de opleidingsonderdelen die je nog moet opnemen. [...]”

Op 8 februari 2017 beantwoordt verzoeker – na het aangetekend schrijven van de dienst studievoortgang op 27/01/2017 dat hem aanmaakt zijn programma te vervolledigen – de mail van dhr. [S.] zonder zijn stelling dat verzoeker is ingeschreven, tegen te spreken. Integendeel, verzoeker antwoordt dat het ‘nu in orde’ is en dat hij een studieprogramma-aanvraag deed.

Hierna volgt op 20/02/2017 nog mailverkeer met de dienst studentenadministratie, waarin gesteld wordt dat de studieprogramma-aanvraag van verzoeker slechts voorlopig bewaard is. Deze aanvraag kan echter slechts gebeuren na inschrijving. In dat mailverkeer wordt verzoeker bovenbieden gewaarschuwd dat hij ambtshalve uitgeschreven kan worden indien hij

zijn programma niet tijdig aanlevert aan de correcte diensten. Ook die mogelijkheid uitgeschreven te kunnen worden impliceert zijn status als ingeschreven student. Op 4 februari 2017 ontving verzoeker een vraag van de begeleidende lector die vraagt of hij er nog aan denkt stage en bachelorproef af te werken. Op 9 februari 2017 antwoordt hij:

“[...] Ik had eerst het idee om dit pas volgend jaar te doen, maar van uitstel komt afstel en daar doe ik niet aan mee. [...]”

De beroepsinstantie stelt op basis van bovenstaande dan ook dat verzoeker tijdens het academiejaar 2016-2017 niet alleen was ingeschreven, maar dat hij zich hier ook zeer goed bewust van was gedurende dat academiejaar. De beroepsinstantie stelt daarnaast vast dat verzoeker al zijn voorwaarden heeft geschonden:

- Hij is voor 0% van zijn opgenomen studiepakket geslaagd na de tweede examenperiode;
- Hij is niet geslaagd of gedelibereerd voor alle opleidingsonderdelen waarvoor hij het voorgaande academiejaar, zijnde 2015-2016, niet slaagde of gedelibereerd werd;
- Hij nam geen initiatief tot regelmatige gesprekken met trajectbegeleider of studentenondersteuner;
- Hij nam niet deel aan alle examenactiviteiten.

Er werd bijgevolg geoordeeld, gelet op bovenstaande argumentatie, dat er geen redenen zijn om een andere studievoortgangsbeslissing te nemen. Het bindend, negatief studieadvies blijkt behouden. Verzoeker kan zich bijgevolg niet herinschrijven voor de opleiding.

De beslissing op intern beroep werd aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 31 oktober 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoeker een beroep tegen de bestreden beslissingen heeft ingesteld bij de Raad, maar nalaat om hieronder zijn handtekening te zetten. Nochtans is dit volgens de vaste rechtspraak van de Raad een vormvereiste die

voorgeschreven is op straffe van onontvankelijkheid. Het beroep dient derhalve te worden afgewezen wegens onontvankelijkheid.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat hij zich wil distantiëren van de manier waarop er gestreefd wordt naar het behalen van de onontvankelijkheid van zijn aangetekend schrijven van 31 oktober 2017. Uit de antwoordnota blijkt dat verzoeker zijn aangetekend schrijven niet heeft ondertekend. Verzoeker wil hiervoor duidelijk en orecht zijn excuses aanbieden, mocht hij dit vergeten zijn. Verzoeker vraagt zich wel af, mocht dit beroep onontvankelijk worden verklaard door het ontbreken van zijn handtekening, waarom de antwoordnota van verwerende partij bestaat uit een lange tekst van acht bladzijden.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoekers verzoekschrift niet is ondertekend.

Het beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 12 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Zitting van 1 december 2017

Arrest nr. 4.037 van 1 december 2017 in de zaak 2017/571

In zake: Alrik BUTCHA
 woonplaats kiezend te 1755 Gooik
 Strijlandstraat 87

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 12 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 6 oktober 2017 waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2007-2008 ingeschreven als student aan de Universiteit Gent.

In het academiejaar 2007-2008 schrijft verzoeker zich in voor de opleiding Bachelor of science in de Ingenieurswetenschappen. Hij neemt een studieprogramma op van 60 studiepunten en behaalt één credit, ten belope van 3 driepunten. Ten gevolge daarvan krijgt verzoeker een bindende voorwaarde opgelegd: bij een volgende inschrijving dient hij voor minstens de helft van de opgenomen studiepunten een credit te behalen.

In het academiejaar 2008-2009 neemt verzoeker een curriculum van 57 studiepunten op; hij behaalt credits voor 47 studiepunten en komt tegemoet aan de opgelegde voorwaarde.

In het academiejaar 2009-2010 volgt verzoeker een curriculum van 60 studiepunten, waarvan hij er 18 in een credit omzet. Voor de tweede maal krijgt hij de bindende voorwaarde opgelegd dat hij in een volgend academiejaar voor minstens de helft van de opgenomen studiepunten een credit moet behalen.

In het academiejaar 2010-2011 komt verzoeker die voorwaarde niet na: hij neemt een studieprogramma van 54 studiepunten op en behaalt slechts ten belope van 24 studiepunten een credit. Verzoeker wordt als gevolg hiervan voor de eerste keer geweigerd om opnieuw in te schrijven. Tegen die beslissing tekent verzoeker een intern beroep aan, dat gegrond wordt verklaard, zij het met (voor de derde maal) een herneming van de voormelde bindende voorwaarde.

In het academiejaar 2011-2012 neemt verzoeker een curriculum van 54 studiepunten op, waarbij hij voor 21 studiepunten een credit behaalt. Verzoeker wordt daardoor voor de tweede keer de wederinschrijving geweigerd. Andermaal tekent verzoeker een intern beroep aan, dat opnieuw gegrond wordt verklaard, zodat verzoeker voor de vierde maal een bindende voorwaarde krijgt opgelegd.

In het academiejaar 2012-2013 schrijft verzoeker in voor 57 studiepunten; hij behaalt credits ten belope van 45 studiepunten en komt bijgevolg aan de bindende voorwaarde tegemoet.

In het academiejaar 2013-2014 volgt verzoeker een studieprogramma van 60 studiepunten (12 in de bacheloropleiding en 48 in de masteropleiding). In de bacheloropleiding behaalt hij geen credits, in de masteropleiding behaalt hij twee credits, goed voor 12 studiepunten. Voor de vijfde maal wordt aan verzoeker de gekende bindende voorwaarde opgelegd.

In het academiejaar 2014-2015 neemt verzoeker een curriculum van 36 studiepunten op: 12 uit de bacheloropleiding en 24 uit de masteropleiding. Verzoeker behaalt zijn bachelordiploma, maar in de masteropleiding behaalt hij slechts credits ten belope van 6 studiepunten. Aldus voldoet verzoeker wat de masteropleiding betreft niet aan de gestelde voorwaarde, zodat de verdere inschrijving in de opleiding voor de derde maal wordt

geweigerd. Verzoeker tekent ook tegen deze beslissing intern beroep aan; verzoeker wordt opnieuw tot inschrijving toegelaten, met voor de zesde maal een bindende voorwaarde.

In het academiejaar 2015-2016 neemt verzoeker een studieprogramma van 36 studiepunten op; hij behaalt slechts één credit (6 studiepunten), komt niet tegemoet aan de opgelegde voorwaarde en de verdere inschrijving wordt een vierde maal geweigerd. Aangezien verzoeker overeen de laatste drie academiejaren ook niet voor ten minste een derde van de opgenomen studiepunten is geslaagd, wordt hem de verdere inschrijving voor de gehele instelling geweigerd.

Deze laatste beslissing wordt meegedeeld op de resultatenlijst van de proclamatie van 8 september 2016.

Op 13 september 2017 tekent verzoeker het volgende intern beroep aan:

“Tot en met academiejaar 2015-2016 studeerde ik engineering physics aan de faculteit Ingenieurswetenschappen. Ik behaalde mijn bachelor en heb me vervolgens ingeschreven voor de master. Door financiële problemen en het niet behalen van mijn doelstellingen ben ik in een depressie beland. In overleg met mijn psychiater heb ik in de jaren hierop volgend een minimaal aantal vakken afgelegd om een spoedig herstel mogelijk te maken, wat een trage vooruitgang en het niet behalen van de nodige inschrijvingsvooraarden [verklaart]. Echter voor een volledig herstel en om de negatieve spiraal van de voorbije jaren te doorbreken, besloot ik even afstand te nemen van de universiteit en de last, [...] door het niet behalen van mijn doelstellingen, en een jaar te werken. In die periode vond ik innerlijke rust en heb ik mijn toekomst geheroriënteerd. Ik laat die zware wiskunde en fysica achterwege en spits me nu toe op een haalbaar traject. Het behalen van een master in de economische wetenschappen. Daarom vraag ik u dat u achter mijn keuze staat en een toelating tot herinschrijving aan de universiteit [...].”

De institutionele beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 6 oktober 2017 en verklaart het op grond van de volgende overwegingen ongegrond:

“(...)

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de Universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden.

De commissie neemt akte van de persoonlijke omstandigheden die de student in het beroepsschrift aanvoert ter verrechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang, en onderkent dat die omstandigheden problemen kunnen veroorzaakt hebben bij de studies. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van [dien] aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren. De commissie somt hieronder de argumenten op om de weigering te handhaven:

- De institutionele beroepscommissie heeft in haar beslissing rekening kunnen houden met het feit dit maar liefst de vierde weigering van de student is.
- De institutionele beroepscommissie heeft begrip voor de gezondsheids- en financiële argumenten die de student aanhaalt maar stelt dat deze argumenten niet door een bewijs of attest gestaafd wordt. Er ligt ook geen enkel bewijs voor [dat] de commissie ervan [kan] overtuigen dat de student zijn persoonlijke problemen onder controle heeft en dat hij in het komende academiejaar studievoortgang zou boeken. De institutionele beroepscommissie wijst er de student op dat de bewijslast bij hem als verzoekende partij ligt en voelt zich hierin geruggesteund door eerdere besluiten van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen inzake het aanbrengen van bewijslast.
- De institutionele beroepscommissie ziet, gelet op de zeer minieme studievoortgang van [het] afgelopen academiejaar waarin de student aan zeer weinig examens deelnam, geen reden om de heroriëntering naar een economische richting te steunen.

Uit de studieloopbaan en de gerealiseerde studievoortgang blijkt volgens de commissie manifest dat alsnog de toelating geven om in te schrijven met bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving aan de Universiteit Gent wordt bekrachtigd.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep. Zij stelt dat de initiële studievoortgangsbeslissing houdende weigering tot verdere inschrijving aan verzoeker werd meegedeeld op 16 september 2016, en zij neemt aan dat verzoeker daarvan kort nadien kennis heeft genomen. Verwerende partij erkent dat de beroepsmodaliteiten bij de kennisgeving niet correct werden vermeld, omdat ten onrechte was aangegeven dat de beroepstermijn aanvangt met de proclamatie, terwijl dit vanaf de “kennisgeving” moet zijn. Hoe dan ook evenwel, is

ook de beroepstermijn die overeenkomstig artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet met vier maanden wordt verlengd, ondertussen reeds lang verstrekken.

Daar voegt verwerende partij nog aan toe dat op 1 oktober 2016 de nieuwe bepaling van artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs in werking is getreden. Naar oordeel van verwerende partij hebben de regels inzake de invoering van nieuwe verjaringstermijnen tot gevolg dat ook in dat opzicht de termijn voor het intern beroep was verstrekken.

In zijn wederantwoordnota gaat verzoeker niet in op de berekening van de beroepstermijn. Hij stelt enkel dat tijdens het intern beroep geen melding werd gemaakt van een laattijdigheid, zodat dit thans niet meer kan worden opgeworpen.

Beoordeling

De beroepstermijnen raken aan de openbare orde. Verwerende partij heeft het bij het rechte eind met de stelling dat het ten gronde behandelen van een intern beroep dat laattijdig werd ingesteld, die laattijdigheid niet kan dekken. De onontvankelijkheid van het intern beroep kan door de verwerende partij in elke stand van het geding worden opgeworpen en wordt desnoods door de Raad ambtshalve onderzocht.

Voor het overige dient de exceptie evenwel te worden verworpen.

Op grond van artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs, samen gelezen met artikel I.3, 69°, a) van dezelfde Codex, is de beslissing om bij wege van maatregel van studievoortgangsbewaking de verdere inschrijving te weigeren, geen examenbeslissing, maar een ‘andere studievoortgangsbeslissing’. De termijn om tegen een dergelijke beslissing een intern beroep in te stellen, bedroeg op 16 september 2016 vijf kalenderdagen, niet te rekenen vanaf de ‘kennisgeving’ zoals verwerende partij ten onrechte stelt, maar vanaf de ‘kennisname’. Dat verzoeker “vrij kort nadien” – na de proclamatie op 16 september 2016 dus – van de bestreden beslissing kennis heeft genomen, is een loutere speculatie in hoofde van verwerende partij. Uit geen enkel stuk waarop de Raad vermag acht te slaan, blijkt wanneer verzoeker van deze beslissing kennis heeft genomen. Het feit dat verzoeker zich voor het academiejaar 2016-2017 niet opnieuw inschrijft, is evenmin van aard om daaromtrent duidelijkheid te scheppen, laat staan dat dit een vaste datum zou kunnen verlenen.

Dat ondertussen de berekening van beroepstermijn is gewijzigd, derwijze dat deze aanvangt met de ‘kennisgeving’ van de beslissing, verleent evenmin vaste datum, aangezien de bestreden beslissing niet aan verzoeker is betekend, maar slechts op het elektronisch platform is gepubliceerd. Zoals hierboven reeds is aangehaald, kan zulks enkel voor ‘examenbeslissingen’ de beroepstermijn doen aanvangen.

Op geen enkele wijze kan worden nagegaan wanneer precies verzoeker van de bestreden beslissing kennis heeft genomen. De institutionele beroepscommissie heeft het intern beroep terecht ontvankelijk verklaard. De exceptie wordt verworpen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Enig middel

Standpunt van partijen

Het beroep van verzoeker is beperkt tot het volgende: “*De institutionele beroepscommissie besliste mijn verzoek tot inschrijving aan de Universiteit Gent te weigeren. In mijn aangetekend schrijven verklaarde ik dat mijn trage studievoortgang te wijten was aan medische redenen. Echter door gebrek aan medisch attest kon de beroepscommissie geen verder onderzoek uitvoeren. Het medisch attest bevindt zich bij deze brief.*”

In haar antwoordnota doet verwerende partij gelden dat dit stuk niet aan de beroepscommissie werd voorgelegd en bijgevolg in de huidige stand van de procedure ook niet meer kan worden aangevoerd om de regelmatigheid van de bestreden beslissing te betwisten.

Verzoeker zijnerzijds gaat in zijn wederantwoordnota nog in op de redenen voor zijn beperkte studievoortgang.

Beoordeling

De decreetgever heeft de Raad niet ingericht als een beroepsorgaan met volle rechtsmacht dat opnieuw over de grond van de zaak kan oordelen als ware hij zelf een beroepscommissie. Integendeel bepaalt artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs uitdrukkelijk dat de Raad zijn appreciatie betreffende de competenties van een student niet in de plaats stelt van die van (de organen van) het instellingsbestuur. De Raad kan, overeenkomstig het eerste lid van voormeld artikel, enkel nagaan of de bestreden studievoortgangsbeslissing in overeenstemming is met de decretale en reglementaire bepalingen, met het onderwijs- en examenreglement en met de algemene administratieve beginselen.

Wat deze beginselen van behoorlijk bestuur betreft, kan de Raad slechts tot een schending van de motiveringsplicht of het redelijkheidsbeginsel besluiten wanneer de bestreden beslissing onvoldoende aansluiting vindt bij de argumenten en de stukken die de student aan het bevoegde instellingsorgaan ter beoordeling heeft voorgelegd.

Aan een interne beroepsinstantie kan niet worden verweten dat zij met een attest geen rekening heeft gehouden wanneer dat attest niet werd voorgebracht. Te dezen heeft verzoeker in zijn intern beroep zelfs geen medisch attest in het vooruitzicht gesteld en evenmin kan uit het intern beroep worden opgemaakt dat er een recente medische evaluatie van zijn actuele toestand is gemaakt. In die omstandigheden dient het standpunt van verwerende partij te worden bijgevallen dat het thans voorgebrachte medisch attest niet bij de kritiek op de bestreden beslissing kan worden betrokken.

Zo verzoeker van oordeel is dat de institutionele beroepscommissie op grond van dit attest tot een andere beoordeling moet komen, dient verzoeker zich opnieuw tot de beroepscommissie te wenden.

Voor het overige is de Raad van oordeel dat de bestreden beslissing afdoende is gemotiveerd en dat zij, gelet op de niet betwiste studiehistoriek van verzoeker, in redelijkheid kon oordelen dat een verdere inschrijving kon worden geweigerd.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 1 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Marleen Verreth bijzitter

Sigrid Pauwels bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.042 van 1 december 2017 in de zaak 2017/578

In zake: Wim SNOECK
 woonplaats kiezend te 9000 Gent
 Schoolstraat 76

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 20 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 6 oktober 2017, waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2009-2010 ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Psychologie, afstudeerrichting klinische psychologie.

In het academiejaar 2009-2010 behaalt verzoeker een credit ten belope van 36 van de 60 opgenomen studiepunten.

In het academiejaar 2010-2011 schrijft verzoeker in voor 59 studiepunten, en behaalt hij credits ten belope van 22 studiepunten. Omdat verzoeker dat academiejaar aldus een studierendement van minder dan 50% van de opgenomen credits behaalt, wordt hem een bindende voorwaarde opgelegd, ertoe strekkend dat hij in een volgend academiejaar dient te slagen voor minstens de helft van de opgenomen studiepunten.

In het academiejaar 2011-2012 neemt verzoeker een curriculum van 60 studiepunten op, maar behaalt hij slechts credits voor 9 studiepunten; ten gevolge daarvan wordt aan verzoeker de verdere inschrijving geweigerd. Tegen deze beslissing stelt verzoeker een intern beroep in, dat gegrond wordt verklaard met dien verstande dat dezelfde bindende voorwaarde opnieuw wordt opgelegd.

In het academiejaar 2012-2013 schrijft verzoeker zich in voor 41 studiepunten, waarvan hij na de tweede zittijd slechts 12 studiepunten in een credit omzet. Opnieuw wordt zijn verdere inschrijving in de betrokken opleiding geweigerd. Ook tegen deze beslissing stelt verzoeker met goed gevolg een intern beroep in, en andermaal wordt dat beroep gegrond verklaard met behoud van dezelfde bindende voorwaarde.

In het academiejaar 2013-2014 behaalt verzoeker credits ten belope van 36 van de 44 opgenomen studiepunten, waardoor hij aan de bindende voorwaarde voldoet.

In het academiejaar 2014-2015 neemt verzoeker opnieuw een studieprogramma van 44 studiepunten op. Hij haalt credits ten belope van 29 studiepunten.

In het academiejaar 2015-2016 schrijft verzoeker in voor 46 studiepunten, waarvan 10 in de masteropleiding. Op het einde van het academiejaar heeft hij één credit behaald ten belope van 5 studiepunten. Doordat verzoeker aldus noch in de bacheloropleiding, noch in de masteropleiding voor minstens de helft van de opgenomen studiepunten een credit heeft behaald, wordt hem opnieuw een bindende voorwaarde opgelegd, en dit binnen beide opleidingen.

Verzoekers leerkrediet vertoont ondertussen een negatief saldo: -5. Aangezien het onderwijs- en examenreglement van de Universiteit Gent in dat geval een nieuwe inschrijving in beginsel uitsluit, dient verzoeker op basis van artikel 11 van dat reglement een verzoek in om een uitzondering te bekomen op de leerkredietvereiste. Dit verzoek wordt ingewilligd, met dien verstande dat verzoeker enkel toelating wordt gegeven om in te schrijven in de bacheloropleiding.

In het academiejaar 2016-2017 schrijft verzoeker zich in voor 14 studiepunten in de bacheloropleiding. In de eerste zittijd neemt hij niet deel aan de examens, in de tweede zittijd aan twee van de drie examens: hij behaalt daarbij één credit ten belope van 4 studiepunten. Daar verzoeker andermaal niet aan de oplegde maatregel van studievoortgangsbewaking tegemoetkomt, wordt hij opnieuw uitgesloten van een verdere inschrijving in de opleiding Psychologie. Verzoekers leerkrediet is ondertussen gedaald tot -15.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker een intern beroep in, dat bij beslissing van de institutionele beroepscommissie van 6 oktober 2017 als ongegrond wordt afgewezen op grond van de volgende motieven:

“De commissie neemt akte van de persoonlijke omstandigheden die de student in het beroepsschrift aanvoert ter verrechtingvaardiging van het gebrek aan studievoortgang, en onderkent dat die omstandigheden problemen kunnen veroorzaakt hebben bij de studies. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van [dien] aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren. De commissie somt hieronder de argumenten op om de weigering te handhaven:

- De institutionele beroepscommissie heeft in haar beslissing rekening gehouden met het feit dat dit de derde weigering van de student is. De student was zich bijgevolg ten volle bewust van de opgelegde bindende voorwaarden maar voldeed hier niet aan.
- Hij behaalde dit academiejaar slechts één credit. Hij nam deel aan twee van de vier opleidingsonderdelen en slaagde voor één vak met 12/20, voor het andere opleidingsonderdeel behaalde hij 2/20. Hij bleef op verschillende zittijden afwezig. De student behaalde ook in de voorgaande jaren, ondanks eerdere waarschuwingen om studievoortgang te maken, bedroevend weinig creditbewijzen. Hij nam sinds 2015-2016 aan heel weinig examenkansen deel en slaagde slechts zelden voor een examen waardoor zijn studievoortgang zeer beperkt was.
- De institutionele beroepscommissie heeft begrip voor de financiële situatie van de student en zijn persoonlijke moeilijkheden maar stelt vast dat de student dit argument nu al enkele jaren aanhaalt en verder aanvult met nieuwe feiten zonder evenwel aan te geven hier iets aan te doen. De student herhaalt opnieuw dat hij het werkstudentenstatuut zal aanvragen maar de commissie stelt vast dat de student dit ook vorig jaar al aanhaalde zonder dat hij het werkstudentenstatuut aanvroeg.
- De student beschikt op dit ogenblik niet meer over leerkrediet (stand van zaken: -15). De institutionele beroepscommissie weigert de student ook omwille van deze reden die decretaal is bepaald in art. II.205 van de Codex Hoger Onderwijs

Een hogeschool of universiteit kan de inschrijving van een student weigeren als hij een leerkrediet heeft dat kleiner of gelijk is aan nul.

Uit de studieloopbaan en de gerealiseerde studievoortgang blijkt volgens de commissie manifest dat alsnog de toelating geven om in te schrijven met bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving aan de Universiteit Gent wordt bekrachtigd.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid - bevoegdheid

Verwerende partij betwist in haar antwoordnota niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, zijn bevoegdheid.

Gelet op de strekking van artikel I.3, 69°, *i*) van de Codex Hoger Onderwijs en teneinde de tegensprekelijkheid van het debat te waarborgen, is op verzoek van de verslaggever door het secretariaat van de Raad op 27 november 2017 de volgende vraag aan beide partijen voorgelegd:

“De voor de Raad bestreden beslissing houdende weigering tot verdere inschrijving van de verzoekende partij steunt onder meer op artikel 11, §1 van het onderwijs- en examenreglement, dat in toepassing van artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs de inschrijving bepaalt dat inschrijvingen slechts mogelijk zijn ten behoeve van het nog vorhanden zijnde leerkrediet.

Artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs, dat de bevoegdheid van de Raad bepaalt, gekoppeld aan het begrip ‘studievoortgangsbeslissing’, omschrijft in *littera i)* als studievoortgangsbeslissing: “een individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0, indien niet het gevolg van een algemene reglementaire bepaling.”

Aangezien de bestreden beslissing te dezen is gesteund op een algemene reglementaire bepaling, rijst de vraag of de Raad bevoegd is om van een beroep tegen dergelijke beslissing kennis te nemen.

De bevoegdheid van de Raad wordt desnoods ambtshalve onderzocht. Ten einde de tegensprekelijkheid van het debat te waarborgen, worden partijen uitgenodigd hieromtrent standpunt in te nemen en dit uiterlijk op de zitting.”

Standpunt van partijen

Ter zitting legt verwerende partij een aanvullende nota neer. Daarin stelt zij dat de beslissing die het voorwerp vormde van het intern beroep en aldus aanleiding heeft gegeven tot het huidige geding, niet een automatische weigering was op grond van het ontbreken van leerkrediet, maar een evenzeer automatische weigering op grond van het niet voldoen aan een bindende voorwaarde. Voor dat geschil is de Raad volgens verwerende partij wel degelijk bevoegd.

Wat het gebrek aan leerkrediet betreft, stipt verwerende partij aan dat in plaats van dat motief te hanteren als een bijkomende overweging voor de weigering op grond van de niet naleving van de bindende voorwaarde, de institutionele beroepscommissie preliminair had moeten vaststellen dat verzoeker geen belang heeft bij zijn intern beroep, aangezien hij omwille van zijn gemis aan leerkrediet en bij gebreke aan een beroep ter zake op grond van artikel 11 van het onderwijs- en examenreglement, hoe dan ook geen nieuwe inschrijving kan bekomen. Dit gebrek aan belang strekt zich, zo besluit verwerende partij, ook uit tot de huidige procedure.

Beoordeling

De Raad stelt vast vaststellen dat de institutionele beroepscommissie de bestreden beslissing weliswaar niet uitsluitend, maar onmiskenbaar mede heeft gesteund op het negatieve saldo van verzoekers leerkrediet. De beroepen beslissing overweegt ter zake:

“De student beschikt op dit ogenblik niet meer over leerkrediet (stand van zaken: -15). De institutionele beroepscommissie weigert de student ook omwille van deze reden die decretaal bepaald is in art. II.205 van de Codex Hoger Onderwijs.”

Omtrent de toepassing van het voormelde artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs heeft de Raad van State geoordeeld dat middels deze bepaling de instellingen van hoger onderwijs door de decreetgever het recht werd toegekend om de inschrijving van studenten te weigeren wanneer hun leerkrediet kleiner is dan of gelijk is aan nul, en dat een algemene beleidsmaatregel in het onderwijs- en examenreglement die tot strekking heeft om de inschrijving uit te sluiten van een student of kandidaat-student van wie het leerkrediet lager

dan of gelijk aan nul is, rechtsgeldig is (RvS 18 januari 2016, nr. 233.491, Vrije Universiteit Brussel).

Uit deze rechtspraak van de Raad van State blijkt dat een hogeronderwijsinstelling er, wanneer zij een dergelijke algemene reglementaire bepaling heeft opgenomen, niet toe gehouden is om een verzoek tot inschrijving van een student met een leerkrediet gelijk aan of lager dan nul, nog aan een individueel onderzoek te onderwerpen, zodat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur evenmin nog dienstig kunnen worden ingeroepen.

De decreetgever heeft de bevoegdheid van de Raad ten aanzien van weigeringen van inschrijvingen vervolgens nader bepaald. Met artikel VI.1, 5° van Onderwijsdecreet XXVII werd aan artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs, dat het begrip ‘studievoortgangsbeslissing’ definieert en daarmee ook ’s Raads bevoegdheid bepaalt, een *littera i)* toegevoegd:

- i) een individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0, indien niet het gevolg van een algemene reglementaire bepaling;

Het instellingsbestuur van de Universiteit Gent heeft van de decretale mogelijkheid, geboden door artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs, gebruik gemaakt en heeft ervoor geopteerd om deze aangelegenheid in het onderwijs- en examenreglement op algemene reglementaire wijze te regelen, en wel derwijze dat artikel 11 van dit reglement voorschrijft dat een student zich slechts kan inschrijven ten behoeve van zijn leerkrediet, wat dus inhoudt dat een student met een leerkrediet gelijk aan of lager dan nul geen inschrijving kan bekomen.

“§1. Voor een inschrijving via een diplomacontract of examencontract met het oog op het behalen van een diploma in een bacheloropleiding of een master-na-bacheloropleiding en voor een inschrijving via een creditcontract of examencontract met het oog op het behalen van een creditbewijs, kunnen studenten zich inschrijven ten behoeve van hun nog vorhanden zijnde leerkrediet. Dit geldt niet voor studenten die nog niet geslaagd zijn voor het eerste deliberatiepakket van de bacheloropleiding waarvoor ze willen inschrijven: zij kunnen zich slechts inschrijven in die bacheloropleiding indien zij voldoende leerkrediet hebben om alle nog resterende studiepunten van het eerste modeltrajectjaar op te nemen.

Studenten die een bachelordiploma behaalden, kunnen zich inschrijven voor de aansluitende masteropleiding (al dan niet na een voorbereidings- of schakelprogramma) ongeacht de stand van hun leerkrediet.

Studenten die een masterdiploma behaalden, kunnen zich inschrijven ongeacht de stand van hun leerkrediet.

§2. Uitzonderlijke toelating tot inschrijving bij tekort aan leerkrediet

Bij tekort aan leerkrediet kan een individuele uitzondering worden toegestaan door de directeur Onderwijsaangelegenheden. Studenten dienen daartoe een gemotiveerde aanvraag in bij de directie Onderwijsaangelegenheden, afdeling Studentenadministratie en studieprogramma's, via leerkrediet@ugent.be. De studenten betalen het gewone studiegeld.

Tegen de beslissing van de directeur Onderwijsaangelegenheden is intern beroep mogelijk bij de institutionele beroepscommissie overeenkomstig artikel 100.”

Gelet op artikel I.3, 69°, *i*) van de Codex Hoger Onderwijs is de hier voorliggende bestreden beslissing, als toepassing van een algemene reglementaire bepaling, geen studievoortgangsbeslissing. De Raad is bijgevolg niet bevoegd.

Om tot die conclusie te komen, volstaat het om vast te stellen dat de institutionele beroepscommissie het gebrek aan leerkrediet als rechtsgrond voor de weigering tot inschrijving heeft aangehaald. De beroepscommissie beschikt immers over volheid van bevoegdheid en vermag bijgevolg, bij de behandeling van een intern beroep, ook andere rechtsmotieven die op de voorliggende zaak van toepassing (moeten) zijn bij haar beoordeling te betrekken. Te dezen heeft de beroepscommissie eigener gezag gewezen op de onmogelijkheid om verzoeker opnieuw in te schrijven omdat hij niet langer over leerkrediet beschikt en hij geen beroep heeft ingesteld dat ertoe strekt om van die inschrijvingsvoorwaarde een afwijking te bekomen.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 1 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Marleen Verreth	bijzitter

Sigrid Pauwels bijzitter
bijgestaan door
Melissa Thijs secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Melissa Thijs **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.039 van 1 december 2017 in de zaak 2017/580

In zake: Dominique VANDERHAEGHEN
woonplaats kiezend te 9860 Balegem
Sint-Martensdries 16

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 14 september 2017 waarbij verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘Onderzoekspraktijk en veldwerk 3’ de examenquatering ‘AFWE’ (afwezig) kreeg en van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 6 oktober 2017, waarbij verzoekers intern beroep onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2013-2014 ingeschreven in de master-na-masteropleiding Master of science in Conflict and Development. Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Onderzoekspraktijk en veldwerk 3’ (7 studiepunten). Het opleidingsonderdeel bestaat blijkens de ECTS-fiche uit twee opleidingsonderdelen, met telkens een afzonderlijke docent en een afzonderlijke beoordeling.

Met een e-mail van 17 oktober 2016 (stuk 5 administratief dossier) deelt verzoeker, die het statuut van werkstudent heeft, aan J.C., de docent van het deel ‘veldwerk’, mee dat hij omwille van woonst en tewerkstelling in Indonesië het vak niet op de gebruikelijke wijze kan volgen. Verzoeker vraagt om een alternatieve taak. J.C. bevestigt de mogelijkheid om een paper in te dienen en vestigt er de aandacht op dat uit een paper vooral moet blijken dat de student een aantal veldwerktechnieken beheerst en kan aanwenden en dat hij op een zelfstandige wijze onderzoek kan doen. De lengte van de paper wordt meegedeeld, en verzoeker wordt gevraagd naar een onderwerp en onderzoeksvraag.

Verzoekers antwoord komt op 16 augustus 2017. Hij licht toe waarom hij niet eerder contact heeft genomen, en vraagt om alsnog een paper te kunnen indienen tijdens de tweede examenzittijd, liefst op een zo laat mogelijke datum. J.C. bevestigt deze mogelijkheid en geeft 15 september 2017 als uiterste inleverdatum. Verzoeker bevestigt op zijn beurt.

Op 5 september 2017 meldt J.C. aan verzoeker dat de deadline voor het invoeren van de examenresultaten voor de tweede examenzittijd voor de betrokken faculteit op 11 september 2017 is geplaatst en dat de eerder toegestane deadline van 15 september 2017 was gebaseerd op de academische kalender voor de hele instelling. J.C. deelt mee dat de deliberaties plaatsvinden op 13 september 2017 en dat hij daarvan zelf niet op de hoogte was. Hij vraagt verzoeker om de paper uiterlijk 9 september 2017 om 20u over te maken. Tevens wijst J.C. verzoeker erop dat de opdrachten voor het deel van prof. S. (deel 1 van het opleidingsonderdeel ‘Onderzoekspraktijk en veldwerk 3’) nog niet zijn ingeleverd, terwijl de deadline op 25 augustus lag. Verzoeker antwoordt diezelfde dag dat een en ander voor hem moeilijk haalbaar wordt, en spreekt zijn verwondering uit voor het onderdeel van prof. S.: verzoeker meende dat één vervangende paper zou volstaan. J.C. laat vervolgens weten dat de paper voor zijn onderdeel mag worden ingediend tot 14 september 2017 en dat de opdrachten voor prof. S. moeten worden ingediend op 8 september 2017. Voor dit laatste wordt meegedeeld dat geen uitzondering kan worden toegestaan omdat de studiefiche duidelijk stelt dat het opleidingsonderdeel uit twee delen bestaat en de richtlijnen en deadlines voor deel 1

ook duidelijk werden gecommuniceerd. Verzoeker ten slotte antwoordt: “*Veel dank om dit te hebben uitgezocht alsook voor de regeling. Ik kan tegen vrijdag echter niks meer doen (ik ben tot vrijdag ong. 12u per dag op het terrein en ben 's avonds bekaf), er zit dus niks anders op dan het vak veldwerk op te geven en dit over te hevelen naar volgend jaar. Spijtig van dit misverstand, maar goed, collega T.D.H. heeft mij ondertussen laten weten dat ik met die 7 verloren studiepunten normaal gezien niet in de problemen kom.*”

Verzoeker krijgt voor het opleidingsonderdeel ‘Onderzoekspraktijk en veldwerk 3’ de quatering ‘AFWE’, zijnde: afwezig. De proclamatie vindt plaats op 14 september 2017, met een bijkomende proclamatie op 15 september 2017 voor een ander opleidingsonderdeel waarvoor verzoeker nog een examen moest afleggen.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Met een brief van 19 september 2017, verzonden op 22 september 2017, tekent verzoeker tegen deze beslissing het volgend intern beroep aan:

“Mijn naam is Dominique Vanderhaeghen, 49 jaar, en erkend werkstudent manama Conflict & Development. Deze manama doe ik als hobby alsook als aanvulling op mijn beroep. Sinds 1 september 2016 ben ik namelijk Regional Director Indonesië bij de welbekende NGO Vredeseilanden/VECO met standplaats te Denpasar/Bali.

Ondanks mijn herinschrijving in deze manana voor dit aj 2016-2017, is het na verloop van tijd wegens werk- en gezondheidsproblemen (die me eerder ook al parten speelden) quasi onmogelijk geworden om dit jaar nog afgestudeerd te geraken, en had ik het ongeveer opgegeven. Tot ik einde juli 2017 heb besloten om toch nog een (laatste) poging te wagen en er voor te gaan in de 2de zittijd. Ik had nl. nog één mondeling examen af te leggen en een thesis + 2 papers in te dienen.

De thesis werd op schema ingediend en voor het mondeling examen en de 2 papers had ik als werkstudent faciliteiten aangevraagd, nl. in te dienen/af te leggen zo laat als mogelijk in de 2de zittijd, die volgens de academische kalender liep t.e.m. 16 september 2017.

Het volgende werd met de drie betrokken professoren overeengekomen:

X Politiek van Ontwikkeling, [B.D.S.]:

- Mondeling examen af te leggen op 15/9/2017 (is doorgegaan zoals gepland)

X Politieke Economie van Geweld en Conflict, [J.A.]:

- Paper in te dienen ten laatste op 14/9/2017 (is gebeurd)

X Onderzoekspraktijk en Veldwerk 3, [J.C.]:

- Vervangende paper (reeds i.h. begin van het aj aangevraagd en aanvaard door prof. [J.C.J] in te dienen ten laatste op 15/9/2017 (is niet gebeurd, cfr. infra)

Met deze laatste paper is het dus misgegaan. In de week vóór de deadline werden de modaliteiten rond de inhoud van de vervangende paper gewijzigd door Prof. [J.C.], alsook de deadline(s). Die wijzigingen hebben het mij onmogelijk gemaakt om nog tijdig de paper in te dienen, zeker het gedeelte voor prof. [B.S.] dat er is bijgekomen. Hieronder gaat het e-mail-verkeer ter zake met prof. [J.C.], hetgeen duidelijk maakt wat er precies is gebeurd. Het betreft 3 reeksen van e-mails die u best telkens van onderaan begint te lezen.

[...]

Geachte Mevrouw de Rector, leden van de Commissie, ondertussen heb ik op 14 september jl. mijn puntenlijst ontvangen (zie bijlage) en ben ik geslaagd voor alle onderdelen van deze ma-na-ma. Behalve dus voor het vak Onderzoekspraktijk en Veldwerk 3 van prof. [J.C.] waarvoor de vervangende paper wegens een misverstand en ongelukkige omstandigheden niet is ingediend.

Het misverstand en de ongelukkige omstandigheden zijn duidelijk geschatst in het e-mailverkeer hierboven. Ik mag aannemen dat ik niet in de fout ben gegaan om mij te wenden voor de vervangende taak bij de titularis van het vak, en dat de overeenkomst met de titularis betreffende de inhoud van de taak en de deadline dan ook voldoende was. De titularis heeft geen melding gemaakt van het feit dat de taak onvolledig zou zijn en dat ik mij ook tot de medelesgever, prof. [B.S.], moest wenden. Het is in mijzelfs niet opgekomen om dit dan ook spontaan te gaan doen.

Verder neem ik aan dat betreffende de deadline van 15 september voor het indienen van de paper de afspraak duidelijk was. Op basis van de academische kalender was er een akkoord, alsook met twee andere professoren.

In mijn laatste e-mail van 5 september 2017 schreef ik aan prof. [J.C.] dat er niets anders opzat dan het vak op te geven en deze over te hevelen naar volgend academiejaar. Echter vraag ik mij af of dit wel de juiste en beste oplossing kan en moet zijn, gegeven de context. Het zou mij logischer klinken mocht ik niet speciaal voor één paper die wegens overmacht niet op tijd kon worden ingediend, mij opnieuw dien in te schrijven voor een nieuw academiejaar, nl. die van 2017-2018. Ook wegens de extra kost die dit voor mij zou meebrengen.

Bij deze wens ik hierbij dan ook een herziening/uitstel aan te vragen van de examenbeslissing, met de volgende opties of mogelijkheden:

- Een algemene vrijstelling van het vak, op basis van (1) eerder verworven competenties (ondertussen ben ik meer dan een jaar in het `veld` voor een NGO) en (2) het feit dat dit vak erbij is gekomen in de voortgang van mijn curriculum, en er studiepunten zijn afgegaan van andere vakken (zie mijn dossier);
- Het toekennen van een nieuwe redelijke deadline voor het indienen van de paper, met indien mogelijk vrijstelling van het gedeelte van prof. [B.S.]. Dit laatste wegens het feit dat dit gedeelte een onderzoekspraktijk betreft vooral in functie van de masterproef, die ondertussen met succes is afgelegd en waarvan de vorm een beleidsnota is.

Alvast hartelijke dank om mijn vraag tot herroeping in behandeling te nemen. Ik ben uiteraard steeds bereid tot verdere toelichting en ondertussen zie ik uit naar een gunstige beslissing.”

De institutionele beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 6 oktober 2017 en komt tot de volgende beslissing:

“(...)

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

Beroepsschriften moeten overeenkomstig artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs (laatste wijziging 1-10-2016) en artikel 100 §2 van het OER 2016-2017 aangetekend en ondertekend ingediend worden binnen de vervaltermijn van zeven kalenderdagen te rekenen, wat examenbeslissingen betreft, vanaf de kalenderdag na de dag van de proclamatie. De proclamatie van de examenresultaten van de student vond plaats op 14 september 2017 via OASIS. Dit betekent dat de student ten laatste op 21 september 2017 het beroepsschrift moest versturen tenzij de student kan bewijzen dat de examenbeslissing pas op een later moment werd bekendgemaakt. Dit is hier niet het geval. Het intern beroepschrift werd één dag na de bindende vervaltermijn van zeven kalenderdagen aangetekend verstuurd en is derhalve onontvankelijk.

De student geeft als motivering voor het laattijdig versturen dat 21 september in Indonesië, waar hij werkt en woont, een Islamitische feestdag was waardoor de postkantoren dicht waren. De institutionele beroepscommissie kan dit echter niet als een geldige reden van overmacht aannemen aangezien uit niets blijkt dat de student in de onmogelijkheid verkeerde om zijn aangetekend schrijven op 19 (datum op de brief) of 20 september (datum e-mail aan ombuds@ugent.be) via aangetekende zending op te sturen.

Zonder afbreuk te doen aan de onontvankelijkheid van het beroep maar enkel voor de volledigheid meldt de institutionele beroepscommissie dat ze niet bevoegd is om vrijstellingen op basis van Eerder Verworven Competenties toe te kennen. De EVC-procedure kan via de UGent opgestart worden maar leidt in eerste instantie tot een bewijs van bekwaamheid dat eventueel in één of meerdere vrijstellingen kan resulteren. Deze procedure behoort tot de bevoegdheid van de Associatie Universiteit Gent. De student kan desgewenst via de ombudsdiens de nodige informatie en contactgegevens hierover krijgen.

De institutionele beroepscommissie kan aannemen dat het de student zuur opbreekt nu hij aan de eindmeet van de master na master niet geslaagd is voor een opleidingsonderdeel. De institutionele beroepscommissie merkt echter op dat dit niet aan de verantwoordelijk lesgever te wijten is. De student antwoordde niet meer op de vraag van de lesgever (oktober 2016) met betrekking tot de vervangtaak en een mogelijk onderwerp en onderzoeksverzoek. De lesgever ging er te goeder trouw van uit dat de student niet meer aan het opleidingsonderdeel deelnam en ondernam ook geen verdere contactnames. Dat kan de lesgever niet ten kwade geduid worden. Het is immers de student die verantwoordelijk is voor de opvolging van zijn opleidingsonderdelen en, zeker in het geval er alternatieve taken worden gevraagd, contact met de verantwoordelijk lesgever te onderhouden. De student liet pas in augustus 2017 weten toch het opleidingsonderdeel in de tweedekansexamenperiode te zullen afleggen waarna de verantwoordelijk lesgever hem wees op de beide onderdelen van het opleidingsonderdeel.

Deze aanvulling van de institutionele beroepscommissie doet echter geen afbreuk aan de onontvankelijkheid maar wordt enkel ter duiding meegegeven.

Het intern beroep wordt onontvankelijk verklaard.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

A. Voorwerp van het beroep – ambtshalve exceptie

De Raad wijst er vooreerst ambtshalve op dat verzoeker zich ook keert tegen de initiële studievoortgangsbeslissing waarbij de verdere inschrijving werd geweigerd.

Of een initiële studievoortgangsbeslissing in die stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 100, §6 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de interne beroepsinstantie een nieuwe beslissing neemt en daarbij over dezelfde bevoegdheden beschikt als de instantie die de initiële beslissing heeft genomen. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Het beroep is onontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

B. Ontvankelijkheid van het intern beroep

Overeenkomstig artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs is de Raad slechts bevoegd om uitspraak te doen over een geschil aangaande een studievoortgangsbeslissing wanneer de verzoekende partij voorafgaand het georganiseerd intern beroep binnen de instelling heeft uitgeput.

Het niet of niet op regelmatige wijze uitputten van een voorgeschreven administratief beroep leidt tot de onontvankelijkheid van het beroep bij de Raad.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat de proclamatie van zijn examenresultaten niet op 14 september maar op 15 september 2017 plaatsvond, doordat hij op deze laatste datum via skype nog een examen heeft afgelegd. Pas daarna heeft hij zijn volledige examenuitslag ontvangen. Verzoeker stelt te mogen aannemen dat hij onmogelijk rechtsgeldig en volledig kan worden geproclameerd daags voor het afleggen van het laatste examen.

Verder stipt verzoeker aan dat hij zijn beroep ook per e-mail van 20 september 2017 heeft overgemaakt en dat in antwoord daarop door verwerende partij een bevestiging van registratie is verzonden met een ticketnummer.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat verzoeker op 15 september 2017 inderdaad nog een examen geeft afgelegd, en dat naar aanleiding daarvan via de procedure van de ‘materiële vergissingen’ een aangepaste resultatenlijst is overgemaakt, maar dat de in deze procedure betwiste quotering voor het opleidingsonderdeel ‘Onderzoekspraktijk en veldwerk 3’ wel degelijk stond vermeld op de puntenlijst die op 14 september 2017 is geproclameerd en die verzoeker erkent op die datum ook te hebben ontvangen. In die omstandigheden is verwerende partij van oordeel dat de institutionele beroepscommissie terecht kon oordelen dat het op 22 september 2017 ingediende intern beroep laattijdig was. Het feit dat de postdiensten in Indonesië op 21 september 2017 zijn gesloten, is voor verwerende partij geen bewijs van overmacht: zij stipt aan dat verzoeker zijn beroep vroeger had kunnen indienen, of iemand volmacht had kunnen verlenen om dit in zijn plaats te doen.

In zijn wederantwoordnota werpt verzoeker nog op dat artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs de beroepstermijn te dezen weliswaar doet ingaan bij de proclamatie, maar dat van dat begrip geen nadere definitie wordt gegeven. Hij doet ook opmerken dat hij recht heeft op de volwaardige beroepstermijn van zeven kalenderdagen, zodat niet kan worden geëist dat hij zijn beroep vóór het verstrijken van die termijn indient. Verder blijft verzoeker van oordeel dat hij pas met de tweede bekendmaking van de resultaten op 15 september 2017

zicht had op het “totale plaatje”. Ten slotte brengt verzoeker de regel onder de aandacht dat wanneer de laatste dag van een vervaltermijn op een feestdag valt, de termijn wordt verlengd tot de eerstvolgende werkdag, en verwijst hij nogmaals naar de bevestiging met ticketnummer die hij heeft ontvangen in antwoord op de toezending van het intern beroep per e-mail.

Beoordeling

Overeenkomstig artikel II.283, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs beschikt de betrokkene voor het instellen van een intern beroep over een termijn van zeven kalenderdagen, die voor de mededeling van examenbeslissingen ingaat de dag na deze van de proclamatie. Het is vaste rechtspraak van de Raad dat met proclamatie wordt bedoeld: de officiële bekendmaking van de resultaten (R.Stvb. 12 augustus 2010, nr. 2010/026; R.Stvb. 29 oktober 2010, nr. 2010/081).

Te dezen is het resultaat ‘afwezig’ voor het betrokken opleidingsonderdeel geproclameerd op 14 september 2017. Het is deze proclamatie die, voor alle examenresultaten die daarbij zijn bekendgemaakt, ten aanzien van verzoeker de beroepstermijn doet ingaan.

Artikel II.294, vierde lid van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat indien de zevende dag van de in het eerste lid respectievelijk tweede lid van dat artikel bedoelde termijn een zaterdag, zondag of wettelijke feestdag is, de termijn wordt verlengd tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn. In haar letterlijke lezing heeft deze bepaling enkel betrekking op de termijnberekening voor het instellen van een beroep bij de Raad, en niet op de interne beroepsprocedure. De Raad ziet evenwel niet in waarom een gelijkaardige verlenging niet van toepassing zou zijn op de voor het overige even korte vervaltermijn voor het instellen van de interne beroepsprocedure. Zo artikel II.294, vierde lid van de Codex Hoger Onderwijs niet *mutatis mutandis* wordt toegepast op de interne beroepsprocedure, dan zou de termijn voor het instellen van het intern beroep met verschillende dagen kunnen worden ingekort. De Raad is van oordeel dat dit een disproportionele en onverantwoorde inperking zou zijn van de toegang tot het intern beroep en vervolgens – aangezien het interne beroep op ontvankelijke wijze moet worden uitgeput opdat de Raad zou kunnen worden gevat – van de toegang tot de rechter.

De *ratio legis* van de verlening van de termijn is, gelet op de verwijzing naar de opening van de postdiensten, kennelijk gelegen in de mogelijkheid die de betrokkene moet worden

geboden om ook op de laatste dag van de beroepstermijn nog een postzending met vaste datum te verzenden. Wil deze bepaling een nuttig gevolg hebben, dan dient zij te worden toegepast op de plaats waar de beroepindiener zich bevindt. Van hem wordt immers diligentie gevraagd bij het instellen van het beroep, maar niet dat hij zich op het Belgisch grondgebied zou bevinden.

Te dezen spreekt verwerende partij niet tegen dat de laatste dag van verzoekers beroepstermijn, 21 september 2017, een feestdag was waarop de postdiensten in Indonesië niet geopend waren. Verzoeker heeft het nodige gedaan voor een ter post aangetekende zending op de eerstvolgende dag dat deze postdiensten wel geopend waren, met name op 22 september 2017. Het intern beroep werd door verzoeker tijdig ingediend, en werd in de bestreden beslissing ten onrechte onontvankelijk verklaard.

Bijgevolg is ook het huidig beroep bij de Raad ontvankelijk.

V. Ten gronde

Enig middel

In een enig middel beroept verzoeker zich op het zorgvuldigheidsbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel en de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker spreekt vooreerst tegen dat hij aan de docenten zou verwijten dat hijzelf de verantwoordelijkheid moet dragen voor het verloop van de gebeurtenissen. Niettemin is hij van oordeel dat de opleiding is teruggekomen op gemaakte afspraken inzake de timing voor de inlevering van de paper, en hij ontket van bij aanvang van het academiejaar op de hoogte te zijn geweest van het feit dat er voor beide delen van het opleidingsonderdeel een paper werd verwacht.

Verder werpt verzoeker op dat geen uitspraak werd gedaan over studiepunten die ten gevolge van een hervorming van het curriculum verloren zijn gegaan, waardoor verzoeker het opleidingsonderdeel ‘Onderzoekspraktijk en veldwerk 3’ in zijn programma moest opnemen.

Ten slotte stelt verzoeker dat de institutionele beroepscommissie zich evenmin heeft uitgesproken over de relevantie van de tweede taak, die volgens verzoeker voornamelijk is gericht op onderzoek in functie van de masterproef – die verzoeker reeds met succes heeft afgelegd.

In haar antwoordnota stipt verwerende partij vooreerst aan dat uit verzoekers intern beroep niet kon worden afgeleid dat het verzoekers bedoeling was om de score van “AFWE” als zodanig te betwisten, maar wel om van de institutionele beroepscommissie te bekomen dat hij vrijstelling krijgt voor het vak of minstens voor het onderdeel van prof. S. De institutionele beroepscommissie heeft volgens verwerende partij terecht opgemerkt dat dit niet tot haar bevoegdheid behoort: dat orgaan kan in het voorliggende geval enkel beoordelen of de score “AFWE” terecht werd toegekend, maar kan niet beslissen of verzoeker in het nieuwe academiejaar geheel of gedeeltelijk vrijgesteld kan worden van het vak. Indien verzoeker een (deel)vrijstelling wenst, zo benadrukt verwerende partij, dan moet hij dit in eerste instantie aanvragen bij de curriculumcommissie, zo nodig na het doorlopen van de EVC-procedure wanneer hij zich wenst te beroepen op eerder behaalde competenties in plaats van op creditbewijzen.

Voor zover het intern beroep moest worden begrepen als een beroep tegen de code “AFWE” en verzoeker dus van mening was dat hij wel een examencijfer had moeten krijgen, was het beroep volgens verwerende partij eveneens ongegrond. Zij stipt aan dat verzoeker in dat verband aanvoert dat hij één vervangtaak diende te maken en niet ook nog een taak voor het onderdeel van prof. S. Verwerende partij merkt op dat, los van de vraag of dit argument terecht is of niet, verzoeker hoe dan ook helemaal niets heeft ingediend, en ook de vervangtaak waarover afspraken waren gemaakt met dr. J.C. niet indiende. Er was naar oordeel van verwerende partij dan ook geen andere optie dan hem de score “AFWE” te geven, want er lag niets voor op basis waarvan zijn competenties beoordeeld konden worden. Ook wat dit aspect betreft, heeft de institutionele beroepscommissie volgens verwerende partij correct geoordeeld. Zij brengt de motieven ter zake in herinnering: *“De institutionele beroepscommissie kan aannemen dat het de student zuur opbreekt nu hij aan de eindmeet van de master na master niet geslaagd is voor een opleidingsonderdeel. De institutionele beroepscommissie merkt echter op dat dit niet aan de verantwoordelijk lesgever te wijten is. De student antwoordde niet meer op de vraag van de lesgever (oktober 2016) met betrekking*

tot de vervangtaak en een mogelijk onderwerp en onderzoeks vraag. De lesgever ging er te goeder trouw van uit dat de student niet meer aan het opleidingsonderdeel deelnam en ondernam ook geen verdere contactnames. Dat kan de lesgever niet ten kwade geduid worden. Het is immers de student die verantwoordelijk is voor de opvolging van zijn opleidingsonderdelen en, zeker in het geval er alternatieve taken worden gevraagd, contact met de verantwoordelijk lesgever te onderhouden. De student liet pas in augustus 2017 weten toch het opleidingsonderdeel in de tweedekansexamenperiode te zullen afleggen waarna de verantwoordelijk lesgever hem wees op de beide onderdelen van het opleidingsonderdeel.”

Verwerende partij wijst erop dat in de ECTS-fiche duidelijk staat vermeld dat het opleidingsonderdeel uit twee onderdelen bestaat, en dat beide onderdelen een andere lesgever hebben. De ECTS-fiche beschrijft ook de inhoud en doelstellingen van beide onderdelen. Er blijkt volgens verwerende partij ook duidelijk uit de fiche dat beide onderdelen afzonderlijk worden geëvalueerd. Verzoeker diende zich er, nog steeds volgens verwerende partij, dan ook redelijkerwijze van bewust te zijn dat het niet voldoende was om contact op te nemen met dr. J.C. alleen om afspraken te maken over de wijze waarop hij het vak kon volgen en aan de evaluaties kon meedoen. Verzoeker richtte de vraag om een vervangtaak in oktober 2016 enkel tot dr. J.C., en verwees in zijn aanvraag volgens verwerende partij ook zeer uitdrukkelijk naar het feit dat hij in zijn dagelijkse beroepspraktijk ook min of meer aan “veldwerk” doet. Het mag, zo stelt verwerende partij, dan ook niet verwonderen dat dr. J.C. zijn vraag heeft begrepen als een vraag om een vervangtaak voor het onderdeel “veldwerk”, precies het onderdeel waarvoor dr. J.C. verantwoordelijk is, en dat hij er op dat moment niet bij heeft stilgestaan dat de vraag mogelijk betrekking had op het hele vak. Bovendien, zo besluit verwerende partij, is op 6 juli 2017 boven dien via het elektronisch leerplatform nog een e-mail aan alle studenten verzonden – met inbegrip van verzoeker – omtrent de organisatie van de tweede zittijd voor het onderdeel van prof. S. Ook uit die mail bleek voor verwerende partij duidelijk dat het vak uit twee delen bestaat, met elk een eigen verantwoordelijk lesgever. Het had verzoeker minstens op dat moment duidelijk moeten worden dat hij er verkeerdelijk vanuit ging dat hij enkel voor het onderdeel van dr. J.C. een vervangtaak diende te maken. Ter zake brengt verwerende partij nog onder de aandacht dat verzoeker gedurende het hele academiejaar geen contact heeft opgenomen, waardoor de docenten ervan uit gingen dat hij niet zou deelnemen aan het vak. Er kan, zo stipt verwerende partij aan, redelijkerwijze niet van de docenten worden verwacht dat ze zelf contact zouden opnemen met verzoeker om hem te wijzen op zijn taken en verantwoordelijkheden. Wanneer verzoeker pas medio augustus weer van zich laat horen en een uitstel vraagt voor de

vervangtaak die dr. J.C. hem opgaf, kan het deze docent niet ten kwade worden geduid dat hij op dat moment niet ook gewezen heeft op het feit dat ook voor het andere deel van het vak een evaluatie was voorzien.

In zijn wederantwoordnota merkt verzoeker nog op dat hij J.C. als titularis van het gehele opleidingsonderdeel mocht beschouwen en er bijgevolg kon vanuit gaan dat de door deze docent opgegeven vervangopdracht ook op het hele opleidingsonderdeel betrekking zou hebben. Dat het opleidingsonderdeel volgens de ECTS-fiche uit twee delen bestaat, is volgens verzoeker dan niet meer relevant.

Beoordeling

De Raad brengt in herinnering dat een verzoekende partij aan het beroep dat voor de Raad wordt gebracht, geen andere of ruimere strekking kan geven dan wat voorafgaand in het intern beroep werd opgeworpen.

In zijn intern beroep schetst verzoeker vooreerst de feitelijke omstandigheden en werpt hij op dat hij meende te mogen uitgaan van de veronderstelling dat enkel met docent J.C. afspraken dienden te worden gemaakt voor een vervangende paper.

De ECTS-fiche vermeldt het volgende:

“Onderzoekspraktijk en veldwerk III is één van de drie keuzemogelijkheden van het opleidingsonderdeel Onderzoekspraktijk en veldwerk, met als titularis prof. dr. B.S. (...)

Het eerste, algemene deel van Onderzoekspraktijk en veldwerk III wordt gedoceerd door prof. S. Het doel van deze algemene inleiding is om de studenten een algemeen en gemeenschappelijk referentiepunt te bieden voor kwalitatief sociaalwetenschappelijk onderzoek op basis van veldwerk. Het tweede, toegepaste deel van Onderzoekspraktijk en veldwerk III wordt gegeven door dr. J.C. (...).”

en de fiche duidt als lesgevers aan: J.C. als ‘verantwoordelijk lesgever’ en B.S. als medelesgever. Aangezien deze laatste in de hierboven aangehaalde tekst uitdrukkelijk staat aangegeven als titularis van het opleidingsonderdeel, kan verzoeker niet worden gevuld in zijn stelling dat J.C. de titularis is. Bijgevolg kon evenmin worden verondersteld dat dr. J.C. zich zou uitspreken over alle delen van het opleidingsonderdeel.

Onderaan de ECTS-fiche staat toelichting bij de eindscoreberekening. Hierbij is uitdrukkelijk aangegeven dat prof. B.S. een deel ‘onderzoekspraktijk’ beoordeelt en dr. J.C. een deel ‘veldwerk’. Op basis hiervan vermocht verzoeker niet te veronderstellen dat hij slechts één paper zou moeten indienen.

In tweede orde vroeg verzoeker in zijn intern beroep een vrijstelling op basis van eerder verworven competenties. De bestreden beslissing heeft dit middel niet onbeantwoord gelaten, maar aangegeven dat daarvoor in een afzonderlijke procedure is voorzien op associatieniveau. Verzoeker voert niet aan dat dit motief onjuist zou zijn.

Waar verzoeker thans aanvoert dat de bestreden beslissing niet antwoordt op de ‘verloren studiepunten’, stelt de Raad vast dat dit argument – summier – door verzoeker in het intern beroep is aangevoerd ter adstructie van zijn verzoek om een vrijstelling. Zoals hiervoor is vastgesteld, heeft de institutionele beroepscommissie zich daarvoor terecht onbevoegd verklaard.

Ten derde vroeg verzoeker de toekenning van een nieuwe en redelijke deadline voor het indienen van de paper, “indien mogelijk met vrijstelling voor het gedeelte van prof. B.S.”. Hierop heeft de institutionele beroepscommissie niet uitdrukkelijk geantwoord; de vraag moet als impliciet afgewezen worden beschouwd. De Raad ziet daarin geen regelmatigheidsprobleem, aangezien de vraag van verzoeker als dusdanig niet als een grief tegen de initiële studievoortgangsbeslissing voorkomt. Zo ziet verzoeker het blijkbaar zelf ook: in zijn verzoekschrift in de huidige procedure stelt verzoeker uitdrukkelijk dat hij in zijn intern beroep “een misverstand” en “ongelukkige omstandigheden” heeft geduid, en “een paar voorstellen” heeft gedaan.

Voor zover verzoeker daaraan onderliggend de kritiek wil doen gelden die hij omtrent het feitelijk verloop van een en ander heeft geschatst, moet worden vastgesteld dat de beroepen beslissing op dát aspect wel heeft geantwoord: het lag op de weg van verzoeker om tijdig contact op te nemen met de docent(en). De Raad is van oordeel dat de bestreden beslissing in dat opzicht niet onredelijk is.

Wat de termijn voor het indienen betreft, kan samen met verzoeker worden betreurd dat deze werd gewijzigd. De Raad houdt evenwel rekening met het gegeven dat de deadline oorspronkelijk overheen een heel academiejaar slechts zes dagen is vervroegd (van 15 september naar 9 september 2017) en dat uiteindelijk de inleverdatum opnieuw op 14 september 2017 is geplaatst. Het is voor de Raad niet aannemelijk dat deze ene dag verschil voor verzoeker een determinerende rol heeft gespeeld bij diens mogelijkheid om de paper tijdig af te werken en in te dienen.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 1 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Marleen Verreth bijzitter

Sigrid Pauwels bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd

een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.038 van 1 december 2017 in de zaak 2017/585

In zake: Marianna AVDALYAN
 woonplaats kiezend te 2370 Arendonk
 De Valkborch 7

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 23 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van 26 september 2017 houdende weigering tot verdere inschrijving en van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 16 oktober 2017 waarbij verzoeksters intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding Bachelor of arts in de Toegepaste taalkunde.

In het academiejaar 2014-2015 neemt verzoekster een studieprogramma op ten belope van 15 studiepunten. Ze neemt aan geen enkel examen deel en verwerft bijgevolg geen credits. Aan verzoekster wordt de bindende voorwaarde opgelegd dat zij bij een volgende inschrijving in het eerste bachelor moet slagen voor minstens 75% van de opgenomen studiepunten.

In het academiejaar 2015-2016 schrijft verzoekster in voor een curriculum van 60 studiepunten. Zij behaalt één credit in de eerste examenzittijd, ten belope van 8 studiepunten, en neemt niet deel aan de tweede examenzittijd. Aangezien verzoekster aldus niet tegemoetkomt aan de opgelegde voorwaarde, wordt haar de verdere inschrijving geweigerd. Tegen die beslissing stelt verzoekster een intern beroep in, dat gegrond wordt verklaard, maar met herneming van dezelfde bindende voorwaarde.

In het academiejaar 2016-2017 neemt verzoekster 52 studiepunten op. Zij neemt aan de eerste examenzittijd deel voor vijf opleidingsonderdelen, doch zonder een credit te behalen. Aan de tweede examenzittijd neemt verzoekster andermaal niet deel.

Daar verzoekster opnieuw niet beantwoordt aan de opgelegde bindende voorwaarde, wordt de verdere inschrijving in de opleiding geweigerd. Omdat verzoekster bovendien overheen de laatste drie academiejaren niet ten minste 1/3^e van de opgenomen studiepunten in een credit heeft omgezet, strekt de weigering tot inschrijving zich uit over alle opleidingen aan de Universiteit Gent.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Tegen deze beslissing stelt verzoekster op 16 september 2017 het volgende intern beroep in (stuk 1 administratief dossier):

“Mijn naam is Marianna Avdaloyan en reeds twee en een half jaar ben ik ingeschreven aan de UGent, maar echt student heb ik tot nu toe niet kunnen zijn. Eerst door de dood van mijn vriend vorig jaar aan botkanker en daarna door de dood van mijn biologische vader. Ik heb al twee en een half jaar een depressie die op een gegeven moment nog erger werd. Hierdoor heb ik bijna alles gemist, lessen, examens, het ‘normale’ studentenleven. Ik schreef me gewoon terug opnieuw in met de hoop dat het beter zou gaan en ik gewoon kon studeren en dan werd mijn vader ziek en ben ik terug hervallen.

Bij dit alles kwam er ook nog eens bij te kijken dat ik geweigerd word om me nog in te schrijven aan de UGent en mijn studiepunten zo goed als op zijn. Samen met mijn

mama ben ik een procedure opgestart om mijn studiepunten terug te winnen bij de raad met reden van overmacht. Een kopie van deze aangetekende brief is ook naar jullie gestuurd. En deze aangetekende brief met vraag om toch nog te kunnen studeren aan de UGent.

Ik zou enorm graag nog een kans krijgen om te studeren en te laten zien wat ik kan. Ik heb hier gewoonweg door omstandigheden nog geen kans toe gehad. De vraag die iedereen zich stelt waarom zou het nu anders zijn? Die vraag stel ik mezelf ook. Ik ga er op dit moment helemaal voor om beter te worden en mijn dokters, mama en ikzelf zien voor de eerste keer in twee en een half jaar resultaat. Eindelijk. Ik ben resultaat aan het boeken en wordt langzaamaan terug de oude, zoals vroeger, en niet alleen voor mezelf maar ook voor iedereen die ik verloren heb, mijn mama en de rest van mijn familie.

Daarom vraag ik om mij nog een kans te geven om me te laten studeren zodat ik kan laten zien wat ik in me heb.”

De institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent behandelt dit beroep in zitting van 6 oktober 2017 en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“De betrokken vermeldt in het verzoekschrift de volgende argumenten:

- De studente geeft aan al twee en een half jaar depressief te zijn ten gevolge van de dood van haar vriend vorig jaar (botkanker) en de dood van haar biologische vader.
- De studente verklaart dat zij ook bijna geen leerkrediet meer heeft, maar zij heeft de procedure gestart om de studiepunten terug te krijgen bij de Raad.
- De studente verklaart resultaat te boeken bij de dokters en ze vraagt de kans om verder te studeren en te laten zien wat ze in zich heeft.

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de studente aan de universiteit Gent een zeer beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden.

De commissie neemt akte van de persoonlijke omstandigheden die de studente in het beroepschrift aanvoert ter verrechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang, en onderkent dat die omstandigheden problemen kunnen veroorzaakt hebben bij de studies. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van [dien] aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren. De commissie somt hieronder de argumenten op om de weigering te handhaven:

- De institutionele beroepscommissie heeft in haar beslissing rekening gehouden met het feit dat dit de tweede weigering van de studente is. De studente was zich

bijgevolg ten volle bewust van de opgelegde bindende voorwaarden maar voldeed hier niet aan.

- De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de studente – als ze tijdens haar UGentstudiecarrière deelnam aan de examens – geen goede examencijfers behaalde wat de commissie sterkt in de overtuiging dat de gekozen opleiding niet de juiste studiekeuze van de studente is.

Uit de studieloopbaan en de gerealiseerde studievoortgang blijkt volgens de commissie manifest dat alsnog de toelating geven om in te schrijven met bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving aan de Universiteit Gent wordt bekraftigd.

De institutionele beroepscommissie raadt de studente aan om te heroriënteren naar een meer geschikte studierichting zodra ze leerkrediet heeft teruggevorderd.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid – ambtshalve exceptie

De Raad wijst er vooreerst ambtshalve op dat verzoekster zich ook keert tegen de initiële studievoortgangsbeslissing waarbij de verdere inschrijving werd geweigerd.

Of een initiële studievoortgangsbeslissing in die stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 100, §6 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de interne beroepsinstantie een nieuwe beslissing neemt en daarbij over dezelfde bevoegdheden beschikt als de instantie die de initiële beslissing heeft genomen. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Het beroep is onontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. *Ten gronde*

Enig middel

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat er duidelijk beterschap is in haar ziekteproces en dat dit ook door de hoofdarts werd bevestigd.

Verwerende partij wijst er in haar antwoordnota op dat de instelling, op grond van artikel 24 van het onderwijs- en examenreglement en artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs de inschrijving kan weigeren (i) wanneer voorheen zonder positief resultaat bindende voorwaarden voor de inschrijving werden opgelegd, of (ii) indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat het opleggen van dergelijke bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren. Verwerende partij stipt aan dat de instelling niet verplicht is om in deze omstandigheden een student te weigeren, en dat zij daarentegen kan oordelen dat er voldoende vooruitzichten op verbetering zijn om te beslissen om een student ondanks zijn zwakke prestaties in voorgaande academiejaren toch nog in te schrijven. Die beslissing behoort evenwel tot de discretionaire beoordelingsbevoegdheid van de instelling, en de Raad kan daarop slechts een marginaal toezicht uitoefenen.

In het voorliggende dossier is verwerende partij van oordeel dat de institutionele beroepscommissie op goede grond van oordeel was dat het op dit ogenblik geen zin heeft om verzoekster nogmaals toe te laten om in te schrijven onder bindende voorwaarden. Ze verwijst daarvoor naar de beperkte studievoortgang van verzoekster en naar de eerder zwakke resultaten die verzoekster behaalde wanneer ze wel aan examens deelnam.

Wat de aangevoerde gezondheidsproblemen betreft, verwijst verwerende partij vooreerst naar de motieven van de bestreden beslissing. Zij stipt daarbij nog aan dat verzoekster na een eerste weigering reeds gewaarschuwd was dat haar studievoortgang zou moeten verbeteren. Die omstandigheden hadden verzoekster er volgens verwerende partij moeten toe aanzetten om een minder zwaar curriculum op te nemen, maar verzoekster koos er toch voor om opnieuw voor 52 studiepunten in te schrijven. Er blijft, zo stelt verwerende partij, ook het feit dat waar de studente wel deelnam aan evaluatieactiviteiten/examens, ze geen goede cijfers behaalt, wat voor verwerende partij allerminst hoopgevend is naar de toekomst toe.

Aangaande de onderbouwing van verzoeksters beroep, brengt verwerende partij onder de aandacht dat verzoekster in de procedure voor de institutionele beroepscommissie geen enkel vooruitzicht op verbetering aantoonde voor het volgend jaar: bij dat intern beroep gaf ze volgens verwerende partij geen enkele concrete informatie over haar gezondheidstoestand op heden, noch over haar vooruitzichten, en legde zij geen enkel stuk voor. Thans werpt verzoekster weliswaar op dat haar gezondheidstoestand is verbeterd en legt zij een verklaring van de psycholoog voor. De beschikbare informatie blijft naar oordeel van verwerende partij evenwel heel vaag, en toont niet of onvoldoende aan dat verzoekster dermate progressie heeft gemaakt dat ze voortaan een redelijke studievoortgang zou kunnen maken in een academische opleiding, en dat het dus zinvol zou zijn om haar alsnog in te schrijven onder bindende voorwaarden.

Beoordeling

De decreetgever heeft de Raad niet ingericht als een beroepsorgaan met volle rechtsmacht dat opnieuw over de grond van de zaak kan oordelen als ware hij zelf een beroepscommissie. Integendeel bepaalt artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs uitdrukkelijk dat de Raad zijn appreciatie betreffende de competenties van een student niet in de plaats stelt van die van (de organen van) het instellingsbestuur. De Raad kan, overeenkomstig het eerste lid van voormeld artikel, enkel nagaan of de bestreden studievoortgangsbeslissing in overeenstemming is met de decretale en reglementaire bepalingen, met het onderwijs- en examenreglement en met de algemene administratieve beginselen.

Wat deze beginselen van behoorlijk bestuur betreft, kan de Raad slechts tot een schending van de motiveringsplicht of het redelijkheidsbeginsel besluiten wanneer de bestreden beslissing onvoldoende aansluiting vindt bij de argumenten en de stukken die de student aan het bevoegde instellingsorgaan ter beoordeling heeft voorgelegd.

Aan een interne beroepsinstantie kan niet worden verweten dat zij met een attest geen rekening heeft gehouden wanneer dat attest niet werd voorgebracht. Te dezen heeft verzoekster bij haar intern beroep geen (medische) stukken toegevoegd en evenmin de beschikbaarheid ervan meegedeeld of in het vooruitzicht gesteld. Uit het verzoekschrift op intern beroep kan ook niet worden opgemaakt dat verzoekster er aanspraak op maakt geheel

hersteld te zijn: zij geeft aan “langzaam terug de oude” te worden. In die omstandigheden kan aan de institutionele beroepscommissie bezwaarlijk worden tegengeworpen de toekomstige slaagkansen van verzoekster al te negatief te hebben ingeschat.

De verklaring van de psycholoog d.d. 31 augustus 2017 die verzoekster in de procedure voor de Raad voorlegt, stelt dat verzoekster “richting beterschap” aan het gaan is, maar ook dat “haar geheugencapaciteit [] op dit moment niet ideaal [is] om goed te kunnen leren”. Voor zover deze verklaring thans nog in het debat kan worden gebracht, overtuigt zij er niet van dat verzoekster betere aansprakelijk op een goede studievoortgang kan voorleggen.

Het enige middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 1 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Marleen Verreth bijzitter

Sigrid Pauwels bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van

deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.043 van 1 december 2017 in de zaak 2017/590

In zake: Louis VERHOFSTADT
 woonplaats kiezend te 9000 Gent
 Lievestraat 2

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 14 september 2017 houdende weigering tot verdere inschrijving en van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 20 oktober 2017, waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2011-2012 ingeschreven aan de Universiteit Gent.

In de academiejaren 2011-2012 en 2012-2013 is verzoeker ingeschreven in de opleiding Bachelor of laws in de Rechten. Na overheen de beide academiejaren een curriculum van 109 studiepunten te hebben opgenomen en ten belope van slechts 23 studiepunten een credit te hebben behaald, wordt de verdere inschrijving in die opleiding aan verzoeker geweigerd. Tegen die beslissing werd geen beroep ingesteld.

In het academiejaar 2013-2014 schrijft verzoeker zich in voor de opleiding Bachelor of science in de Handelswetenschappen. Hij neemt een studieprogramma op van 54 studiepunten. Naast de vrijstellingen ten belope van 6 studiepunten op grond van credits behaald in de rechtenopleiding, behaalt verzoeker credits ten belope van 36 studiepunten.

In het academiejaar 2014-2015 volgt verzoeker een geïndividualiseerd traject met vakken uit het eerste en het tweede deliberatiepakket van de bacheloropleiding, en dit ten belope van 66 studiepunten. Hij behaalt op het einde van het academiejaar een credit voor vier opleidingsonderdelen ten belope van 18 studiepunten. Daar verzoeker aldus voor minder dan de helft van de opgenomen studiepunten een credit heeft behaald, wordt hem voor een volgende inschrijving de bindende voorwaarde opgelegd dat hij voor minstens de helft van de opgenomen studiepunten een credit dient te behalen.

In het academiejaar 2015-2016 schrijft verzoeker opnieuw in voor een geïndividualiseerd traject met vakken uit het eerste en tweede modeltraject van de bacheloropleiding, en dit ten belope van 51 studiepunten. Na de eerste examenzittijd behaalt verzoeker voor drie opleidingsonderdelen, ten belope van 12 studiepunten, een credit. Voor het eerste deliberatiepakket wordt hij geslaagd verklaard, met tolerantie van een tekort (9/20) voor het opleidingsonderdeel ‘Handels- en financiële verrichtingen). In de tweede examenzittijd behaalt verzoeker bijkomend voor drie opleidingsonderdelen, hetzij 12 studiepunten, een credit. Door aldus overheen het gehele academiejaar voor slechts 24 van de 51 studiepunten een credit te behalen, voldoet verzoeker niet aan de hem opgelegde bindende voorwaarde, zodat een verdere inschrijving hem wordt geweigerd. Tegen deze beslissing stelt verzoeker een intern beroep in. Dat beroep wordt gegrond verklaard, zij het dat een bindende voorwaarde met dezelfde strekking opnieuw wordt opgelegd.

Verzoekers leerkrediet vertoont ondertussen een saldo van 21 studiepunten. Aangezien het onderwijs- en examenreglement van de Universiteit Gent inschrijving in beginsel slechts toelaat ten belope van het beschikbare leerkrediet, dient verzoeker op basis van artikel 11 van

dat reglement een verzoek in om een uitzondering te bekomen op de leerkredietvereiste. Dit verzoek wordt ingewilligd: verzoeker bekomt toelating om voor 22 studiepunten bijkomend een inschrijving te nemen, zodat hij een curriculum kan samenstellen met alle nog resterende vakken uit het tweede deliberatiepakket van de bacheloropleiding.

In het academiejaar 2016-2017 neemt verzoeker een studieprogramma op ten belope van 52 studiepunten (het leerkrediet dat in de eerste examenzittijd terug werd verworven, werd in het tweede semester opnieuw ingezet). Na de twee examenzittiden is verzoeker geslaagd voor vijf opleidingsonderdelen, ten belope van 24 studiepunten. Daar verzoeker andermaal niet aan de oplegde maatregel van studievoortgangsbewaking tegemoetkomt, wordt hij opnieuw uitgesloten van een verdere inschrijving in betrokken opleiding.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker een intern beroep in, dat bij beslissing van de institutionele beroepscommissie van 20 oktober 2017 als ongegrond wordt afgewezen op grond van de volgende motieven:

“(…)

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepsschrift.

Uit een vergelijking van het aantal verworven studiepunten met het aantal opgenomen studiepunten blijkt dat de student aan de Universiteit Gent een beperkte studievoortgang heeft geboekt en dat de norm die het OER hanteert voor de beoordeling van de vraag of uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren, werd overschreden.

De commissie neemt akte van de persoonlijke omstandigheden die de student in het beroepsschrift aanvoert ter verrechtvaardiging van het gebrek aan studievoortgang, en onderkent dat die omstandigheden problemen kunnen veroorzaakt hebben bij de studies. Zij is evenwel van mening dat die omstandigheden niet van [dien] aard zijn dat ze doen vermoeden dat bindende voorwaarden opleggen wel zinvol is en dat de studievoortgang in het nieuwe academiejaar aanmerkelijk zal verbeteren. De commissie somt hieronder de argumenten op om de weigering te handhaven:

- De student was na afloop van het academiejaar 2015-2016 een eerste maal geweigerd voor de opleiding handelswetenschappen. Hij tekende intern beroep aan tegen deze weigering en kreeg van de institutionele beroepscommissie de toelating om zich opnieuw in te schrijven met bindende voorwaarden. De student voldeed hier echter niet aan: hij slaagde in 2016-2017 voor 24 van de 52 opgenomen studiepunten waardoor hij de bindende voorwaarde niet haalde.

- De student heeft de afgelopen academiejaren niet echt een succesvol studieparcours afgelegd: hij was sinds 2011-2012 ingeschreven in de bachelor of laws in de rechten maar werd voor deze opleiding geweigerd na afloop van het academiejaar 2012-2013 aangezien hij niet aan de bindende voorwaarden had voldaan. Hij behaalde slechts 23 van de 109 opgenomen studiepunten. De student vocht deze weigering niet aan maar heroriënteerde naar de opleiding bachelor of science in de handelswetenschappen. Ook dit ging niet vlot. Het eerste jaar behaalde hij weliswaar 36 van de 54 opgenomen studiepunten (studierendement: 67%) maar sinds 2014-2015 zijn ook in deze opleiding de studieresultaten niet meer goed te noemen. De institutionele beroepscommissie ziet dat de student weliswaar inspanningen levert en aan de examens deelneemt maar de resultaten zijn globaal genomen helaas niet goed te noemen, wat de institutionele beroepscommissie sterkt in de overtuiging dat de opleiding handelswetenschappen niet de juiste keuze is van en voor de student.
- De institutionele beroepscommissie acht het argument van de student dat hij nog één jaar hoeft te studeren om de bachelor te behalen niet realistisch in het licht van de beperkte studievoortgang van de afgelopen jaren. De student heeft namelijk nog geen enkele keer een dergelijk pakket of zelfs een minder groot curriculum met succes doorlopen.
- De student haalt geen uitzonderlijke omstandigheden aan of overmacht die de institutionele beroepscommissie tot een ander oordeel kunnen brengen.
- De student beschikt op dit ogenblik niet meer over leerkrediet (stand van zaken: - 7). De institutionele beroepscommissie weigert de student ook omwille van deze reden die decretaal bepaald is in art. II.205 van de Codex Hoger Onderwijs

Een hogeschool of universiteit kan de inschrijving van een student weigeren als hij een leerkrediet heeft dat kleiner of gelijk is aan nul.

Uit de studieloopbaan en de gerealiseerde studievoortgang blijkt volgens de commissie manifest dat alsnog de toelating geven om in te schrijven met bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard. De weigering tot inschrijving aan de opleiding bachelor of science in de handelswetenschappen wordt bekrachtigd. De institutionele beroepscommissie merkt op dat dit geen eindpunt hoeft te zijn en raadt de student aan om zich te heroriënteren naar een hogeschoolopleiding waar bij hopelijk met vrijstellingen een haalbaar traject kan starten.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

A. Voorwerp van het beroep

De Raad wijst er vooreerst ambtshalve op dat verzoeker zich ook keert tegen de initiële studievoortgangsbeslissing waarbij de verdere inschrijving werd geweigerd.

Of een initiële studievoortgangsbeslissing in die stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 100, §6 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de interne beroepsinstantie een nieuwe beslissing neemt en daarbij over dezelfde bevoegdheden beschikt als de instantie die de initiële beslissing heeft genomen. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Het beroep is onontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing. Of het beroep ontvankelijk is ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing), wordt hieronder nader onderzocht.

B. Bevoegdheid

Verwerende partij betwist in haar antwoordnota niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, zijn bevoegdheid.

Gelet op de strekking van artikel I.3, 69°, *i*) van de Codex Hoger Onderwijs en teneinde de tegensprekelijkheid van het debat te waarborgen, is op verzoek van de verslaggever door het secretariaat van de Raad op 27 november 2017 de volgende vraag aan beide partijen voorgelegd:

“De voor de Raad bestreden beslissing houdende weigering tot verdere inschrijving van de verzoekende partij steunt onder meer op artikel 11, §1 van het onderwijs- en

examenreglement, dat in toepassing van artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs de inschrijving bepaalt dat inschrijvingen slechts mogelijk zijn ten belope van het nog voorhanden zijnde leerkrediet.

Artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs, dat de bevoegdheid van de Raad bepaalt, gekoppeld aan het begrip ‘studievoortgangsbeslissing’, omschrijft in *littera i)* als studievoortgangsbeslissing: “een individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0, indien niet het gevolg van een algemene reglementaire bepaling.”

Aangezien de bestreden beslissing te dezen is gesteund op een algemene reglementaire bepaling, rijst de vraag of de Raad bevoegd is om van een beroep tegen dergelijke beslissing kennis te nemen.

De bevoegdheid van de Raad wordt desnoods ambtshalve onderzocht. Ten einde de tegensprekelijkheid van het debat te waarborgen, worden partijen uitgenodigd hieromtrent schriftelijk standpunt in te nemen en dit standpunt uiterlijk woensdag 29 november om 15u00 aan de Raad over te maken.

Standpunt van partijen

Verzoeker heeft een toelichtende nota ingediend. Daarin stelt verzoeker vooreerst dat de studievoortgangsbeslissing online wordt omschreven als ““*Een individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0*” met de toevoeging “*indien niet het gevolg van een algemene reglementaire bepaling*”. Gelet op deze libellering ziet verzoeker een tegenspraak in wat hij “de communicatie van de Raad” noemt, en hij doet ook opmerken dat ook bij de communicatie inzake de beroepsmogelijkheden niet wordt gewezen op deze bijkomende voorwaarde.

Zelfs indien aan deze voorwaarde niet is voldaan, zo zet verzoeker verder uiteen, blijft de Raad als enige en binnen zijn “unieke rol” bevoegd om zich uit te spreken over onderwijs geschillen. Verzoeker wijst nog op de mogelijk bemiddelende rol die een procedure voor de Raad kan spelen, en op de mogelijkheid om studenten zonder leerkrediet – in bijzondere omstandigheden en in uitzonderlijke gevallen, volgens verzoeker – toch nog een inschrijving te verlenen. Ten slotte gaat verzoeker nog in op de grond van de zaak, met name zijn studieperspectieven.

In een aanvullende nota stelt verwerende partij dat de beslissing die het voorwerp vormde van het intern beroep en aldus aanleiding heeft gegeven tot het huidige geding, niet een automatische weigering was op grond van het ontbreken van leerkrediet, maar een evenzeer automatische weigering op grond van het niet voldoen aan een bindende voorwaarde. Voor dat geschil is de Raad volgens verwerende partij wel degelijk bevoegd.

Wat het gebrek aan leerkrediet betreft, stipt verwerende partij aan dat in plaats van dat motief te hanteren als een bijkomende overweging voor de weigering op grond van de niet naleving van de bindende voorwaarde, de institutionele beroepscommissie preliminair had moeten vaststellen dat verzoeker geen belang heeft bij zijn intern beroep, aangezien hij omwille van zijn gemis aan leerkrediet en bij gebreke aan een beroep ter zake op grond van artikel 11 van het onderwijs- en examenreglement, hoe dan ook geen nieuwe inschrijving kan bekomen. Dit gebrek aan belang strekt zich, zo besluit verwerende partij, ook uit tot de huidige procedure.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat de institutionele beroepscommissie de bestreden beslissing weliswaar niet uitsluitend, maar onmiskenbaar mede heeft gesteund op het negatieve saldo van verzoekers leerkrediet. De beroepen beslissing overweegt ter zake:

“De student beschikt op dit ogenblik niet meer over leerkrediet (stand van zaken: -7). De institutionele beroepscommissie weigert de student ook omwille van deze reden die decretaal bepaald is in art. II.205 van de Codex Hoger Onderwijs.”

Omtrent de toepassing van het voormelde artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs heeft de Raad van State geoordeeld dat middels deze bepaling de instellingen van hoger onderwijs door de decreetgever het recht werd toegekend om de inschrijving van studenten te weigeren wanneer hun leerkrediet kleiner is dan of gelijk is aan nul, en dat een algemene beleidsmaatregel in het onderwijs- en examenreglement die tot strekking heeft om de inschrijving uit te sluiten van een student of kandidaat-student van wie het leerkrediet lager dan of gelijk aan nul is, rechtsgeldig is (RvS 18 januari 2016, nr. 233.491, Vrije Universiteit Brussel).

Uit deze rechtspraak van de Raad van State blijkt dat een hogeronderwijsinstelling er, wanneer zij een dergelijke algemene reglementaire bepaling heeft opgenomen, niet toe

gehouden is om een verzoek tot inschrijving van een student met een leerkrediet gelijk aan of lager dan nul, nog aan een individueel onderzoek te onderwerpen, zodat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur evenmin nog dienstig kunnen worden ingeroepen.

De decreetgever heeft de bevoegdheid van de Raad ten aanzien van weigeringen van inschrijvingen vervolgens nader bepaald. Met artikel VI.1, 5° van Onderwijsdecreet XXVII werd aan artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs, dat het begrip ‘studievoortgangsbeslissing’ definieert en daarmee ook ’s Raads bevoegdheid bepaalt, een *littera i)* toegevoegd:

- i) een individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0, indien niet het gevolg van een algemene reglementaire bepaling;

Het instellingsbestuur van de Universiteit Gent heeft van de decretale mogelijkheid, geboden door artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs, gebruik gemaakt en heeft ervoor geopteerd om deze aangelegenheid in het onderwijs- en examenreglement op algemene reglementaire wijze te regelen, en wel derwijze dat artikel 11 van dit reglement voorschrijft dat een student zich slechts kan inschrijven ten behoeve van zijn leerkrediet, wat dus inhoudt dat een student met een leerkrediet gelijk aan of lager dan nul geen inschrijving kan bekomen.

“§1. Voor een inschrijving via een diplomacontract of examencontract met het oog op het behalen van een diploma in een bacheloropleiding of een master-na-bacheloropleiding en voor een inschrijving via een creditcontract of examencontract met het oog op het behalen van een creditbewijs, kunnen studenten zich inschrijven ten behoeve van hun nog vorhanden zijnde leerkrediet. Dit geldt niet voor studenten die nog niet geslaagd zijn voor het eerste deliberatiepakket van de bacheloropleiding waarvoor ze willen inschrijven: zij kunnen zich slechts inschrijven in die bacheloropleiding indien zij voldoende leerkrediet hebben om alle nog resterende studiepunten van het eerste modeltrajectjaar op te nemen.

Studenten die een bachelordiploma behaalden, kunnen zich inschrijven voor de aansluitende masteropleiding (al dan niet na een voorbereidings- of schakelprogramma) ongeacht de stand van hun leerkrediet.

Studenten die een masterdiploma behaalden, kunnen zich inschrijven ongeacht de stand van hun leerkrediet.

§2. Uitzonderlijke toelating tot inschrijving bij tekort aan leerkrediet

Bij tekort aan leerkrediet kan een individuele uitzondering worden toegestaan door de directeur Onderwijsaangelegenheden. Studenten dienen daartoe een gemotiveerde aanvraag in bij de directie Onderwijsaangelegenheden, afdeling Studentenadministratie

en studieprogramma's, via leerkrediet@ugent.be. De studenten betalen het gewone studiegeld.

Tegen de beslissing van de directeur Onderwijsaangelegenheden is intern beroep mogelijk bij de institutionele beroepscommissie overeenkomstig artikel 100."

Gelet op artikel I.3, 69°, *i*) van de Codex Hoger Onderwijs is de hier voorliggende bestreden beslissing, als toepassing van een algemene reglementaire bepaling, geen studievoortgangsbeslissing. De Raad is bijgevolg niet bevoegd.

Om tot die conclusie te komen, volstaat het om vast te stellen dat de institutionele beroepscommissie het gebrek aan leerkrediet als rechtsgrond voor de weigering tot inschrijving heeft aangehaald. De beroepscommissie beschikt immers over volheid van bevoegdheid en vermag bijgevolg, bij de behandeling van een intern beroep, ook andere rechtsmotieven die op de voorliggende zaak van toepassing (moeten) zijn bij haar beoordeling te betrekken. Te dezen heeft de beroepscommissie eigener gezag gewezen op de onmogelijkheid om verzoeker opnieuw in te schrijven omdat hij niet langer over leerkrediet beschikt en hij geen beroep heeft ingesteld dat ertoe strekt om van die inschrijvingsvoorwaarde een afwijking te bekomen.

In tegenstelling tot wat verzoeker aanhaalt, betekent dit niet dat de bestreden beslissing aan elke jurisdicionele controle zou ontsnappen.

Zoals hij reeds meermaals in herinnering heeft gebracht, beschikt de Raad slechts over een toegewezen bevoegdheid. Hiervoor is overwogen dat de decreetgever middels artikel I.3, 69°, *i*) van de Codex Hoger Onderwijs de Raad uitdrukkelijk onbevoegd heeft verklaard voor weigeringen tot inschrijving die voortvloeien uit een algemene reglementaire bepaling. Voor zover verzoekers betoog erop neerkomt dat de bevoegdheid van de Raad (binnen de categorie van de weigeringen tot inschrijving) gefragmenteerd is, maakt hij een observatie die de Raad niet tegenspreekt. Hiermee uit verzoeker evenwel een kritiek op de regelgever en niet tegen de bestreden beslissing.

De uitsluiting van 's Raads bevoegdheid heeft niet *ipso facto* tot gevolg dat de bestreden beslissing als dusdanig niet in rechte aanvechtbaar is. Naast de Raad zijn er andere rechtscolleges, zowel binnen de rechterlijke macht als daarbuiten, die bevoegd zijn om beslissingen van hogeronderwijsinstellingen te beoordelen op hun regelmatigheid, zowel in

het licht van de hogere positiefrechtelijke rechtsnormen als ten aanzien van de beginseLEN van behoorlijk bestuur. Het komt evenwel niet aan de Raad toe verzoeker van advies te dienen omtrent zijn verdere initiatieven ter zake. Verzoeker wordt wel uitgenodigd kennis te nemen van het hierboven geciteerde arrest van de Raad van State.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 1 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Marleen Verreth bijzitter

Sigrid Pauwels bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.040 van 1 december 2017 in de zaak 2017/592

In zake: Liesl ROSKIN
 woonplaats kiezend te 9090 Melle
 Gontrode Heirweg 153

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 25 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de facultaire beroepscommissie Diergeneeskunde van de Universiteit Gent van 18 oktober 2017 waarbij verzoeksters beroep tegen de samenstelling van haar individueel traject wordt afgewezen.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding Bachelor of science in de Diergeneeskunde. In het academiejaar 2016-2017 volgt zij een individueel traject met opleidingsonderdelen uit het eerste, tweede en derde jaar van het modeltraject.

Doordat het curriculum van de opleiding Diergeneeskunde grondig werd hervormd, is voorzien in overgangsmaatregelen voor studenten die hun studie in het oude programma hebben aangevat. Vanaf het academiejaar 2017-2018 is het nieuwe curriculum volledig in voege.

Verzoekster dient omwille van deze programmahervorming opleidingsonderdelen op te nemen die niet in het oude programma waren voorzien. Verzoekster verzet zich tegen het verplicht opnemen van de opleidingsonderdelen ‘Biomedische fysica en radioprotectie’ en ‘Ethologie, dierenethiek, rassen- en beoordelingsleer’. Zij wil daarentegen de opleidingsonderdelen ‘Medische beeldvorming met radioprotectie’ en “Diergedrag, dierenwelzijn, hygiëne en huisvesting’ opnemen.

Verzoeksters aanvraag wordt door de curriculumcommissie afgewezen. Tegen deze beslissing tekent verzoekster intern beroep aan bij de facultaire beroepscommissie. Bij beslissing van 18 oktober 2017 verwerpt de beroepscommissie dat intern beroep. Zij oordeelt dat geen overtuigende argumenten werden aangevoerd, en verwijst ter verdere motivering naar het lage studierendement van de voorbije jaren en de bekommernis dat het in een zo vroeg stadium van de opleiding nog steeds in het oude curriculum blijven, in de volgende jaren steeds problemen zal blijven veroorzaken.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep, omdat het verzoekschrift niet door verzoekster werd ondertekend.

In haar wederantwoordnota repliceert verzoekster dat zij bij gebrek aan een handtekening heeft gesigneerd met haar naam, dat het om een misverstand gaat en dat dit de ontvankelijkheid van het beroep niet in de weg mag staan.

Beoordeling

Artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat het inleidend verzoekschrift op straffe van onontvankelijkheid wordt ondertekend door de verzoekende partij of haar raadsman.

Dit voorschrift raakt aan de openbare orde. Behoudens specifieke gevallen van overmacht, waarvan verzoekster te dezen niet het bewijs levert, is de Raad gehouden tot toepassing van deze decretale bepaling.

Het verzoekschrift is niet ondertekend en derhalve niet ontvankelijk.

Anders dan uit de wederantwoordnota zou kunnen worden afgeleid, is het overigens niet zo dat verzoekster bij gebreke aan een handtekening haar naam eigenhandig heeft geschreven. Het verzoekschrift vermeldt onderaan enkel de getypte naam van verzoekster. Dit kan niet als een ondertekening worden beschouwd, daar het op geen enkele wijze verzoekster identificeert.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 1 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Marleen Verreth bijzitter

Sigrid Pauwels bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Melissa Thijs **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.041 van 1 december 2017 in de zaak 2017/595

In zake: Cedric SEGERS
 woonplaats kiezend te 9300 Aalst
 Binnenstraat 292

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van het facultaire beroepsorgaan Bedrijfskunde van de Universiteit Gent van 17 oktober 2017 waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2011-2012 ingeschreven als student aan de Universiteit Gent in de opleiding Handelwetenschappen.

Er resten verzoeker in het academiejaar 2016-2017 nog twee opleidingsonderdelen uit de bacheloropleiding. In de masteropleiding, die verzoeker ondertussen eveneens heeft aangevat, dient hij nog voor 9 opleidingsonderdelen (ten belope van 51 studiepunten) een credit te behalen. In de bacheloropleiding slaagt verzoeker niet voor het opleidingsonderdeel ‘Analytisch boekhouden’ en doordat het tekort te groot is om te compenseren, slaagt verzoeker evenmin voor de bacheloropleiding in haar geheel. In de masteropleiding legt verzoeker geen examen af voor ‘Inleiding tot programmeren’ en ‘Masterproef’ zodat hij ook daarvoor geen credit behaalt.

Binnen de faculteit Economie en Bedrijfskunde worden in het academiejaar 2016-2017 curriculumwijzigingen doorgevoerd, ook wat de bachelor en master in de Handelswetenschappen betreft. Er wordt voorzien in overgangsmaatregelen voor studenten die in het oude studieprogramma zijn gestart. In het voormalde academiejaar valt verzoeker onder ‘categorie 2’ van deze overgangsmaatregelen in de bacheloropleiding, waardoor hij nog opleidingsonderdelen uit het oude programma kan opnemen. Een gelijkaardige regeling bestaat voor de masteropleiding.

Aangezien verzoeker noch voor de bacheloropleiding, noch voor de masteropleiding is geslaagd, dient hij zich in het academiejaar 2017-2018 voor beide opleidingen opnieuw in te schrijven. In dat academiejaar is er nog een overgangsmaatregel van kracht voor studenten die reeds slaagden voor alle opleidingsonderdelen uit het eerste en het tweede bachelorjaar, maar nog niet slaagden voor opleidingsonderdelen uit het derde bachelorjaar. Zij kunnen de vakken uit het oude derde bachelorjaar opnieuw opnemen. Voor studenten die dat academiejaar evenwel nog vakken uit het eerste of tweede bachelorjaar moeten afleggen, is er geen dergelijke overgangsmaatregel meer en de oude vakken uit die curricula worden niet meer aangeboden.

Aangezien verzoeker nog een opleidingsonderdeel uit het tweede modeltrajectjaar van de oude bacheloropleiding moet afleggen (‘Analytisch boekhouden’, 6 studiepunten), kan hij geen beroep doen op een overgangsmaatregel en dient hij over te stappen naar het nieuwe curriculum. Dit betekent dat verzoeker vier opleidingsonderdelen ten belope van 14 studiepunten moet opnemen: ‘Analytische kostencalculatie’ (4 studiepunten), ‘Human resource management (3 studiepunten), ‘Organisatiemanagement’ (4 studiepunten) en ‘Economisch Spaans 1 (3 studiepunten).

Voor de masteropleiding is de situatie gelijkaardig. Ten gevolge daarvan moet verzoeker ook in de masteropleiding overstappen naar het nieuwe curriculum en moet hij, naast ‘Masterproef’ en ‘Inleiding tot programmeren’ (thans: ‘Programmeren’) nog twee opleidingsonderdelen ten belope van 9 studiepunten opnemen: ‘Strategisch management’ (6 studiepunten) en ‘Onderzoeksmethoden in management en informatica’ (3 studiepunten).

Verzoeker is het met dat gewijzigde curriculum niet eens, en richt het volgende verzoek tot de curriculumcommissie:

“Ik ben student handelswetenschappen, afstudeerrichting management en IT, aan UGent. Ik zou dit jaar aan mijn laatste jaar beginnen met nog enkel twee vakken (analytisch boekhouden uit de bachelor en programmeren uit de master, samen 9 studiepunten) en de thesis (15sp). Nu is er dit jaar een programmawijziging doorgevoerd en had ik het nieuws gekregen dat ik in totaal 41 studiepunten zal moeten opnemen. Dit vormt een groot probleem omdat ik graag op mijn eigen benen zou willen (en financieel zal moeten) staan en het voor mij ook tijd werd om te beginnen werken. Vorig academiejaar heb ik door mijn stage en enkele interessante mastervakken veel geleerd en beseft dat ik klaar ben om in die sector te beginnen werken. Ik had de mogelijkheid om te beginnen werken voor mijn stagebedrijf, ondanks de twee vakken en thesis, wat mij heel interessant en uitdagend leek om er eindelijk aan te beginnen en dit jaar mijn studies ook eindelijk te kunnen af ronden. Helaas zal dit nu niet meer doorgaan. De extra vakken en onder andere de verplichte aanwezigheid voor het vak Spaans belemmert mij om dit te combineren met een fulltime job.

Via de [ombudsdienst] schrijf ik deze brief tot aanvraag van afwijking van het curriculum. Niet alleen omdat het mij belemmert om sneller te kunnen ontplooien in het bedrijfsleven, maar ook omdat de twee vakken die ik moet hernemen nog niet echt veranderd zijn. De studiefiches in de bijlage tonen dit aan. Analytisch boekhouden (6sp) is nu analytische kostencalculatie (4sp), maar is hetzelfde vak aangezien ik vorig jaar hetzelfde examen heb moeten maken als de studenten die analytische kostencalculatie volgden. De competenties volgens de studiefiches lopen gelijk, enkel het deel ‘direct costing’ valt weg. De competenties van het vak programmeren blijven in essentie ook ongeveer hetzelfde.

Ook vroeg ik me af wat de meerwaarde voor mijn diploma/carrière is om het vak Spaans I, drie studiepunten, te moeten volgen terwijl hier nog twee vakken op volgen (Spaans II en III). Het vak onderzoeksmethoden in management en informatica (3 sp), dat nu nieuw is in de master, heb ik volgens mij ook al uitgebreid gezien in de bachelor jaren nl. onderzoeksmethoden I, II en III (bachelor proef) (samen 12 studiepunten). Ik ben vorig jaar ook al aan mijn thesis begonnen, waar het vak onderzoeksmethoden een voorbereiding op is. Vorig jaar zijn er problemen met de thesis geweest. Ik werkte samen met iemand aan een duothesis en dit verhaal is niet goed afgelopen, wegens verschillende omstandigheden.

Ik hoop dat jullie enig begrip tonen voor deze situatie en mij hier verder mee kunnen helpen.”

De curriculumcommissie wijst dit verzoek af op 6 oktober 2017.

Tegen deze beslissing dient verzoeker op 12 oktober 2017 een beroep in bij het facultair beroepsorgaan. Verzoeker herneemt daarin in essentie de argumenten die hij ook aan de curriculumcommissie had voorgelegd.

Bij brief van 17 oktober 2017 wordt aan verzoeker het volgende meegedeeld:

“Het facultair beroepsorgaan heeft uw verzoekschrift tegen de afwijzing door de curriculumcommissie grondig bekeken en behandeld. Tot onze spijt moeten we mede delen dat de beroepscommissie in uw aanvraag geen significant bijkomende argumentatie vindt om af te wijken van de bovenstaande beslissing van de curriculumcommissie. De beroepscommissie verwerpt dan ook uw beroep.

De commissie betreurt dat u aan vakken, inclusief stage, uit de masteropleiding voorrang heeft gegeven boven het vak uit de bacheloropleiding, wetende dat er een programmawijziging is doorgevoerd. Het oude bachelorprogramma is trouwens daarom in het verleden speciaal met een jaar verlengd. Helaas is het nu niet meer mogelijk het oude bachelorprogramma te volgen daar het niet meer bestaat.

We lezen ook dat u reeds aan het werk bent. De commissie raadt u ten stelligste aan het statuut van werkstudent voor het lopende academiejaar aan te vragen, waardoor u bepaalde faciliteiten kunt krijgen.”

Dit is de bestreden beslissing. Zij wijst verzoeker, wat de beroepsmogelijkheden betreft, de weg naar de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep. Zij stelt dat de Raad op grond van artikel I.3, 69°, g) van de Codex Hoger Onderwijs wel bevoegd is voor beslissingen die een *weigering* inhouden om een bepaald opleidingsonderdeel op te nemen in het diplomacontract (de Raad merkt op: in het licht van het arrest 26/2017 van het Grondwettelijk Hof van 16 februari 2017 ook van toepassing op creditcontracten en examencontracten) waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder had

ingeschreven, maar niet ten aanzien van beslissingen die de *verplichting* inhouden om een opleidingsonderdeel in het curriculum op te nemen.

Verzoeker heeft geen wederantwoordnota neergelegd en bekritiseert de exceptie van verwerende partij derhalve niet.

Beoordeling

De Raad beschikt slechts over een toegewezen bevoegdheid, zij het dat die bevoegdheidstoewijzing met eerbieding van de grondwettelijke rechten dient te gebeuren (cf. het hiervoor in herinnering gebrachte arrest van het Grondwettelijk Hof).

Wat de samenstelling van een curriculum betreft, heeft de decreetgever de Raad middels artikel I.3, 69°, *e*) van de Codex Hoger Onderwijs enkel bevoegd gemaakt voor geschillen die betrekking hebben op het opleggen van een schakelprogramma of een voorbereidingsprogramma en de studieomvang daarvan. De bestreden beslissing beantwoordt niet aan die omschrijving. Evenmin kan zij worden aangezien als een individuele beslissing in het raam van de studievoortgangsbewaking zoals bedoeld in artikel I.3, 69°, *f*) van diezelfde Codex.

Met recht voert verwerende partij aan dat ook in artikel I.3, 69°, *g*) geen rechtsgrond voor de bevoegdheid van de Raad kan worden gezien, daar deze bepaling enkel betrekking heeft op de weigering van bepaalde opleidingsonderdelen. Bovendien moet erop worden gewezen dat verzoeker zich voor de ‘oude’ opleidingsonderdelen die hij beoogt te kunnen blijven volgen in plaats van de nieuwe, wél eerder reeds heeft ingeschreven.

De Raad ziet daarin *prima facie* geen discriminatoire behandeling, aangezien de thans bestreden beslissing de uitwerking is van een curriculumwijziging waarbij ook gedurende een bepaalde tijd in overgangsmaatregelen is voorzien. Die omstandigheden verschillen aldus pertinent van deze waarin de studievoortgang wordt beïnvloed doordat aan een student de inschrijving voor een opleidingsonderdeel wordt geweigerd.

Na ambtshalve onderzoek is de Raad van oordeel dat de Codex Hoger Onderwijs de Raad ook niet op grond van enige andere bepaling de bevoegdheid verleent om zich over de bestreden beslissing uit te spreken.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 1 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Marleen Verreth bijzitter

Sigrid Pauwels bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 11 december 2017

Arrest nr. 4.103 van 21 december 2017 in de zaak 2017/640

In zake: xxx

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 november 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 september 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 11 december 2017.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoekende partij, en mevrouw Ingrid Goesaert en mevrouw Haïté Vanderwaeren, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Master in de rechten’.

Voor het opleidingsonderdeel “Grondige studie BTW” bekomt verzoeker de score ‘afwezig’ en voor het opleidingsonderdeel “Grondige studie Venootschapsbelasting” bekomt hij een

examencijfer van 11/20. Voor de opleidingsonderdelen “Meesterproef – onderzoeksvoorstel” en “Meesterproef – stage” werden respectievelijk de codes ‘NG’ (niet geslaagd) en ‘NNB’ (nog niet bekend) als resultaat toegekend.

Verzoekende partij stelde op datum van 21 september 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 25 september 2017 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

Waar de student meent dat hij zich in een overmachtssituatie bevindt en dat hij een ongelijke behandeling heeft gekregen, nu hij pas in maart 2017 de toelating heeft gekregen om in het tweede semester aan te sluiten, merkt de interne beroepsinstantie op dat zij op de hoogte is van het feit dat de student op een later tijdstip het tweede semester heeft aangevat, maar dat deze omstandigheden op zich niet relevant zijn ten aanzien van de voorliggende betwisting van examenresultaten. Zij is immers niet bevoegd om te oordelen over de toelating tot inschrijving of de redenen van een eventuele latere toelating. Het verzoek tot heroverweging van de student kan overigens enkel de resultaten van de tweede zittijd betreffen, nu de beroepstermijn voor de betwisting van examenresultaten van de eerste zittijd verstrekken is.

Aangaande het opleidingsonderdeel “Grondige studie BTW”, stelt de interne beroepsinstantie dat uit de schriftelijke toelichting van de co-titularissen blijkt dat de kopij van het schriftelijke examen in de tweede zittijd van deze student geenszins verloren is gegaan, zoals hij aanvoert, en dat hij op beide onderdelen een score van respectievelijk 5,5/7,5 en 7/7,5 heeft behaald. De student heeft evenwel geen werkje ingediend, wat een fundamenteel onderdeel van het examen uitmaakt, zodat hij een score ‘afwezig’ heeft gekregen. Volgens de co-titularissen heeft de student hen bovendien nooit gecontacteerd met de verklaring waarom hij het werkstuk niet kon indienen. Verder wijst de interne beroepsinstantie erop dat het betwiste examenresultaat dat van de tweede zittijd betreft. Indien de student het examenresultaat van de eerste zittijd had willen betwisten om reden dat hij onvoldoende voorbereidingstijd zou hebben gehad omdat van een latere aansluiting, was hij in de mogelijkheid om het examenresultaat van de eerste zittijd te betwisten. Op vraag van een lid of er, naast de deadline van 10 maart 2017 voor het indienen van het schriftelijke werkstuk in de eerste zittijd, ook een deadline voor de indiening in de tweede zittijd was afgesproken, antwoordt de

student dat hij zich de deadline voor de tweede zittijd niet precies kan herinneren, maar bij benadering was het z.i. 20 augustus.

Wat het opleidingsonderdeel “Meesterproef – onderzoeksvoorstel” betreft, heeft de student toegelicht dat hij op 16 augustus een verzoek aan zijn promotor heeft gericht om alsnog zijn onderzoeksvoorstel voor de tweede zittijd in te dienen, dat de promotor zich op 18 augustus bereid heeft verklaard om voor het indienen van het onderzoeksvoorstel uiterlijk tot 29 augustus te wachten, maar dat de meesterproefcoördinator op 19 augustus liet weten dat deze laattijdige indiening niet is toegestaan. Volgens de student is deze weigering niet rechtmatig en is het meesterproefreglement onduidelijk. Vervolgens heeft de meesterproefcoördinator opgemerkt dat de student voor het eerst voor het onderzoeksvoorstel was ingeschreven in het academiejaar 2015-2016. Zij heeft erop gewezen dat bij aanvang van elk academiejaar een verplicht inleidend college doorgaat, waar alle informatie over de meesterproef op een overzichtelijke wijze wordt meegeleerd. Bovendien bevatten zowel het digitale onderwijsplatform Blackboard, alsook het meesterproefreglement alle benodigde informatie. Volgens haar was de student dus reeds twee jaar geleden op de hoogte, of had hij dat moeten zijn, over de werkwijze, die ondertussen niet gewijzigd is. De student heeft haar overigens de vraag gesteld of hij aanwezig moest zijn op het verplichte inleidende college over de meesterproef bij aanvang van het academiejaar 2016-2017, nu hij daarop reeds aanwezig was in het voorgaande academiejaar. De meesterproefcoördinator merkt ook op dat de student in het academiejaar 2015-2016 zijn onderzoeksvoorstel niet heeft ingediend. Hij heeft in zijn bericht aan de promotor van 16 augustus overigens geen melding gemaakt van een overmachtssituatie die hem niet in staat zou stellen tijdig in te dienen. Volgens de meesterproefcoördinator kunnen studenten uitstel krijgen, maar dit wordt enkel toegestaan nadat er duidelijk een overmachtssituatie wordt aangetoond. De student heeft tot op het moment van het intern beroep evenwel nooit enige overmacht ingeropen. De meesterproefcoördinator geeft toe dat er enige onduidelijkheid bestond over een eventuele latere indiening door de informatie die het meesterproefsecretariaat buiten haar weten om had verstrekt aan de promotor, waardoor de promotor zich op 18 augustus bereid had verklaard om een latere indiening toe te staan. Daags nadien heeft zij zelf de student op de hoogte gebracht dat uitstel – behoudens overmacht – niet mogelijk was, waarop de student niet heeft geantwoord. Zij verduidelijkt nog dat het beantwoorden van vragen van studenten m.b.t. een eventueel uitstel wel degelijk binnen haar bevoegdheid valt.

Aangaande het opleidingsonderdeel “Meesterproef – stage”, verduidelijkt de student dat hij niet gevraagd heeft om zijn stageverslag wegens overmacht op een later tijdstip in te dienen, omdat hij in de veronderstelling was dat het meesterproefreglement hem geen latere indiening toestond en dat de termijn verstrekken was. Hij stelt dat hij zijn stageverslag heeft gemaakt, maar nooit heeft ingediend. Volgens hem is er geen bezwaar om nu nog een latere indiening toe te staan. De meesterproefcoördinator bevestigt dat de student nooit een stageverslag heeft ingediend (ook niet bij de stagementor) en evenmin ooit heeft verzocht om zijn stageverslag op een later moment te mogen indienen omwille van overmacht. Bij gebrek aan een stageverslag kan een student evenwel niet slagen voor het opleidingsonderdeel, maar in geval van een herinschrijving wordt voor een reeds doorlopen stage in een volgend academiejaar geen nieuwe stageplaats toegewezen aan de student. Hij kan het stageverslag herwerken en (terug) indienen.

Wat het opleidingsonderdeel “Grondige studie Venootschapsbelasting” betreft, wordt vooreerst opgemerkt dat de student geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot inzage van het examen. De co-titularis licht toe dat de student op het examen zelf 11/20 heeft behaald. Hij heeft het schriftelijke werkje niet ingediend, maar aangezien hij in de eerste zittijd twee van de drie opgedragen werkjes wel had ingediend en daarvoor een milde beoordeling 3/6 had behaald, kwam het totaal op 11/20.

Na beraadslaging beslist de interne beroepsinstantie om de verzoeken tot heroverweging van de student niet in te willigen. Zij benadrukt dat zij enkel kan vaststellen of de quotering op regelmatige wijze tot stand is gekomen. Ze wijst erop dat uit de toelichting van de co-titularissen van “Grondige studie BTW” blijkt dat de student het examen slechts gedeeltelijk heeft afgelegd, zodat het resultaat ‘afwezig’ regelmatig tot stand is gekomen. De interne beroepsinstantie stelt vervolgens vast dat de student zich ter zitting akkoord heeft verklaard met het behaalde resultaat van 11/20 voor “Grondige studie Venootschapsbelasting”, zodat zijn verzoek tot heroverweging zonder voorwerp is geworden. Verder merkt de interne beroepsinstantie op dat de student geen onderzoeksvoorstel heeft ingediend, waarvoor hij geen overmachtssituatie heeft aangevoerd, zodat hem geen uitstel kon worden verleend. Het resultaat ‘NG’ (niet geslaagd) voor “Meesterproef – onderzoeksvoorstel” is dan ook regelmatig tot stand gekomen. De student heeft ook geen stageverslag ingediend, waarvoor hij evenmin een overmachtssituatie heeft aangevoerd, zodat hem daarvoor ook geen uitstel kon

worden verleend. Bijgevolg is het resultaat ‘NBB’ (nog niet bekend) voor “Meesterproef – stage” regelmatig tot stand gekomen.

Ten slotte is de interne beroepsinstantie van oordeel dat de overmachtssituatie die de student in februari 2017 heeft getroffen mogelijk zijn studiefocus in de aanloop naar de juni-examenperiode beïnvloed kan hebben. Dit zijn echter niet de resultaten die het voorwerp van de betwisting kunnen vormen, nu de beroepstermijn voor de betwisting daarvan reeds verstrekken is. Volgens de interne beroepsinstantie lijdt geen twijfel dat de student extra inspanningen heeft moeten leveren om de onderhandelingen in de nasleep van de voormelde overmachtssituatie en de gerechtelijke procedure te beheersen, maar de student heeft niet aangevoerd, laat staan aangetoond, dat hij daardoor in de onmogelijkheid was om zich in de beperkte studiebelasting van een deeltijds studieprogramma op de tweede zittijd voor te bereiden.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 27 september 2017 en bij aangetekend schrijven van 29 september 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 16 november 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – tijdigheid

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij de bestreden beslissing enkel per e-mail heeft ontvangen. Dit betrof een verslag van de vergadering van de interne beroepsinstantie met de vermelding dat de officiële beslissing per aangetekend schrijven verstuurd zal worden, met daarop de vermelding van de beroepsmodaliteiten. Vermits verzoeker nooit de officiële beslissing heeft mogen ontvangen, werden er geen beroepsmodaliteiten meegedeeld, waardoor de termijn om beroep in te stellen met vier maanden verlengd werd. Het beroep is dan ook tijdig.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat aan verzoeker per e-mail van 27 september 2017 werd aangekondigd dat hij een aangetekende brief zou ontvangen met de tekst van de beslissing, met motivering. De aangetekende brief werd op 29 september 2017 aan verzoeker verzonden en werd door hem ontvangen op 2 oktober 2017. Deze aangetekende

brief bevat zowel de beslissing als de beroepstermijn, met als bijlage het verslag van de examencommissie van 25 september 2017 houdende de beslissing met motivering. Volgens verwerende partij heeft verzoeker het beroep bij de Raad niet tijdig ingesteld en moet het dan ook als niet ontvankelijk worden beschouwd.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat hij enkel (opnieuw) het verslag van de vergadering van de interne beroepsinstantie van 25 september 2017 heeft ontvangen en dat het begeleidend schrijven met de vermelding van de beroepsmodaliteiten ontbrak. Verzoeker stelt vast dat verwerende partij dit vermeende schrijven wel aan haar antwoordnota toevoegt. Hij merkt hierbij op dat de nummering van het schrijven niet klopt, wat het bedenkelijk karakter van het schrijven aantoont. Daarnaast toont het bijvoegen van dit schrijven als stuk bij de antwoordnota geenszins aan dat dit ook bij de initiële beslissing werd of was toegevoegd. Verzoeker betwist dit ten stelligste.

Beoordeling

Artikel II.294, §1, eerste lid van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De beroepen bij de Raad worden ingesteld binnen een vervaltermijn van [7] kalenderdagen, die ingaat de dag na die van [kennisgeving] van de in artikel II.284, eerste lid bedoelde beslissing.”.

Een verzoekschrift bij de Raad moet, wil het ontvankelijk zijn, dus worden ingesteld binnen de termijn van zeven kalenderdagen na *kennisgeving* van de bestreden beslissing.

De beroepstermijn van zeven kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisgeving (zijnde de eerste aanbieding van de aangetekende zending op het adres van de bestemming door de postdiensten, *in casu* op 2 oktober 2017)¹ van de beslissing op intern beroep, *in casu* vanaf 3 oktober 2017, om te verstrijken op maandag 9 oktober 2017. Verzoeker diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 16 november 2017 tegen de beslissing op intern beroep van 25 september 2017.

Het beroep van 16 november 2017 werd derhalve niet tijdig binnen de zeven kalenderdagen na de kennisgeving van de beslissing op intern beroep ingesteld.

¹ Via de webtracker van BPost kan aan de hand van de barcode op het bewijs van aangetekende zending van de interne beroepsbeslissing (zie stukken 2.c en 2.d van verwerende partij) met zekerheid worden vastgesteld dat dit de effectieve precieze datum van eerste aanbieding door de postdiensten is.

Aangaande de overweging van verzoeker in zijn verzoekschrift dat hij de bestreden beslissing enkel per e-mail heeft ontvangen, stelt de Raad vast dat verwerende partij het bewijs van aangetekende zending bijbrengt. Verzoeker blijkt deze op 2 oktober 2017 ontvangen te hebben. In zijn wederantwoordnota verduidelijkt verzoeker dat de aangetekende brief opnieuw enkel het verslag van de vergadering van de interne beroepsinstantie van 25 september 2017 bevatte, en niet het begeleidend schrijven met de vermelding van de beroepsmodaliteiten. De Raad is van oordeel dat deze bewering niet gestaafd is door een bewijsstuk. Verwerende partij spreekt dit bovendien ten stelligste tegen. Zij benadrukt ter zitting dat steeds gewerkt wordt met vensterenveloppen en dat het bijgevolg uitgesloten is dat enkel het verslag van de vergadering van de interne beroepsinstantie van 25 september 2017 in de enveloppe zat, vermits daarop niet de naam en adresgegevens van verzoeker zijn genoteerd. Die staan immers op het begeleidend schrijven, waarop ook de beroepsmogelijkheid en –modaliteiten staan vermeld.

In casu blijkt uit het dossier dat er evenmin sprake is van een overmachtssituatie waaruit zou blijken dat verzoeker niet binnen de beroepstermijn of slechts op de laatste dag van de termijn over de zending kon beschikken, waardoor de normale uitoefening van het beroepsrecht zou worden uitgehouden. De zending werd door verzoeker ontvangen op 2 oktober 2017.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 21 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint	kamervoorzitter
Jean Goossens	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.104 van 21 december 2017 in de zaak 2017/641

In zake: xxx

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 november 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 8 november 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 11 december 2017.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoekende partij, en mevrouw Ingrid Goesaert en mevrouw Haïté Vanderwaeren, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Master in de rechten’.

Op 27 september 2017 vraagt verzoeker een inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 aan, ondanks onvoldoende leerkrediet. Het betreft een verzoekschrift tot inschrijving voor 45

studiepunten, gebeurlijk aan te vullen met 15 studiepunten. Op 4 oktober 2017 wijzigt verzoeker zijn verzoekschrift naar een vraag tot inschrijving voor 36 studiepunten, gebeurlijk aan te vullen met 24 studiepunten. Op 11 oktober 2017 wordt hem deze inschrijving geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 18 oktober 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 8 november 2017 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie merkt vooreerst op dat de student ten onrechte doet uitschijnen als zou de faculteit in gebreke blijven om tijdig beslissingen te nemen op de aanvragen die door hem worden ingediend.

Waar de student aanhaalde dat hij zich voor het academiejaar 2015-2016 laattijdig kon inschrijven, waardoor hij bijeenkomsten en colleges heeft gemist, stelt de interne beroepsinstantie dat de student reeds, op zijn verzoek, op 30 september 2014 de toelating tot inschrijving in de opleiding ‘Master in de rechten’ had gekregen. Zij benadrukt dat de student ook voor inschrijving in het academiejaar 2014-2015 de toelating tot inschrijving, ondanks onvoldoende leerkrediet, nodig had, zodat hij wist of moest weten dat hij ingeval van inschrijving ondanks onvoldoende leerkrediet ook voor het academiejaar 2015-2016 de toelating tot inschrijving nodig had. Volgens de interne beroepsinstantie weet de student, of moet hij weten, dat wanneer hij een toelating tot inschrijving nodig heeft, hij voorafgaand aan de uiterste datum tot standaardinschrijving de faculteit moet contacteren om deze in staat te stellen de situatie te beoordelen en de student desgevallend de toelating tot inschrijving te bezorgen, zodat de student zich tegen die uiterste datum kan inschrijven. De interne beroepsinstantie wijst erop dat studenten die zich, onverminderd hun leerkredietsituatie niet tegen die uiterste datum hebben ingeschreven, na die datum de toelating tot – in dat geval *laattijdige* – inschrijving nodig hebben. Ze stelt ook dat de modaliteiten voor inschrijving elk academiejaar voor alle (kandidaat-)studenten ruim op voorhand beschikbaar zijn. Volgens de interne beroepsinstantie toont de student dan ook geenszins aan op welke wijze de Faculteit Rechten op een door de student (tijdig) genomen initiatief de laattijdigheid van aansluiting zou hebben veroorzaakt. Ze benadrukt dat de faculteit bezwaarlijk kan worden verweten dat

studenten die zich onvoldoende informeren, of die zich in weerwil van eerdere ervaringen met de inschrijvingswerkijze zonder facultaire toelating en/of laattijdig voor inschrijving aanmelden, bijeenkomsten en colleges missen.

Verder stelt de interne beroepsinstantie dat de door de student in de eerste zittijd van het academiejaar 2015-2016 behaalde resultaten voor de masterplichtvakken ‘Deontologie’, ‘Rechtsvergelijking en rechtsrelativiteit’, ‘Internationaal privaatrecht’ en ‘Fundamentele rechten en vrijheden’ (niet: ‘Mensenrechten’), evenals voor ‘Insolventierecht m.i.v. zekerheden’ in de tweede zittijd niet worden betwist. De student behaalde een studie-efficiëntie van 72% (namelijk 39 van de 54 opgenomen studiepunten), wat evenmin wordt betwist. Waar de student aanstipt dat bij de studie-efficiëntie geen rekening werd gehouden met zijn resultaat voor het onderzoeksvoorstel, merkt de interne beroepsinstantie op dat dit niet mogelijk was, aangezien het onderzoeksvoorstel met *pass* of *fail* wordt beoordeeld en de student geen onderzoeksvoorstel heeft ingediend.

De student stelt ook dat hij voor het tweede semester van het academiejaar 2015-2016 een aanvraag heeft ingediend tot opname van bijkomende studiepunten, dat de beslissing van 8 oktober 2015 onwettig zou zijn, maar dat deze werd vervangen door de beslissing van 22 februari 2016 en dat hij de bevoegdheid om hem studieprogrammabeperkingen op te leggen betwist. De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat in de toelating tot inschrijving die aan de student voor het academiejaar 2015-2016 werd verleend, duidelijk vermeld stond dat hij zich voor het academiejaar 2015-2016 diende te beperken tot maximaal 30 studiepunten. Volgens haar heeft de student er zelf voor geopteerd om de hem toegestane studiepunten allemaal in het eerste semester op te nemen, zodat hij bijgevolg voor een bijkomende studiepuntenopname de toelating bij de faculteit moest aanvragen. De beslissing van 22 februari 2016 komt dan ook geenszins in de plaats van de beslissing van 8 oktober 2015, maar houdt rekening met een nieuw element, namelijk de door de student behaalde resultaten van de januari-examenperiode. De interne beroepsinstantie benadrukt ook dat alle verzoeken van studenten binnen een redelijke termijn worden behandeld, rekening houdende met de bestaande instroom van aanvragen en met de door de student aangebrachte argumenten. Ze wijst erop dat het bovendien tot de mogelijkheden van de student behoort om proactief te handelen, de beoogde colleges te volgen en aan de betrokken docent(en) toe te lichten dat hij deze colleges als bewarende maatregel volgt, in afwachting van een eventuele goedkeuring.

De interne beroepsinstantie betwist evenmin de door de student in de eerste zittijd van het academiejaar 2015-2016 behaalde resultaten voor ‘Fiscaal procesrecht’, ‘Grondige studie Fiscale procedure’ en ‘Douane en accijnzen’. Het feit dat de student ‘Grondige studie BTW’ niet heeft afgelegd en voor ‘Bemiddelen en onderhandelen’ niet aan het examen heeft deelgenomen, wordt evenmin betwist. De interne beroepsinstantie stelt nog vast dat de student voor ‘Publiekrechtelijke vraagstukken inzake transport- en maritiem recht’ geen credit heeft behaald en dat hij in de tweede zittijd geen onderzoeksvoorstel heeft ingediend. Zij stelt ook vast dat de student voor de door hem zelf aangevraagde bijkomende 24 studiepunten voor het tweede semester, met daarin een vaardighedenvak en modulevakken, 12 studiepunten heeft verworven, en dus daarop een studierendement van 50% heeft behaald. De interne beroepsinstantie stipt aan dat, hoewel de berekening voor de beoordeling van studievoortgang op zich per academiejaar gebeurt, dit niet verhindert dat het in de beoordeling van een individueel studietraject nuttig of zelfs aangewezen kan zijn om de specifieke voortgang van een student inzake voortschrijdend inzicht in de masteropleiding na te gaan. Zowel de vaardigheden- als modulevakken vereisen van masterstudenten immers een meer doorgedreven en meer interactieve verwerking van de leerstof, met nadruk op schriftelijke en/of mondelinge communicatievaardigheden, zodat het daarop behaalde studierendement een belangrijk studievoortgangsbeoordelingselement vormt. Ten overvloede merkt de interne beroepsinstantie op dat pas een credit kan worden toegekend wanneer aan (alle delen van) het examen wordt deelgenomen. Volgens haar behoort tot de verwachte/vereiste studievaardigheden van een masterstudent dat deze in staat is om er met de nodige planning voor te zorgen dat de leerstof wordt verwerkt om de opgenomen credits daadwerkelijk te verwerven, gebeurlijk door het individuele studieprogramma toe te snijden op de eigen professionele werksituatie in geval van werkstudenten.

Wat de aanvraag van verzoeker voor toelating tot inschrijving voor het academiejaar 2016-2017 betreft, wijst de interne beroepsinstantie erop dat in de beslissing van 10 oktober 2016, waarbij de student de toelating tot inschrijving werd verleend, toegelicht staat dat het verzoekschrift is toegekomen op 27 september 2016, naast het schriftelijke verzoekschrift van 21 september 2016, dat – omwille van een foutieve adressering – pas op 6 oktober 2016 is toegekomen. Vier kalenderdagen na ontvangst van het laatste verzoek werd aldus een beslissing genomen. De interne beroepsinstantie benadrukt nogmaals dat alle verzoeken binnen een redelijke termijn worden behandeld. Er kan geen sprake zijn van een oneerlijke behandeling of gebrek aan diligentie.

De interne beroepsinstantie merkt ook op dat het tot de taak van de studietrajectbegeleider behoort om de student, vermits hij in zijn contactname met de faculteit telkens zelf naar laattijdigheid neigt, dan wel laattijdig is, aan te manen tijdig het nodige te doen en, indien van toepassing, de student te wijzen op de correcte wijze om een toelating te bekomen. Zij benadrukt dat verzoeken om toelating tot inschrijving ondanks onvoldoende leerkrediet tot de bevoegdheid van de academische studieadviseur master behoren, zodat de studietrajectbegeleider de student heeft verzocht om zijn verzoekschrift aan de bevoegde instantie te adresseren.

Wat het aantal studiepunten betreft, verduidelijkt de interne beroepsinstantie dat voor het academiejaar 2015-2016 oorspronkelijk 30 studiepunten aan de student werden toegekend, waarvan hij er 27 had verworven. Voor het tweede semester vroeg de student om een bijkomende opname, die hem werd toegestaan voor 24 studiepunten. Daarvan heeft de student slechts 12 studiepunten behaald. Ze merkt op dat, aangezien de student in het academiejaar 2015-2016 in totaal 39 studiepunten heeft verworven, hem voor het academiejaar 2016-2017 geen substantieel hoger aantal studiepunten in het studieprogramma werd toegestaan, namelijk 45 studiepunten, hetgeen gelet op de aard en de duur van het studieverleden van de student een redelijk aantal mag worden genoemd.

De interne beroepsinstantie benadrukt dat de faculteit uiteraard het volste begrip heeft voor de omstandigheden die ertoe hebben geleid dat de student in de januari-examenperiode van het academiejaar 2016-2017 niet aan alle examens heeft kunnen deelnemen, doch zij stelt vast dat de student geen verzoek tot alternatieve examenregeling heeft ingediend, zodat hij ook als niet-verontschuldigd afwezig werd beschouwd, behalve voor ‘Grondige studie Personenbelasting’ en voor ‘Grondige studie Venootschapsbelasting’. Daarnaast stelt zij evenwel ook vast dat de student in de tweede zittijd voor drie van de zes opleidingsonderdelen niet-verontschuldigd afwezig was en dat hij geen onderzoeksvoorstel, noch een stageverslag heeft ingediend.

Bij beslissing van 22 februari 2017 werd geen toelating tot bijkomende opname van 12 studiepunten voor het tweede semester verleend. De interne beroepsinstantie merkt hierbij op dat de student op geen enkel ogenblik zelf het initiatief heeft genomen om minstens bij de studietrajectbegeleider proactief te informeren naar zijn mogelijkheden tot inschrijving en/of naar de eventuele beperkingen die op het studieprogramma op basis van het OER zouden

kunnen worden genomen. De student heeft evenmin één van de informatiesessies bijgewoond die voorafgaand aan elk academiejaar doorgaan met het oog op de samenstelling van een studieprogramma. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studietrajectbegeleider het opportuun achtte om de student zelf uit te nodigen teneinde overleg en toelichting over zijn individuele studietraject te geven, waarop de student is ingegaan. Tijdens dat gesprek werd duidelijk dat de student geen bijkomende opname van 12 studiepunten wenste, maar wel een registratie van de resterende 12 studiepunten van de 45 studiepunten die hem bij de beslissing van 10 oktober 2016 waren toegestaan. Volgens de interne beroepsinstantie behoorde het ook hier tot de mogelijkheden van de student om proactief te handelen, de beoogde colleges te volgen en aan de betrokken docent(en) toe te lichten dat hij deze colleges volgt als bewarende maatregel, in afwachting van een eventuele goedkeuring.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat het geen twijfel lijdt dat de omstandigheden die de student hebben getroffen door de ziekte en het daaropvolgende overlijden van zijn moeder op 1 februari 2017 een invloed hebben uitgeoefend op zijn resultaten van de januari-examenperiode van het academiejaar 2016-2017. Zij betwist wel dat deze omstandigheden, zelfs in geval van moeilijkheden in de nasleep van de geschillen als gevolg van de aanvaarding van de nalatenschap, de student hebben verhinderd om een redelijk studierendement te behalen tijdens de tweede zittijd. Minstens was het aangewezen om het onderzoeksvoorstel en het stageverslag, waarvan de student beweert – maar niet aantoont – dat hij reeds sterke vordering in de voorbereiding heeft gemaakt, in te dienen.

Verder merkt de interne beroepsinstantie op dat de faculteit niet op de hoogte is gesteld van een extern beroep tegen de beslissing van de examencommissie van de opleiding ‘Master in de rechten’ van 25 september 2017. Zolang de Raad het verzoek van de student niet gegrond heeft verklaard, kunnen andere facultaire beslissingsorganen niet anders dan de genomen beslissing van de examencommissie van 25 september 2017 respecteren en daarmee rekening houden bij het nemen van andere beslissingen, zoals deze inzake de gebeurlijke toelating tot inschrijving. De interne beroepsinstantie verduidelijkt ook dat de academische studieadviseur bevoegd is om het verzoek van de student tot inschrijving ondanks onvoldoende leerkrediet alsook het beroep van de student tegen deze beslissing te behandelen. Volgens haar staat het elke academische studieadviseur vrij om inlichtingen in te winnen over het studietraject van een student, en om de gegevens daarvan te betrekken in een voorliggende beoordeling. De interne beroepsinstantie is bovendien van oordeel dat de ernstige financiële implicaties van

het opleggen van een bijkomende verplichting tot audio-opnames van alle mogelijke gesprekken, initieel of na verzoek tot heroverweging, die met studenten worden gevoerd, disproportioneel is, daar waar er reeds een verplichting bestaat tot het motiveren van de beslissingen, zoals inzake weigering tot inschrijving, en de middelen die voor studenten openstaan om op hun beurt, eveneens op gemotiveerde wijze, tegenargumenten aan te voeren.

Waar de student stelt dat de studietrajectbegeleider hem op de hoogte heeft gebracht dat hij (ook) voor zijn inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 een aanvraag moest indienen om gebeurlijk de toelating tot inschrijving ondanks onvoldoende leerkrediet te bekomen, maar dat hem geen melding werd gemaakt dat “er een sanctie hangende is van uitsluiting”, wijst de interne beroepsinstantie op de taak van de studietrajectbegeleider in dit verband, die geen uitspraak kan doen of de inschrijving gebeurlijk wordt geweigerd. De interne beroepsinstantie wijst er ook op dat de beslissing van weigering tot inschrijving van 11 oktober 2017 werd genomen op basis van artikel 19.3 OER 2017-2018, omdat werd vastgesteld dat het opleggen van bindende voorwaarden voor de inschrijving van de student geen positief resultaat zal opleveren, niet als rechtstreeks gevolg van zijn ontoereikende leerkrediet.

Aangaande de motivering voor de weigering tot inschrijving stelt de interne beroepsinstantie vast dat de student zijn bacheloropleiding in de rechten aan de KU Leuven is gestart in het academiejaar 2006-2007 en dat hij daar het bachelordiploma in het academiejaar 2012-2013 heeft behaald. Op 30 september 2014 kreeg de student de kans om zijn rechtenopleiding verder te zetten en werd hem de toelating tot inschrijving in de opleiding ‘Master in de rechten’ verleend, doch hij schreef zich in het academiejaar 2014-2015 niet in. Voor het academiejaar 2015-2016 werd deze toelating tot inschrijving opnieuw verleend, ondanks het negatief leerkredietsaldo. Er gold initieel een beperking tot 30 studiepunten, waarvan de student 60% moet verwerven, anders zou hij zich in academiejaar 2016-2017 niet kunnen inschrijven. Na de januari-examenperiode werd aan de student de toelating verstrekkt om in het tweede semester een bijkomende inschrijving te nemen, ten belope van 24 studiepunten. De student verwierf 39 van de in totaal 54 opgenomen studiepunten. Vervolgens werd aan de student opnieuw de toelating tot inschrijving verleend in het academiejaar 2016-2017, ondanks het negatief leerkredietsaldo. Er gold een beperking tot 45 studiepunten, maar de student diende na de januari-examenperiode een verzoek tot bijkomende inschrijving in, wat werd geweigerd. De student verwierf 18 studiepunten en heeft dus na twee academiejaren 57 studiepunten (van de in totaal 120 studiepunten die de masteropleiding omvat) behaald.

De interne beroepsinstantie stelt bovendien vast dat de student wegens niet-indiening van een onderzoeksvoorstel in het academiejaar 2015-2016 geen *pass* behaalde voor “Meesterproef – onderzoeksvoorstel”, wat een noodzakelijke voorwaarde is om zich voor het erop volgende opleidingsonderdeel “Meesterproef – thesis” te kunnen inschrijven. De student behaalde in het academiejaar 2016-2017 evenmin een *pass* voor “Meesterproef – onderzoeksvoorstel” wegens niet-indiening van een onderzoeksvoorstel. Volgens de interne beroepsinstantie toont het feit dat de student er na vier zittijden niet in geslaagd is om zelfs maar een begin van onderzoeksvoorstel voor zijn masterthesis in te dienen, een manifest gebrek aan vaardigheden aan om een cruciaal opleidingsonderdeel in de masteropleiding aan te vatten, laat staan met succes te voleindigen. Het feit dat de student wel met succes kleinere schrijfopdrachten voor andere opleidingsonderdelen zou hebben ingediend doet geen afbreuk aan deze vaststelling, vermits de masterthesis niet vergelijkbaar is met kleinere, afgebakende schrijfopdrachten.

Gelet op de afwezigheid van elke vooruitgang op vlak van het onderzoeksvoorstel, in combinatie met de globale studieloopbaanvertraging en gebrekkige studievoortgang in de reeds beperkt opgenomen opleidingsonderdelen in de master, is de interne beroepsinstantie van oordeel dat het opleggen van verdere bindende voorwaarden bij een eventuele inschrijving geen positief resultaat zal opleveren, zodat de inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 wordt geweigerd. Zij verwijst hiervoor naar het studierendement van verzoeker in het academiejaar 2016-2017 (40%) en zijn zeer beperkte studievoortgang in het verleden. Zo vatte de student zijn studies rechten reeds in het academiejaar 2006-2007 aan en hij bevindt zich thans, na elf jaar studies, nog altijd maar in het eerste gedeelte van de masterstudies. Daarbij stelt de interne beroepsinstantie vast dat de student over twee academiejaren geen enkele voortgang heeft gemaakt voor de masterthesis alsook dat hij in gebreke blijft aan te tonen dat hij over de essentiële vaardigheden beschikt voor het opstellen van schriftelijke werkstukken die als cruciaal voor de opleiding worden beschouwd. Volgens haar is er ook geen enkel perspectief op een redelijke verbetering in zijn studievoortgang. De student heeft bovendien zijn leerkrediet uitgeput.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 8 november 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 16 november 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van het redelijkheids-, zorgvuldigheids- en evenredigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker schetst vooreerst de overmachtssituatie waarin hij zich vanaf februari 2017 bevond. Zijn moeder is op 1 februari 2017 overleden na een korte, doch hevige ziekte. In navolging van dit overlijden deden zich ernstige familiale moeilijkheden voor, vermits er zich na aanvaarding van de nalatenschap nog talloze geschillen en facturen aandienden, die moedwillig werden weggestopt op het tijdstip van aangifte van de nalatenschap door een mede-erfgenaam. Verzoeker stelt dat deze erfgenaam, die in het bezit is van alle administratie en e-mails teneinde deze geschillen te kunnen uitklaaren, resoluut weigerde om mee te werken en om de stukken te overhandigen. Hij kwam mondjesmaat te weten dat er een soort systeem was opgezet waarbij de overledene, die gehandicapt en zwaar hulpbehoevend was, zich altijd liet opnemen in een verzorgings-/rusthuis, waarbij er dan klachten geformuleerd werden als zou zij onmenselijk en vernederend behandeld worden, waarbij voorgehouden werd dat er een causaal verband was tussen voornoemde feiten en haar verslechterde medische toestand. Indien dan aan de overledene verder verblijf geweigerd werd omwille van voorgaande feiten en wanbetaling, herhaalde hetzelfde scenario zich bij de volgende instelling. Volgens verzoeker hoeft het geen betoog dat deze situatie een manifest nefaste invloed had op zijn studiecapaciteiten en dat deze situatie zijn academiejaar hypothekerde.

Vervolgens merkt verzoeker op dat bepaalde randvoorwaarden vervuld moeten zijn opdat een persoon behoorlijk (professioneel) kan presteren. De noodzakelijke materiële voorwaarden

moeten vervuld zijn en de gezondheid mag het normaal functioneren niet beletten of hinderen. Dit geldt volgens verzoeker ook voor studenten. Hij is van mening dat, aangezien er *in casu* verschillende stukken voorliggen die zijn overmachtssituatie staven en deze situatie ook bijzonder ernstig is, op basis van rechtspraak gesteld kan worden dat de beslissing om verzoeker de inschrijving te weigeren kennelijk onredelijk is. Verzoeker benadrukt dat in deze lang aanslepende overmachtssituatie eveneens de oorzaak ligt van het behalen van een studierendement van 40% dat door hem werd behaald. Hij wijst erop dat dit allesbehalve een representatief beeld is van zijn slaagcapaciteit en dat hij ook de beoordeling tijdens de tweede zittijd van drie opleidingsonderdelen heeft betwist. Voor hem is het immers duidelijk dat de resultaten die voorliggen niet alleen beïnvloed zijn door de situatie, maar er zijn ook bepaalde zaken misgelopen in de communicatie van verwerende partij ten aanzien van hem (m.b.t. termijnen en dergelijke meer). Verzoeker benadrukt dat deze procedure nog steeds lopende is en hangende is voor de Raad. Bij afloop van deze procedure kan hij desgevallend examenkansen terugvorderen, waardoor zijn studierendement mogelijk evolueert naar een percentage dat veel hoger ligt.

Waar de interne beroepsinstantie aanhaalt dat verzoeker geen vraag heeft gericht tot het bekomen van aangepaste examenregeling en bijgevolg niet-verontschuldigd afwezig was, stipt verzoeker aan dat deze motivering ingaat tegen vaste rechtspraak van de Raad. Verzoeker wijst er ook op dat hij zelfs in deze overmachtssituatie credits heeft kunnen behalen voor drie opleidingsonderdelen, ten belope van 18 studiepunten. Zijn persoonlijke problemen zijn bovendien eindelijk opgelost, zodat niets hem ervan weerhoudt met zijn volle capaciteiten het huidige academiejaar succesvol af te ronden. Verzoeker benadrukt ten slotte dat men zich ook de vraag moet stellen wat de tanende/falende studie-efficiëntie heeft veroorzaakt en of deze zich ook naar de toekomst toe dreigt te bestendigen/herhalen.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoeker nalaat aan te geven tot wanneer de overmachtssituatie, in het geval de betrokken omstandigheden in hun geheel al als aanslepende overmachtssituatie zouden kunnen worden beschouwd, zich uitstrekkt. Volgens verwerende partij blijkt uit het feit dat de aangevoerde overmachtssituatie zou zijn aangevangen vanaf februari 2017 dat er geen bijzondere omstandigheden vorhanden waren bij aanvang van het academiejaar 2016-2017, de studieperiode en een belangrijk deel van de januari-examenperiode.

Verwerende partij ontkent niet dat verzoeker zich in de periode januari/februari in een overmachtssituatie bevond, als gevolg van de acute ziekttetoestand en het daarop volgend overlijden van zijn moeder. Volgens verwerende partij betekent dit echter niet dat verzoeker zich onvoldoende, laat staan niet, heeft kunnen voorbereiden op de tweede zittijd. Ondertussen is er immers een geruime periode verstrekken waarin verzoeker voor meerdere opleidingsonderdelen had kunnen slagen, minstens de betrokken werkstukken had kunnen indienen. Verwerende partij benadrukt dat de examenresultaten van verzoeker vaststaan en niet betwist worden. Volgens verwerende partij vormt het feit dat verzoeker zijn aandacht in geval van de nasleep van het nalatenschapsgeschil moet verdelen tussen dit geschil en zijn studies nog geen overmachtssituatie. Verwerende partij stelt dat verzoeker niet blijvend de periode januari/februari kan blijven aanvoeren als verklaring voor het niet behalen van voldoende resultaten en/of het (herhaald) niet indienen van schriftelijke werkstukken. Zij merkt ook op dat verzoeker juridisch werd bijgestaan, wat zijn inspanningen op dit vlak alleszins heeft beperkt. Verwerende partij wijst erop dat, daar waar er een bijkomend geschil rond de nalatenschap van de overleden moeder van verzoeker zou kunnen zijn ontstaan, verzoeker niet aantoont in welke mate dit zijn voorbereiding op de tweede zittijd zou hebben beïnvloed, laat staan volstrekt onmogelijk heeft gemaakt.

Verder benadrukt verwerende partij dat het feit dat verzoeker in het avondprogramma was ingeschreven niets afdoet aan de vereiste om aan de eindcompetenties van de betrokken opleidingsonderdelen te voldoen. Ze erkent dat verzoeker toch nog een beperkt aantal credits heeft behaald, maar stelt dat de weigering tot inschrijving mee ingegeven is door de vaststelling dat verzoeker, ondanks de reeds ingeschreven academiejaren in de master, in gebreke blijft aan te tonen dat hij over de essentiële vaardigheden beschikt voor het opstellen van schriftelijke werkstukken die als cruciaal voor de opleiding master in de rechten worden beschouwd. Hij heeft ook gedurende vier zittijden nagelaten om een onderzoeksvoorstel voor de masterthesis in te dienen. Deze vaststellingen, samen met de vaststelling dat verzoeker de studies in de rechten heeft aangevat in het academiejaar 2006-2007 en zich thans, na 11 jaar studies, nog steeds in het eerste gedeelte van de masterstudies bevindt en over twee academiejaren geen enkele voortgang heeft gemaakt voor de (voorbereiding van de) masterthesis, leidt tot de beoordeling dat er geen perspectief is op een redelijke verbetering in de studievoortgang van verzoeker.

Waar verzoeker opwerpt dat de interne beroepsinstantie rekening had moeten houden met het feit dat zijn beroep t.a.v. de behaalde examenresultaten bij de Raad in behandeling is, stelt verwerende partij dat er in de beslissing rekening wordt gehouden met de feiten die voorliggen, waaronder de beslissing van de examencommissie van 25 september 2017. Volgens haar is het niet nuttig om de beslissing uit te stellen tot de Raad uitspraak heeft gedaan, gelet op de gevorderde staat van het lopende academiejaar.

Verder blijft verzoeker beweren dat bepaalde zaken (m.b.t. termijnen en dergelijke meer) zouden zijn misgelopen in de communicatie, wat manifest onjuist is. Verwerende partij benadrukt dat verzoeker op geen enkel moment zelf het initiatief neemt om te informeren naar zijn mogelijkheden tot inschrijving en/of naar de eventuele beslissingen tot beperking die op zijn studieprogramma gebeurlijk kunnen worden genomen. Volgens haar is het de talmende houding van verzoeker die een vertragende impact uitoefent op haar responsietijd.

Verwerende partij wijst er nog op dat het haar toekomt om na te gaan of, en zo ja welke, maatregelen kunnen worden getroffen in een overmachtssituatie. Als de student geen vraag voorlegt of de overmachtssituatie niet signaleert, wordt zij niet in de gelegenheid gesteld om een aangepaste examenregeling te organiseren, onder welke vorm dan ook (vb. een nieuwe indiendatum voor de schriftelijke werkstukken). Verwerende partij merkt op dat zij het globale studieverleden en de prestaties van verzoeker, voornamelijk betreffende welbepaalde masteropleidingsonderdelen, in acht heeft genomen, zoals de vaststelling dat verzoeker er niet in slaagt om na vier zittiden zelfs maar een begin van onderzoeksvoorstel voor de masterthesis in te dienen. Wat een eventuele hogere studie-efficiëntie als gevolg van de behandeling van het verzoekschrift tot betwisting van de examenresultaten betreft, acht verwerende partij een uitspraak van gegrondheid overigens weinig waarschijnlijk.

Verwerende partij benadrukt ten slotte dat het feit dat artikel II.205, tweede alinea Codex Hoger Onderwijs een afwijking voorziet die de instelling niet toestaat de inschrijving in geval van een ontoereikend of zelfs negatief leerkredietsaldo te weigeren, de instelling niet verhindert om in een dergelijk geval de inschrijving op basis van artikel II.246, §2 Codex Hoger Onderwijs, zoals overgenomen in artikel 19.3 OER, te weigeren indien zij naar haar oordeel vaststelt dat het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking geen positief resultaat zal opleveren, wat in voorliggend geval gebeurd is.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat het natalenschapsgeschil, en dus ook de overmachtssituatie, maar liefst tot september 2017 heeft aangesleept. Volgens verzoeker gaat verwerende partij er foutief vanuit dat hij meent de einddoelstellingen niet te moeten behalen als student uit het avondprogramma. Verzoeker wenst er enkel op te wijzen dat dit avondprogramma aan de grondslag ligt van zijn langer aanslepende studieduur. Daarnaast liggen er nog andere oorzaken aan de basis van zijn studieduur, zoals het feit dat hij lang te kampen heeft gehad met een klaplong en het feit dat hij opgenomen werd in de bijzondere jeugdzorg. Verder merkt verzoeker op dat een interne en externe beroepsprocedure slechts één zittijd als voorwerp hebben, zodat verwerende partij zich niet kan beroepen op eerder behaalde resultaten tijdens een andere zittijd. Volgens hem moet bij een weigering tot inschrijving naar de toekomst worden gekeken. Bovendien toont hij duidelijk aan dat niets hem belet een voldoende studierendement te behalen wanneer hij toegang krijgt tot het academiejaar 2017-2018.

Ten slotte benadrukt verzoeker dat verwerende partij het uitstel van verzoeker voor zijn vooronderzoek heeft afgewezen. Hij voegt ook nog zijn werkstuk voor ‘Meesterproef-Stage’ toe als bijlage bij zijn wederantwoordnota.

Beoordeling

Verzoeker beroept zich wat de grond van de zaak betreft onder meer op de schending van het redelijkheidsbeginsel in samenhang met het motiveringsbeginsel van de studievoortgangsbeslissing waarbij zijn inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 in de Bachelor of Laws in de rechten wordt geweigerd.

Verzoeker stelt *in fine* dat in het geval hij normaal zou kunnen functioneren en zich niet in een overmachtssituatie bevindt hij wel degelijk over de capaciteiten beschikt om zijn opleiding tot een goed einde te brengen.

De Raad schetst vooreerst de contouren waarbinnen hij de voorliggende studievoortgangsbeslissing toetst. De Raad kan zich bij de beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar gaat na of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing betreft.

Inzake de door de Codex Hoger Onderwijs aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van de bijzondere omstandigheden.

In artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs, dat graduateel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorwaarden voor diplomastudenten gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (60% van de opgenomen studiepunten), die instellings- en opleidingsoverschrijdend kan worden vastgesteld.² Ingeval een student vervolgens niet voldoet aan deze bindende voorwaarden, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. In het betreffende artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt ook bepaald dat een inschrijving van studenten kan worden geweigerd indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling ligt, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijks zal gronden op het reeds volledig afgelegde studietraject van een student.

De Raad gaat verder na of verwerende partij conform de reglementaire bepalingen en niet kennelijk onredelijk heeft gehandeld.

² **Art. II.246. §1:** “*Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:*

1° indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”.

De Raad stelt op basis van het dossier vast dat verzoeker voorafgaand aan de KU Leuven zijn bachelordiploma in de rechten heeft behaald en dat hij vervolgens door verwerende partij toegelaten werd om zijn masteropleiding verder te zetten, die reeds aangevangen was in de KU Leuven.

Verzoeker blijkt intussen ook over een ontoereikend leerkredietsaldo te beschikken, maar wordt alsnog toegelaten op grond van artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs om zijn initieel masterdiploma te behalen. De weigering wordt door de interne beroepsinstantie gebaseerd op artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, wat in principe wel mogelijk is. Gezien verzoeker de afgelopen academiejaren de vereiste minimale studie-efficiëntie in de masteropleiding bij verwerende partij heeft aangetoond, werden hem geen bindende voorwaarden opgelegd. Zo behaalde hij tijdens het academiejaar 2015-2016 een studie-efficiëntie van 72%. Verwerende partij heeft verzoeker voor het academiejaar 2017-2018 geweigerd op grond van artikel 19.3 van het OER, dat uitvoering geeft aan het artikel II. 246, §1, 2° van de Codex Hoger Onderwijs (zie hoger).

De Raad stelt vast dat de verwerende partij conform het decreet heeft gehandeld. Zoals hoger vermeld, geldt in toepassing van het vermelde artikel een ruime motiveringsplicht van verwerende partij, die hierna wordt onderzocht.

De Raad onderzoekt in dat verband of er zich het afgelopen academiejaar bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan die verschillen waarom verzoeker niet is geslaagd voor bepaalde opgenomen opleidingsonderdelen en of verzoeker aldus ontrecht werd geweigerd om zich nog verder in te schrijven. Ingeval een student zich hierop beroept – zoals *in casu* – is het aan de interne beroepsinstantie om de ingeroepen omstandigheden te onderzoeken.

De Raad leest in het dossier dat verwerende partij deze aangebrachte omstandigheden in het kader van het intern beroep heeft onderzocht en dat zij heeft geoordeeld dat deze niet voldoende overtuigend waren om de studievoortgangsbeslissing te herzien.

De Raad is van oordeel dat bij de beoordeling van een vraag tot inschrijving rekening moet worden gehouden met de door de verzoekende partij geboekte studievoortgang, eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren, enerzijds, en met

de informatie over de wijze waarop verzoekende partij in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds.

De Raad erkent dat verzoeker een trage studievoortgang heeft gekend, wat in grote mate te wijten is aan het feit dat hij zijn studies in combinatie met werk heeft gevolgd. Het feit dat verzoeker in het avondprogramma ingeschreven was, doet niets af aan de vereiste om aan de eindcompetenties van de betrokken opleidingsonderdelen te voldoen, maar verklaart wel ten dele waarom verzoeker per academiejaar minder opleidingsonderdelen opneemt en een tragere studievoortgang kent in vergelijking met een reguliere student die in principe een studiebelasting van 60 studiepunten per academiejaar dient te volbrengen.

De Raad stelt verder vast dat verwerende partij haar weigeringsbeslissing in het bijzonder heeft gebaseerd op het argument dat uit het de prestaties van verzoeker kan worden afgeleid dat hij niet over de nodige vaardigheden beschikt om schriftelijke werkstukken op te stellen. Dit blijkt volgens verwerende partij uit het gegeven dat verzoeker het afgelopen academiejaar nog steeds geen onderzoeksvoorstel voor de masterproef heeft ingediend en ook nalaat om andere werkstukken zoals een stageverslag tijdig in te dienen. De weigering tot inschrijving is, naast de gebrekkige studievoortgang gedurende de volledige studieloopbaan van verzoeker en in de masteropleiding in het bijzonder, mede ingegeven door de vaststelling dat verzoeker er niet in slaagt om na vier zittiden zelfs maar een begin van onderzoeksvoorstel voor de masterthesis in te dienen. Deze vaststelling toont volgens verwerende partij alvast een manifest gebrek aan vaardigheden aan om een cruciaal opleidingsonderdeel in de masteropleiding aan te vatten, laat staan met succes te voleindigen.

Uit het dossier blijkt verder dat er zich het afgelopen academiejaar intense persoonlijke omstandigheden hebben voorgedaan die het onderwijstraject van verzoeker hebben verzuurd. Verwerende partij heeft hiervoor begrip en ontkenst ook niet dat deze omstandigheden tijdens de januarizittijd van het academiejaar 2016-2017 een impact kunnen hebben gehad op de prestaties van verzoeker.

De Raad stelt ook vast dat dat verzoeker in het kader van verschillende opleidingsonderdelen heeft nagelaten om tijdig werkstukken in te leveren, waardoor hij voor deze opleidingsonderdelen niet kon slagen (zo diende hij noch een stageverslag, noch een onderzoeksvoorstel in). In het kader van een andere beroepsprocedure (dossier nr. 2017/640)

heeft verzoeker voor vier opleidingsonderdelen een overmachtssituatie ingeroepen, doch de Raad heeft – wegens niet-tijdigheid – geen uitspraak ten gronde kunnen doen over dit beroep.

Naar het oordeel van de Raad blijkt uit het gegeven dat verzoeker voor meerdere opleidingsonderdelen niet voldoet aan de opgelegde deadlines om werkstukken in te leveren, wat ook blijkt uit het voorliggend dossier, in het bijzonder dat er wat de studieattitude en studieplanning van verzoeker problemen kunnen worden vastgesteld.

Het komt de Raad evenwel onredelijk over om op basis van deze nalatige houding van verzoeker te besluiten dat hij niet in staat is en niet de capaciteiten bezit om op het vereiste niveau een masterproef in te leveren wegens gebrek aan schrijfvaardigheid, gezien:

- (1) de vrij hoge scores die verzoeker reeds op diverse opleidingsonderdelen heeft behaald, zoals blijkt uit het intern beroepsschrift en die niet in vraag worden gesteld door verwerende partij. Hieruit blijken de intellectuele capaciteiten van verzoeker,
- (2) het stadium van het studietraject waarin verzoeker reeds is beland (hij heeft reeds 57 van de 120 studiepunten van de masteropleiding behaald),
- (3) het feit dat verzoeker in het reeds afgelegde traject in de rechtenopleiding reeds meermaals heeft aangetoond over bepaalde schrijfvaardigheden te beschikken (onder meer in het kader van de bachelorproef en de schriftelijke examens met open vragen). Vanzelfsprekend gelden in het kader van een masterproef zeer specifieke leerresultaten op dat vlak. Dat verzoeker echter niet over de begincompetenties beschikt om ook deze vereisten inzake schrijfvaardigheid te verwerven is niet aangetoond. Deze stelling is verder niet kwalitatief getoetst op basis van enig reeds ingeleverd werkstuk. Dit blijkt alleszins niet uit het dossier.

Verzoeker overtuigt de Raad op basis van zijn afgelegde traject dat het haalbaar moet zijn om de resterende opleidingsonderdelen – mits een gepaste begeleiding – binnen een redelijke termijn te voltooien. Het weigeren van de inschrijving in de masteropleiding heeft een zeer verregaande impact op de toekomst van verzoeker. Deze beslissing staat niet in een redelijke verhouding met de feitelijke gegevens van het dossier, waaruit wel degelijk blijkt dat verzoeker zijn opleiding het komende academiejaar in betere omstandigheden kan verderzetten. Uit geen enkele voorgaande kwalitatieve beoordeling blijkt bovendien dat verzoeker niet over de nodige capaciteiten zou beschikken om dit te realiseren. Verzoeker bevestigt ter zitting nog dat zijn omstandigheden familiaal zijn uitgeklaard en dat hij het komende academiejaar voldoende prioriteit kan geven aan zijn studie.

Verzoeker heeft duidelijk een verkeerde studieattitude waarbij hij zich meermaals niet houdt aan de opgelegde deadlines. Verzoeker blijkt ook onvoldoende prioriteit te geven aan zijn studies. Deze houding kan, naar het oordeel van de Raad, gedurende het afgelopen academiejaar in zekere mate verschoond worden door de moeilijke familiale omstandigheden die verzoeker heeft doorgemaakt en die ook niet door verwerende partij worden ontkend. Mits een gepaste begeleiding op het vlak van organisatie en planning moet het naar het oordeel van de Raad mogelijk zijn voor verzoeker om binnen een redelijke termijn zijn masteropleiding alsnog af te werken.

De Raad acht op basis van huidig voorliggend dossier een weigering op grond van artikel II.246, §1, 2° van de Codex Hoger Onderwijs niet voldoende overtuigend. Het dossier laat niet toe om te concluderen dat verzoeker manifest geen kans heeft op slagen of, zoals verwerende partij meer specifiek stelt, niet de vaardigheden heeft om deze opleiding, en in het bijzonder de masterproef, tot een goed einde te brengen. De Raad is van oordeel dat de motivering *in casu*, in het licht van de verhoogde motiveringsplicht die aan deze weigeringsbeslissing kleeft en van het reeds afgelegde studietraject van verzoeker, niet afdoende overtuigend en niet voldoende onderbouwd is op basis van vaststaande kwalitatieve gegevens, waaruit blijkt dat deze noodzakelijke schriftelijke vaardigheden niet aanwezig zijn in hoofde van verzoeker.

In het licht van deze en de hoger vermelde overwegingen komt de Raad de genomen studievoortgangsbeslissing als kennelijk onredelijk over.

De overige middelonderdelen dienen in de huidige stand van het geding niet verder onderzocht te worden, gezien ze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 8 november 2017.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij neemt uiterlijk op 5 januari 2018 een nieuwe beslissing, rekening houdend met de overwegingen in dit arrest.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 21 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Jean Goossens bijzitter

Piet Versweyveld bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.105 van 21 december 2017 in de zaak 2017/655

In zake: Osama AL ENEY
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom Peeters
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 november 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van 17 november 2017, waarbij de Facultaire Doctoraatscommissie TEW van verwerende partij de negatieve evaluatie van verzoeker als doctoraatsstudent zoals eerder meegedeeld per aangetekende brieven van 27 juni 2017 en 3 juli 2017 bevestigt en aan de rector wordt geadviseerd om de verdere inschrijving van verzoeker voor zijn doctoraatsproject te weigeren.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 december 2017.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor de verzoekende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven als doctoraatsstudent binnen de faculteit ‘Toegepaste Economische Wetenschappen’.

Op 27 juni 2017, resp. op 3 juli 2017 werd door de Facultaire Doctoraatscommissie aan verzoeker meegedeeld dat er was beslist om het negatief advies van de Individuele Doctoraatscommissie te volgen en dat een verdere inschrijving voor het doctoraatstraject TEW geweigerd zal worden.

Bij beslissing van 22 september 2017 van de Facultaire Doctoraatscommissie TEW van verwerende partij werd de negatieve evaluatie van verzoeker als doctoraatsstudent bevestigd en werd aan de rector geadviseerd om de verdere inschrijving van verzoeker voor zijn doctoraatsproject te weigeren:

[Dear Mr. Al Enezy,

Since your individual doctor committee evaluated the progress in your doctoral work as unfavourable, you were invited by the Faculty Doctoral Committee for a hearing on 11 September 2017. The reason for the unfavourable evaluation was explained in the registered letters of 27 June 2017 (in Dutch) and 3 July 2017 (in English).

Based on a careful evaluation of all material presented, the Faculty Doctoral concludes that no new substantial arguments were presented during the hearing in order to alter the decision of the unfavourable evaluation. On behalf of the Faculty Doctoral Committee, I am therefore obliged to inform you that the Faculty Doctoral Committee confirms the unfavourable evaluation. The Faculty Doctoral Committee has requested the rector of the University of Antwerp to refuse your further enrolment as a PhD student of Applied Economics.

We wish you the best in your future endeavours.

(...)]

Deze beslissing d.d. 22 september 2017 werd aan de verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 28 september 2017 diende de verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

Verwerende partij heeft per e-mail van 4 oktober 2017 meegedeeld dat de betrokken instantie de bestreden beslissing in dit dossier heeft ingetrokken. In zijn arrest nr. 3.881 van 11 oktober

2017 in de zaak 2017/432 heeft de Raad het ingestelde beroep dan ook onontvankelijk verklaard bij gebrek aan voorwerp.

Bij beslissing van 17 november 2017 van de Facultaire Doctoraatscommissie TEW van verwerende partij werd de negatieve evaluatie van verzoeker als doctoraatsstudent bevestigd en werd aan de rector geadviseerd om de verdere inschrijving van verzoeker voor zijn doctoraatsproject te weigeren:

[Dear Mr. Al Enezy,

You were invited for a hearing on 23 October 2017 before the Faculty Doctoral Committee regarding the unfavourable evaluation of your PhD progress. The reason for the unfavourable evaluation was explained in the registered letters of 27 June 2017 (in Dutch) and 3 July 2017 (in English) and the administrative file which was sent to you by email on 16 October 2017.

The Faculty Doctoral Committee concluded that the procedure of the annual progress evaluation has been conducted properly. The Faculty Doctoral Committee decided that no substantial arguments were presented in the documents or during the hearing to alter the decision of the unfavourable evaluation. On behalf of the Faculty Doctoral Committee, I am therefore obliged to inform you that the Faculty Doctoral Committee confirms the unfavourable evaluation. The Faculty Doctoral Committee will request the rector of the University of Antwerp to refuse your further enrolment as a PhD student of Applied Economics.

We wish you the best in your future endeavours.

(...)]

Deze beslissing werd bij schrijven van 17 november 2017 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 24 november 2017 diende de verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van het onpartijdigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het beginsel “*patere legem quam ipse fecisti*”.

Standpunt van partijen

Verzoeker merkt vooreerst op dat het onderwijs- en examenreglement 2016-2017 (hierna: OER) ook van toepassing is op doctoraatopleidingen. Volgens hem volgt uit artikel 25.3 OER dat de beslissing van 22 september 2017 in de plaats is gekomen van de eerdere beslissing, zoals meegedeeld op 27 juni 2017 en 3 juli 2017. Verzoeker wijst erop dat verwerende partij na de intrekking van de beslissing van 22 september 2017 een nieuwe beslissing moest nemen, op basis van een nieuw samen te stellen dossier. Zo heeft verwerende partij echter niet gehandeld. Volgens verzoeker blijkt uit de beslissing van 17 november 2017 dat de Facultaire Doctoraatscommissie helemaal geen volledig nieuwe beslissing heeft genomen, maar opnieuw is uitgegaan van de eerdere beslissing, zoals ter kennis gebracht op 27 juni resp. 3 juli 2017. Deze beslissing was evenwel uit de rechtsorde verdwenen. Bovendien was deze beslissing gebaseerd op de “annual progress evaluation” 2017, die zonder enig dossier was opgemaakt en nu evenmin opnieuw werd opgemaakt.

Volgens verzoeker blijkt dat er inderdaad, zoals in de intrekkingsbeslissing werd meegedeeld, een volledig nieuw administratief dossier werd samengesteld, doch dit diende niet om tot een nieuwe beslissing te komen, maar wel om de reeds genomen beslissing te onderbouwen. Verzoeker is van mening dat dit overigens ook uit het administratief dossier zelf blijkt, vermits dit niet door de Individuele Doctoraatscommissie is samengesteld, maar wel door de Facultaire Doctoraatscommissie zelf.

Verzoeker merkt vervolgens op dat de bestreden beslissing zelf geen motivering bevat, maar ervan uitgaat dat de beslissing reeds vaststond en dat aan hem enkel maar de kans werd

geboden om de reeds genomen beslissing te weerleggen. Zonder motivering wordt dan gesteld dat hij daarin niet gelukt zou zijn. Volgens verzoeker is het nemen van een beslissing op die manier niet ernstig. Verwerende partij heeft na de intrekking enkel gehandeld om argumenten te zoeken voor wat zij reeds had beslist en niet om een nieuwe beslissing te nemen. Volgens hem werd de hoorzitting, waarop hij zijn argumenten kon laten gelden, enkel maar voor spek en bonen georganiseerd, vermits de beslissing al genomen was.

Verzoeker vraagt zich overigens af of verwerende partij, na dergelijke houding te hebben aangenomen, nog in staat kan worden geacht om nog op ordentelijke wijze een nieuwe beslissing te nemen.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat er wel degelijk een specifiek doctoraatsreglement is, dat een procedure voorziet voor de evaluatie en in geval van negatief advies, zodat de desbetreffende artikels in het OER vervangen worden.

Vervolgens benadrukt verwerende partij dat de Facultaire Doctoraatscommissie het volledige dossier wel degelijk opnieuw heeft bekeken, alle partijen opnieuw heeft gehoord en alle documenten heeft opgevraagd. De Facultaire Doctoraatscommissie ging daarbij opnieuw uit van de negatieve evaluatie door de Individuele Doctoraatscommissie en heeft onderzocht of deze op een redelijke wijze tot stand is gekomen. De evaluatie van dit nieuwe onderzoek was dezelfde als die van het vorige: er werden door verzoeker geen substantiële elementen aangebracht die het oordeel van de Individuele Doctoraatscommissie tegenspreken.

Verwerende partij stipt aan dat het voorwerp van de beslissing van de Facultaire Doctoraatscommissie het beoordelen van het voortgangsadvies is. Volgens haar is het logisch dat de Facultaire Doctoraatscommissie naar dat negatieve advies (in het Nederlands en Engels) verwijst, vermits zij moet beoordelen of het negatief advies al dan niet terecht is. Verwerende partij stelt dat het een verkeerde denkpiste is van verzoeker om te veronderstellen dat de Facultaire Doctoraatscommissie zelf een nieuw voortgangsadvies zou formuleren. Dat is immers niet haar taak. Zij dient enkel na te gaan of de procedures gevuld werden, of de student voldoende begeleid werd en of de beoordeling eerlijk en correct verlopen is.

Waar verzoeker aanhaalt dat de beslissing van 27 juni resp. 3 juli 2017 gebaseerd was op de “annual progress evaluation” 2017, die zonder enig dossier was opgemaakt en die nu evenmin opnieuw werd opgemaakt, verwijst verwerende partij naar artikel 20 van het reglement: de

beoordeling van de gegeven evaluatie door de Facultaire Doctoraatscommissie gebeurt op basis van het voortgangsverslag. Het is dus niet correct dat dit “zonder enig dossier” gebeurd is.

Verwerende partij stelt verder dat, als tegemoetkomming aan de vraag van verzoeker, de Facultaire Doctoraatscommissie het advies heeft ingetrokken, aan de Individuele Doctoraatscommissie heeft gevraagd om een volledig administratief dossier op te stellen, om op basis daarvan tot een nieuwe evaluatie van het negatief advies te komen. Volgens haar heeft de Facultaire Doctoraatscommissie dit administratief dossier – dat een toelichting betreft van het negatief advies door de Individuele Doctoraatscommissie – bestudeerd en heeft men verzoeker de mogelijkheid van een nieuwe hoorzitting gegeven. Verwerende partij is ook van mening dat uit het feit dat de Facultaire Doctoraatscommissie tot dezelfde conclusie komt niet bewijst dat ze vooringenomen was of dat ze enkel haar reeds genomen besluit wenste te motiveren. Ze benadrukt dat de Facultaire Doctoraatscommissie na studie van alle elementen en na afweging van alle argumenten in alle onafhankelijkheid heeft besloten om het oordeel van de Individuele Doctoraatscommissie te volgen.

In zijn *wederantwoordnota* merkt verzoeker op dat hij naar aanleiding van de kennisgeving door verwerende partij van haar antwoordnota en administratief dossier op 4 december 2017 voor het eerst wordt geconfronteerd met het verslag van de hoorzitting, zoals op 23 oktober 2017 georganiseerd door de Facultaire Doctoraatscommissie. Verzoeker benadrukt dat hij er tijdens de hoorzitting niet van op de hoogte was dat er notulen werden opgemaakt en heeft hiertoe ook niemand notities zien nemen. Zij werden ook nooit ter goedkeuring of ter kennisgeving aan verzoeker voorgelegd en werden ook niet bij de beslissing van de Facultaire Doctoraatscommissie van 17 november 2017 gevoegd. Verzoeker stelt bovendien vast dat ook prof. dr. [V.] – als voorzitter en vertegenwoordiger van de Individuele Doctoraatscommissie – tijdens de hoorzitting zou zijn gehoord. Verzoeker was hiervan niet op de hoogte. Hij merkt op dat in het verslag van de hoorzitting weliswaar wordt gesteld dat promotor [S.] en voorzitter [V.] waren uitgenodigd “om eventuele vragen van de leden van de Facultaire Doctoraatscommissie over het voorliggende dossier toe te lichten”, maar er valt niets in het verslag terug te vinden over wat er desgevallend gevraagd en geantwoord werd.

Verder is verzoeker niet akkoord met de evaluatieprocedure zoals weergegeven door verwerende partij. Hij verwijst naar artikel 1 van het Aanvullend facultair

doctoraatsreglement TEW en stelt dat artikel II.284 van de Codex Hoger Onderwijs *in casu* van toepassing is. Dit artikel bepaalt dat de interne beroepsprocedure leidt tot (1) de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid ervan, of (2) een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt, of herziet. Verzoeker benadrukt dat de bevoegdheid om de oorspronkelijke studievoortgangsbeslissing te herzien – conform de vaste rechtspraak van de Raad – de bevoegdheid impliceert om een geheel nieuwe uitspraak ten gronde te vellen, die het verdwijnen van de oorspronkelijke beslissing uit de rechtsorde tot gevolg heeft.

Verzoeker benadrukt dat de beslissing van de Facultaire Doctoraatscommissie van 22 september 2017 in de plaats trad van de eerdere beslissing, zoals per aangetekend schrijven van 27 juni 2017, resp. 3 juli 2017 aan hem ter kennis gebracht. Volgens hem vormden uitsluitend het “Evaluation Progress Report” en de argumenten die hij naar voren had gebracht tijdens de hoorzitting van 11 september 2017 de basis voor de beslissing. Verzoeker stipt aan dat hij, voorafgaandelijk aan de hoorzitting, om de inzage van zijn administratief dossier heeft verzocht, wat hem bovendien werd verweten. Hij is van mening dat de Facultaire Doctoraatscommissie, bij gebrek aan een grondig onderzoek van alle relevante gegevens, niet in staat was zijn argumenten in perspectief te plaatsen. Verzoeker stelt vast dat de Facultaire Doctoraatscommissie besloten heeft het negatief advies te bevestigen, doch zonder enige verdere motivering.

Verzoeker verduidelijkt dat de Facultaire Doctoraatscommissie vervolgens heeft beslist om de beslissing van 22 september 2017 in te trekken. Hij werd per e-mail uitgenodigd voor een nieuwe hoorzitting. Bij diezelfde e-mail werd ook het administratief dossier, zoals alsnog opgemaakt door de Individuele Doctoraatscommissie, gevoegd. Verzoeker is van mening dat zowel uit de beslissing van de Facultaire Doctoraatscommissie van 17 november 2017 als uit de antwoordnota van verwerende partij blijkt dat verwerende partij niet weet over welke beoordelingsbevoegdheid de Facultaire Doctoraatscommissie beschikt. Verzoeker benadrukt dat de Facultaire Doctoraatscommissie zijn dossier opnieuw inhoudelijk moest onderzoeken en een nieuwe weloverwogen beslissing ten gronde nemen. Volgens verzoeker werd evenwel slechts over het procedureel aspect een oordeel geveld door de Facultaire Doctoraatscommissie en werd zijn dossier niet “opnieuw” inhoudelijk onderzocht. Daarnaast geeft verwerende partij aan dat zij een volledig administratief dossier heeft laten opstellen om tot een nieuwe evaluatie van het negatief advies te komen. Volgens verzoeker wordt zijn

stelling dat het administratief dossier enkel werd opgemaakt ter staving en/of bevestiging van de eerdere negatieve beslissing bevestigd.

Beoordeling

De Raad onderzoekt in eerste instantie de door verzoeker ingeroepen schending van de materiële en formele motiveringsplicht en het al dan niet correcte verloop van de procedure tot verder zetten van zijn doctoraat in het licht van de rechten van verdediging.

De Raad komt in dit verband tot de hiernavolgende vaststellingen en overwegingen:

(1) Het verslag van de hoorzitting van 23 oktober 2017 werd pas meegedeeld aan verzoeker in het kader van het externe beroep (zie stuk 2 van verwerende partij). Dit wordt nogmaals ter zitting bevestigd door de raadsman van verzoeker. In dat verslag worden de argumenten van verzoeker weergegeven en wordt een relaas gegeven van de bespreking door de Facultaire Doctoraatscommissie. Zij stelt vast dat de procedure van de voortgangsevaluatie correct is verlopen en dat door verzoeker geen fundamentele argumenten werden aangereikt om de beslissing van het negatief advies te wijzigen. Verzoeker heeft bijgevolg geen rekening kunnen houden met dit verslag en de daarin opgenomen motivering bij het instellen van zijn extern beroep. Bovendien werd dit verslag niet toegevoegd bij de beslissing van 17 november 2017 van de Facultaire Doctoraatscommissie, zodat niet duidelijk is of op het ogenblik van het nemen van de beslissing na de hoorzitting van 23 oktober 2017 – waarbij enkel bij wijze van motivering werd verwezen naar de voorgaande beslissing van 27 juni 2017, resp. 3 juli 2017, die genomen werd voordat de hoorzitting heeft plaatsgehad en verzoeker zijn tegenargumenten heeft kunnen formuleren – de Facultaire Doctoraatscommissie afdoende deze argumenten heeft onderzocht en heeft betrokken in haar beslissing.

Dit middelonderdeel is gegrond.

(2) Volgens de procedure weergegeven in het reglement van de faculteit is het aan de Individuele Doctoraatscommissie om de kwalitatieve voortgang van verzoeker te beoordelen (zie stuk 5 van verwerende partij). De Facultaire Doctoraatscommissie gaat vervolgens na (1) of er redenen zijn om deze kwalitatieve beoordeling in vraag te stellen (correctheid en eerlijkheid van de beoordeling); (2) of de begeleiding van het doctoraat naar behoren is verlopen en (3) of de procedure correct is nageleefd. Uit het dossier blijkt dat het administratief dossier op basis waarvan de Individuele Doctoraatscommissie een inhoudelijke

beslissing moet nemen wat de voortgang van verzoeker betreft pas samengesteld werd en aan de Facultaire Doctoraatscommissie en aan verzoeker voorgelegd werd na intrekking van de initiële beslissing. De negatieve evaluatiebeslissing van de Individuele Doctoraatscommissie die aan de basis ligt van het advies tot weigering van de Facultaire Doctoraatscommissie aan de rector werd niet aangepast. De Individuele Doctoraatscommissie heeft volgens de procedurevoorschriften nochtans als enige de bevoegdheid om de kwaliteit van de voortgang van verzoeker te evalueren (zie stuk 5 van verwerende partij). De Facultaire Doctoraatscommissie heeft in deze enkel de bevoegdheid om de doorgevoerde evaluatie op meta-niveau te toetsen. Naar het oordeel van de Raad is de procedure bijgevolg niet correct verlopen. Het dossier geeft immers aan dat de inhoudelijke beoordeling na intrekking niet opnieuw is gebeurd door de Individuele Doctoraatscommissie, terwijl het administratief dossier pas naderhand is samengesteld. Ook deze Individuele Doctoraatscommissie diende het onderzoek opnieuw uit te voeren aan de hand van het volledige administratief dossier.

De Raad stelt ook vast dat verzoeker door het verloop van de procedure niet de kans heeft gekregen om zijn inhoudelijke argumenten en zijn overmachtssituatie, die naar het oordeel van de Raad *prima facie* zeker pertinent zijn, voor te leggen aan deze Individuele Doctoraatscommissie. Verzoeker heeft derhalve geen eerlijke kans gekregen om een inhoudelijk verweer te voeren voor de Individuele Doctoraatscommissie, die volgens de procedure als enige de kwaliteit van de beoordeling heeft onderzocht. De Facultaire Doctoraatscommissie diende dit punt in het kader van de meta-evaluatie aan te kaarten, wat ze niet heeft gedaan.

Het middelonderdeel is gegronde.

(3) De Raad heeft reeds in het verleden geoordeeld dat de fysieke aanwezigheid van alle vereiste leden van een examencommissie – *in casu* de Individuele Doctoraatscommissie – niet vereist is. Wel moet afdoende uit het dossier blijken dat alle stemgerechtigde leden naar behoren en in interactie hebben geparticipeerd bij het nemen van deze gezamenlijke beslissing. Dat kan bv. het geval zijn als een beraadslaging via Skype verloopt. *In casu* ligt van het extern commissielid enkel een e-mail voor, waarbij hij aangeeft de genomen beslissing niet in vraag te stellen (zie stuk 1.27 van verwerende partij). Hieruit blijkt geenszins of hij wel degelijk op interactieve wijze heeft deelgenomen aan de beraadslaging. Uit deze naderhand gegeven toelichting blijkt evenmin op welke basis het extern lid tot deze

zeer beperkte evaluatie is gekomen. Uit deze e-mail blijkt evenmin of dit extern commissielid, dat niet aanwezig was op het gesprek met verzoeker op 12 juni 2017, rekening heeft kunnen houden met de inhoudelijke argumenten van verzoeker.

Het middelonderdeel is gegrond.

De bewering van verzoeker dat door het niet ordelijke en niet correcte verloop van deze procedure *an sich* de partijdigheid van de huidige Individuele en Facultaire Doctoraatscommissie moet worden vastgesteld, kan niet gevolgd worden door de Raad. Uit het dossier blijken verder geen concrete gegevens die een eventuele vooringenomenheid van deze leden aantonen. Het vermoeden van deskundigheid en objectiviteit van de leden van beide commissies blijft overeind.

Dit middelonderdeel is niet gegrond.

De Raad is van oordeel dat op basis van deze vaststellingen geconcludeerd kan worden dat de beslissing van 17 november 2017, zoals bezorgd aan verzoeker, niet naar behoren formeel en materieel werd gemotiveerd. De Raad is van oordeel dat de procedure in het licht van de rechten van verdediging van verzoeker zowel voor als na de intrekking niet naar behoren is verlopen.

Zowel de Individuele als de Facultaire Doctoraatscommissie – in aanwezigheid van alle leden – dienen op basis van het voorgelegde administratief dossier respectievelijk een nieuwe evaluatiebeslissing te nemen en advies aan de rector te geven, waarbij ook rekening wordt gehouden met alle door verzoeker geformuleerde argumenten en met zijn overmachtssituatie.

De overige middelen dienen in de huidige stand van het geding niet te worden onderzocht nu ze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de Facultaire Doctoraatscommissie TEW van 17 november 2017.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij neemt uiterlijk op 31 januari 2018 een nieuwe beslissing, rekening houdend met de overwegingen in dit arrest.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 21 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Jean Goossens bijzitter

Piet Versweyveld bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Zitting van 18 december 2017

Arrest nr. 4.096 van 18 december 2017 in de zaak 2017/541

In zake: Emel TASEZER
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François, Kristof Caluwaert en Elsbeth Loncke
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 14 september 2017 waarbij de verdere inschrijving van verzoekster in de opleiding Master of science in Management wordt geweigerd, en van de beslissing van de beroepsinstantie van de faculteit Economische en Sociale Wetenschappen & Solvay Business School van 6 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 december 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Manon Lafere, die verschijnt voor verzoekende partij en advocaat Heleen De Bock, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2009-2010, maar met onderbreking, ingeschreven als student aan de Vrije Universiteit Brussel.

In het academiejaar 2009-2010 is verzoekster voor 12 studiepunten ingeschreven in het voorbereidingsprogramma Master of Science in Management. Zij behaalt in dat programma geen credits. In de masteropleiding zelf neemt verzoekster een studieprogramma van 30 studiepunten op, waarbij zij ten belope van 18 studiepunten een credit behaalt.

In het academiejaar 2010-2011 herneemt verzoekster haar inschrijving in het voorbereidingsprogramma. Zij behaalt daarin een credit voor het opleidingsonderdeel ‘Economics for Business’ (6 studiepunten), maar niet voor het opleidingsonderdeel ‘Mathematic and Statistics for Decision Making’ (6 studiepunten). In de masteropleiding behaalt verzoekster een credit voor de 6 opgenomen studiepunten.

Verzoekster schrijft zich vervolgens opnieuw in voor de masteropleiding voor het academiejaar 2014-2015. Zij neemt één opleidingsonderdeel op (‘Financial and Managerial accounting’, 6 studiepunten), waarvoor zij geen credit behaalt. Op het einde van dit academiejaar krijgt verzoekster volgens verwerende partij een bindende voorwaarde opgelegd; daarvan worden evenwel geen stukken voorgelegd.

In het academiejaar 2015-2016 herneemt verzoekster het opleidingsonderdeel ‘Financial and Managerial’ accounting, waarvoor zij een credit behaalt.

In het academiejaar 2016-2017 neemt verzoekster een studieprogramma op van 12 studiepunten, bestaande uit de opleidingsonderdelen ‘Corporate Finance and Investment Analysis’ en ‘Management and Strategy’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Management and Strategy’ is verzoekster afwezig op het examen van de eerste zittijd, dat doorgaat op 21 januari 2017. Daar verzoekster de vraag tot verplaatsing om medische redenen pas indient op 23 januari 2017 en het medisch attest pas op

25 januari 2017, wordt het verzoek tot verplaatsing van het examen geweigerd. In de tweede examenzittijd behaalde verzoekster een examencijfer van 5/20 en derhalve geen een credit.

Het examen voor het opleidingsonderdeel ‘Corporate Finance and Investment Analysis’ wordt omwille van medische redenen (ongeval) uitgesteld van 20 april 2017 naar 2 mei 2017. Voorafgaand aan de datum van het uitstel meldt verzoekster dat zij om medische redenen nog steeds niet in staat is om het examen af te leggen. Het examen wordt daarop door verwerende partij een tweede keer verplaatst, ditmaal naar 17 mei 2016. Verzoekster vraagt daarop omwille van medische redenen ten derden male een verplaatsing van het examen. Dat verzoek wordt geweigerd. Uiteindelijk behaalt verzoekster voor dit opleidingsonderdeel in de tweede examenzittijd een examencijfer van 8/20 en dus evenmin een credit.

Doordat verzoekster aldus in het academiejaar 2016-2017 geen enkele credit verwerft, wordt haar de verdere inschrijving in de opleiding Master of science in Management geweigerd. Die beslissing, meegedeeld samen met de proclamatie van de examenresultaten, vormt de eerste bestreden beslissing.

Tegen deze beslissing stelt verzoekster een intern beroep in. Daarin werpt zij op dat zij haar examens in de eerste zittijd niet heeft kunnen afleggen omwille van een ernstig ongeval, zodat zij zich in een geval van overmacht bevond.

De beroepsinstantie behandelt het beroep in zitting van 26 september 2017. Verzoekster wordt daarbij gehoord, en zij voert bijkomende persoonlijke omstandigheden – van medische aard en stress – aan. De beroepsinstantie verklaart het beroep ontvankelijk doch ongegrond, en overweegt daarbij het volgende:

“(...)
Algemeen

Overeenkomstig artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt in artikel 85 Onderwijs- en examenreglement de bindende studievoorwaarde gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (75% van de opgenomen studiepunten). Ingeval een student niet voldoet aan deze bindende voorwaarde kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd.

De student kan evenwel uitzonderlijke omstandigheden inroepen ter rechtvaardiging van de gebrekkige studievoortgang.

Aangehaalde omstandigheden

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente verwijst naar een ongeval met letsel aan haar jukbeen en oog tot gevolg. De beroepsinstantie stelt evenwel vast dat, hoewel de beweerde feiten ernstig voorkomen, er – buiten vage doktersbriefjes – geen enkel stuk wordt voorgelegd om deze bijzondere omstandigheid ook aan te tonen. Hetzelfde geldt voor de door de studente ter zitting vermelde miskramen die overigens, hoewel de interne beroepsinstantie hiervoor alle begrip kan hebben, geen betrekking hebben op de afgelopen zittiden.

De studente haalt ter zitting voornamelijk aan te lijden onder stress ter rechtvaardiging van haar gebrekkige studievoortgang voor het academiejaar 2016-2017. Ter zitting bevestigt de studente evenwel dat zij in dat verband nooit hulp is gaan zoeken bij het studiebegeleidingscentrum of de studentpsycholoog en uit zelfs niet het minste voornemen om dit in de toekomst te zullen doen. De beroepsinstantie stelt bovendien vast dat er geen overtuigende elementen worden aangebracht om aan te nemen dat het in het volgende academiejaar beter zal gaan met het door de studente aangevoerd stressprobleem. De studente geeft immers aan dat zij in het verleden veel stress had vanwege bindende voorwaarden, situatie waarin de studente evenwel rechtstreeks terug zou belanden mocht zij verder worden toegelaten onder bindende voorwaarden.

De thans ingeroepen omstandigheden, waarvoor de interne beroepsinstantie weliswaar enig begrip kan opbrengen, zijn niet ernstig bewezen door de student. De beroepsinstantie meent overigens dat de door de studente aangehaalde omstandigheden geen verklaring bieden voor de algemeen zeer gebrekkige studievoortgang. De beroepsinstantie is bijgevolg van oordeel dat, o.a. gelet op de beperkte voorgelegde stukken, het niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk is dat de ingeroepen omstandigheden als niet in die mate worden beoordeeld om toch nog toegelaten te worden.

Zeer gebrekkige studievoortgang

De interne beroepsinstantie stelt op basis van het dossier vast dat de student reeds sinds het academiejaar 2009-2010 (met onderbreking van 3 jaar) ingeschreven is in de Master of Science in Management van 60 studiepunten en dat de student na 5 effectief doorlopen academiejaren nog steeds 30 studiepunten moet verwerven. De interne beroepsinstantie stelt ook vast dat de studente in het verleden reeds bindende voorwaarden werden opgelegd zodat de studente afdoende gewaarschuwd was dat zij voldoende studievoortgang diende te maken. De beroepsinstantie stelt overigens cast dat studente in academiejaren 2014-2015 en 2015-2016 telkens slechts 6 Studiepunten (hetzij één opleidingsonderdeel (Financial and Managerial Accounting)) opgenomen heeft, en slechts 12 studiepunten in het laatste academiejaar. In het laatste academiejaar behaalde de studente geen enkele credit voor de opgenomen studiepunten. Keer op keer grijnt de studente de (vele) aangeboden kansen niet aan. Op de afgelopen drie academiejaren slaagde de studente er slechts in om credits te verwerven voor slechts 6 studiepunten, hetzij één opleidingsonderdeel.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat al deze elementen van het dossier afdoende verantwoorden waarom de studente geweigerd werd zonder te overwegen of bindende voorwaarden geen positief resultaat zouden opleveren. De beroepsinstantie wijst erop dat het feit dat de studente formeel gezien niet onder voortgangsbewaking stond niets afdoet aan haar gebrekkig studievoortgangsdossier waarmee de

beroepsinstantie rekening kon houden en kon afleiden dat het er manifestelijk van geeft dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

Rekening houdend met de zeer gebrekkige studievoortgang van de studente de voorbije jaren, meent de beroepsinstantie dat het niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk is om deze eerder door de studievoortgangscommissie genomen weigeringsbeslissing te herbevestigen.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

Artikel II.295, §1 van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“§ 1. De verzoeker kan aan het verzoekschrift de overtuigingsstukken toevoegen die hij nodig acht. De verzoeker kan naderhand slechts bijkomende overtuigingsstukken aan het dossier laten toevoegen, voor zover deze bij de opmaak van het verzoekschrift nog niet aan de verzoeker bekend waren. De verzoeker bezorgt in dat geval onverwijld een kopie van de bijkomende overtuigingsstukken aan het bestuur.”

Aangezien dit voorschrift raakt aan de regelmatigheid van de rechtspleging, wordt de naleving ervan desnoods ambtshalve door de Raad onderzocht.

De volgende stukken werden door verzoekster voor het eerst neergelegd samen met haar wederantwoordnota: (i) een niet-gedateerd medisch verslag van dr. Arian (dat betrekking heeft op een behandeling op 16 december 2016), (ii) een verklaring van dr. Sahin van 28 december 2015, (iii) een attest van arbeidsongeschiktheid van dr. Gilliaux van 27 juli 2015 en (iv) een verklaring van dr. Timmermans van 3 januari 2015.

Daar deze stukken niet bij het verzoekschrift waren gevoegd en zij, gelet op hun datering of de handelingen waarop zij betrekking hebben, niet kunnen geacht worden aan verzoekster bij het instellen van het beroep niet gekend te zijn geweest, worden deze stukken uit de debatten geweerd.

V. Ontvankelijkheid

A. Voorwerp van het beroep

Standpunt van partijen

Verwerende partij doet gelden dat het beroep niet ontvankelijk is in zoverre het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing. Zij wijst ter zake op de devolutieve werking van het intern beroep, ten gevolge waarvan de tweede bestreden beslissing in de plaats is gekomen van de eerste, die op haar beurt daardoor uit de rechtsorde is verdwenen.

In haar wederantwoordnota gaat verzoekster op deze exceptie niet in.

Beoordeling

Of een initiële studievoortgangsbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de interne beroepsinstantie een nieuwe beslissing neemt “die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt, of herziet”.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Het beroep is onontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

B. Strekking van de vordering

In haar verzoekschrift vraagt verzoekende partij dat de Raad haar toestemming zou verlenen om in het academiejaar 2017-2018 opnieuw in te schrijven voor twee opleidingsonderdelen.

Ambtshalve wijst de Raad erop dat zijn bevoegdheid krachtens artikel II.292, §1 van de Codex Hoger Onderwijs beperkt is tot hetzij de afwijzing van het beroep, hetzij de vernietiging van de bestreden beslissing. In dit laatste geval kan de Raad weliswaar bevelen dat een nieuwe beslissing wordt genomen onder door de Raad te stellen voorwaarden, maar dit betekent niet dat de Raad zich voor het nemen van die nieuwe beslissing in de plaats vermag te stellen van het bevoegde orgaan van de instelling.

In zoverre het beroep verder strekt dan de vernietiging van de bestreden beslissing, is het onontvankelijk.

VI. Ten gronde

Enig middel

In een enig middel beroept verzoekster zich op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat zij voor het examen dat op 21 januari 2017 stond gepland ('Management and Strategy') niet aanwezig kon zijn wegens ziekte, dat zij het medisch attest en de vraag tot verplaatsing van het examen verkeerd indiende en dat de indiening ervan daags nadien niet meer werd aanvaard, waardoor zij de eerste examenkans voor dit opleidingsonderdeel verloor.

Verzoekster wijst vervolgens op het feit dat de faculteit voor het opleidingsonderdeel 'Corporate Finance and Investment Analysis' wel een uitstel van het examen verleende, maar niet bereid was een bijkomend uitstel toe te staan, zodat verzoekster ook voor dat opleidingsonderdeel de eerste examenkans niet kon benutten.

Ten slotte stipt verzoekster aan dat deze twee vakken de enige zijn waarvoor zij niet slaagde; zij verlangt een tweede examenkans zodat zij haar diploma zou kunnen behalen.

In haar *antwoordnota* spreekt verwerende partij een aantal aanspraken van verzoekster tegen. Zij stipt vooreerst aan dat het onjuist is dat verzoekster voor alle andere vakken slaagde: zij dient immers ook nog de masterthesis af te leggen, en behaalde vooralsnog slechts 30 van de 60 studiepunten van de masteropleiding.

Verder stelt verwerende partij dat het bijzonder moeilijk is om op grond van het middel na te gaan welke kritiek verzoekster nu precies formuleert. Zo lijkt het er voor verwerende partij op dat verzoekster aanstoot neemt aan het gegeven dat zij voor de twee betrokken opleidingsonderdelen slechts één examenkans heeft kunnen benutten, maar verwerende partij leest daarin niet hoe de instelling daarbij onwettig zou hebben gehandeld. In zoverre verzoekster ook de bestreden beslissing onwettig acht en de Raad verzoekt om een herinschrijving, wijst verwerende partij erop dat de Raad daarvoor niet bevoegd is en verzoekster alleszins nalaat om aan te geven waarom deze weigeringsbeslissing onwettig is.

Een en ander brengt verwerende partij ertoe te stellen dat de grieven van verzoekster dermate onduidelijk zijn dat de ontvankelijkheid ervan in twijfel wordt getrokken en zij alleszins alle voorbehoud maakt omtrent de formulering van haar eigen verdediging.

Ondergeschikt replieert verwerende partij op de grieven zoals zij meent ze te hebben kunnen begrijpen.

Verwerende partij gaat daarbij eerst in op het aantal examenkansen dat verzoekster heeft kunnen benutten.

Onder verwijzing naar het e-mailverkeer met de ombud stipt verwerende partij inzake het opleidingsonderdeel ‘Corporate Finance and Investment Analysis’ aan dat verzoekster in de eerste zittijd driemaal om uitstel heeft verzocht. Terwijl artikel 111, § 2 van het onderwijs- en examenreglement, zoals aangevuld op facultair niveau, slechts eenmaal een uitstel toelaat, werd aan verzoekster bij wege van gunst nog een tweede uitstel toegestaan. Dat de opleiding daarna een derde uitstel weigerde, is volgens verwerende partij een wettige beslissing dewelke door de verzoekende partij als dusdanig ook niet wordt aangevochten, laat staan dat zou zijn aangetoond waarop de weigering van een derde uitstel in strijd zou zijn met de voormelde bepaling uit het onderwijs- en examenreglement.

Wat het examen ‘Management and Strategy’ betreft, brengt verwerende partij onder de aandacht dat verzoekster tot twee dagen na de dag van het examen heeft gewacht om haar ziekte te melden, en vervolgens het medisch attest pas vier dagen later heeft bezorgd, zodat het uitstel in toepassing van artikel 111, §1 van het onderwijs- en examenreglement werd geweigerd. Deze bepaling schrijft immers voor dat elk geval van overmacht evenals het verzoek tot verplaatsing van het examen ten gevolge hiervan door de student ten laatste op de

dag van het examen schriftelijk via mail en aan het secretariaat van de faculteit moet worden gemeld. Verwerende partij stipt ook aan dat verzoekster erkent ter zake een fout te hebben gemaakt.

Bovendien meent verwerende partij dat verzoekster niet aantoon dat de bestreden beslissing onwettig is. Verzoekster verwijst immers enkel naar het feit dat zij ziek is geweest en daardoor slechts één examenkans heeft gehad. De bestreden beslissing motiveert evenwel uitdrukkelijk, zo beklemtoont verwerende partij, waarom de inschrijving wordt geweigerd, daarbij ingaand op alle argumenten die verzoekster met betrekking tot haar gezondheidstoestand heeft aangevoerd. Die motieven worden naar oordeel van verwerende partij niet bekritiseerd.

Verwerende partij brengt in herinnering dat de interne beroepsinstantie de verdere inschrijving van verzoekster heeft geweigerd overeenkomstig de voorschriften van artikel 85, § 3 van het onderwijs- en examenreglement. Deze bepaling luidt: *“Behoudens uitzonderlijke omstandigheden, wordt een student ingeschreven onder diplomacontract geweigerd wanneer deze geen credits heeft behaald. De examencommissie kan van deze weigering afwijken voor studenten die slechts voor één of twee opleidingsonderdelen zijn ingeschreven.”*

Verwerende partij wijst erop dat verzoekster in het academiejaar 2016-2017 geen credits behaalde voor de twee opgenomen opleidingsonderdelen, en dat noch het gemis aan credits, noch de examencijfers van 5/20 en 8/20 worden betwist. Evenmin is bijgevolg betwist dat de opgelegde bindende voorwaarde niet werd nageleefd.

De interne beroepsinstantie heeft onderzocht of de argumentatie die verzoekster heeft aangevoerd kon worden beschouwd als ‘uitzonderlijke omstandigheden’ in de zin van artikel 85, §3 van het onderwijs- en examenreglement, en heeft in negatieve zin besloten. Wat betreft het ongeval wordt aan verzoekster verweten enkel vage doktersbriefjes voor te leggen bij. Hetzelfde geldt voor de ter zitting vermelde miskramen die, hoewel de interne beroepsinstantie hiervoor begrip kan hebben, geen betrekking hebben op de afgelopen zittijden. Ten slotte, wat betreft de stress, wijst verwerende partij erop dat de interne beroepsinstantie heeft vastgesteld dat verzoekster daarvoor nooit hulp heeft gezocht en dat in de toekomst ook niet voornemens is, zodat een verbetering van de toestand in een volgend academiejaar niet in het verschiet lijkt te liggen. Ten slotte werd de algemene zeer beperkte studievoortgang bij de beoordeling betrokken. Verwerende partij stelt dat de beroepsinstantie daarbij over een ruime discretionaire bevoegdheid beschikt en de Raad ter zake slechts een marginale toetsing kan doorvoeren.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat ook studenten slechts behoorlijk kunnen functioneren wanneer bepaalde materiële en gezondheidsgerelateerde randvoorwaarden zijn vervuld, en dat het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel de instelling ertoe verplichten om op gepaste wijze met overmacht rekening te houden.

Verzoekster verwijst naar het ongeval dat zij had en de medische ongemakken ten gevolge daarvan. Zij stelt dat de oorzaak van het niet behalen van het studierendement dan ook is gelegen in het feit dat zij tijdens een groot deel van het academiejaar niet in de mogelijkheid was om behoorlijk te presteren. Daarnaast brengt verzoekster ook de andere medische problemen in herinnering, en zij stelt dat de ondergane hormonenkuur haar heeft belet om zich volledig te focussen en succesvol examens af te leggen. Medische attesten die moeten aantonen dat de gevolgen van die behandeling tot november hebben geduurde, kan verzoekster vooralsnog niet voorleggen omdat zij een laatste behandeling in het buitenland heeft ondergaan. Verzoekster verwijst naar de medische attesten die alvast tijdens het academiejaar de ongeschiktheid hebben aangetoond, en stelt dat de beide overmachtssituaties in totaal zo goed al het volledige academiejaar hebben aangesleept. Het is volgens verzoekster dan ook kennelijk onredelijk om de verdere inschrijving in de betrokken studierichting te weigeren. Zij wijst ter zake op de financiële en de emotionele gevolgen van de bestreden beslissing, en stelt dat er in het academiejaar 2017-2018 geen sprake meer is van medische problemen zodat niets haar ervan weerhoudt om met volle capaciteit haar studies weer aan te vangen, met uitzondering van de studievoortgangsmaatregel die haar wordt opgelegd.

Beoordeling

Een weigering tot verdere inschrijving in een opleiding of aan de hogeronderwijsinstelling in haar geheel steunt, als maatregel van studievoortgangsbewaking, blijkens artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs op een ontoereikend studierendement in het verleden en in voorkomend geval op de inschatting van een gemis aan realistische kansen op een beter studierendement in de toekomst.

Het in het verleden behaalde studierendement dient niet zozeer in absolute cijfers, dan wel in relatie tot het opgenomen curriculum te worden beschouwd. Aan een student kan, met andere woorden, slechts een beperkt studierendement worden verweten wanneer hij laag scoort in de

verhouding tussen de opgenomen studiepunten en de studiepunten die in een credit werden omgezet.

In dat opzicht kan de bestreden beslissing zich niet dienstig beroepen op het gegeven dat verzoekster na vijf effectief doorlopen academiejaren nog 30 studiepunten dient te verwerven. Verwerende partij toont niet aan dat er op een student een rechtsplicht rust om een studieprogramma van een minimale omvang op te nemen: in die omstandigheden kan aan verzoekster dan ook niet worden verweten voor een curriculum van slechts zes of twaalf studiepunten te hebben ingeschreven. Evenmin laat het zich begrijpen welke aangeboden kansen verzoekster in dat opzicht niet te baat zou hebben genomen.

In het meer recente studieverleden van verzoekster (met name vanaf het academiejaar 2014-2015) werd een bindende voorwaarde opgelegd, waaraan zij tegemoetkwam in het academiejaar 2015-2016 door een credit te behalen op het enige opleidingsonderdeel waarvoor zij was ingeschreven. Zij dient thans nog drie opleidingsonderdelen af te leggen om het masterdiploma te behalen ('Corporate Finance and Investment Analysis', 'Management and Strategy' en de masterthesis). Er rust op dat ogenblik op verzoekster geen bindende voorwaarde.

Doordat verzoekster in het academiejaar 2016-2017 voor geen van de twee opgenomen opleidingsonderdelen (12 studiepunten) een credit behaalt, valt zij onder de toepassing van artikel 85, §3 van het onderwijs- en examenreglement, dat luidt:

§3. Behoudens uitzonderlijke omstandigheden, wordt een student ingeschreven onder diplomacontract geweigerd wanneer deze geen credits heeft behaald. De examencommissie kan van deze weigering afwijken voor studenten die slechts voor één of twee opleidingsonderdelen zijn ingeschreven.

Aangezien verzoekster slechts voor twee opleidingsonderdelen was ingeschreven, kon de examencommissie – en vervolgens de interne beroepsinstantie – een afwijking op de principiële weigering tot herinschrijving toestaan. Deze bevoegdheid veronderstelt een zorgvuldige afweging van alle elementen in het dossier.

Ter zake moet vooreerst worden vastgesteld dat de beroepen beslissing steunt op een foutieve rechtsgrond. Zij verwijst immers naar artikel 85 van het onderwijs- en examenreglement in zoverre daarin is bepaald dat de te leveren studieprestatie die aan een

bindende voorwaarde is gekoppeld, erin bestaat dat de betrokken student in het volgende academiejaar voor 75% van de opgenomen studiepunten een credit moet behalen, en dat bij gebreke daaraan de verdere inschrijving wordt geweigerd behoudens het voorhanden zijn van bijzondere omstandigheden. De bestreden beslissing overweegt vervolgens dat die bijzondere omstandigheden door verzoekster niet worden aangetoond.

Uit geen enkel stuk waarop de Raad vermag acht te slaan, kan evenwel worden afgeleid dat aan verzoekster met het oog op het academiejaar 2016-2017 een bindende voorwaarde werd opgelegd, en verwerende partij stelt zulks ook niet in haar antwoordnota. Aldus zijn de toepassingsvooraarden van de voormelde voorschriften, zoals vervat in artikel 85, §1 van het onderwijs- en examenreglement niet voldaan. Het gaat hier integendeel – zoals ook uitdrukkelijk is vermeld op de resultatenlijst – om een toepassing van artikel 85, §3 van het onderwijs- en examenreglement. De vaststelling dat de bestreden beslissing steunt op een verkeerde rechtsgrond, volstaat om de vernietiging ervan te wettigen.

Er is evenwel meer.

Terwijl verwerende partij in de eerste examenzittijd enerzijds met recht een derde examendatum voor het opleidingsonderdeel ‘Corporate Finance and Investment Analysis’ heeft geweigerd en anderzijds eveneens rechtsgeldig kon beslissen dat voor het examen ‘Management and Strategy’ de aanvraag te laat is toegekomen om te kunnen worden behandeld, zij erop gewezen dat die vaststellingen enkel betrekking hebben op de organisatie van een nieuwe examenkans en op zich geen uitspraak doen over de waarachtigheid van de daaraan ten grondslag liggende overmacht die wordt aangevoerd.

Uit de door verzoekster voorgelegde medische attesten blijkt dat zij niet in staat was arbeid te verrichten of lessen te volgen van 19 januari tot en met 21 januari 2017 en vervolgens (op het weekend rond 1 mei 2017 na) onafgebroken van 14 april tot en met 16 juni 2017. De interne beroepsinstantie moge de desbetreffende stukken dan “vage doktersbriefjes” vinden, nog daargelaten de regels inzake privacy, en het medisch beroepsgeheim (dat de arts niet toelaat diagnostische of therapeutische gegevens te vermelden zonder uitdrukkelijke toelating van zijn patiënt), ziet de Raad geen reden om aan de waarachtigheid ervan te twijfelen. In de huidige stand van de procedure en zonder uitspraak te doen over de overmacht in het raam van artikel II.204, §3 van de Codex Hoger Onderwijs, moet worden aangenomen dat

verzoekster wegens overmacht voor elk van beide opleidingsonderdelen één van de twee gewaarborgde examenkansen niet heeft kunnen benutten.

Dat is ook precies de bijzondere omstandigheid waar verzoekster haar intern beroep op heeft gesteund (stuk 8 administratief dossier).

Het feit dat een student omwille van overmacht voor een opleidingsonderdeel slechts één van de twee examenkansen heeft kunnen benutten, is een aspect dat naar oordeel van de Raad bij een zorgvuldige beoordeling niet buiten beschouwing kan blijven. De bestreden beslissing gaat daar evenwel niet op in en is derhalve onzorgvuldig en gebrekkig gemotiveerd.

Wat verzoekster blijkbaar aanvullend inzake stress heeft opgeworpen tijdens de hoorzitting, doet daaraan geen afbreuk. Verzoekster heeft daarmee immers geen afstand gedaan van haar middelen zoals vermeld op het verzoekschrift tot intern beroep. De Raad bedenkt bovendien dat de slaagcijfers die binnen de masteropleiding reeds werden behaald, *prima facie* doen twijfelen aan de redenering dat de slaagkansen in de toekomst, enkel omwille van de stress, als onvoldoende kunnen worden ingeschat.

Het enig middel is in de aangegeven mate gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de beroepsinstantie van de faculteit Economische en Sociale Wetenschappen & Solvay Business School van 6 oktober 2017.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoekster een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 9 januari 2018.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 18 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter

Jan Geens bijzitter
bijgestaan door
Freya Gheysen secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Freya Gheysen **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.097 van 18 december 2017 in de zaak 2017/546

In zake: Emel TASEZER
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François, Kristof Caluwaert en Elsbeth Loncke
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 14 september 2017 waarbij de verdere inschrijving van verzoekster in de opleiding Master of science in Management wordt geweigerd, en van de beslissing van beroepsinstantie van de faculteit Economische en Sociale Wetenschappen & Solvay Business School van 6 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 december 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Manon Lafere, die verschijnt voor verzoekende partij en advocaat Heleen De Bock, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2009-2010, maar met onderbreking, ingeschreven als student aan de Vrije Universiteit Brussel.

In het academiejaar 2009-2010 is verzoekster voor 12 studiepunten ingeschreven in het voorbereidingsprogramma Master of Science in Management. Zij behaalt in dat programma geen credits. In de masteropleiding zelf neemt verzoekster een studieprogramma van 30 studiepunten op, waarbij zij ten belope van 18 studiepunten een credit behaalt.

In het academiejaar 2010-2011 herneemt verzoekster haar inschrijving in het voorbereidingsprogramma. Zij behaalt daarin een credit voor het opleidingsonderdeel ‘Economics for Business’ (6 studiepunten), maar niet voor het opleidingsonderdeel ‘Mathematic and Statistics for Decision Making’ (6 studiepunten). In de masteropleiding behaalt verzoekster een credit voor de 6 opgenomen studiepunten.

Verzoekster schrijft zich vervolgens opnieuw in voor de masteropleiding voor het academiejaar 2014-2015. Zij neemt één opleidingsonderdeel op (‘Financial and Managerial accounting’, 6 studiepunten), waarvoor zij geen credit behaalt. Op het einde van dit academiejaar krijgt verzoekster volgens verwerende partij een bindende voorwaarde opgelegd; daarvan worden evenwel geen stukken voorgelegd.

In het academiejaar 2015-2016 herneemt verzoekster het opleidingsonderdeel ‘Financial and Managerial’ accounting, waarvoor zij een credit behaalt.

In het academiejaar 2016-2017 neemt verzoekster een studieprogramma op van 12 studiepunten, bestaande uit de opleidingsonderdelen ‘Corporate Finance and Investment Analysis’ en ‘Management and Strategy’.

Het examen voor het opleidingsonderdeel ‘Corporate Finance and Investment Analysis’ wordt omwille van medische redenen (ongeval) uitgesteld van 20 april 2017 naar 2 mei 2017. Voorafgaand aan de datum van het uitstel meldt verzoekster dat zij om medische redenen nog

steeds niet in staat is om het examen af te leggen. Het examen wordt daarop door verwerende partij een tweede keer verplaatst, ditmaal naar 17 mei 2016. Verzoekster vraagt daarop omwille van medische redenen ten derden male een verplaatsing van het examen. Dat verzoek wordt geweigerd. Uiteindelijk behaalt verzoekster voor dit opleidingsonderdeel in de tweede examenzittijd een examencijfer van 8/20 en dus geen credit.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Management and Strategy’ is verzoekster afwezig op het examen van de eerste zittijd, dat doorgaat op 21 januari 2017. Daar verzoekster de vraag tot verplaatsing om medische redenen pas indient op 23 januari 2017 en het medisch attest pas op 25 januari 2017, wordt het verzoek tot verplaatsing van het examen geweigerd. In de tweede examenzittijd behaalde verzoekster een examencijfer van 5/20 en dus evenmin een credit.

Doordat verzoekster aldus in het academiejaar 2016-2017 geen enkele credit verwerft, wordt haar de verdere inschrijving in de opleiding Master of science in Management geweigerd. Die beslissing, meegedeeld samen met de proclamatie van de examenresultaten, vormt de eerste bestreden beslissing.

Tegen deze beslissing stelt verzoekster een intern beroep in. Daarin werpt zij op dat zij haar examens in de eerste zittijd niet heeft kunnen afleggen omwille van een ernstig ongeval, zodat zij zich in een geval van overmacht bevond.

De beroepsinstantie behandelt het beroep in zitting van 26 september 2017. Verzoekster wordt daarbij gehoord, en zij voert bijkomende persoonlijke omstandigheden – van medische aard en stress – aan. De beroepsinstantie verklaart het beroep ontvankelijk doch ongegrond, en overweegt daarbij het volgende:

“(...)
Algemeen

Overeenkomstig artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt in artikel 85 Onderwijs- en examenreglement de bindende studievoorwaarde gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (75% van de opgenomen studiepunten). Ingeval een student niet voldoet aan deze bindende voorwaarde kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd.

De student kan evenwel uitzonderlijke omstandigheden inroepen ter rechtvaardiging van de gebrekkige studievoortgang.

Aangehaalde omstandigheden

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente verwijst naar een ongeval met letsel aan haar jukbeen en oog tot gevolg. De beroepsinstantie stelt evenwel vast dat, hoewel de beweerde feiten ernstig voorkomen, er – buiten vage doktersbriefjes – geen enkel stuk wordt voorgelegd om deze bijzondere omstandigheid ook aan te tonen. Hetzelfde geldt voor de door de studente ter zitting vermelde miskramen die overigens, hoewel de interne beroepsinstantie hiervoor alle begrip kan hebben, geen betrekking hebben op de afgelopen zittiden.

De studente haalt ter zitting voornamelijk aan te lijden onder stress tot rechtvaardiging van haar gebrekkige studievoortgang voor het academiejaar 2016-2017. Ter zitting bevestigt de studente evenwel dat zij in dat verband nooit hulp is gaan zoeken bij het studiebegeleidingscentrum of de studentpsycholoog en uit zelfs niet het minste voornemen om dit in de toekomst te zullen doen. De beroepsinstantie stelt bovendien vast dat er geen overtuigende elementen worden aangebracht om aan te nemen dat het in het volgende academiejaar beter zal gaan met het door de studente aangevoerd stressprobleem. De studente geeft immers aan dat zij in het verleden veel stress had vanwege bindende voorwaarde, situatie waarin de studente evenwel rechtstreeks terug zou belanden mocht zij verder worden toegelaten onder bindende voorwaarden.

De thans ingeroepen omstandigheden, waarvoor de interne beroepsinstantie weliswaar enig begrip kan opbrengen, zijn niet ernstig bewezen door de student. De beroepsinstantie meent overigens dat de door de studente aangehaalde omstandigheden geen verklaring bieden voor de algemeen zeer gebrekkige studievoortgang. De beroepsinstantie is bijgevolg van oordeel dat, o.a. gelet op de beperkte voorgelegde stukken, het niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk is dat de ingeroepen omstandigheden als niet in die mate worden beoordeeld om toch nog toegelaten te worden.

Zeer gebrekkige studievoortgang

De interne beroepsinstantie stelt op basis van het dossier vast dat de student reeds sinds het academiejaar 2009-2010 (met onderbreking van 3 jaar) ingeschreven is in de Master of Science in Management van 60 studiepunten en dat de student na 5 effectief doorlopen academiejaren nog steeds 30 studiepunten moet verwerven. De interne beroepsinstantie stelt ook vast dat de studente in het verleden reeds bindende voorwaarden werden opgelegd zodat de studente afdoende gewaarschuwd was dat zij voldoende studievoortgang diende te maken. De beroepsinstantie stelt overigens cast dat studente in academiejaren 2014-2015 en 2015-2016 telkens slechts 6 Studiepunten (hetzij één opleidingsonderdeel (Financial and Managerial Accounting)) opgenomen heeft, en slechts 12 studiepunten in het laatste academiejaar. In het laatste academiejaar behaalde de studente geen enkele credit voor de opgenomen studiepunten. Keer op keer grijnt de studente de (vele) aangeboden kansen niet aan. Op de afgelopen drie academiejaren slaagde de studente er slechts in om credits te verwerven voor slechts 6 studiepunten, hetzij één opleidingsonderdeel.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat al deze elementen van het dossier afdoende verantwoorden waarom de studente geweigerd werd zonder te overwegen of bindende voorwaarden geen positief resultaat zouden opleveren. De beroepsinstantie erop dat het feit dat de studente formeel gezien niet onder voortgangsbewaking stond niets afdoet aan haar gebrekkig studievoortgangsdossier waarmee de beroepsinstantie

rekening kon houden en kon afleiden dat het er manifestelijk van geeft dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren.

Rekening houdend met de zeer gebrekkige studievoortgang van de studente de voorbije jaren, meent de beroepsinstantie dat het niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk is om deze eerder door de studievoortgangscommissie genomen weigeringsbeslissing te herbevestigen.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het ingestelde beroep.

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft op straffe van onontvankelijkheid voor dat het bij de Raad ingestelde beroep moet zijn ondertekend door de verzoekende partij of haar raadsman.

Te dezen moet worden vastgesteld dat verzoekster het door haar bij de Raad ingediende verzoekschrift niet heeft ondertekend.

Deze vaststelling volstaat om het beroep onontvankelijk te verklaren.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 18 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Henri Verhaaren bijzitter

Jan Geens bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.098 van 18 december 2017 in de zaak 2017/628

In zake: Kristof JACOBS
woonplaats kiezend te 3001 Heverlee
Armand-Thiérylaan 21 bus 0201

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Heleen De Bock
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 10 november 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepsinstantie van de faculteit Recht en Criminologie van de Vrije Universiteit Brussel van 17 oktober 2017 (ondertekend op 27 oktober 2017) waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 18 december 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Heleen De Bock, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in het voorbereidingsprogramma Master of Laws in de Rechten, alsook in de desbetreffende masteropleiding zelf.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Insolventierecht’ behaalt verzoeker een examencijfer van 5/20. De proclaimatie vindt plaats op 14 september 2017.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker het volgende intern beroep in:

“(…)

Ik ben het niet eens met deze beslissing omdat:

- Inzagedatum van examen is overschreden
- Analyse en bespreking van behaalde resultaat is momenteel niet mogelijk, punt strookt niet met verwachting van het beoogde resultaat
- Geen mogelijkheid om inzage te hebben alvorens vervaltermijn beroepsprocedure is verlopen
- Delegatie inzake aan meester Gesquièr.”

De behandeling van het beroep door de beroepsinstantie wordt uitgesteld van 29 september 2017 naar 17 oktober 2017, teneinde verzoeker toe te laten het examen voor het opleidingsonderdeel ‘Insolventierecht’ in te kijken. Dit wordt op 4 oktober 2017 aan verzoeker meegedeeld.

Op 13 oktober 2017 deelt verzoeker mee dat hij niet op de hoorzitting van de beroepsinstantie aanwezig zal zijn, maar dat hij een schriftelijke toelichting zal overmaken. Verzoeker doet dit op 16 oktober 2017 en meldt daarbij het volgende:

“Hieronder kan u de communicatie volgen omtrent het inzagerecht.

Het inzagemoment heeft plaatsgevonden en men zal het punt na inzage conform het onderhoud aanpassen naar boven toe. Dit neemt niet het euvel weg dat het examen niet volledig kon worden ingezien vermits men geen kopij van een deel ter beschikking had ter nazicht.

Men merkt ook op dat men ineens het ander deel van het examen heeft en niet het complementaire deel zoals men eerst in de mail aangaf. Dit maakt het nogal moeilijk volgen en vraagt men zich af wat er net fout gelopen is?

Ik zal ook niet present zijn op 17-10-2017 vermits ik weinig tot niets aan het gegeven kan toevoegen in een verbaal onderhoud met de commissie.”

Bijgevoegd zijn verschillende e-mailberichten.

De interne beroepsinstantie van de faculteit Recht en Criminologie verklaart verzoekers beroep ontvankelijk doch ongegrond, en steunt daarbij op de volgende overwegingen:

“De student klaagt in zijn verzoekschrift aan dat de inzagetermijn wat betreft het examen ‘Insolvantierecht’ verstrekken is, en hij geen inzage in het examen heeft gehad.

In het licht hiervan heeft de interne beroepsinstantie de behandeling van het intern beroep uitgesteld, in afwachting van de inzage door de student van zijn examen.

De docent heeft aan de interne beroepsinstantie meegedeeld dat de student inzage heeft verkregen op 11.10.2017. Zodoende heeft de student geen belang meer bij zijn kritiek in zijn verzoekschrift op het gebrek aan inzage.

Het stond de student vervolgens vrij om na de inzage zijn verzoekschrift verder aan te vullen. De student heeft dit evenwel niet gedaan.

De student haalt in zijn verzoekschrift van 21.09.2017 nog aan dat het examencijfer niet strookt met zijn verwachtingen. Hij brengt evenwel geen objectieve elementen aan die afbreuk doen aan het vermoeden van objectiviteit en deskundigheid in hoofde van de examinator. De loutere inschatting van de student is geen afdoende argument om te twijfelen aan dit vermoeden; verder was het de eigen keuze van de student om zijn verzoekschrift niet verder aan te vullen na de inzage; er wordt aldus geen inhoudelijke grief over het examencijfer geformuleerd.

Tot slot voert de student in zijn verzoekschrift van 21.09.2017 aan dat hij het niet eens is met de beslissing omdat *‘delegatie inzage aan meester Gesquiere’*. De student geeft evenwel niet aan waarom dit problematisch is voor hem; de interne beroepsinstantie wijst tevens op de facultaire aanvulling bij art. 114, §3 van het OER, waarbij bepaald wordt dat *“De titularis staat in voor de organisatie van de inzage. Deze taak kan gedelegeerd worden aan een lid van het assisterend personeel.”*

Dit vormt de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin aanleiding om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Enig middel

In een enig middel beroept verzoeker zich, voor zover de Raad kan nagaan, op de motiveringsplicht.

De uiteenzetting van het enig middel luidt als volgt (de Raad citeert letterlijk):

“Na de te late inzage van het examen insolventierecht blijkt dat men een deel van het examen zowel in eerste als in tweede zit is kwijtgeraakt. Daar ook niet geheel duidelijkheid over bestaat hoe dit kunnen gebeuren is en welk deel men precies kwijt is geraakt.

Men enkel over de inzage spreekt en niet over de ontbrekende examenkopij. Deze inzage volgens initieel verzoekschrift bij de interne commissie te laat heeft plaatsgegrepen.

Men geen oplossing aandraagt voor de oplossing van de ontbrekende examenkopij.

Men hier in de beslissing niet op ingaat.

Men verzoekt om een oplossing voor deze situatie.

Om deze redenen:

Men behage de raad om het beroep ontvankelijk te verklaren en de beslissing van de commissie te vernietigen. Deze beslissing werd genomen op 27-10-2017 en medegedeeld op 06-11-2017.

Men zou hierbij willen vragen om het beroep na te willen behandelen. Deze procedure urgente of nefaste gevolgen heeft in de zeer nabije toekomst.”

Standpunt van partijen

A. Ontvankelijkheid

In haar antwoordnota werpt verwerende partij in hoofdorde de onontvankelijkheid van het middel op.

Verwerende partij brengt ter zake in herinnering dat artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs voorschrijft dat de beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren. Verwerende partij wijst op de rechtspraak van de Raad die overweegt dat daarmee minstens wordt vereist dat een verzoekende partij eventueel summier doch duidelijk de aangegeven onregelmatigheid aanbrengt en dat het louter formuleren van een bewering of twijfel niet volstaat.

In het licht van het voorliggend verzoekschrift, is verwerende partij van oordeel dat daarin slechts een aantal niet-onderbouwde beweringen worden opgeworpen, zonder enige verdere toelichting of uiteenzetting, zodat er van een eigenlijk middel geen sprake is. Evenmin, zo besluit verwerende partij, wordt uiteengezet hoe de bestreden beslissing tekort zou schieten.

In zijn wederantwoordnota stelt verzoeker dat aan de eisen die de Raad stelt opdat een middel voldoende duidelijk en in dat opzicht ontvankelijk zou zijn, is voldaan. Verzoeker meent dat dit volgt uit het antwoord van de docent, en verzoeker herneemt ten dele de e-mails die hij met de docent heeft gewisseld.

Beoordeling

De ontvankelijkheid van een middel dient te worden beoordeeld aan de hand van de gedinginleidende akte, te dezen het verzoekschrift dat de verzoekende partij bij de Raad heeft ingediend. Zo een middel in dat verzoekschrift onvoldoende duidelijk is, dan kan dit door de verzoekende partij niet worden verholpen door in de wederantwoordnota een nadere omschrijving weer te geven. Daarop heeft immers de verwerende partij zich binnen de essentieel schriftelijke procedure voor de Raad niet kunnen verweren.

In casu is het enig middel ertoe beperkt dat er delen van het examen zijn kwijtgeraakt en dat de bestreden beslissing daarvoor geen uitleg verschaft, wat kan worden begrepen als een beroep op de formelemotiveringsplicht. In dat opzicht is het middel naar oordeel van de Raad voldoende duidelijk om ontvankelijk te worden bevonden.

De exceptie wordt verworpen.

B. Ten gronde

Standpunt van partijen

In haar antwoordnota stelt verwerende partij dat het middel alleszins ongegrond is.

Wat de beweerde laattijdige inzage in het examen ‘Insolventierecht’ betreft, voert verwerende partij aan dat verzoeker geen belang heeft bij de kritiek omtrent de inzagetermijn van het

examen, aangezien de interne beroepsinstantie de behandeling van het intern beroep, in afwachting van de inzage van het examen door verzoeker, heeft uitgesteld. Zij wijst erop dat verzoeker op 11 oktober 2017 effectief inzage in zijn examen heeft verkregen en dat de behandeling van het intern beroep plaatsvond op 17 oktober 2017.

Ten aanzien van het beweerde ontbreken van de examenkopij, stelt verwerende partij dat die grief in het raam van het intern beroep niet, minstens niet op een voldoende duidelijke wijze, als een middel werd opgeworpen. Nochtans, zo stipt verwerende partij aan, had verzoeker de mogelijkheid om zijn verzoekschrift op intern beroep verder aan te vullen na de verleende inzage. Verzoeker heeft evenwel enkel op 16 oktober 2017 een kort “schriftelijk relaas ten behoeve van de beroepscommissie” ingediend. Ook daarin heeft verzoeker volgens verwerende partij slechts een aantal niet onderbouwde beweringen opgeworpen, zonder enige verdere toelichting of uiteenzetting, waarop de interne beroepsinstantie omwille van de onduidelijkheid ervan niet is ingegaan.

Ten slotte licht verwerende partij nog toe dan er geen sprake is van een “ontbrekende examenkopij”. Uit de bijlagen bij het “schriftelijk relaas ten behoeve van de beroepscommissie” kan immers worden afgeleid dat verzoeker, volgens de docent, zowel in eerste als in tweede zittijd enkel het theoretisch deel, maar niet het praktisch deel van het examen had ingediend.

In zijn wederantwoordnota beperkt verzoeker zich ertoe te verwijzen naar het onderwijs- en examenreglement en het gemis aan een motivering in de bestreden beslissing.

Beoordeling

Wat betreft de openbaarheid van bestuur en het inzagerecht, is het vaste rechtspraak van de Raad dat gebeurlijke problemen bij de inzage in bepaalde gegevens in het kader van de interne beroepsprocedure, in regel geen invloed hebben op de regelmatigheid van de examenbeslissing (zie bv. R.Stvb. 13 augustus 2009, nr. 2009/051). Dit is enkel anders wanneer de student door een ontoereikende openbaarheid van bestuur fundamenteel is gehinderd in zijn mogelijkheid om zijn grieven te doen gelden. Wanneer evenwel de interne beroepsinstantie de behandeling van het intern beroep heeft opgeschort ten einde de inzage mogelijk te maken en de student toe te laten vervolgens in voorkomend geval nog nieuwe

middelen op te werpen – zoals te dezen het geval is – kan uit het inzagerecht in de procedure voor de Raad geen middel meer worden geput. In dat opzicht faalt verzoekers enig middel.

Wat het beweerde ontbrekende deel van het examen betreft, is door de docent in het raam van de interne beroepsprocedure reeds opgemerkt dat het niet gaat om een ‘ontbrekend’ stuk, maar wel om een deel van het examen dat nooit werd ingeleverd. Het is een stelling die verzoeker in het raam van het intern beroep niet heeft tegengesproken.

Thans herhaalt verwerende partij het relaas van de docent in haar antwoordnota; opnieuw betwist verzoeker dit relaas niet, laat staan dat hij het op overtuigende wijze zou weerleggen.

Het middel is ook in dat opzicht ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 18 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Henri Verhaaren	bijzitter
Jan Geens	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30

november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.099 van 18 december 2017 in de zaak 2017/647

In zake: An-Sofie PEETERS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christel Lenaers
kantoor houdend te 3520 Zonhoven
Heuveneindeweg 34

tegen:

UNIVERSITEIT HASSELT
woonplaats kiezend te 3500 Hasselt
Martelarenlaan 42

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 november 2017, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van de examencommissie van 27 oktober 2017 waarbij aan verzoekster bindende voorwaarden worden opgelegd en van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Universiteit Hasselt van 15 november 2017 waarbij het intern beroep van verzoekster deels onontvankelijk en deels ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 18 december 2017.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christel Lenaers, die verschijnt voor verzoekende partij is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven als student in de opleiding Bachelor in de Rechten.

Op het einde van dit academiejaar krijgt verzoekster bindende voorwaarden opgelegd omwille van een beperkt studierendement; verzoekster behaalde een credit voor 20 van de 40 opgenomen studiepunten. Deze voorwaarden zijn drieënlei: (i) verzoekster mag voor maximaal 60 studiepunten inschrijven, (ii) zij moet slagen voor het eerste deliberatiepakket (met dien verstande dat indien – wegens faciliteiten of overmacht – geen volledig programma in het eerste deliberatiepakket wordt opgenomen, verzoekster voor alle opgenomen opleidingsonderdelen in het eerste deliberatiepakket een credit moet behalen, dan wel cijfers die voldoen aan de tolerantieregels in het eerste deliberatiepakket) en (iii) indien opleidingsonderdelen uit het tweede deliberatiepakket worden opgenomen, moet een studierendement van minstens 60% worden gehaald. Verzoekster stelt tegen deze beslissing geen beroep in.

In het academiejaar 2016-2017 herneemt verzoekster alle opleidingsonderdelen uit het eerste deliberatiepakket waarvoor zij nog geen credit behaalde, en neemt zij tevens twee opleidingsonderdelen ('Internationaal en Europees recht' en 'Staats- en bestuursrecht') op uit het tweede deliberatiepakket.

Na de tweede examenzittijd behaalt verzoekster geen credit voor de opleidingsonderdelen 'Internationaal en Europees recht' en 'Publiek recht'. Door het hoge aantal studiepunten dat aan beide opleidingsonderdelen is verbonden – respectievelijk 12 en 8 – voldoet verzoekster niet aan de derde van de hiervoor vermelde bindende voorwaarden.

In haar vergadering van 31 augustus 2017 overweegt de examencommissie dat de bindende voorwaarden niet zijn vervuld en dat er geen uitzonderlijke omstandigheden voorliggen die het nakomen ervan hebben verhinderd, zodat de verdere inschrijving in de bacheloropleiding Rechten wordt geweigerd, en dit voor de volgende twee academiejaren. Deze beslissing wordt aan verzoekster meegedeeld op 1 september 2017.

Met een e-mail van 3 september 2017 richt verzoekster zich met betrekking tot het vak Internationaal en Europees recht tot professor S.S., waarin zij aanvoert:

“Ik behaalde op het examen Internationaal en Europees recht een 9/20 in tweede zit aan de UHasselt, vorig jaar heb ik niet deelgenomen aan het examen internationaal en Europees recht. Ik kreeg van UHasselt begin dit jaar bindende voorwaarden opgelegd dat ik op de 4 vakken die ik opnam dit keer moest slagen. Ik had een onvoldoende op Staats- en bestuursrecht, een 8/20 in de tweede zit, en behaalde een gemiddelde van 55%. De 8/20 kan ik tolereren. Er werd mij op 1 september gemeld per mail dat ik uitgesloten word op de UHasselt omwille van uiteindelijk 1 punt te kort op het examen Internationaal en Europees recht.

Op uw examen werd er in de vraagstelling een fout artikel vermeld daardoor heb ik deze vraag laattijdig moeten hernemen en kwam ik bij andere vragen in tijdsnood.

Er wordt mij door het examenreglement of het OER de mogelijkheid geboden om binnen [] 7 kalenderdagen een interne klacht in te dienen tegen de beslissing van de examencommissie.

Ik zou graag eerst morgen met u deze situatie willen bespreken voordat ik deze interne klacht indien.

Voor mij is werkelijk 1 punt een wereld van verschil en hoop op enig begrip.”

Prof. S.S. antwoordt hierop op 4 september 2017 dat het foute artikelnummer reeds werd gecorrigeerd en op basis daarvan geen verandering in het examencijfer kan worden aangebracht, maar dat bij de inzage wel kan worden nagegaan of verzoekster ergens een punt kan bijkrijgen.

Na de inzage voor het deel Internationaal recht binnen het betrokken opleidingsonderdeel, zendt verzoekster aan assistent W.M. op 4 september 2017 de volgende e-mail:

“Naar aanleiding van het bespreken van mijn examen internationaal recht op 4 september [laatstleden] ging u contact opnemen met professor [W.]. Indien ik een [optelsom] maak van het examen internationaal kom ik op 4,625/10 (deze [optelsom] heb ik uit het hoofd bij het bekijken van de resultaten op het examen gemaakt), ik kom in totaal volgens mijn berekeningen op het examen Internationaal en Europees 0,225 te kort.

Bij het bespreken bleek dat ik mogelijk een extra punt (bonus) zou kunnen krijgen in vraag 2 aangaande het humanitaire recht.

Zou u aub dit voor mij met professor [W.] kunnen bespreken?

Met mogelijk een bijpassing van 0,225 ben ik geslaagd in totaliteit en anders mag ik mijn studies rechten aan de UHasselt niet verderzetten.”

Op 7 september 2017 antwoordt de assistent:

“Na grondig overleg is besloten dat de specifieke vraag omtrent militair optreden – samen met de algemene context van vraag 2 – voldoende duidelijk was in het opzet om specifiek te peilen naar het zogenaamde ‘ius ad bellum’ (op welke wijze en met welke

middelen een Staat geoorloofd kan *beginnen* met militair optreden tegen een andere Staat).

Die vraag staat in principe los van de vraag naar ‘ius in bello’, ook wel genaamd ‘internationaal humanitair recht’ (de wijze waarop Staten en actoren in een reeds bestaand conflict zich moeten gedragen).

Om die redenen moet ik je dan ook spijtig genoeg mededelen dat er geen extra punten zullen worden toegekend voor een verwijzing naar het internationaal humanitair recht en er aldus geen herberekening van de punten zal plaatsvinden.”

Op 5 september 2017 tekent verzoekster het volgend intern beroep aan tegen de beslissing van 31 augustus 2017 waarbij de nieuwe inschrijving voor twee academiejaren wordt geweigerd:

“Verzoekster wenst de beslissing te horen hervormen om volgende redenen:

- Bij aanvang van het academiejaar 2016-2017 werden mij nooit bindende voorwaarden ter ondertekening voorgelegd.
- Mijn examenresultaten van het afgelopen academiejaar houden in dat op alle afgelegde vakken de vereiste punten werden behaald, behalve voor wat betreft de vakken Internationaal en Europees recht (behaald resultaat 9/20) en het vak Staats- en Bestuursrecht (behaald resultaat 8/20).
Gelieve er rekening mee te houden dat ik in mijn eerste bachelor in de rechten 2015-2016 de examens Internationaal en Europees recht en Staats- en Bestuursrecht niet heb afgelegd en 55 procent behaalde in het academiejaar 2016-2017.
- Tijdens het examen Internationaal en Europees recht (behaald resultaat 9/20), werd er in het onderdeel Europees recht in een vraagstelling een fout artikel gebruikt. Dit werd inderdaad wel gecorrigeerd na een uur door Professor [S.], maar vermits ik deze vraag reeds had opgelost en daardoor niet meer voldoende tijd had om deze te hernemen, heeft dit ook invloed gehad op de nog op te lossen vragen en zeker op mijn examenresultaat. Ik heb dit gemeld aan Professor [S.], die van mening was dat dit geen veranderingen aan mijn punten zou aanbrengen (stuk 2). Zij was wel bereid om tijdens de inzage van het examen na te kijken of er een fout is geslopen bij het nakijken van de vragen en er een punt zou kunnen bijgegeven worden.
- Ik heb gebruik gemaakt van artikel 6.2 van mijn inzagerecht en de bespreking van de examenresultaten voor beide vakken. Hier waren heel wat studenten aanwezig, al dan niet vertegenwoordigd en bijgestaan door familie en/of advocaat. Normalerwijze zou hier dus op een transparante wijze moeten aangegeven worden op welke gronden de examenresultaten tot stand zijn gekomen.

Voor het vak Europees recht heb ik 0.4 punten bij gekregen.

Voor het vak Internationaal recht was de heer [M.] aanwezig en heb ik samen met hem enkel vraag 2 van het examen kunnen doornemen. De overige vragen van het examen heb ik met de heer [M.] niet kunnen doornemen vermits hij deze niet verbeterd had. Professor [W.] was niet aanwezig tijdens dit inzagerecht. Voor vraag 2 was de heer [W.] geneigd om punten bij te geven mits overleg met professor [W.]. (stuk 3). Tot op heden heb ik hiervan nog geen antwoord ontvangen. Mijnheer [M.] zou dit laten weten. Dit is nochtans voor mij zeer belangrijk want met een

aanpassing met een paar tiende[n] van de punten was ik geslaagd op het vak Internationaal en Europees recht en zou ik Staats- en Bestuursrecht kunnen tolereren.

- Een uitsluiting voor de studie bachelor in de rechten op deze gronden, is voor mij ondenkbaar. Ik heb dit altijd zo graag gewild en zie thans, op toch wel ernstig betwistbare gronden, mijn toekomstplannen zomaar in rook opgaan.

Ik zou de examencommissie erop willen wijzen dat mijn uitslagen toch van die aard zijn, dat zij in principe een verdere inschrijving in de opleiding bachelor in de rechten aan de Uhasselt niet in de weg staan.

Graag zou ik ook gehoord willen worden omtrent dit intern beroep.

Aangezien het toch de bedoeling is over de studievoortgang van een student te bewaken en deze te bevorderen, dient bij de beoordeling van de examenresultaten door de examencommissie rekening gehouden te worden met alle specifieke feitelijke gegevens voor elk individueel geval.

Rekening houdend met hoger vermelde uiteenzetting en gezien mijn gedrevenheid en motivatie om deze studierichting verder te zetten, verzoek ik met eerbied om uw negatieve studievoortgangbeslissing dd. 31/08/2017, ter kennis gebracht per mail dd. 01/09/2017, te willen herzien en om te zetten in een positieve studievoortgangsbeslissing en mij toe te laten tot de tweede bachelor rechten.”

De interne beroepscommissie behandelt het intern beroep in zitting van 15 september 2017. Verzoekster en haar raadsman worden daarbij gehoord en ter zitting wordt de volgende ‘besluit-nota’ neergelegd:

“[...]

3. De gegrondheid van het ingestelde beroep

1.

Concluante was in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding bachelor in de rechten.

Tijdens het academiejaar 2015-2016 behaalde zij niet voor 60% van de opgenomen studiepunten een creditbewijs. Bijgevolg besliste de examencommissie van de bacheloropleiding Rechten haar bindende voorwaarden op te leggen conform examenregeling artikel 3.3 §3bis:

- a. Voor maximaal 60 studiepunten mag inschrijven
- b. Moet slagen voor het eerste deliberatiepakket.
- c. Indien opleidingsonderdelen uit het tweede deliberatiepakket worden opgenomen, minstens 60% studierendement (ratio verworven/opgenomen punten) dient te behalen.

Bij aanvang van het academiejaar 2016-2017 werden aan concluante nooit bindende voorwaarden ter ondertekening voorgelegd. Deze bindende voorwaarden houden een verstrenging in van de deliberatievoorwaarden, maar werden niet mee opgenomen in het studiecontract van concluante.

Bij de totstandkoming van een bindend advies is het beginsel van hoor en wederhoor van essentieel belang.

2.

Concluante realiseerde tijdens het academiejaar 2016-2017 op de opgenomen vakken de vereiste credits, behalve voor wat betreft de vakken Internationaal en Europees recht. Daar behaalde zij een 9/20 op en het vak Staats- en Bestuursrecht, waarop zij een 8 op 20 behaalde.

Vooreerst wenst concluante op te merken dat beide vakken in het academiejaar 2015-2016 niet werden afgelegd omwille van interne familiale – psychologische problemen die zich op dat moment voordeden bij het jongere zusje van concluante.

Indien [zij] tijdig kennis zou hebben gekregen van de verstengde bindende voorwaarden dewelke haar werden opgelegd, zou zij deze hebben kunnen betwisten om onder meer hoger vermelde redenen. Dit is evenwel niet kunnen gebeuren.

3.

Beide vakken werden dus in een eerste herkansing afgelegd.

Concluante behaalde 55% in het academiejaar 2016-2017.

Hierbij dient mee in rekening genomen te worden dat tijdens het examen Internationaal en Europees recht (behaald resultaat 9/20), er in het onderdeel Europees recht in een examenvraag een fout artikel werd vermeld. Dat er een fout artikel werd gebruikt waaromtrent een toepassing diende gemaakt te worden, kwam aan het licht nadat één van de studenten dit opmerkte. Na een uur werd dit door de professor gecorrigeerd. Concluante had deze vraag al trachten op te lossen, waardoor zij nadien in tijdsnood is gekomen, niet alleen door de vraag te hernemen, maar hetgeen natuurlijk ook van invloed is geweest op het oplossen van de andere examenvragen en dus ook op het examenresultaat.

Concluante heeft dit per mail dd. 03/09/2017 gemeld aan de professor, die van mening was dat dit geen veranderingen aan haar punten zou aanbrengen, maar liet weten dat er tijdens de inzage wel kon gekeken worden of er een fout zou zijn geslopen bij het nakijken van de vragen en of ergens een punt zou kunnen bij gekregen worden. (stuk 2).

4.

Tijdens dit inzagerecht werd aan concluante door de professor gemeld dat voor het vak Europees recht 0,4 punten op een vraag zou bijgegeven worden. En dat de overige tiende[n] punten bij het vak Internationaal recht konden gerecupereerd worden.

Concluante heeft inderdaad gebruik gemaakt van artikel 6.2 van haar inzagerecht en de bespreking examenresultaten voor deze beide vakken.

“De student kan zijn examenkopij/evaluatie persoonlijk komen inkijken en toelichting vragen aan de examinator(s). Hierbij dient op een transparante manier aangegeven te worden op welke gronden het examenresultaat tot stand is gekomen.”

Er waren tijdens dit inzagerecht heel wat studenten aanwezig, al dan niet vertegenwoordigd en bijgestaan door familie en/of advocaat. Concluante was alleen, niet bijgestaan. Artikel 6.2 voorziet een persoonlijke inzage.

Normalerwijze zou hier dus op een transparante wijze moeten aangegeven worden op welke gronden de examenresultaten tot stand zijn gekomen.

Voor het vak Internationaal recht was de heer [M.] aanwezig, de assistent van professor [W.]. Concluante heeft met hem enkel vraag 2 van het examen kunnen doornemen. De overige vragen van het examen konden niet meer doorgenomen worden, aangezien er door de assistent heer [M.] niet aangegeven kon worden op welke gronden de

examenresultaten tot stand waren gekomen en hoe en of er een juiste quotering werd gegeven. Prof. [W.] was afwezig en een aanpassing van vraag 2 zou vanzelfsprekend maar definitief kunnen worden door zijn goedkeuring. Concluante verwachtte aldus een antwoord van de heer [M.] in verband met deze vraag 2. Na een mail van haar op 4 september jl., ontving zij een antwoord (stukken 3-4). De overige vragen konden op dat ogenblik niet meer ingezien/besproken worden, aangezien de beroepstermijn zou verstrijken en concluante haar rechten gevrijwaard wenste te zien. Zij weet dus niet of hier/ en op welke basis de examenvragen werden beoordeeld. Eén en ander is toch wel erg belangrijk voor concluante. Met een bijpassing van slechts een tiende punten zou concluante immers geslaagd zijn op het vak Internationaal en Europees recht.

5.

Dit gebeuren heeft als belangrijk gevolg dat door deze omstandigheden de 9 op het vak Internationaal en Europees recht in een 10 zouden resulteren, hetgeen ook zou betekenen dat concluante de 8/20 voor Bestuurs- en Staatrecht zou kunnen tolereren, ... Er is evenmin rekening gehouden met het gegeven dat concluante in haar eerste bachelor in de rechten een percentage van 55 procent behaalde en de examens internationaal en Europees recht en Staats- en Bestuursrecht in het academiejaar 2015-2016 niet [heeft] afgelegd ...

6.

Concluante wenst de interne beroepscommissie erop te wijzen dat haar uitslagen toch van die aard zijn, dat zij in principe een verdere inschrijving in de opleiding bachelor in de rechten aan de Uhasselt niet in de weg staan.

Bij een beslissing om een student al dan niet te delibereren moet rekening worden gehouden met de gekende bijzondere omstandigheden die voorliggen in dit dossier.

7.

Een uitsluiting voor de studie bachelor in de rechten op deze gronden, is voor haar ondenkbaar.

Aangezien het toch de bedoeling is over de studievoortgang van een student te [waken] en deze te bevorderen, dient bij de beoordeling van de examenresultaten door de examencommissie rekening gehouden te worden met alle specifieke feitelijke gegevens voor elk individueel geval.

Concluante verzoekt dan ook om de vernietiging van de negatieve voortgangsbeslissing d.d. 31/08/2017.

Concluante verzoekt tevens rekening te houden met hoger vermelde uiteenzetting en haar gedrevenheid en motivatie om deze studierichting verder te zetten.

Derhalve vordert zij met eerbied om de negatieve studievoortgangbeslissing dd. 30/08/2017, ter kennis gebracht per mail dd. 01/09/2017, te willen vernietigen en te laten [omzetten] in een positieve studievoortgangbeslissing en haar toe te laten tot de opleiding in de tweede bachelor rechten.”

De interne beroepscommissie komt tot de volgende beoordeling:

“[...]

De student ontving op 1.09.2017 in haar studentendossier de beslissing van de examencommissie bachelor in de Rechten, dat haar herinschrijving in de opleiding zou

geweigerd worden omwille van het niet behalen van de opgelegde bindende voorwaarden.

Deze bindende voorwaarden werden opgelegd bij aanvang van het academiejaar 2016-2017 via het studentendossier (publicatie op 1.09.2016) en betroffen:

‘Voor maximaal 60 studiepunten mag inschrijven

-Moet slagen voor het eerste deliberatiepakket(*);

-Indien opleidingsonderdelen uit het tweede deliberatiepakket worden opgenomen, minstens 60% studierendement (ratio verworven/opgenomen studiepunten) dient te behalen.’

De student tekende geen beroep aan tegen het opleggen van deze bindende voorwaarden.

De student is van mening dat de weigeringsbeslissing dient te worden hervormd en haalt hiervoor volgende argumenten aan:

-de bindende voorwaarden werden nooit door de studente ondertekend.

-de examenresultaten van de student zouden net niet voldoen aan de bindende voorwaarden. Zij behaalde enkel een 9/20 voor Internationaal en Europees recht en een 8/20 voor staats- en bestuursrecht. Op alle andere vakken zou zij geslaagd zijn. Tijdens haar eerste inschrijving in de opleiding in 2015-2016 heeft de student bovendien de examen voor de opleidingsonderdelen ‘staats- en bestuursrecht’ alsook ‘Internationaal en Europees recht’ niet afgelegd.

- de studente geeft aan dat er mogelijk nog een aanpassing van haar examencijfer ‘internationaal en Europees recht’ aankomt. Deze vraag zou nog hangende zijn bij de docent Internationaal recht.

De student wijst er op dat de examencommissie met alle individuele, feitelijke gegevens dient rekening te houden voor zij een ingrijpende beslissing neemt als het weigeren tot herinschrijving in de opleiding.

De commissie dient na te gaan of de bestreden beslissing regelmatig tot stand is gekomen en redelijk is.

De commissie stelt vast dat er geen elementen vorhanden zijn waaruit blijkt dat de genomen beslissing onregelmatig tot stand is gekomen.

Uit de vorhanden zijnde gegevens blijkt dat tijdens het academiejaar 15-16 de opleidingsonderdelen ‘internationaal en Europees recht’ en ‘staats- en bestuursrecht’ niet werden opgenomen in het curriculum van de student omwille van ernstige en bewezen familiale redenen. Dit had tot gevolg dat voornoemde vakken voor het eerst konden worden afgelegd in het academiejaar 2016-2017.

Rekening houdende met het feit dat de student slechts 1 punt op 20 tekort komt voor het behalen van de bindende voorwaarden (en het slagen op het deliberatiepakket) en deze tekorten betrekking hebben op opleidingsonderdelen die door een overmachtssituatie slechts voor het eerst in het academiejaar 16-17 konden worden afgelegd, acht de commissie de genomen beslissing onredelijk.”

Aldus vernietigt de interne beroepscommissie de beslissing van de examencommissie en vraagt zij dat orgaan, overeenkomstig de procedure die ter zake binnen verwerende partij van toepassing is, een nieuwe beslissing te nemen.

Die nieuwe beslissing van de examencommissie, genomen op 22 september 2017, strekt er vervolgens toe dat verzoekster opnieuw mag inschrijven in de voormelde opleiding. Wel wordt aangekondigd dat aan die inschrijving opnieuw een bindende voorwaarde zal worden verbonden.

Met een verzoekschrift van 25 september 2017 stelt verzoekster bij de Raad een beroep in tegen (i) voormelde de studievoortgangsbeslissing van 31 augustus 2017, (ii) de voormelde beslissing van de interne beroepscommissie van de Universiteit Hasselt van 15 september 2017 waarbij het intern beroep ontvankelijk en gegrond werd verklaard en de beslissing van de examencommissie van 22 september 2017 waarbij aan verzoekster opnieuw toelating tot inschrijving werd verleend, en (iii) voormelde beslissing van de examencommissie van 22 september 2017 waarbij aan verzoekster bindende voorwaarden worden opgelegd.

In zijn arrest nr. 3.927 van 23 oktober 2017 verklaart de Raad dat beroep onontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de eerste en tweede voormelde beslissing, en ontvankelijk en gegrond ten aanzien van de derde voormelde beslissing, in de mate dat de Raad oordeelt dat aan verzoekster een nieuwe termijn wordt verleend om een intern beroep in te stellen tegen de beslissing van 22 september 2017 voor zover die bindende voorwaarden oplegt. De Raad verwijst kortheidshalve naar de overwegingen van dit arrest.

Met een e-mail van 27 oktober 2017 wordt verzoekster ervan in kennis gesteld dat de examencommissie haar bij een wederinschrijving in het academiejaar 2017-2018 de volgende maatregel van studievoortgangsbewaking heeft opgelegd:

1. Voor maximaal 60 studiepunten inschrijven aan de UHasselt/tUL;
2. Slagen voor het eerste deliberatiepakket van de opleiding bachelor in de rechten;
3. Minstens 60% studierendement (ratio effectief verworven/effectief opgenomen studiepunten) behalen op de opleidingsonderdelen uit het tweede deliberatiepakket.

Onderliggend aan deze beslissing is de vaststelling dat verzoekster in het academiejaar 2016-2017 minder dan 60% van de studiepunten heeft verworven.

Dit is de eerste thans bestreden beslissing.

Op 2 november 2017 stelt verzoekster het volgende intern beroep in tegen de haar opgelegde bindende voorwaarden:

“(…)

De UHasselt heeft bij monde van de examencommissie een nieuwe beslissing genomen met betrekking tot het opleggen van bindende voorwaarden.

Strijdig met het arrest van de Raad, heeft de UHasselt niet opnieuw de vernietigde beslissing ter kennis gebracht aan de student met het oog op het verlenen van een nieuwe termijn van minstens zeven kalenderdagen, maar heeft zij een nieuwe beslissing genomen.

De door de Raad vernietigde beslissing van 22/09/2017 motiveert als volgt: "In het academiejaar 2016/2017 heeft U minder dan 40% van de studiepunten verworven uit het eerste deliberatiepakket van de opleiding bachelor in de rechten waarop uw diplomacontract betrekking had. De Examenscommissie van de bacheloropleiding Rechten legt u daarom bindende voorwaarden op (onderwijs- en examenreglement van de UHasselt/tUL, Examenregeling artikel 3.3, §3bis)."

De nieuwe beslissing van 27/10/2017 motiveert als volgt: "In het academiejaar 2016-2017 heb je minder dan 60% van de studiepunten verworven uit het eerste deliberatiepakket van de opleiding bachelor in de rechten waarop je diplomacontract betrekking had. De Examenscommissie..."

De beslissing van de Interne Beroepscommissie dd. 18/09/2017 was – gezien de interne bevoegdhedsverdeling tussen de interne beroepscommissie en de examencommissie – voor de student het meest gunstige resultaat waarom zij kon verzoeken, met name om de weigeringsbeslissing te vernietigen en haar toe te laten om zich verder in te schrijven in de opleiding bachelor in de rechten; resultaat dat haar werd toegekend op grond van volgende overweging:

“...Rekening houdende met het feit dat de student slechts 1 punt op 20 tekort komt voor het behalen van de bindende voorwaarden (en het slagen op het deliberatiepakket) én deze tekorten betrekking hebben op opleidingsonderdelen die door een overmachtssituatie slechts voor het eerst in het academiejaar 16-17 konden worden afgelegd, acht de commissie de genomen beslissing onredelijk.”

De student verwijst naar de relevante regelgeving met betrekking tot de rechtspositieregeling inzake het intern beroep en het aantekenen van intern beroep zoals omschreven in artikel 1.3 en volgende van het OER voor studenten van UHasselt en tUL goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de Universiteit Hasselt juni 2016.

Artikel 1.3.1 “Een student die oordeelt dat een ongunstige studievoortgangsbeslissing (omschreven in artikel 1.2) aangetast is door een schending van het recht, kan intern beroep aantekenen, voor zover dit geen voorwerp was van een eerder beroep (Codex hoger onderwijs art.II.283).”

De studievoortgangsbeslissing van de Examenscommissie dd. 27/10/2017 waarbij bindende voorwaarden worden opgelegd aan verzoekster, wordt aangevochten om redenen dat de overwegingen voorgelegd aan de Interne Beroepscommissie, die geleid hebben tot haar vernietigingsbesluit, niet mee zijn opgenomen bij het beraad van de Examenscommissie voor wat betreft het opleggen van bindende voorwaarden.

Artikel 1.4.4 bepaalt dat "*de beroepscommissie beslist ofwel om het intern beroep gemotiveerd af te wijzen, ofwel om de studievoortgangsbeslissing gemotiveerd te vernietigen. Wanneer de beroepscommissie een studievoortgangsbeslissing vernietigt, legt ze het orgaan dat de beslissing genomen heeft op een nieuwe beslissing te nemen die rekening moet houden met de door de beroepscommissie gestelde voorwaarden...*"

Door het opleggen van deze nieuwe bindende voorwaarden, wordt met de motivering van de Interne Beroepscommissie dat de beslissing onredelijk is, nu de student slechts 1 punt op 20 tekort komt voor het behalen van (de bij de inschrijving voor het academiejaar 2016-2017) opgelegde bindende voorwaarden én het slagen op het deliberatiepakket en deze tekorten betrekking hebben op een overmachtsituatie, in se geen rekening gehouden.

De student is het absoluut niet eens met de op 22/09/2017 opgelegde voorwaarden door de examencommissie, om [reden] dat er enkel rekening is gehouden met de overmachtsituatie strictu sensu, met name voor wat betreft de toelating aan de student om zich in te schrijven voor de bacheloropleiding; er is geen rekening gehouden met overmachtsituatie in de ruime zin van het woord.

Daar waar het de taak is van de examencommissie om over de studievoortgang van een student te [waken] en deze te bevorderen en er derhalve dient rekening gehouden te worden met alle specifieke feitelijke gegevens voor elk individueel geval en dit zou moeten nopen tot het redelijkerwijze nemen van een besluit dat op een paar tiende punten geen verzwaring zou inhouden van een tweede academiejaar.

Bovendien komt hier – gezien de noodgedwongen procedurestappen en het ondertussen gepasseerde tijdsverloop – de praktische overweging bij kijken dat het tweede academiejaar bachelor in de rechten al van start is gegaan.

Na maandag 18/09/2017 heeft de student getracht om zich in te schrijven voor haar tweede bachelor rechten. Het academiejaar was trouwens al van start gegaan en de student miste reeds een aantal verplichte werkcolleges omwille van niet-inschrijving. Een inschrijving werd haar niet toegestaan.

Op vrijdag 22/09/2017, bij ontvangst van de studievoortgangsbeslissing, heeft de student zich opnieuw aangeboden om zich onder alle voorbehoud te gaan inschrijven in het tweede jaar bachelor rechten. Er kon geen uitsluitsel gegeven worden op welke wijze dit diende gerealiseerd te worden en voor welke opleidingsonderdelen derhalve een inschrijving mogelijk bleek.

De student kan in het studentendossier geen mails of andere handelingen stellen. Zij moet zich dan ook rechtstreeks richten per mail naar de UHasselt. Dergelijke mail moet uiteraard ook deel uit kunnen maken van het studentendossier. Het zou immers een schending van de rechten van de student zijn indien haar de mogelijkheid zou worden ontnomen om bepaalde handelingen te stellen teneinde haar rechten te vrijwaren.

Op 27/09/2017 verstuurde de student volgende mails aan UHasselt (bijgevoegde bijlage a).

“Geachte mevrouw Mampaey,

Bij deze wil ik U laten weten dat ik mij heb ingeschreven in de 2 bachelor rechten en conform de bindende voorwaarden die me zijn opgelegd door de examencommissie en ter kennis zijn gebracht op 22 september 2017.

Ik zou U bij deze explicet op de hoogte willen brengen dat deze inschrijving is gebeurd onder uitdrukkelijk voorbehoud van het toekomstige resultaat van het beroep en zonder enige nadelige erkentenis.

*Met vriendelijke groeten,
An-Sofie Peeters.”*

De student in casu heeft geen andere mogelijkheid gehad dan – lopende huidige procedure – zich in te schrijven voor het academiejaar 2017-2018 en dit binnen de op dat ogenblik aanwezige grenzen; zij het onder uitdrukkelijk voorbehoud.

De student heeft op dat ogenblik de mogelijkheid de 8 (staats- en bestuursrecht) of de 9 (internationaal en Europees recht) te tolereren. De keuze die er voor haar op het ogenblik van inschrijving bestaat, zonder uitspraak in de hangende procedure is: of de 8 van Staats- en bestuursrecht tolereren, met dien verstande dat de student dan een tweed-(of drie)tal vakken gerelateerd aan internationaal en Europees recht niet kon opnemen; of de 9 van Internationaal en Europees recht tolereren en het academiejaar 2017-2018 volwaardig aanvatten, gezien er in de maanden september, oktober, november al vakken dienaangaande dienen opgenomen te worden.

Door geen bindende voorwaarden aan de student op te leggen die haar studietraject verzwaren, en de inschrijving voor de tweede bachelor in de rechten zonder bindende voorwaarden te bevestigen, is zij het academiejaar 2017-2018 al volwaardig van start gegaan en kan zij het jaar volwaardig verder zetten.

Het behoort derhalve tot het voorwerp van huidig beroep dat de student in die zin de examenresultaten vraagt te beoordelen.

Verzoekster heeft zich geenszins neergelegd bij haar tekort van één punt.

-Verzoekster realiseerde tijdens het academiejaar 2016-2017 voor de opgenomen vakken de vereiste credits, behalve voor wat betreft de vakken Internationaal en Europees recht. Daar haalde zij een 9/20 op en op het vak Staats- en Bestuursrecht behaalde zij een 8/20.

Beide vakken werden inderdaad in een eerste herkansing afgelegd, met als gevolg een terechte vernietiging van de negatieve studievoortgangbeslissing van de examencommissie dd. 31/08/2017.

-Verzoekster behaalde 55% in het academiejaar 2016-2017.

Er is door de Examencommisie geen rekening gehouden met het feit dat tijdens het examen Internationaal en Europees recht (behaald resultaat 9/20), er in het onderdeel Europees recht in een examenvraag een fout artikel werd vermeld.

Nochtans is dit niet betwist en werd hiervan bewijs bijgebracht.

Bij de tekortkoming van slechts één punt op het vak internationaal en Europees recht, is het evenzeer van overwegend belang op welke wijze deze 9 is tot stand gekomen.

Dat er een fout artikel werd gebruikt waaromtrent een toepassing diende gemaakt te worden in de examenvraag, kwam aan het licht nadat één van de studenten dit

opmerkte. Na een uur werd dit door de professor gecorrigeerd. Verzoekster had deze vraag al trachten op te lossen, waardoor zij verplicht werd hier opnieuw tijd aan te besteden.

Dit betekende voor haar een ingrijpend gebeuren tijdens het afleggen van haar proef, wat zeker een negatieve invloed heeft gehad op haar resultaat en voor wat betreft het hier specifieke geval van verzoekster van haar paar tiende punten tekort, met zeer grote waarschijnlijkheid geleid zou hebben tot een tien op internationaal en Europees recht; hetwelk haar trouwens ook 12 studiepunten zou opleveren en dat zou resulteren in een enige tolerantie voor het vak Staats- en bestuursrecht; een verdere inschrijving in de tweede bachelor rechten, zonder bindende voorwaarden.

Verzoekster heeft dit per mail dd. 03/09/2017 gemeld aan de professor, die van mening was dat dit geen veranderingen aan haar punten zou aanbrengen, maar liet weten dat er tijdens de inzage wel kon gekeken worden of er een fout zou zijn geslopen bij het nakijken van de vragen en of ergens een punt zou kunnen bij gekregen worden (stuk 2).

Bijkomend mee in overweging te nemen is het feit dat tijdens dit inzagerecht aan verzoekster door de professor gemeld werd dat voor het vak Europees recht 0,4 punten op een vraag zou bijgegeven worden. En dat de overige tiende punten bij het vak Internationaal recht konden gerecupereerd worden.

Er is hierover nooit uitsluitsel [gegeven].

Verzoekster heeft inderdaad gebruik gemaakt van artikel 6.2 van haar inzagerecht en de bespreking examenresultaten voor deze beide vakken.

"De student kan zijn examenkopij/evaluatie persoonlijk komen inkijken en toelichting vragen aan de examinator(s). Hierbij dient op een transparante manier aangegeven te worden op welke gronden het examenresultaat tot stand is gekomen."

Er waren tijdens dit inzagerecht heel wat studenten aanwezig, al dan niet vertegenwoordigd en bijgestaan door familie en/of advocaat. Verzoekster was alleen, niet bijgestaan. Artikel 6.2 voorziet een persoonlijke inzage.

Normalerwijze zou hier dus op een transparante wijze moeten aangegeven zijn op welke wijze de examenresultaten tot stand zijn gekomen.

Voor het vak Internationaal recht was de heer [M.] aanwezig, de assistent van professor [W.].

Het staat vast dat verzoekster met hem enkel vraag 2 van het examen heeft kunnen doornemen.

De overige vragen van het examen konden niet meer doorgenomen worden, aangezien er door de assistent heer [M.] niet aangegeven kon worden op welke gronden de examenresultaten tot stand waren gekomen en hoe/en of er een juiste quotering werd gegeven. Van transparantie was dus geen sprake. Prof. [W.] was afwezig en een aanpassing van vraag 2 zou vanzelfsprekend maar definitief kunnen worden door zijn goedkeuring.

Verzoekster verwachtte aldus een antwoord van de heer [M.] in verband met deze vraag 2. Na een mail van haar op 4 september jl., ontving zij een antwoord (stukken 3-4). De

overige vragen konden op dat ogenblik niet meer ingezien/besproken worden, aangezien de beroepstermijn zou verstrijken en verzoekster haar rechten gevrijwaard wenste te zien. Zij weet dus niet of hier/en op welke basis de examenvragen werden beoordeeld.

Conform artikel 3.3.3bis van de OER *kan* de Examenscommissie bindende voorwaarden opleggen aan een student die (her)inschrijft in het 1ste deliberatiepakket.
Conform datzelfde artikel van de OER kan de Examenscommissie dit opleggen aan een student die in een voorafgaand academiejaar *minder dan 60% van de opgenomen studiepunten uit het 1ste bachelor heeft verworven*.

In het bijzonder specifieke geval van verzoekster, noopt de redelijkheid om van voornoemde mogelijkheid om bindende voorwaarden op te leggen geen gebruik te maken. De Examenscommissie heeft die bevoegdheid.

Temeer nu de beslissing van de Examenscommissie eerst was ingegeven door een verkeerd[e] berekening op basis van een globale beoordeling over beide academiejaren van -40%; terwijl zij in een latere beslissing dezelfde bindende voorwaarden oplegt voor een berekening over één academiejaar -60%; terwijl het gaat om twee tekorten van respectievelijk 8 en 12 studiepunten, waarbij enerzijds een 8 is behaald, en anderzijds een 9, cijfer waarvan het bewezen is dat dit niet geheel correct tot stand is gekomen. Cijfers dewelke trouwens gerealiseerd werden rekening houdend met een situatie van overmacht, waardoor zij voor het eerst werden afgelegd, waarbij de 9 dan nog bij een juiste vraagstelling met grote waarschijnlijkheid minstens een 10 zou zijn.

De student zou dan geslaagd zijn voor het opleidingsonderdeel internationaal en Europees recht, waardoor haar studierendement voor het academiejaar 2016-2017 zou stijgen naar 80% en er de student sowieso geen bindende voorwaarden zouden kunnen opgelegd worden.

Verzoekster wil hierbij nog opmerken dat haar dyslexie (weerhouden in haar studentendossier), met zich meebrengt dat dergelijke verrassingen tijdens een examen onvermijdelijk leiden tot paniekaanvallen of overmatige stress, waarbij extra tijd geen extra resultaat oplevert.

Dit alles mee in rekening genomen, maakt dat de beslissing van de Examenscommissie a quo, onredelijk is en de beslissing van de Examenscommissie om verzoekster toe te laten zich in te schrijven in de opleiding tweede bachelor in de rechten zonder bindende voorwaarden gerechtvaardigd is.

Door geen rekening te houden met de impact van het aangehaalde verloop van het examen internationaal en Europees recht, waarbij een foutieve opgave gebeurde met belangrijk tijdsverlies voor de student tot gevolg en door geen rekening te houden met de overmachtsituatie en de onwetendheid over al dan niet definitieve quatering ingevolge het niet naleven van het inzagerecht, heeft de Examenscommissie door het opleggen van de verzwarende bindende voorwaarden een onredelijke beslissing genomen.

Tot slot: Aangezien het toch de bedoeling is over de studievoortgang van een student te bewaken en deze te bevorderen, dient bij de beoordeling van de examenresultaten door

de examencommissie rekening gehouden te worden met alle specifieke feitelijke gegevens voor elk individueel geval.

De student leest in de beslissing van de interne beroepscommissie dd. 15/09/2017 dat de negatieve studievoortgangbeslissing inderdaad onredelijk is genomen.

Het [besluit] van de examencommissie van de opleiding bachelor in de rechten om de herinschrijving niet te weigeren is uiteraard een logisch gevolg.

De mededeling op 22 september 2017 inzake de toelating van herinschrijving van de student (stuk 8) dat haar studierendement het afgelopen academiejaar minder dan 60% bedroeg, ten gevolge waarvan zij bindende voorwaarden krijgt opgelegd, is dit niet. Temeer dit geen correcte beslissing inhoudt.

In het academiejaar 2016-2017 heeft de student 4 vakken kunnen opnemen met een totaal aan studiepunten van 40. Zij heeft 20/40 behaald, zijnde 50%.

Rekening houdend met de overwegingen hoger aangehaald, maakt de 9/20 in plaats van 10/20 op het vak internationaal en Europees recht een verschil uit van 12 studiepunten; met andere woorden zou de student in dat geval 32/40 hebben en derhalve 80%.

De overweging van de meegedeelde beslissing van de examencommissie dd. 22/09/2017 is niet correct genomen.

Enerzijds wordt de student meegedeeld dat haar studierendement het afgelopen academiejaar minder dan 60% bedraagt; reden waarom haar dan bindende voorwaarden worden opgelegd en anderzijds wordt meegedeeld dat zij in het academiejaar 2016-2017 minder dan 40% van de studiepunten heeft verworven uit het eerste deliberatiepakket van de opleiding bachelor in de rechten waarop haar diplomacontract befrekking had.

Daar waar de interne beroepscommissie de beslissing van de examencommissie dd. 31/08/2017 onredelijk acht omwille van bewezen overmacht, redenen waarom zij een aantal vakken in het eerste jaar niet heeft kunnen afleggen en mede om redenen dat er een betwiste 1 punt (0.225 punt) een wereld van verschil maakt. Dergelijke deliberatie zou immers tot gevolg hebben dat de student voor het betreffende opleidingsonderdeel het nodige creditbewijs verwerft, waarbij dan het opleggen van nieuwe bindende voorwaarden in strijd zou zijn met het OER en de Codex Hoger Onderwijs.

De beslissing van de examencommissie 22/09/2017 is dan ook in die zin kennelijk onredelijk.

Daar waar het de taak is van de examencommissie om over de studievoortgang van een student te bewaken en deze te bevorderen en er derhalve dient rekening gehouden te worden met alle specifieke feitelijke gegevens voor elk individueel geval en dit zou moeten nopen tot het redelijkerwijze nemen van een besluit dat op een paar tiende punten geen verzwaring zou inhouden van een tweede academiejaar.

Bijkomend staat de student daardoor voor een academiejaar twee jaar bachelor in de rechten dat begint met een ten onrechte opgelegde verzwaring, waarbij tevens rekening moet gehouden dat door het nemen van een onterechte negatieve

studievoortgangbeslissing, haar inschrijving na de start van dit academiejaar 2017-18 niet tijdig is kunnen gebeuren.

De deugdelijkheid van de motivering, de redelijkheid ervan dient in het licht van alle gegevens van het dossier te gebeuren. Het is noodzakelijk dat dergelijke beoordeling dient genomen op basis van alle relevante gegevens die in het dossier vorhanden zijn.

Uit de beslissing dd. 15/09/2017 van de interne beroepsinstantie blijkt dat zij met het één (enkele tienden van een punt) punt tekort wel rekening heeft gehouden bij het nemen van de vernietigingsbeslissing, maar uit de daaraan gehechte bindende voorwaarden door de examencommissie dd. 22/09/2017; de beslissing a quo dd. 27/10/2017 blijkt dit niet. Integendeel er worden andere criteria en nieuwe voorwaarden opgelegd.

In geval van betwisting dient de motiveringsplicht, evenals het redelijkheidsbeginsel ruim opgevat te worden en dient dit een bevattelijke beslissing te zijn, die de student in staat stelt om deze genomen beslissing te begrijpen.

De Interne Beroepscommissie kan daarom in de vernietigingsbeslissing mee in overweging nemen dat de UHasselt de student geen bindende voorwaarden meer oplegt, met dien verstande dat gezien de bijzondere omstandigheden van dit dossier, de examenresultaten voor het vak Bestuurs- en Staatrecht en het vak Europees en Internationaal recht kunnen getolereerd worden en derhalve de herinschrijving van de student in de opleiding tweede bachelor rechten zonder enige bindende voorwaarden te horen bevestigen.

Verzoekster vraagt om gehoord te willen worden omtrent dit intern beroep.”

De interne beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 15 november 2017 en komt, na verzoeksters raadsman te hebben gehoord, tot de volgende beslissing:

“1. Beoordeling van de ontvankelijkheid van het intern beroep

(...)

Om ontvankelijk te zijn, dient het beroep te worden ingesteld binnen de 7 kalenderdagen na de kennisgeving van de studievoortgangsbeslissing. De commissie stelt vast dat het beroep van de student tweeledig is.

1. De student vecht de opgelegde bindende voorwaarden aan (studievoortgangsbeslissing 1 dd. 27. 10.2017).

De commissie oordeelt dat het intern beroep tijdig werd ingediend wat betreft deze studievoortgangsbeslissing (studievoortgangsbeslissing 1) aan de andere ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoet, opgelegd door de rechtspositieregeling voor studenten van de UHasselt/tUL, art. 1.3 lid 4, en daardoor ontvankelijk is.

2. De student vecht tevens de deliberatiebeslissing van de examencommissie van 1.09.2017 aan die de student niet geslaagd verklaarde voor het eerste deliberatiepakket

omwille van de tekorten voor de opleidingsonderdelen bestuurs- en staatsrecht en Europees en internationaal recht (studievoortgangsbeslissing 2).

De commissie oordeelt dat aangezien de deliberatiebeslissing dateert van 1.09.2017, de beroepstermijn voor het aanvechten van deze studievoortgangsbeslissing verstrekken was op het ogenblik van het indienen van huidig beroep. Derhalve dient dit onderdeel van het beroep niet ontvankelijk te worden verklaard. Niets belette de student immers om tegen deze beslissing beroep aan te tekenen samen met haar eerste intern beroep van 5.9.2017 tegen de weigeringsbeslissing van de examencommissie daar zij op dat ogenblik over alle elementen beschikte om deze beslissing te kunnen aanvechten.

Bijgevolg dient dit onderdeel (studievoortgangsbeslissing 2) van het beroep niet ontvankelijk te worden verklaard wegens het laattijdig instellen ervan.

2. Beoordeling van de gegrondheid van het intern beroep

Worden gehoord door de commissie: de raadsman van de student, mr. Lenaers

Naar aanleiding van het arrest van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen d.d. 13.11.2017, die de beslissing van de examencommissie om bindende voorwaarden op te leggen vernietigde, heeft de examencommissie bachelor in de rechten een nieuwe beslissing genomen m.b.t. het opleggen van bindende voorwaarden die als volgt luidt:

“Bindende voorwaarden

In het academiejaar 2016-2017 heeft u minder dan 60 % van de studiepunten verworven uit het eerste deliberatiepakket van de opleiding bachelor in de rechten waarop uw diplomacontract betrekking had. Daarnaast bent u er nog niet in geslaagd om in twee academiejaren te slagen voor het eerste deliberatiepakket van de opleiding bachelor in de rechten. De Examencommissie van de bacheloropleiding Rechten legt u daarom bindende voorwaarden op (Onderwijs- en Examenreglement van de UHasselt/tUL, Examenregeling art. 3.3, 53bis). Deze voorwaarden houden in dat u in het academiejaar 2017-2018:

Voor maximaal 60 studiepunten mag inschrijven aan de UHasselt/tUL;

Moet slagen voor het eerste deliberatiepakket van de opleiding bachelor in de rechten();*

Minstens 60% studierendement (ratio effectief verworven/effectief opgenomen studiepunten) dient te behalen op de opleidingsonderdelen uit het tweede deliberatiepakket.

Indien u doorheen het academiejaar 2017-2018 in een omstandigheid van overmacht terecht komt die het vervullen van deze bindende voorwaarden belemmeren, dient u dit via een schriftelijke motivering mee te delen aan de examencommissie, via de studieloopbaanbegeleider, en dit uiterlijk één dag voor de vergadering van de examencommissie (30 augustus 2018). U dient tevens de nodige bewijsstukken in.

Indien u aan het einde van het academiejaar 2017-2018 niet aan deze voorwaarden voldoet, zal uw verdere inschrijving aan de opleiding Rechten van de UHasselt vanaf het academiejaar 2018-2019 worden geweigerd, tenzij de examencommissie oordeelt dat u inderdaad door overmacht werd belemmerd. Met andere woorden: indien u uw bindende voorwaarden in 2017-2018 niet haalt, zult u uw studies aan de UHasselt moeten stopzetten. U dient gedurende het academiejaar zelf na iedere examenperiode

contact op te nemen met de studieloopbaanbegeleider om uw studieresultaten of studietraject te bespreken.

() Indien wegens faciliteiten of overmacht geen volledig programma in het eerste deliberatiepakket wordt opgenomen, dient de student voor alle opgenomen opleidingsonderdelen in het eerste deliberatiepakket een credit te behalen of cijfers te behalen die voldoen aan de tolerantieregels in het eerste deliberatiepakket.*

Procedure intern beroep: zie bijlage.”

De student wenst deze beslissing aan te vechten.

Voorerst is de student van mening dat de beslissing van de examencommissie van 27.10.2017 niet afdoende werd gemotiveerd daar zij geen rekening houdt met de omstandigheden dat:

- de student slechts 1 punt tekort kwam om te slagen voor het eerste deliberatiepakket van de opleiding;
- de examencommissie in haar beslissing geen rekening gehouden heeft met de individuele omstandigheden van de student, met name het verloop van het inzagemoment voor het deelexamen internationaal recht alsook het feit dat de student van mening was dat zij een extra punt verdienende en het verloop van het examen Europees recht waarop een fout artikel in een vraag zou hebben gestaan. De student is van mening dat doordat de fout pas na een uur werd gecorrigeerd, zij kostbare tijd verloren heeft, te meer omdat zij een functiebeperking heeft.

De student wijst er verder op dat de beslissing van de examencommissie van 27.10 een nieuwe beslissing is, hetgeen in strijd zou zijn met het arrest van de Raad. De student wijst er op dat de tekst van de bindende voorwaarden werd gewijzigd van ‘minder dan 40% studierendement behaald’ naar ‘minder dan 60% studierendement behaald’.

Daarnaast vecht de student de beslissing van de examencommissie van 27.10 aan omdat deze kennelijk onredelijk zou zijn gezien de voormelde omstandigheden.

De student haalt aan dat de beslissing van de examencommissie van 27.10 verschilt van deze van 22.09.2017 daar waar in de beslissing van 27.10 sprake is van het niet behalen van een studierendement van 60% terwijl in de beslissing van 22.09.2017 er sprake is van het niet behalen van een studierendement van 40%.

Het verschil in de opgegeven studierendementen is het gevolg van een materiële beslissing. Dit blijkt uit de gevolgen die aan het behaalde studierendement werden gekoppeld. Indien er een studierendement van minder dan 40% werd behaald, zou de student andere bindende voorwaarden hebben gekregen conform het OER art. 3.3 lid 3 bis (beperking studiepakket tot 45 sp i.p.v. 60). Daarnaast kan de interne beroepscommissie zelf vaststellen dat het studierendement van de student meer dan 40% bedroeg in 16-17. De student nam 40 sp op en behaalde voor 20 sp een credit. Haar studierendement was dus 50 %.

Bijgevolg gaat de interne beroepscommissie er van uit dat de examencommissie haar eerdere materiële vergissing heeft willen rechtzetten en het niet behaalde studierendement minder dan 60% bedraagt.

De commissie dient na te gaan of de beslissing regelmatig tot stand kwam en redelijk is.

De beslissing is regelmatig genomen nu zij in overeenstemming is met de bepalingen van het OER. De interne beroepscommissie stelt vast dat de student in het academiejaar 16-17 minder dan 60% studierendement behaalde (20 sp behaald, 40 opgenomen = 50% studierendement).

De commissie is daarnaast van oordeel dat het opleggen van de bindende voorwaarden in het geval van de student redelijk is rekening houdend met volgende elementen:

- de student heeft weliswaar maar 1 punt op 20 tekort om te slagen voor het 1ste deliberatiepakket. Deze vaststelling neemt echter niet weg dat zij slechts voor 20 sp op de opgenomen 40 een credit behaalde. Bovendien hebben de tekorten betrekking op twee belangrijke opleidingsonderdelen die samen 20 sp vertegenwoordigen.
- het feit dat er aanvankelijk in de vraagstelling in het deelexamen Europees recht een tikfout (fout artikelnummer om te bespreken) stond, die na een uur examen werd rechtgezet, is niet van doorslaggevend belang daar dit gold voor elke student. Als [faciliteitstudent] kan zij hierdoor stress hebben ervaren tijdens het examen, doch heeft zij 1/3 meertijd gekregen omwille van haar functiebeperking die deze extra stress zou moeten compenseren.
- Het feit dat het inzagemoment voor het deelexamen internationaal recht niet correct is verlopen, doet geen afbreuk aan de gegeven quotering.
- Er is evenmin sprake van overmacht in het academiejaar 2016-2017. Mogelijk hebben zich in 15-16 feiten voorgedaan die het de student moeilijker maar niet onmogelijk hebben gemaakt om een hoger studierendement te behalen. Er is echter enkel sprake van overmacht wanneer feiten die zich buiten de wil van de student hebben voorgedaan, het de student onmogelijk hebben gemaakt om te voldoen aan gestelde voorwaarden.
- De studievoortgang van de studente beperkt was de afgelopen 2 academiejaren. De student behaalt in 16-17 een rendement van 50%. Bovendien moet worden vastgesteld dat zij na twee inschrijvingen in de opleiding nog niet geslaagd kon worden verklaard voor het eerste deliberatiepakket.

De commissie wenst op te merken dat de student het opleggen van bindende voorwaarden ten onrechte als een sanctie of verzwaring van haar traject beschouwt. De student gaat er immers aan voorbij dat het opleggen van bindende voorwaarden een studievoortgangsbewaking is, bedoeld in het voordeel en ter bescherming van de student. De commissie stelt vast dat de student dit academiejaar voor 56 sp kon inschrijven wat een nagenoeg volledig studiepakket betekent. De student loopt door de opgelegde bindende voorwaarden dus geen studievertraging op, maar wordt gestimuleerd in het samenstellen van een realistisch studiepakket dat focust op het behalen van de opleidingsonderdelen in de volgorde zoals voorzien in het curriculum.

Rekening houdend met voorgaande vaststellingen meent de commissie dat de opgelegde bindende voorwaarden redelijk is.

3. Besluit

De commissie verklaart het beroep deels niet ontvankelijk en voor het overige ongegrond.”

Dit is de tweede thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Eerste middel

In een eerste middel betwist verzoekster de tweede bestreden beslissing in zoverre deze het intern beroep onontvankelijk heeft verklaard in de mate dat het was gericht tegen de studievoortgangsbeslissing van 1 september 2017.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat zij met haar verzoekschrift van 2 november 2017 geen intern beroep tegen de studievoortgangsbeslissing van 1 september 2017 heeft ingesteld. Zij verwijst naar de voortgaande procedure voor de Raad.

In haar antwoordnota stipt verwerende partij aan dat de interne beroepscommissie op pagina 14 van het verzoekschrift op intern beroep de vraag heeft gelezen om toleranties te mogen inzetten voor de opleidingsonderdelen ‘internationaal en Europees recht’ en ‘staats- en bestuursrecht’. Aangezien verzoekster voor alle andere opleidingsonderdelen uit het eerste deliberatiepakket geslaagd is, moet deze vraag volgens verwerende partij worden aangezien als een beroep tegen de deliberatiebeslissing van de examencommissie d.d. 1 september 2017 die de student niet geslaagd verklaarde voor het eerste deliberatiepakket daar ze niet voldeed aan de automatische tolerantievoorwaarden. De interne beroepscommissie heeft volgens verwerende partij tijdens de hoorzitting ook explicet gepolst naar het precieze voorwerp van het door verzoekster ingestelde beroep, omdat de deliberatiebeslissing en de beslissing tot het

opleggen van bindende voorwaarden door elkaar leken gehaald te worden. Bijgevolg, zo stelt verwerende partij, kan de interne beroepscommissie niet worden verweten dat zij het ingestelde beroep als een beroep tegen beide beslissingen heeft gekwalificeerd en ook zo heeft beantwoord. Aangezien de deliberatiebeslissing, die de verzoekster niet geslaagd verklaarde voor het eerste deliberatiepakket, dateert van 1 september 2017, was het op 2 november 2017 ingestelde beroep in dat opzicht laattijdig en dus onontvankelijk.

Ondergeschikt wijst verwerende partij erop dat zelfs indien zou worden besloten dat de deliberatiebeslissing van 1 september 2017 *niet* het voorwerp van verzoeksters intern beroep uitmaakte, de beslissing inzake de onontvankelijkheid van dat aspect uiteraard niet kan leiden tot de vernietiging van de gehele tweede bestreden beslissing, aangezien de interne beroepscommissie ook uitgebreid heeft geantwoord op het beroep van verzoekster tegen de opgelegde bindende voorwaarden.

Verzoekster dupliceert in haar wederantwoordnota dat zij zich niet kan vinden in het standpunt van verwerende partij. Zij herhaalt dat zij tegen de beslissing van 1 september 2017 geen intern beroep heeft ingesteld, daar die beslissing reeds door de interne beroepscommissie was vernietigd door haar beslissing van 15 september 2017.

Verzoekster handhaaft haar standpunt dat zij zich enkel tegen de opgelegde bindende voorwaarde heeft gekeerd, en dat de bestreden beslissing om die reden moet worden vernietigd.

Beoordeling

Het middel komt er in essentie op neer dat verzoekster aan de tweede bestreden beslissing verwijt uitspraak te hebben gedaan over een grief die zij niet bij haar beroep heeft betrokken.

Daargelaten dat met verwerende partij moet worden vastgesteld dat lezing van het beschikkend gedeelte van het verzoekschrift op intern beroep inderdaad onduidelijkheid doet rijzen omtrent het precieze voorwerp van dat intern beroep, ziet de Raad niet in welk belang verzoekster bij het middel kan aantonen. Zelfs indien de tweede bestreden beslissing zich

nodeloos over de beslissing van 1 september 2017 zou hebben uitgesproken, is het duidelijk dat daarmee niet wordt geraakt aan verzoeksters rechtspositie.

Het eerste middel is onontvankelijk bij gebrek aan belang.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoekster zich op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster bekritiseert de overwegingen van de tweede bestreden beslissing met betrekking tot het percentage van het behaalde studierendement. Zij erkent dat de beroepscommissie eigener gezag kan vaststellen dat het studierendement in de beslissing van 22 september 2017 verkeerdelyk is weergegeven als het ‘niet behalen van een studierendement van 40%’ terwijl dit moet zijn het ‘niet behalen van een studierendement van 60%’. Verzoekster is evenwel van oordeel dat die rechzetting enkel mogelijk is geweest doordat de Raad in zijn arrest van 23 oktober 2017 een nietigverklaring heeft uitgesproken.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota dat zij niet inziet hoe het rechzetten van een behaald studierendement in het vorige academiejaar in de tekst van de bindende voorwaarden kan leiden tot een schending van de motiveringsplicht, zeker wanneer dit de enige aanpassing is. De examencommissie heeft volgens verwerende partij bij haar beslissing van 27 oktober 2017 opgemerkt dat in de tekst van de bindende voorwaarden foutief naar 40% studierendement werd verwezen in plaats van de decretaal bepaalde grens van 60% studierendement. De examencommissie heeft deze materiële vergissing willen rechzetten in haar nieuwe beslissing. Verder is verwerende partij van oordeel dat er na het annulatiearrest van de Raad van 23 oktober 2017 geen beslissing ter zake meer in het rechtsverkeer aanwezig was, zodat de examencommissie in haar nieuwe beslissing haar materiële vergissing kon rechzetten. Verwerende partij is het ermee eens dat die materiële vergissing wellicht niet aan het licht zou zijn gekomen indien verzoekster geen beroep bij de Raad had ingediend, maar stipt aan dat verzoeker daaruit ook nooit een nadelig gevolg had kunnen ondervinden aangezien het een louter feitelijke vaststelling betreft. Verwerende partij komt dan ook tot de conclusie dat verzoekster ook bij dit middel geen belang heeft.

Verzoekster herneemt in haar wederantwoord de uiteenzetting van het middel, en voegt eraan toe dat kan worden betwijfeld of er wel sprake is van een materiële vergissing. Verzoekster stelt dat de examencommissie bindende voorwaarden ‘kan’ opleggen, wat een appreciatiebevoegdheid inhoudt. Die appreciatie had volgens verzoekster anders kunnen zijn

Beoordeling

De examencommissie heeft na het tussenkomsten van het arrest nr. 3.927 van 23 oktober 2017 van de Raad een nieuwe beslissing genomen, waarin wordt overwogen dat verzoekster in het academiejaar 2016-2017 een studierendement van minder dan 60% behaalde. Verzoekster betwist niet dat die overweging cijfermatig correct is. Evenmin kan worden betwist dat de examencommissie bevoegd was om deze beslissing te nemen.

Uit de eerste bestreden beslissing blijkt – minstens impliciet – dat de examencommissie uit de rechting van het studierendement (minder dan 60% in plaats van 40%) niet de conclusie heeft getrokken dat zulks er aanleiding toe moest geven dat aan verzoekster geen, of een minder verregaande maatregel van studievoortgangsbewaking moest worden opgelegd.

Voor zover verzoekster al belang kan hebben bij het aanvechten van een beslissing die een eerdere vergissing op juiste wijze herstelt, is het middel alleszins ongegrond.

Het tweede middel wordt verworpen.

Derde middel

In een derde middel steunt verzoekster zich op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

De tweede bestreden beslissing overweegt dat verzoekster weliswaar maar 1 punt op 20 tekort komt om te slagen voor het eerst deliberatiepakket, maar dat die vaststelling niet wegneemt dat zij voor slechts 20 van de 40 opgenomen studiepunten een credit behaalde en

dat de tekorten bovendien betrekking hebben op belangrijke opleidingsonderdelen die samen 20 studiepunten vertegenwoordigen.

Verzoekster acht de beslissing onredelijk omdat abstractie wordt gemaakt van het argument dat dit ene punt dat zij tekort komt, te maken heeft met overmacht.

Verder is verzoekster van oordeel dat geen rekening werd gehouden met de individuele omstandigheden, met name een foutieve examenopgave gerelateerd aan het verlies van tijd en haar functiebeperking. Met name meent verzoekster dat de tweede bestreden beslissing onredelijk is waar zij overweegt dat de rechtgezette fout in het te bespreken artikelnummer niet van doorslaggevend belang is geweest omdat de interventie voor elke student gold en omdat verzoekster wel een derde meer tijd heeft gekregen. Wat dit laatste betreft werpt verzoekster tegen dat zij als faciliteitstudent in elk geval meer tijd krijgt, zodat die compensatie op zich het bijkomende probleem ten gevolge van de foute opgave niet kon verhelpen.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat de interne beroepscommissie wel degelijk de individuele omstandigheden van verzoekster in overweging heeft genomen, en dat dit ook blijkt uit de motivering van de tweede bestreden beslissing. Zij brengt de overwegingen ter zake in herinnering, en stelt dat de interne beroepscommissie daarmee heeft geantwoord op alle argumenten van verzoekster die de commissie moesten overtuigen van de onredelijkheid van het opleggen van bindende voorwaarden. Verwerende partij besluit dat verzoekster in gebreke blijft om aan te tonen dat de gegeven motivering gebrekkig of onjuist zou zijn.

De commissie heeft immers, zo stelt verwerende partij, vooreerst aangegeven dat de argumenten dat verzoekster slechts 1 op 20 tekort komt om geen bindende voorwaarden te krijgen, alsook dat dit tekort te wijten zou zijn aan de omstandigheden waarin het examen werd afgelegd, niet van doorslaggevende aard zijn om de beslissing van de examencommissie kennelijk onredelijk te bevinden. Ter zake is er in de eerste plaats op gewezen dat het studierendement van verzoekster voor het tweede jaar op rij laag was (50%). Ze slaagde niet voor twee belangrijke en omvangrijke opleidingsonderdelen ter waarde van 20 studiepunten. Het tekort van 1/20 om geen bindende voorwaarden te krijgen mag dan wel klein lijken, maar gaat wel over 1/5de van de studiepunten van het eerste deliberatiepakket en de helft van de

opgenomen studiepunten van een reeds beperkt studiepakket. De interne beroepscommissie en de examencommissie hebben dit tekort naar oordeel van verwerende partij dus terecht niet als ‘klein’ beschouwd en konden dus ook terecht beslissen dat de inschrijving van de student afhankelijk wordt gemaakt van bindende voorwaarden. Vervolgens brengt verwerende partij onder de aandacht dat verzoekster na twee inschrijvingen nog niet geslaagd kon worden verklaard voor het eerste deliberatiepakket, waarin ze nog minstens 8 studiepunten moet behalen. Verzoekster heeft dus al een studievertraging opgelopen en heeft er bijgevolg alle belang bij om dit jaar aan de slag te gaan met een realistisch studiepakket waarin zij zich kan bewijzen, zonder zich te overbelasten.

Ten slotte wijst verwerende partij erop dat de omstandigheden van het examen waarop verzoekster zich beroept (de examenvraag in het deelexamen ‘Europees recht’ bevatte een tikfout die pas na een uur werd rechtgezet), volgens de interne beroepscommissie niet van die aard waren dat ze de beslissing van de examencommissie onredelijk maakten. Deze omstandigheid gold immers voor alle studenten en de docent heeft geoordeeld dat dit geen invloed had op de examenresultaten. Verwerende partij blijft bij het standpunt dat verzoekster inderdaad faciliteiten heeft en dat zij net als alle andere studenten stress heeft tijdens het maken van een examen, maar dat zij 1/3 meer tijd heeft gekregen omdat van haar functiebeperking wat haar op gelijke voet brengt met de andere studenten zonder functiebeperking. Bijgevolg heeft de student haar examen kunnen afleggen in dezelfde omstandigheden als alle andere studenten en maakt deze tikfout geen individuele omstandigheid uit die de beslissing van de examencommissie onredelijk maakt.

In haar wederantwoordnota handhaaft verzoekster haar kritiek.

Beoordeling

De Raad brengt in herinnering dat het hem op grond van artikel II.291, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs niet toekomt om zijn appreciatie over de waarde van de verzoekende partij in de plaats te stellen van die van het bestuur. Dit betekent dat de Raad geen nieuw onderzoek ten gronde uitvoert en dus niet opnieuw de concrete situatie onderzoekt, als ware hijzelf een daartoe bevoegde beroepscommissie.

Dat beginsel leidt er verder toe dat de Raad een beslissing in het licht van het redelijkheidsbeginsel enkel kan vernietigen wanneer de beroepen beslissing dermate

onredelijk is dat geen enkel ander normaal en voorzichtig handelend bestuur in dezelfde omstandigheden tot eenzelfde beslissing zou kunnen komen.

Daarvan overtuigt verzoekende partij niet.

Het wordt niet betwist dat verzoekster zich materieel in de reglementaire omstandigheden bevond om een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd te krijgen.

De beoordeling die de interne beroepscommissie heeft gemaakt ten aanzien van de beperkte aard van het tekort aan studierendement, afgezet tegen de studievoortgang in het algemeen, is niet onredelijk.

Evenmin toont verzoekster op overtuigende wijze aan dat de rechtzetting van de materiële vergissing in een van de examenvragen, verzoeksters prestatiemogelijkheden dermate heeft beïnvloed dat dit een aantoonbare negatieve weerslag op het examenresultaat heeft gehad.

Het derde middel is ongegrond.

Vierde middel

In een vierde middel beroept verzoekster zich op de openbaarheid van bestuur en het inzagerecht, en op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat het inzagemoment voor het deelexamen ‘Internationaal recht’ niet correct is verlopen en dat ongeacht het feit of dit invloed heeft op het examencijfer zelf, de interne beroepscommissie deze overweging ten onrechte niet heeft meegenomen in de beoordeling omtrent de bindende voorwaarde.

Verder is verzoekster van oordeel dat de tweede bestreden beslissing onredelijk is door in aanmerking te nemen dat de studievoortgang de voorbije twee academiejaren beperkt was, aangezien eerder reeds werd erkend dat verzoekster omwille van een overmachtssituatie opleidingsonderdelen pas in het academiejaar 2016-2017 voor het eerst kon afleggen.

Verzoekster voert ook nog aan dat geen rekening is gehouden met de individuele omstandigheden van haar dossier, en zij betwist dat het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking niet kan worden aangezien als een sanctie of als een verzwaring van het studietraject. Ter zake werpt verzoekster aan de tweede bestreden beslissing tegen dat die voorbijgaat aan de volgende feiten:

- (i) Verzoekster kan ingevolge de bindende voorwaarden haar opgelegd door de betwiste beslissing van de examencommissie 56 studiepunten opnemen. Voor het academiejaar 2017-2018 kan zij 48 studiepunten opnemen van het tweede bachelor en de verplichte 8 studiepunten van het eerste bachelor (staats- en bestuursrecht). Dit is een totaal van 56 studiepunten. Uiteraard is het haar streven en verwachting deze studiepunten allemaal te verwerven in het academiejaar 2017-2018. Door de bindende voorwaarde die de universiteit Hasselt oplegt is verzoekster niet in de mogelijkheid om meer dan 56 studiepunten op te nemen. Met andere woorden kan zij 12 studiepunten van het tweede deliberatie pakket niet opnemen. Dit wil zeggen dat zij deze pas in het academiejaar 2018-2019 zal kunnen opnemen.
- (ii) Verwerende partij heeft meegedeeld vanaf het academiejaar 2018-2019 een curriculumhervorming door te voeren over heel de faculteit rechten. Door deze curriculumhervorming zal er volgend academiejaar een studiepuntenaantal moeten worden opgenomen voor het 3de bachelor van 62 studiepunten. Voor verzoekster, die derhalve ingevolge de bindende voorwaarden nog 12 studiepunten dient op te nemen van het 2 bachelor jaar, betekent dit dat zij het academiejaar 2018-2019 74 studiepunten zal moeten opnemen om als nog haar tweede en derde bachelor helemaal te verwerven en haar bachelor diploma te behalen. Artikel 6.2 van het onderwijs- en examenreglement legt evenwel een maximumaantal van 68 studiepunten op, op te nemen in één academiejaar, met als gevolg de onmogelijkheid voor de student om haar bachelor diploma volgend academiejaar te behalen. De opgelegde bindende voorwaarden impliceren volgens verzoekster derhalve wel een studievoortgangvertraging.
- (iii) Vaststaand gegeven is daarbij ten slotte de wijziging van de onderwijsperiode van de aangeboden vakken en van de volgorde in de onderwijskalender. Aangezien verzoekster door de opgelegde bindende voorwaarden twee opleidingsonderdelen (van 6 SP) niet kan opnemen en door voormelde verandering van de onderwijskalender, zal zij volgend academiejaar op één kwartiel (namelijk kwartiel 2) vijf vakken hebben tussen de

maanden november en februari. Dit impliceert dat zij vijf vakken dient op te nemen op vier maanden, hetgeen voor het studievoortgangsproces een verzwaring inhoudt, aangezien verzoekster niet in de mogelijkheid is om deze twee opleidingsonderdelen in het academiejaar 2017-2018 op te nemen door de opgelegde bindende voorwaarden.

Verwerende partij heeft volgens verzoekster op het blackboard voor de studenten een powerpoint beschikbaar gesteld om de veranderingen voor de student ten gevolge van de curriculumhervorming te concretiseren. Hierin is uitdrukkelijk vermeld dat er in het academiejaar 2017-2018 best al geanticipeerd kan worden op het volgende academiejaar. Er wordt expliciet vermeld: “Kan ik bepaalde opleidingsonderdelen al beter dit academiejaar volgen?”. Voor verzoekster houdt dit in dat voor de bewaking van haar traject haar studiepakket focust dat zij wel in de mogelijkheid zou zijn om de bepaalde opleidingsonderdelen dit academiejaar 2017-2018 te mogen opnemen, hetgeen onmogelijk is gemaakt door de opgelegde bindende voorwaarden en hetgeen een verzwaring betekent voor het studietraject van verzoekster.

Verzoekster is besluitend van oordeel dat niet alle relevante gegevens bij de beoordeling van het dossier werden betrokken.

Verwerende partij replicaert in haar antwoordnota vooreerst dat de Raad in het voorgaande arrest reeds opgemerkt dat het verloop van het inzagemoment helemaal geen invloed heeft op het examenresultaat. Bijgevolg kan het volgens verwerende partij ook geen individuele omstandigheid vormen waarmee de interne beroepscommissie rekening moest houden om de beslissing van de examencommissie onredelijk te verklaren.

Verder stipt verwerende partij aan dat de interne beroepscommissie tevens is nagegaan of er in het academiejaar 2016-2017 een overmachtssituatie had gespeeld waarmee zij rekening diende te houden bij de beoordeling van het behaalde studierendement, maar dat bleek niet het geval. Verwerende partij is van oordeel dat verzoekster op dit punt enkele feiten door elkaar haalt. De interne beroepscommissie heeft inderdaad rekening gehouden met familiale omstandigheden die zich voordeden in het academiejaar 2015-2016, weliswaar samengenomen met het feit dat de student slechts 1/20 tekort kwam om te slagen voor het eerste deliberatiepakket en het feit dat door die omstandigheden de student in het academiejaar 2016-2017 voor het eerst twee grote opleidingsonderdelen volgde – om te oordelen dat de beslissing tot weigering van herinschrijving eerder dit academiejaar onredelijk

was. Verzoekster houdt volgens verwerende partij aldus ten onrechte voor dat de interne beroepscommissie zich louter baseerde op de overmacht in het academiejaar 2015-2016 om de weigeringsbeslissing eerder dit academiejaar als onredelijk te beschouwen.

Daarnaast repliceert verwerende partij dat de interne beroepscommissie geen bewijs aangeleverd heeft gekregen dat er ook in het academiejaar 2016-2017 overmacht speelde die aan de basis lag van het lage studierendement van de student. Bijgevolg was er voor de beoordeling van de beslissing tot het opleggen van bindende voorwaarden geen enkele grond vorhanden om deze beslissing als onredelijk te kwalificeren.

Verwerende partij is van oordeel dat aldus binnen de interne beroepsprocedure op correcte wijze is geantwoord op alle argumenten die verzoekster heeft aangevoerd.

Wat de overige aspecten betreft die verzoekster thans bij haar beroep betrekt, doet verwerende partij gelden dat de argumenten die zijn gerelateerd aan de curriculumhervorming in het academiejaar 2018-2019 thans voor het eerst worden opgeworpen en niet aan bod zijn gekomen in de interne beroepsprocedure, zodat het middel in dat opzicht niet ontvankelijk is. Ondergeschikt wijst verwerende partij erop dat een geplande curriculumhervorming geen invloed kan hebben op de beslissing om een student al dan niet bindende voorwaarden op te leggen, hoogstens met de inhoud ervan. Verzoekster heeft evenwel, nog steeds volgens verwerende partij, op geen enkel moment de inhoud van de bindende voorwaarden aangevochten, enkel het feit *dat* er bindende voorwaarden werden opgelegd. De gevallen in het volgende academiejaar zijn voor verwerende partij niet relevant.

Met betrekking tot de vermeende individuele omstandigheden van de student, herhaalt verwerende partij dat de instelling van mening is dat er geen individuele omstandigheden spelen die de beslissing van de examencommissie om de student bindende voorwaarden op te leggen onredelijk maken. Verzoekster mag een bijna volledig, en alleszins realistisch studietraject van 56 studiepunten opnemen. In de afgelopen twee academiejaren heeft zij naar oordeel van verwerende partij onvoldoende bewezen een nog zwaarder traject aan te kunnen. Bijgevolg neemt de instelling de haar toebedeelde verantwoordelijkheid door binnen de decretaal bepaalde grenzen, redelijke bindende voorwaarden op te leggen die de studievoortgang van de student moeten verhogen. Dat de student dit als een belemmerende factor beschouwt, eerder dan als stimulans, is volgens verwerende partij jammer maar leidt

niet tot de onregelmatigheid van die beslissing. Waar de student nu al meent te mogen concluderen dat deze bindende voorwaarden haar extra studievertraging zullen opleveren, is verwerende partij van mening dat er nog niet zo ver in de toekomst moet worden gekeken. Afhankelijk van de behaalde resultaten in het academiejaar 2017-2018 zal opnieuw – in samenspraak met de studieloopbaanbegeleider en de examencommissie – een studietraject worden uitgestippeld dat redelijk is en waarbij de studiebelasting wordt afgestemd op de mogelijkheden van verzoekster. Indien verzoekster een zwaardere studiebelasting aankan, eventueel zelfs meer dan 68 studiepunten, dan kan zij hiertoe in de toekomst een toelating aanvragen bij de examencommissie. In het andere geval kan zij de resterende bachelorstudiepunten combineren met een inschrijving in de masteropleiding en dus nog uitsplitsen over 2 academiejaren. Verwerende partij is bijgevolg van mening dat de opgelegde bindende voorwaarden – in zoverre relevant voor de beoordeling van de redelijkheid van de beslissing – geen studievertraging creëren.

In haar wederantwoordnota herneemt verzoekster haar kritiek en zet zij deze verder kracht bij.

Beoordeling

Wat de invloed van het inzagerecht op het examencijfer betreft, valt de Raad verwerende partij bij: het examencijfer komt tot stand vóór het inzagerecht kan worden uitgeoefend, en problemen die zich in het raam van dit laatste voordoen, zijn zonder invloed op de prestatie die tijdens het examen werd geleverd en die tot het examenresultaat aanleiding heeft gegeven.

De Raad ziet in die omstandigheden ook niet in hoe de interne beroepscommissie met de grieven inzake het inzagerecht rekening had moeten houden bij haar beoordeling omtrent de maatregel inzake studievoortgangsbewaking, en verzoekster verduidelijkt zulks ook niet.

In dat opzicht is het middel ongegrond.

In zoverre verzoekster in het middel aanvoert dat haar studievoortgang door de bestreden beslissingen wordt gehinderd, moet de Raad vaststellen dat verzoekster die

argumenten in haar nochtans omstandig verzoekschrift op intern beroep niet ter sprake heeft gebracht.

Het gaat derhalve om nieuwe middelen die in de huidige stand van de zaak niet op ontvankelijke wijze voor het eerst kunnen worden opgeworpen. De ontwikkelde grieven raken immers niet aan de openbare orde, en de Raad ziet evenmin in wat verzoekster ervan kan hebben verhinderd om deze argumenten bij het intern beroep te betrekken.

In dat opzicht is het middel onontvankelijk.

Het vierde middel is deels onontvankelijk, deels ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 18 december 2017, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jan Geens bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd

een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.